

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ରିଗ୍ ବେଦ

(ରିଗ୍ ବେଦ)
Rig Veda

ଶାକଲ ସଂହିତା
Shakala Samhita

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ
Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ
Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ସତପଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା,

ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

astrosant@gmail.com

ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ସତପଥୀ

niladrihere@gmail.com

ପୂର୍ବାଭାଷ

ମାତାପିତୃଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ସର୍ବଭ୍ୟାଂ ଗୁରୁଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ମହାଗଣପତୟେ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ନମଃ ।
ସର୍ବଭ୍ୟାଂ ଦେବେଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ବେଦାୟ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ବେଦପୁରୁଷାୟ ନମଃ ।

୨୫, ମାର୍ଚ୍ଚ, ୨୦୨୦, କୋଭିଡ-୧୯ ପାଇଁ ଭାରତ ବନ୍ଦ ଘୋଷଣା କରାଗଲା । ସବୁକିଛି ବନ୍ଦ, ଘରେ ବସିବା ଛଡ଼ା କିଛି ରାସ୍ତା ନାହିଁ । ତେବେ କ'ଣ କରିବା ? ଖାଲି ବସିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଚିନ୍ତା କଲି ଯେ 'ବେଦ' ଉପରେ କିଛି କାମ କରିବି ବୋଲି । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଆରେ ବେଦର କୌଣସି ଡିଜିଟାଲ୍ ଦସ୍ତାବିଜ ନଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ବେଦର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ସମୟକୁ ବେଦର ରୂପାନ୍ତର କରିବାରେ ବିନିଯୋଗ କରିବି ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲି । ଯଦିଓ ପୂର୍ବରୁ ଏହା ଉପରେ କାମ କରିବାକୁ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା, କିନ୍ତୁ କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ସମୟର ଅଭାବରୁ ଏହା କରିପାରିନଥିଲି । ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତାକଲି ପ୍ରଥମେ "ଋକ୍ ବେଦ"ରୁ ଅରମ୍ଭ କରିବି ଓ ଏହାପରେ ଅନ୍ୟ ବେଦ ମାନଙ୍କ ଉପରେ କାମ କରିବି ।

ଗତ ୭ ବର୍ଷ ହେବ ଯେତେବେଳେ ସମୟ ମିଳୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ ବେଦ ଉପରେ ଗବେଷଣା କରିଆସୁଥିଲି । ଏ ସମୟରେ ଅନେକ ପୁରୁଣା ଓ ଅସାଧ୍ୟ ଦସ୍ତାବିଜ ଗୁଡ଼ିକ ହାସଲ ହେଲା, ଓ କିଛି ପୁସ୍ତକ ଓ ଡିଭିଡି ଦେଶ ବା ବିଦେଶ ରୁ କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ଆସୁଅଛି । ମୋ ପାଇଁ ଋଚିର ବିଷୟ ଥିଲା, ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଯେ କେମିତି ଆମ ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନେ ଏତେ ଜ୍ଞାନ ଥିଲେ, ଯେଉଁ ମାନଙ୍କୁ ଆଜିର ବିଜ୍ଞାନ ଅନୁସରଣ କରିଆସୁଅଛି ।

ଏବେ ମନରେ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିପାରେ, ବେଦର ରୂପାନ୍ତର କ'ଣ ଦରକାର ? ଆମେମାନେ ଯେତେବେଳେ ସ୍କୁଲରେ ସଂସ୍କୃତ ପଢୁଥିଲୁ, ସେତେବେଳେ ଆମେ ସଂସ୍କୃତକୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ଲେଖୁଥିଲୁ ବା ପଢୁଥିଲୁ । ତେଣୁ ଯଦିଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଂସ୍କୃତ ଜଣାଥିଲା କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ସଂସ୍କୃତ ଲିପି ପଢ଼ିବାରେ ପ୍ରବୀଣ ନ ଥିଲେ । କାରଣ ଆମେ ସଂସ୍କୃତକୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ପଢ଼ିଥିଲେ ବା ଲେଖିଥିଲେ । ତେଣୁ ବେଦର ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତାହା ଛଡ଼ା ଯେଉଁମାନେ ସଂସ୍କୃତ ଲିପି ପଢ଼ିବା ଜାଣିନାହାଁନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ବେଦ ମନ୍ତ୍ର ବା ଶ୍ଳୋକ ଜାଣିବାରେ ଇଚ୍ଛା ଅଛି, ଏହା ସେମାନଙ୍କର ସହାୟକ ହେବ । ଏହାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଆଗକୁ ଆଗେଇଲି, କିନ୍ତୁ ଏକୂଟିଆ ଏ ସବୁ କରିବା ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ବେଦର ରୂପାନ୍ତର ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋ ଜଣା ଗୁରୁମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କଲି ଓ କିଛି 'ଫେସବୁକ' ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କଲି । ସମସ୍ତେ ମତ ଦେଲା ପରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲି ।

କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ କଠିନତା ତ ନିଶ୍ଚିତ ଆସେ, ସେହିପରି ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ କଠିନତା ଆସିଥିଲା । ସୁଖଦ ବିଷୟ, ମୋ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନ ଟେକନୋଲୋଜି ସଂଗରେ ଯୋଡ଼ା ଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହି କାମରେ ସଫ୍ଟୱେୟର ବ୍ୟବହାର କଲି । ଏହା କିଛି ମାତ୍ରାରେ ସହାୟକ ହେଲା । ପ୍ରାୟ ୮୦ ଭାଗ କାମ କରିସାରିବା ପରେ ଦେଖିଲି ଯେ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ ରୂପାନ୍ତର ହୋଇପାରୁନି । ଏହା ବଡ଼ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ଥିଲା । କାରଣ ମନ୍ତ୍ରରେ ଆକାର, ହର୍ଷ-ଇକାର, ଦୀର୍ଘ-ଇକାର, ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଇତ୍ୟାଦି ଭୁଲ ହେଲେ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତ୍ର ବା ଶ୍ଳୋକର ଅର୍ଥ, ଶକ୍ତି ଓ ଫଳ ବଦଳିଯିବ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ - 'ସୁର' ଓ 'ସୂର' ; 'କର୍ମ' ଓ 'କ୍ରମ'; 'ସଂବାଦ' ଓ 'ସମ୍ବାଦ'; 'ସ୍ୱଷ୍ଟ' ଓ 'ସ୍ୱଷ୍ଟ' ଇତ୍ୟାଦି, ଯଦିଓ ଏ ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦର ଉଚ୍ଚାରଣ ଏକ ପ୍ରକାରର, କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥ ଅଲଗା ଅଲଗା । ଆଉ ଏକ ବଡ଼ ତର ଥିଲା ଯେ - ଯେଉଁ ବେଦ ୫୦୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଯେମିତି ଥିଲା, ଏବେ ବି ସେହିପରି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଅଛି, ତେଣୁ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର ଠିକ ସେହିପରି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବା ଦରକାର, ନଚେତ ଏ କାମର କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ରହିବନାହିଁ । କିଛି ଦିନପରେ ଏହାର ସମାଧାନ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲା । ତେଣୁ ପୁଣି ଥରେ ମୂଳରୁ କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଶେଷରେ ସଫଳତା ମିଳିଲା ।

"ଋକ୍ ବେଦ" ବିଶ୍ୱର ସବୁଠୁ ପୁରୁଣା ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଟେ, ଯାହାକି ୫୦୦୦ ବର୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ । ସେଥିରେ ୧୦ଟି ମଣ୍ଡଳ (ପୁସ୍ତକ) ରହିଅଛି । ସେଥିରେ ୧,୦୨୮ ଟି "ସୁକ୍ତ", ସମୁଦାୟ ୧୦,୫୫୨ଟି "ଶ୍ଳୋକ ବା ମନ୍ତ୍ର", ୨୧,୦୩୫ଟି "ପଦ" (ଲାଈନ୍), ୩୯,୮୩୯ଟି "ପାଦ", ୧,୬୩,୫୫୭ଟି "ଶବ୍ଦ", ଓ ୩,୮୪,୧୭୭ଟି "ଅକ୍ଷର" ଅଛି । ଏହାର ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କାମ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୧୦ ମାସ ସମୟ ଲାଗିଗଲା ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣ୍ଡଳର (ପୁସ୍ତକ) 'ସୁକ୍ତ', 'ମନ୍ତ୍ର', 'ପଦ', 'ପାଦ', 'ଶବ୍ଦ' ଓ ଅକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

	ମଣ୍ଡଳ ୧	ମଣ୍ଡଳ ୨	ମଣ୍ଡଳ ୩	ମଣ୍ଡଳ ୪	ମଣ୍ଡଳ ୫	ମଣ୍ଡଳ ୬	ମଣ୍ଡଳ ୭	ମଣ୍ଡଳ ୮	ମଣ୍ଡଳ ୯	ମଣ୍ଡଳ ୧୦	ସମୁଦାୟ
ସୁକ୍ତ	୧୯୧	୪୩	୬୨	୫୮	୮୭	୭୫	୧୦୪	୧୦୩	୧୧୪	୧୯୧	୧,୦୨୮
ମନ୍ତ୍ର	୨୦୦୭	୪୨୯	୬୧୭	୫୮୯	୭୨୭	୭୬୫	୮୪୧	୧୭୧୭	୧୧୦୮	୧୭୫୪	୧୦,୫୫୨
ପଦ	୪୦୪୦	୮୫୯	୧୨୩୪	୧୧୭୮	୧୪୪୭	୧୫୨୬	୧୬୪୨	୩୪୧୯	୨୧୯୨	୩୪୯୮	୨୧,୦୩୫
ପାଦ	୭୭୪୫	୧୭୯୪	୨୩୫୭	୨୨୪୯	୨୮୭୦	୨୯୧୯	୩୧୯୦	୬୦୭୧	୬୦୭୧	୬୯୯୬	୩୯,୮୩୯
ଶବ୍ଦ	୩୨୨୬୩	୭୬୯୮	୯୮୯୯	୯୬୭୩	୧୧୫୩୭	୧୨୫୨୯	୧୪୧୭୮	୨୧୮୧୭	୧୪୦୭୬	୨୯୮୮୭	୧,୬୩,୫୫୭
ଅକ୍ଷର	୭୫୭୪୯	୧୭୯୨୬	୨୩୯୫୧	୨୨୫୨୯	୨୭୭୭୩	୨୯୦୧୦	୩୨୯୩୯	୫୦୭୯୪	୩୪୦୫୭	୭୦୦୩୯	୩,୮୪,୧୭୭

ଏହି ରୂପାନ୍ତରିତ ରେ ବେଦର 'ସ୍ୱର' (ଉଦାତ୍ତ, ଅନୁଦାତ୍ତ, ସ୍ୱରିତ ଇତ୍ୟାଦି) ମାନଙ୍କର ଶଂକେତ ବା ଚିହ୍ନ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ସେ ପ୍ରକାର ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ତଥାପି ଏହା ଉପରେ ଗବେଷଣା ଜାରି ରହିଛି, ହୋଇପାରେ ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂସ୍କରଣରେ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । 'ଞ୍ଜେବ ସାଇଟ' ରେ ସମସ୍ତ ଶ୍ଳୋକ ବା ମନ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କର 'ସ୍ୱରାବୃତ୍ତି' ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ପାଠକମାନେ ଏହାକୁ ଶୁଣି ପାରିବେ ବା ଅଭ୍ୟାସ କରିପାରିବେ ।

ଏହି 'ଋକ୍ ବେଦ' ର ରୂପାନ୍ତର ବିଶ୍ୱସନୀୟ ସୂତ୍ର ଉପରେ ଅଧାରିତ । କେଉଁ କେଉଁ ସୂତ୍ର ଏହି ଦସ୍ତାବିଜରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି, ତାହାର ତାଲିକା ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥି

ମଧ୍ୟରୁ 'ଜର୍ମାନୀ' ର ସଂସ୍କୃତ ବିଷୟର "ମାକ୍ସ ଏଫ୍ ମୁଲ୍ଲେର" ଓ "ଡେଟଲେଫ୍ ଏଇଚଲେର୍" ଜ୍ଞାନ ମୂଳ ଦସ୍ତାବିଜ ଏହାର ଆଧାର । 'ମାକ୍ସ ମୁଲ୍ଲେର' ଭାରତକୁ ବେଦ ଉପରେ ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ୧୮୫୦ ମସିହାରେ ଆସିଥିଲେ । 'ରକ୍ ବେଦ' ର ସୁକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରିବାରେ ତାଙ୍କର ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ଏହିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ୧୦ ବର୍ଷ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା । ୧୮୭୦ ମସିହା ରେ 'ରକ୍ ବେଦ' ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦସ୍ତାବିଜ "ଅକ୍ସଫୋର୍ଡ ଇଉନିଭରସିଟି" ରେ ଜମା କରିଥିଲେ । ସେହି ଦସ୍ତାବିଜ ଗୁଡ଼ିକ ଏହି ରୂପାନ୍ତର ର ଆଧାର । ଏହା ସହିତ ଅନ୍ୟ ସୂକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ବି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

'ରକ୍ ବେଦ' ର ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ସରିବା ପରେ, ଏହା ଠିକ ରେ ରୂପାନ୍ତର ହେଲା କି ନାହିଁ, ତାହାର ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (ପୁଞ୍ଜ-ରିଡିଙ୍ଗ୍) ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ମୂଳ ଦସ୍ତାବିଜ ସଙ୍ଗରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଦସ୍ତାବିଜର ଯାଞ୍ଚ କରିବାପାଇଁ, ୫ ଜଣ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶୁଦ୍ଧିକରଣ କାମରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର", ଓ "ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ସତପଥୀ " ମୁଖ୍ୟରୂପେ କାମ କରିଥିଲେ । ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛି । ତାଙ୍କର ଉପଦେଶ, ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ ଓ ସୁଧାରୀକରଣ ସର୍ବଦା ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ରହିବ ।

ଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ପାଇଁ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ରକ୍ ବେଦ” ଓଡ଼ିଆ ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି । ଆଶାକରୁଛି ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ବେଦଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୩୦.୧୨. ୨୦୨୦

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,
ସଂପାଦକ,

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି - ଚେନ୍ନାଇ, ତାମିଲନାଡୁ, ଭାରତ ।

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ରିକ୍ ବେଦ” ଓଡ଼ିଆ ରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷୀ ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ ଓ
ସାର୍ବଜନୀନ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି ।

ବଶନ୍ତ

ସଂପାଦକ

ନିବେଦନ

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ରିକ୍ ବେଦ” ଓଡ଼ିଆ ରେ ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପଠନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି
ଓ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡିଜିଟାଲ ରୂପରେ ମୁକ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହାର କୌଣସି
ବ୍ୟାପାରୀକରଣ ନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ । ଯଦି କେହି ଏହାର ପ୍ରକାଶନ କରିବାକୁ
ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସଂପାଦକଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ । ବେଦ ପଢ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ,
ବେଦ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ, ତେଣୁ ସଂପାଦକଙ୍କ ଆଉ ଏକ ପୁସ୍ତକ “ ବେଦ
ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ ଓ ଉପନିଷଦ - ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ ” ପଠନ କରିପାରିବେ ।

ସଂପାଦକ,

କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା

ଏହି ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତରିତକୁ ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ, ସମସ୍ତ ସାବଧାନ ଓ ଯତ୍ନର
ସହିତ ରୂପାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ ବା ତ୍ରୁଟି ରହିଥାଇ ପାରେ, ସେଥିପାଇଁ
ପାଠକ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅଗ୍ରୀମ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି । ଯଦି କିଛି ଭୁଲ ତ୍ରୁଟି
ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ବିଶେଷ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ।

କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ, ସଂପାଦକ ।

ଯଦକ୍ଷରପଦବ୍ରଷ୍ଟଂ ମାତ୍ରାହିନଂ ତୁ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।
 ତତ୍-ସର୍ବ ଶମତାଂ ଦେବ ନରାୟଣ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ॥
 ବିସର୍ଗବିନ୍ଦୁମାତ୍ରାଣି ପଦପାଦାକ୍ଷରାଣି ଚ ।
 ନ୍ୟୁନାନି ଚାତିରିକ୍ତାନି ଶମସ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥
 ଓମ୍ ତତ୍ ସତ୍ । ସର୍ବମ୍ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣାମସ୍ତୁ ।
 ଓମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।

Sources ସୂତ୍ର	• Sir F MAX MULLER — 1st edition research paper on year 1860 submitted to Oxford University for publication • Sir DETLEF EICHLER • Ralph T H Griffith • www.sanskritdocuments.org • www.archive.org • www.academia.edu • IISH Global (Indian Institute of Scientific Heritage) • www.docs.google.com • www.sanskritweb.net/rigveda/ • Vedanta Spiritual Library — www.celextel.org • www.wikipedia.org • www.vedicheritage.gov.in
Send Corrections to ଭୁଲ ସୁଧାର ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ	prakash@scholarshoppe.com
Site access ଜେବ ସାଇଟ୍	www.scholarshoppe.com/veda-odia/

ଏହି ‘ଦସ୍ତାବିଜ ବା ପୁସ୍ତକ’ ଟି ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ଡିଜିଟାଲ୍
 ରୂପାନ୍ତର ଅଟେ ।

'ଋକ୍ ବେଦ' - ମଣ୍ଡଳ (ପୁସ୍ତକ) ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା

'ଋକ୍ ବେଦ' ରଚନାରେ ୪୦୦ ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ବ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷି ମାନଙ୍କର ଯୋଗଦାନ ରହିଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୩୦ ଜଣ ନାରୀ ଋଷି ବା ଋଷିକା ଥିଲେ । ଏହି ଋଷି ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ୧୦ଟି ମୁଖ୍ୟ ଋଷିକୁଳର ଥିଲେ । ଋଷିକୁଳ କହିଲେ, ସେଥିରେ ମୁଖ୍ୟଋଷି, ଋଷିଗଣ, ସେମାନଙ୍କର ବଂଶ, ପରିବାର, ଓ ଶିଷ୍ୟ ଋଷିଗଣ କୁ ବୁଝାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଋଷିକୁଳ ତାଙ୍କର ବିଶେଷତ୍ବ, ଯଥା ଆରାଧ୍ୟ, ସାଧନା, ତପ ଓ ବିଷୟ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଏହି ୧୦ଟି ଋଷିକୁଳ 'ଦଶତ୍ରୟା' ନାମରେ ଜଣା ଓ ତାଙ୍କ ପାଖରେ 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ୯୫ ଭାଗ ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା । ଆଉ ୫ ଭାଗ ଅନ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷି ମାନଙ୍କର ମନ୍ତ୍ର ସମୂହ ଥିଲା । ଏମାନେ 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ରଚୟିତା ଭାବରେ ଜଣା । ଅର୍ଥାତ ସେମାନଙ୍କୁ 'ଋକ୍ ବେଦ' ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ 'ରଚୟିତା' ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିବା ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ ଋଷି ଦ୍ବାରା, ଗୋଟିଏ ଛନ୍ଦରେ ଓ ଗୋଟିଏ ଦେବତା ବା ଯୁଗ୍ମ ଦେବତା ଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ରର ଋଷି, ଛନ୍ଦ ଓ ଦେବତା ରହିଥାଏ । ଆଗକୁ 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ, ଋଷି, ଛନ୍ଦ ଓ ଦେବତା ବିଷୟର କିଛି ତଥ୍ୟ ବୁଝିବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କାତ୍ୟାୟନଙ୍କ 'ସର୍ବାନୁକ୍ରମଣୀ' ଓ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଯକ୍ଷଙ୍କ 'ନିରୁକ୍ତ'ରେ, ଏ ବିଷୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଏଠି ଋଷିର ସଂଜ୍ଞା କହିଲେ –

- ସେ, ଜଣେ ନାରୀ ବା ପୁରୁଷ, ଜଣେ ବିବାହିତ ବା ଅବିବାହିତ, ଓ ଜଣେ ଗୃହସ୍ଥ ବା ବନସ୍ଥ ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ସେ, କୌଣସି ଋଷିଙ୍କର ପୁତ୍ର, ବା ପୌତ୍ର, ବା କନ୍ୟା ବା ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ସେ, କୌଣସି ଗୋତ୍ର, ବା ବଂଶ, ବା କୁଳ, ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଟନ୍ତି । ତଥା ସେ, ମଧ୍ୟ କଥାପକଥନ ବା ଉକ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ର ଦେବତା ହୋଇ ପାରନ୍ତି ।

- ଅନେକ ସମୟରେ ମନ୍ତ୍ରର ରଚୟିତା ଋଷିଙ୍କର ଦୁଇଟି ନାମ ରହିଥାଏ, ତେବେ ଏହା କ'ଣ ଦୁଇଟି ଋଷିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି ? ଏହାର ଉତ୍ତର, ନାଁ, ଏହା କେବଳ ଗୋଟିଏ ଋଷି ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ତେବେ ୨ୟ ନାମ କ'ଣ ପାଇଁ ? ଏହାର ଉତ୍ତର, ୨ୟ ନାମ ତାଙ୍କର ପିତାଃ, ବା ଗୁରୁ, ବା ସ୍ଵାମୀ, ବା ଗୋତ୍ର, ବା କୁଳ, ବା ବଂଶ, ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ, ବା ଉକ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ଦେବତା ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ମନ୍ତ୍ରରେ ଋଷିଙ୍କର ଦୁଇଟି ନାମରୁ ଅନେକ ତଥ୍ୟ ଜଣା ପଡ଼ିଥାଏ, ଯଥା ସେ କାହା ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟା, କେଉଁ ଋଷିକୁଳର, କେଉଁ ଗୋତ୍ରର ଇତ୍ୟାଦି ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ –

- 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ପ୍ରଥମ ସୁକ୍ତର ରଚୟିତା - (ଋ.ବେ ୧.୧) - ମଧୁଛନ୍ଦାଃ ବୈଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ ଅଟନ୍ତି । ଏଠି ରଚୟିତା ଋଷି ହେଉଛନ୍ତି ମଧୁଛନ୍ଦା, ସେ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରଙ୍କର ପୁତ୍ର/ ଶିଷ୍ୟ ।
- ସେହିପରି - (ଋ.ବେ - ୩.୬୨.୧୦) ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରର ରଚୟିତା ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ ଅଟନ୍ତି । ଏଠି ରଚୟିତା ଋଷି ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର, ଓ ସେ ଗାଧିଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅଟନ୍ତି ।
- ଅନ୍ୟଏକ, (ଋ.ବେ - ୧୦.୩୯) ସୁକ୍ତର ରଚୟିତା ଘୋଷା କକ୍ଷିବତୀ ଅଟନ୍ତି । ଏଠି ରଚୟିତା ଋଷିକା ହେଉଛନ୍ତି ଘୋଷା ଓ ସେ କକ୍ଷିବନ ଋଷିଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଅଟନ୍ତି ।
- ଆଉ ଏକ, (ଋ.ବେ ୧.୧୭୦) ସୁକ୍ତର ରଚୟିତା ଇନ୍ଦ୍ରଃ, ଅଗସ୍ତ୍ୟଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, । ଏଠି ଏହି ସୁକ୍ତର ପ୍ରକୃତ ରଚୟିତା ଋଷି ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଅଟନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ-ପ୍ରଭୃକ୍ତର ଦେବତା ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ମିତ୍ର-ବରୁଣ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସୁକ୍ତର ଋଷି ବୋଲି ମାନାଯାଏ ।

'ଋକ୍ ବେଦ'ର ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିଷୟରେ "ବେଦ ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ ଓ ଉପନିଷଦ - ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ" ପୁସ୍ତକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଛନ୍ଦରୁ ମନ୍ତ୍ରର ଭାବ ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ ଓ ଦେବତାରୁ ମନ୍ତ୍ରର ଶକ୍ତି ଓ ବିଷୟ ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ ।

ଏବେ ଆମେ, ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରବନ୍ଧନକୁ ଆଧାର କରି, 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ, ରଚୟିତା, ଦେବତା, ଛନ୍ଦ ଓ ଅନ୍ୟ ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ ଜାଣିବା ।

ମଣ୍ଡଳ - ୧, (ପୁସ୍ତକ - ୧)

“ମଣ୍ଡଳ-୧” କୁ ‘ଶତରଚିନଃ’ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ, ଅର୍ଥାତ ଯେଉଁ ରକ୍ଷିମାନେ ୧୦୦ରୁ ଅଧିକ ମନ୍ତ୍ର ‘ରକ୍ ବେଦ’କୁ ଯୋଗଦାନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ମଣ୍ଡଳ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ୧୯୧ଟି ସୁକ୍ତ ବା ସମୁଦାୟ ୨୦୦୬ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୭ଟି ରକ୍ଷିକୂଳର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲା । ସେହି ରକ୍ଷିକୂଳ ଗୁଡିକ ହେଲେ - କଶ୍ଵ (୨୭ ସୁକ୍ତ, ୩୨୧ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ (୯୬ ସୁକ୍ତ, ୧୦୪୭ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୨୭ ସୁକ୍ତ, ୨୩୯ ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର (୧୮ ସୁକ୍ତ, ୨୩୯ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୯ ସୁକ୍ତ, ୯୧ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୧ ସୁକ୍ତ, ୧ ମନ୍ତ୍ର), ଓ ଭରତ (୧୩ ସୁକ୍ତ, ୧୦୦ ମନ୍ତ୍ର) ଥିଲା ।

ଏଥିରୁ ପ୍ରଥମ ସୁକ୍ତ ଅଗ୍ନିଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରାଯାଇଛି, ଓ ତାଙ୍କ ନାମ ‘ରକ୍ ବେଦ’ର ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ ଅଟେ । ବାକି ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଅଗ୍ନି, ଓ ଇନ୍ଦ୍ର ଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏହା ସହିତ ବରୁଣ, ମିତ୍ର, ଅଶ୍ଵିନ,ମରୁତ, ଉଷା, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଋତୁ, ରୁଦ୍ର, ବାୟୁ, ବୃହସ୍ପତି, ବିଷ୍ଣୁ, ଦ୍ୟାସ୍ତ୍ୟା, ପୃଥିବୀ, ଓ ବିଶ୍ଵଦେବ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଗାୟତ୍ରୀ, ତ୍ରିଷୁପ୍, ଅନୁଷୁପ୍, ଜଗତୀ, ବୃହତୀ ଓ ପଞ୍ଜି ଇତ୍ୟାଦି ଛନ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ‘ପ୍ରହେଳିକା ବା କୌତୁହଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଦର୍ଶନତତ୍ତ୍ଵ’ ବିଷୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା, ଯେଉଁ ଗୁଡିକ ପର ସମୟରେ ‘ଉପନିଷଦ’ ରଚନା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ଥିଲା । ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ସୁକ୍ତ ନାମ	ଦେବତା	ରକ୍ଷି	ମନ୍ତ୍ର
୧.୧	ଅଗ୍ନି-ସୁକ୍ତ	ଅଗ୍ନି	ମଧୁକ୍ଷ୍ମାଃ ବୈଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ	ଅଗ୍ନିମୀଳେ ପୁରୋହିତଂ...
୧.୨୨	ବିଷ୍ଣୁ-ସୁକ୍ତ	ବିଷ୍ଣୁ	ମେଧାତିଥିଃ କାଶ୍ଵଃ	ଅତୋ ଦେବା ଅବନ୍ଧୁ...
୧.୩୨	ଇନ୍ଦ୍ର-ସୁକ୍ତ	ଇନ୍ଦ୍ର	ହିରଣ୍ୟସ୍ତ୍ରୁପଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ନୁ ବୀର୍ଯ୍ୟାଣି...
୧.୮୯	ଶାନ୍ତି-ସୁକ୍ତ	ବିଶ୍ଵେ ଦେବା	ଗୌତମଃ ରାହୁଗଣଃ	ଆ ନୋ ଭଦ୍ରଃ କ୍ରତବୋ...
୧.୯୦	ମଧୁ-ସୁକ୍ତ	ବିଶ୍ଵେ ଦେବା	ଗୌତମଃ ରାହୁଗଣଃ	ଋଜୁନୀତୀ ନୋ ବରୁଣୋ...
୧.୯୯	ଅଗ୍ନି-ଦୁର୍ଗା-ସୁକ୍ତ	ଅଗ୍ନି	କଶ୍ୟପଃ ମାରିତଃ	ଜାତବେଦସେ ସୁନବାମ...
୧.୧୨୨	ଅଶ୍ଵମେଧ-ସୁକ୍ତ	ଅଶ୍ଵଃ	ଦୀର୍ଘତମାଃ ଔରଥ୍ୟଃ	ମା ନୋ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ...

ମଣ୍ଡଳ – ୨, (ପୁସ୍ତକ - ୨)

“ମଣ୍ଡଳ-୨”, “ଗୃହମଦ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ଗୃହମଦ ଋଷିକୁଳକୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ୪୩ଟି ସୁକ୍ତ ବା ୪୨୯ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଗୃହମଦ ଋଷିକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ଋଷି ‘ମହର୍ଷି ଗୃହମଦ ଶୌନହୋତ୍ର’ ଥିଲେ । ଗୃହମଦ ଅଗ୍ନିଦେବ, ଓ ଗଣେଶଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତ ଥିଲେ, ତଥା ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସବୁଠୁ ପ୍ରିୟ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନି, ଓ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଅନେକ ସୁକ୍ତ ରହିଅଛି, ତଥା ଅଶ୍ୱିନ, ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତି, ଆଦିତ୍ୟ, ବରୁଣ, ସବିତା, ରୁଦ୍ର, ମରୁତ, ମିତ୍ରାବରୁଣ, ଓ ବିଶ୍ୱଦେବୀ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କର ସୁକ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୨ଟି ଋଷିକୁଳର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲା । ସେ ଋଷିକୁଳ ମାନେ ହେଲେ - ଗୃହମଦ (୩୯ ସୁକ୍ତ, ୩୯୮ ମନ୍ତ୍ର) ଓ ଭୃଗୁ (୪ ସୁକ୍ତ, ୩୧ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଜଗତୀ, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଓ ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦ ଗୁଡିକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ସୁକ୍ତ ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୨.୧୨	ସଜନୀୟ-ସୁକ୍ତ	ଇନ୍ଦ୍ର	ଗୃହମଦଃ ଭାର୍ଗବଃ ଶୌନକଃ	ଘ୍ନୋ ଜାତ ଏବ ପ୍ରଥମୋ...
୨.୨୩.୧	ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତି-ଗଣେଶ	ଗଣେଶ	ଗୃହମଦଃ ଭାର୍ଗବଃ ଶୌନକଃ	ଗଣାନାଂ ତ୍ୱା ଗଣପତିଂ...
୨.୪୨	କପିଞ୍ଜଲରୂପୀନ୍ଦ୍ରଃ	ଇନ୍ଦ୍ର	ଗୃହମଦଃ ଭାର୍ଗବଃ ଶୌନକଃ	କନିକ୍ରଦଞ୍ଜନୁଷଂ ପ୍ରବୁବାଣ...
୨.୪୩	କପିଞ୍ଜଲରୂପୀନ୍ଦ୍ରଃ	ଇନ୍ଦ୍ର	ଗୃହମଦଃ ଭାର୍ଗବଃ ଶୌନକଃ	ପ୍ରଦକ୍ଷିଣଦତ୍ତି ଗୃଣନ୍ତି...

ମଣ୍ଡଳ – ୩, (ପୁସ୍ତକ - ୩)

“ମଣ୍ଡଳ-୩” କୁ “ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମଣ୍ଡଳ” ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଗୁରୁକୁଳକୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ଋଷି “ ମହର୍ଷି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର” ଅଟନ୍ତି । ସେ ରାଜର୍ଷିରୁ ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି ହେଲେ, ଓ ତାଙ୍କର ମହାନତା ପାଇଁ ସେ ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଲେ । ସେ ସବିତା (ସୂର୍ଯ୍ୟ), ଅଗ୍ନି ଓ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବଡ଼ ଉପାସକ ଥିଲେ, ତଥା ତାଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରରେ ଗୋ ମହିମାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଅଛି । ଏହି ୩ୟ ମଣ୍ଡଳରେ ସମୁଦାୟ ୬୨ ସୂକ୍ତ ବା ୬୧୭ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ (୬୦ ସୂକ୍ତ, ୫୮୮ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ୱାରା, ଓ ଆଙ୍ଗିରସ, ଭୃଗୁ, ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୨ ସୂକ୍ତ, ୨୯ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ତାଙ୍କ ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ଉଷା, ସବିତା, ମିତ୍ର, ଅଶ୍ୱିନ, ଋତୁ, ପର୍ବତ ଓ ବିଶ୍ୱଦେବ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଜଗତୀ, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ ଓ ବୃହତୀ ଆଦି ଛନ୍ଦ ଗୁଡିକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ମହର୍ଷି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର, ସବୁଠୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ଗାୟତ୍ରୀମନ୍ତ୍ରର ରଚୟିତା ଓ ତାହା, ଏହି ୩ୟ ମଣ୍ଡଳର ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୂକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୩.୬୨.୧୦	ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ର	ସବିତା	ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ	ତଦ୍-ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ...
୩.୮	ଯଜ୍ଞ ସୂକ୍ତ	ବିଶ୍ୱେଦେବା	ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ	ଅଞ୍ଜନ୍ତି ଦ୍ୱାମଧ୍ୱରେ...
୩.୪	ଆପ୍ତି ସୂକ୍ତ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ	ସମିସ୍ତମିସ୍ତୁମନା ବୋଧ୍ୟସ୍ତେ...

ମଣ୍ଡଳ – ୪, (ପୁସ୍ତକ - ୪)

“ମଣ୍ଡଳ-୪”, “ବାମଦେବ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ପରିଚିତ । ଏହି ମଣ୍ଡଳ, ଆଙ୍ଗିରସ ଗୁରୁକୁଳକୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ଋଷି “ମହର୍ଷି ବାମଦେବ” ଅଟନ୍ତି । ସେ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ସବିତାଙ୍କର ଉପାସକ ଥିଲେ । ସେ, ଏହି ୪ର୍ଥ ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନିଙ୍କର ଅନେକ ରୂପ ଓ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ତଥା ବର୍ତ୍ତାଶାସ୍ତ୍ର, କୃଷିଶାସ୍ତ୍ର ଓ ଆତ୍ମା ସଂବନ୍ଧୀୟ ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଝଂଟି ସୂକ୍ତ ବା ଝଂଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ସମସ୍ତ ସୂକ୍ତ ଆଙ୍ଗିରସ ଗୁରୁକୁଳ (ଝଂ ସୂକ୍ତ, ଝଂ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ‘ବାମଦେବ ଗୌତମ’ ନିଜେ ଝଂଟି ସୂକ୍ତ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ଋତୁ, ଦଧିକ୍ରା, ବରୁଣ, ଉଷା, ଅଶ୍ଵିନ, ବାୟୁ, ବୃହସ୍ପତି, ସବିତା, ବିଶ୍ଵଦେବା, ସ୍ଵର୍ଗ-ପୃଥିବୀ, କ୍ଷେତ୍ରପତି, ଘୃତ, ଆତ୍ମା ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଜଗତୀ ଓ ଗାୟତ୍ରୀ ଆଦି ଛନ୍ଦ ଗୁଡିକରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୂକ୍ତ	ସୂକ୍ତ/ମନ୍ତ୍ର	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୪.୪୦.୫	ସୌରୀ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟ	ବାମଦେବ ଗୌତମ	ହଂସଃ ଶୁଚିଷଦ୍‌ସୁରତ୍ତରିକ୍ଷସଜ୍ଞୋତା...
୪.୫୭	କୃଷି ସୂକ୍ତ	କ୍ଷେତ୍ରପତି	ବାମଦେବ ଗୌତମ	କ୍ଷେତ୍ରସ୍ୟ ପତିନା...
୪.୫୮	ଆଜ୍ୟ ସୂକ୍ତ	ଅଗ୍ନିସୂର୍ଯ୍ୟାବ୍- ଗୋଘୃତାନାମନ୍ୟତମଃ	ବାମଦେବ ଗୌତମ	ସମୁଦ୍ରାଦୁର୍ମର୍ମଧୁମାଁ...
୪.୫୮.୩	ପଞ୍ଚଦେବତାପରକ	ଅଗ୍ନିସୂର୍ଯ୍ୟାବ୍- ଗୋଘୃତାନାମନ୍ୟତମଃ	ବାମଦେବ ଗୌତମ	ଚତ୍ଵାରି ଶୃଙ୍ଗା ତ୍ରୟୋ ଅସ୍ୟ...

ମଣ୍ଡଳ – ୫, (ପୁସ୍ତକ - ୫)

“ମଣ୍ଡଳ-୫”, “ଆତ୍ରେୟ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳକୁ ‘ଆତ୍ରେୟ ଗୁରୁକୁଳ’କୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ “ମହର୍ଷି ଅତ୍ରି” ଅଟନ୍ତି । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ଓ ସବିତାଙ୍କର ଉପାସକ ଥିଲେ, ତଥା ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାରଙ୍କର କୃପା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ‘ପ୍ରଜାପତି’ ମଧ୍ୟ କୁହନ୍ତି । ସେ, ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଅଗ୍ନିଙ୍କର ସହକର୍ମୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ତଥା ମାନବ ମଙ୍ଗଳ ସକାଶେ ‘ସ୍ୱସ୍ତି ସୁକ୍ତ’ ଓ କଲ୍ୟାଣ ସୁକ୍ତ ଆଦି ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୮୭ଟି ସୁକ୍ତ ବା ୭୭୭ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳର ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ, ୫ଟି ଗୁରୁକୁଳ ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ସେମାନେ ହେଲେ, ଆଙ୍ଗିରସ (୩ ସୁକ୍ତ, ୧୯ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୧ ସୁକ୍ତ, ୪ ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୨ ସୁକ୍ତ, ୧୯ମନ୍ତ୍ର), ଅତ୍ରି (୭୯ ସୁକ୍ତ, ୬୫୫ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୧ ସୁକ୍ତ, ୧୫ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମହର୍ଷି ଅତ୍ରି ଓ ମହର୍ଷି କଶ୍ୟପ (୧ ସୁକ୍ତ, ୧୫ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହିସବୁ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ, ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବିଶ୍ୱଦେବା, ମରୁତ, ମିତ୍ରା-ବରୁଣ, ଅଶ୍ୱିନ, ଉଷା, ସବିତା, ପର୍ଜ୍ୟନ୍ୟା, ପୃଥିବୀ ଓ ବରୁଣ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ, ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ପଞ୍ଜି ଓ ଜଗତୀ, ଆଦି ଛନ୍ଦ ମାନଙ୍କରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ଛନ୍ଦ	ମନ୍ତ୍ର
୫.୫	ଆତ୍ରି ସୁକ୍ତ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବସୁଶ୍ରୁତଃ ଆତ୍ରେୟଃ	ଗାୟତ୍ରୀ	ସୁସମିଦାୟ ଶୋଚିଷେ...
୫.୪୭	ସ୍ୱସ୍ତି ସୁକ୍ତ	ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ	ଭୌମଃ ଅତ୍ରିଃ	ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍	ତମୁ ଷ୍ଟୁହି ଯଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟଃ...
୫.୮୭	କଲ୍ୟାଣ ସୁକ୍ତ	ସବିତା	ଶ୍ୟାବାଶ୍ୱଃ ଆତ୍ରେୟଃ	ଗାୟତ୍ରୀ	ତସ୍ରବିତୁର୍ବୃଣୀମହେ ବୟଂ...

ମଣ୍ଡଳ - ୭, (ପୁସ୍ତକ - ୭)

“ମଣ୍ଡଳ-୭”, “ଭରଦ୍ବାଜ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ଆଙ୍ଗିରସ ଗୁରୁକୁଳର ମହର୍ଷି ଭରଦ୍ବାଜଙ୍କୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ମହର୍ଷି ଭରଦ୍ବାଜ ଜଣେ ଦୀର୍ଘଜୀବୀ ଋଷି ଥିଲେ । ସେ, ଅନେକ ବିଦ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଠାରୁ ବ୍ୟାକରଣ ଓ ଆୟୁର୍ବେଦ, ମହର୍ଷି ତୃଗୁଙ୍କ ଠାରୁ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ, ତଥା ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର, ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର, ଧନୁର୍ବେଦ, ଓ ଭୌତିକ ବିଜ୍ଞାନ ଆଦି ଅନେକ ବିଦ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହିସବୁ ବିଦ୍ୟା ପରସମୟରେ ଅନେକ ବେଦ ଓ ଶାସ୍ତ୍ର ରଚନା କରିବାରେ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଅର୍ପଣ କରିଥିଲା । 'ଋକ୍ ବେଦ'ରେ ତାଙ୍କର ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ଓ ସରସ୍ବତୀଙ୍କର ଉପାସକ ଥିଲେ । ସେ 'ଋକ୍ ବେଦ'ରେ ମାନବ ଅନ୍ତର୍ସ୍ଥିତ ଅଗ୍ନିର ମହତ୍ବ, ବାତ୍ୟ ଓ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବହାର, ସରସ୍ବତୀଙ୍କ ସ୍ମୃତି, ଯୁଦ୍ଧଶସ୍ତ୍ର ଓ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ଉପଦେଶ ଓ ସ୍ମୃତି ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୭୫ଟି ସୁକ୍ତ ବା ୭୭୫ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏ ସମସ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ଆଙ୍ଗିରସ ଗୁରୁକୁଳ ଦ୍ବାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ସେଥିରୁ ୫୭ଟି ସୁକ୍ତ ଭରଦ୍ବାଜଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଓ ବାକି ତାଙ୍କ ପରିବାର ଓ ଶିଷ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ବାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏ ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ଗୋ, ବିଶ୍ବଦେବା, ଅଶ୍ବିନ, ପୁଷା, ସରସ୍ବତୀ, ଉଷା, ମିତ୍ର-ବରୁଣ, ମରୁତ, ବିଷ୍ଣୁ, ସବିତା, ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ, ରୁଦ୍ର, ବୃହସ୍ପତି ଆଦି ଦେବତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ମୃତି କରାଯାଇଛି । ଏ ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ଜଗତୀ, ବୃହତୀ ଓ ଉଷ୍ଟିକ୍ ଆଦି ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୭.୯.୪	ଅନ୍ତଃଅଗ୍ନି ମନ୍ତ୍ର	ବୈଶ୍ବନରଃ ଅଗ୍ନିଃ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ଅୟଂ ହୋତା ପ୍ରଥମଃ...
୭.୧୪.୭	ଅନ୍ତଃଅଗ୍ନି ମନ୍ତ୍ର	ଅଗ୍ନିଃ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ଅଗ୍ନିରିଦି ପ୍ରଚେତା...
୭.୨୮	ଗୋ ସୁକ୍ତ	ଗାବଃ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ଆ ଗାବୋ ଅଗ୍ନନ୍ତୁ...
୭.୨୭	ସରସ୍ବତୀ ସୁକ୍ତ	ସରସ୍ବତୀ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ସୁଷେ ନରା ଦିବୋ ଅସ୍ୟ...
୭.୨୫	ଯୁଦ୍ଧଶସ୍ତ୍ର ସୁକ୍ତ	ଯୁଦ୍ଧଶସ୍ତ୍ର	ପାୟୁଃ ଭାରଦ୍ବାଜଃ	ଜୀମୂତସ୍ୟେବ ଭବତି ପ୍ରତୀକଂ...

ମଣ୍ଡଳ - ୭, (ପୁସ୍ତକ - ୭)

“ମଣ୍ଡଳ-୭”, “ବସିଷ୍ଠ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ମଧ୍ୟ ପରିଚିତ । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ‘ବସିଷ୍ଠ ଗୁରୁକୁଳ’କୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ‘ମହର୍ଷି ବସିଷ୍ଠ’ ଅଟନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କର ସାଧନା, ନିଷ୍ଠା ଓ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ‘ଋକ୍ ବେଦ’ରେ ତାଙ୍କର ବିଚାର ଓ ଉପଦେଶ, ତାଙ୍କର ରଚନାରୁ ମିଳିଥାଏ । ତାଙ୍କ ବିଚାରରେ, ତୁଳନାତ୍ମକକୁ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଅପେକ୍ଷା ଗୁଣାତ୍ମକକୁ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ବରୁଣ ଉଭୟଙ୍କର ପରିପୁରକ, କେହି ବଡ଼ ନୁହଁନ୍ତି, ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କର ଗୁଣ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ବଡ଼ ଅଟନ୍ତି । ‘ଋକ୍ ବେଦ’ରେ ତାଙ୍କ ରଚନା ଗୁଡିକ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରେରଣା ଦାୟକ ଓ ଦର୍ଶନତତ୍ତ୍ବର ପରିଚୟ ଦିଏ, ତାଙ୍କ ମତରେ ମାନବ ନିଜର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ କର୍ମ, ଓ ଧର୍ମ କରିବା ଦରକାର, ତଥା ନିଜର ପ୍ରତିଭା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରି ସମାଜର ମଙ୍ଗଳ କରିବା ଦରକାର । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ‘କାମଧେନୁ’ ଓ ‘ନନ୍ଦିନୀ’ ନାମକ ଗୋ ମାତା ଥିଲେ, ଯାହାକୁ ସେ ତାଙ୍କର ସନ୍ତାନ ମାନୁଥିଲେ, ଏଥିରୁ ଜଣାପଡେ ସେ ଗୋ ମହିମାକୁ କେତେ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେଉଥିଲେ । ସେ, ସୂର୍ଯ୍ୟ କାହିଁକି ବରେଣ୍ୟ, ନଦୀର ମହାତ୍ମ୍ୟ, ଜଳର ମହାତ୍ମ୍ୟ, ରୁଦ୍ର ଓ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମହାତ୍ମ୍ୟ ଆଦି ଅନେକ ବିଷୟରେ ‘ଋକ୍ ବେଦ’ରେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ସେ ଅତି ପ୍ରସିଦ୍ଧ “ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ମନ୍ତ୍ର” ରଚନା କରିଥିଲେ । ସେ, “ଯୋଗ ବସିଷ୍ଠ”, “ବସିଷ୍ଠ ଧର୍ମସୂତ୍ର”, “ବସିଷ୍ଠ ସଂହିତା” ଆଦି ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର ରଚନା କରିଥିଲେ, ଯାହା ପର ସମୟରେ ‘ଯୋଗସୂତ୍ର’, ଓ ‘ବେଦାନ୍ତ’ ଆଦି ରଚନା କରିବାପାଇଁ ପ୍ରେରଣା କରିଥିଲା । ସେ, ଅଗ୍ନି, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଋଦ୍ର ଓ ବିଷ୍ଣୁ ଙ୍କର ଉପାସକ ଥିଲେ । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୧୦୪ଟି ସୂକ୍ତ ବା ୮୪୧ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକ ବସିଷ୍ଠ ଗୁରୁକୁଳ (୧୦୨ ସୂକ୍ତ, ୮୩୨ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ବାରା ତଥା ଆଙ୍ଗିରସ ଓ ବସିଷ୍ଠ (୨ ସୂକ୍ତ, ୯ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ବାରା ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏ ସମସ୍ତ ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକ, ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ବିଶ୍ବଦେବା, ମରୁତ, ମିତ୍ରା-ବରୁଣ, ଅଶ୍ବିନ, ଉଷା, ଇନ୍ଦ୍ର-ବରୁଣ, ବାୟୁ, ସରସ୍ବତୀ, ଋଦ୍ର, ଆପଃ, ଆଦିତ୍ୟ, ବିଷ୍ଣୁ, ବୃହସ୍ପତି, ସବିତା, ଭଗ, ଦଧିକ୍ରା, ଋତୁ, ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ, ପର୍ଜନ୍ୟ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି

ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ଜଗତୀ, ବୃହତୀ ଆଦି ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୭.୨	ଆପ୍ତି ସୁକ୍ତ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ଭୃଷସ୍ବ ନଃ ସମିଧମଗ୍ନେ...
୭.୪୬	ରଦ୍ର ସୁକ୍ତ	ରଦ୍ରଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ଇମା ରୁଦ୍ରାୟ ସ୍ଥିରଧନ୍ବନେ...
୭.୫୯.୧୨	ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ମନ୍ତ୍ର	ରଦ୍ରଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ତ୍ର୍ୟମ୍ବକଂ ଯଜାମହେ ସୁଗନ୍ଧିଂ...
୭.୬୦.୧	ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ୟଦଦ୍ୟା ସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରବୋଽନାଗା...
୭.୬୨.୧-୩	ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ଭଦ୍-ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ବୃହଦର୍ଚୀଂଷ୍ୟଶ୍ରେତ୍-ପୁରୁ...
୭.୬୬.୧୪-୧୬	ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ୟଦୀମାଶୁର୍ବହତି ଦେବ ଏତଶୋ...
୭.୧୦୦	ବିଷ୍ଣୁ ସୁକ୍ତ	ବିଷ୍ଣୁଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ନୁ ମର୍ତ୍ତୋ ଦୟତେ ସନିଷ୍ୟନ୍ୟୋ...
୭.୧୦୩	ମଣ୍ଡୁକ ସୁକ୍ତ	ମଣ୍ଡୁକାଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ସଂବସ୍ରତଂ ଶଶୟାନା...

ମଣ୍ଡଳ – ୮, (ପୁସ୍ତକ - ୮)

“ମଣ୍ଡଳ-୮”, ଏଥିରେ 'କଣ୍ଠ ଋଷିକୁଳ'ଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ମନ୍ତ୍ର ଥିବାରୁ, ଏହା "କଣ୍ଠ ମଣ୍ଡଳ" ନାମରେ ପରିଚିତ । 'କଣ୍ଠ ଋଷିକୁଳ'ର ମୁଖ୍ୟ ମହର୍ଷି କଣ୍ଠ, ଜଣେ ଅତିଥି ପ୍ରିୟ ଓ ଯାଜ୍ଞିକ ଋଷି ଭାବରେ ବିଖ୍ୟାତ ଥିଲେ । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଭକ୍ତ ଥିଲେ, ତଥା ତାଙ୍କୁ ଅଶ୍ୱିନଙ୍କର କୃପା ପ୍ରାପ୍ତ ଥିଲା । 'ଋକ୍ ବେଦ'ରେ ତାଙ୍କର ଅନେକ ସୁକ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ର, ଲୌକିକ ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନ, ଓ ଅନିଷ୍ଟ ନିବାରଣ ବିଷୟରେ ରଚିତ ହୋଇଛି । ସେ, ଗୋ ମହିମାର ଉପଦେଶ ଓ ପୂଜା ବିଷୟରେ ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୧୦୩ଟି ସୁକ୍ତ, ବା ୧୭୧୬ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ୧୧ଟି ସୁକ୍ତ (୮.୪୯ - ୫୯) ବାଲଗିଲ୍ୟ ସୁକ୍ତ ନାମରେ ପରିଚିତ ।

ଏହି ମଣ୍ଡଳର ସୁକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ୬ଟି ଋଷିକୁଳ ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ଯଥା, କଶ୍ଵ (୫୫ ସୁକ୍ତ, ୯୯୩ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ (୨୫ ସୁକ୍ତ, ୪୬୦ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୧ ସୁକ୍ତ, ୨୧ ମନ୍ତ୍ର), ଅତି (୭ ସୁକ୍ତ, ୮୮ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୨ ସୁକ୍ତ, ୨୪ ମନ୍ତ୍ର), ଭୃଗୁ (୪ ସୁକ୍ତ, ୪୬ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମିଶ୍ଵିତ (୪ ସୁକ୍ତ, ୨୨ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହି ସୁକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ଅଶ୍ଵିନ, ମରୁତ, ଆଦିତ୍ୟ, ବରୁଣ, ମିତ୍ର-ବରୁଣ, ବିଶ୍ଵଦେବା, ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ସୁକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ବୃହତୀ, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ଉଷ୍ଠିକ୍, ଓ ଜଗତୀ ଆଦି ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୮.୬୧.୧୩	ଦୁଃସ୍ଵପ୍ନ ନିବାରଣ ମନ୍ତ୍ର	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ଭର୍ଗଃ ପ୍ରାଗାଥଃ	ୟତ ଇନ୍ଦ୍ର ଭୟାମହେ...
୮.୯୭.୪	କପୋଳଶକ୍ତି ମନ୍ତ୍ର	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ରେଭଃ କାଶ୍ୟପଃ	ୟଜ୍ଞକ୍ରାସି ପରାବତି...
୮.୧୦୦	ଇନ୍ଦ୍ର-ବାକ୍ ସୁକ୍ତ	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ନେମଃ ଭାର୍ଗବଃ	ଅୟଂ ତ ଏମି ତନ୍ମା...
୮.୧୦୧.୧୫-୧୬	ଗୋ ମହିମା ମନ୍ତ୍ର	ଗୌଃ	ଜମଦଗ୍ନିଃ ଭାର୍ଗବଃ	ମାତା ରୁଦ୍ରାଣାଂ ଦୁହିତା ବସୁନାଂ...

ମଣ୍ଡଳ – ୯, (ପୁଷ୍ତକ - ୯)

“ମଣ୍ଡଳ-୯”, “ସୋମ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ କେବଳ ‘ସୋମ ସୁକ୍ତ’ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । ଏହି ‘ସୋମ ସୁକ୍ତ’ ଗୁଡ଼ିକ ୩ ପ୍ରକାରରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ, ଯଥା, ୧). ସୋମ ଲତା ବା ଗଛ ବା ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ର ଚରିତ୍ର ବା ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ, ୨). କିପରି ‘ସୋମ ରସ’ ବାହାର କରାଯାଏ, ତା’ର ପଦ୍ଧତି ଓ ୩). ‘ସୋମଯଜ୍ଞ’ରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଉଥିବା ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୧୧୪ଟି ସୁକ୍ତ, ବା ୧୧୦୮ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ସୁକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ୯ଟି ଗୁରୁକୁଳ ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ଯଥା, କଶ୍ଵ (୮ ସୁକ୍ତ, ୫୦ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ

(୩୦ ସୂକ୍ତ, ୨୧୭ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୨ ସୂକ୍ତ, ୧୨ ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୫ ସୂକ୍ତ, ୪୪ ମନ୍ତ୍ର), ଅତି
(୨ ସୂକ୍ତ, ୧୬ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୧ ସୂକ୍ତ, ୬ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୩୬ ସୂକ୍ତ, ୩୦୦ ମନ୍ତ୍ର), ଭରତ (୨
ସୂକ୍ତ, ୨୭ ମନ୍ତ୍ର), ଭୃଗୁ (୧୪ ସୂକ୍ତ, ୧୩୬ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମିଶ୍ରିତ ଋଷିଗଣ (୬ ସୂକ୍ତ, ୧୯୬ ମନ୍ତ୍ର)
। ଏହି ମଣ୍ଡଳର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ମୁଖ୍ୟତଃ, ଗାୟତ୍ରୀ, ଜଗତୀ, ତ୍ରିଷୁପ୍, ଅନୁଷୁପ୍ ଓ ଉଷ୍ଟିକ୍ ଆଦି
ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ସୂକ୍ତ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୯.୫ ସୂକ୍ତ "ଆପ୍ତି
ସୂକ୍ତ" ଓ ଏହା ଯାଜ୍ଞିକ ଅଟେ ।

ମଣ୍ଡଳ – ୧୦, (ପୁଷ୍ପକ - ୧୦)

'ମଣ୍ଡଳ-୧୦'ରେ, ଯେଉଁ ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକ ୧ମ ରୁ ୯ମ ମଣ୍ଡଳ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ
ହୋଇପାରୁ ନଥିଲା, ସେ ସବୁ ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମଣ୍ଡଳର
ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରର, ଯଥା ପୌରାଣିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଦର୍ଶନିକ, ସାମାଜିକ, ବିଶ୍ୱ
ନିର୍ମାଣ, ରକ୍ଷା, ଜ୍ଞାନ, ଦାନ, ଧର୍ମ ଓ ନୀତି ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି
ମଣ୍ଡଳରେ ୧୯୧ ସୂକ୍ତ ବା ୧୭୫୪ ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ସୂକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ୯ଟି ଋଷିକୁଳ ଓ
ଅନେକ ଅନ୍ୟ ଋଷିଗଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ସେମାନେ ହେଲେ, କଶ୍ମି (୧ ସୂକ୍ତ,
୯ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ (୫୮ ସୂକ୍ତ, ୪୮୫ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୪ ସୂକ୍ତ, ୪୦ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୧୨
ସୂକ୍ତ, ୯୧ ମନ୍ତ୍ର), ଅତି (୮ ସୂକ୍ତ, ୧୧୨ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୨୭ ସୂକ୍ତ, ୨୭୭ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୩
ସୂକ୍ତ, ୨୪ ମନ୍ତ୍ର), ଭରତ (୪ ସୂକ୍ତ, ୪୨ ମନ୍ତ୍ର), ଭୃଗୁ (୨୪ ସୂକ୍ତ, ୨୫୫ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମିଶ୍ରିତ
ଋଷିଗଣ (୬ ସୂକ୍ତ, ୪୪ ମନ୍ତ୍ର), ଓ ଅଜ୍ଞାତ ଋଷିଗଣ (୪୪ସୂକ୍ତ, ୩୭୧ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହି ସୂକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର
ଗୁଡିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସବିତା, ଉଷା, ପ୍ରଜାପତି, ଓ ଆପଃ ଇତ୍ୟାଦି ଦେବତା,
ତଥା ଅନେକ ଅଦେବତା ମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ସୂକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ସମସ୍ତ
୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଅନେକ ସୂକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ
ଅନେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ହୋଇଆସୁଅଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୂକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୧୦.୧୦	ୟମ-ୟମୀ ଉକ୍ତି	ୟମଃ ଯମୀ	ବୈବସ୍ୱତୀ ଯମୀ ଯମଃ ବୈବସ୍ୱତୋ	ଓ ଚିତ୍ରଖାୟଂ ସଖ୍ୟା...
୧୦.୧୩	ହବିର୍ଧାନ ସୂକ୍ତ	ହବିର୍ଧାନେ	ବିବସ୍ୱାନ୍ ଆଦିତ୍ୟଃ	ୟୁଜେ ବାଂ ବ୍ରହ୍ମ...
୧୦.୧୫	ପିତୃ ଯଜ୍ଞ ସୂକ୍ତ	ପିତରଃ	ଶଙ୍ଖଃ ଯାମାୟନଃ	ଉଦୀରତାମବର ଉପୁରାସ...
୧୦.୧୮	ପିତୃ ଯଜ୍ଞ ସୂକ୍ତ	ପିତୃମେଧଃ	ସଂକୁସୁକଃ ଯାମାୟନଃ	ପରଂ ମୃତ୍ୟୋ ଅନୁ...
୧୦.୩୭	ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୂକ୍ତ	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ଅଭିତପାଃ ସୌର୍ଯ୍ୟଃ	ନମୋ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ...
୧୦.୪୭	ଇନ୍ଦ୍ର ବୈକୁଣ୍ଠ	ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ସପ୍ତଗୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଜଗୃହ୍ମା ତେ ଦକ୍ଷିଣମିନ୍ଦ୍ର...
୧୦.୪୮	ଇନ୍ଦ୍ର ବୈକୁଣ୍ଠ	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ଅହଂ ଭୁବଂ ବସୁନଃ...
୧୦.୫୯	ଯାଜ୍ଞିକ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବୟଃ ଶୁତବୟଃ	ପ୍ର ତାର୍ଯ୍ୟୟୁଃ ପ୍ରତରଂ...
୧୦.୬୦.୭-୧୧	ଜୀବ ମନ୍ତ୍ର	ଜୀବଃ	ବିପ୍ରବନ୍ଧୁଃ ଗୌପାୟନଃ	ଅୟଂ ମାତାୟଂ ପିତାୟଂ...
୧୦.୬୦	ଯାଜ୍ଞିକ	ଯାଜ୍ଞିକ	ସୁମିତ୍ରଃ ବାଧ୍ର୍ୟଶୁଃ	ଇମାଂ ମେ ଅଗ୍ନେ ସମିଧଂ...
୧୦.୬୧	ଜ୍ଞାନ ସୂକ୍ତ	ଜ୍ଞାନମ୍	ବୃହସ୍ପତିଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ବୃହସ୍ପତେ ପ୍ରଥମଂ ବାତୋ...
୧୦.୬୫	ନଦୀ ସୂକ୍ତ	ନଦୀଃ	ସିରୁକ୍ଷିତ୍ ପ୍ରେୟମେଧଃ	ପ୍ର ସୁ ବ ଆପୋ...
୧୦.୮୧-୮୨	ବିଶ୍ୱକର୍ମା ସୂକ୍ତ	ବିଶ୍ୱକର୍ମା	ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଭୌବନଃ	ୟ ଇମା ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି...
୧୦.୮୩	ମନ୍ତ୍ରୀ ସୂକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ରୀଃ	ମନ୍ତ୍ରୀଃ ତାପସଃ	ୟସ୍ତେ ମନୋଽବିଧଦୁଜ୍ଞ...
୧୦.୮୫	ବିବାହ ସୂକ୍ତ	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ସାବିତ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟା	ସତ୍ୟେନୋଋତିତା ଭୂମିଃ...
୧୦.୯୦	ପୁରୁଷ ସୂକ୍ତ	ପୁରୁଷଃ	ନାରାୟଣଃ	ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ପୁରୁଷଃ...
୧୦.୯୬	ହରି ସୂକ୍ତ	ହରିଃ	ବରୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ପ୍ର ତେ ମହେ ବିଦଧେ...
୧୦.୯୭	ଔଷଧ ସୂକ୍ତ	ଔଷଧୟଃ	ଆଥର୍ବଣଃ ଭିଷକ୍	ୟ ଔଷଧୀଃ ପୂର୍ବା ଜାତା...
୧୦.୧୦୭	ଦକ୍ଷିଣା ସୂକ୍ତ	ଦକ୍ଷିଣା ଦକ୍ଷିଣାବାତାରଃ	ଦିବ୍ୟଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ ପ୍ରଜାପତ୍ୟା	ଆବିରଭୁନ୍ନୁହି ମାଘୋନମେଷାଂ...
୧୦.୧୦୮	ସରମା-ପଣି ଉକ୍ତି	ସରମା ପଣୟଃ	ସରମା ପଣୟଃ	କିମିଚ୍ଛନ୍ତୀ ସରମା...
୧୦.୧୧୦	ଯାଜ୍ଞିକ	ଯାଜ୍ଞିକ	ଜମଦଗ୍ନିଃ ଭାର୍ଗବଃ ରାମଃ ଜାମଦଗ୍ନୀଃ	ସମିଜ୍ଞୋ ଅଦ୍ୟ ମନୁଷୋ...
୧୦.୧୧୭	ଦାନ ସୂକ୍ତ	ଧନାନୁଦାନଂ	ଭିକ୍ଷୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ନ ବା ଉ ଦେବାଃ...
୧୦.୧୨୧	ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ ସୂକ୍ତ	କଃ (ପ୍ରଜାପତିଃ)	ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ନେ...
୧୦.୧୨୩	ବେନ ସୂକ୍ତ	ବେନଃ	ବେନଃ ଭାର୍ଗବଃ	ଅୟଂ ବେନଶ୍ଳୋଦୟତ୍-ପୃଶ୍ନିଗର୍ଭା...
୧୦.୧୨୫	ଆତ୍ମା ସୂକ୍ତ	ଆତ୍ମା	ବାକ୍ ଆମୃଣୀ	ଅହଂ ରୁଦ୍ରେଭିର୍ବସୁଭିଷ୍ଣୁ...
୧୦.୧୨୭	ରାତ୍ରି ସୂକ୍ତ	ରାତ୍ରିଃ	କୁଶିକଃ ସୌଭରଃ ରାତ୍ରିଃ ଭାରଦ୍ୱାଜୀ	ରାତ୍ରୀ ବ୍ୟଖ୍ୟଦାୟତୀ...
୧୦.୧୨୯	ନାସଦୀୟ ସୂକ୍ତ	ଭାବବୃତ୍ତମ୍	ପରମେଷ୍ଠି ପ୍ରଜାପତିଃ	ନାସଦାସୀନ୍ନୋ ସଦାସୀଉଦାନୀଂ...

୧୦.୧୩୦	ନାସଦୀୟ ସୁକ୍ତ	ଭାବବୃତ୍ତମ୍	ୟଞ୍ଜଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ୟୋ ଯଞ୍ଜୋ ବିଶ୍ୱତସ୍ତନ୍ତୁତିସ୍ତତ...
୧୦.୧୪୬	ଅରଣ୍ୟ ସୁକ୍ତ	ଅରଣ୍ୟାନୀ	ଐରଂମଦଃ ଦେବମୁନିଃ	ଅରଣ୍ୟାନ୍ୟରଣ୍ୟାନ୍ୟସୌ ଯା...
୧୦.୧୬୨	ଗର୍ଭସଂସ୍ରାବ ସୁକ୍ତ	ଗର୍ଭସଂସ୍ରାବେପ୍ରାୟଶ୍ଚିତଂ	ରକ୍ଷୋହା ବ୍ରାହ୍ମଃ	ବ୍ରହ୍ମଣାଗ୍ନିଃ ସଂବିଦାନୋ...
୧୦.୧୬୪	ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ନାଶନ ସୁକ୍ତ	ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନନାଶନଂ	ପ୍ରଚେତାଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଅପେହି ମନସସ୍ତତେପ...
୧୦.୧୭୯	ଗୋ ସୁକ୍ତ	ଗାବଃ	କକ୍ଷୀବତଃ ଶବରଃ	ମୟୋଭୂର୍ବାତୋ ଅଭି ବାତୁସ୍ରା...
୧୦.୧୭୩-୧୭୪	ରାଜାଭିଷେକ ସୁକ୍ତ	ରାଜା	ଅଭିବର୍ତ୍ତଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଆ ଦ୍ୱାହାର୍ଷମନ୍ତରେଧି...
୧୦.୧୭୭	ମାୟାଭେଦ ସୁକ୍ତ	ମାୟାଭେଦଃ	ପତଙ୍ଗଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ପତଙ୍ଗମକ୍ତମସ୍ତରସ୍ୟ ମାୟାୟା...
୧୦.୧୭୮	ତାର୍ଷ୍ୟ ସୁକ୍ତ	ତାର୍ଷ୍ୟଃ	ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ ତାର୍ଷ୍ୟଃ	ତ୍ୟମ୍ ସୁ ବାଜିନଂ ଦେବଭୂତଂ...
୧୦.୧୮୩	ପୁତ୍ରକାମ୍ୟ ସୁକ୍ତ	ୟଜମାନଃ	ପ୍ରଜାବାନ୍ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ଅପଶ୍ୟଂ ତ୍ୱା ମନସା...

'ରକ୍ ବେଦ' ରଚନାରେ ପ୍ରାୟ ୩୦ ଜଣ ନାରୀ ରକ୍ଷି (ରକ୍ଷିକା) ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ରଷ୍ଟ୍ରୀ ଥିଲେ । ସେମାନେ ହଲେ, ଘୋଷା କକ୍ଷିବତୀ, ଦକ୍ଷିଣା ପ୍ରଜାପତ୍ୟା, ବିଶ୍ୱବାରା ଆତ୍ରେୟୀ, ଗୋଧା ରକ୍ଷିକା, ଅପାଲା ଆତ୍ରେୟୀ, ଯମୀ ବୈବସ୍ୱତୀ, ଲୋପମୁଦ୍ରା, ରୋମଶା ସ୍ୱନୟା, ଅଦିତି ଦାକ୍ଷାୟଣୀ, ରାତ୍ରି ଭାରଦ୍ୱାଜୀ, ବସୁକ୍ରପତ୍ନୀ , ସାବିତ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟା, ଇନ୍ଦ୍ରାଣି, ସରମା ଦେବସୁନୀ, ଉର୍ବଶୀ, ଶଶ୍ୱତୀ ଆଙ୍ଗିରସୀ, ଅଦିତି, ଭୃହୁ ବ୍ରହ୍ମଜାୟା, ଦୃଷ୍ଟା ଗର୍ଭକର୍ତ୍ତା, ବାକ୍ ଆମ୍ବୁଶୀ, ଶ୍ରଦ୍ଧା କାମାୟନୀ, ଶତୀ ପୌଲୋମୀ, ସାର୍ପରାଜ୍ଞୀ, ସିକତା ନିବାବରୀ, କାଶ୍ୟପେୟୀ ଶିଖଣ୍ଡିନେୟୀ ଅପ୍ସରସୌ, ଜରିତା ଶାର୍ଙ୍ଗ, ସୁଦୀତିପୁରୁମିଲ୍ଲେହି ଆଙ୍ଗିରସୌ, ଦେବଜାମୟଃ ଇନ୍ଦ୍ରମାତରୋ, ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ।

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ରିଗ୍ ବେଦ

Rig Veda

ଦଶମ ମଣ୍ଡଳମ୍

10th Mandalam

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ସତପଥୀ

ରଞ୍ଜ ଦେବ

[ଅଧ୍ୟାୟ ଦଶମଂ ମଣ୍ଡଳମ୍]

| ଅଧ୍ୟାୟ ସପ୍ତମୋଽଷ୍ଟକଃ |

(ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ || ବର୍ଗାଃ ୧-୩୩)

(୧୦।୧) ରକ୍ଷିଃ - ତ୍ରିତଃ ଆପ୍ତଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଅଗ୍ରେ ବୃହନ୍ନୁଷ୍ପାମୁର୍ଧ୍ନୋ ଅସ୍ଥାନିର୍ଜଗନ୍ନାନ୍ତମସୋ ଜ୍ୟୋତିଷାଗାତ୍ ।
ଅଗ୍ନିର୍ଭାନୁନା ରୁଗତା ସ୍ବଜ୍ଞ ଆ ଜାତୋ ବିଶ୍ୱା ସଦ୍ଭାନ୍ୟପ୍ରାଃ ॥୧॥
ସ ଜାତୋ ଗର୍ଭୋ ଅସି ରୋଦସ୍ୟୋରଗ୍ନେ ଚାରୁର୍ବିତୃତ ଓଷଧୀଷୁ ।
ଚିତ୍ରଃ ଶିଶୁଃ ପରି ତମାଂସ୍ୟକୁନ୍ତପ୍ତ ମାତୃଭ୍ୟୋ ଅପି କନିକ୍ରଦଦ୍-ଗାଃ ॥୨॥
ବିଷ୍ଣୁରିତ୍-ଆ ପରମମସ୍ୟ ବିଦ୍ବାଞ୍ଜାତୋ ବୃହନ୍ନତି ପାତି ତୃତୀୟମ୍ ।
ଆସା ଯଦସ୍ୟ ପୟୋ ଅକ୍ରତ ସ୍ବଂ ସଚେତସୋ ଅଭ୍ୟର୍ଚନ୍ତ୍ୟତ୍ର ॥୩॥
ଅତ ଉ ତ୍ୱା ପିତୁତ୍ୱତୋ ଜନିତ୍ରୀରନ୍ନାବୃଧଂ ପ୍ରତି ଚରନ୍ତ୍ୟନ୍ତେଃ ।
ତା ଈଂ ପ୍ରତ୍ୟେଷି ପୁନରନ୍ୟରୂପା ଅସି ତ୍ୱଂ ବିଷ୍ଣୁ ମାନୁଷୀଷୁ ହୋତା ॥୪॥
ହୋତାରଂ ଚିତ୍ରରଥମଧ୍ୱରସ୍ୟ ଯଜ୍ଞସ୍ୟୟଜ୍ଞସ୍ୟ କେତୁଂ ରୁଗନ୍ତମ୍ ।
ପ୍ରତ୍ୟର୍ଥଂ ଦେବସ୍ୟଦେବସ୍ୟ ମହ୍ନା ଶ୍ରିୟା ତ୍ୱଗ୍ନିମତିଥିଂ ଜନାନାମ୍ ॥୫॥
ସ ତୁ ବସ୍ତ୍ରାଣ୍ୟଧ ପେଶନାନି ବସାନୋ ଅଗ୍ନିର୍ନୀଭା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ଅରୁଷୋ ଜାତଃ ପଦ ଇଳାୟାଃ ପୁରୋହିତୋ ରାଜନ୍ୟକ୍ଷୀହ ଦେବାନ୍ ॥୬॥
ଆ ହି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅଗ୍ନ ଉଭେ ସଦା ପୁତ୍ରୋ ନ ମାତରା ତତନ୍ତୁ ।
ପ୍ର ଯାହ୍ୟଲ୍ଲୋଗତୋ ଯୁବିଷ୍ଟାଥା ବହ ସହସ୍ୟେହ ଦେବାନ୍ ॥୭॥

ପିପ୍ରୀହି ଦେବୀ ଉଶତୋ ଯୁବିଷ୍ଟ ବିଦ୍ଵା ଋତୁରୁତୁପତେ ଯଜେହ ।
 ଯେ ଦୈବ୍ୟା ଋତ୍ଵିଜସ୍ତେଭିରଗ୍ନେ ତ୍ଵଂ ହୋତୃଶାମସ୍ୟାୟଜିଷ୍ଠଃ ॥୧॥
 ବେଷି ହୋତ୍ରମୁତ ପୋତ୍ରଂ ଜନାନାଂ ମକ୍ଷାତାସି ଦ୍ରବିଶୋଦା ଋତାବା ।
 ସ୍ଵାହା ବୟଂ କୃଣବାମା ହବୀଂଷି ଦେବୋ ଦେବାନ୍ୟଜତ୍ଵଗ୍ନିରହନ୍ ॥୨॥
 ଆ ଦେବାନାମପି ପଞ୍ଚାମଗନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞକ୍ଳବାମ ତଦନ୍ତୁ ପ୍ରବୋଲ୍ହୁମ୍ ।
 ଅଗ୍ନିର୍ବିଦ୍ଵାହସ ଯଜାସ୍ତେତୁ ହୋତା ସୋ ଅଧିରାହସ ଋତୁନ୍-କଲ୍ଲୟାତି ॥୩॥
 ଯଦ୍ଵୋ ବୟଂ ପ୍ରମିନାମ ବ୍ରତାନି ବିଦୁଷାଂ ଦେବା ଅବିଦୁଷ୍ଠରାସଃ ।
 ଅଗ୍ନିଷ୍ଠଦ୍ଵିଶ୍ଵମା ପୃଣାତି ବିଦ୍ଵାନ୍ୟତିର୍ଦେବୀ ଋତୁଭିଃ କଲ୍ଲୟାତି ॥୪॥
 ଯତ୍-ପାକତ୍ରା ମନସା ଦୀନଦକ୍ଷା ନ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ମନୁତେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାସଃ ।
 ଅଗ୍ନିଷ୍ଠଜ୍ଞୋତା କ୍ରତୁବିଦ୍ଵିଜାନନ୍ୟଜିଷ୍ଠୋ ଦେବୀ ଋତୁଶୋ ଯଜାତି ॥୫॥
 ବିଶ୍ଵେଷାଂ ହ୍ୟଧିରାଶାମନୀକଂ ଚିତ୍ରଂ କେତୁଂ ଜନିତା ତ୍ଵା ଜଜାନ ।
 ସ ଆ ଯଜସ୍ଵ ନୃବତୀରନ୍ତୁ କ୍ଷାଃ ସ୍ଵାହା ଇଷଃ କ୍ଷୁମତୀର୍ବିଶ୍ଵଜନ୍ୟାଃ ॥୬॥
 ଯଂ ତ୍ଵା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଯଂ ତ୍ଵାପସ୍ତସ୍ତା ଯଂ ତ୍ଵା ସୁଜନିମା ଜଜାନ ।
 ପଞ୍ଚାମନ୍ତୁ ପ୍ରବିଦ୍ଵାନ୍ପିତୃୟାଶଂ ଦ୍ୟୁମଦଗ୍ନେ ସମିଧାନୋ ବି ଭାହି ॥୭॥

ଇନୋ ରାଜନୁରତିଃ ସମିଜ୍ଞୋ ରୌଦ୍ରୋ ଦକ୍ଷାୟ ସୁଷୁମ୍ନା ଅଦର୍ଶି ।
 ଚିକିଦ୍ଵି ଭାତି ଭାସା ବୃହତାସିକ୍ଳୀମେତି ରୁଶତୀମପାଜନ୍ ॥୧॥
 କୃଷ୍ଣାଂ ଯଦେନୀମଭି ବର୍ପସା ଭୁଜ୍ଞନୟନୋଷାଂ ବୃହତଃ ପିତୃର୍ଜାମ୍ ।
 ଉର୍ଧ୍ଵଂ ଭାନୁଂ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ତଭାୟାଦିବୋ ବସୁଭିରରତିର୍ବି ଭାତି ॥୨॥
 ଭଦ୍ରୋ ଭଦ୍ରୟା ସତମାନ ଆଗାସ୍ତସାରଂ ଜାରୋ ଅଭ୍ୟେତି ପଶ୍ଚାତ୍ ।
 ସୁପ୍ରକେତୈର୍ଦ୍ୟୁତିରଗ୍ନିର୍ବିତିଷ୍ଠନ୍ନୁଶଦ୍-ଭିର୍ବର୍ଷ୍ଟେରଭି ରାମମସ୍ତାତ୍ ॥୩॥

ଅସ୍ୟ ଯାମାସୋ ବୃହତୋ ନ ବଗୁନିନ୍ଦାନା ଅଗ୍ନେଃ ସଖ୍ୟାଃ ଶିବସ୍ୟ ।
 ଇତ୍ୟସ୍ୟ ବୃଷ୍ଣୋ ବୃହତଃ ସ୍ତାସୋ ଭାମାସୋ ଯାମନୁକ୍ରବଶ୍ଚିକିତ୍ରେ ॥୪॥
 ସ୍ତନା ନ ଯସ୍ୟ ଭାମାସଃ ପବନ୍ତେ ରୋଚମାନସ୍ୟ ବୃହତଃ ସୁଦିବଃ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠେତିର୍ଯସ୍ତେଜିଷ୍ଠେଃ କ୍ରୀଲୁମଦ୍-ଭିର୍ବର୍ଷିଷ୍ଠେତିର୍ଭାନୁଭିର୍ନକ୍ଷତି ଦ୍ୟାମ୍ ॥୫॥
 ଅସ୍ୟ ଶୁଷ୍ଟାସୋ ଦଦୃଶାନପବେର୍ଜେହମାନସ୍ୟ ସ୍ତନୟନ୍ନିୟୁଦ୍-ଭିଃ ।
 ପ୍ରତ୍ନେତିର୍ଯ୍ୟୋ ରୁଗଦ୍-ଭିର୍ଦେବତମୋ ବି ରେଭଦ୍-ଭିରରତିର୍ଭାତି ବିଭ୍ୱା ॥୬॥
 ସ ଆ ବକ୍ଷି ମହି ନ ଆ ଚ ସସ୍ତି ଦିବସ୍ତୃପିବ୍ୟୋରରତିର୍ଯୁବତ୍ୟୋଃ ।
 ଅଗ୍ନିଃ ସୁତୁକଃ ସୁତୁକେତିରଶ୍ୱେ ରଭସ୍ପଦ୍-ଭୀ ରଭସ୍ମା ଏହ ଗମ୍ୟାଃ ॥୭॥

=====

(୧୦।୪) ରକ୍ଷିଃ - ତ୍ରିତଃ ଆପ୍ର୍ୟଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍,

ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ପ୍ର ତେ ଯକ୍ଷି ପ୍ର ତ ଇୟର୍ମି ମନ୍ତୁ ଭୁବୋ ଯଥା ବନ୍ଦ୍ୟୋ ନୋ ହବେଷୁ ।
 ଧନ୍ୱନ୍ନିବ ପ୍ରପା ଅସି ତ୍ୱମଗ୍ନ ଇୟକ୍ଷବେ ପୂରବେ ପ୍ରତ୍ନ ରାଜନ୍ ॥୧॥
 ଯଂ ତ୍ୱା ଜନାସୋ ଅଭି ସଂଚରନ୍ତି ଗାବ ଉଷ୍ମିବ ବ୍ରଜଂ ଯକ୍ଷିଷ୍ଠ ।
 ଦୂତୋ ଦେବାନାମସି ମର୍ତ୍ୟାନାମକ୍ରମହ୍ନାଶ୍ଚରସି ରୋଚନେନ ॥୨॥
 ଶିଶୁଂ ନ ତ୍ୱା ଜେନ୍ୟଂ ବର୍ଧୟନ୍ତୀ ମାତା ବିଭର୍ତ୍ତି ସଚନସ୍ୟମାନା ।
 ଧନୋରଧି ପ୍ରବତା ଯାସି ହର୍ଯ୍ୟଞ୍ଜିଗୀଷସେ ପଶୁରିବାବସ୍ତୃଷ୍ଠଃ ॥୩॥
 ମୂରା ଅମୂର ନ ବୟଂ ଚିକିତ୍ସୋ ମହିତ୍ୱମଗ୍ନେ ତ୍ୱମଙ୍ଗ ବିସ୍ତ୍ରୋ ।
 ଶୟେ ବକ୍ତିଶ୍ଚରତି ଜିହ୍ୱୟାଦନ୍ନେରିହ୍ୟତେ ଯୁବତିଂ ବିଶ୍ୱତିଃ ସନ୍ ॥୪॥
 କୂଚିଞ୍ଜାୟତେ ସନୟାସୁ ନବ୍ୟୋ ବନେ ତସ୍ତୌ ପଲିତୋ ଧୂମକେତୁଃ ।
 ଅସ୍ମାତାପୋ ବୃଷଭୋ ନ ପ୍ର ବେତି ସଚେତସୋ ଯଂ ପ୍ରଶୟନ୍ତ ମର୍ତ୍ତାଃ ॥୫॥
 ତନୂତ୍ୟଜେବ ତସ୍କରା ବନର୍ଗୁ ରଶନାଭିର୍ଦଶଭିରଭ୍ୟଧୀତାମ୍ ।
 ଇୟଂ ତେ ଅଗ୍ନେ ନବ୍ୟସୀ ମନୀଷା ଯୁଷ୍ମା ରଥଂ ନ ଶୁଚୟଦ୍-ଭିରଜ୍ଞେଃ ॥୬॥
 ବ୍ରହ୍ମ ଚ ତେ ଜାତବେଦୋ ନମଶ୍ଚେୟଂ ଚ ଗୀଃ ସଦମିଦୃର୍ଧନୀ ଭୂତ୍ ।
 ରକ୍ଷା ଶୋ ଅଗ୍ନେ ତନୟାନି ତୋକା ରକ୍ଷୋତ ନସ୍ତନ୍ନୋ ଅପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ ॥୭॥

ଏକଃ ସମୁଦ୍ରୋ ଧରୁଣୋ ରୟୀଣାମସ୍ମଦ୍ଭୂଦୋ ଭୂରିଜନ୍ତା ବି ଚକ୍ଷେ ।
 ସିଷକ୍ସ୍ୟଧର୍ମିଣ୍ୟୋରୁପସ୍ତ ଉତ୍ତସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ନିହିତଂ ପଦଂ ବେଃ ॥୧॥
 ସମାନଂ ନୀଳଂ ବୃଷଣୋ ବସାନାଃ ସଂ ଜଗ୍ନିରେ ମହିଷା ଅର୍ବତୀଭିଃ ।
 ଋତସ୍ୟ ପଦଂ କବୟୋ ନି ପାନ୍ତି ଗୁହା ନାମାନି ଦଧିରେ ପରାଣି ॥୨॥
 ଋତାୟିନୀ ମାୟିନୀ ସଂ ଦଧାତେ ମିତ୍ରା ଶିଶୁଂ ଜଞ୍ଜତୁର୍ବଧୟନ୍ତୀ ।
 ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ନାଭିଂ ଚରତୋ ଧ୍ରୁବସ୍ୟ କବେଶ୍ଚିତ୍ତଂ ମନସା ବିୟନ୍ତଃ ॥୩॥
 ଋତସ୍ୟ ହି ବର୍ତନୟଃ ସୁଜାତମିଷୋ ବାଜାୟ ପ୍ରଦିବଃ ସଚକ୍ତେ ।
 ଅଧୀବାସଂ ରୋଦସୀ ବାବସାନେ ଘୃତୈରନ୍ନୈର୍ବାବୃଧାତେ ମଧୁନାମ୍ ॥୪॥
 ସପ୍ତ ସ୍ୱସ୍ତରୁଷୀର୍ବାବଶାନୋ ବିଦ୍ୱାନ୍ତଧ୍ୱ ଉଦ୍ଭୂଭାରା ଦୃଶେ କମ୍ ।
 ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟମେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ପୁରାଜା ଇଚ୍ଛନ୍ତିବିମବିଦତ୍-ପୁଷଣସ୍ୟ ॥୫॥
 ସପ୍ତ ମର୍ଯ୍ୟଦାଃ କବୟସ୍ତତସ୍ତୁସ୍ତ୍ରାସାମେକାମିଦତ୍ୟଂଦୁରୋ ଗାତ୍ ।
 ଆୟୋର୍ହ ସ୍ୱମ୍ଭ ଉପମସ୍ୟ ନୀଳେ ପଥାଂ ବିସର୍ଗେ ଧରୁଣେଷୁ ତନ୍ତ୍ରୌ ॥୬॥
 ଅସକ ସକ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ୟସ୍ୟ ଜନ୍ମନ୍ତଦିତେରୁପସ୍ତେ ।
 ଅଗ୍ନିର୍ହ ନଃ ପ୍ରଥମଜା ଋତସ୍ୟ ପୂର୍ବ ଆୟୁନି ବୃଷଭଶ୍ଚ ଧେନୁଃ ॥୭॥

॥ ଇତି ସପ୍ତମାଷ୍ଟକେ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ସପ୍ତମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗଃ ୧-୨୮)

(୧୦।୭) ଋଷିଃ - ତ୍ରିତଃ ଆପ୍ତ୍ୟଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,   ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଅୟଂ ସ ଯୁସ୍ୟ ଶର୍ମନ୍ନବୋଭିରଗ୍ନେରେଧତେ ଜରିତାଭିଷ୍ଠୋ ।
ଜ୍ୟେଷ୍ଠେଭିର୍ଯୋ ଭାନୁଭିର୍ବୃଷ୍ଣାଂ ପର୍ଯ୍ୟେତି ପରିବୀତୋ ବିଭାବା ॥୧॥
ୟୋ ଭାନୁଭିର୍ବିଭାବା ବିଭାତ୍ୟଗ୍ନିର୍ଦେବେଭିର୍ବୃତାବାଜସ୍ରଃ ।
ଆ ଯୋ ବିବାୟ ସଖ୍ୟା ସଖିଭ୍ୟୋଽପରିହୃତୋ ଅତ୍ୟୋ ନ ସପ୍ତିଃ ॥୨॥
ଇଶୋ ଯୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟା ଦେବବୀତେରୀଶୋ ବିଶ୍ୱାୟୁରୁଷସୋ ବ୍ୟୁଷ୍ଠୋ ।
ଆ ଯୁସ୍ମିନ୍ନନା ହବୀଂଷ୍ୟଗ୍ନାବରିଷ୍ଟରଥଃ ସ୍ୱଭ୍ରାତି ଶୁଷ୍ଠେଃ ॥୩॥
ଶୁଷ୍ଠେଭିର୍ବୃଧୋ ଭୃଷାଣୋ ଅକ୍ଳେର୍ଦେବୀଂ ଅଛା ରଘୁପତ୍ନୀ ଜିଗାତି ।
ମନ୍ତ୍ରୋ ହୋତା ସ ଭୁହ୍ନା ଯଜିଷ୍ଠଃ ସମ୍ନିଶ୍ଳୋ ଅଗ୍ନିରା ଜିଘର୍ତି ଦେବାନ୍ ॥୪॥
ତମୁସ୍ରାମିନ୍ଦ୍ରଂ ନ ରେଜମାନମଗ୍ନିଂ ଗୀର୍ଭିର୍ନମୋଭିରା କୃଶୁଧ୍ୱମ୍ ।
ଆ ଯଂ ବିପ୍ରାସୋ ମତିଭିର୍ଗୃଣନ୍ତି ଜାତବେଦସଂ ଭୁହ୍ନଂ ସହାନାମ୍ ॥୫॥
ସଂ ଯୁସ୍ମିନ୍ନିଶ୍ୱା ବସୁନି ଜଗ୍ଧୁର୍ବାଜେ ନାଶ୍ୱାଃ ସପ୍ତୀବନ୍ତ ଏବୈଃ ।
ଅସ୍ତେ ଉତୀରିନ୍ଦ୍ରବାତତମା ଅର୍ବାଚୀନା ଅଗ୍ନ ଆ କୃଶୁଷ୍ଠ ॥୬॥
ଅଧା ହ୍ୟଗ୍ନେ ମହ୍ନା ନିଷଦ୍ୟା ସଦ୍ୟୋ ଜଜ୍ଞାନୋ ହବ୍ୟୋ ବଭୁଧ ।
ତଂ ତେ ଦେବାସୋ ଅନୁ କେତମାୟନ୍ନଧାବର୍ଧନ୍ତ ପ୍ରଥମାସ ଉମାଃ ॥୭॥

(୧୦।୭) ଋଷିଃ - ତ୍ରିତଃ ଆପ୍ତ୍ୟଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,   ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ଦିବୋ ଅଗ୍ନେ ପୃଥିବ୍ୟା ବିଶ୍ୱାୟୁର୍ଯେହି ଯଜଥାୟ ଦେବ ।
ସତେମହି ତବ ଦସ୍ମ ପ୍ରକେତୈରୁରୁଷ୍ୟା ଶ ଉରୁଭିର୍ଦେବ ଶଂସ୍ତେଃ ॥୧॥
ଇମା ଅଗ୍ନେ ମତୟସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଜାତା ଗୋଭିରଶ୍ୱୈରଭି ଗୃଣନ୍ତି ରାଧଃ ।
ୟଦା ତେ ମର୍ତ୍ତୋ ଅନୁ ଭୋଗମାନଭୃସୋ ଦଧାନୋ ମତିଭିଃ ସୁଜାତ ॥୨॥

ଅଗ୍ନିଂ ମନ୍ୟେ ପିତରମଗ୍ନିମାପିମଗ୍ନିଂ ଭ୍ରାତରଂ ସଦମିସ୍ରଖାୟମ୍ ।
 ଅଗ୍ନେରନୀକଂ ବୃହତଃ ସପୟଂ ଦିବି ଶୁକ୍ରଂ ଯଜତଂ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ॥୩॥
 ସିଧ୍ରା ଅଗ୍ନେ ଧିୟୋ ଅସ୍ତେ ସନ୍ନତୀୟଂ ତ୍ରାୟସେ ଦମ ଆ ନିତ୍ୟହୋତା ।
 ଋତାବା ସ ରୋହିଦଗ୍ଧଃ ପୁରୁଷୁର୍ଦ୍ୟୁତିରସ୍ତା ଅହଭିର୍ବାମମସ୍ତୁ ॥୪॥
 ଦ୍ୟୁତିର୍ହିତଂ ମିତ୍ରମିବ ପ୍ରୟୋଗଂ ପ୍ରତ୍ନମୃଦ୍ଭିଜମଧୁରସ୍ୟ ଜାରମ୍ ।
 ବାହୁଭ୍ୟାମଗ୍ନିମାୟବୋଽଜନନ୍ତ ବିଷ୍ଣୁ ହୋତାରଂ ନ୍ୟସାଦୟନ୍ତ ॥୫॥
 ସ୍ୱୟଂ ଯଜସ୍ୱ ଦିବି ଦେବ ଦେବାନ୍ କିଂ ତେ ପାକଃ କୃଣବଦପ୍ରତେତାଃ ।
 ଯଥାୟଜ ଋତୁଭିର୍ଦେବ ଦେବାନେବା ଯଜସ୍ୱ ତନ୍ନଂ ସୁଜାତ ॥୬॥
 ଭବା ନୋ ଅଗ୍ନେଽବିତୋତ ଗୋପା ଭବା ବୟସ୍ୱଦୁତ ନୋ ବୟୋଧାଃ ।
 ରାସ୍ତା ତ ନଃ ସୁମହୋ ହବ୍ୟଦାତିଂ ତ୍ରାସ୍ତୋତ ନସ୍ତନ୍ନୋ ଅପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ ॥୭॥

(୧୦।୮) ଋଷିଃ - ତ୍ୱାଷ୍ଟଃ ତ୍ରିଶିରାଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ ୧-୬, ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୭-୯

ପ୍ର କେତୁନା ବୃହତା ଯାତ୍ୟଗ୍ନିରା ରୋଦସୀ ବୃଷଭୋ ରୋରବୀତି ।
 ଦିବଶ୍ଚିଦକ୍ତା ଉପମାଁ ଉଦାନଳପାମୁପସ୍ତେ ମହିଷୋ ବବର୍ଧ ॥୧॥
 ମୁମୋଦ ଗର୍ଭୋ ବୃଷଭଃ କକୁଦ୍ଧାନସ୍ତେମା ବସୁଃ ଶିମୀର୍ବା ଅରାବୀତ୍ ।
 ସ ଦେବତାଦ୍ୟୁଦ୍ୟତାନି କୃଣୁନ୍ତସ୍ତେଷୁ କ୍ଷୟେଷୁ ପ୍ରଥମୋ ଜିଗାତି ॥୨॥
 ଆ ଯୋ ମୂର୍ଧାନଂ ପିତ୍ରୋରରବ୍-ଧ ନ୍ୟଧ୍ୱରେ ଦଧିରେ ସୁରୋ ଅର୍ଣ୍ଣଃ ।
 ଅସ୍ୟ ପତ୍ନନ୍ନରୁଷୀରଶ୍ଚରୁଧ୍ନା ଋତସ୍ୟ ଯୋନୌ ତନ୍ନୋ ଭୁଷନ୍ତ ॥୩॥
 ଉଷୌଷୋ ହି ବସୋ ଅଗ୍ରମେଷି ତ୍ୱଂ ଯମୟୋରଭବୋ ବିଭାବା ।
 ଋତାୟ ସପ୍ତ ଦଧିଷେ ପଦାନି ଜନୟନ୍ତିତ୍ରଂ ତନ୍ନୋ ସ୍ୱାୟୈ ॥୪॥
 ଭୁବଶ୍ଚସ୍ପର୍ମହ ଋତସ୍ୟ ଗୋପା ଭୁବୋ ବରୁଣୋ ଯଦୃତାୟ ବେଷି ।
 ଭୁବୋ ଅପାଂ ନପାଞ୍ଜାତବେଦୋ ଭୁବୋ ଦୂତୋ ଯସ୍ୟ ହବ୍ୟଂ ଭୁଜୋଷଃ ॥୫॥
 ଭୁବୋ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ରଜସଶ୍ଚ ନେତା ଯତ୍ରା ନିୟୁଦ୍-ଭିଃ ସତସେ ଶିବାଭିଃ ।
 ଦିବି ମୂର୍ଧାନଂ ଦଧିଷେ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଜିହ୍ୱାମଗ୍ନେ ଚକୃଷେ ହବ୍ୟବାହମ୍ ॥୬॥
 ଅସ୍ୟ ତ୍ରିତଃ କ୍ରତୁନା ବବ୍ରେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷକ୍ଷୀତିଂ ପିତୁରେବୈଃ ପରସ୍ୟ ।
 ସତସ୍ୟମାନଃ ପିତ୍ରୋରୁପସ୍ତେ ଜାମି ବ୍ରୁବାଣ ଆୟୁଧାନି ବେତି ॥୭॥

ସ ପିତ୍ରାଣ୍ୟାୟାନି ବିଦ୍ଵାନିନ୍ଦ୍ରେଷିତ ଆପ୍ତେୟା ଅଭ୍ୟୟୁଧ୍ୟତ୍ ।
 ତ୍ରିଶୀର୍ଷାଣଂ ସପ୍ତରଶ୍ମିଂ ଜୟନ୍ତାନ୍ତ୍ରାଷ୍ଟ୍ରସ୍ୟ ଚିନ୍ନିଃ ସସ୍ତ୍ରଜେ ତ୍ରିତୋ ଗାଃ ॥୮॥
 ଭୂରୀଦିନ୍ଦ୍ର ଉଦିନକ୍ଷତ୍ରମୋଜୋଽବାଭିନତ୍ ସତ୍-ପତିର୍ମନ୍ୟମାନମ୍ ।
 ତ୍ରାଷ୍ଟ୍ରସ୍ୟ ଚିଦ୍ଵିଶ୍ଵରୂପସ୍ୟ ଗୋନାମାଚକ୍ରାଶସ୍ତ୍ରୀଣି ଶୀର୍ଷା ପରା ବର୍କ୍ ॥୯॥

(୧୦।୯) ଋଷିଃ - ତ୍ରିଶିରାଃ ତ୍ରାଷ୍ଟ୍ରଃ, ସିନ୍ଧୁଦ୍ଵୀପଃ ଆମ୍ବରୀଷଃ ଙ୍, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧-୪, ୬,
 ବର୍ଧମାନା ଗାୟତ୍ରୀ ୫, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଗାୟତ୍ରୀ ୭, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୮-୯, ଦେବତା - ଆପଃ

ଆପୋ ହି ଷ୍ଠା ମୟୋଭୁବସ୍ତା ନ ଉର୍ଜେ ଦଧାତନ । ମହେ ରଶାୟ ଚକ୍ଷସେ ॥୧॥
 ଯୋ ବଃ ଶିବତମୋ ରସସ୍ତସ୍ୟ ଭାଜୟତେହ ନଃ । ଉଶତୀରିବ ମାତରଃ ॥୨॥
 ତସ୍ମା ଅରଂ ଗମାମ ବୋ ଯସ୍ୟ କ୍ଷୟାୟ ଜିନ୍ଦୁଥ । ଆପୋ ଜନୟଥା ଚ ନଃ ॥୩॥
 ଶଂ ନୋ ଦେବୀରଭିଷ୍ଟୟ ଆପୋ ଭବନ୍ତୁ ପୀତୟେ । ଶଂ ଯୋରଭି ସ୍ରବନ୍ତୁ ନଃ ॥୪॥
 ଇଶାନା ବାର୍ଯ୍ୟାଣାଂ କ୍ଷୟନ୍ତୀଶ୍ଵର୍ଷଣାନାମ୍ । ଅପୋ ଯୁରାମି ଭେଷଜମ୍ ॥୫॥
 ଅପ୍-ସୁ ମେ ସୋମୋ ଅବ୍ରବୀଦନ୍ତର୍ବିଶ୍ଵାନି ଭେଷଜା । ଅଗ୍ନିଂ ଚ ବିଶ୍ଵଶଂଭୁବମ୍ ॥୬॥
 ଆପଃ ପୃଣୀତ ଭେଷଜଂ ବରୂଥଂ ତନ୍ନେ ମମ । ଜ୍ୟୋକ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଦୃଶେ ॥୭॥
 ଇଦମାପଃ ପ୍ର ବହତ ଯଜ୍ଞିଂ ଚ ଦୁରିତଂ ମୟି । ଯଦ୍ଵାହମଭିଦୁଦ୍ରୋହ ଯଦ୍ଵା ଶେପ ଉତାନୃତମ୍ ॥୮॥
 ଆପୋ ଅଦ୍ୟାନୁଚାରିଷଂ ରସେନ ସମଗସ୍ମହି । ପୟସ୍ଵାନଗ୍ନ ଆ ଗହି ତଂ ମା ସଂ ସୃଜ ବର୍ଚସା ॥୯॥

(୧୦।୧୦) ଋଷିଃ - ବୈବସ୍ଵତୀ ଯମୀ ୧, ୩, ୫-୭, ୧୧, ୧୩, ଯମଃ ବୈବସ୍ଵତୋ ୨, ୪, ୮-୧୦, ୧୨,
 ୧୪, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଯମଃ ୧, ୩, ୫-୭, ୧୧, ୧୩, ଯମୀ ୨, ୪, ୮-୧୦, ୧୨, ୧୪

ଓ ଚିସ୍ରଶାୟଂ ସଖ୍ୟା ବବୃତ୍ୟାଂ ତିରଃ ପୁରୁ ଚିଦର୍ଣ୍ଣବଂ ଜଗନ୍ନାନ୍ ।
 ପିତୁର୍ନପାତମା ଦଧୀତ ବେଧା ଅପି କ୍ଷମି ପ୍ରତରଂ ଦୀଧ୍ୟାନଃ ॥୧॥
 ନ ତେ ସଖା ସଖ୍ୟଂ ବଷ୍ଟ୍ୟତସ୍ରଲକ୍ଷ୍ମା ଯଦ୍ଵିଷ୍ଠରୂପା ଭବାତି ।
 ମହସ୍ତୁତ୍ରାସୋ ଅସୁରସ୍ୟ ବୀରା ଦିବୋ ଧର୍ତ୍ତାର ଉର୍ବିୟା ପରି ଖ୍ୟନ୍ ॥୨॥

ଉଶନ୍ତି ଘା ତେ ଅମୃତାସ ଏତଦେକସ୍ୟ ଚିତ୍ତ୍ୟଜସଂ ମର୍ତ୍ତ୍ୟସ୍ୟ ।
 ନି ତେ ମନୋ ମନସି ଧାୟୁସ୍ତେ ଜନ୍ମଃ ପତିସ୍ତନ୍ମମା ବିବିଶ୍ୟାଃ ॥୩॥
 ନ ଯତ୍-ପୁରା ଚକ୍ରମା କଞ୍ଚ ନୂନମୃତା ବଦନ୍ତୋ ଅନୃତଂ ରପେମ ।
 ଗନ୍ଧର୍ବୋ ଅପ୍-ସ୍ତପ୍ୟା ଚ ଯୋଷା ସା ନୋ ନାଭିଃ ପରମଂ ଜାମି ତନ୍ନୌ ॥୪॥
 ଗର୍ଭେ ନୁ ନୌ ଜନିତା ଦଂପତୀ କର୍ଦ୍ଦେବସ୍ତୁଷ୍ଟା ସବିତା ବିଶ୍ୱରୂପଃ ।
 ନକିରସ୍ୟ ପ୍ର ମିନନ୍ତି ବ୍ରତାନି ବେଦ ନାବସ୍ୟ ପୃଥିବୀ ଉତ ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ॥୫॥
 କୋ ଅସ୍ୟ ବେଦ ପ୍ରଥମସ୍ୟାହୁଃ କ ଇଂ ଦଦର୍ଶ କ ଇହ ପ୍ର ବୋଚତ୍ ।
 ବୃହନ୍ନିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଧାମ କଦୁ ବ୍ରବ ଆହନୋ ବୀଚ୍ୟା ନୃନ୍ ॥୬॥
 ଯୁମସ୍ୟ ମା ଯୁମ୍ୟଂ କାମ ଆଗନ୍ତୁସମାନେ ଯୋନୌ ସହଶେୟାୟ ।
 ଜାୟେବ ପତ୍ୟେ ତନ୍ମଂ ରିରିଚ୍ୟାଂ ବି ଚିତ୍ୱହେବ ରଥ୍ୟେବ ଚକ୍ରା ॥୭॥
 ନ ତିଷ୍ଠନ୍ତି ନ ନି ମିଷନ୍ତ୍ୟେତେ ଦେବାନାଂ ସ୍ୱଶ ଇହ ଯେ ଚରନ୍ତି ।
 ଅନ୍ୟେନ ମଦାହନୋ ଯାହି ତୁୟଂ ତେନ ବି ବୃହ ରଥ୍ୟେବ ଚକ୍ରା ॥୮॥
 ରାତ୍ରୀଭିରସ୍ତା ଅହଭିର୍ଦଶସ୍ୟେତ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଚକ୍ଷୁର୍ମୁହୁରୁନ୍ନିମୀୟାତ୍ ।
 ଦିବା ପୃଥିବ୍ୟା ମିଥୁନା ସବନ୍ତୁ ଯୁମୀର୍ଯ୍ୟମସ୍ୟ ବିଭୃୟାଦଜାମି ॥୯॥
 ଆ ଘା ତା ଗଚ୍ଛାନୁଓରା ଯୁଗାନି ଯତ୍ର ଜାମୟଃ କୃଣବନ୍ନଜାମି ।
 ଉପ ବର୍ତ୍ତୁହି ବୃଷଭାୟ ବାହୁମନ୍ୟମିଚ୍ଛସ୍ତୁ ସୁଭଗେ ପତିଂ ମତ୍ ॥୧୦॥
 କିଂ ଭ୍ରାତାସଦ୍ୟଦନାଥଂ ଭବାତି କିମ୍ନୁ ସୁସା ଯନ୍ନିରୂତିର୍ନିଗଚ୍ଛାତ୍ ।
 କାମମୃତା ବହ୍ନେତଦ୍ରପାମି ତନ୍ମା ମେ ତନ୍ମଂ ସଂ ପିପୃଶ୍-ଧି ॥୧୧॥
 ନ ବା ଉ ତେ ତନ୍ମା ତନ୍ମଂ ସଂ ପପୃଚ୍ୟାଂ ପାପମାହୁର୍ଯଃ ସୁସାରଂ ନିଗଚ୍ଛାତ୍ ।
 ଅନ୍ୟେନ ମତ୍-ପ୍ରମୁଦଃ କଳ୍ପୟସ୍ତୁ ନ ତେ ଭ୍ରାତା ସୁଭଗେ ବକ୍ଷ୍ୟେତତ୍ ॥୧୨॥
 ବତୋ ବତାସି ଯୁମ ନୈବ ତେ ମନୋ ହୃଦୟଂ ଚାବିଦାମ ।
 ଅନ୍ୟା କିଲ ତ୍ୱାଂ କକ୍ଷ୍ୟେବ ଯୁକ୍ତଂ ପରି ସ୍ପଜାତେ ଲିବୁଜେବ ବୃକ୍ଷମ୍ ॥୧୩॥
 ଅନ୍ୟମୁଷ୍ମ ତ୍ୱଂ ଯୁମ୍ୟନ୍ୟ ଉ ତ୍ୱାଂ ପରି ସ୍ପଜାତେ ଲିବୁଜେବ ବୃକ୍ଷମ୍ ।
 ତସ୍ୟ ବା ତ୍ୱଂ ମନ ଇଚ୍ଛା ସ ବା ତବାଧା କୃଶୁଷ୍ଟ ସଂବିଦଂ ସୁଭଦ୍ରାମ୍ ॥୧୪॥

=====

(୧୦।୧୧) ଋଷିଃ - ଆଙ୍ଗିଃ ହବିର୍ଧାନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୬, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୭-୯, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ବୃଷା ବୃଷ୍ଟେ ଦୁଦୁହେ ଦୋହସା ଦିବଃ ପୟାଂସି ଯଦ୍ବୋ ଅଦିତେରଦାଭ୍ୟଃ ।
ବିଶ୍ଵଂ ସ ବେଦ ବରୁଣୋ ଯଥା ପିୟା ସ ଯଜ୍ଞିୟୋ ଯଜତୁ ଯଜ୍ଞିୟାଂ ରତୁନ୍ ॥୧॥
ରପଦ୍-ଗନ୍ଧର୍ବୀରପ୍ୟା ଚ ଯୋଷଣା ନଦସ୍ୟ ନାଦେ ପରି ପାତୁ ମେ ମନଃ ।
ଇଷ୍ଟସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ଅଦିତିର୍ନି ଧାତୁ ନୋ ଭ୍ରାତା ନୋ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଃ ପ୍ରଥମୋ ବି ବୋଚତି ॥୨॥
ସୋ ଚିନ୍ତୁ ଭଦ୍ରା କ୍ଷୁମତୀ ଯଶସ୍ବତୁ୍ୟଷା ଉବାସ ମନବେ ସ୍ବର୍ବତୀ ।
ୟଦୀମୁଶନ୍ତମୁଶତାମନୁ କ୍ରତୁମଗ୍ନିଂ ହୋତାରଂ ବିଦଥାୟ ଜୀଜନନ୍ ॥୩॥
ଅଧ ତ୍ୟଂ ଦ୍ରପ୍-ସଂ ବିଭୁଂ ବିଚକ୍ଷଣଂ ବିରାଭରଦିଷିତଃ ଶ୍ୟେନୋ ଅଧୁରେ ।
ୟଦୀ ବିଶୋ ବୃଣତେ ଦସ୍ମମାର୍ଯ୍ୟା ଅଗ୍ନିଂ ହୋତାରମଧ୍ୟ ଧୀରଜାୟତ ॥୪॥
ସଦାସି ରଶ୍ମୋ ଯବସେବ ପୁଷ୍ୟତେ ହୋତ୍ରାଭିରଗ୍ନେ ମନୁଷ୍ୟଃ ସ୍ବଧୁରଃ ।
ବିପ୍ରସ୍ୟ ବା ଯଜ୍ଞଶମାନ ଉକ୍ଥ୍ୟଂ ବାଜଂ ସସର୍ବା ଉପୟାସି ଭୁରିଭିଃ ॥୫॥
ଉଦୀରୟ ପିତରା ଜାର ଆ ଭଗମିୟଷତି ହର୍ଯତୋ ହୃତ ଇଷ୍ୟତି ।
ବିବକ୍ତି ବହିଃ ସ୍ବପସ୍ୟତେ ମଖସ୍ତ୍ରବିଷ୍ୟତେ ଅସୁରୋ ବେପତେ ମତୀ ॥୬॥
ୟସ୍ତେ ଅଗ୍ନେ ସୁମତିଂ ମର୍ତ୍ତୋ ଅକ୍ଷସ୍ତହସଃ ସୁନୋ ଅତି ସ ପ୍ର ଶୃଣ୍ଠେ ।
ଇଷଂ ଦଧାନୋ ବହମାନୋ ଅଶ୍ୱୈରା ସ ଦ୍ୟୁମାଁ ଅମବାନ୍ଭୁଷତି ଦ୍ୟୁନ୍ ॥୭॥
ୟଦଗ୍ନ ଏଷା ସମିତିର୍ଭବାତି ଦେବୀ ଦେବେଷୁ ଯଜତା ଯଜତ୍ର ।
ରତ୍ନା ଚ ଯଦ୍ବିଭଜାସି ସ୍ବଧାବୋ ଭାଗଂ ନୋ ଅତ୍ର ବସୁମନ୍ତଂ ବୀତାତ୍ ॥୮॥
ଶୁଧୀ ନୋ ଅଗ୍ନେ ସଦନେ ସଧସ୍ତେ ଯୁଷ୍ଠା ରଥମମୃତସ୍ୟ ଦ୍ରବିତୁମ୍ ।
ଆ ନୋ ବହ ରୋଦସୀ ଦେବପୁତ୍ରେ ମାକିର୍ଦ୍ଦେବାନାମପ ଭୁରିହ ସ୍ୟାଃ ॥୯॥

=====

(୧୦।୧୨) ଋଷିଃ - ଆଙ୍ଗିଃ ହବିର୍ଧାନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଦ୍ୟାବା ହ କ୍ଷାମା ପ୍ରଥମେ ରତେନାଭିଶ୍ରାବେ ଭବତଃ ସତ୍ୟବାତା ।
ଦେବୋ ଯନ୍ନର୍ତ୍ତାନ୍ୟଜଥାୟ କୃଶୁକ୍ତସୀଦକ୍ଷୋତା ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ସ୍ବମସୁଂ ଯନ୍ ॥୧॥

ଦେବୋ ଦେବାନ୍‌ପରିତୁରୁତେନ ବହା ନୋ ହବ୍ୟଂ ପ୍ରଥମଶ୍ଚିକିତ୍ତାନ୍ ।
 ଧୂମକେତୁଃ ସମିଧା ଭାର୍ଗବୀକୋ ମନ୍ତ୍ରୋ ହୋତା ନିତ୍ୟୋ ବାତା ଯଜ୍ଞୀୟାନ୍ ॥୨॥
 ସ୍ବାବୃତ୍-ଦେବସ୍ୟାମୃତଂ ଯଦୀ ଗୋରତୋ ଜାତାସୋ ଧାରୟନ୍ତ ଉର୍ବୀ ।
 ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅନୁ ତତ୍ତେ ଯଜୁର୍ଗୁର୍ଭୁହେ ଯଦେନୀ ଦିବ୍ୟଂ ଘୃତଂ ବାଃ ॥୩॥
 ଅର୍ଚାମି ବାଂ ବର୍ଧାୟାପୋ ଘୃତସ୍ତୁ ଦ୍ୟାବାଭୂମୀ ଶ୍ୱଶୁତଂ ରୋଦସୀ ମେ ।
 ଅହା ଯଦ୍ ଦ୍ୟାବୋଽସୁନାତିମୟନ୍ନଧ୍ୱା ନୋ ଅତ୍ର ପିତରା ଶିଶୀତାମ୍ ॥୪॥
 କିଂ ସ୍ୱିନ୍ନୋ ରାଜା ଜଗତ୍ତେ କଦସ୍ୟାତି ବ୍ରତଂ ଚକୃମା କୋ ବି ବେଦ ।
 ମିତ୍ରଶ୍ଚିକି ଶ୍ଚା ଭୁବୁରାଣୋ ଦେବାଞ୍ଜ୍ଞୋକୋ ନ ଯାତାମପି ବାଜୋ ଅସ୍ତି ॥୫॥
 ଦୁର୍ମନ୍ତ୍ରତ୍ରାମୃତସ୍ୟ ନାମ ସଲକ୍ଷ୍ମା ଯଦ୍ୱିଷ୍ମରୂପା ଭବାତି ।
 ଯମସ୍ୟ ଯୋ ମନବତେ ସୁମନ୍ତୁଗ୍ନେ ତମୃଷ୍ମ ପାହ୍ୟପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ ॥୬॥
 ଯସ୍ମିନ୍ନେବା ବିଦଥେ ମାଦୟନ୍ତେ ବିବସ୍ୱତଃ ସଦନେ ଧାରୟନ୍ତେ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟେ ଜ୍ୟୋତିରଦଧୁର୍ମାସ୍ୟାକୁନ୍‌ପରି ଦ୍ୟୋତନିଂ ଚରତୋ ଅଜସ୍ରା ॥୭॥
 ଯସ୍ମିନ୍ନେବା ମନ୍ଥନ୍ତି ସଂଚରନ୍ତ୍ୟପୀତ୍ୟେ ନ ବୟମସ୍ୟ ବିଦ୍ମୁ ।
 ମିତ୍ରୋ ନୋ ଅତ୍ରାଦିତିରନାଗାନ୍ତ୍ରସବିତା ଦେବୋ ବରୁଣାୟ ବୋଚତ୍ ॥୮॥
 ଶୁଧୀ ନୋ ଅଗ୍ନେ ସଦନେ ସଧସ୍ତେ ଯୁଷ୍ମା ରଥମମୃତସ୍ୟ ଦ୍ରବିତୁମ୍ ।
 ଆ ନୋ ବହ ରୋଦସୀ ଦେବପୁତ୍ରେ ମାକିର୍ଦ୍ଦେବାନାମପ ଭୂରିହ ସ୍ୟାଃ ॥୯॥

(୧୦।୧୩) ଋଷିଃ - ବିବସ୍ୱାନ୍ ଆଦିତ୍ୟଃ, ଇନ୍ଦ୍ରଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୪, ଜଗତୀ ଃ, ଦେବତା - ହବିର୍ଧାନେ

ଯୁଜେ ବାଂ ବ୍ରହ୍ମ ପୂର୍ବ୍ୟଂ ନମୋଭିର୍ବି ଶ୍ଲୋକ ଏତୁ ପଥ୍ୟେବ ସୂରେଃ ।
 ଶ୍ୱଶୁନ୍ତ ବିଶ୍ୱେ ଅମୃତସ୍ୟ ପୁତ୍ରା ଆ ଯୋ ଧାମାନି ଦିବ୍ୟାନି ତସ୍ମୁଃ ॥୧॥
 ଯମେଇବ ଯତମାନେ ଯଦୈତଂ ପ୍ର ବାଂ ଭରନ୍ଥାନୁଷା ଦେବୟନ୍ତଃ ।
 ଆ ସୀଦତଂ ସ୍ୱମ୍ନ ଲୋକଂ ବିଦାନେ ସ୍ୱାସସ୍ତେ ଭବତମିନ୍ଦବେ ନଃ ॥୨॥
 ପଞ୍ଚି ପଦାନି ରୁପୋ ଅନ୍ୟରୋହଂ ଚତୁଷ୍ପଦୀମନ୍ତେମି ବ୍ରତେନ ।
 ଅକ୍ଷରେଣ ପ୍ରତି ମିମ ଏତାମୃତସ୍ୟ ନାଭାବଧି ସଂ ପୁନାମି ॥୩॥
 ଦେବେଭ୍ୟଃ କମବୃଣୀତ ମୃତ୍ୟୁଂ ପ୍ରଜାୟୈ କମମୃତଂ ନାବୃଣୀତ ।
 ବୃହସ୍ପତିଂ ଯଜ୍ଞମକୃଶ୍ୱତ ଋଷିଂ ପ୍ରିୟାଂ ଯମସ୍ତନ୍ନଂ ପ୍ରାରିରେତୀତ୍ ॥୪॥

ସପ୍ତ କ୍ଷରନ୍ତି ଶିଶବେ ମରୁତ୍ୱତେ ପିତ୍ରେ ପୁତ୍ରାସୋ ଅପ୍ୟବୀବତନ୍ତୁତମ୍ ।
ଉତ୍ତେ ଇଦସ୍ୟୋଭୟସ୍ୟ ରାଜତ ଉତ୍ତେ ଯୁତେତେ ଉଭୟସ୍ୟ ପୁଷ୍ୟତଃ ॥୫॥

=====

(୧୦।୧୪) ଋଷିଃ - ଯମଃ ବୈବସ୍ୱତଃ, ଜ୍ଞନଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୧୨, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧୩-୧୪, ୧୬, ବୃହତୀ ୧୫,
ଦେବତା - ଯମଃ ୧-୫, ୧୩-୧୬, ଅଙ୍ଗିରଃ ପିତ୍ରଧର୍ବତୁଗୁପ୍ତୋମାଃ ୬, ଲିଙ୍ଗୋକ୍ତଦେବତାଃ ପିତରଃ ଙ୍ଗା
୭-୯, ଶ୍ୱାନୌ ୧୦-୧୨

=====

ପରେୟିବାଂସଂ ପ୍ରବତୋ ମହୀରନ୍ତୁ ବହୁଭ୍ୟଃ ପତ୍ନାମନୁପସ୍ତଶାନମ୍ ।
ବୈବସ୍ୱତଂ ସଂଗମନଂ ଜନାନାଂ ଯମଂ ରାଜାନଂ ହବିଷା ଦ୍ରବସ୍ୟ ॥୧॥
ୟମୋ ନୋ ଗାତୁଂ ପ୍ରଥମୋ ବିବେଦ ନୈଷା ଗବ୍ୟତିରପଭର୍ତ୍ତବା ଉ ।
ୟତ୍ରା ନଃ ପୂର୍ବେ ପିତରଃ ପରେୟୁରେନା ଜଞ୍ଜାନାଃ ପଥ୍ୟା ଅନୁ ସ୍ତାଃ ॥୨॥
ମାତଲୀ କବୈର୍ଯ୍ୟମୋ ଅଙ୍ଗିରୋଭିର୍ବୃହସ୍ପତିରୃକ୍ତୁଭିର୍ବାବୃଧାନଃ ।
ୟାଂଶ୍ଚ ଦେବା ବାବୃଧୁର୍ଯ୍ଯେ ଚ ଦେବାନ୍ନସ୍ତାହାନ୍ୟେ ସ୍ୱଧୟାନ୍ୟେ ମଦନ୍ତି ॥୩॥
ଇମଂ ଯମ ପ୍ରସ୍ତରମା ହି ସୀଦାଙ୍ଗିରୋଭିଃ ପିତୃଭିଃ ସଂବିଦାନଃ ।
ଆ ତ୍ୱା ମନ୍ତ୍ରାଃ କବିଶସ୍ତ୍ରା ବହୁଜ୍ଞେନା ରାଜନ୍ ହବିଷା ମାଦୟସ୍ତୁ ॥୪॥
ଅଙ୍ଗିରୋଭିରା ଗହି ଯଜ୍ଞିୟେଭିର୍ଯ୍ୟମ ବୈରୂପୈରିହ ମାଦୟସ୍ତୁ ।
ବିବସ୍ୱତଂ ଦୁବେ ଯଃ ପିତା ତେଽସ୍ମିନ୍ ଯଜ୍ଞେ ବର୍ହିଷ୍ୟା ନିଷଦ୍ୟ ॥୫॥
ଅଙ୍ଗିରସୋ ନଃ ପିତରୋ ନବଗ୍ନା ଅଥର୍ବାଣୋ ଭୃଗବଃ ସୋମ୍ୟାସଃ ।
ତେଷାଂ ବୟଂ ସୁମତୌ ଯଜ୍ଞିୟାନାମପି ଭଦ୍ରେ ସୌମନସେ ସ୍ୟାମ ॥୬॥
ପ୍ରେହି ପ୍ରେହି ପଥିଭିଃ ପୂର୍ବ୍ୟେଭିର୍ଯ୍ୟତ୍ରା ନଃ ପୂର୍ବେ ପିତରଃ ପରେୟୁଃ ।
ଉଭା ରାଜାନା ସ୍ୱଧୟା ମଦନ୍ତା ଯମଂ ପଶ୍ୟାସି ବରୁଣଂ ଚ ଦେବମ୍ ॥୭॥
ସଂ ଗଚ୍ଛସ୍ୱ ପିତୃଭିଃ ସଂ ଯମେନେଷ୍ଟାପୂର୍ତ୍ତେନ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।
ହିତ୍ୱାୟାବଦ୍ୟଂ ପୁନରସ୍ତମେହି ସଂ ଗଚ୍ଛସ୍ୱ ତନ୍ନା ସୁବର୍ଚ୍ଚାଃ ॥୮॥
ଅପେତ ବୀତ ବି ଚ ସର୍ପତାତୋଽସ୍ତା ଏତଂ ପିତରୋ ଲୋକମକ୍ରନ୍ ।
ଅହୋଭିରଦ୍-ଭିରକ୍ତୁଭିର୍ବ୍ୟକ୍ତଂ ଯମୋ ଦଦାତ୍ୟବସାନମସ୍ତୈ ॥୯॥

ଅତି ଦ୍ରବ ସାରମେୟୌ ଶ୍ଵାନୌ ଚତୁରକ୍ଷୌ ଶବଲୌ ସାଧୁନା ପଥା ।
 ଅଥା ପିତୃହସ୍ତୁବିଦତ୍ରା ଉପେହି ଯମେନ ଯେ ସଧମାଦଂ ମଦନ୍ତି ॥୧୦॥
 ଯୌ ତେ ଶ୍ଵାନୌ ଯମ ରକ୍ଷିତାରୌ ଚତୁରକ୍ଷୌ ପଥିରକ୍ଷୀ ନୃଚକ୍ଷସୌ ।
 ତାଭ୍ୟାମେନଂ ପରି ଦେହି ରାଜହସ୍ତସ୍ତ୍ରି ତାସ୍ମା ଅନମୀବଂ ଚ ଧେହି ॥୧୧॥
 ଉରୁଶସାବସୁତପା ଉଦୁମ୍ବଲୌ ଯମସ୍ୟ ଦୂତୌ ଚରତୋ ଜନା ଅନୁ ।
 ତାବସ୍ମଭ୍ୟଂ ଦୃଶୟେ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ପୁନର୍ଦାତାମସୁମଦ୍ୟେହ ଭଦ୍ରମ୍ ॥୧୨॥
 ଯମାୟ ସୋମଂ ସୁନୁତ ଯମାୟ ଭୁବୁତା ହବିଃ । ଯମଂ ହ ଯଜ୍ଞୋ ଗଚ୍ଛତ୍ୟଗ୍ନିଦୂତୋ ଅରଂକୃତଃ ॥୧୩॥
 ଯମାୟ ଘୃତବଜ୍ରବିର୍ଜୁହୋତ ପ୍ର ଚ ତିଷ୍ଠତ । ସ ନୋ ଦେବେଷ୍ଠା ଯମଘୀର୍ଘମାୟୁଃ ପ୍ର ଜୀବସେ ॥୧୪॥
 ଯମାୟ ମଧୁମଉମଂ ରାଜ୍ଞେ ହବ୍ୟଂ ଭୁହୋତନ ।
 ଇଦଂ ନମ ରକ୍ଷିତ୍ୟଃ ପୂର୍ବଜେତ୍ୟଃ ପୂର୍ବେତ୍ୟଃ ପଥିକୃତ୍-ତ୍ୟଃ ॥୧୫॥
 ତ୍ରିକଦ୍ରୁକେଭିଃ ପତତି ଷଲୁର୍ବୀରେକମିଦୃହତ୍ । ତ୍ରିଷ୍ଟୁର୍ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦାଂସି ସର୍ବା ତା ଯମ ଆହିତା ॥୧୬॥

(୧୦।୧୫) ରକ୍ଷିଃ - ଶଙ୍ଖଃ ଯମାୟନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୧୦, ୧୨-୧୪, ଜଗତୀ ୧୧,
 ଦେବତା - ପିତରଃ

ଉଦୀରତାମବର ଉତ୍-ପରାସ ଉନ୍ମଧ୍ୟମାଃ ପିତରଃ ସୋମ୍ୟାସଃ ।
 ଅସ୍ତୁଂ ଯ ଇୟୁରବୃକା ଋତଜ୍ଞାସ୍ତେ ନୋଃବନ୍ଧୁ ପିତରୋ ହବେଷୁ ॥୧॥
 ଇଦଂ ପିତୃଭ୍ୟୋ ନମୋ ଅସ୍ତୁଦ୍ୟ ଯେ ପୂର୍ବାସୋ ଯ ଉପରାସ ଇୟୁଃ ।
 ଯେ ପାର୍ଥିବେ ରଜସ୍ୟା ନିଷତ୍ଵା ଯେ ବା ନୂନଂ ସୁବୃଜନାସୁ ବିଷୁ ॥୨॥
 ଆହଂ ପିତୃହସ୍ତୁବିଦତ୍ରା ଅବିହି ନପାତଂ ଚ ବିକ୍ରମଣଂ ଚ ବିଷ୍ଣୋଃ ।
 ବର୍ହିଷଦୋ ଯେ ସ୍ଵଧୟା ସୁତସ୍ୟ ଭଜନ୍ତ ପିତୃସ୍ତ ଇହାଗମିଷ୍ଠାଃ ॥୩॥
 ବର୍ହିଷଦଃ ପିତର ଉତ୍ୟର୍ବାଗିମା ବୋ ହବ୍ୟା ଚକୃମା ଭୁଷଧ୍ଵମ୍ ।
 ତ ଆ ଗତାବସା ଶଂତମେନାଥା ନଃ ଶଂ ଯୋରରପୋ ଦଧାତ ॥୪॥
 ଉପହୂତାଃ ପିତରଃ ସୋମ୍ୟାସୋ ବର୍ହିଷ୍ୟେଷୁ ନିଧିଷୁ ପ୍ରିୟେଷୁ ।
 ତ ଆ ଗମନ୍ତୁ ତ ଇହ ଶୁବନ୍ତୁପି ବୁବନ୍ତୁ ତେଃବନ୍ତୁସ୍ଥାନ ॥୫॥
 ଆତ୍ୟା ଜାନୁ ଦକ୍ଷିଣତୋ ନିଷଦ୍ୟେମଂ ଯଜ୍ଞମଭି ଗୃଣୀତ ବିଶ୍ଵେ ।
 ମା ହିଂସିଷ୍ଠ ପିତରଃ କେନ ଚିନ୍ନୋ ଯଦ୍ଵ ଆଗଃ ପୁରୁଷତା କରାମ ॥୬॥

ଆସୀନାସୋ ଅରୁଣୀନାମୁପସ୍ଥେ ରୟିଂ ଧଉ ଦାଶୁଷେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାୟ ।
 ପୁତ୍ରେଭ୍ୟଃ ପିତରସ୍ତସ୍ୟ ବସ୍ତୁଃ ପ୍ର ଯଜ୍ଞତ ତ ଇହୋର୍ଜଂ ଦଧାତ ॥୭॥
 ଯେ ନଃ ପୂର୍ବେ ପିତରଃ ସୋମ୍ୟାସୋଽନୁହିରେ ସୋମପୀଥଂ ବସିଷ୍ଠାଃ ।
 ତେଭିର୍ଯମଃ ସଂରରାଣୋ ହବୀଂଷ୍ୟଶନୁଶଦ୍-ଭିଃ ପ୍ରତିକାମମତୁ ॥୮॥
 ଯେ ତାତୃଷ୍ଣୁର୍ଦେବତ୍ରା ଜେହମାନା ହୋତ୍ରାବିଦଃ ସ୍ତୋମତଷ୍ଠାସୋ ଅକ୍ଷୈଃ ।
 ଆଗ୍ନେ ଯାହି ସୁବିଦତ୍ରେଭିରର୍ବାତ୍ ସତ୍ୟୋଃ କବ୍ୟୋଃ ପିତୃଭିର୍ଯମସଦ୍-ଭିଃ ॥୯॥
 ଯେ ସତ୍ୟାସୋ ହବିରଦୋ ହବିଷ୍ଠା ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ଦେବୈଃ ସରଥଂ ଦଧାନାଃ ।
 ଆଗ୍ନେ ଯାହି ସହସ୍ରଂ ଦେବବନ୍ଧୈଃ ପରୈଃ ପୂର୍ବୈଃ ପିତୃଭିର୍ଯମସଦ୍-ଭିଃ ॥୧୦॥
 ଅଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାଃ ପିତର ଏହ ଗଜ୍ଞତ ସଦଃସଦଃ ସଦତ ସୁପ୍ରଣୀତୟଃ ।
 ଅଭା ହବୀଂଷି ପ୍ରୟତାନି ବର୍ହିଷ୍ୟଥା ରୟିଂ ସର୍ବବୀରଂ ଦଧାତନ ॥୧୧॥
 ତୁମଗ୍ନ ଇଳିତୋ ଜାତବେଦୋଽବାତ୍ତବ୍ୟାନି ସୁରଭୀଶି କୃତ୍ୱୀ ।
 ପ୍ରାଦାଃ ପିତୃଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧୟା ତେ ଅକ୍ଷନ୍ନଞ୍ଜି ତୁଂ ଦେବ ପ୍ରୟତା ହବୀଂଷି ॥୧୨॥
 ଯେ ତେହ ପିତରୋ ଯେ ତ ନେହ ଯାଁଶ୍ଚ ବିଦ୍ମ ଯାଁ ଭ ତ ନ ପ୍ରବିଦ୍ମ ।
 ତୁଂ ବେତ୍-ଥ ଯତି ତେ ଜାତବେଦଃ ସ୍ୱଧାଭିର୍ଯଜ୍ଞଂ ସୁକୃତଂ ଭୁଷସ୍ତୁ ॥୧୩॥
 ଯେ ଅଗ୍ନିଦତ୍-ଧା ଯେ ଅନଗ୍ନିଦତ୍-ଧା ମଧ୍ୟେ ଦିବଃ ସ୍ୱଧୟା ମାଦୟନ୍ତେ ।
 ତେଭିଃ ସ୍ୱରାଜସୁନୀତିମେତାଂ ଯଥାବଶଂ ତନ୍ନଂ କଳ୍ମୟସ୍ତୁ ॥୧୪॥

(୧୦।୧୭) ଋଷିଃ - ଦମନଃ ଯାମାୟନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧-୧୦, ୧୨-୧୪, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧୧-୧୪,
 ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ମୈନମଗ୍ନେ ବି ଦହୋ ମାଭି ଶୋତୋ ମାସ୍ୟ ତୃତଂ ଚିକ୍ଷିପୋ ମା ଶରୀରମ୍ ।
 ଯଦା ଶୃତଂ କୃଣବୋ ଜାତବେଦୋଽଧେମେନଂ ପ୍ର ହିଶୁତାତ୍-ପିତୃଭ୍ୟଃ ॥୧॥
 ଶୃତଂ ଯଦା କରସି ଜାତବେଦୋଽଧେମେନଂ ପରି ଦତ୍ତାତ୍-ପିତୃଭ୍ୟଃ ।
 ଯଦା ଗଜ୍ଞାତ୍ୟସୁନୀତିମେତାମଥା ଦେବାନାଂ ବଶନୀର୍ଭବାତି ॥୨॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଚକ୍ଷୁର୍ଗଜ୍ଞତୁ ବାତମାତ୍ମା ଦ୍ୟାଂ ତ ଗଜ୍ଞ ପୃଥିବୀଂ ତ ଧର୍ମଣା ।
 ଅପୋ ବା ଗଜ୍ଞ ଯଦି ତତ୍ର ତେ ହିତମୋଷଧୀଷୁ ପ୍ରତି ତିଷ୍ଠା ଶରୀରୈଃ ॥୩॥

ଅଜୋ ଭାଗସ୍ତପସା ତଂ ତପସ୍ବ ତଂ ତେ ଶୋଚିସ୍ତପତୁ ତଂ ତେ ଅର୍ଚିଃ ।
 ଯାସ୍ତେ ଶିବାସ୍ତନ୍ନୋ ଜାତବେଦସ୍ତାଭିର୍ବହୈନଂ ସୁକୃତାମ୍ ଲୋକମ୍ ॥୪॥
 ଅବ ସୃଜ ପୁନରଗ୍ନେ ପିତୃଭ୍ୟୋ ଯସ୍ତ ଆହୁତଶ୍ଚରତି ସ୍ବଧାଭିଃ ।
 ଆୟୁର୍ବସାନ ଉପ ବେତୁ ଶେଷଃ ସଂ ଗଚ୍ଛତାଂ ତନ୍ନା ଜାତବେଦଃ ॥୫॥
 ଯତ୍ତେ କୃଷ୍ଣଃ ଶକୁନ ଆତୁତୋଦ ପିପୀଲଃ ସର୍ପ ଉତ ବା ଶ୍ବାପଦଃ ।
 ଅଗ୍ନିଷ୍ଟଦ୍ବିଶ୍ବାଦଗଦଂ କୃଣୋତୁ ସୋମଶ୍ଚ ଯୋ ବ୍ରାହ୍ମଣା ଆବିବେଶ ॥୬॥
 ଅଗ୍ନେର୍ବର୍ମ ପରି ଗୋଭିର୍ବ୍ୟୟସ୍ତ ସଂ ପ୍ରୋର୍ଣ୍ଣୁଷ୍ଠ ପୀବସା ମେଦସା ତ ।
 ନେତ୍ତା ଧୃଷ୍ଣୁର୍ହରସା ଜର୍ତ୍ତୁଷାଣୋ ଦଧୃଗ୍ବିଧକ୍ଷ୍ୟନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଙ୍ଗୟାତେ ॥୭॥
 ଇମମଗ୍ନେ ତମସଂ ମା ବି ଜିହ୍ବରଃ ପ୍ରିୟୋ ଦେବାନାମୁତ ସୋମ୍ୟାନାମ୍ ।
 ଏଷ ଯଶ୍ଚମସୋ ଦେବପାନସ୍ତସ୍ମିନ୍ନେବା ଅମୃତା ମାଦୟନ୍ତେ ॥୮॥
 କ୍ରବ୍ୟାଦମଗ୍ନିଂ ପ୍ର ହିଶୋମି ଦୂରଂ ଯମରାଜ୍ଞୋ ଗଚ୍ଛତୁ ରିପ୍ରବାହଃ ।
 ଇହୈବାୟମିତରୋ ଜାତବେଦା ଦେବେଭ୍ୟୋ ହବ୍ୟଂ ବହତୁ ପ୍ରଜାନନ୍ ॥୯॥
 ଯୋ ଅଗ୍ନିଃ କ୍ରବ୍ୟାତ୍-ପ୍ରବିବେଶ ବୋ ଗୃହମିମଂ ପଶ୍ୟନ୍ନିତରଂ ଜାତବେଦସମ୍ ।
 ତଂ ହରାମି ପିତୃୟଜ୍ଞାୟ ଦେବଂ ସ ଘର୍ମମିନ୍ଦ୍ରାତ୍-ପରମେ ସଧସ୍ତେ ॥୧୦॥
 ଯୋ ଅଗ୍ନିଃ କ୍ରବ୍ୟବାହନଃ ପିତୃନ୍ୟକ୍ଷତୃତାବୃଧଃ । ପ୍ରେତୁ ହବ୍ୟାନି ବୋଚତି ଦେବେଭ୍ୟଶ୍ଚ ପିତୃଭ୍ୟ ଆ ॥୧୧॥
 ଉଶନ୍ତସ୍ତା ନି ଧୀମହ୍ୟଶନ୍ତଃ ସମିଧୀମହି । ଉଶନ୍ତୁଗତ ଆ ବହ ପିତୃନ୍ଦ୍ରବିଷେ ଅଉବେ ॥୧୨॥
 ଯଂ ତ୍ବମଗ୍ନେ ସମଦହସ୍ତମୁ ନିର୍ବାପୟା ପୁନଃ । କିୟାମ୍-ବତ୍ର ରୋହତୁ ପାକଦୂର୍ବା ବ୍ୟଲ୍-କଶା ॥୧୩॥
 ଶୀତିକେ ଶୀତିକାବତି ହ୍-ଲାଦିକେ ହ୍-ଲାଦିକାବତି । ମଣ୍ଡୁକ୍ୟା ସୁ ସଂ ଗମ ଇମଂ ସ୍ବଗ୍ନିଂ ହର୍ଷୟ ॥୧୪॥

=====
 (୧୦।୧୭) ଋଷିଃ - ଦେବଶ୍ରବାଃ ଯ୍ୟାମାୟନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୧୨, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ପୁରସ୍ତାଦ୍-ବୃହତୀ ଙ୍ଵା
 ୧୩, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧୪, ଦେବତା - ସରଶ୍ଵା ୧-୨, ପୁଷା ୩-୬, ସରସ୍ବତୀ ୭-୯, ଆପଃ ୧୦,
 ୧୪, ଆପଃ ସୋମଃ ଙ୍ଵା ୧୧-୧୩
 =====

ତ୍ବଷ୍ଟା ଦୁହିତ୍ରେ ବହତୁଂ କୃଣୋତୀତୀଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନଂ ସମେତି ।
 ଯମସ୍ୟ ମାତା ପର୍ଯ୍ୟୁହ୍ୟମାନା ମହୋ ଜାୟା ବିବସ୍ବତୋ ନନାଶ ॥୧॥

ଅପାଗୁହନମୃତାଂ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭ୍ୟଃ କୃତ୍ୱା ସର୍ବଶ୍ଚାମଦଦୁର୍ବିବସ୍ୱତେ ।
 ଉତାଶ୍ୱିନାବଭରଦ୍ୟଉଦାସୀଦଜହାତୁ ଦ୍ୱା ମିଥୁନା ସରଶ୍ୟଃ ॥୭॥
 ପୂଷା ଦୈତଶ୍ଚ୍ୟାବୟତୁ ପ୍ର ବିଦ୍ୱାନନଷ୍ଟପଶୁର୍ଭବନସ୍ୟ ଗୋପାଃ ।
 ସ ଦୈତେଭ୍ୟଃ ପରି ଦଦତ୍-ପିତୃଭ୍ୟୋଽଗ୍ନିର୍ଦେବେଭ୍ୟଃ ସୁବିଦତିୟେଭ୍ୟଃ ॥୮॥
 ଆୟୁର୍ବିଶ୍ୱାୟୁଃ ପରି ପାସତି ଦ୍ୱା ପୂଷା ଦ୍ୱା ପାତୁ ପ୍ରପଥେ ପୁରସ୍ତାତ୍ ।
 ଯତ୍ରାସତେ ସୁକୃତୋ ଯତ୍ର ତେ ଯୟୁସ୍ତତ୍ର ଦ୍ୱା ଦେବଃ ସବିତା ଦଧାତୁ ॥୯॥
 ପୁଷେମା ଆଶା ଅନୁ ବେଦ ସର୍ବାଃ ସୋ ଅସ୍ତ୍ରାଁ ଅଭୟତମେନ ନେଷତ୍ ।
 ସ୍ୱସ୍ତିଦା ଆୟୁଶିଃ ସର୍ବବୀରୋଽପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ପୁର ଏତୁ ପ୍ରଜାନନ୍ ॥୧୦॥
 ପ୍ରପଥେ ପଥାମଜନିଷ୍ଠ ପୂଷା ପ୍ରପଥେ ଦିବଃ ପ୍ରପଥେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
 ଉତେ ଅଭି ପ୍ରିୟତମେ ସଧସ୍ତେ ଆ ଚ ପରା ଚ ଚରତି ପ୍ରଜାନନ୍ ॥୧୧॥
 ସରସ୍ୱତୀଂ ଦେବୟନ୍ତୋ ହବନ୍ତେ ସରସ୍ୱତୀମଧ୍ୱରେ ତାୟମାନେ ।
 ସରସ୍ୱତୀଂ ସୁକୃତୋ ଅହୟନ୍ତ ସରସ୍ୱତୀ ଦାଶୁଷେ ବାୟଂ ଦାତ୍ ॥୧୨॥
 ସରସ୍ୱତି ଯା ସରଥଂ ଯୟାଥ ସ୍ୱଧାଭିର୍ଦେବି ପିତୃଭିର୍ମଦନ୍ତୀ ।
 ଆସଦ୍ୟାସ୍ମିନ୍ନୁର୍ହିଷି ମାଦୟସ୍ମାନମୀବା ଇଷ ଆ ଧେହ୍ୟସ୍ତେ ॥୧୩॥
 ସରସ୍ୱତୀଂ ଯାଂ ପିତରୋ ହବନ୍ତେ ଦକ୍ଷିଣା ଯଜ୍ଞମଭିନକ୍ଷମାଶାଃ ।
 ସହସ୍ରାର୍ଦ୍ଧମିଲୋ ଅତ୍ର ଭାଗଂ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଯଜମାନେଷୁ ଧେହି ॥୧୪॥
 ଆପୋ ଅସ୍ତ୍ରାନ୍ନାତରଃ ଶୁକ୍ଲୟନ୍ତ ଘୃତେନ ନୋ ଘୃତପ୍ତଃ ପୁନନ୍ତୁ ।
 ବିଶ୍ୱଂ ହି ରିପ୍ରଂ ପ୍ରବହନ୍ତି ଦେବୀରୁଦିଦାଭ୍ୟଃ ଶୁଚିରା ପୁତ ଏମି ॥୧୫॥
 ଦ୍ରପ୍-ସଖସ୍ନାନ ପ୍ରଥମାଁ ଅନୁ ଦ୍ୟାନିମଂ ଚ ଯୋନିମନୁ ଯଶ୍ଚ ପୂର୍ବଃ ।
 ସମାନଂ ଯୋନିମନୁ ସଂଚରନ୍ତଂ ଦ୍ରପ୍-ସଂ ଜୁହୋମ୍ୟନୁ ସପ୍ତ ହୋତ୍ରାଃ ॥୧୬॥
 ଯସ୍ତେ ଦ୍ରପ୍-ସଃ ସ୍ନାନତି ଯସ୍ତେ ଅଂଶୁର୍ବାହୁରୁ୍ୟତୋ ପିଷଣାୟା ଉପସ୍ଥାତ୍ ।
 ଅଧ୍ୱର୍ଯ୍ୟୋର୍ବା ପରି ବା ଯଃ ପବିତ୍ରାଞ୍ ଚେ ଜୁହୋମି ମନସା ବଷଟ୍ କୃତମ୍ ॥୧୭॥
 ଯସ୍ତେ ଦ୍ରପ୍-ସଃ ସ୍ନନ୍ନୋ ଯସ୍ତେ ଅଂଶୁରବଶ୍ଚ ଯଃ ପରଃ ସୁତା ।
 ଅୟଂ ଦେବୋ ବୃହସ୍ପତିଃ ସଂ ତଂ ସିଞ୍ଚିତୁ ରାଧସେ ॥୧୮॥
 ପୟସ୍ୱତୀରୋଷଧୟଃ ପୟସ୍ୱନ୍ନାମକଂ ବଚଃ ।
 ଅପାଂ ପୟସ୍ୱଦିତ୍-ପୟସ୍ତେନ ମା ସହ ଶୁକ୍ଷତ ॥୧୯॥

=====

(୧୦।୧୮) ଋଷିଃ - ସଂକୁସୁକଃ ଯାମାୟନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୧୦, ୧୨, ପ୍ରସ୍ତାରପଞ୍ଜିଃ ୧୧, ଜଗତୀ
୧୩, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧୪, ଦେବତା - ମୃତ୍ୟୁଃ ୧-୪, ଧାତା ୫, ଦୃଷ୍ଟା ୬, ପିତୃମେଧଃ ୭-୧୩, ପିତୃମେଧଃ
ପ୍ରଜାପତି ଐ ୧୪

=====

ପରଂ ମୃତ୍ୟୋ ଅନୁ ପରେହି ପଛାଂ ଯସ୍ତେ ସ୍ତ ଇତରୋ ଦେବୟାନାତ୍ ।
ଚକ୍ଷୁଷ୍ମତେ ଶୃଣୁତେ ତେ ବ୍ରବୀମି ମା ନଃ ପ୍ରଜାଂ ରୀରିଷୋ ମୋତ ବୀରାନ୍ ॥୧॥
ମୃତ୍ୟୋଃ ପଦଂ ଯୋପୟନ୍ତୋ ଯଦୈତ ଦ୍ରାଘୀୟ ଆୟୁଃ ପ୍ରତରଂ ଦଧାନାଃ ।
ଆପ୍ୟାୟମାନାଃ ପ୍ରଜୟା ଧନେନ ଶୁଭାଃ ପୂତା ଭବତ ଯଜ୍ଞିୟାସଃ ॥୨॥
ଇମେ ଜୀବା ବି ମୃତୈରାବବୃତ୍ନଭୂଦ୍-ଭଦ୍ରା ଦେବହୃତିନୋ ଅଦ୍ୟ ।
ପ୍ରାଞ୍ଜୋ ଅଗାମ ନୃତୟେ ହସାୟ ଦ୍ରାଘୀୟ ଆୟୁଃ ପ୍ରତରଂ ଦଧାନାଃ ॥୩॥
ଇମଂ ଜୀବେଭ୍ୟଃ ପରିଧିଂ ଦଧାମି ମୈଷାଂ ନୁ ଗାଦପରୋ ଅର୍ଥମେତମ୍ ।
ଶତଂ ଜୀବନ୍ତୁ ଶରଦଃ ପୁରୁତୀରକ୍ତମୃତ୍ୟୁଂ ଦଧତାଂ ପର୍ବତେନ ॥୪॥
ୟଥାହାନ୍ୟନୁପୂର୍ବଂ ଭବନ୍ତି ଯଥା ଋତବ ଋତୁଭିର୍ଯନ୍ତି ସାଧୁ ।
ୟଥା ନ ପୂର୍ବମପରୋ ଜହାତ୍ୟେବା ଧାତରାୟୁଂଷି କଳ୍ପୟୈଷାମ୍ ॥୫॥
ଆ ରୋହତାୟୁର୍ଜରସଂ ବୃଣାନା ଅନୁପୂର୍ବଂ ଯତମାନା ଯତି ଷ୍ଟ ।
ଇହ ଦୃଷ୍ଟା ସୁଜନିମା ସଜୋଷା ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ କରତି ଜୀବସେ ବଃ ॥୬॥
ଇମା ନାରୀରବିଧବାଃ ସୁପତ୍ନୀରାଞ୍ଜନେନ ସର୍ପିଷା ସଂ ବିଶନ୍ତୁ ।
ଅନଗ୍ରବୋଽନମୀବାଃ ସୁରତ୍ନା ଆ ରୋହନ୍ତୁ ଜନୟୋ ଯୋନିମଗ୍ନେ ॥୭॥
ଭଦୀର୍ଷ୍ଠ ନାର୍ଯ୍ୟଭି ଜୀବଲୋକଂ ଗତାସୁମେତମୁପ ଶେଷ ଏହି ।
ହସ୍ତଗ୍ରାଭସ୍ୟ ଦିଧିଷୋସୁବେଦଂ ପତ୍ୟୁର୍ଜନିତୁମଭି ସଂ ବଭୁଧ ॥୮॥
ଧନୁର୍ହସ୍ତାଦାଦଦାନୋ ମୃତସ୍ୟାସ୍ତେ କ୍ଷତ୍ରାୟ ବର୍ଚସେ ବଲ୍ଲୟ ।
ଅତ୍ରେବ ତୁମିହ ବୟଂ ସୁବୀରା ବିଶ୍ଵାଃ ସ୍ଵଧୋ ଅଭିମାତୀର୍ଜୟେମ ॥୯॥
ଭପ ସର୍ପ ମାତରଂ ଭୂମିମେତାମୁରୁବ୍ୟତସଂ ପୃଥିବୀଂ ସୁଶେବାମ୍ ।
ଉର୍ଣ୍ଣମୁଦା ଯୁବତିର୍ଦକ୍ଷିଣାବତ ଏଷା ଦ୍ଵା ପାତୁ ନିରୃତେରୁପସ୍ଥାତ୍ ॥୧୦॥
ଉଚ୍ଛ୍ଵସ୍ତସ୍ତ ପୃଥିବି ମା ନି ବାଧଥାଃ ସୁପାୟନାସ୍ତୈ ଭବ ସୁପବଞ୍ଚନା ।
ମାତା ପୁତ୍ରଂ ଯଥା ସିତାଭ୍ୟେନଂ ଭୂମ ଉର୍ଣ୍ଣୁହି ॥୧୧॥

ଉଚ୍ଛ୍ଵସମାନା ପୃଥିବୀ ସୁ ତିଷ୍ଠତୁ ସହସ୍ରଂ ମିତ ଉପ ହି ଶ୍ରୟନ୍ତାମ୍ ।
ତେ ଗୃହାସୋ ଘୃତଶ୍ଚୁତୋ ଭବନ୍ତୁ ବିଶ୍ଵାହାସ୍ତୈ ଶରଣାଃ ସନ୍ତୁତ୍ର ॥୧୭॥
ଉତ୍ତେ ସ୍ତ୍ରୁତ୍ଥାମି ପୃଥିବୀଂ ତୃତ୍-ପରୀମଂ ଲୋଗଂ ନିଦଧନ୍ତୋ ଅହଂ ରିଷମ୍ ।
ଏତାଂ ସ୍ତୁଶାଂ ପିତରୋ ଧାରୟନ୍ତୁ ତେତ୍ରାୟମଃ ସାଦନା ତେ ମିନୋତୁ ॥୧୮॥
ପ୍ରତୀତୀନେ ମାମହନୀଷ୍ଠାଃ ପର୍ଣ୍ଣମିବା ଦଧୁଃ ।
ପ୍ରତୀତୀଂ ଜଗ୍ରତା ବାଚମଶ୍ଵଂ ରଶନୟାୟଥା ॥୧୯॥

॥ ଇତି ସପ୍ତମାଷ୍ଟକେ ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ସପ୍ତମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୩୦)

(୧୦।୧୯) ଋଷିଃ - ମଧିତଃ ଯ୍ୟାମାୟନଃ, ଭୃଗୁଃ ବାରୁଣିଃ ଙ୍ମା, ଭାର୍ଗବଃ ଚ୍ୟବନଃ ଙ୍ମା, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍
୧-୫, ୭-୮, ଗାୟତ୍ରୀ ୭, ଦେବତା - ଆପଃ ଗାବଃ ଙ୍ମା / ଅଗ୍ନିଷୋମୌ ୧, ଆପଃ ଗାବଃ ଙ୍ମା ୨-୮

ନି ବର୍ତ୍ତୟଂ ମାନ୍ତୁ ଗାତାସ୍ତାନ୍ତୁସିଷକ୍ତ ରେବତୀଃ । ଅଗ୍ନିଷୋମା ପୁନର୍ବସୁ ଅସ୍ତେ ଧାରୟତଂ ରୟିମ୍ ॥୧॥
ପୁନରେନା ନି ବର୍ତ୍ତୟ ପୁନରେନା ନ୍ୟା କୁରୁ । ଇନ୍ଦ୍ର ଏଣା ନି ଯଜ୍ଞତ୍ବଗ୍ନିରେନା ଉପାଜତୁ ॥୨॥
ପୁନରେତା ନି ବର୍ତ୍ତନ୍ତାମସ୍ମିନ୍ ପୁଷ୍ୟନ୍ତ ଗୋପତୌ । ଇହୈବାଗ୍ନେ ନି ଧାରୟେତ୍ବ ତିଷ୍ଠତୁ ଯା ରୟିଃ ॥୩॥
ୟନ୍ନିୟାନଂ ନ୍ୟୟନଂ ସଂଜ୍ଞାନଂ ଯତ୍-ପରାୟଣମ୍ । ଆବର୍ତ୍ତନଂ ନିବର୍ତ୍ତନଂ ଯେ ଗୋପା ଅପି ତଂ ହୁବେ ॥୪॥
ୟ ଉଦାନତ୍ ବ୍ୟୟନଂ ଯ ଉଦାନତ୍ ପରାୟଣମ୍ । ଆବର୍ତ୍ତନଂ ନିବର୍ତ୍ତନମପି ଗୋପା ନି ବର୍ତ୍ତତାମ୍ ॥୫॥
ଆ ନିବର୍ତ୍ତ ନି ବର୍ତ୍ତୟ ପୁନର୍ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଗା ଦେହି । ଜୀବାଭିର୍ଭୁନଜାମହୈ ॥୬॥
ପରି ବୋ ବିଶ୍ୱତୋ ଦଧ ଉର୍ଜା ଘୃତେନ ପୟସା । ଯେ ଦେବାଃ କେ ଚ ଯଜ୍ଞିୟାସ୍ତେ ରୟାଃ ସଂ ସୃଜନ୍ତୁ ନଃ ॥୭॥
ଆ ନିବର୍ତ୍ତନ ବର୍ତ୍ତୟ ନି ନିବର୍ତ୍ତନ ବର୍ତ୍ତୟ । ଭୂମ୍ୟାଶ୍ୱତସ୍ରଃ ପ୍ରଦିଶସ୍ତାଭ୍ୟ ଏନା ନି ବର୍ତ୍ତୟ ॥୮॥

(୧୦।୨୦) ଋଷିଃ - ବିମଦଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ ଙ୍ମା, ବସୁକୃତ୍ ବାସୁକ୍ରଃ ଙ୍ମା, ଛନ୍ଦଃ - ଏକପଦା ବିରାଟ୍
୧, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୨, ଗାୟତ୍ରୀ ୩-୮, ବିରାଟ୍ ୯, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୦, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଉଦ୍ରଂ ନୋ ଅପି ବାତୟ ମନଃ ॥୧॥
ଅଗ୍ନିମୀଳେ ଭୂଜାଂ ଯବିଷଂ ଶାସା ମିତ୍ରଂ ଦୁର୍ଧରୀଭୁମ୍ । ଯସ୍ୟ ଧର୍ମହସ୍ତରେନୀଃ ସପର୍ଯନ୍ତି ମାତୁରୂପଃ ॥୨॥
ୟମାସା କୃପନୀଳଂ ଭାସାକେତୁଂ ବର୍ଧୟନ୍ତି । ଭ୍ରାଜତେ ଶ୍ରେଣିଦନ୍ ॥୩॥
ଅୟୌ ବିଶାଂ ଗାତୁରେତି ପ୍ର ଯଦାନତ୍ ଦିବୋ ଅନ୍ତାନ୍ । କବିରତ୍ରଂ ଦୀଦ୍ୟାନଃ ॥୪॥
ଭୁଷଜବ୍ୟା ମାନ୍ୱଷସ୍ୟୋର୍ଧୂସ୍ରସ୍ଥାବୃତ୍ତା ଯଜ୍ଞେ । ମିନ୍ନୁହସଦ୍ଧ ପୁର ଏତି ॥୫॥
ସ ହି କ୍ଷେମୋ ହବିର୍ଯଜ୍ଞଃ ଶୁଷ୍ଣୀଦସ୍ୟ ଗାତୁରେତି । ଅଗ୍ନିଂ ଦେବା ବାଶୀମନ୍ତୁମ୍ ॥୬॥
ୟଜ୍ଞାସାହଂ ଦୁବ ଇଷେଂଗ୍ନିଂ ପୂର୍ବସ୍ୟ ଶେବସ୍ୟ । ଅଦ୍ରେଃ ସୂନୁମାୟୁମାହୁଃ ॥୭॥
ନରୋ ଯେ କେ ଚାସ୍ତଦା ବିଶ୍ୱେତ୍ସେ ବାମ ଆ ସୁୟଃ । ଅଗ୍ନିଂ ହବିଷା ବର୍ଧନ୍ତଃ ॥୮॥

କୃଷ୍ଣଃ ଶ୍ଵେତୋଽରୁଷୋ ଯାମୋ ଅସ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମ ରକ୍ତ ଉତ ଶୋଣୋ ଯଶସ୍ଵାନ ।
ହିରଣ୍ୟରୂପଂ ଜନିତା ଜଜାନ ॥୯॥
ଏବା ତେ ଅଗ୍ନେ ବିମଦୋ ମନୀଷାମୂର୍ତ୍ତୋ ନପାଦମୃତେଭିଃ ସଜୋଷାଃ ।
ଗିର ଆ ବକ୍ଷସ୍ତୁମତୀରିୟାନ ଇଷମୂର୍ତ୍ତଂ ସୁକ୍ଷିତିଂ ବିଶ୍ଵମାଭାଃ ॥୧୦॥

=====

(୧୦।୨୧) ରକ୍ଷିଃ - ବିମଦଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ ଙ୍ଗା, ବସୁକୃତ୍ ବାସୁକ୍ରଃ ଙ୍ଗା, ଛନ୍ଦଃ - ଆତ୍ମାରପଞ୍ଜିଃ,
ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଆଗ୍ନିଂ ନ ସ୍ଵବୃକ୍ତିଭିର୍ହୋତାରଂ ତ୍ଵା ବୃଣୀମହେ ।
ୟଜ୍ଞାୟ ସ୍ତ୍ରୀର୍ଣ୍ଣବର୍ହିଷେ ବି ବୋ ମଦେ ଶୀରଂ ପାବକଶୋଚିଷଂ ବିବକ୍ଷସେ ॥୧॥
ତ୍ଵାମୁ ତେ ସ୍ଵାଭୁବଃ ଶୁମ୍ଭନ୍ତ୍ୟଶ୍ଵରାଧସଃ ।
ବେତି ତ୍ଵାମୁପସେଚନୀ ବି ବୋ ମଦ ଋଜୀତିରଗ୍ନ ଆହୁତିର୍ବିବକ୍ଷସେ ॥୨॥
ତ୍ଵେ ଧର୍ମାଣ ଆସତେ ଜୁହୁଭିଃ ସିଞ୍ଚିତୀରିବ ।
କୃଷ୍ଣା ରୂପାଣ୍ୟର୍ଜୁନା ବି ବୋ ମଦେ ବିଶ୍ଵା ଅଧି ଶ୍ରିୟୋ ଧିଷେ ବିବକ୍ଷସେ ॥୩॥
ୟମଗ୍ନେ ମନ୍ୟସେ ରୟିଂ ସହସ୍ରାବନ୍ମମର୍ତ୍ୟ ।
ତମା ନୋ ବାଜସ୍ରାତୟେ ବି ବୋ ମଦେ ଯଜ୍ଞେଷୁ ଚିତ୍ରମା ଭରା ବିବକ୍ଷସେ ॥୪॥
ଅଗ୍ନିର୍ଜାତୋ ଅଥର୍ବଣା ବିଦଦ୍ଵିଶ୍ଵାନି କାର୍ୟା ।
ଭୁବଭୂତୋ ବିବସ୍ଵତୋ ବି ବୋ ମଦେ ପ୍ରିୟୋ ଯମସ୍ୟ କାମ୍ୟୋ ବିବକ୍ଷସେ ॥୫॥
ତ୍ଵାଂ ଯଜ୍ଞେଷ୍ଠୀଳତେଽଗ୍ନେ ପ୍ରୟତ୍ୟଧ୍ଵରେ ।
ତ୍ଵଂ ବସୁନି କାମ୍ୟା ବି ବୋ ମଦେ ବିଶ୍ଵା ଦଧାସି ଦାଶୁଷେ ବିବକ୍ଷସେ ॥୬॥
ତ୍ଵାଂ ଯଜ୍ଞେଷ୍ଠୃତିଜଂ ଚାରୁମଗ୍ନେ ନି ସେଦିରେ ।
ଘୃତପ୍ରତୀକଂ ମନୁଷୋ ବି ବୋ ମଦେ ଶୁକ୍ରଂ ଚେତିଷ୍ଠମକ୍ଷତିର୍ବିବକ୍ଷସେ ॥୭॥
ଅଗ୍ନେ ଶୁକ୍ରେଣ ଶୋଚିଷୋରୁ ପ୍ରଥୟସେ ବୃହତ୍ ।
ଅଭିକ୍ରନ୍ଦନ୍ୟାୟସେ ବି ବୋ ମଦେ ଗର୍ଭଂ ଦଧାସି ଜାମିଷୁ ବିବକ୍ଷସେ ॥୮॥

=====

(୧୦।୨୨) ରକ୍ଷିଃ - ବିମଦଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ ଙ୍ଗା, ବସୁକୃତ୍ ବାସୁକ୍ରଃ ଙ୍ଗା,
ଛନ୍ଦଃ - ପୁରସ୍ତାଦ୍-ବୃହତୀ ୧-୪, ୬, ୮, ୧୦-୧୪, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୫, ୭, ୯, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୫,
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

କୁହ ଶୁଭ ଇନ୍ଦ୍ରଃ କସ୍ମିନ୍ନଦ୍ୟ ଜନେ ମିତ୍ରୋ ନ ଶୁୟତେ ।
ରକ୍ଷାଶାଂ ବା ଯଃ କ୍ଷୟେ ଗୁହା ବା ଚକ୍ତୁଷେ ଗିରା ॥୧॥
ଇହ ଶୁଭ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ତେ ଅଦ୍ୟ ସ୍ତବେ ବଜ୍ର୍ୟତୀଷମଃ ।
ମିତ୍ରୋ ନ ଯୋ ଜନେଷ୍ଠା ଯଶଶ୍ଚକ୍ରେ ଅସାମ୍ୟା ॥୨॥
ମହୋ ଯୟତିଃ ଶବସୋ ଅସାମ୍ୟା ମହୋ ନୃମ୍ଣସ୍ୟ ତୁଭୁଜିଃ ।
ଭର୍ତା ବଜ୍ରସ୍ୟ ଧୃଷ୍ଣୋଃ ପିତା ପୁତ୍ରମିବ ପ୍ରିୟମ୍ ॥୩॥
ଯୁଜାନୋ ଅଶ୍ଵା ବାତସ୍ୟ ଧୁନୀ ଦେବୋ ଦେବସ୍ୟ ବଜ୍ରିବଃ ।
ସ୍ୟନ୍ତା ପଥା ବିରୁକ୍ଳତା ସୃଜାନଃ ସ୍ରୋଷ୍ୟଧୁନଃ ॥୪॥
ତ୍ଵଂ ତ୍ୟା ଚିଦ୍ରାତସ୍ୟାଶ୍ଵାଗା ରଜ୍ରା ତୁନା ବହଧୈ । ଯୟୋର୍ଦେବୋ ନ ମର୍ତ୍ୟୋ ଯନ୍ତ୍ରା ନକିର୍ବିଦାୟଃ ॥୫॥
ଅଧ ଗୁନ୍ତୋଶନା ପୃକ୍ଳତେ ବାଂ କଦର୍ଥା ନ ଆ ଗୃହମ୍ ।
ଆ ଜଗ୍ନୁଥୁଃ ପରାକାଢିବଶ୍ଚ ଗ୍ଳଶ୍ଚ ମର୍ତ୍ୟମ୍ ॥୬॥
ଆ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ପୃଷସେଃସ୍ଥାକଂ ବ୍ରହ୍ମୋଦ୍ୟତମ୍ । ତତ୍ତ୍ଵା ଯାତାମହେଃବଃ ଶୁଷ୍ଠଂ ଯଜନ୍ମନାନୁଷମ୍ ॥୭॥
ଅକର୍ମା ଦସ୍ୟୁରଭି ନୋ ଅମନ୍ତୁରନ୍ୟବ୍ରତୋ ଅମାନୁଷଃ ।
ତ୍ଵଂ ତସ୍ୟାମିତ୍ରହନ୍ ବଧର୍ଦାସସ୍ୟ ଦମ୍ଭୟ ॥୮॥
ତ୍ଵଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୂର ଶୂରେରୁତ ତ୍ଵୋତାସୋ ବର୍ହଣା । ପୁରୁତ୍ରା ତେ ବି ପୂର୍ତ୍ତୟୋ ନବନ୍ତ ଶୋଶୟୋ ଯଥା ॥୯॥
ତ୍ଵଂ ତାନ୍ ବୃତ୍ରହତ୍ୟୋ ଚୋଦୟୋ ନୃନ୍ କାର୍ପାଶେ ଶୂର ବଜ୍ରିବଃ ।
ଗୁହା ଯଦୀ କବୀନାଂ ବିଶାଂ ନକ୍ଷତ୍ରଶବସାମ୍ ॥୧୦॥
ମକ୍ଷୁ ତା ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଦାନାପ୍ନସ୍ୟ ଆକ୍ଷାଶେ ଶୂର ବଜ୍ରିବଃ ।
ଯଜ ଶୁଷ୍ଠସ୍ୟ ଦମ୍ଭୟୋ ଜାତଂ ବିଶ୍ଵଂ ସୟାବଭିଃ ॥୧୧॥
ମାକୁଧ୍ର୍ୟଗିନ୍ଦ୍ର ଶୂର ବସ୍ତୀରସ୍ତେ ଭୁବନ୍ନଭିଷ୍ଠୟଃ ।
ବୟଂବୟଂ ତ ଆସାଂ ସୁମ୍ନେ ସ୍ୟାମ ବଜ୍ରିବଃ ॥୧୨॥

ଅସ୍ତେ ତା ତ ଇନ୍ଦ୍ର ସନ୍ତୁ ସତ୍ୟାହିଂସନ୍ତୀରୁପୟୁଗଃ ।
 ବିଦ୍ୟାମ ଯାସାଂ ଭୁଜୋ ଧେନୁନାଂ ନ ବଜ୍ରିବଃ ॥୧୩॥
 ଅହସ୍ତା ଯଦପଦୀ ବର୍ଧତ ଶ୍ଵାଃ ଶତୀଭିର୍ବେଦ୍ୟାନାମ୍ ।
 ଶୁଷ୍ଠଂ ପରି ପ୍ରଦକ୍ଷିଣିଦ୍ଵିଶ୍ଵାୟାବେ ନି ଶିଶୁଥଃ ॥୧୪॥
 ପିବାପିବେଦିନ୍ଦ୍ର ଶୂର ସୋମଂ ମା ରିଷଶୋଃ ବସବାନ ବସୁଃ ସନ୍ ।
 ଉତ ତ୍ରାୟସ୍ତୁ ଗୃଣତୋ ମଘୋନୋ ମହଶ୍ଚ ରାୟୋ ରେବତସ୍ତୁଧୀ ନଃ ॥୧୫॥

(୧୦।୨୩) ରକ୍ଷିଃ - ବିମଦଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ ଙ୍ଵା, ବସୁକୃତ୍ ବାସୁକ୍ରଃ ଙ୍ଵା,
 ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧, ୨, ଜଗତୀ ୨-୪, ୬, ଅଭିସାରିଣୀ ୫, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଯଜାମହ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବଜ୍ରଦକ୍ଷିଣଂ ହରୀଣାଂ ରଥଂ ବିବ୍ରତାନାମ୍ ।
 ପ୍ର ଶୁଶୁ ଦୋଧୁବଦୂର୍ଧ୍ଵଥା ଭୂଦି ସେନାଭିର୍ଦୟମାନୋ ବି ରାଧସା ॥୧॥
 ହରୀ ନୃସ୍ୟ ଯା ବନେ ବିଦେ ବସ୍ତ୍ରିନ୍ଦ୍ରୋ ମଘୈର୍ମଘବା ବୃତ୍ରହା ଭୁବତ୍ ।
 ଋଭୁର୍ବାଜ ଋଭୁକ୍ଷାଃ ପତ୍ୟତେ ଶବୋଽବ ଶ୍ଵୈମି ଦାସସ୍ୟ ନାମ ଚିତ୍ ॥୨॥
 ଯଦା ବଜ୍ରଂ ହିରଣ୍ୟମିଦଥା ରଥଂ ହରୀ ଯମସ୍ୟ ବହତୋ ବି ସୁରିଭିଃ ।
 ଆ ତିଷ୍ଠତି ମଘବା ସନଶୁତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବାଜସ୍ୟ ଦୀର୍ଘଶ୍ରବସ୍ତୁତିଃ ॥୩॥
 ସୋ ଚିନ୍ତୁ ବୃଷ୍ଟିର୍ଯୁଥ୍ୟା ସ୍ତ୍ଵା ସର୍ଗା ଇନ୍ଦ୍ରଃ ଶୁଶୁଶି ହରିତାଭି ପୁଷ୍ପୁତେ ।
 ଅବ ବେତି ସୁକ୍ଷୟଂ ସୁତେ ମଧୁଦିକୁନୋତି ବାତୋ ଯଥା ବନମ୍ ॥୪॥
 ଯୋ ବାଚା ବିବାଚୋ ମୃଧୁବାଚଃ ପୁରୁ ସହସ୍ରାଶିବା ଜଘାନ ।
 ତଉଦିଦସ୍ୟ ପୌଂସ୍ୟଂ ଗୃଣାମସି ପିତେବ ଯସ୍ତୁବିଷୀଂ ବାବୃଧେ ଶବଃ ॥୫॥
 ସ୍ରୋମଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ବିମଦା ଅଜୀଜନନ୍ନପୂର୍ବଂ ପୁରୁତମଂ ସୁଦାନବେ ।
 ବିଦ୍ଵା ହ୍ୟସ୍ୟ ଭୋଜନମିନସ୍ୟ ଯଦା ପଶୁଂ ନ ଗୋପାଃ କରାମହେ ॥୬॥
 ମାକିର୍ନ ଏନା ସଖ୍ୟା ବି ଯୌଷ୍ଠସ୍ତବ ଚେନ୍ଦ୍ର ବିମଦସ୍ୟ ତ ରକ୍ଷେଃ ।
 ବିଦ୍ଵା ହି ତେ ପ୍ରମତିଂ ଦେବ ଜାମିବଦସ୍ତେ ତେ ସନ୍ତୁ ସଖ୍ୟା ଶିବାନି ॥୭॥

=====

(୧୦।୨୪) ଋଷିଃ - ବିମଦଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ ଙ୍ଗା, ବସୁକୃତ୍ ବାସୁକ୍ରଃ ଙ୍ଗା,

ଛନ୍ଦଃ - ଆସ୍ତ୍ରାରପଞ୍ଜିଃ ୧-୩, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୪-୬, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧-୩, ଅଶ୍ୱିନୌ ୪-୬

=====

ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମମିମଂ ପିବ ମଧୁମନ୍ତଂ ଚମୁ ସୁତମ୍ ।

ଅସ୍ତେ ରୟିଂ ନି ଧାରୟା ବି ବୋ ମଦେ ସହସ୍ରିଣଂ ପୁରୁବସୋ ବିବକ୍ଷସେ ॥୧॥

ତ୍ୱାଂ ଯୁଜ୍ଞେତିରୁକ୍-ଧୈରୁପ ହବ୍ୟେତିରୀମହେ ।

ଶତୀପତେ ଶତୀନାଂ ବି ବୋ ମଦେ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ନୋ ଧେହି ବାର୍ଯ୍ୟଂ ବିବକ୍ଷସେ ॥୨॥

ୟସ୍ମତିର୍ବାୟାଶାମସି ରପ୍ରସ୍ୟ ଚୋଦିତା ।

ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ତ୍ରୋତୃଶାମବିତା ବି ବୋ ମଦେ ଦ୍ୱିଷୋ ନଃ ପାହ୍ୟଂହସୋ ବିବକ୍ଷସେ ॥୩॥

ୟୁବଂ ଶକ୍ରା ମାୟାବିନା ସମୀଚୀ ନିରମନ୍ତତମ୍ । ବିମଦେନ ଯଦୀଳିତା ନାସତ୍ୟା ନିରମନ୍ତତମ୍ ॥୪॥

ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅକୃପନ୍ତ ସମୀଚ୍ୟୋର୍ନିଷ୍ପତନ୍ତ୍ୟାଃ । ନାସତ୍ୟାବବ୍ରୁବନ୍ ଦେବାଃ ପୁନରା ବହତାଦିତି ॥୫॥

ମଧୁମନ୍ତେ ପରାୟଣଂ ମଧୁମତ୍-ପୁନରାୟନମ୍ । ତା ନୋ ଦେବା ଦେବତୟା ଯୁବଂ ମଧୁମତସ୍ତତମ୍ ॥୬॥

=====

(୧୦।୨୫) ଋଷିଃ - ବିମଦଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ ଙ୍ଗା, ବସୁକୃତ୍ ବାସୁକ୍ରଃ ଙ୍ଗା,

ଛନ୍ଦଃ - ଆସ୍ତ୍ରାରପଞ୍ଜିଃ, ଦେବତା - ପବମାନଃ ସୋମଃ

=====

ଭଦ୍ରଂ ନୋ ଅପି ବାତୟ ମନୋ ଦକ୍ଷମୁତ କ୍ରତୁମ୍ ।

ଅଧା ତେ ସଖ୍ୟେ ଅନ୍ଧସୋ ବି ବୋ ମଦେ ରଶନ୍ ଗାବୋ ନ ଯୁବସେ ବିବକ୍ଷସେ ॥୧॥

ହୃଦିୟୁଶସ୍ତ୍ର ଆସତେ ବିଶ୍ୱେଷୁ ସୋମ ଧାମସୁ ।

ଅଧା କାମା ଇମେ ମମ ବି ବୋ ମଦେ ବି ତିଷ୍ଠନ୍ତେ ବସୁୟବୋ ବିବକ୍ଷସେ ॥୨॥

ଭତ ବ୍ରତାନି ସୋମ ତେ ପ୍ରାହଂ ମିନାମି ପାକ୍ୟା ।

ଅଧା ପିତେବ ସୁନବେ ବି ବୋ ମଦେ ମୃଳା ନୋ ଅଭି ଚିଦୁଧାଦ୍ବିବକ୍ଷସେ ॥୩॥

ସମୁ ପ୍ର ଯୁକ୍ତି ଧୀତୟଃ ସର୍ଗାସୋଽବତ୍ତାଇବ ।

କ୍ରତୁଂ ନଃ ସୋମ ଜୀବସେ ବି ବୋ ମଦେ ଧାରୟା ଚମସ୍ତ୍ରାଇବ ବିବକ୍ଷସେ ॥୪॥

ତବ ତେଂ ସୋମ ଶକ୍ତିଭିର୍ନିକାମାସୋ ବ୍ୟଶ୍ଚିରେ ।
 ଗୃହସ୍ୟ ଧୀରାୟୁବସୋ ବି ବୋ ମଦେ ବ୍ରଜଂ ଗୋମନ୍ତମଶ୍ୱିନଂ ବିବକ୍ଷସେ ॥୫॥
 ପଶୁଂ ନଃ ସୋମ ରକ୍ଷସି ପୁରୁତ୍ରା ବିଷ୍ଣିତଂ ଜଗତ୍ ।
 ସମାକୃଣୋଷି ଜୀବସେ ବି ବୋ ମଦେ ବିଶ୍ୱା ସଂପଶ୍ୟନ୍ତୁବନା ବିବକ୍ଷସେ ॥୬॥
 ତ୍ୱଂ ନଃ ସୋମ ବିଶ୍ୱତୋ ଗୋପା ଅଦାଭ୍ୟୋ ଭବ ।
 ସେଧ ରାଜନ୍ମପ ପ୍ରିଧୋ ବି ବୋ ମଦେ ମା ନୋ ଦୁଃଶଂସ ଇଶତା ବିବକ୍ଷସେ ॥୭॥
 ତ୍ୱଂ ନଃ ସୋମ ସୁକ୍ରତୁର୍ବୟୋଧେୟାୟ ଜାଗୃହି ।
 କ୍ଷେତ୍ରବିଭରୋ ମନୁଷୋ ବି ବୋ ମଦେ ଦ୍ରୁହୋ ନଃ ପାହ୍ୟଂହସୋ ବିବକ୍ଷସେ ॥୮॥
 ତ୍ୱଂ ନୋ ବୃତ୍ରହନ୍ତମେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦୋ ଶିବଃ ସଖା ।
 ଯୁଧୀଂ ହବନ୍ତେ ସମିଧେ ବି ବୋ ମଦେ ଯୁଧ୍ୟମାନାସ୍ତୋକସାତୌ ବିବକ୍ଷସେ ॥୯॥
 ଅୟଂ ଘ ସ ତୁରୋ ମଦ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବର୍ଧତ ପ୍ରିୟଃ ।
 ଅୟଂ କକ୍ଷୀବତୋ ମହୋ ବି ବୋ ମଦେ ମତିଂ ବିପ୍ରସ୍ୟ ବର୍ଧୟଦ୍ବିବକ୍ଷସେ ॥୧୦॥
 ଅୟଂ ବିପ୍ରାୟ ଦାଶୁଷେ ବାଜାଁ ଇୟର୍ତ୍ତି ଗୋମତଃ ।
 ଅୟଂ ସପ୍ତଭ୍ୟ ଆ ବରଂ ବି ବୋ ମଦେ ପ୍ରାକ୍ଂ ଶ୍ରୋଣଂ ତ ତାରିଷଦ୍ବିବକ୍ଷସେ ॥୧୧॥

(୧୦।୨୭) ଋଷିଃ - ବିମଦଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ ଙ୍ଗା, ବସୁକୃତ୍ ବାସୁକ୍ରଃ ଙ୍ଗା,

ଛନ୍ଦଃ - ଉଷ୍ଠିକ୍ ୧, ୪, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୩, ୫-୯, ଦେବତା - ପୁଷା

ପ୍ର ହ୍ୟକ୍ଷା ମନୀଷା ସ୍ୱାର୍ତ୍ତା ଯକ୍ତି ନିୟୁତଃ ।	ପ୍ର ଦସ୍ରା ନିୟୁତଥଃ ପୁଷା ଅବିଷ୍ଟୁ ମାହିନଃ ॥୧॥
ୟସ୍ୟ ତ୍ୟନ୍ନହିତ୍ୱଂ ବାତାପ୍ୟମୟଂ ଜନଃ ।	ବିପ୍ର ଆ ବଂସଜାତିଭିଶ୍ୱିକେତ ସୁଷୁତୀନାମ୍ ॥୨॥
ସ ବେଦ ସୁଷୁତୀନାମିନ୍ଦୁର୍ନ ପୁଷା ବୃଷା ।	ଅଭି ପୁରଃ ପୁଷାୟତି ବ୍ରଜଂ ନ ଆ ପୁଷାୟତି ॥୩॥
ମଂସୀମହି ତ୍ୱା ବୟମସ୍ମାକଂ ଦେବ ପୁଷନ୍ ।	ମତୀନାଂ ତ ସାଧନଂ ବିପ୍ରାଣାଂ ତାଧବମ୍ ॥୪॥
ପ୍ରତ୍ୟର୍ପିୟଜ୍ଞାନାମଶୁହୟୋ ରଥାନାମ୍ ।	ଋଷିଃ ସ ଯୋ ମନୁର୍ହିତୋ ବିପ୍ରସ୍ୟ ଯାବୟସ୍ରଃ ॥୫॥
ଆଧୀଷମାଶାୟାଃ ପତିଃ ଶୁତାୟାଶ୍ଚ ଶୁତସ୍ୟ ତ ।	ବାସୋବାୟୋଽବୀନାମା ବାସାଂସି ମର୍ମୃଜତ୍ ॥୬॥
ଇନୋ ବାଜାନାଂ ପତିରିନଃ ପୁଷ୍ଟୀନାଂ ସଖା ।	ପ୍ର ଶୁଶୁ ହର୍ଯତୋ ଦୂଧୋଦ୍ୱି ବୃଥା ଯୋ ଅଦାଭ୍ୟଃ ॥୭॥
ଆ ତେ ରଥସ୍ୟ ପୁଷନ୍ନଜା ଧୁରଂ ବବୃତ୍ୟଃ ।	ବିଶ୍ୱସ୍ୟାର୍ପିନଃ ସଖା ସନୋଜା ଅନପତ୍ୟତଃ ॥୮॥
ଅସ୍ମାକମୂର୍ତ୍ତା ରଥଂ ପୁଷା ଅବିଷ୍ଟୁ ମାହିନଃ ।	ଭୁବଦ୍ବାଜାନାଂ ବୃଧ ଇମଂ ନଃ ଶୃଣବଦ୍ଭବମ୍ ॥୯॥

ଅସସ୍ତୁ ମେ ଜରିତଃ ସାଭିବେଗୋ ଯସ୍ତୁନ୍ନତେ ଯଜମାନାୟ ଶିଷମ୍ ।
 ଅନାଶୀର୍ଦାମହମସ୍ତୁ ପ୍ରହତ୍ତା ସତ୍ୟଧୃତଂ ବୃଜିନାୟତ୍ତମାତୁମ୍ ॥୧॥
 ଯଦୀଦହଂ ଯୁଧୟେ ସଂନୟାନ୍ୟଦେବୟୁନ୍ ତନ୍ନା ଶୁଶୁଜାନାନ୍ ।
 ଅମା ତେ ତୁମ୍ରଂ ବୃଷଭଂ ପଚାନି ତୀବ୍ରଂ ସୁତଂ ପଞ୍ଚିଦଶଂ ନି ଶିଞ୍ଜମ୍ ॥୨॥
 ନାହଂ ତଂ ବେଦ ଯ ଇତି ବ୍ରବୀତ୍ୟଦେବୟୁନ୍ନସମରଣେ ଜୟନ୍ନାନ୍ ।
 ଯଦାବାଖ୍ୟସ୍ତମରଣମୃଦାବଦାଦିଜ ମେ ବୃଷଭା ପ୍ର ବ୍ରୁବନ୍ତି ॥୩॥
 ଯଦଜ୍ଞାତେଷୁ ବୃଜନେଷ୍ଠାସଂ ବିଶ୍ଵେ ସତୋ ମଘବାନୋ ମ ଆସନ୍ ।
 ଜିନାମି ବେତ୍ସେମ ଆ ସତ୍ତମାତୁଂ ପ୍ର ତଂ କ୍ଷିଣାଂ ପର୍ବତେ ପାଦଗୃହ୍ୟ ॥୪॥
 ନ ବା ଭ ମାଂ ବୃଜନେ ବାରୟନ୍ତେ ନ ପର୍ବତାସୋ ଯଦହଂ ମନସ୍ୟେ ।
 ମମ ସ୍ତନାକ୍ତୁଧୁକର୍ଣ୍ଣୋ ଭୟାତ ଏବେଦନ୍ନ ଦ୍ୟୁନ୍-କିରଣଃ ସମେଜାତ୍ ॥୫॥
 ଦର୍ଶନ୍ନତ୍ର ଶୃତପାଁ ଅନିନ୍ଦ୍ରାନ୍ନାହୁକ୍ଷଦଃ ଶରବେ ପତ୍ୟମାନାନ୍ ।
 ଘୃଷ୍ଣଂ ବା ଯେ ନିନିଦୁଃ ସଖାୟମଧ୍ୟୁ ନ୍ଦେଷୁ ପବୟୋ ବବୃତୁଃ ॥୬॥
 ଅଭୁବୌକ୍ଷୀର୍ବ୍ୟ ଆୟୁରାନଭୃଦର୍ଷନ୍ ପୂର୍ବୋ ଅପରୋ ନୁ ଦର୍ଷତ୍ ।
 ଦ୍ଵେ ପବସ୍ତେ ପରି ତଂ ନ ଭୂତୋ ଯୋ ଅସ୍ୟ ପାରେ ରଜସୋ ବିବେଷ ॥୭॥
 ଗାବୋ ଯବଂ ପ୍ରୟୁତା ଅୟୋ ଅକ୍ଷନ୍ ତା ଅପଶ୍ୟଂ ସହଗୋପାଶ୍ଵରକ୍ତୀଃ ।
 ହବା ଇଦୟୋ ଅଭିତଃ ସମାୟନ୍-କିୟଦାସୁ ସ୍ଵପତିଶ୍ଚନ୍ଦୟାତେ ॥୮॥
 ସଂ ଯଦ୍ଵୟଂ ଯବସାଦୋ ଜନାନାମହଂ ଯବାଦ ଭର୍ବନ୍ତେ ଅକ୍ତଃ ।
 ଅତ୍ରା ଯୁକ୍ତୋଽବସାତାରମିକ୍ତାଦଥୋ ଅୟୁକ୍ତଂ ଯୁନଜଦ୍ଵବନ୍ନାନ୍ ॥୯॥
 ଅତ୍ରେଦୁ ମେ ମଂସସେ ସତ୍ୟମୁକ୍ତଂ ଦ୍ଵିପାଳ ଯଜତୁଷ୍ଠାସଂସୃଜାନି ।
 ସ୍ଵୀଭିର୍ଯୋ ଅତ୍ର ବୃଷଣଂ ପୃତନ୍ୟାଦୟୁକ୍ତୋ ଅସ୍ୟ ବି ଭଜାନି ବେଦଃ ॥୧୦॥
 ଯସ୍ୟାନକ୍ଷା ଦୁହିତା ଜାତ୍ଵାସ କସ୍ତ୍ରାଂ ବିଦ୍ଵାଁ ଅଭି ମନ୍ୟାତେ ଅକ୍ଷାମ୍ ।
 କତରୋ ମେନିଂ ପ୍ରତି ତଂ ମୁତାତେ ଯ ଇଂ ବହାତେ ଯ ଇଂ ବା ବରେୟାତ୍ ॥୧୧॥
 କିୟତୀ ଯୋଷା ମୟତୋ ବଧୂୟୋଃ ପରିପ୍ରୀତା ପନ୍ୟସା ବାୟୋଶ ॥
 ଭଦ୍ରା ବଧୂର୍ଭବତି ଯସ୍ତୁପେଶାଃ ସ୍ଵୟଂ ସା ମିତ୍ରଂ ବନ୍ଧୁତେ ଜନେ ଚିତ୍ ॥୧୨॥

ପଞ୍ଚୋ ଜଗାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମତି ଶୀର୍ଷା ଶିରଃ ପ୍ରତି ଦଧୌ ବରୁଥମ୍ ।
 ଆସୀନ ଉର୍ଧ୍ବାମୁପସି କ୍ଷିଣାତି ନ୍ୟତ୍ତୁତ୍ତାନାମନ୍ଦେତି ଭୂମିମ୍ ॥୧୩॥
 ବୃହନ୍ନକ୍ଷାୟୋ ଅପଲ୍ଲାଶୋ ଅର୍ବା ତସ୍ମୈ ମାତା ବିଷିତୋ ଅତି ଗର୍ଭଃ ।
 ଅନ୍ୟସ୍ୟା ବସ୍ତ୍ରଂ ରିହତୀ ମିମାୟ କୟା ଭୁବା ନି ଦଧେ ଧେନୁରୂପଃ ॥୧୪॥
 ସପ୍ତ ବୀରାସୋ ଅଧରାଦୁଦାୟନ୍ନକ୍ଷୋତ୍ତରାତ୍ତାମଜଗ୍ନିରନ୍ ତେ ।
 ନବ ପଶ୍ଚାତାତ୍ତସ୍ଥିବିମକ୍ତ ଆୟନ୍ ଦଶ ପ୍ରାକ୍ଷାନୁ ବି ତିରକ୍ତ୍ୟଶ୍ନଃ ॥୧୫॥
 ଦଶାନାମେକଂ କପିଲଂ ସମାନଂ ତଂ ହିନ୍ଦୁକ୍ତି କ୍ରତବେ ପାର୍ଯ୍ୟାୟ ।
 ଗର୍ଭଂ ମାତା ସୁଧିତଂ ବକ୍ଷଶାସ୍ତ୍ରବେନକ୍ତଂ ତୁଷୟନ୍ତୀ ବିଭର୍ତ୍ତି ॥୧୬॥
 ପୀବାନଂ ମେଷମପଚକ୍ତ ବୀରା ନ୍ୟୁପ୍ତା ଅକ୍ଷା ଅନୁ ଦୀବ ଆସନ୍ ।
 ଦ୍ଵା ଧନୁଂ ବୃହତୀମପ୍-ସ୍ଵକ୍ତଃ ପବିତ୍ରବକ୍ତ୍ରା ଚରତଃ ପୁନକ୍ତା ॥୧୭॥
 ବି କ୍ରୋଶନାସୋ ବିଷ୍ଠଞ୍ଜି ଆୟନ୍ ପଚାତି ନେମୋ ନହି ପକ୍ଷଦର୍ପଃ ।
 ଅୟଂ ମେ ଦେବଃ ସବିତା ତଦାହ ଦ୍ଵନ୍ନ ଇଦ୍ଵନବସ୍ତର୍ପିରନ୍ନଃ ॥୧୮॥
 ଅପଶ୍ୟଂ ଗ୍ରାମଂ ବହମାନମାରାଦଚକ୍ରୟା ସ୍ଵଧୟା ବର୍ତମାନମ୍ ।
 ସିଷକ୍ତ୍ୟର୍ଯ୍ୟଃ ପ୍ର ଯୁଗା ଜନାନାଂ ସଦ୍ୟଃ ଶିଶୁ ପ୍ରମିନାନୋ ନବୀୟାନ୍ ॥୧୯॥
 ଏତୌ ମେ ଗାବୌ ପ୍ରମରସ୍ୟ ଯୁକ୍ତୌ ମୋ ଷୁ ପ୍ର ସେଧୀର୍ମୁଦୁରିନ୍ନମନ୍ତି ।
 ଆପଶ୍ଚିଦସ୍ୟ ବି ନଶକ୍ତ୍ୟର୍ଥଂ ସୁରଶ୍ଚ ମର୍ଚ୍ଚ ଉପରୋ ବଭୂବାନ୍ ॥୨୦॥
 ଅୟଂ ଯୋ ବଜ୍ରଃ ପୁରୁଧା ବିବୃତ୍ତୋଽବଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବୃହତଃ ପୁରୀଷାତ୍ ।
 ଶ୍ରବ ଇଦେନା ପରୋ ଅନ୍ୟଦସ୍ତ୍ରି ତଦବ୍ୟଥୀ ଜରିମାଶସ୍ତରକ୍ତି ॥୨୧॥
 ବୃକ୍ଷେବୃକ୍ଷେ ନିୟତା ମୀମୟନ୍-ଗୌସ୍ତତୋ ବୟଃ ପ୍ର ପତାନ୍ପୁରୁଷାଦଃ ।
 ଅଥେଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନଂ ଭୟାତ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁନ୍ଦଦୃଷୟେ ଚ ଶିକ୍ଷତ୍ ॥୨୨॥
 ଦେବାନାଂ ମାନେ ପ୍ରଥମା ଅତିଷ୍ଠନ୍ କୃତ୍ତ୍ରାଦେଷାମୁପରା ଉଦାୟନ୍ ।
 ତ୍ରୟସ୍ତପକ୍ତି ପୃଥିବୀମନୁପା ଦ୍ଵା ବୃବୁକଂ ବହତଃ ପୁରୀଷମ୍ ॥୨୩॥
 ସା ତେ ଜୀବାତୁରୁତ ତସ୍ୟ ବିଦ୍ଧି ମା ସ୍ତୈତାଦୃଗପ ଗୃହଃ ସମୟେ ।
 ଆବିଃ ସ୍ଵଃ କୃଶ୍ଣତେ ଗୃହତେ ବୁସଂ ସ ପାଦୁରସ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣିଜୋ ନ ମୃତ୍ୟତେ ॥୨୪॥

=====

(୧୦।୨୮) ଋଷିଃ - ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତୃଷା ବସୁକ୍ରପତ୍ନୀ ୧, ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୨, ୬, ୮, ୧୦, ୧୨, ବସୁକ୍ରଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ ୩-୫, ୭, ୯,
୧୧, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧, ୩-୫, ୭, ୯, ୧୧, ଐନ୍ଦ୍ରଃ ବସୁକ୍ରଃ ୨, ୬, ୮, ୧୦, ୧୨

=====

ବିଶ୍ୱୋ ହ୍ୟନେ୍ୟା ଅରିରାଜଗାମ ମମେଦହ ଶ୍ୱଶୁରୋ ନା ଜଗାମ ।
ଜକ୍ଷୀୟାକାନା ଉତ ସୋମଂ ପପୀୟାତ୍-ସ୍ତ୍ରାଶିତଃ ପୁନରସ୍ତଂ ଜଗାୟାତ୍ ॥୧॥
ସ ରୋରୁବଦୃଷତ୍ସ୍ତ୍ରିଗୁଣ୍ଡଞ୍ଜୋ ବର୍ଷ୍ଣତ୍ରୟୌ ବରିମନ୍ନା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ବିଶ୍ୱେଷ୍ଟେନଂ ବୃଜନେଷୁ ପାମି ଯୋ ମେ କୁକ୍ଷୀ ସୁତସୋମଃ ପୃଣାତି ॥୨॥
ଅଦ୍ରିଣା ତେ ମନ୍ଦିନ ଇନ୍ଦ୍ର ତୁୟାନ୍ତସ୍ତନ୍ନୁକ୍ତି ସୋମାନ୍-ପିବସି ତ୍ୱମେଷାମ୍ ।
ପଚକ୍ତି ତେ ବୃଷଭାଁ ଅସ୍ତି ତେଷାଂ ପୃକ୍ଷେଣ ଯନ୍ନଘବନ୍-ହୃୟମାନଃ ॥୩॥
ଇଦଂ ସୁ ମେ ଜରିତରା ଚିକିଦ୍ଧି ପ୍ରତୀପଂ ଶାପଂ ନ ଦେ୍ୟା ବହକ୍ତି ।
ଲୋପାଶଃ ସିଂହଂ ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜମସ୍ତ୍ରାଃ କ୍ରୋଷ୍ଟା ବରାହଂ ନିରତକ୍ତ କକ୍ଷାତ୍ ॥୪॥
କଥା ତ ଏତଦହମା ଚିକେତଂ ଶୂସ୍ରସ୍ୟ ପାକସ୍ତ୍ରବସୋ ମନୀଷାମ୍ ।
ତ୍ୱଂ ନୋ ବିଦ୍ମାଁ ଋତୁଥା ବି ବୋଚୋ ଯମର୍ଥଂ ତେ ମଘବନ୍ କ୍ଷେମ୍ୟା ଧୂଃ ॥୫॥
ଏବା ହି ମାଂ ତବସଂ ବର୍ଧୟନ୍ତି ଦିବଶ୍ଚିନ୍ତେ ବୃହତ ଉତ୍ତରା ଧୂଃ ।
ପୁରୁ ସହସ୍ରା ନି ଶିଶାମି ସାକମଶତ୍ରୁଂ ହି ମା ଜନିତା ଜଜାନ ॥୬॥
ଏବା ହି ମାଂ ତବସଂ ଜଞ୍ଜୁରୁଗ୍ରଂ କର୍ମନ୍-କର୍ମନ୍ୱଷଣମିନ୍ଦ୍ର ଦେବାଃ ।
ବଧୀଂ ବୃତ୍ରଂ ବଜ୍ରେଣ ମୟସାନୋଽପ ବ୍ରଜଂ ମହିନା ଦାଶୁଷେ ବମ୍ ॥୭॥
ଦେବାସ ଆୟନ୍-ପରଶୁରବିଭ୍ରନ୍ ବନା ବୃକ୍ଷକ୍ତୋ ଅଭି ବିଭୂତିରାୟନ୍ ।
ନି ସୁଦ୍ଧଂ ଦଧତୋ ବକ୍ଷଶାସୁ ଯତ୍ରା କୃପୀଟମନୁ ତଦହକ୍ତି ॥୮॥
ଶଶଃ କ୍ଷୁରଂ ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜଂ ଜଗାରାଦ୍ରିଂ ଲୋଗେନ ବ୍ୟଭେଦମାରାତ୍ ।
ବୃହକ୍ତଂ ଚିଦୃହତେ ରକ୍ଷୟାନ୍ତି ବୟଦ୍ୱସ୍ତୋ ବୃଷଭଂ ଶୁଶୁବାନଃ ॥୯॥
ସୁପର୍ଣ୍ଣ ଇତ୍-ଥା ନଖମା ସିଷାୟାବରୁଦ୍ଧଃ ପରିପଦଂ ନ ସିଂହଃ ।
ନିରୁଦ୍ଧଶ୍ଚିନ୍ତୁହିଷସ୍ତ୍ରର୍ଷ୍ୟାବାନ୍ ଗୋଧା ତସ୍ମା ଅୟଥଂ କର୍ଷଦେତତ୍ ॥୧୦॥
ତେଭେ୍ୟା ଗୋଧା ଅୟଥଂ କର୍ଷଦେତଦେ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଣଃ ପ୍ରତିପୀୟନ୍ତ୍ୟନ୍ତୈଃ ।
ସିମ ଉକ୍ଷୋଽବସୃଷ୍ଣାଁ ଅଦକ୍ତି ସ୍ୱୟଂ ବଲାନି ତନ୍ମୁଃ ଶୃଣାନାଃ ॥୧୧॥

ଏତେ ଶମୀତିଃ ସୁଶମୀ ଅଭୁବନ୍ ଯେ ହିନ୍ଦିରେ ତନ୍ମଃ ସୋମ ଉକ୍ତେଃ ।
ନୃବଦ୍ବଦନ୍ତୁପ ନୋ ମାହି ବାଜାନ୍ ଦିବି ଶ୍ରବୋ ଦଧିଷେ ନାମ ବୀରଃ ॥୧୭॥

=====

(୧୦।୨୯) ଋଷିଃ - ବସୁକ୍ରଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ବନେ ନ ବା ଯୋ ନ୍ୟଧାୟି ଚାକଞ୍ଚୁଚିର୍ବାଂ ସ୍ରୋମୋ ଭୁରଶାବଜୀଗଃ ।
ୟସ୍ୟେଦିନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରୁଦିନେଷୁ ହୋତା ନୃଣାଂ ନୟୋ ନୃତମଃ କ୍ଷପାବାନ୍ ॥୧॥
ପ୍ର ତେ ଅସ୍ୟା ଉଷସଃ ପ୍ରାପରସ୍ୟା ନୃତୌ ସ୍ୟାମ ନୃତମସ୍ୟ ନୃଣାମ୍ ।
ଅନୁ ତ୍ରିଶୋକଃ ଶତମାବହନ୍ମନ୍-କୁହେନ ରଥୋ ଯୋ ଅସହସ୍ରବାନ୍ ॥୨॥
କସ୍ତେ ମଦ ଇନ୍ଦ୍ର ରତ୍ନେୟା ଭୁଭୁରୋ ଗିରୋ ଅଭ୍ୟଗ୍ରୋ ବି ଧାବ ।
କଦ୍ବାହୋ ଅର୍ବାଗୁପ ମା ମନୀଷା ଆ ତ୍ବା ଶକ୍ୟାମୁପମଂ ରାଧୋ ଅନ୍ନୈଃ ॥୩॥
କତୁ ଦ୍ବ୍ୟମ୍ନମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ବାବତୋ ନୃନ୍-କୟା ପିୟା କରସେ କନ୍ ଆଗନ୍ ।
ମିତ୍ରୋ ନ ସତ୍ୟ ଉରୁଗାୟ ଭୃତ୍ୟା ଅନ୍ନେ ସମସ୍ୟ ଯଦସନ୍ନନୀଷାଃ ॥୪॥
ପ୍ରେରୟ ସୁରୋ ଅର୍ଥଂ ନ ପାରଂ ଯେ ଅସ୍ୟ କାମଂ ଜନିଧା ଇବ ଗୁନ୍ ।
ଗିରଶ୍ଚ ଯେ ତେ ତୁବିଜାତ ପୂର୍ବୀନର ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଶିକ୍ଷନ୍ତ୍ୟନ୍ନୈଃ ॥୫॥
ମାତ୍ରେ ନୁ ତେ ସୁମିତେ ଇନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ବୀ ଦୈର୍ଘ୍ୟମଜ୍ଜନା ପୃଥିବୀ କାବ୍ୟେନ ।
ବରାୟ ତେ ଘୃତବନ୍ତଃ ସୁତାସଃ ସ୍ବାହ୍ମନ୍ଭବନ୍ତ ପୀତୟେ ମଧୁନି ॥୬॥
ଆ ମଧ୍ବୋ ଅସ୍ମା ଅସିଚନ୍ନମତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ସ ହି ସତ୍ୟରାଧାଃ ।
ସ ବାବୃଧେ ବରିମନ୍ନା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଭି କ୍ରତ୍ବା ନୟଃ ପୌଂସୈଶ୍ଚ ॥୭॥
ବ୍ୟାନଳିନ୍ଦ୍ରଃ ପୃତନାଃ ସ୍ବୋଜା ଆସ୍ତୈ ଯତନ୍ତେ ସଖ୍ୟାୟ ପୂର୍ବୀଃ ।
ଆ ସ୍ମା ରଥଂ ନ ପୃତନାସୁ ତିଷ୍ଠ ଯଂ ଭଦ୍ରୟା ସୁମତ୍ୟା ଚୋଦୟାସେ ॥୮॥

=====

(୧୦।୩୦) ଋଷିଃ - କବଷଃ ଐଲୁଷଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ଆପଃ ଅପାଂନପାତ୍ ଙ୍

=====

ପ୍ର ଦେବତ୍ରା ବ୍ରହ୍ମଣେ ଗାତୁରେତ୍ବପୋ ଅଛା ମନସୋ ନ ପ୍ରୟୁକ୍ତି ।
ମହୀଂ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଧାସିଂ ପୃଥୁଜୟସେ ରୀରଧା ସୁବୃକ୍ତିମ୍ ॥୧॥

ଅଧିର୍ଯ୍ୟବୋ ହବିଷ୍ମନ୍ତୋ ହି ଭୂତାଛାପ ଇତୋଗତୀରୁଗନ୍ତଃ ।
 ଅବ ଯାଶ୍ଚକ୍ଷେ ଅରୁଣଃ ସୁପର୍ଣ୍ଣସ୍ତମାସ୍ୟଧ୍ୱମୂର୍ତ୍ତିମଦ୍ୟା ସୁହସ୍ତାଃ ॥୨॥
 ଅଧିର୍ଯ୍ୟବୋଽପ ଇତା ସମୁଦ୍ରମପାଂ ନପାତଂ ହବିଷା ଯଜଧ୍ୱମ୍ ।
 ସ ବୋ ଦଦଦୂର୍ତ୍ତିମଦ୍ୟା ସୁପୂତଂ ତସ୍ମୈ ସୋମଂ ମଧୁମନ୍ତଂ ସୁନୋତ ॥୩॥
 ଯୋ ଅନିସ୍ତୋ ଦୀଦୟଦପ୍-ସ୍ୱଚ୍ଛର୍ଯ୍ୟଂ ବିପ୍ରାସ ଇଳତେ ଅଧ୍ୱରେଷୁ ।
 ଅପାଂ ନପାନ୍ଧୁଧୁମତୀରପୋ ଦା ଯାତିରିନ୍ଦ୍ରୋ ବାବୃଧେ ବୀର୍ଯ୍ୟାୟ ॥୪॥
 ଯାତିଃ ସୋମୋ ମୋଦତେ ହର୍ଷତେ ତ କଲ୍ୟାଣୀତିର୍ଯ୍ୟବତିଭିର୍ନ ମର୍ଯ୍ୟଃ ।
 ତା ଅଧ୍ୱର୍ଯ୍ୟୋ ଅପୋ ଅଛା ପରେହି ଯଦାସିଞ୍ଚା ଓଷଧୀତିଃ ପୁନୀତାତ୍ ॥୫॥
 ଏବେଦ୍ୟାନେ ଯୁବତୟୋ ନମନ୍ତ ଯଦୀମୁଗନ୍ଧୁଗତୀରେତ୍ୟଚ୍ଛ ।
 ସଂ ଜାନତେ ମନସା ସଂ ଚିକିତ୍ସେଽଧ୍ୱର୍ଯ୍ୟବୋ ପିଷଣାପଶ୍ଚ ଦେବୀଃ ॥୬॥
 ଯୋ ବୋ ବୃତାଭ୍ୟୋ ଅକୃଣୋତୁ ଲୋକଂ ଯୋ ବୋ ମହ୍ୟା ଅଭିଶସ୍ତେରମୁଞ୍ଚତ୍ ।
 ତସ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ମଧୁମନ୍ତମୂର୍ତ୍ତିଂ ଦେବମାଦନଂ ପ୍ର ହିଶୋତନାପଃ ॥୭॥
 ପ୍ରାସ୍ମୈ ହିନୋତ ମଧୁମନ୍ତମୂର୍ତ୍ତିଂ ଗର୍ଭୋ ଯୋ ବଃ ସିନ୍ଧବୋ ମଧୁ ଭସ୍ତଃ ।
 ଘୃତପୃଷ୍ଠମୀତ୍ୟମଧ୍ୱରେଷ୍ଟାପୋ ରେବତୀଃ ଶୃଣୁତା ହବଂ ମେ ॥୮॥
 ତଂ ସିନ୍ଧବୋ ମସ୍ତରମିନ୍ଦ୍ରପାନମୂର୍ତ୍ତିଂ ପ୍ର ହେତ ଯ ଉଭେ ଇୟର୍ତ୍ତି ।
 ମଦତ୍ୟୁତମୌଶାନଂ ନଭୋଜାଂ ପରି ତ୍ରିତନ୍ତଂ ବିଚରନ୍ତମୁସ୍ତମ୍ ॥୯॥
 ଆବର୍ତ୍ତତତୀରଧ ନୁ ଦ୍ୱିଧାରା ଗୋଷୁୟଧୋ ନ ନିୟବଂ ଚରନ୍ତୀଃ ।
 ଋଷେ ଜନିତ୍ରୀର୍ଭୁବନସ୍ୟ ପତ୍ନୀରପୋ ବନ୍ଧସ୍ତ ସବୃଧଃ ସୟୋନୀଃ ॥୧୦॥
 ହିନୋତା ନୋ ଅଧ୍ୱରଂ ଦେବୟଜ୍ୟା ହିନୋତ ବ୍ରହ୍ମ ସନୟେ ଧନାନାମ୍ ।
 ଋତସ୍ୟ ଯୋଗେ ବି ଷ୍ୟଧ୍ୱମୂଧଃ ଶୁଷ୍କୀବରୀର୍ଭୁତନାସ୍ତଭ୍ୟମାପଃ ॥୧୧॥
 ଆପୋ ରେବତୀଃ କ୍ଷୟଥା ହି ବସ୍ତଃ କ୍ରତୁଂ ତ ଭଦ୍ରଂ ବିଭୃଥାମୃତଂ ତ ।
 ରାୟଶ୍ଚ ସ୍ଥ ସ୍ୱପତ୍ୟସ୍ୟ ପତ୍ନୀଃ ସରସ୍ୱତୀ ତଦ୍-ଗୃଣତେ ବୟୋ ଧାତ୍ ॥୧୨॥
 ପ୍ରତି ଯଦାପୋ ଅଦୃଶ୍ମାୟତୀର୍ଘୃତଂ ପୟାଂସି ବିଭ୍ରତୀର୍ମଧୁନି ।
 ଅଧ୍ୱର୍ଯ୍ୟୁଭିର୍ମନସା ସଂବିଦାନା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମଂ ସୁଷୁତଂ ଭରନ୍ତୀଃ ॥୧୩॥
 ଏମା ଅଗ୍ନନ୍ତେବତୀର୍ଜୀବଧନ୍ୟା ଅଧ୍ୱର୍ଯ୍ୟବଃ ସାଦୟତା ସଖାୟଃ ।
 ନି ବର୍ହିଷି ଧଞ୍ଜନ ସୋମ୍ୟାସୋଽପାଂ ନପ୍ତା ସଂବିଦାନାସ ଏନାଃ ॥୧୪॥

ଆଗ୍ନିନାମ ଉଗତୀର୍ବହିରେଦଂ ନ୍ୟଧ୍ବରେ ଅସଦନ୍ଦେବୟନ୍ତୀଃ ।

ଅଧ୍ବୟବଃ ସୁନୁତେନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମମଭୂତୁ ବଃ ସୁଶକା ଦେବୟଜ୍ୟା ॥୧୫॥

(୧୦।୩୧) ଋଷିଃ - କବସଃ ଐଲୁଷଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ବିଶ୍ବେ ଦେବାଃ

ଆ ନୋ ଦେବାନାମୁପ ବେତୁ ଶଂସୋ ବିଶ୍ବେଭିସ୍ତୁରୈରବସେ ଯଜତ୍ରଃ ।

ତେଭିର୍ବୟଂ ସୁଷଖାୟୋ ଭବେମ ତରନ୍ତୋ ବିଶ୍ବା ଦୁରିତା ସ୍ୟାମ ॥୧॥

ପରି ଚିନ୍ତୁର୍ତ୍ତୋ ଦ୍ରବିଶଂ ମମନ୍ୟାଦୃତସ୍ୟ ପଥା ନମସା ବିବାସେତ୍ ।

ଭତ ସ୍ବେନ କ୍ରତୁନା ସଂ ବଦେତ ଶ୍ରେୟାଂସଂ ଦକ୍ଷଂ ମନସା ଜଗୃଭ୍ୟାତ୍ ॥୨॥

ଅଧାୟି ଧୀତିରସସ୍ବଗ୍ରମଂ ଶାସ୍ତ୍ରୀର୍ଥେ ନ ଦସ୍ତମୁପ ଯଜ୍ଞ୍ୟମାଃ ।

ଅଭ୍ୟାନଶ୍ଚ ସୁବିତସ୍ୟ ଶୂଷଂ ନବେଦସୋ ଅମୃତାନାମଭୂମ ॥୩॥

ନିତ୍ୟଶ୍ଚାକନ୍ୟାସ୍ତ୍ବପତିର୍ଦମୁନା ଯସ୍ତା ଭ ଦେବଃ ସବିତା ଜଜାନ ।

ଭଗୋ ବା ଗୋଭିରୟମେମନଜ୍ୟାସ୍ରୋ ଅସ୍ତୈ ଚାରୁଶ୍ଚଦୟତୁତ ସ୍ୟାତ୍ ॥୪॥

ଇୟଂ ସା ଭୂୟା ଭଷସାମିବ କ୍ଷା ଯଜ୍ଞ କ୍ଷୁମନ୍ତଃ ଶବସା ସମାୟନ୍ ।

ଅସ୍ୟ ସ୍ତୁତିଂ ଜରିତୁର୍ଭକ୍ଷମାଶା ଆ ନଃ ଶଗ୍ନାସ ଉପ ଯନ୍ତୁ ବାଜାଃ ॥୫॥

ଅସ୍ୟେଦେଷା ସୁମତିଃ ପପ୍ରଥାନାଭବତ୍-ପୂର୍ବ୍ୟା ଭୂମନା ଗୌଃ ।

ଅସ୍ୟ ସନୀଳା ଅସୁରସ୍ୟ ଯୋନୌ ସମାନ ଆ ଭରଣେ ବିଭ୍ରମାଶାଃ ॥୬॥

କିଂ ସ୍ବିଦ୍ବନଂ କ ଭ ସ ବୃକ୍ଷ ଆସ ଯତୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ନିଷ୍ପତକ୍ଷୁଃ ।

ସଂତପ୍ତାନେ ଅଜରେ ଇତତ୍ତତୀ ଅହାନି ପୂର୍ବୀରୁଷସୋ ଜରନ୍ତ ॥୭॥

ନୈତାବଦେନା ପରୋ ଅନ୍ୟଦସ୍ତ୍ୟକ୍ଷା ସ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବିଭର୍ତ୍ତି ।

ତ୍ବଚଂ ପବିତ୍ରଂ କୃଶୁତ ସ୍ବଧାବାନ୍ୟଦୀଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ନ ହରିତୋ ବହନ୍ତି ॥୮॥

ସ୍ତେଗୋ ନ କ୍ଷାମତ୍ୟେତି ପୃଥ୍ବୀଂ ମିତ୍ରଂ ନ ବାତୋ ବି ହ ବାତି ଭୂମ ।

ମିତ୍ରୋ ଯତ୍ର ବରୁଣୋ ଅଜ୍ୟମାନୋଽଗ୍ନିର୍ବନେ ନ ବ୍ୟସ୍ବକ୍ଷ ଶୋକମ୍ ॥୯॥

ସ୍ତରୀର୍ଯ୍ୟସ୍ତୁତ ସଦ୍ୟୋ ଅଜ୍ୟମାନା ବ୍ୟଧିରବ୍ୟଥୀଃ କୃଶୁତ ସ୍ବଗୋପା ।

ପୁତ୍ରୋ ଯତ୍-ପୂର୍ବଃ ପିତ୍ରୋର୍ଜନିଷ୍ଠ ଶମ୍ୟାଂ ଗୌର୍ଜଗାର ଯଜ୍ଞ ପୃଚ୍ଛାନ୍ ॥୧୦॥

ଭତ କଶ୍ମଂ ନୃଷଦଃ ପୁତ୍ରମାହୁରୁତ ଶ୍ୟାବୋ ଧନମାଦତ୍ତ ବାଜୀ ।

ପ୍ର କୃଷ୍ଣାୟ ରୁଶଦପିନ୍ଦୁତୋଧରୃତମତ୍ର ନକିରସ୍ତା ଅପୀପେତ୍ ॥୧୧॥

=====

(୧୦।୩୨) ରକ୍ଷିଃ - କବକ୍ଷଃ ଐଲୁକ୍ଷଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୫, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୬-୯, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

=====

ପ୍ର ସୁ ଗୁଚ୍ଛା ଧିୟସାନସ୍ୟ ସକ୍ଷଶି ବରେଭିର୍ବରାଁ ଅଭି ସୁ ପ୍ରସୀଦତଃ ।
ଅସ୍ତ୍ରାକମିନ୍ତ ଉଭୟଂ ଜୁଜୋଷତି ଯୁସ୍ରୋମ୍ୟସ୍ୟାନ୍ନସ୍ରୋ ବୁବୋଧତି ॥୧॥
ବୀନ୍ତ ଯାସି ଦିବ୍ୟାନି ରୋଚନା ବି ପାର୍ଥିବାନି ରଜସା ପୁରୁଷୁତ ।
ୟେ ତ୍ୱା ବହନ୍ତି ମୁହୁରଧ୍ୱରାଁ ଉପ ତେ ସୁ ବନ୍ଧୁନ୍ତୁ ବଗୁନାଁ ଅରାଧସଃ ॥୨॥
ତଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦସଦ୍ୱପୁଷୋ ବପୁଷ୍ଟରଂ ପୁତ୍ରୋ ଯଜ୍ଞାନଂ ପିତ୍ରୋରଧୀୟତି ।
ଜାୟା ପତିଂ ବହତି ବଗୁନା ସୁମତ୍-ପୁଂସ ଇଦ୍-ଭଦ୍ରୋ ବହତୁଃ ପରିଷ୍ଠତଃ ॥୩॥
ତଦିସ୍ତପସ୍ତମଭି ଚାରୁ ଦୀଧୟ ଗାବୋ ଯଜ୍ଞାସନ୍ନହତୁଂ ନ ଧେନବଃ ।
ମାତା ଯନ୍ନନ୍ତୁର୍ଯୁଥସ୍ୟ ପୂର୍ବ୍ୟାଭି ବାଶସ୍ୟ ସପ୍ତଧାତୁରିଜ୍ଞନଃ ॥୪॥
ପ୍ର ବୋଃଛା ରିରିଚେ ଦେବୟୁଷ୍ଟଦମେକୋ ରୁଦ୍ରେଭିର୍ଯାତି ଦୁର୍ବଶିଃ ।
ଜରା ବା ଯେଷ୍ମମୃତେଷୁ ଦାବନେ ପରି ବ ଉମେଭ୍ୟଃ ସିଞ୍ଚିତା ମଧୁ ॥୫॥
ନିଧୀୟମାନମପଗୁଲ୍ଲହମଧୁ ପ୍ର ମେ ଦେବାନାଂ ବ୍ରତପା ଉବାଚ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବିଦ୍ୱାଁ ଅନୁ ହି ତ୍ୱା ଚଚକ୍ଷ ତେନାହମଗ୍ନେ ଅନୁଶିଷ୍ଟ ଆଗାମ୍ ॥୬॥
ଅକ୍ଷେତ୍ରବିତ୍-କ୍ଷେତ୍ରବିଦଂ ହ୍ୟପ୍ରାଚ୍ ସ ପ୍ରେତି କ୍ଷେତ୍ରବିଦାନୁଶିଷ୍ଟଃ ।
ଏତଦ୍ୱୈ ଭଦ୍ରମନୁଶାସନସ୍ୟୋତ ସୁତିଂ ବିନ୍ଦତ୍ୟଞ୍ଜିସୀନାମ୍ ॥୭॥
ଅଦ୍ୟେଦୁ ପ୍ରାଣୀଦମମନ୍ତିମାହାପୀବୃତୋ ଅଧୟନ୍ତାତୁରୂଧଃ ।
ଏମେନମାପ ଜରିମା ଯୁବାନମହେଳନ୍ଦସୁଃ ସୁମନା ବଭୂବ ॥୮॥
ଏତାନି ଭଦ୍ରା କଲଶ କ୍ରିୟାମ କୁରୁଶ୍ରବଣ ଦଦତୋ ମଘାନି ।
ଦାନ ଇଦ୍ୱୋ ମଘବାନଃ ସୋ ଅସ୍ତ୍ୱୟଂ ଚ ସୋମୋ ହୃଦି ଯଂ ବିଭର୍ମି ॥୯॥

॥ ଇତି ସପ୍ତମାଷ୍ଟକେ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ସପ୍ତମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୨୯)

(୧୦।୩୩) ଋଷିଃ - କବସଃ ଐଲୁଷଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧, ବୃହତୀ ୨, ସତୋବୃହତୀ ୩,
ଗାୟତ୍ରୀ ୪-୯, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ୧, ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୨-୩, କୁରୁଶ୍ରବଣସ୍ତ୍ରାସଦସ୍ୟବଃ ୪-୫,
ଉପମଶ୍ରବାଃ ମୈତ୍ରାତିଥିଃ ୬-୯

ପ୍ର ମା ଯୁୟୁକ୍ତେ ପ୍ରୟୁଜୋ ଜନାନାଂ ବହାମି ସ୍ଥ ପୁଷଣମନ୍ତରେଣ ।
ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସୋ ଅଧ ମାମରକ୍ଷନ୍ ଦୁଃଶାସୁରାଗାଦିତି ଘୋଷ ଆସୀତ୍ ॥୧॥
ସଂ ମା ତପନ୍ତ୍ୟଭିତଃ ସପତ୍ନୀରିବ ପର୍ଣବଃ ।
ନି ବାଧତେ ଅମତିର୍ନଗ୍ନତା ଜସୁର୍ବେନ ବେବୀୟତେ ମତିଃ ॥୨॥
ମୂଷୋ ନ ଶିଶ୍ନା ବ୍ୟଦନ୍ତି ମାଧ୍ୟଃ ସ୍ତ୍ରୋତାରଂ ତେ ଶତକ୍ରତୋ ।
ସକୃସ୍ତୁ ନୋ ମଘବନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ମୃଲୟାଧା ପିତେବ ନୋ ଭବ ॥୩॥
କୁରୁଶ୍ରବଣମାବୃଣି ରାଜାନଂ ତ୍ରାସଦସ୍ୟବମ୍ । ମଂହିଷଂ ବାଘତାମୃଷିଃ ॥୪॥
ୟସ୍ୟ ମା ହରିତୋ ରଥେ ତିସ୍ରୋ ବହନ୍ତି ସାଧୁୟା । ସ୍ରବୈ ସହସ୍ରଦକ୍ଷିଣେ ॥୫॥
ୟସ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାଦସୋ ଗିର ଉପମଶ୍ରବସଃ ପିତୁଃ । କ୍ଷେତ୍ରଂ ନ ରଶ୍ମମୁରୁଷେ ॥୬॥
ଅଧି ପୁତ୍ରୋପମଶ୍ରବୋ ନପାନ୍ନିତ୍ରାତିଥେରିହି । ପିତୁଷ୍ଟେ ଅସ୍ତ୍ରୁ ବନ୍ଧିତା ॥୭॥
ୟଦୀଶୀୟାମୃତାନାମୁତ ବା ମର୍ତ୍ୟାନାମ୍ । ଜୀବେଦିନ୍ନଘବା ମମ ॥୮॥
ନ ଦେବାନାମତି ବ୍ରତଂ ଶତାହ୍ନା ଚନ ଜୀବତି । ତଥା ଯୁଜା ବି ବାବୃତେ ॥୯॥

(୧୦।୩୪) ଋଷିଃ - କବସଃ ଐଲୁଷଃ, ଅକ୍ଷଃ ମୈଜବାନ୍ ଙ୍ରା, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧-୬, ୮-୧୪, ଜଗତୀ ୭,
ଦେବତା - ଅକ୍ଷସ୍ତୁତିଃ ୧, ୭, ୯, ୧୨, ଅକ୍ଷକିତବନ୍ଧିନ୍ନା ୨-୬, ୮, ୧୦-୧୧, ୧୪, କୃଷିସ୍ତୁତିଃ ୧୩

ପ୍ରାବେପା ମା ବୃହତୋ ମାଦୟନ୍ତି ପ୍ରବାତେଜା ଇରିଣେ ବର୍ବୃତାନାଃ ।
ସୋମସ୍ୟେବ ମୈଜବତସ୍ୟ ଭକ୍ଷୋ ବିଭୀଦକୋ ଜାଗୃବିର୍ମହ୍ୟମଚ୍ଛାନ୍ ॥୧॥

ନ ମା ମିମେଥ ନ ଜିହୀଳ ଏଷା ଶିବା ସଖିଭ୍ୟ ଉତ ମହ୍ୟମାସୀତ୍ ।
 ଅକ୍ଷସ୍ୟାହମେକପରସ୍ୟ ହେତୋରନୁବ୍ରତାମପ ଜାୟାମରୋଧମ୍ ॥୭॥
 ଦୈଷ୍ଟି ଶୁଶ୍ରୂରପ ଜାୟା ରୁଣଞ୍ଜି ନ ନାପିତୋ ବିନ୍ଦତେ ମର୍ତ୍ତିତାରମ୍ ।
 ଅଶୁସ୍ୟେବ ଜରତୋ ବସ୍ନାସ୍ୟ ନାହଂ ବିନ୍ଦାମି କିତବସ୍ୟ ଭୋଗମ୍ ॥୮॥
 ଅନ୍ୟେ ଜାୟାଂ ପରି ମୃଣନ୍ତ୍ୟସ୍ୟ ଯୁସ୍ୟାଗୃଧଦ୍ୱେଦନେ ବାଜ୍ୟକ୍ଷଃ ।
 ପିତା ମାତା ଭ୍ରାତର ଏନମାହୁର୍ନ ଜାନୀମୋ ନୟତା ବଜମେତମ୍ ॥୯॥
 ଯଦାଦୀଧ୍ୟେ ନ ଦବିଷାଶ୍ୟେଭିଃ ପରାୟଦ୍-ଭୋଃବ ହୀୟେ ସଖିଭ୍ୟଃ ।
 ନ୍ୟୁପ୍ରାଣ୍ଟ ବଭ୍ରବୋ ବାତମକ୍ରତ୍ ଏମୀଦେଷାଂ ନିଷ୍ଠୁତଂ ଜାରିଣୀବ ॥୧୦॥
 ସଭାମେତି କିତବଃ ପୃଚ୍ଛମାନୋ ଜେଷ୍ୟାମୀତି ତନ୍ନା ଶୁଶ୍ରୁଜାନଃ ।
 ଅକ୍ଷାସୋ ଅସ୍ୟ ବି ତିରନ୍ତି କାମଂ ପ୍ରତିଦୀବ୍ନେ ଦଧତ ଆ କୃତାନି ॥୧୧॥
 ଅକ୍ଷାସ ଇଦଞ୍ଜୁଶିନୋ ନିତୋଦିନୋ ନିକୃତ୍ୱାନସ୍ତପନାସ୍ତାପୟିଷୁବଃ ।
 କୁମାରଦେଷ୍ଟା ଜୟତଃ ପୁନର୍ହଣୋ ମଧ୍ନା ସଂପୃକ୍ତଃ କିତବସ୍ୟ ବର୍ହଣା ॥୧୨॥
 ତ୍ରିପଞ୍ଚାଶଃ କ୍ରୀଳତି ବ୍ରାତ ଏଷାଂ ଦେବ ଇବ ସବିତା ସତ୍ୟଧର୍ମା ।
 ଉଗ୍ରସ୍ୟ ଚିନ୍ତନ୍ୟବେ ନା ନମନ୍ତେ ରାଜା ଚିଦେଭ୍ୟା ନମ ଇତ୍-କୃଣୋତି ॥୧୩॥
 ନୀତା ବର୍ତନ୍ତ ଉପରି ସ୍କୁରନ୍ତ୍ୟହସ୍ତାସୋ ହସ୍ତବନ୍ତଂ ସହନ୍ତେ ।
 ଦିବ୍ୟା ଅଙ୍ଗାରା ଇରିଣେ ନ୍ୟୁପ୍ରାଃ ଶୀତାଃ ସନ୍ତୋ ହୃଦୟଂ ନିର୍ଦହନ୍ତି ॥୧୪॥
 ଜାୟା ତପ୍ୟତେ କିତବସ୍ୟ ହୀନା ମାତା ପୁତ୍ରସ୍ୟ ଚରତଃ କୃ ସ୍ଥିତ୍ ।
 ଋଣାବା ବିଭ୍ୟଞ୍ଜନମିଚ୍ଛମାନୋଽନ୍ୟେଷାମସ୍ତମୁପ ନକ୍ରମେତି ॥୧୫॥
 ସ୍ତ୍ରିୟଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱାୟ କିତବଂ ତତାପାନେଷ୍ୟାଂ ଜାୟାଂ ସୁକୃତଂ ଚ ଘ୍ନୋନିମ୍ ।
 ପୂର୍ବାହ୍ନେଣ ଅଶ୍ୱାନୁ୍ୟୟୁଜେ ହି ବଭ୍ରୁସୋ ଅଗ୍ନୈରନ୍ତେ ବୃଷଲଃ ପପାଦ ॥୧୬॥
 ଘ୍ନୋ ବଃ ସେନାନୀର୍ମହତୋ ଗଣସ୍ୟ ରାଜା ବ୍ରାତସ୍ୟ ପ୍ରଥମୋ ବଭ୍ରୁବ ।
 ତସ୍ମୈ କୃଣୋମି ନ ଧନା ରୁଣଧ୍ନୁ ଦଶାହଂ ପ୍ରାଚୀସ୍ତଦୃତଂ ବଦାମି ॥୧୭॥
 ଅକ୍ଷୈର୍ମା ଦୀବ୍ୟଃ କୃଷିମିତ୍-କୃଷସ୍ତ ବିଞ୍ଚେ ରମସ୍ତ ବହୁ ମନ୍ୟମାନଃ ।
 ତତ୍ର ଗାବଃ କିତବ ତତ୍ର ଜାୟା ତନ୍ନେ ବି ଚକ୍ଷେ ସବିତାୟମୟଃ ॥୧୮॥
 ମିତ୍ରଂ କୃଣୁଧ୍ମଂ ଖଲୁ ମୃଳତା ନୋ ମା ନୋ ଘୋରେଣ ଚରତାଭି ଧୃଷ୍ଣୁ ।
 ନି ବୋ ନୁ ମନ୍ୟୁର୍ବିଶତାମରାତିରନ୍ୟୋ ବଭ୍ରୁଣାଂ ପ୍ରସିତୌ ନୃସୁ ॥୧୯॥

=====

(୧୦।୩୫) ରକ୍ଷିଃ - ଲୁଗଃ ଧାନାକଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୨, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୩-୧୪,

ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

=====

ଅବୁପ୍ରମୁ ତ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରବନ୍ତୋ ଅଗ୍ନୟୋ ଜ୍ୟୋତିର୍ଭରନ୍ତ ଉଷସୋ ବ୍ୟଞ୍ଷିଷୁ ।
ମହୀ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଚେତତାମପୋଦ୍ୟା ଦେବାନାମବ ଆ ବୃଣୀମହେ ॥୧॥
ଦିବସ୍ତୃପିବ୍ୟୋରବ ଆ ବୃଣୀମହେ ମାତୃହସ୍ତିନୁପର୍ବତାଞ୍ଜିୟଶାବତଃ ।
ଅନାଗାସ୍ତୁଂ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଷାସମୀମହେ ଭଦ୍ରଂ ସୋମଃ ସୁବାନୋ ଅଦ୍ୟା କୃଣୋତୁ ନଃ ॥୨॥
ଦ୍ୟାବା ନୋ ଅଦ୍ୟ ପୃଥିବୀ ଅନାଗସୋ ମହୀ ତ୍ରାୟେତାଂ ସୁବିତାୟ ମାତରା ।
ଉଷା ଉଚ୍ଛନ୍ତ୍ୟପ ବାଧତାମଘଂ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୩॥
ଇୟଂ ନ ଉସ୍ରା ପ୍ରଥମା ସୁଦେବ୍ୟଂ ରେବସ୍ତନିଭ୍ୟୋ ରେବତୀ ବ୍ୟଞ୍ଛତୁ ।
ଆରେ ମନ୍ୟୁଂ ଦୁର୍ବଦତ୍ରସ୍ୟ ଧୀମହି ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୪॥
ପ୍ର ଯାଃ ସିସ୍ରତେ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିର୍ଜ୍ୟୋତିର୍ଭରନ୍ତୀରୁଷସୋ ବ୍ୟଞ୍ଷିଷୁ ।
ଭଦ୍ରା ନୋ ଅଦ୍ୟ ଶ୍ରବସେ ବ୍ୟଞ୍ଛତ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୫॥
ଅନମୀବା ଉଷସ ଆ ଚରନ୍ତୁ ନ ଉଦଗ୍ନୟୋ ଜିହ୍ୱତାଂ ଜ୍ୟୋତିଷା ବୃହତ୍ ।
ଆୟୁଷାତାମଶ୍ୱିନା ତୁରୁଜିଂ ରଥଂ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୬॥
ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ନୋ ଅଦ୍ୟ ସବିତର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭାଗମା ସୁବ ସ ହି ରତୁଧା ଅସି ।
ରାୟୋ ଜନିତ୍ରୀଂ ଧିଷଣାମୁପ ବ୍ରୁବେ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୭॥
ପିପର୍ତୁ ମା ତଦୃତସ୍ୟ ପ୍ରବାଚନଂ ଦେବାନାଂ ଯନ୍ତୁନୁଷ୍ୟା ଅମନ୍ତୁହି ।
ବିଶ୍ୱା ଇଦୁସ୍ରାଃ ସ୍ୱଲୁଦେତି ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୮॥
ଅଦ୍ୱେଷୋ ଅଦ୍ୟ ବର୍ହିଷଃ ସ୍ତରୀମଶି ଗ୍ରାବ୍ଣାଂ ଯୋଗେ ମନ୍ତୁନଃ ସାଧ ଇମହେ ।
ଆଦିତ୍ୟାନାଂ ଶର୍ମଶି ସ୍ଥା ଭୂରଣ୍ୟସି ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୯॥
ଆ ନୋ ବର୍ହିଃ ସଧମାଦେ ବୃହଦିବି ଦେବୀଂ ଇଲେ ସାଦୟା ସପ୍ତ ହୋତୁନ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମିତ୍ରଂ ବରୁଣଂ ସାତୟେ ଭଗଂ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୧୦॥
ତ ଆଦିତ୍ୟା ଆ ଗତା ସର୍ବତାତୟେ ବୃଧେ ନୋ ଯଜ୍ଞମବତା ସଜୋଷସଃ ।
ବୃହସ୍ପତିଂ ପୂଷଣମଶ୍ୱିନା ଭଗଂ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୧୧॥

ତନ୍ନୋ ଦେବା ଯୁକ୍ତ ସୁପ୍ରବାଚନଂ ଛର୍ଦ୍ଧିରାଦିତ୍ୟାଃ ସୁଭରଂ ନୃପାୟାମ୍ ।
 ପଶ୍ରେ ତୋକାୟ ତନୟାୟ ଜୀବସେ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟାଗ୍ନିଂ ସମିଧାନମୀମହେ ॥୧୭॥
 ବିଶ୍ୱେ ଅଦ୍ୟ ମରୁତୋ ବିଶ୍ୱ ଉତୀ ବିଶ୍ୱେ ଭବନ୍ତୁଗ୍ନୟଃ ସମିଜାଃ ।
 ବିଶ୍ୱେ ନୋ ଦେବା ଅବସା ଗମନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱମସ୍ତୁ ଦ୍ରବିଣଂ ବାଜୋ ଅସ୍ତେ ॥୧୮॥
 ଯଂ ଦେବାସୋଽବଥ ବାଜସାତୌ ଯଂ ତ୍ରାୟଧ୍ୱେ ଯଂ ପିପ୍ପଥାତ୍ୟଂହଃ ।
 ଯୋ ବୋ ଗୋପୀଥେ ନ ଭୟସ୍ୟ ବେଦ ତେ ସ୍ୟାମ ଦେବବୀତୟେ ତୁରାସଃ ॥୧୯॥

(୧୦।୩୭) ଋଷିଃ - ଲୁଗଃ ଧାନାକଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୨, ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧୩-୧୪,
 ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

ଉଷାସାନକ୍ତା ବୃହତୀ ସୁପେଶସା ଦ୍ୟାବାକ୍ଷାମା ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅୟମା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦୁବେ ମରୁତଃ ପର୍ବତାଁ ଅପ ଆଦିତ୍ୟାନ୍ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅପଃ ସ୍ୱଃ ॥୧॥
 ଦୌଷ୍ଣ ନଃ ପୃଥିବୀ ଚ ପ୍ରଚେତସ ଋତାବରୀ ରକ୍ଷତାମଂହସୋ ରିଷଃ ।
 ମା ଦୁର୍ବିଦତ୍ରା ନିରୂତିର୍ନ ଇଶତ ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୨॥
 ବିଶ୍ୱସ୍ଥାନୋ ଅଦିତିଃ ପାତ୍ଵଂହସୋ ମାତା ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ରେବତଃ ।
 ସ୍ୱର୍ବଜ୍ଞୋତିରବୃକଂ ନଶୀମହି ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୩॥
 ଗ୍ରାବା ବଦନ୍ନପ ରକ୍ଷାଂସି ସେଧତୁ ଦୁଷ୍ଷପ୍ତ୍ୟଂ ନିରୂତିଂ ବିଶ୍ୱମଦ୍ରିଶମ୍ ।
 ଆଦିତ୍ୟଂ ଶର୍ମ ମରୁତାମଶୀମହି ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୪॥
 ଏନ୍ଦ୍ରୋ ବର୍ହିଃ ସୀଦତୁ ପିନ୍ଦୁତାମିଳା ବୃହସ୍ପତିଃ ସାମଭିରୂକ୍ନୋ ଅର୍ଚତୁ ।
 ସୁପ୍ରକେତଂ ଜୀବସେ ମନ୍ତୁ ଧୀମହି ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୫॥
 ଦିବିସ୍ତୃଶଂ ଯୁକ୍ତମସ୍ତ୍ରାକମଶ୍ୱିନା ଜୀରାଧ୍ୱରଂ କୃଶୁତଂ ସୁମମିଷ୍ଟୟେ ।
 ପ୍ରାଚୀନରଶ୍ମିମାହୁତଂ ଘୃତେନ ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୬॥
 ଉପ ଦ୍ୱୟେ ସୁହବଂ ମାରୁତଂ ଗଣଂ ପାବକମୃଷ୍ଟଂ ସଖ୍ୟାୟ ଶଂଭୁବମ୍ ।
 ରାୟସ୍ତୋଷଂ ସୌଶ୍ରବସାୟ ଧୀମହି ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୭॥
 ଅପାଂ ପେରୁଂ ଜୀବଧନ୍ୟଂ ଭରାମହେ ଦେବାବ୍ୟଂ ସୁହବମଧ୍ୱରଶ୍ମିୟମ୍ ।
 ସୁରଶ୍ମିଂ ସୋମମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଯମୀମହି ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୮॥

ସନେମ ତସୁସନିତା ସନିତୁଭିର୍ବୟଂ ଜୀବା ଜୀବପୁତ୍ରା ଅନାଗସଃ ।
 ବ୍ରହ୍ମଦ୍ୱିଷୋ ବିଷ୍ଣୁଗେନୋ ଭରେରତ ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୯॥
 ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ ମନୋର୍ଯ୍ୟଜ୍ଞିୟାସ୍ତେ ଶୃଣୋତନ ଯଦ୍ୱୋ ଦେବା ଈମହେ ତଢଦାତନ ।
 ଜୈତ୍ରଂ କ୍ରତୁଂ ରୟିମଦ୍ୱୀରବଦ୍ୟଶସ୍ତ୍ରଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୧୦॥
 ମହଦଦ୍ୟ ମହତାମା ବୃଣୀମହେବୋ ଦେବାନାଂ ବୃହତାମନର୍ବଶାମ୍ ।
 ଯଥା ବସୁ ବୀରଜାତଂ ନଶାମହୈ ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୧୧॥
 ମହୋ ଅଗ୍ନେଃ ସମିଧାନସ୍ୟ ଶର୍ମଶ୍ୟନାଗା ମିତ୍ରେ ବରୁଣେ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ।
 ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ସ୍ୟାମ ସବିତୁଃ ସବୀମନି ତଢେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୧୨॥
 ଯେ ସବିତୁଃ ସତ୍ୟସବସ୍ୟ ବିଶ୍ୱେ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବ୍ରତେ ବରୁଣସ୍ୟ ଦେବାଃ ।
 ତେ ସୌଭଗଂ ବୀରବଦ୍-ଗୋମଦପ୍ନୋ ଦଧାତନ ଦ୍ରବିଶଂ ଚିତ୍ରମସ୍ତ୍ରେ ॥୧୩॥
 ସବିତା ପଶ୍ଚାତାହୁବିତା ପୁରସ୍ତାହୁବିତୋଞ୍ଜରାଞ୍ଜାହୁବିତାଧରାଞ୍ଜାତ୍ ।
 ସବିତା ନଃ ସୁବତୁ ସର୍ବତାତିଂ ସବିତା ନୋ ରାସତାଂ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ॥୧୪॥

(୧୦।୩୭) ଋଷିଃ - ଅଭିତପାଃ ସୌର୍ଯ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୯, ୧୧-୧୨, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୦, ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ

ନମୋ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଚକ୍ଷସେ ମହୋ ଦେବାୟ ତଦୃତଂ ସପର୍ଯ୍ୟତ ।
 ଦୁରେଦୃଶେ ଦେବଜାତାୟ କେତବେ ଦିବସ୍ତୁତ୍ରାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ଶଂସତ ॥୧॥
 ସା ମା ସତ୍ୟୋଈଃ ପରି ପାତୁ ବିଶ୍ୱତୋ ଦ୍ୟାବା ଚ ଯତ୍ର ତତନନ୍ନହାନି ଚ ।
 ବିଶ୍ୱମନ୍ୟନ୍ନି ବିଶତେ ଯଦେଜତି ବିଶ୍ୱାହାପୋ ବିଶ୍ୱାହୋଦେତି ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ॥୨॥
 ନ ତେ ଅଦେବଃ ପ୍ରଦିବୋ ନି ବାସତେ ଯଦେତଶେଭିଃ ପତରୈ ରଥର୍ଯ୍ୟସି ।
 ପ୍ରାଚୀନମନ୍ୟଦନ୍ନୁ ବର୍ତତେ ରଜ ଉଦନ୍ୟେନ ଜ୍ୟୋତିଷା ଯାସି ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥୩॥
 ଯେନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷା ବାଧସେ ତମୋ ଜଗଜ୍ଜ ବିଶ୍ୱମୁଦିୟର୍ଷି ଭାନୁନା ।
 ତେନାସ୍ତଦ୍ୱିଶ୍ୱାମନିରାମନାହୁତିମପାମୀବାମପ ଦୁଷ୍ପ୍ଷପ୍ନଂ ସୁବ ॥୪॥
 ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ହି ପ୍ରେଷିତୋ ରକ୍ଷସି ବ୍ରତମହେଳୟନ୍ନୁଜରସି ସ୍ୱଧା ଅନୁ ।
 ଯଦଦ୍ୟ ତ୍ୱା ସୂର୍ଯ୍ୟୋପବ୍ରବାମହୈ ତଂ ନୋ ଦେବା ଅନୁ ମଂସୀରତ କ୍ରତୁମ୍ ॥୫॥

ତଂ ନୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ତନ୍ନ ଆପ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ଶୃଣୁନ୍ତୁ ମରୁତୋ ହବଂ ବଚଃ ।
 ମା ଶୂନେ ଭୂମ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ସଂଦୃଶି ଭଦ୍ରଂ ଜୀବନ୍ତୋ ଜରଣାମଶୀମହି ॥୭॥
 ବିଶ୍ୱାହା ତ୍ୱା ସୁମନସଃ ସୁଚକ୍ଷସଃ ପ୍ରଜାବନ୍ତୋ ଅନମୀବା ଅନାଗସଃ ।
 ଭଦ୍ୟନ୍ତଂ ତ୍ୱା ମିତ୍ରମହୋ ଦିବେଦିବେ ଜ୍ୟୋଗ୍ଜୀବାଃ ପ୍ରତି ପଶ୍ୟେମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥୮॥
 ମହି ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଭ୍ରତଂ ତ୍ୱା ବିଚକ୍ଷଣ ଭାସ୍ତ୍ରନ୍ତଂ ଚକ୍ଷୁଷେଚକ୍ଷୁଷେ ମୟଃ ।
 ଆରୋହନ୍ତଂ ବୃହତଃ ପାଜସୟୁରି ବୟଂ ଜୀବାଃ ପ୍ରତି ପଶ୍ୟେମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥୯॥
 ଯସ୍ୟ ତେ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନ୍ତି କେତୁନା ପ୍ର ଚେରତେ ନି ଚ ବିଶନ୍ତେ ଅକ୍ଳୁଭିଃ ।
 ଅନାଗାସ୍ତେନ ହରିକେଶ ସୂର୍ଯ୍ୟାହ୍ନାହ୍ନା ନୋ ବସ୍ୟସାବସ୍ୟସୋଦିହି ॥୧୦॥
 ଶଂ ନୋ ଭବ ଚକ୍ଷସା ଶଂ ନୋ ଅହ୍ନା ଶଂ ଭାନୁନା ଶଂ ହିମା ଶଂ ଘୃଣେନ ।
 ଯଥା ଶମଧୃଷ୍ଣିମସଭୁରୋଶେ ତସୂର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ରବିଶଂ ଧେହି ଚିତ୍ରମ୍ ॥୧୧॥
 ଅସ୍ତ୍ରାକଂ ଦେବା ଭଭୟାୟ ଜନ୍ତୁନେ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞତ ଦ୍ୱିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ ।
 ଅଦତ୍-ପିବଦୁର୍ଜୟମାନମାଶିତଂ ତଦସ୍ତେ ଶଂ ଯୋରରପୋ ଦଧାତନ ॥୧୨॥
 ଯଦ୍ୱୋ ଦେବାଶ୍ଚକୃମ ଜିହ୍ୱୟା ଗୁରୁ ମନସୋ ବା ପ୍ରୟତୀ ଦେବହେଳନମ୍ ।
 ଅରାବା ଯୋ ନୋ ଅଭି ଦୁଃସ୍ତନାୟତେ ତସ୍ମିନ୍ନଦେନୋ ବସବୋ ନି ଧେତନ ॥୧୩॥

(୧୦।୩୮) ଋଷିଃ - ମୁଷ୍ଟବାନ୍ ଇନ୍ଦ୍ରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଅସ୍ମିନ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ର ପୃସ୍ତୁତୌ ଯଶସ୍ୱତି ଶିମୀବତି କ୍ରୟସି ପ୍ରାବ ସାତୟେ ।
 ଯତ୍ର ଗୋଷାତା ଧୃଷିତେଷୁ ଖାଦିଷୁ ବିଷ୍ଣୁପତନ୍ତି ଦିଦ୍ୟାବୋ ନୃଷାହ୍ୟେ ॥୧॥
 ସ ନଃ କ୍ଷୁମନ୍ତଂ ସଦନେ ବ୍ୟର୍ଣ୍ଣୁହି ଗୋଅର୍ଣ୍ଣସଂ ରୟିମିନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରବାୟାମ୍ ।
 ସ୍ୟାମ ତେ ଜୟତଃ ଶକ୍ର ମେଦିନୋ ଯଥା ବୟମୁଶ୍ମସି ତଦ୍ୱସୋ କୃଧି ॥୨॥
 ଯୋ ନୋ ଦାସ ଆୟୋ ବା ପୁରୁଷ୍ଟତାଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ଯୁଧୟେ ଚିକେତତି ।
 ଅସ୍ତ୍ରାଭିଷ୍ଟେ ସୁଷହଃ ସନ୍ତ ଶତ୍ରବସ୍ତୟା ବୟଂ ତାନୁନ୍ୟାମ ସଂଗମେ ॥୩॥
 ଯୋ ଦତ୍ତେଭିର୍ହବ୍ୟୋ ଯଶ୍ଚ ଭୁରିଭିର୍ଯୋ ଅଭୀକେ ବରିବୋବିନ୍ଦୁଷାହ୍ୟେ ।
 ତଂ ବିଖାଦେ ସସ୍ମିମଦ୍ୟ ଶୁତଂ ନରମର୍ବାଞ୍ଜିମିନ୍ଦ୍ରମବସେ କରାମହେ ॥୪॥
 ସ୍ୱବୃଜଂ ହି ତ୍ୱାମହମିନ୍ଦ୍ର ଶୁଶ୍ରବାନାନୁଦଂ ବୃଷଭ ରପ୍ରତୋଦନମ୍ ।
 ପ୍ର ମୁଞ୍ଚିସ୍ୱ ପରି କୁସ୍ରାଦିହା ଗହି କିମୁ ତ୍ୱାବାନ୍ନୁଷ୍ଟୟୋର୍ବଜ ଆସତେ ॥୫॥

=====

(୧୦।୩୯) ଋଷିଃ - ଘୋଷା କକ୍ଷିବତୀ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୩, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୪, ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ

=====

ଯୋ ବାଂ ପରିଜ୍ଞା ସୁବୃଦ୍ଧିନା ରଥୋ ଦୋଷାମୁଷାସୋ ହବ୍ୟୋ ହବିଷ୍ମତା ।
ଶଶ୍ୱତ୍ପାସସ୍ତମୁ ବାମିଦଂ ବୟଂ ପିତୁର୍ନ ନାମ ସୁହବଂ ହବାମହେ ॥୧॥
ଚୋଦୟତଂ ସୁନୃତାଃ ପିନ୍ଦୁତଂ ଧିୟ ଉତ୍-ପୁରଂଧୀରୀରୟତଂ ତଦୁଶ୍ମସି ।
ୟଶସଂ ଭାଗଂ କୃଣୁତଂ ନୋ ଅଶ୍ୱିନା ସୋମଂ ନ ତାରୁଂ ମଘବସ୍ତୁ ନୟତମ୍ ॥୨॥
ଅମାଜୁରଶ୍ଚିଦ୍-ଭବଥୋ ଯୁବଂ ଭଗୋଽନାଶୋଶ୍ଚିଦବିତାରାପମସ୍ୟ ଚିତ୍ ।
ଅନ୍ନସ୍ୟ ଚିନ୍ନାସତ୍ୟା କୃଶସ୍ୟ ଚିଦ୍ୟବାମିଦାହୁର୍ଭିଷଜା ରୁତସ୍ୟ ଚିତ୍ ॥୩॥
ଯୁବଂ ଚ୍ୟବାନଂ ସନୟଂ ଯଥା ରଥଂ ପୁନର୍ଯୁବାନଂ ଚରଥାୟ ତକ୍ଷଧୁଃ ।
ନିଷ୍ଟୌଗ୍ର୍ୟମୁହଧୁରଦ୍-ଭ୍ୟସ୍ୱରି ବିଶ୍ୱେତା ବାଂ ସବନେଷୁ ପ୍ରବାତ୍ୟା ॥୪॥
ପୁରାଣା ବାଂ ବୀର୍ଯ୍ୟା ପ୍ର ବ୍ରବା ଜନେଽଥୋ ହାସଧୁର୍ଭିଷଜା ମୟୋଭୁବା ।
ତା ବାଂ ନୁ ନବ୍ୟାବବସେ କରାମହେୟଂ ନାସତ୍ୟା ଶ୍ରଦରିୟଥା ଦଧତ୍ ॥୫॥
ଇୟଂ ବାମହେ ଶ୍ୱଶୁତଂ ମେ ଅଶ୍ୱିନା ପୁତ୍ରାୟେବ ପିତରା ମହ୍ୟଂ ଶିକ୍ଷତମ୍ ।
ଅନାପିରଜ୍ଞା ଅସଜାତ୍ୟାମତିଃ ପୁରା ତସ୍ୟା ଅଭିଶସ୍ତେରବ ସ୍ୱତମ୍ ॥୬॥
ଯୁବଂ ରଥେନ ବିମଦାୟ ଶୁନ୍ଧ୍ୟାବଂ ନ୍ୟୁହଧୁଃ ପୁରୁମିତ୍ରସ୍ୟ ଯୋଷଣାମ୍ ।
ଯୁବଂ ହବଂ ବପ୍ରମତ୍ୟା ଅଗଚ୍ଛତଂ ଯୁବଂ ସୁଷୁତିଂ ଚକ୍ରଧୁଃ ପୁରଂଧୟେ ॥୭॥
ଯୁବଂ ବିପ୍ରସ୍ୟ ଜରଣାମୁପେୟୁଷଃ ପୁନଃ କଲେରକୃଣୁତଂ ଯୁବଦ୍ୱୟଃ ।
ଯୁବଂ ବନ୍ଧନମୃଣ୍ୟଦାହୁଦୁପଧୁର୍ଯୁବଂ ସଦ୍ୟୋ ବିଶ୍ୱଲ୍ଲାମେତବେ କୃଥଃ ॥୮॥
ଯୁବଂ ହ ରେଭଂ ବୃଷଣା ଗୁହା ହିତମୁଦୈରୟତଂ ମମୃବାଂସମଶ୍ୱିନା ।
ଯୁବମୃବୀସମୁତ ତପ୍ରମତ୍ରୟ ଓମନ୍ୱତ୍ତଂ ଚକ୍ରଧୁଃ ସପ୍ରବଧ୍ରୟେ ॥୯॥
ଯୁବଂ ଶ୍ୱେତଂ ପେଦବେଽଶ୍ୱିନାଶ୍ୱଂ ନବଭିର୍ବାଜୈର୍ନବତୀ ତ ବାଜିନମ୍ ।
ଚକୃତ୍ୟଂ ଦଦଧୁର୍ଦ୍ରାବୟସ୍ରଶଂ ଭଗଂ ନ ନୃଭ୍ୟୋ ହବ୍ୟଂ ମୟୋଭୁବମ୍ ॥୧୦॥
ନ ତଂ ରାଜାନାବଦିତେ କୁତଶ୍ଚନ ନାଂହୋ ଅଶ୍ଳୋତି ଦୁରିତଂ ନକିର୍ତ୍ତୟମ୍ ।
ୟମଶ୍ୱିନା ସୁହବା ରୁଦ୍ରବର୍ତ୍ତନୀ ପୁରୋରଥଂ କୃଣୁଧଃ ପଦ୍ମ୍ୟା ସହ ॥୧୧॥
ଆ ତେନ ଯାତଂ ମନସୋ ଜବୀୟସା ରଥଂ ଯଂ ବାମୃଭବଶ୍ଚକ୍ରୁରଶ୍ୱିନା ।
ୟସ୍ୟ ଯୋଗେ ଦୁହିତା ଜାୟତେ ଦିବ ଭଭେ ଅହନୀ ସୁଦିନେ ବିବସ୍ୱତଃ ॥୧୨॥

ତା ବର୍ତ୍ତୟାତଂ ଜୟୁଷା ବି ପର୍ବତମପିନ୍ଦୁତଂ ଶୟବେ ଧେନୁମଶ୍ୱିନା ।
 ବୃକସ୍ୟ ଚିଦ୍ୱର୍ତ୍ତିକାମନ୍ତ୍ରରାସ୍ୟାଦ୍ୟାବଂ ଶତୀଭିର୍ଗ୍ରସିତାମମୁଞ୍ଚତମ୍ ॥୧୩॥
 ଏତଂ ବାଂ ସ୍ତୋମମଶ୍ୱିନାବକର୍ମାତକ୍ଷାମ ଭୃଗବୋ ନ ରଥମ୍ ।
 ନ୍ୟମୁକ୍ଷାମ ଯୋଷଣାଂ ନ ମର୍ଯ୍ୟେ ନିତ୍ୟଂ ନ ସ୍ୱନ୍ତୁଂ ତନୟଂ ଦଧାନାଃ ॥୧୪॥

=====

(୧୦।୪୦) ଋଷିଃ - ଘୋଷା କକ୍ଷିବତୀ,   ଋକ୍ଷ - ଜଗତୀ,   ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ

=====

ରଥଂ ଯାତ୍ରାଂ କୁହ କୋ ହ ବାଂ ନରା ପ୍ରତି ଦ୍ୟୁମନ୍ତଂ ସୁବିତାୟ ଭୂଷତି ।
 ପ୍ରାତର୍ଯାବାଣଂ ବିଭ୍ରଂ ବିଶେବିଶେ ବସ୍ତୋର୍ବସ୍ତୋର୍ବହମାନଂ ଧିୟା ଶମି ॥୧॥
 କୁହ ସ୍ୱିଘୋଷା କୁହ ବସ୍ତୋରଶ୍ୱିନା କୁହାଭିପିତ୍ୱଂ କରତଃ କୁହୋଷତୁଃ ।
 କୋ ବାଂ ଶୟୁତ୍ରା ବିଧବେବ ଦେବରଂ ମର୍ଯ୍ୟଂ ନ ଯୋଷା କୃଣୁତେ ସଧସ୍ତ ଆ ॥୨॥
 ପ୍ରାତର୍ଜରେଥେ ଜରଣେବ କାପୟା ବସ୍ତୋର୍ବସ୍ତୋର୍ଯଜତା ଗଢ୍ଧଥୋ ଗୃହମ୍ ।
 କସ୍ୟ ଧୂସ୍ରା ଭବଥଃ କସ୍ୟ ବା ନରା ରାଜପୁତ୍ରେବ ସବନାବ ଗଢ୍ଧଥଃ ॥୩॥
 ଯୁବାଂ ମୃଗେବ ବାରଣା ମୃଗଣ୍ୟବୋ ଦୋଷା ବସ୍ତୋର୍ହବିଷା ନି ହୃୟାମହେ ।
 ଯୁବଂ ହୋତ୍ରାମୃତୁଥା ଜୁହ୍ୱତେ ନରେଷଂ ଜନାୟ ବହଥଃ ଶୁଭୟତୀ ॥୪॥
 ଯୁବାଂ ହ ଘୋଷା ପର୍ଯଶ୍ୱିନା ଯତୀ ରାଜ୍ଞି ଉଚେ ଦୁହିତା ପୃଚ୍ଛେ ବାଂ ନରା ।
 ଭୂତଂ ମେ ଅହ୍ନ ଉତ ଭୂତମକ୍ରବେଶ୍ୱାବତେ ରଥିନେ ଶକ୍ରମର୍ବତେ ॥୫॥
 ଯୁବଂ କବୀ ଷ୍ଠଃ ପର୍ଯଶ୍ୱିନା ରଥଂ ବିଶୋ ନ କୁସ୍ରୋ ଜରିତୁର୍ନଶାୟଥଃ ।
 ଯୁବୋର୍ହ ମକ୍ଷା ପର୍ଯଶ୍ୱିନା ମଧ୍ୱାସା ଭରତ ନିଷ୍ଠୁତଂ ନ ଯୋଷଣା ॥୬॥
 ଯୁବଂ ହ ଭୃଦ୍ରାଂ ଯୁବମଶ୍ୱିନା ବଶଂ ଯୁବଂ ଶିଞ୍ଜାରମୁଶନାମୁପାରୟଃ ।
 ଯୁବୋ ରରାବା ପରି ସଖ୍ୟମାସତେ ଯୁବୋରହମବସା ସୁମମା ଚକେ ॥୭॥
 ଯୁବଂ ହ କୃଶଂ ଯୁବମଶ୍ୱିନା ଶୟୁଂ ଯୁବଂ ବିଧତ୍ରଂ ବିଧବାମୁରୁଷ୍ୟଥଃ ।
 ଯୁବଂ ସନିଭ୍ୟଃ ସ୍ତନୟନ୍ତମଶ୍ୱିନାପ ବ୍ରଜମୁର୍ଣ୍ଣୁଥଃ ସପ୍ତାସ୍ୟମ୍ ॥୮॥
 ଜନିଷ୍ଠ ଯୋଷା ପତୟତ୍-କନୀନକୋ ବି ତାରୁହନ୍ନୀରୁଧୋ ଦଂସନା ଅନୁ ।
 ଆସ୍ତୈ ରୀୟନ୍ତେ ନିବନେବ ସିନ୍ଧବୋଽସ୍ତା ଅହ୍ନେ ଭବତି ତତ୍-ପତିତ୍ୱନମ୍ ॥୯॥

ଜୀବଂ ରୁଦନ୍ତି ବି ମୟନ୍ତେ ଅଧ୍ବରେ ଦୀର୍ଘାମନୁ ପ୍ରସିତିଂ ଦୀପିୟୁର୍ନଃ ।
 ବାମଂ ପିତୃଭ୍ୟାଂ ଯ ଇଦଂ ସମେରିରେ ମୟଃ ପତିଭ୍ୟାଂ ଜନୟଃ ପରିଷ୍ଠଜେ ॥୧୦॥
 ନ ତସ୍ୟ ବିଦ୍ଧୁ ତଦୁ ଷୁ ପ୍ର ବୋଚତ ଯୁବା ହ ଯଦୁ୍ୟବତ୍ୟାଃ କ୍ଷେତି ଯୋନିଷୁ ।
 ପ୍ରିୟୋସ୍ତ୍ରିୟସ୍ୟ ବୃଷଭସ୍ୟ ରେତିନୋ ଗୃହଂ ଗମେମାଶ୍ବିନା ତଦୁଶ୍ବସି ॥୧୧॥
 ଆ ବାମଗନ୍ଧସୁମତିର୍ବାଜିନୀବସୁ ନ୍ୟଶ୍ବିନା ହୃସୁ କାମା ଅୟଂସତ ।
 ଅଭୂତଂ ଗୋପା ମିଥୁନା ଶୁଭୟତୀ ପ୍ରିୟା ଅୟମ୍ନେଶା ଦୁର୍ଯ୍ୟା ଅଶୀମହି ॥୧୨॥
 ତା ମନ୍ଦସାନା ମନୁଷୋ ଦୁରୋଶ ଆ ଧତ୍ତଂ ରୟିଂ ସହବୀରଂ ବଚସ୍ୟବେ ।
 କୃତଂ ତୀର୍ଥଂ ସୁପ୍ରପାଶଂ ଶୁଭୟତୀ ସ୍ଥାଶୁଂ ପଥେଷ୍ଟାମପ ଦୁର୍ମତିଂ ହତମ୍ ॥୧୩॥
 କୁ ସ୍ବିଦଦ୍ୟ କତମାସ୍ବଶ୍ବିନା ବିଷୁ ଦସ୍ରା ମାଦୟେତେ ଶୁଭୟତୀ ।
 କ ଇଂ ନି ଯେମେ କତମସ୍ୟ ଜଗ୍ନୁର୍ବିପ୍ରସ୍ୟ ବା ଯଜମାନସ୍ୟ ବା ଗୃହମ୍ ॥୧୪॥

(୧୦।୪୧) ଋଷିଃ - ଘୌଷେୟଃ ସୁହସ୍ର୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ଅଶ୍ବିନୌ

ସମାନମୁ ତ୍ୟଂ ପୁରୁହୂତମୁକ୍ଥ୍ୟଂ ରଥଂ ତ୍ରିଚକ୍ରଂ ସବନା ଗନିଗ୍ନତମ୍ ।
 ପରିଜ୍ଞାନଂ ବିଦଥ୍ୟଂ ସୁବୃକ୍ତିଭିର୍ବୟଂ ବ୍ୟଷ୍ଟା ଉଷସୋ ହବାମହେ ॥୧॥
 ପ୍ରାତର୍ଯୁଜଂ ନାସତ୍ୟାପି ତିଷ୍ଠଥଃ ପ୍ରାତର୍ଯ୍ୟାବାଶଂ ମଧୁବାହନଂ ରଥମ୍ ।
 ବିଶୋ ଯେନ ଗଚ୍ଛଥୋ ଯଜ୍ଞରୀର୍ନରା କୀରେଶ୍ବିଦ୍ୟଙ୍କଂ ହୋତୃମନ୍ତ୍ରମଶ୍ବିନା ॥୨॥
 ଅଧ୍ବର୍ଯୁଂ ବା ମଧୁପାଶିଂ ସୁହସ୍ର୍ୟମଶ୍ବିଧଂ ବା ଧୃତଦକ୍ଷଂ ଦମ୍ବନସମ୍ ।
 ବିପ୍ରସ୍ୟ ବା ଯସ୍ରବନାନି ଗଚ୍ଛଥୋଽତ ଆ ଯାତଂ ମଧୁପେୟମଶ୍ବିନା ॥୩॥

(୧୦।୪୨) ଋଷିଃ - କୃଷ୍ଣଃ ଆଜିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଅସ୍ତେବ ସୁ ପ୍ରତରଂ ଲାୟମସ୍ୟନ୍ତୁଷନ୍ନିବ ପ୍ର ଭରା ସ୍ତୋମମସ୍ତୈ ।
 ବାତା ବିପ୍ରାସ୍ତରତ ବାତମୟୌ ନି ରାମୟ ଜରିତଃ ସୋମ ଇନ୍ଦ୍ରମ୍ ॥୧॥

ଦୋହେନ ଗାମୁପ ଶିକ୍ଷା ସଖାୟଂ ପ୍ର ବୋଧୟ ଜରିତର୍ଜାରମିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।
 କୋଶଂ ନ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ବସୁନା ନ୍ୟଷ୍ଟମା ତ୍ୟାବୟ ମଘଦେୟାୟ ଶୂରମ୍ ॥୭॥
 କିମଙ୍ଗ ତ୍ବା ମଘବନ୍-ଭୋଜମାହୁଃ ଶିଶୀହି ମା ଶିଶୟଂ ତ୍ବା ଶୃଣୋମି ।
 ଅପ୍ନସ୍ପତୀ ମମ ଧୀରସ୍ତୁ ଶକ୍ର ବସୁବିଦଂ ଭଗମିନ୍ଦ୍ରା ଭରା ନଃ ॥୮॥
 ତ୍ବାଂ ଜନା ମମସତ୍ୟେଷ୍ଟିନ୍ଦ୍ର ସଂତସ୍ଥାନା ବି ହୃୟନ୍ତେ ସମୀକେ ।
 ଅତ୍ରା ଯୁଜଂ କୃଣୁତେ ଯୋ ହବିଷ୍ମାନୁସୁନ୍ଦତା ସଖ୍ୟଂ ବଷ୍ଟି ଶୂରଃ ॥୯॥
 ଧନଂ ନ ସ୍ବହ୍ରଂ ବହୁଲଂ ଯୋ ଅସ୍ତୈ ତୀବ୍ରାହ୍ମସୋମାଁ ଆସୁନୋତି ପ୍ରୟସ୍ବାନ୍ ।
 ତସ୍ତୈ ଶତ୍ରୁହ୍ନୁସୁତୁକାନ୍ପ୍ରାତରହ୍ନୋ ନି ସ୍ବଷ୍ଟାନୁ୍ୟବତି ହକ୍ତି ବୃତ୍ରମ୍ ॥୧୦॥
 ଯସ୍ତ୍ରିନ୍ଦ୍ରୟଂ ଦଧିମା ଶଂସମିନ୍ଦ୍ରେ ଯଃ ଶିଶ୍ରାୟ ମଘବା କାମମସ୍ତେ ।
 ଆରାଜିସୁନ୍ଭୟତାମସ୍ୟ ଶତ୍ରୁର୍ନ୍ୟସ୍ତୈ ଦ୍ୟୁମ୍ନା ଜନ୍ୟା ନମନ୍ତାମ୍ ॥୧୧॥
 ଆରାଜ୍ଜତୁମପ ବାଧସ୍ବ ଦୂରମୁଗ୍ରୋ ଯଃ ଶମ୍ବଃ ପୁରୁହୂତ ତେନ ।
 ଅସ୍ତେ ଧେହି ଯବମଦ୍-ଗୋମଦିନ୍ଦ୍ର କୃଧୀ ଧିୟଂ ଜରିତ୍ରେ ବାଜରତ୍ନାମ୍ ॥୧୨॥
 ପ୍ର ଯମନ୍ତର୍ବୃଷସବାସୋ ଅଗ୍ନିନ୍ ତୀବ୍ରାଃ ସୋମା ବହୁଲାନ୍ତାସ ଇନ୍ଦ୍ରମ୍ ।
 ନାହ ଦାମାନଂ ମଘବା ନି ଯଂସନ୍ନି ସୁନ୍ଦତେ ବହତି ଭୂରି ବାମମ୍ ॥୧୩॥
 ଭତ ପ୍ରହାମତିଦୀବ୍ୟା ଜୟାତି କୃତଂ ଯଜ୍ଞନ୍ତୀ ବିଚିନୋତି କାଲେ ।
 ଯୋ ଦେବକାମୋ ନ ଧନା ରୁଶଞ୍ଜି ସମିତ୍ତଂ ରାୟା ସୃଜତି ସ୍ବଧାବାନ୍ ॥୧୪॥
 ଗୋଭିଷ୍ଟରେମାମତିଂ ଦୁରେବାଂ ଯବେନ ସୁଧଂ ପୁରୁହୂତ ବିଶ୍ବାମ୍ ।
 ବୟଂ ରାଜଭିଃ ପ୍ରଥମା ଧନାନ୍ୟସ୍ଥାକେନ ବୃଜନେନା ଜୟେମ ॥୧୫॥
 ବୃହସ୍ପତିର୍ନଃ ପରି ପାତୁ ପଶ୍ଚାଦୁତୋଭରସ୍ଥାଦଧରାଦଘାୟୋଃ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରସ୍ତାଦୁତ ମଧ୍ୟତୋ ନଃ ସଖା ସଖିଭ୍ୟୋ ବରିବଃ କୃଣୋତୁ ॥୧୬॥

(୧୦।୪୩) ଋଷିଃ - କୃଷ୍ଣଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୯, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୦-୧୧, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଅଜ୍ଞା ମ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମତୟଃ ସ୍ବର୍ବିଦଃ ସପ୍ରୀତୀର୍ବିଶ୍ବା ଭଗତୀରନୁଷତ ।
 ପରି ସ୍ବଜନ୍ତେ ଜନୟୋ ଯଥା ପତିଂ ମୟଂ ନ ଶୁନ୍ଧ୍ୟଂ ମଘବାନମୃତୟେ ॥୧୭॥

ନ ଘା ତୁଦ୍ରିଗପ ବେତି ମେ ମନସ୍ତେ ଇତ୍-କାମଂ ପୁରୁହୁତ ଶିଶ୍ରୟ ।
 ରାଜେବ ଦସ୍ତ ନି ଷଦୋଽପି ବର୍ହିଷ୍ୟସ୍ନିହସୁ ସୋମେଽବପାନମସ୍ତୁ ତେ ॥୨॥
 ବିଷ୍ଣୁବିଦ୍ରୋ ଅମତେରୁତ ସ୍ତୁଧଃ ସ ଇଦ୍ରାୟୋ ମଘବା ବସ୍ତ ଇଶତେ ।
 ତସ୍ୟେଦିମେ ପ୍ରବଶେ ସପ୍ତ ସିନ୍ଧବୋ ବୟୋ ବଧିନ୍ତି ବୃଷଭସ୍ୟ ଶୁଷ୍ଣିଣଃ ॥୩॥
 ବୟୋ ନ ବୃକ୍ଷଂ ସୁପଲ୍ଲାଶମାସଦନ୍ତସୋମାସ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମନ୍ଦିନଶ୍ଚମୁଷଦଃ ।
 ପ୍ରେଷାମନୀକଂ ଶବସା ଦବିଦ୍ୟୁତଦ୍ୱିଦସ୍ତର୍ମନବେ ଜ୍ୟୋତିରାର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୪॥
 କୃତଂ ନ ଶ୍ଵୟୀ ବି ତିନୋତି ଦେବନେ ସଂବର୍ଗଂ ଯନ୍ନଘବା ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଜୟତ୍ ।
 ନ ତଞ୍ଜେ ଅନ୍ୟୋ ଅନୁ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ଶକନ୍ତି ପୁରାଣୋ ମଘବନ୍ନୋତ ନୂତନଃ ॥୫॥
 ବିଶଂବିଶଂ ମଘବା ପର୍ଯ୍ୟଶାୟତ ଜନାନାଂ ଧେନା ଅବତାକଶଦୃଷା ।
 ଯସ୍ୟାହ ଶକ୍ରଃ ସବନେଷୁ ରଣ୍ୟତି ସ ତୀକ୍ରେଃ ସୋମୈଃ ସହତେ ପୃତନ୍ୟତଃ ॥୬॥
 ଆପୋ ନ ସିନ୍ଧୁମତି ଯସ୍ତମକ୍ଷରନ୍ତସୋମାସ ଇନ୍ଦ୍ରଂ କୁଲ୍ୟା ଇବ ହ୍ରଦମ୍ ।
 ବଧିନ୍ତି ବିପ୍ରା ମହୋ ଅସ୍ୟ ସାଦନେ ଯବଂ ନ ବୃଷ୍ଟିର୍ଦିବ୍ୟେନ ଦାନୁନା ॥୭॥
 ବୃଷା ନ କ୍ରୁଞ୍ଚଃ ପତୟନ୍ତଃସ୍ତା ଯୋ ଅର୍ଯ୍ୟପତ୍ନୀରକୃଣୋଦିମା ଅପଃ ।
 ସ ସୁନ୍ଦତେ ମଘବା ଜୀରଦାନବେଽବିନ୍ଦଜ୍ଞୋତିର୍ମନବେ ହବିଷ୍ମତେ ॥୮॥
 ଉଜ୍ଜାୟତାଂ ପରଶୁର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସହ ଭୂୟା ଋତସ୍ୟ ସୁଦୁଘା ପୁରାଶବତ୍ ।
 ବି ରୋଚତାମରୁଷୋ ଭାନୁନା ଶୁଚିଃ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶୁକ୍ରଂ ଶୁଶୁଚୀତ ସତ୍-ପତିଃ ॥୯॥
 ଗୋଭିଷ୍ଟରେମାମତିଂ ଦୁରେବାଂ ଯବେନ ସ୍ତୁଧଂ ପୁରୁହୁତ ବିଶ୍ୱାମ୍ ।
 ବୟଂ ରାଜଭିଃ ପ୍ରଥମା ଧନାନ୍ୟସ୍ଥାକେନ ବୃଜନେନା ଜୟେମ ॥୧୦॥
 ବୃହସ୍ପତିର୍ନଃ ପରି ପାତୁ ପଶ୍ଚାଦୁତୋଽଉରସ୍ତାଦଧରାଦଘାୟୋଃ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରସ୍ତାଦୁତ ମଧ୍ୟତୋ ନଃ ସଖା ସଖିଭ୍ୟୋ ବରିବଃ କୃଣୋତୁ ॥୧୧॥

(୧୦।୪୪) ଋଷିଃ - କୃଷ୍ଣଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୩, ୧୦-୧୧, ଜଗତୀ ୪-୯, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଆ ଯାଦ୍ୱିନ୍ଦ୍ରଃ ସ୍ୱପତିର୍ମଦାୟ ଯୋ ଧର୍ମଣା ତୁତୁଜାନସ୍ତୁବିଶ୍ୱାନ୍ ।
 ପ୍ରତୃକ୍ଷାଣୋ ଅତି ବିଶ୍ୱା ସହାଂସ୍ୟପାରେଶ ମହତା ବୃଷ୍ଟ୍ୟେନ ॥୧॥
 ସୁଷ୍ଟାମା ରଥଃ ସୁୟମା ହରୀ ତେ ମିମ୍ୟକ୍ଷ ବଜ୍ରୋ ନୃପତେ ଗଭସ୍ତ୍ରୌ ।
 ଶୀତଂ ରାଜନ୍ତୁସୁପଥା ଯାହ୍ୟର୍ବାତ୍ ବର୍ଧାମ ତେ ପପୁଷୋ ବୃଷ୍ଟ୍ୟାନି ॥୨॥

ଏନ୍ଦ୍ରବାହୋ ନୃପତିଂ ବଜ୍ରବାହୁମୁଗ୍ରମୁଗ୍ରାସସ୍ତବିଷାସ ଏନମ୍ ।
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷସଂ ବୃଷଭଂ ସତ୍ୟଶୁଷ୍ଟମେମସ୍ତତ୍ରା ସଧମାଦୋ ବହନ୍ତୁ ॥୩॥
 ଏବା ପତିଂ ଦ୍ରୋଣସାତଂ ସଚେତସମୂର୍ଜଃ ସ୍ନଂ ଧରୁଣ ଆ ବୃଷାୟସେ ।
 ଓଜଃ କୃଷ୍ଣ ସଂ ଗୃଭାୟ ତ୍ବେ ଅପ୍ୟସୋ ଯଥା କେନିପାନାମିନୋ ବୃଧେ ॥୪॥
 ଗମନସ୍ତେ ବସୁନ୍ୟା ହି ଶଂସିଷଂ ସ୍ବାଶିଷଂ ଭରମା ଯାହି ସୋମିନଃ ।
 ତ୍ବମାଶିଷେ ସାସ୍ଥିନା ସସ୍ତି ବହିଷ୍ୟନାଧୃଷ୍ୟା ତବ ପାତ୍ରାଣି ଧର୍ମଣା ॥୫॥
 ପୃଥକ୍ପ୍ରାୟନ୍ପ୍ରଥମା ଦେବହୂତଘ୍ନୋଃକୃଷ୍ଣତ ଶ୍ରବସ୍ୟାନି ଦୁଷ୍ଟରା ।
 ନ ଯେ ଶେକୁର୍ଯ୍ୟଜ୍ଞିୟାଂ ନାବମାରୁହମାର୍ମେବ ତେ ନ୍ୟବିଶନ୍ତ କେପୟଃ ॥୬॥
 ଏବୈବାପାଗପରେ ସନ୍ତ ଦୃଢ୍ୟୋଃଶ୍ବା ଯେଷାଂ ଦୁର୍ଯ୍ୟୁଜ ଆୟୁୟୁକ୍ତେ ।
 ଇତ୍-ଆ ଯେ ପ୍ରାଗୁପରେ ସନ୍ତି ଦାବନେ ପୁରୁଣି ଯତ୍ର ବୟୁନାନି ଭୋଜନା ॥୭॥
 ଗିର୍ଘୀରଜ୍ରାନ୍ତେଜମାନାଂ ଅଧାରୟତ୍ ଦ୍ୟୌଃ କ୍ରନ୍ଦଦନ୍ତରିକ୍ଷାଣି କୋପୟତ୍ ।
 ସମୀଚୀନେ ପିଷଣେ ବି ଷ୍ଠାୟତି ବୃଷ୍ଟଃ ପୀତ୍ବା ମଦ ଉକ୍ଥାନି ଶଂସତି ॥୮॥
 ଇମଂ ବିଭର୍ମି ସୁକୃତଂ ତେ ଅତ୍-କୁଶଂ ଯେନାରୁଜାସି ମଘବଞ୍ଚିତାରୁଜଃ ।
 ଅସ୍ଥିତ୍ସୁ ତେ ସବନେ ଅସ୍ତ୍ବୋକ୍ୟଂ ସୁତ ଇଷ୍ଟୌ ମଘବନ୍ଦୋଧ୍ୟାଭଗଃ ॥୯॥
 ଗୋଭିଷ୍ଟରେମାମତିଂ ଦୁରେବାଂ ଯବେନ ସ୍ତୁଧଂ ପୁରୁହୂତ ବିଶ୍ବାମ୍ ।
 ବୟଂ ରାଜଭିଃ ପ୍ରଥମା ଧନାନ୍ୟସ୍ଥାକେନ ବୃଜନେନା ଜୟେମ ॥୧୦॥
 ବୃହସ୍ପତିର୍ନଃ ପରି ପାତୁ ପଶ୍ଚାଦୁତୋଭରସ୍ଥାଦଧରାଦଘାୟୋଃ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରସ୍ତାଦୁତ ମଧ୍ୟତୋ ନଃ ସଖା ସଖିଭ୍ୟୋ ବରିବଃ କୃଣୋତୁ ॥୧୧॥

(୧୦।୪୫) ଋଷିଃ - ବସୁପ୍ତିଃ ଭାଲନ୍ଦନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଦିବସ୍ତ୍ବରି ପ୍ରଥମଂ ଜଞ୍ଜେ ଅଗ୍ନିରସ୍ତ୍ବଦ୍ ଦ୍ବିତୀୟଂ ପରି ଜାତବେଦାଃ ।
 ତୃତୀୟମୟୁ ନୃମଣା ଅଜସ୍ରମିନ୍ଦାନ ଏନଂ ଜରତେ ସ୍ବାଧୀଃ ॥୧॥
 ବିଦ୍ଭା ତେ ଅଗ୍ନେ ତ୍ରେଧା ତ୍ରୟାଣି ବିଦ୍ଭା ତେ ଧାମ ବିଭୃତା ପୁରୁତ୍ରା ।
 ବିଦ୍ଭା ତେ ନାମ ପରମଂ ଗୁହା ଯଦ୍ବିଦ୍ଭା ତମୁସ୍ରଂ ଯତ ଆଜଗନ୍ତୁ ॥୨॥
 ସମୁଦ୍ରେ ତ୍ବା ନୃମଣା ଅୟୁକ୍ତର୍ଜୁରକ୍ଷା ଇଧେ ଦିବୋ ଅଗ୍ନ ଉଧନ୍ ।
 ତୃତୀୟେ ତ୍ବା ରଜସି ତସ୍ଥିବାଂସମପାମୁପସ୍ତେ ମହିଷା ଅବର୍ଧନ୍ ॥୩॥

ଅକ୍ରନ୍ଦଗ୍ନିଃ ସ୍ତନୟନ୍ନିବ ଦେୱୀଃ କ୍ଷାମା ରେରିହୃଦ୍ୱୀରୂପଃ ସମଞ୍ଜନ୍ ।
 ସଦ୍ୟୋ ଜଞ୍ଜାନୋ ବି ହୀମିଜ୍ଞୋ ଅଖ୍ୟଦା ରୋଦସୀ ଭାନୁନା ଭାତ୍ୟନ୍ତଃ ॥୪॥
 ଶ୍ରୀଶାମୁଦାରୋ ଧରୁଣୋ ରୟୀଣାଂ ମନୀଷାଣାଂ ପ୍ରାର୍ପଣଃ ସୋମଗୋପାଃ ।
 ବସୁଃ ସୁନ୍ଦୁଃ ସହସ୍ରୋ ଅୟୁ ରାଜା ବି ଭାତ୍ୟଗ୍ର ଉଷସାମିଧାନଃ ॥୫॥
 ବିଶ୍ୱସ୍ୟ କେତୁର୍ଭୁବନସ୍ୟ ଗର୍ଭ ଆ ରୋଦସୀ ଅପୃଣାଞ୍ଜାୟମାନଃ ।
 ବୀଳୁଂ ଚିଦଦ୍ରିମଭିନତ୍-ପରାୟଞ୍ଜନା ଯଦଗ୍ନିମୟଜନ୍ତୁ ପଞ୍ଚି ॥୬॥
 ଉଶିକ୍ପାବକୋ ଅରତିଃ ସୁମେଧା ମର୍ତ୍ତେଷ୍ଟଗ୍ନିରମୃତୋ ନି ଧାୟି ।
 ଇୟର୍ତ୍ତ ଧୂମମରୁଷଂ ଭରିତ୍ରଦୁଲ୍ଲୁକ୍ରେଣ ଶୋଚିଷା ଦ୍ୟାମିନକ୍ଷନ୍ ॥୭॥
 ଦୃଶାନୋ ରୁକ୍ତ ଉର୍ବିୟା ବ୍ୟଦେୱୀଭୂର୍ମର୍ଷମାୟୁଃ ଶ୍ରିୟେ ରୁଚାନଃ ।
 ଅଗ୍ନିରମୃତୋ ଅଭବଦ୍ୱୟୋଭିର୍ଯ୍ୟଦେନଂ ଦେୱୀର୍ଜନୟସୁରେତାଃ ॥୮॥
 ଯସ୍ତେ ଅଦ୍ୟ କୃଣବଦ୍-ଭଦ୍ରଶୋଚେଽପୂର୍ବଂ ଦେବ ଘୃତବନ୍ତମଗ୍ନେ ।
 ପ୍ର ତଂ ନୟ ପ୍ରତରଂ ବସ୍ୟୋ ଅଛାଭି ସୁମ୍ନଂ ଦେବଭକ୍ତଂ ଯବିଷ୍ଠ ॥୯॥
 ଆ ତଂ ଭଜ ଶୌଗ୍ରବସେଷ୍ଟଗ୍ନ ଉକ୍ଥ-ଉକ୍ଥ ଆ ଭଜ ଶସ୍ୟମାନେ ।
 ପ୍ରିୟଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ପ୍ରିୟୋ ଅଗ୍ନା ଭବାତୁ୍ୟଜ୍ଞାତେନ ଭିନଦଦୁଞ୍ଜନିତ୍ୱେଃ ॥୧୦॥
 ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ଯଜମାନା ଅନୁ ଦ୍ୟୁନ୍ନିଶ୍ୱା ବସୁ ଦଧିରେ ବାର୍ଯ୍ୟାଣି ।
 ତ୍ୱୟା ସହ ଦ୍ରବିଶମିଚ୍ଛମାନା ବ୍ରଜଂ ଗୋମନ୍ତମୁଶିଜୋ ବି ବବ୍ରୁଃ ॥୧୧॥
 ଅସ୍ତ୍ରାବ୍ୟଗ୍ନିର୍ନରାଂ ସୁଶେବୋ ବୈଶ୍ୱାନର ଋଷିଭିଃ ସୋମଗୋପାଃ ।
 ଅଦ୍ୱେଷେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଦୁବେମ ଦେବା ଧଞ୍ଜ ରୟିମସ୍ତେ ସୁବୀରମ୍ ॥୧୨॥

॥ ଇତି ସପ୍ତମାଷ୍ଟକେ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

॥ ଇତି ସପ୍ତମୋଽଷ୍ଟକଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଥଃ ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧ - ୩୦)

(୧୦।୪୭) ଋଷିଃ - ବସୁପ୍ତିଃ ଭାଲନ୍ଦନଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,   ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ପ୍ର ହୋତା ଜାତୋ ମହାନୁଭୋବିନୃଷଦ୍ଵା ସୀଦଦପାମୁପସ୍ତେ ।
ଦଧିର୍ଯ୍ୟୋ ଧାୟି ସ ତେ ବୟାଂସି ଯଜ୍ଞା ବସୁନି ବିଧତେ ତନୁପାଃ ॥୧॥
ଇମଂ ବିଧନ୍ତୋ ଅପାଂ ସଧସ୍ତେ ପଶୁଂ ନ ନଷ୍ଟଂ ପଦୈରନୁ ଗୁନ୍ ।
ଗୁହା ତତନ୍ତମୁଶିଜୋ ନମୋଭିରିକ୍ଷନ୍ତୋ ଧୀରା ଭୃଗବୋଽବିନ୍ଦନ୍ ॥୨॥
ଇମଂ ତ୍ରିତୋ ଭୂର୍ଯ୍ୟବିନ୍ଦତିକ୍ଷନ୍ତୈଭୁବସୋ ମୂର୍ଧନ୍ୟାୟାୟାଃ ।
ସ ଶେବୃଧୋ ଜାତ ଆ ହର୍ମ୍ୟେଷୁ ନାଭିର୍ଯୁବା ଭବତି ରୋଚନସ୍ୟ ॥୩॥
ମନ୍ତ୍ରଂ ହୋତାରମୁଶିଜୋ ନମୋଭିଃ ପ୍ରାଞ୍ଜିଂ ଯଜ୍ଞଂ ନେତାରମଧୁରାଶାମ୍ ।
ବିଶାମକୃଶ୍ଣନ୍ନରତିଂ ପାବକଂ ହବ୍ୟବାହଂ ଦଧତୋ ମାନୁଷେଷୁ ॥୪॥
ପ୍ର ଭୂର୍ଜୟନ୍ତଂ ମହାଂ ବିପୋଧାଂ ମୂରା ଅମୂରଂ ପୁରାଂ ଦର୍ମାଶାମ୍ ।
ନୟନ୍ତୋ ଗର୍ଭଂ ବନାଂ ପିୟଂ ଧୂର୍ହିରିଶ୍ମଶ୍ମଂ ନାର୍ବାଣଂ ଧନର୍ଚମ୍ ॥୫॥
ନି ପସ୍ତ୍ୟାସୁ ତ୍ରିତଃ ସ୍ତୁଭୁୟନ୍ପରିବୀତୋ ଯୋନୌ ସୀଦଦନ୍ତଃ ।
ଅତଃ ସଂଗୃଭ୍ୟା ବିଶାଂ ଦମୁନା ବିଧର୍ମଶାୟୁକ୍ତୈରୀୟତେ ନୃନ୍ ॥୬॥
ଅସ୍ୟାଜରାସୋ ଦମାମରିତ୍ରା ଅର୍ଚ୍ଚକୁମାସୋ ଅଗ୍ନୟଃ ପାବକାଃ ।
ଶ୍ୱିତୀଚୟଃ ଶ୍ୱାତ୍ରାସୋ ଭୁରଣ୍ୟବୋ ବନର୍ଷଦୋ ବାୟବୋ ନ ସୋମାଃ ॥୭॥
ପ୍ର ଜିହ୍ୱୟା ଭରତେ ବେପୋ ଅଗ୍ନିଃ ପ୍ର ବୟୁନାନି ଚେତସା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ତମାୟବଃ ଶୁଚୟନ୍ତଂ ପାବକଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ହୋତାରଂ ଦଧିରେ ଯଜିଷ୍ମନ୍ ॥୮॥
ଦ୍ୟାବା ଯମଗ୍ନିଂ ପୃଥିବୀ ଜନିଷ୍ଟାମାପସ୍ତଷ୍ଟା ଭୃଗବୋ ଯଂ ସହୋଭିଃ ।
ଇଲେନ୍ୟଂ ପ୍ରଥମଂ ମାତରିଶ୍ୱା ଦେବାସ୍ତତସ୍ତୁର୍ମନବେ ଯଜତ୍ରମ୍ ॥୯॥
ୟଂ ତ୍ୱା ଦେବା ଦଧିରେ ହବ୍ୟବାହଂ ପୁରୁଷ୍ଟହୋ ମାନୁଷାସୋ ଯଜତ୍ରମ୍ ।
ସ ଯାମନୁଗ୍ନେ ସୁବତେ ବୟୋ ଧାଃ ପ୍ର ଦେବୟନ୍ ଯଶସଃ ସଂ ହି ପୂର୍ବୀଃ ॥୧୦॥

=====

(୧୦।୪୭) ଋଷିଃ - ସପ୍ତଗୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଜଗତ୍ତ୍ୱା ତେ ଦକ୍ଷିଣମିନ୍ଦ୍ର ହସ୍ତଂ ବସୁନ୍ଦ୍ରବୋ ବସୁପତେ ବସୁନାମ୍ ।
ବିଦ୍ମା ହି ତ୍ୱା ଗୋପତିଂ ଶୂର ଗୋନାମସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୧॥
ସ୍ୱାୟୁଧଂ ସ୍ୱବସଂ ସୁନୀଥଂ ଚତୁଃସମୁଦ୍ରଂ ଧରୁଣଂ ରୟୀଶାମ୍ ।
ଚକ୍ରତ୍ୟଂ ଶଂସ୍ୟଂ ଭୂରିବାରମସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୨॥
ସୁବ୍ରହ୍ମାଣଂ ଦେବବକ୍ତ୍ରଂ ବୃହନ୍ନୁରୁଂ ଗଭୀରଂ ପୃଥୁରୁଧ୍ମମିନ୍ଦ୍ର ।
ଶୁଭରକ୍ଷିମୁଗ୍ରମଭିମାତିଷାହମସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୩॥
ସନଦ୍ୱାଜଂ ବିପ୍ରବୀରଂ ତରୁତ୍ରଂ ଧନସ୍ତୃତଂ ଶୁଶ୍ରୁବାଂସଂ ସୁଦକ୍ଷମ୍ ।
ଦସ୍ୟୁହନଂ ପୂର୍ଭିଦମିନ୍ଦ୍ର ସତ୍ୟମସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୪॥
ଅଶ୍ୱାବକ୍ତ୍ରଂ ରଥିନଂ ବୀରବକ୍ତ୍ରଂ ସହସ୍ତ୍ରିଣଂ ଶତିନଂ ବାଜମିନ୍ଦ୍ର ।
ଭଦ୍ରବ୍ରାତଂ ବିପ୍ରବୀରଂ ସ୍ୱର୍ଣାମସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୫॥
ପ୍ର ସପ୍ତଗୁମୃତଧାତିଂ ସୁମେଧାଂ ବୃହସ୍ପତିଂ ମତିରକ୍ଷା ଜିଗାତି ।
ୟ ଆଙ୍ଗିରସୋ ନମସୋପସଦ୍ୟୋଃସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୬॥
ବନୀବାନୋ ମମ ଦୂତାସ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସ୍ତ୍ରୋମାଶ୍ଚରନ୍ତି ସୁମତୀରିୟାନାଃ ।
ହୃଦିସ୍ତୃଣୋ ମନସା ବଚ୍ୟମାନା ଅସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୭॥
ୟତ୍ତ୍ୱା ଯାମି ଦକ୍ଷି ତନ୍ମ ଇନ୍ଦ୍ର ବୃହନ୍ନଂ କ୍ଷୟମସମଂ ଜନାନାମ୍ ।
ଅଭି ତଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଗୃଣୀତାମସ୍ତୃତ୍ୟଂ ଚିତ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୮॥

=====

(୧୦।୪୮) ଋଷିଃ - ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୭, ୮-୯, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୭, ୧୦-୧୧, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଅହଂ ଭୁବଂ ବସୁନଃ ପୂର୍ବ୍ୟସ୍ତତିରହଂ ଧନାନି ସଂ ଜୟାମି ଶଶ୍ୱତଃ ।
ମାଂ ହବନ୍ତେ ପିତରଂ ନ ଜନ୍ତୁବୋଽହଂ ଦାଶୁଷେ ବି ଭଜାମି ଭୋଜନମ୍ ॥୧॥
ଅହମିନ୍ଦ୍ରୋ ରୋଧୋ ବକ୍ଷୋ ଅଥର୍ବଶସ୍ତ୍ରିତାୟ ଗା ଅଜନୟମହେରପି ।
ଅହଂ ଦସ୍ୟୁଭ୍ୟଃ ପରି ନୃମ୍ଣମା ଦଦେ ଗୋତ୍ରା ଶିକ୍ଷନ୍ ଦଧୀତେ ମାତରିଶ୍ୱନେ ॥୨॥

ମହ୍ୟଂ ତୁଷ୍ଟା ବଜ୍ରମତକ୍ଷଦାୟସଂ ମୟି ଦେବାସୋଽବୃଜନ୍ନପି କ୍ରତୁମ୍ ।
 ମମାନୀକଂ ସୁର୍ଯ୍ୟସ୍ୟେବ ଦୁଷ୍ଟରଂ ମାମାର୍ଯୁକ୍ତି କୃତେନ କର୍ତ୍ତେନ ଚ ॥୩॥
 ଅହମେତଂ ଗବ୍ୟୟମଶ୍ୟଂ ପଶୁଂ ପୁରୀଷିଣଂ ସାୟକେନା ହିରଣ୍ୟୟମ୍ ।
 ପୁରୁ ସହସ୍ରା ନି ଶିଶାମି ଦାଶୁଷେ ଯନ୍ତା ସୋମାସ ଉକ୍ଥିନୋ ଅମନ୍ତିଷୁଃ ॥୪॥
 ଅହମିନ୍ଦ୍ରୋ ନ ପରା ଜିଗ୍ୟ ଇଦ୍ଧନଂ ନ ମୃତ୍ୟବେଽବ ତସ୍ମେ କଦା ଚନ ।
 ସୋମମିନ୍ତା ସୁନ୍ଦ୍ରକ୍ତୋ ଯାତତା ବସୁ ନ ମେ ପୁରବଃ ସଖ୍ୟେ ରିଷାଥନ ॥୫॥
 ଅହମେତାଞ୍ଜିଶ୍ଚସତୋ ଦ୍ଵାଦ୍ଵେନ୍ଦ୍ରଂ ଯେ ବଜ୍ରଂ ଯୁଧୟେଽକୃଶ୍ଵତ ।
 ଆହ୍ଵୟମାନ୍ନାଂ ଅବ ହନ୍ତୁନାହନଂ ଦୃଲ୍ହା ବଦନ୍ତନମସ୍ତ୍ୟର୍ଜମସ୍ତ୍ରିନଃ ॥୬॥
 ଅଭୀଦମେକମେକୋ ଅସ୍ଥି ନିଷ୍ଠାଳଭୀ ଦ୍ଵା କିମ୍ନୁ ତ୍ରୟଃ କରନ୍ତି ।
 ଖଲେ ନ ପର୍ଷାନ୍ପ୍ରତି ହନ୍ତି ଭୂରି କିଂ ମା ନିନ୍ଦନ୍ତି ଶତ୍ରବୋଽନିନ୍ଦ୍ରାଃ ॥୭॥
 ଅହଂ ଗୁଙ୍ଗୁଭ୍ୟୋ ଅତିଥିଗୁମିଷ୍ଠରମିଷଂ ନ ବୃତ୍ରତୁରଂ ବିଷ୍ଣୁ ଧାରୟମ୍ ।
 ଯତ୍-ପର୍ଣ୍ଣୟନ୍ନ ଉତ ବା କରଞ୍ଜିହେ ପ୍ରାହଂ ମହେ ବୃତ୍ରହତ୍ୟେ ଅଶୁଶ୍ରବି ॥୮॥
 ପ୍ର ମେ ନମୀ ସାପ୍ୟ ଇଷେ ଭୁଜେ ଭୂଦ୍-ଗବାମେଷେ ସଖ୍ୟା କୃଶୁତ ଦ୍ଵିତା ।
 ଦିଦ୍ୟୁଂ ଯଦସ୍ୟ ସମିଧେଷୁ ମହୟମାଦିଦେନଂ ଶଂସ୍ୟମୁକ୍ଥ୍ୟଂ କରମ୍ ॥୯॥
 ପ୍ର ନେମସ୍ଥିନ୍ନଦୃଶେ ସୋମୋ ଅନ୍ତର୍ଗୋପା ନେମମାବିରସ୍ତା କୃଣୋତି ।
 ସ ତିଗ୍ନଶୃଙ୍ଗଂ ବୃଷଭଂ ଯୁୟୁସାନ୍ ଦ୍ରୁହସ୍ତସ୍ତ୍ରୌ ବହୁଲେ ବଞ୍ଚୋ ଅନ୍ତଃ ॥୧୦॥
 ଆଦିତ୍ୟାନାଂ ବସୁନାଂ ରୁଦ୍ରିୟାଣାଂ ଦେବୋ ଦେବାନାଂ ନ ମିନାମି ଧାମ ।
 ତେ ମା ଭଦ୍ରାୟ ଶବସେ ତତକ୍ଷୁରପରାଜିତମସ୍ତୃତମଷାଲ୍ହମ୍ ॥୧୧॥

(୧୦।୪୯) ଋଷିଃ - ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧, ୩-୧୦, ତ୍ରିଷୁପ୍ ୨, ୧୧, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଅହଂ ଦାଂ ଗୃଣତେ ପୂର୍ବ୍ୟଂ ବସ୍ତୁହଂ ବ୍ରହ୍ମ କୃଣବଂ ମହ୍ୟଂ ବର୍ଧନମ୍ ।
 ଅହଂ ଭୁବଂ ଯଜମାନସ୍ୟ ଚୋଦିତାୟଜ୍ଞନଃ ସାକ୍ଷି ବିଶ୍ଵସ୍ଥିନ୍ଭରେ ॥୧॥
 ମାଂ ଧୁରିନ୍ଦ୍ରଂ ନାମ ଦେବତା ଦିବଶ୍ଚ ଗୁଣ୍ଡାପାଂ ଚ ଜଜ୍ରବଃ ।
 ଅହଂ ହରୀ ବୃଷଣା ବିବ୍ରତା ରୟୁ ଅହଂ ବଜ୍ରଂ ଶବସେ ଧୃଷ୍ଣା ଦଦେ ॥୨॥
 ଅହମତ୍-କଂ କବୟେ ଶିଶୁଥଂ ହଥୈରହଂ କୁସୁମାବମାଭିରୁତିଭିଃ ।
 ଅହଂ ଶୁଷ୍ପସ୍ୟ ଶ୍ଵପିତା ବଧର୍ଯମଂ ନ ଯୋ ରର ଆର୍ଯ୍ୟଂ ନାମ ଦସ୍ୟବେ ॥୩॥

ଅହଂ ପିତେବ ବେତସ୍ତୁରଭିଷ୍ଟୟେ ତୁଗ୍ରଂ କୁସ୍ରାୟ ସ୍ଥୁତିଂ ଚ ରକ୍ଷୟମ୍ ।
 ଅହଂ ଭୁବଂ ଯଜମାନସ୍ୟ ରାଜନି ପ୍ର ଯଦ୍-ଭରେ ତୁଜୟେ ନ ପ୍ରିୟାଧୃଷେ ॥୪॥
 ଅହଂ ରକ୍ଷୟଂ ମୃଗୟଂ ଶୁତର୍ବଶେ ଯନ୍ଥାଜିହ୍ୱୀତ ବୟୁନା ଚନାନୁଷକ୍ ।
 ଅହଂ ବେଶଂ ନମ୍ରମାୟବେକରମହଂ ସବ୍ୟାୟ ପତ୍-ଗୃତ୍ତିମରକ୍ଷୟମ୍ ॥୫॥
 ଅହଂ ସ ଯୋ ନବବାସ୍ତୁଂ ବୃହଦ୍ରଥଂ ସଂ ବୃତ୍ତେବ ଦାସଂ ବୃତ୍ରହାରୁଜମ୍ ।
 ଯଦ୍ୱର୍ଧୟନ୍ତଂ ପ୍ରଥୟନ୍ତମାନୁଷଗ୍-ଦୂରେ ପାରେ ରଜସୋ ରୋଚନାକରମ୍ ॥୬॥
 ଅହଂ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପରି ଯ୍ୟାମ୍ୟାଶୁଭିଃ ପ୍ରେତଶେତିର୍ବହମାନ ଓଜସା ।
 ଯନ୍ଥା ସାବୋ ମନୁଷ ଆହ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ରଧକ୍-କୃଷେ ଦାସଂ କୃତ୍ୟଂ ହଧୈଃ ॥୭॥
 ଅହଂ ସପ୍ତହା ନହୁଷୋ ନହୁଷ୍ଟରଃ ପ୍ରାଶ୍ରାବୟଂ ଶବସା ତୁର୍ବଶଂ ଯଦୁମ୍ ।
 ଅହଂ ନ୍ୟାନ୍ୟଂ ସହସା ସହସ୍ପରଂ ନବ ବ୍ରାଧତୋ ନବତିଂ ଚ ବକ୍ଷୟମ୍ ॥୮॥
 ଅହଂ ସପ୍ତ ସ୍ରବତୋ ଧାରୟଂ ବୃଷା ଦ୍ରବିତ୍ତଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ସୀରା ଅଧି ।
 ଅହମର୍ଣ୍ଣାଂସି ବି ତିରାମି ସୁକ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟୁଧା ବିଦଂ ମନବେ ଗାତୁମିଷ୍ଟୟେ ॥୯॥
 ଅହଂ ତଦାସୁ ଧାରୟଂ ଯଦାସୁ ନ ଦେବଶ୍ଚନ ତୁଷ୍ଟାଧାରୟଦୁଶତ୍ ।
 ସ୍ୱାହଂ ଗବାମୁଧଃସୁ ବକ୍ଷଶାସ୍ତା ମଧୋର୍ମଧୁ ଶ୍ୱାତ୍ର୍ୟଂ ସୋମମାଶିରମ୍ ॥୧୦॥
 ଏବା ଦେବୀଂ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବିବ୍ୟେ ନୃନ୍ ପ୍ର ଚୌତ୍ନେନ ମଘବା ସତ୍ୟରାଧାଃ ।
 ବିଶ୍ୱେତ୍ତା ତେ ହରିବଃ ଶତୀବୋଽଭି ତୁରାସଃ ସ୍ୱୟଶୋ ଗୁଣନ୍ତି ॥୧୧॥

(୧୦।୫୦) ଋଷିଃ - ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୨, ୬-୭, ଅଭିସାରିଣୀ ୩-୪, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୫,
 ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ପ୍ର ବୋ ମହେ ମନ୍ତମାନାୟାନ୍ନସୋଽର୍ଚା ବିଶ୍ୱାନରାୟ ବିଶ୍ୱାଭୁବେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯସ୍ୟ ସୁମଖଂ ସହୋ ମହି ଶ୍ରବୋ ନୃମ୍ଣଂ ଚ ରୋଦସୀ ସପୟତଃ ॥୧॥
 ସୋ ତିନ୍ନୁ ସଖ୍ୟା ନୟ ଇନଃ ସୁତଶ୍ଚକୃତ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମାବତେ ନରେ ।
 ବିଶ୍ୱାସୁ ଧୂର୍ଷୁ ବାଜକୃତ୍ୟେଷୁ ସତ୍-ପତେ ବୃତ୍ତେ ବାପ୍-ସ୍ୱଭି ଶୂର ମନ୍ତସେ ॥୨॥
 କେ ତେ ନର ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ତ ଇଷେ ଯେ ତେ ସୁମ୍ନଂ ସଧନ୍ୟମିୟୁଷାନ୍ ।
 କେ ତେ ବାଜାୟାସୁର୍ଯ୍ୟାୟ ହିନ୍ଦିରେ କେ ଅପୁ ସ୍ୱାସୁର୍ବରାସୁ ପୌଂସେ୍ୟ ॥୩॥

ଭୁବସ୍ତୁମିନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମଣା ମହାନୁଭବୋ ବିଶ୍ୱେଷୁ ସବନେଷୁ ଯଜ୍ଞିୟଃ ।
 ଭୁବୋ ନୃଂଶ୍ୱେନାତ୍ମୋ ବିଶ୍ୱସ୍ମିନ୍ଭରେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଶ୍ଚ ମନ୍ତ୍ରୋ ବିଶ୍ୱଚର୍ଷଣେ ॥୪॥
 ଅବା ନୁ କଂ ଜ୍ୟାୟାନ୍ ଯଜ୍ଞବନସୋ ମହୀଂ ତ ଓମାତ୍ରାଂ କୃଷ୍ଣୟୋ ବିଦୁଃ ।
 ଅସୋ ନୁ କମଜରୋ ବର୍ଧାଶ୍ଚ ବିଶ୍ୱେଦେତା ସବନା ତୁତୁମା କୃଷେ ॥୫॥
 ଏତା ବିଶ୍ୱା ସବନା ତୁତୁମା କୃଷେ ସ୍ୱୟଂ ସୁନୋ ସହସୋ ଯାନି ଦଧିଷେ ।
 ବରାୟ ତେ ପାତ୍ରଂ ଧର୍ମଣେ ତନା ଯଜ୍ଞୋ ମନ୍ତ୍ରୋ ବ୍ରହ୍ମୋଦ୍ୟତଂ ବଚଃ ॥୬॥
 ଯେ ତେ ବିପ୍ର ବ୍ରହ୍ମକୃତଃ ସୁତେ ସତା ବସୁନାଂ ଚ ବସୁନଶ୍ଚ ଦାବନେ ।
 ପ୍ର ତେ ସୁମୁସ୍ୟ ମନସା ପଥା ଭୁବନ୍ନଦେ ସୁତସ୍ୟ ସୋମ୍ୟସ୍ୟାନ୍ନସଃ ॥୭॥

(୧୦।୫୧) ଋଷିଃ - ଦେବାଃ ୧, ୩, ୫, ୭, ୯, ସୌଚୀକଃ ଅଗ୍ନିଃ ୨, ୪, ୬, ୮, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,
 ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ ୧, ୩, ୫, ୭, ୯ ଦେବାଃ ୨, ୪, ୬, ୮

ମହତ୍ତୁଲ୍ଲଂ ପୁବିରଂ ତଦାସୀଦ୍ୟେନାବିଷ୍ଣୁତଃ ପ୍ରବିବେଶିଥାପଃ ।
 ବିଶ୍ୱା ଅପଶ୍ୟଦ୍ବହୁଧା ତେ ଅଗ୍ନେ ଜାତବେଦସ୍ତନ୍ମୋ ଦେବ ଏକଃ ॥୧॥
 କୋ ମା ଦଦର୍ଶ କତମଃ ସ ଦେବୋ ଯୋ ମେ ତନ୍ମୋ ବହୁଧା ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟତ୍ ।
 କ୍ୱାହ ମିତ୍ରାବରୁଣା କ୍ଷିୟନ୍ତ୍ୟଗ୍ନେର୍ବିଶ୍ୱାଃ ସମିଧୋ ଦେବୟାନଃ ॥୨॥
 ଐଚ୍ଛାମ ତ୍ୱା ବହୁଧା ଜାତବେଦଃ ପ୍ରବିଷ୍ଟମଗ୍ନେ ଅପ୍-ସ୍ତୋଷଧୀଷୁ ।
 ତଂ ତ୍ୱା ଯମୋ ଅଚିକେଚିତ୍ରଭାନୋ ଦଶାନ୍ତରୁଷ୍ୟାଦତିରୋଚମାନମ୍ ॥୩॥
 ହୋତ୍ରାଦହଂ ବରୁଣ ବିଭ୍ୟଦାୟଂ ନେଦେବ ମା ଯୁନଜନ୍ନତ୍ର ଦେବାଃ ।
 ତସ୍ୟ ମେ ତନ୍ମୋ ବହୁଧା ନିବିଷ୍ଟା ଏତମର୍ଥଂ ନ ଚିକେତାହମଗ୍ନିଃ ॥୪॥
 ଏହି ମନୁର୍ଦେବୟୁର୍ଯଜ୍ଞକାମୋଽରଂକୃତ୍ୟା ତମସି କ୍ଷେଷ୍ୟଗ୍ନେ ।
 ସୁଗାନ୍ଧପଥଃ କୃଣୁହି ଦେବୟାନାନ୍ ବହୁ ହବ୍ୟାନି ସୁମନସ୍ୟମାନଃ ॥୫॥
 ଅଗ୍ନେଃ ପୂର୍ବେ ଭ୍ରାତରୋ ଅର୍ଥମେତଂ ରଥୀବାଧ୍ୱାନମନ୍ନାବରୀବୁଃ ।
 ତସ୍ମାଦ୍-ଭିୟା ବରୁଣ ଦୂରମାୟଂ ଗୌରୋ ନ କ୍ଷେପ୍ନୋରବିଜେ ଜ୍ୟାୟାଃ ॥୬॥
 କୁର୍ମସ୍ତ ଆୟୁରଜରଂ ଯଦଗ୍ନେ ଯଥା ଯୁକ୍ତୋ ଜାତବେଦୋ ନ ରିଷ୍ୟାଃ ।
 ଅଥା ବହାସି ସୁମନସ୍ୟମାନୋ ଭାଗଂ ଦେବେଭ୍ୟୋ ହବିଷଃ ସୁଜାତ ॥୭॥

ପ୍ରୟାଜାନ୍ତେ ଅନୁୟାଜାଂଶ୍ଚ କେବଳାନୃଜସ୍ବନ୍ତଃ ହବିଷୋ ଦତ୍ତ ଭାଗମ୍ ।
 ଘୃତଂ ଚାପାଂ ପୁରୁଷଂ ଚୌଷଧୀନାମଗ୍ନେଶ୍ଚ ଦୀର୍ଘମାୟୁରସ୍ତୁ ଦେବାଃ ॥୮॥
 ତବ ପ୍ରୟାଜା ଅନୁୟାଜାଶ୍ଚ କେବଳ ଉର୍ଜସ୍ବନ୍ତୋ ହବିଷଃ ସନ୍ତୁ ଭାଗାଃ ।
 ତବାଗ୍ନେ ଯୁଜ୍ଞୋଽୟମସ୍ତୁ ସର୍ବସୁଭ୍ୟଂ ନମନ୍ତାଂ ପ୍ରତିଶଶ୍ବତସ୍ରଃ ॥୯॥

=====

(୧୦।୫୨) ଋଷିଃ - ସୌତୀକଃ ଅଦି୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ବେ ଦେବାଃ

=====

ବିଶ୍ବେ ଦେବାଃ ଶାସ୍ତ୍ରନ ମା ଯଥେହ ହୋତା ବୃତୋ ମନବୈ ଯନ୍ନିଷଦ୍ୟ ।
 ପ୍ର ମେ ବ୍ରୁତ ଭାଗଧେୟଂ ଯଥା ବୋ ଯେନ ପଥା ହବ୍ୟମା ବୋ ବହାନି ॥୧॥
 ଅହଂ ହୋତା ନ୍ୟସୀଦଂ ଯଜୀୟାନ୍ ବିଶ୍ବେ ଦେବା ମରୁତୋ ମା ଜୁନନ୍ତି ।
 ଅହରହରଶ୍ବିନାଧୃୟଂ ବାଂ ବ୍ରହ୍ମା ସମିଦ୍-ଭବତି ସାହୁତିର୍ବାମ୍ ॥୨॥
 ଅୟଂ ଯୋ ହୋତା କିରୁ ସ ଯମସ୍ୟ କମପ୍ୟାହେ ଯସ୍ରମଞ୍ଜନ୍ତି ଦେବାଃ ।
 ଅହରହର୍ଜାୟତେ ମାସିମାସ୍ୟଥା ଦେବା ଦଧିରେ ହବ୍ୟବାହମ୍ ॥୩॥
 ମାଂ ଦେବା ଦଧିରେ ହବ୍ୟବାହମପମ୍-ଲୁକ୍ତଂ ବହୁ କୃକ୍ତ୍ବା ଚରନ୍ତମ୍ ।
 ଅଗ୍ନିର୍ବଦ୍ବାନ୍ୟଜ୍ଞଂ ନଃ କଳ୍ପୟାତି ପଞ୍ଚୟାମଂ ତ୍ରିବୃତଂ ସପ୍ତତନ୍ତମ୍ ॥୪॥
 ଆ ବୋ ଯୁଷ୍ୟମୃତଦ୍ଵଂ ସୁବୀରଂ ଯଥା ବୋ ଦେବା ବରିବଃ କରାଣି ।
 ଆ ବାହ୍ନୋର୍ବଜ୍ରମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଧେୟାମଧେମା ବିଶ୍ବାଃ ପୃତନା ଜୟାତି ॥୫॥
 ତ୍ରୀଣି ଶତା ତ୍ରୀ ସହସ୍ରାଣ୍ୟଗ୍ନିଂ ତ୍ରିଂଶଚ ଦେବା ନବ ଚାସପୟନ୍ ।
 ଔଷଧୃତୈରସ୍ତୃଶନ୍ବୁର୍ହରସ୍ତ୍ବା ଆଦିଜୋତାରଂ ନ୍ୟସାଦୟନ୍ତ ॥୬॥

=====

(୧୦।୫୩) ଋଷିଃ - ଦେବାଃ ୧-୩, ୬-୧୧, ସୌତୀକଃ ଅଗ୍ନିଃ ୪-୫, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୫, ୮,
 ଜଗତୀ ୬-୭, ୯-୧୧, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ ୧-୩, ୬-୧୧, ଦେବାଃ ୪-୫

=====

ୟମୈକ୍ତାମ ମନସା ସୋଽୟମାଗାଦ୍ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ବିଦ୍ବାନ୍ପରୁଷଶ୍ଚିଦ୍ବାନ୍ ।
 ସ ନୋ ଯୁଷଦେବତାତା ଯଜୀୟାନ୍ତି ହି ଷସ୍ରଦନ୍ତରଃ ପୂର୍ବୋ ଅସ୍ମତ୍ ॥୧॥

ଅରାଧି ହୋତା ନିଷଦା ଯଜ୍ଞୀୟାନତି ପ୍ରୟାଂସି ସୁଧିତାନି ହି ଖ୍ୟତ୍ ।
 ଯଜ୍ଞାମହୈ ଯଜ୍ଞିୟାନ୍ଦହନ୍ତ ଦେବୀଁ ଇଳାମହା ଇତ୍ୟା ଆଜ୍ୟେନ ॥୨॥
 ସାଧ୍ୱୀମକର୍ଦ୍ଦେବବୀତିଂ ନୋ ଅଦ୍ୟ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ଜିହ୍ୱାମବିଦାମ ଗୁହ୍ୟାମ୍ ।
 ସ ଆୟୁରାଗାସୁରଭିର୍ବସାନୋ ଭଦ୍ରାମକର୍ଦ୍ଦେବହୃତିଂ ନୋ ଅଦ୍ୟ ॥୩॥
 ତଦଦ୍ୟ ବାଚଃ ପ୍ରଥମଂ ମସୀୟ ଯେନାସୁରାଁ ଅଭି ଦେବା ଅସାମ୍ ।
 ଉର୍ଜାଦ ଉତ ଯଜ୍ଞିୟାସଃ ପଞ୍ଚ ଜନା ମମ ହୋତ୍ରଂ ଭୃଷଧୁମ୍ ॥୪॥
 ପଞ୍ଚ ଜନା ମମ ହୋତ୍ରଂ ଭୃଷନ୍ତାଂ ଗୋଜାତା ଉତ ଯେ ଯଜ୍ଞିୟାସଃ ।
 ପୃଥିବୀ ନଃ ପାର୍ଥିବାତ୍-ପାତ୍ରଂ ହସୋଃକ୍ତରିଷଂ ଦିବ୍ୟାତ୍-ପାତ୍ରସ୍ଥାନ ॥୫॥
 ତନ୍ତୁଂ ତନ୍ନନ୍ତଜସୋ ଭାନୁମନ୍ନିହି ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟତଃ ପଥୋ ରକ୍ଷ ଧିୟା କୃତାନ୍ ।
 ଅନୁଲୁଣଂ ବୟତ ଜୋଗୁବାମପୋ ମନୁର୍ଭବ ଜନୟା ଦୈବ୍ୟଂ ଜନମ୍ ॥୬॥
 ଅକ୍ଷାନହୋ ନହ୍ୟତନୋତ ସୋମ୍ୟା ଇଷ୍ଟଶୁଧୁଂ ରଶନା ଓତ ପିଂଶତ ।
 ଅଷ୍ଟାବନ୍ଧୁରଂ ବହତାଭିତୋ ରଥଂ ଯେନ ଦେବାସୋ ଅନୟନ୍ତୁଭି ପ୍ରିୟମ୍ ॥୭॥
 ଅଶ୍ୱନ୍ତତୀ ରୀୟତେ ସଂ ରଭଧୁମୁଞ୍ଚିଷ୍ଟତ ପ୍ର ତରତା ସଖାୟଃ ।
 ଅତ୍ରା ଜହାମ ଯେ ଅସନ୍ନଶେବାଃ ଶିବାନ୍ୟୟମୁଞ୍ଚିରେମାଭି ବାଜାନ୍ ॥୮॥
 ତୃଷ୍ଣା ମାୟା ବେଦପସାମପସ୍ରମୋ ବିଭ୍ରତ୍-ପାତ୍ରା ଦେବପାନାନି ଶଂତମା ।
 ଶିଶୀତେ ନୂନଂ ପରଶୁଂ ସ୍ୱାୟସଂ ଯେନ ବୃକ୍ଷାଦେତଶୋ ବ୍ରହ୍ମଶୟତିଃ ॥୯॥
 ସତୋ ନୂନଂ କବୟଃ ସଂ ଶିଶୀତ ବାଶୀଭିର୍ଯାଭିରମୃତାୟ ତକ୍ଷଥ ।
 ବିଦ୍ୱାଂସଃ ପଦା ଗୁହ୍ୟାନି କର୍ତ୍ତନ ଯେନ ଦେବାସୋ ଅମୃତଦୃମାନଶୁଃ ॥୧୦॥
 ଗର୍ଭେ ଯୋଷାମଦଧୁର୍ବସୁମାସନ୍ୟପୀତ୍ୟେନ ମନସୋତ ଜିହ୍ୱୟା ।
 ସ ବିଶ୍ୱାହା ସୁମନା ଯୋଗ୍ୟା ଅଭି ସିଷାସନିର୍ବନତେ କାର ଇଞ୍ଜିତିମ୍ ॥୧୧॥

(୧୦।୫୪) ଋଷିଃ - ବୃହଦୁକ୍ଥଃ ବାମଦେବ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ତାଂ ସୁ ତେ କୀର୍ତ୍ତିଂ ମଘବନ୍ତୁହିତ୍ୱା ଯଜ୍ଞା ଭୀତେ ରୋଦସୀ ଅହୁୟେତାମ୍ ।
 ପ୍ରାବୋ ଦେବୀଁ ଆତିରୋ ଦାସମୋଜଃ ପ୍ରଜାୟୈ ତୃସ୍ୟୈ ଯଦଶିକ୍ଷ ଇନ୍ଦ୍ର ॥୧॥
 ଯଦତରସ୍ତନ୍ତା ବାବୃଧାନୋ ବଲାନୀନ୍ଦ୍ର ପ୍ରବ୍ରୁବାଣୋ ଜନେଷୁ ।
 ମାୟେସ୍ତା ତେ ଯାନି ଯୁଜାନ୍ୟାଦୁର୍ନାଦ୍ୟ ଶତ୍ରୁଂ ନନ୍ନୁ ପୁରା ବିବିସ୍ତେ ॥୨॥

କ ଉ ନୁ ତେ ମହିମନଃ ସମସ୍ୟାସ୍ତତ୍-ପୂର୍ବ ରକ୍ଷୟୋଽନ୍ତମାପୁଃ ।
 ଯନ୍ନାତରଂ ଚ ପିତରଂ ଚ ସାକମଜନୟଥାସ୍ତନ୍ନଃ ସ୍ବାୟାଃ ॥୩॥
 ଚତ୍ବାରି ତେ ଅସୁର୍ଯ୍ୟାଣି ନାମାଦାଭ୍ୟାନି ମହିଷସ୍ୟ ସନ୍ତି ।
 ତୁମଙ୍ଗ ତାନି ବିଶ୍ବାନି ବିହେ ଯେଭିଃ କର୍ମାଣି ମଘବଞ୍ଚକର୍ଥ ॥୪॥
 ତୁଂ ବିଶ୍ବା ଦଧିଷେ କେବଲାନି ଯାନ୍ୟାବିର୍ଯ୍ୟା ଚ ଗୁହା ବସୁନି ।
 କାମମିନ୍ନେ ମଘବନ୍ତା ବି ତାରୀସ୍ତୁମାଜ୍ଞାତା ତୁମିନ୍ଦ୍ରାସି ଦାତା ॥୫॥
 ଯୋ ଅଦଧାଞ୍ଜ୍ୟୋତିଷି ଜ୍ୟୋତିରନ୍ତର୍ଯ୍ୟୋ ଅସ୍ତଜନ୍ମଧୁନା ସଂ ମଧୁନି ।
 ଅଧ ପ୍ରିୟଂ ଶୁଷମିନ୍ଦ୍ରାୟ ମନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମକୃତୋ ବୃହଦୁକ୍ଥାଦବାଚି ॥୬॥

(୧୦।୫୫) ଋଷିଃ - ବୃହଦୁକ୍ଥଃ ବାମଦେବ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଦୂରେ ତନ୍ନାମ ଗୁହ୍ୟଂ ପରାଚୈର୍ଯ୍ୟତ୍ନା ଭୀତେ ଅହ୍ମୟେତାଂ ବୟୋଧୈ ।
 ଉଦସ୍ତଭ୍ନାଃ ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମଭୀକେ ଭ୍ରାତୁଃ ପୁତ୍ରାନ୍ନଘବନ୍ତିତ୍ରିଷାଣଃ ॥୧॥
 ମହଞ୍ଜନାମ ଗୁହ୍ୟଂ ପୁରୁଷ୍ଟଗ୍ୟେନ ଭୂତଂ ଜନୟୋ ଯେନ ଭବ୍ୟମ୍ ।
 ପ୍ରତ୍ନଂ ଜାତଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଯଦସ୍ୟ ପ୍ରିୟଂ ପ୍ରିୟାଃ ସମବିଶନ୍ତ ପଞ୍ଚ ॥୨॥
 ଆ ରୋଦସୀ ଅପୃଣାଦୋତ ମଧ୍ୟଂ ପଞ୍ଚ ଦେବୀଂ ଋତୁଶଃ ସପ୍ତସପ୍ତ ।
 ଚତୁସ୍ତ୍ରିଂଶତା ପୁରୁଧା ବି ଚକ୍ଷେ ସରୂପେଣ ଜ୍ୟୋତିଷା ବିବ୍ରତେନ ॥୩॥
 ଯଦୁଷ ଔଚ୍ଛଃ ପ୍ରଥମା ବିଭାନାମଜନୟୋ ଯେନ ପୁଷ୍ପସ୍ୟ ପୁଷ୍ପମ୍ ।
 ଯତ୍ତେ ଜାମିତୁମବରଂ ପରସ୍ୟା ମହନ୍ନହତ୍ୟା ଅସୁରତୁମେକମ୍ ॥୪॥
 ବିଧୁଂ ଦଦ୍ରାଶଂ ସମନେ ବହୁନାଂ ଯୁବାନଂ ସନ୍ତଂ ପଲିତୋ ଜଗାର ।
 ଦେବସ୍ୟ ପଶ୍ୟ କାବ୍ୟଂ ମହିତ୍ବାଦ୍ୟା ମମାର ସ ହ୍ୟଃ ସମାନ ॥୫॥
 ଶାକ୍ତନା ଶାକୋ ଅରୁଣଃ ସୁପର୍ଣ୍ଣ ଆ ଯୋ ମହଃ ଶୂରଃ ସନାଦନୀଳଃ ।
 ଯଜିକେତ ସତ୍ୟମିତନ୍ନ ମୋଘଂ ବସୁ ସ୍ବାର୍ହମୁତ ଜେତୋତ ଦାତା ॥୬॥
 ଐଭିର୍ଦଦେ ବୃଷ୍ଟ୍ୟା ପୌଂସ୍ୟାନି ଯେଭିରୌଷଦୃତହତ୍ୟାୟ ବଜ୍ରୀ ।
 ଯେ କର୍ମଣଃ କ୍ରିୟମାଣସ୍ୟ ମହ୍ନ ଋତେକର୍ମମୁଦଜାୟନ୍ତ ଦେବାଃ ॥୭॥
 ଯୁଜା କର୍ମାଣି ଜନୟନ୍ତିଶ୍ୱୈଜା ଅଶସ୍ତିହା ବିଶ୍ବମନାସୁରାଷାଟ୍ ।
 ପୀତୃଃ ସୋମସ୍ୟ ଦିବ ଆ ବୃଧାନଃ ଶୂରୋ ନିର୍ଯ୍ୟାଧମଘସୁନ୍ ॥୮॥

=====

(୧୦।୫୭) ଋଷିଃ - ବୃହଦୁକ୍ଥଃ ବାମଦେବ୍ୟଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୩, ୭, ଜଗତୀ ୪-୭,

ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

=====

ଇଦଂ ତ ଏକଂ ପର ଉ ତ ଏକଂ ତୃତୀୟେନ ଜ୍ୟୋତିଷା ସଂ ବିଶସ୍ତ ।
ସଂବେଶନେ ତନ୍ମୁଷ୍ଟାରୁରେଧି ପ୍ରିୟୋ ଦେବାନାଂ ପରମେ ଜନିତ୍ରେ ॥୧॥
ତନ୍ମୁଷ୍ଟେ ବାଜିନ୍ଦ୍ରନ୍ ନୟନ୍ତୀ ବାମମସ୍ତଭ୍ୟଂ ଧାତୁ ଶର୍ମ ତୁଭ୍ୟମ୍ ।
ଅହୁତୋ ମହୋ ଧରୁଣାୟ ଦେବାନ୍ନିବୀବ ଜ୍ୟୋତିଃ ସ୍ୱମା ମିମୀୟାଃ ॥୨॥
ବାଜ୍ୟସି ବାଜିନେନା ସୁବେନୀଃ ସୁବିତଃ ସ୍ରୋମଂ ସୁବିତୋ ଦିବଂ ଗାଃ ।
ସୁବିତୋ ଧର୍ମ ପ୍ରଥମାନୁ ସତ୍ୟା ସୁବିତୋ ଦେବାନ୍ନୁସୁବିତୋଽନୁ ପତ୍ନ ॥୩॥
ମହିମ୍ନ ଏଷାଂ ପିତରଶ୍ଚନେଶିରେ ଦେବା ଦେବେଷ୍ଠଦଧୁରପି କ୍ରତୁମ୍ ।
ସମବିବ୍ୟତୁରୁତ ଯ୍ୟାନ୍ୟତ୍ରିଷ୍ଟୁରୈଷାଂ ତନ୍ମୁଷ୍ଟ ନି ବିବିଶୁଃ ପୁନଃ ॥୪॥
ସହୋଭିର୍ବିଶ୍ଵଂ ପରି ଚକ୍ରମୁ ରଜଃ ପୂର୍ବା ଧାମାନ୍ୟମିତା ମିମାନ୍ତାଃ ।
ତନ୍ମୁଷ୍ଟ ବିଶ୍ଵା ଭୁବନା ନି ଯେମିରେ ପ୍ରାସାରୟନ୍ତ ପୁରୁଧ ପ୍ରଜା ଅନୁ ॥୫॥
ଦ୍ୱିଧା ସୁନବୋଽସୁରଂ ସ୍ୱର୍ବିଦମାସ୍ତାପୟନ୍ତ ତୃତୀୟେନ କର୍ମଣା ।
ସ୍ୱାଂ ପ୍ରଜାଂ ପିତରଃ ପିତ୍ର୍ୟଂ ସହ ଆବରେଷ୍ଠଦଧୁସ୍ତ୍ରନ୍ତମାତତମ୍ ॥୬॥
ନାବା ନ କ୍ଷୋଦଃ ପ୍ରଦିଶଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସ୍ୱସ୍ତିଭିରତି ଦୁର୍ଗାଣି ବିଶ୍ଵା ।
ସ୍ୱାଂ ପ୍ରଜାଂ ବୃହଦୁକ୍-ଥୋ ମହିତ୍ୱାବରେଷ୍ଠଦଧାଦା ପରେଷୁ ॥୭॥

=====

(୧୦।୫୭) ଋଷିଃ - ବନ୍ଧୁଃ ଶୁତବନ୍ଧୁଃ ବିପ୍ରବନ୍ଧୁଃ ଗୌପାୟନାଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ,

ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ (ମନଃ ଙ୍))

=====

ମା ପ୍ର ଗାମ ପଥୋ ବୟଂ ମା ଯୁଜ୍ଞାଦିନ୍ଦ୍ର ସୋମିନଃ ।	ମାତ୍ରଃ ସୁନୌ ଅରାତୟଃ ॥୧॥
ୟୋ ଯୁଜ୍ଞସ୍ୟ ପ୍ରସାଧନସ୍ତନ୍ତର୍ଦେବେଷ୍ଟାତତଃ ।	ତମାହୁତଂ ନଶୀମହି ॥୨॥
ମନୋ ନ୍ନା ହୁବାମହେ ନାରାଶଂସେନ ସୋମେନ ।	ପିତୃଣାଂ ଚ ମନ୍ତୁଭିଃ ॥୩॥
ଆ ତ ଏତୁ ମନଃ ପୁନଃ କ୍ରତ୍ୱେ ଦକ୍ଷାୟ ଜୀବସେ ।	ଜ୍ୟୋକ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଦୃଶେ ॥୪॥

ପୁନର୍ନଃ ପିତରୋ ମନୋ ଦଦାତୁ ଦୈବ୍ୟା ଜନଃ ।
ବୟଂ ସୋମ ବ୍ରତେ ତବ ମନସ୍ତନୁଷ୍ଠ ବିଭ୍ରତଃ ।

ଜୀବଂ ବ୍ରାତଂ ସଚେମହି ॥୫॥
ପ୍ରଜାବନ୍ଧଃ ସଚେମହି ॥୬॥

(୧୦।୫୮) ଋଷିଃ - ବନ୍ଧୁଃ ଶୁତବନ୍ଧୁଃ ବିପ୍ରବନ୍ଧୁଃ ଗୌପାୟନାଃ,
ଦେବତା - ମନଃ ଆବର୍ତ୍ତମାନଂ

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍,

ୟତ୍ରେ ଯମଂ ବୈବସ୍ୱତଂ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୧॥
ୟତ୍ରେ ଦିବଂ ଯତ୍-ପୃଥିବୀଂ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୨॥
ୟତ୍ରେ ଭୂମିଂ ଚତୁର୍ଭୂଷିଂ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୩॥
ୟତ୍ରେ ଚତସ୍ରଃ ପ୍ରତିଶୋ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୪॥
ୟତ୍ରେ ସମୁଦ୍ରମର୍ଣ୍ଣବଂ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୫॥
ୟତ୍ରେ ମରୀଚୀଃ ପ୍ରବତୋ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୬॥
ୟତ୍ରେ ଅପୋ ଯଦୋଷଧୀର୍ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୭॥
ୟତ୍ରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଯଦୁଷସଂ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୮॥
ୟତ୍ରେ ପର୍ବତାନ୍-ବୃହତୋ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୯॥
ୟତ୍ରେ ବିଶ୍ୱମିଦଂ ଜଗନ୍ନନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୧୦॥
ୟତ୍ରେ ପରାଃ ପରାବତୋ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୧୧॥
ୟତ୍ରେ ଭୂତଂ ଚ ଭବ୍ୟଂ ଚ ମନୋ ଜଗାମ ଦୂରକମ୍ । ତତ୍ତ ଆ ବର୍ତ୍ତୟାମସୀହ ସୟାୟ ଜୀବସେ ॥୧୨॥

(୧୦।୫୯) ଋଷିଃ - ବନ୍ଧୁଃ ଶୁତବନ୍ଧୁଃ ବିପ୍ରବନ୍ଧୁଃ ଗୌପାୟନାଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୭, ପଞ୍ଜିଃ ୮,
ମହାପଞ୍ଜିଃ ୯, ପଞ୍-ଛୁଃ ୧୦, ଦେବତା - ନିରୂତିଃ ୧-୩, ନିରୂତିଃ ସୋମଃ ଚ ୪, ଅସୁନୀତିଃ ୫-୭,
ପୃଥିବୀଦ୍-ୟତ୍ତରିକ୍ଷସୋମପୂଷପଥ୍ୟାସ୍ୱସ୍ତୟଃ ୭, ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ୮-୯, ଇନ୍ଦ୍ର-ଦ୍ୟାବାପୃଥିବ୍ୟଃ ୧୦

ପ୍ର ତାର୍ଯ୍ୟାୟଃ ପ୍ରତରଂ ନବୀୟଃ ସ୍ଥାତାରେବ କ୍ରତୁମତା ରଥସ୍ୟ ।
ଅଧ ଚ୍ୟବାନ ଉତ୍ତବୀତ୍ୟର୍ଥଂ ପରାତରଂ ସୁ ନିରୂତିର୍ଜିହୀତାମ୍ ॥୧॥

ସାମନ୍ତ ରାୟେ ନିଧିମନ୍ତ୍ରଣଂ କରାମହେ ସୁ ପୁରୁଧ ଶ୍ରବାଂସି ।
 ତା ନୋ ବିଶ୍ୱାନ୍ତି ଜରିତା ମମତ୍ତୁ ପରାତରଂ ସୁ ନିରୂତିର୍ଜିହୀତାମ୍ ॥୨॥
 ଅଭୀ ଶ୍ପର୍ଦ୍ଧଃ ପୌଂସ୍ୟୈର୍ଭବେମ ଦୈର୍ଘ୍ୟଂ ତୁମିଂ ଗିରୟୋ ନାତ୍ରାନ୍ ।
 ତା ନୋ ବିଶ୍ୱାନ୍ତି ଜରିତା ଚିକେତ ପରାତରଂ ସୁ ନିରୂତିର୍ଜିହୀତାମ୍ ॥୩॥
 ମୋ ଷୁ ଶଃ ସୋମ ମୃତ୍ୟବେ ପରା ଦାଃ ପଶ୍ୟେମ ନୁ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଚ୍ଚରନ୍ତମ୍ ।
 ଦ୍ୟୁଭିର୍ହିତୋ ଜରିମା ସୁ ନୋ ଅସୁ ପରାତରଂ ସୁ ନିରୂତିର୍ଜିହୀତାମ୍ ॥୪॥
 ଅସୁନୀତେ ମନୋ ଅସ୍ତାସୁ ଧାରୟ ଜୀବାତବେ ସୁ ପ୍ର ଡିରା ନ ଆୟୁଃ ।
 ରାରନ୍ତି ନଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ସଂହୃଶି ଘୃତେନ ହୁଂ ତନ୍ତୁଂ ବର୍ଧୟସ୍ ॥୫॥
 ଅସୁନୀତେ ପୁନରସ୍ତାସୁ ଚକ୍ଷୁଃ ପୁନଃ ପ୍ରାଶମିହ ନୋ ଧେହି ଭୋଗମ୍ ।
 ଜ୍ୟୋକ୍ପଶ୍ୟେମ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଚ୍ଚରନ୍ତମନୁମତେ ମୃଲୟା ନଃ ସ୍ୱସ୍ତି ॥୬॥
 ପୁନର୍ନୋ ଅସୁଂ ପୃଥିବୀ ଦଦାତୁ ପୁନର୍ଦୈର୍ଘ୍ୟେବୀ ପୁନରନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ।
 ପୁନର୍ନଃ ସୋମସ୍ତନ୍ତୁଂ ଦଦାତୁ ପୁନଃ ପୃଷା ପଥ୍ୟାଂ ଯା ସ୍ୱସ୍ତିଃ ॥୭॥
 ଶଂ ରୋଦସୀ ସୁବନ୍ଧବେ ଯଦ୍ୱୀ ଋତସ୍ୟ ମାତରା ।
 ଭରତାମପ ଯଦ୍ରପୋ ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ପୃଥିବି କ୍ଷମା ରପୋ ମୋ ଷୁ ତେ କିଂ ତନାମମତ୍ ॥୮॥
 ଅବ ଦୃକେ ଅବ ତ୍ରିକା ଦିବଶ୍ଚରନ୍ତି ଭେଷଜା ।
 କ୍ଷମା ଚରିଷ୍ଟେକକଂ ଭରତାମପ ଯଦ୍ରପୋ ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ପୃଥିବି କ୍ଷମା ରପୋ ମୋ ଷୁ ତେ କିଂ ତନାମମତ୍ ॥୯॥
 ସମିନ୍ଦ୍ରେୟ ଗାମନତ୍ୱାହଂ ଯ ଆବହୁଦୁଶୀନରାଶ୍ୟା ଅନଃ ।
 ଭରତାମପ ଯଦ୍ରପୋ ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ପୃଥିବି କ୍ଷମା ରପୋ ମୋ ଷୁ ତେ କିଂ ତନାମମତ୍ ॥୧୦॥

(୧୦।୨୦) ଋଷିଃ - ବନ୍ଧୁଃ ଶୁଭବନ୍ଧୁଃ ବିପ୍ରବନ୍ଧୁଃ ଗୌପାୟନାଃ ୧-୫, ୭-୧୨, ଅଗସ୍ତ୍ୟସ୍ୱସ୍ତା ଏଷାଂ ମାତା
 ଋଷିକା ୨, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧-୫, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୬-୭, ୧୦-୧୨, ପଞ୍ଜିଃ ୮-୯,
 ଦେବତା - ଅସମାତିଃ ୧-୪, ୬, ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୫, ଜୀବଃ ୭-୧୧, ହସ୍ତଃ ୧୨

ଆ ଜନଂ ଦୈଷସଂହୃଶଂ ମାହୀନାନାମୁପସ୍ତୁତମ୍ ।   ଅଗନ୍ତୁ ବିଭ୍ରତୋ ନମଃ ॥୧॥
 ଅସମାତିଂ ନିତୋଶନଂ ଦୈଷଂ ନିୟୁୟିନଂ ରଥମ୍ ।   ଭଜେରଥସ୍ୟ ସତ୍-ପତିମ୍ ॥୨॥
 ଯୋ ଜନାନ୍ ମହିଷାଁ ଇବାତିତସ୍ତୌ ପବୀରବାନ୍ ।   ଭତାପବୀରବାନ୍ ଯୁଧା ॥୩॥

ଯଥେଷ୍ଟାକୁରୁପ ବ୍ରତେ ରେବାନ୍ନରାୟୋଧତେ । ଦିବୀବ ପଞ୍ଚି କୃଷ୍ଣୟଃ ॥୪॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଶତ୍ରାସମାତିଷ୍ଠ ରଥପ୍ରୋଷେଷ୍ଠ ଧାରୟ । ଦିବୀବ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦୃଶେ ॥୫॥
 ଅଗସ୍ତ୍ୟସ୍ୟ ନଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସପ୍ତୀ ଯୁନସି ରୋହିତା । ପଣୀନ୍ୟାକ୍ରମୀରତି ବିଶ୍ୱାନାଜନ୍ନରାଧସଃ ॥୬॥
 ଅୟଂ ମାତାୟଂ ପିତାୟଂ ଜୀବାତୁରାଗମତ୍ । ଇଦଂ ତବ ପ୍ରସର୍ପଣଂ ସୁବନ୍ଧବେହି ନିରିହି ॥୭॥
 ଯଥା ଯୁଗଂ ବରତ୍ରୟା ନହ୍ୟନ୍ତି ଧରୁଣାୟ କମ୍ ।
 ଏବା ଦାଧାର ତେ ମନୋ ଜୀବାତବେ ନ ମୃତ୍ୟବେଽଥୋ ଅରିଷ୍ଟତାତୟେ ॥୮॥
 ଯଥେୟଂ ପୃଥିବୀ ମହୀ ଦାଧାରେମାନୁନୟତୀନ୍ ।
 ଏବା ଦାଧାର ତେ ମନୋ ଜୀବାତବେ ନ ମୃତ୍ୟବେଽଥୋ ଅରିଷ୍ଟତାତୟେ ॥୯॥
 ଯମାଦହଂ ବୈବସ୍ୱତାସୁବନ୍ଧୋର୍ମନ ଆଭରମ୍ । ଜୀବାତବେ ନ ମୃତ୍ୟବେଽଥୋ ଅରିଷ୍ଟତାତୟେ ॥୧୦॥
 ନ୍ୟଗ୍ନାତୋଽବ ବାତି ନ୍ୟକ୍ତପତି ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ନୀତୀନମୟା ଦୁହେ ନ୍ୟଗ୍ନବତୁ ତେ ରପଃ ॥୧୧॥
 ଅୟଂ ମେ ହସ୍ତୋ ଭଗବାନୟଂ ମେ ଭଗବତ୍ତରଃ । ଅୟଂ ମେ ବିଶ୍ୱଭେଷଜୋଽୟଂ ଶିବାଭିମର୍ଶନଃ ॥୧୨॥

(୧୦।୨୧) ଋଷିଃ - ନାଭାନୋଦିଷ୍ଠଃ ମାନବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

ଇଦମିତ୍-ଆ ରୌଦ୍ରଂ ଗୁର୍ତ୍ତବତା ବ୍ରହ୍ମ କ୍ରତ୍ୱା ଶତ୍ୟାମନ୍ତରାଜୌ ।
 କ୍ରାଶା ଯଦସ୍ୟ ପିତରା ମଂହନେଷ୍ଠାଃ ପର୍ଷତ୍-ପକ୍-ଥେ ଅହନ୍ନା ସପ୍ତ ହୋତୁନ୍ ॥୧॥
 ସ ଇଦାନାୟ ଦଭ୍ୟାୟ ବନ୍ଧୁଞ୍ଚ୍ୟବାନଃ ସୂର୍ଯୋରମିମୀତ ବେଦିମ୍ ।
 ତୁର୍ବୟାଣୋ ଗୁର୍ତ୍ତବତସ୍ତମଃ କ୍ଷୋଦୋ ନ ରେତ ଇତତ୍ତତି ସିଞ୍ଚିତ୍ ॥୨॥
 ମନୋ ନ ଯେଷୁ ହବନେଷୁ ତିଗ୍ନଂ ବିପଃ ଶତ୍ୟା ବନ୍ଧୁଥୋ ଦ୍ରବନ୍ତା ।
 ଆ ଯଃ ଶର୍ଯାଭିସ୍ତୁବିନ୍ଦୁମ୍-ଶୋ ଅସ୍ୟାଶ୍ରୀଶୀତାଦିଶଂ ଗଭସ୍ତୌ ॥୩॥
 କୃଷ୍ଣା ଯଦ୍-ଗୋଷ୍ଠରୁଣୀଷୁ ସୀଦଦିବୋ ନପାତାଶ୍ୱିନା ଦୁବେ ବାମ୍ ।
 ବୀତଂ ମେ ଯଜ୍ଞମା ଗତଂ ମେ ଅନ୍ନଂ ବବନ୍ଧାଂସା ନେଷମସ୍ତୁତଧୁ ॥୪॥
 ପ୍ରଥିଷ୍ଠ ଯସ୍ୟ ବୀରକର୍ମମିଷ୍ଟଦନ୍ତୁଷିତଂ ନୁ ନୟୋ ଅପୌହତ୍ ।
 ପୁନସ୍ତଦା ବୃହତି ଯତ୍-କନାୟା ଦୁହିତୁରା ଅନୁଭୃତମନର୍ବା ॥୫॥
 ମଧ୍ୟା ଯତ୍-କର୍ତ୍ତୃମଭବଦଭୀକେ କାମଂ କୃଶ୍ଣାନେ ପିତରି ଯୁବତ୍ୟାମ୍ ।
 ମନାନଗ୍ରେତୋ ଜହତୁର୍ବୟନ୍ତା ସାନୌ ନିଷିକ୍ତଂ ସୁକୃତସ୍ୟ ଯୋନୌ ॥୬॥

ପିତା ଯସ୍ତାଂ ଦୁହିତରମପିଷ୍ଠନ୍ ସ୍ଥୟା ରେତଃ ସଂଜଗ୍ନାନୋ ନି ଷିଞ୍ଜିତ୍ ।
 ସ୍ତ୍ରୀଧ୍ୟୋଽଜନୟନ୍ ବ୍ରହ୍ମ ଦେବା ବାସ୍ତୋଷ୍ଠିତଂ ବ୍ରତପାଂ ନିରତୟନ୍ ॥୭॥
 ସ ଇଂ ବୃଷା ନ ଫେନମସ୍ୟଦାଜୌ ସ୍ଥଦା ପରୈଦପ ଦତ୍ରତେତାଃ ।
 ସରତ୍-ପଦା ନ ଦକ୍ଷିଣା ପରାବୃତ୍ ନ ତା ନୁ ମେ ପୃଣନ୍ୟୋ ଜଗୃତ୍ରେ ॥୮॥
 ମୟୁ ନ ବହିଃ ପ୍ରଜାୟା ଉପକିରଗ୍ନିଂ ନ ନଗ୍ନ ଉପ ସୀଦଦୂଧଃ ।
 ସନିତେଧ୍ନଂ ସନିତୋତ ବାଜଂ ସ ଧର୍ତ୍ତା ଜଞ୍ଜେ ସହସ୍ରା ଯବୀୟୁତ୍ ॥୯॥
 ମୟୁ କନାୟାଃ ସଖ୍ୟଂ ନବଗ୍ନା ଋତଂ ବଦନ୍ତ ଋତୟୁକ୍ତିମଗ୍ନନ୍ ।
 ଦ୍ଵିବର୍ହସୋ ଯ ଉପ ଗୋପମାଗୁରଦକ୍ଷିଣାସୋ ଅରୂ୍ୟତା ଦୁଦୁଷନ୍ ॥୧୦॥
 ମୟୁ କନାୟାଃ ସଖ୍ୟଂ ନବୀୟୋ ରାଧୋ ନ ରେତ ଋତମିତ୍ତୁରଣ୍ୟନ୍ ।
 ଶୁଚି ଯତ୍ରେ ରେକ୍ଷ ଆୟଜନ୍ତୁ ସବର୍ଦ୍ଧୁଘାୟାଃ ପୟ ଉସ୍ତ୍ରୟାୟାଃ ॥୧୧॥
 ପଶ୍ଵା ଯତ୍-ପଶ୍ଵା ବିୟୁତା ରୁଧନ୍ତେତି ବ୍ରବୀତି ବକ୍ତ୍ରୀ ରରାଣଃ ।
 ବସୋର୍ବସୁତ୍ଵା କାରବୋଽନେହା ବିଶ୍ଵଂ ବିବେଷ୍ଠି ଦ୍ରବିଶମୁପ ସ୍ତୁ ॥୧୨॥
 ତଦିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ପରିଷଦ୍ଵାନୋ ଅଗ୍ନନ୍ପୁରୁ ସଦନ୍ତୋ ନାର୍ଷଦଂ ବିଭିସନ୍ ।
 ବି ଶୁଷ୍ଠସ୍ୟ ସଂଗ୍ରଥିତମନର୍ବା ବିଦତ୍-ପୁରୁପ୍ରଜାତସ୍ୟ ଗୁହା ଯତ୍ ॥୧୩॥
 ଭର୍ଗୋ ହ ନାମୋତ ଯସ୍ୟ ଦେବାଃ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତ୍ରିଷଧସ୍ତେ ନିଷେଦୁଃ ।
 ଅଗ୍ନିର୍ହ ନାମୋତ ଜାତବେଦାଃ ଶୁଧୀ ନୋ ହୋତରୃତସ୍ୟ ହୋତାଧୁକ୍ ॥୧୪॥
 ଉତ ତ୍ୟା ମେ ରୌଦ୍ରାବର୍ତମନ୍ତା ନାସତ୍ୟାବିନ୍ତ ଗୂର୍ତ୍ତୟେ ଯଜଧ୍ୟୈ ।
 ମନୁଷ୍ଠଦୃକ୍ତବର୍ହସେ ରରାଣା ମୟୁ ହିତପ୍ରୟସା ବିଷ୍ଣୁ ଯଜ୍ୟୁ ॥୧୫॥
 ଅୟଂ ସୁତୋ ରାଜା ବନ୍ଧି ବେଧା ଅପଶ୍ଵ ବିପ୍ରସ୍ତରତି ସ୍ଵସେତୁଃ ।
 ସ କକ୍ଷୀବନ୍ତଂ ରେଜୟସ୍ତୋ ଅଗ୍ନିଂ ନେମିଂ ନ ଚକ୍ରମର୍ବତୋ ରୟୁଦୁ ॥୧୬॥
 ସ ଦ୍ଵିବନ୍ଧୁର୍ବୈତରଣୋ ଯଷ୍ଠା ସବର୍ଧୁଂ ଧେନୁମସ୍ଵଂ ଦୁହଧ୍ୟୈ ।
 ସଂ ଯନ୍ତିତ୍ରାବରୁଣା ବୃଞ୍ଜ ଉକ୍-ଧୈର୍ଜ୍ୟଶ୍ଚେତିରୟମଣଂ ବରୂଧୈଃ ॥୧୭॥
 ତଦ୍ଵନ୍ଧୁଃ ସୁରିର୍ଦିବି ତେ ଧିୟଂଧା ନାଭାନେଦିଷ୍ଠୋ ରପତି ପ୍ର ବେନନ୍ ।
 ସା ନୋ ନାଭିଃ ପରମାସ୍ୟ ବା ଘାହଂ ତତ୍-ପଶ୍ଵା କତିଧକ୍ଷିଦାସ ॥୧୮॥
 ଇୟଂ ମେ ନାଭିରିହ ମେ ସଧସ୍ତମିମେ ମେ ଦେବା ଅୟମସ୍ମି ସର୍ବଃ ।
 ଦ୍ଵିଜା ଅହ ପ୍ରଥମଜା ଋତସ୍ୟୋଦଂ ଧେନୁରଦୁହନ୍ତାୟମାନା ॥୧୯॥

ଅଧାସ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୋ ଅରତିର୍ଭିଭାବାବ ସ୍ୟତି ଦ୍ଵିବର୍ତ୍ତନିର୍ବନେଷାଟ୍ ।
 ଉର୍ଧ୍ଵା ଯୁକ୍ତେଶିନ୍ ଶିଶୁର୍ଦନ୍ତୁଷୁ ଘ୍ନିରଂ ଶେବୃଧଂ ସୁତ ମାତା ॥୨୦॥
 ଅଧା ଗାବ ଉପମାତିଂ କନାୟା ଅନୁ ଶ୍ଵାନ୍ତସ୍ୟ କସ୍ୟ ଚିତ୍-ପରେୟୁଃ ।
 ଶୁଧି ତ୍ଵଂ ସୁଦ୍ରବିଶୋ ନସ୍ତୁଂ ଯାଳାଶ୍ଵୟା ବାବୃଧେ ସୁନୃତାଭିଃ ॥୨୧॥
 ଅଧ ତ୍ଵମିନ୍ଦ୍ର ବିଜ୍ୟସ୍ଥାନୁହୋ ରାୟେ ନୃପତେ ବଜ୍ରବାହୁଃ ।
 ରକ୍ଷା ତ ନୋ ମଘୋନଃ ପାହି ସୁରୀନନେହସସ୍ତେ ହରିବୋ ଅଭିଷ୍ଠୋ ॥୨୨॥
 ଅଧ ଯଦ୍ରାଜାନା ଗବିଷ୍ଠୋ ସରସ୍ରରଶୁଃ କାରବେ ଜରଶୁଃ ।
 ବିପ୍ରଃ ପ୍ରେଷ୍ଠଃ ସ ହ୍ୟେଷାଂ ବଭୂବ ପରା ତ ବକ୍ଷଦ୍ରୁତ ପର୍ଷଦେନାନ୍ ॥୨୩॥
 ଅଧା ନୃସ୍ୟ ଜେନ୍ୟସ୍ୟ ପୁଷ୍ଠୋ ବୃଥା ରେଭନ୍ତ ଇମହେ ତଦୁ ନୁ ।
 ସରଶୁରସ୍ୟ ସୁନୁରଶ୍ଵୋ ବିପ୍ରଶ୍ଵାସି ଶ୍ରବସଶ୍ଚ ସାତୌ ॥୨୪॥
 ଯୁବୋର୍ଯ୍ଯଦି ସଖ୍ୟାୟାସ୍ତେ ଶର୍ଧାୟା ସ୍ତୋମଂ ଭୁଭୁଷେ ନମସ୍ତାନ୍ ।
 ବିଶ୍ଵତ୍ର ଯସ୍ମିନ୍ନା ଗିରଃ ସମୀଚୀଃ ପୂର୍ବୀବ ଗାତୁର୍ଦାଶସୁନୃତାୟୈ ॥୨୫॥
 ସ ଗୃଣାନୋ ଅଦ୍-ଭିର୍ଦେବବାନିତି ସୁବନ୍ଧୁର୍ନମସା ସୁକ୍ଳେଃ ।
 ବର୍ଧଦୁକ୍-ଧୈର୍ବଚୋଭିରା ହି ନୁନଂ ବ୍ୟଧୈତି ପୟସ ଉସ୍ତ୍ରିୟାୟାଃ ॥୨୬॥
 ତ ଉ ଷୁ ଶୋ ମହୋ ଯଜତ୍ରା ଭୂତ ଦେବାସ ଉତୟେ ସଜୋଷାଃ ।
 ଯେ ବାଜାଁ ଅନୟତା ବିୟନ୍ତୋ ଯେ ସ୍ଥା ନିଚେତାରୋ ଅମୂରାଃ ॥୨୭॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧ - ୨୪)

(୧୦।୨୨) ଋଷିଃ - ନାଭାନୋଦିଷ୍ଠଃ ମାନବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୪, ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ ୫, ୮-୯, ବୃହତୀ ୬,
ସତୋବୃହତୀ ୭, ଗାୟତ୍ରୀ ୧୦, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୧, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ ଙ୍ ୧-୬,
ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ ୭, ସାବର୍ଣ୍ଣେର୍ଦାନଂ ୮-୧୧

ୟେ ଯଜ୍ଞେନ ଦକ୍ଷିଣାୟା ସମକ୍ତା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସଖ୍ୟମମୃତତ୍ୱମାନଶ ।
ତେଭ୍ୟା ଭଦ୍ରମଙ୍ଗିରସୋ ବୋ ଅସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଗୃଭ୍ଣୀତ ମାନବଂ ସୁମେଧସଃ ।।୧।।
ୟ ଉଦାଜନ୍ ପିତରୋ ଗୋମୟଂ ବସ୍ତୃତେନାଭିନ୍ନନ୍ ପରିବସ୍ତରେ ବଲମ୍ ।
ଦୀର୍ଘାୟୁତ୍ୱମଙ୍ଗିରସୋ ବୋ ଅସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଗୃଭ୍ଣୀତ ମାନବଂ ସୁମେଧସଃ ।।୨।।
ୟ ଋତେନ ସୂର୍ଯ୍ୟମାରୋହୟନ୍ ଦିବ୍ୟପ୍ରଥୟନ୍ ପୃଥିବୀଂ ମାତରଂ ବି ।
ସୁପ୍ରଜାସ୍ତମଙ୍ଗିରସୋ ବୋ ଅସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଗୃଭ୍ଣୀତ ମାନବଂ ସୁମେଧସଃ ।।୩।।
ଅୟଂ ନାଭା ବଦତି ବଲ୍-ଗୁ ବୋ ଗୃହେ ଦେବପୁତ୍ରା ଋଷୟସ୍ତୁଲ୍ଲଶୋତନ ।
ସୁବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟମଙ୍ଗିରସୋ ବୋ ଅସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଗୃଭ୍ଣୀତ ମାନବଂ ସୁମେଧସଃ ।।୪।।
ବିରୁପାସ ଇଦୃଷୟସ୍ତ ଇଦ୍-ଗମ୍ଭୀରବେପସଃ । ତେ ଅଙ୍ଗିରସଃ ସୁନବସ୍ତେ ଅଗ୍ନୋଃ ପରି ଜଞ୍ଜିରେ ।।୫।।
ୟେ ଅଗ୍ନୋଃ ପରି ଜଞ୍ଜିରେ ବିରୁପାସୋ ଦିବସ୍ପରି ।
ନବଗ୍ନୋ ନୁ ଦଶଗ୍ନୋ ଅଙ୍ଗିରସ୍ତମଃ ସତା ଦେବେଷୁ ମହତେ ।।୬।।
ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ଯୁଜା ନିଃ ସୃଜନ୍ତ ବାଘତୋ ବ୍ରଜଂ ଗୋମତ୍ତମଶ୍ୱିନମ୍ ।
ସହସ୍ରଂ ମେ ଦଦତୋ ଅଷ୍ଟକର୍ଣ୍ଣ୍ୟଃ ଶ୍ରବୋ ଦେବେଷ୍ଟକ୍ରତ ।।୭।।
ପ୍ର ନୁନଂ ଜାୟତାମୟଂ ମନୁସ୍ତୋକ୍ତେବ ରୋହତୁ । ଯଃ ସହସ୍ରଂ ଶତାଶ୍ଵଂ ସଦ୍ୟା ଦାନାୟ ମହତେ ।।୮।।
ନ ତମଶ୍ଳୋତି କଶ୍ଚନ ଦିବ ଇବ ସାନ୍ଧାରଭମ୍ । ସାବର୍ଣ୍ଣ୍ୟସ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣା ବି ସିନ୍ଧୁରିବ ପପ୍ରଥେ ।।୯।।
ଉତ ଦାସା ପରିବିଷେ ସ୍ଥଦିଷ୍ଠୀ ଗୋପରୀଶସା । ଯଦୁସ୍ତୁର୍ବଶ୍ଚ ମାମହେ ।।୧୦।।
ସହସ୍ରଦା ଗ୍ରାମଣୀର୍ମା ରିଷନ୍ତନ୍ତୁଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣାସ୍ୟ ଯତମାନୈତୁ ଦକ୍ଷିଣା ।
ସାବର୍ଣ୍ଣେର୍ଦେବାଃ ପ୍ର ତିରତ୍ତ୍ୱାୟୁର୍ଯସ୍ତନ୍ନଶ୍ରାନ୍ତା ଅସନାମ ବାଜମ୍ ।।୧୧।।

=====

(୧୦।୨୩) ଋଷିଃ - ଗୟଃ ପ୍ଲାତଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୪, ଜଗତୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଙ୍ ୧୫, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୬-୧୭,
 ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ ୧-୧୪, ୧୭, ପଥ୍ୟା ସ୍ଵସ୍ତିଃ ୧୫-୧୭

=====

ପରାବତୋ ଯେ ଦିଧିଷନ୍ତ ଆପ୍ୟଂ ମନୁପ୍ରୀତାସୋ ଜନିମା ବିବସ୍ଵତଃ ।
 ଯୁୟାତେୟେ ନଦୁଷ୍ୟସ୍ୟ ବର୍ହିଷି ଦେବା ଆସତେ ତେ ଅଧି ବ୍ରୁବନ୍ତୁ ନଃ ॥୧॥
 ବିଶ୍ଵା ହି ବୋ ନମସ୍ୟାନି ବନ୍ଧ୍ୟା ନାମାନି ଦେବା ଉତ ଯଜ୍ଞିୟାନି ବଃ ।
 ଯେ ସ୍ତ ଜାତା ଅଦିତେରଦ୍-ଭ୍ୟସ୍ଵରି ଯେ ପୃଥିବ୍ୟାସ୍ତେ ମ ଇହ ଶୁଭା ହବନ୍ ॥୨॥
 ଯେଭ୍ୟୋ ମାତା ମଧୁମତ୍-ପିନ୍ଦୁତେ ପୟଃ ପୀୟୂଷଂ ଦ୍ୟୌରଦିତିରଦ୍ରିବର୍ହାଃ ।
 ଉକ୍ଥଶୁଷ୍ଟାନ୍ ବୃଷଭରାତ୍ସ୍ଵପ୍ନସସ୍ତ୍ରା ଆଦିତ୍ୟା ଅନୁ ମଦା ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୩॥
 ନୃତକ୍ଷସୋ ଅନିମିଷନ୍ତୋ ଅର୍ହଣା ବୃହଜ୍ଵେବାସୋ ଅମୃତତ୍ଵମାନଶୁଃ ।
 ଜ୍ୟୋତୀରଥା ଅହିମାୟା ଅନାଗସୋ ଦିବୋ ବର୍ଷ୍ଣାଣଂ ବସତେ ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୪॥
 ସମ୍ରାଜୋ ଯେ ସୁବୃଧୋ ଯଜ୍ଞମାୟୁରପରିହୃତା ଦଧିରେ ଦିବି କ୍ଷୟନ୍ ।
 ତାଁ ଆ ବିବାସ ନମସା ସୁବୃକ୍ତିଭିର୍ମହୋ ଆଦିତ୍ୟା ଅଦିତିଂ ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୫॥
 କୋ ବଃ ସ୍ତୋମଂ ରାଧତି ଯଂ ଜୁଜୋଷଥ ବିଶ୍ଵେ ଦେବାସୋ ମନୁଷୋ ଯତି ଷ୍ଟନ ।
 କୋ ବୋଽଧୁରଂ ତୁବିଜାତା ଅରଂ କରଦ୍ୟୋ ନଃ ପର୍ଷଦତ୍ୟଂହଃ ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୬॥
 ଯେଭ୍ୟୋ ହୋତ୍ରାଂ ପ୍ରଥମାମାୟେଜେ ମନୁଃ ସମିଜ୍ଞାଗ୍ନିର୍ମନସା ସପ୍ତ ହୋତୃଭିଃ ।
 ତ ଆଦିତ୍ୟା ଅଭୟଂ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞତ ସୁଗା ନଃ କର୍ତ୍ତ ସୁପଥା ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୭॥
 ଯ ଇଶିରେ ଭୁବନସ୍ୟ ପ୍ରଚେତସୋ ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ସ୍ଥାତୁର୍ଜଗତଶ୍ଚ ମନ୍ତବଃ ।
 ତେ ନଃ କୃତାଦକୃତାଦେନସସ୍ତୟା ଦେବାସଃ ପିପୃତା ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୮॥
 ଭରେଷ୍ଠିନ୍ସଂ ସୁହବଂ ହବାମହେଂହୋମୁତଂ ସୁକୃତଂ ଦୈବ୍ୟଂ ଜନମ୍ ।
 ଅଗ୍ନିଂ ମିତ୍ରଂ ବରୁଣଂ ସାତୟେ ଭଗଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ମରୁତଃ ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୯॥
 ସୁତ୍ରାମାଣଂ ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମନେହସଂ ସୁଶର୍ମାଣମଦିତିଂ ସୁପ୍ରଣୀତିମ୍ ।
 ଦୈବୀଂ ନାବଂ ସ୍ଵରିତ୍ରାମନାଗସମସ୍ରବନ୍ତୀମା ରୁହେମା ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୧୦॥
 ବିଶ୍ଵେ ଯଜତ୍ରା ଅଧି ବୋଚତୋତୟେ ତ୍ରାୟଧ୍ଵଂ ନୋ ଦୁରେବାୟା ଅଭିହୁତଃ ।
 ସତ୍ୟୟା ବୋ ଦେବହୃତ୍ୟା ଦୁବେମ ଶୃଣୁତୋ ଦେବା ଅବସେ ସ୍ଵସ୍ତୟେ ॥୧୧॥

ଅପାମୀବାମପ ବିଶ୍ୱାମନାହୁତିମପାରାତିଂ ଦୁର୍ବିଦତ୍ରାମଦାୟତଃ ।
 ଆରେ ଦେବା ଦୈଷୋ ଅସ୍ତଦ୍ୟନ୍ୟୋତନୋରୁ ଶଃ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞତା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୭॥
 ଅରିଷ୍ଟଃ ସ ମର୍ତ୍ତୋ ବିଶ୍ୱ ଏଧତେ ପ୍ର ପ୍ରଜାଭିର୍ଜାୟତେ ଧର୍ମଶସ୍ତ୍ରି ।
 ଯମାଦିତ୍ୟାସୋ ନୟଥା ସୁନୀତିଭିରତି ବିଶ୍ୱାନି ଦୁରିତା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୮॥
 ଯଂ ଦେବାସୋଽବଥ ବାଜସାତୌ ଯଂ ଶୂରସାତା ମରୁତୋ ହିତେ ଧନେ ।
 ପ୍ରାତର୍ଯ୍ୟାବାଶଂ ରଥମିନ୍ଦ୍ର ସାନସିମରିଷ୍ୟନ୍ତମା ରୁହେମା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୯॥
 ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପଥ୍ୟାସୁ ଧନ୍ୱସୁ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟୟୁ ବୃଜନେ ସ୍ୱର୍ବତି ।
 ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁତ୍ରକୃଥେଷୁ ଯୋନିଷୁ ସ୍ୱସ୍ତି ରାୟେ ମରୁତୋ ଦଧାତନ ॥୨୦॥
 ସ୍ୱସ୍ତିରିଦି ପ୍ରପଥେ ଶ୍ରେଷ୍ଠା ରେକ୍ଷସ୍ତତ୍ୟଭି ଯା ବାମମେତି ।
 ସା ନୋ ଅମା ସୋ ଅରଣେ ନି ପାତୁ ସ୍ୱାବେଶା ଭବତୁ ଦେବଗୋପା ॥୨୧॥
 ଏବା ପୁତେଃ ସୁନ୍ନରବୀବୃଧଦ୍ୱୋ ବିଶ୍ୱ ଆଦିତ୍ୟା ଅଦିତେ ମନୀଷୀ ।
 ଈଶାନାସୋ ନରୋ ଅମର୍ତ୍ୟେନାସ୍ତାବି ଜନୋ ଦିବ୍ୟୋ ଗୟେନ ॥୨୨॥

(୧୦।୨୪) ଋଷିଃ - ଗୟଃ ପୁରୀ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୧, ୧୩-୧୫, ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧୭, ୧୭-୧୭,
 ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

କଥା ଦେବାନାଂ କତମସ୍ୟ ଯୁମନି ସୁମନ୍ତ ନାମ ଶୃଣୁତାଂ ମନାମହେ ।
 କୋ ମୃଳାତି କତମୋ ନୋ ମୟସ୍କରତ୍-କତମ ଉତୀ ଅଭ୍ୟା ବବର୍ତତି ॥୧॥
 କ୍ରତୁୟନ୍ତି କ୍ରତବୋ ହୃସ୍ତୁ ଧୀତୟୋ ବେନନ୍ତି ବେନାଃ ପତୟନ୍ତ୍ୟା ଦିଶଃ ।
 ନ ମର୍ତ୍ତତା ବିଦ୍ୟତେ ଅନ୍ୟ ଏଭ୍ୟୋ ଦେବେଷୁ ମେ ଅଧି କାମା ଅୟଂସତ ॥୨॥
 ନରା ବା ଶଂସଂ ପୁଷ୍ପମଗୋହ୍ୟମଗ୍ନିଂ ଦେବେଜମଭ୍ୟର୍ଚସେ ଗିରା ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟାମାସା ଚନ୍ଦ୍ରମସା ଯମଂ ଦିବି ତ୍ରିତଂ ବାତମୁଷସମକ୍ଷୁମଶ୍ୱିନା ॥୩॥
 କଥା କବିସ୍ତୁରୀରବାନ୍ କୟା ଗିରା ବୃହସ୍ପତିର୍ବାବୃଧତେ ସୁବୃକ୍ତିଭିଃ ।
 ଅଜ ଏକପାସୁହବେଭିରୃକ୍ତିଭିରହିଃ ଶୃଣୋତୁ ବୁଧ୍ୟୋ ହବୀମନି ॥୪॥
 ଦକ୍ଷସ୍ୟ ବାଦିତେ ଜନ୍ମନି ବ୍ରତେ ରାଜାନା ମିତ୍ରାବରୁଣା ବିବାସସି ।
 ଅତୁର୍ତପନ୍ଥାଃ ପୁରୁରଥୋ ଅୟମା ସପ୍ତହୋତା ବିଷ୍ଣୁରୂପେଷୁ ଜନ୍ମସୁ ॥୫॥

ତେ ନୋ ଅର୍ବନ୍ତୋ ହବନଶ୍ଚୁତୋ ହବଂ ବିଶ୍ୱେ ଶ୍ୱଶ୍ୱନ୍ତୁ ବାଜିନୋ ମିତ୍ରବଃ ।
 ସହସ୍ରସା ମେଧସାତାବିବ ତ୍ୱନା ମହୋ ଯେ ଧନଂ ସମିଧେଷୁ ଜନ୍ତ୍ରିରେ ॥୭॥
 ପ୍ର ବୋ ବାୟୁଂ ରଥୟୁଜଂ ପୁରଂଧିଂ ସ୍ତ୍ରୋମୈଃ କୃଶୁଧ୍ରଂ ସଖ୍ୟାୟ ପୁଷ୍ପଶମ୍ ।
 ତେ ହି ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ସର୍ବାମନି କ୍ରତୁଂ ସଚନ୍ତେ ସଚିତଃ ସଚେତସଃ ॥୮॥
 ତ୍ରିଃ ସପ୍ତ ସସ୍ରା ନଦ୍ୟୋ ମହୀରପୋ ବନସ୍ତତୀନ୍ପର୍ବତାଂ ଅଗ୍ନିମୂତୟେ ।
 କୃଶାନୁମସ୍ତନ୍ ତିଷ୍ୟଂ ସଧସ୍ତ ଆ ରୁଦ୍ରଂ ରୁଦ୍ରେଷୁ ରୁଦ୍ରିୟଂ ହବାମହେ ॥୯॥
 ସରସ୍ୱତୀ ସରୟୁଃ ସିନ୍ଧୁରୂର୍ମିଭିର୍ମହୋ ମହୀରବସା ଯନ୍ତୁ ବକ୍ଷଶାଃ ।
 ଦେବୀରାପୋ ମାତରଃ ସୁଦୟିତ୍ୱୋ ଘୃତବତ୍-ପୟୋ ମଧୁମନ୍ନୋ ଅର୍ଚତ ॥୧୦॥
 ଉତ ମାତା ବୃହଦିବା ଶ୍ୱଶୋତୁ ନସ୍ତୁଷ୍ଟା ଦେବେଭିର୍ଜନିଭିଃ ପିତା ବଚଃ ।
 ଋତୁକ୍ଷା ବାଜୋ ରଥସ୍ତତିର୍ଭଗୋ ରଶ୍ମଃ ଶଂସଃ ଶଶମାନସ୍ୟ ପାତୁ ନଃ ॥୧୧॥
 ରଶ୍ମଃ ସଂଦୃଷ୍ଟୌ ପିତୁମାଁ ଇବ କ୍ଷୟୋ ଭଦ୍ରା ରୁଦ୍ରାଶାଂ ମରୁତାମୁପସ୍ତୁତିଃ ।
 ଗୋଭିଃ ଷ୍ୟାମ ଯୁଗସୋ ଜନେଷ୍ଟା ସଦା ଦେବାସ ଇଲୟା ସତେମହି ॥୧୨॥
 ଯାଂ ମେ ଧିୟଂ ମରୁତ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବା ଅଦଦାତ ବରୁଣ ମିତ୍ର ଯୁୟମ୍ ।
 ତାଂ ପୀପୟତ ପୟସେବ ଧେନୁଂ କୁବିଦ୍-ଗିରୋ ଅଧି ରଥେ ବହାଥ ॥୧୩॥
 କୁବିଦଙ୍କ ପ୍ରତି ଯଥା ତିଦସ୍ୟ ନଃ ସଜାତ୍ୟସ୍ୟ ମରୁତୋ ବୁବୋଧଥ ।
 ନାଭା ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରଥମଂ ସଂନସାମହେ ତତ୍ର ଜାମିତ୍ୱମଦିତିର୍ଦଧାତୁ ନଃ ॥୧୪॥
 ତେ ହି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ମାତରା ମହୀ ଦେବୀ ଦେବାଞ୍ଜିନ୍ନନା ଯୁଜ୍ଜିୟେ ଇତଃ ।
 ଉଭେ ବିଭୃତ ଉଭୟଂ ଭରୀମଭିଃ ପୁରୁ ରେତାଂସି ପିତୃଭିଶ୍ଚ ସିଞ୍ଚିତଃ ॥୧୫॥
 ବି ଷା ହୋତ୍ରା ବିଶ୍ୱମଶ୍ଳୋତି ବାୟୁଂ ବୃହସ୍ପତିରରମତିଃ ପନୀୟସୀ ।
 ଗ୍ରାବା ଯନ୍ତ୍ର ମଧୁଷୁଦ୍ରତ୍ୟତେ ବୃହଦବାବଶନ୍ତ୍ର ମତିଭିର୍ମନୀଷିଣଃ ॥୧୬॥
 ଏବା କବିସ୍ତୁବାରବାଂ ଋତଞ୍ଜା ଦ୍ରବିଶସ୍ତ୍ୟୁର୍ଦ୍ରବିଶସଶ୍ଚକାନଃ ।
 ଉକ୍-ଧେଭିରତ୍ର ମତିଭିଶ୍ଚ ବିପ୍ରୋଃପୀପୟଦ୍-ଗୟୋ ଦିବ୍ୟାନି ଜନ୍ତୁ ॥୧୭॥
 ଏବା ପୁତେଃ ସୁନୁରବାବୃଧଦ୍ୱୋ ବିଶ୍ୱ ଆଦିତ୍ୟା ଅଦିତେ ମନୀଷୀ ।
 ଇଶାନାସୋ ନରୋ ଅମର୍ତ୍ୟେନାସ୍ତାବି ଜନୋ ଦିବ୍ୟୋ ଗୟେନ ॥୧୮॥

=====

(୧୦।୨୫) ଋଷିଃ - ବାସୁକ୍ରଃ ବସୁକର୍ଣ୍ଣଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୪, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୫,

ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

=====

ଅଗ୍ନିରିନ୍ଦ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ବାୟୁଃ ପୂଷା ସରସ୍ଵତୀ ସଜୋଷସଃ ।
ଆଦିତ୍ୟା ବିଷ୍ଣୁର୍ମରୁତଃ ସ୍ଵର୍ବୃହସ୍ରୋମୋ ରୁଦ୍ରୋ ଅଦିତିର୍ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ଵତିଃ ॥୧॥
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ବୃତ୍ରହତ୍ୟେଷୁ ସତ୍-ପତୀ ମିଥୋ ହିନ୍ଦ୍ରାନା ତନ୍ନା ସମୋକସା ।
ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ମହ୍ୟା ପପୁରୋଜସା ସୋମୋ ଘୃତଶ୍ରୀର୍ମହିମାନମୀରୟନ୍ ॥୨॥
ତେଷାଂ ହି ମହ୍ନା ମହତାମନର୍ବଣାଂ ସ୍ତ୍ରୋମାଁ ଇୟର୍ଯ୍ୟତଜ୍ଞା ଋତାବୃଧାମ୍ ।
ୟେ ଅୟବମର୍ଣ୍ଣବଂ ଚିତ୍ରରାଧସସ୍ତେ ନୋ ରାସନ୍ତାଂ ମହୟେ ସୁମିତ୍ରୀଃ ॥୩॥
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣରମନ୍ତରିକ୍ଷାଣି ରୋଚନା ଦ୍ୟାବାଭୂମୀ ପୃଥିବୀଂ ସ୍ଵମ୍ନୁରୋଜସା ।
ପୂଷା ଇବ ମହୟନ୍ତଃ ସୁରାତୟୋ ଦେବାଃ ସ୍ରବନ୍ତେ ମନୁଷ୍ୟାୟ ସୁରୟଃ ॥୪॥
ମିତ୍ରାୟ ଶିକ୍ଷ ବରୁଣାୟ ଦାଶୁଷେ ଯା ସମ୍ରାଜା ମନସା ନ ପ୍ରୟୁକ୍ତତଃ ।
ୟଂ ଯୋର୍ଧାମ ଧର୍ମଣା ରୋଚତେ ବୃହଦ୍ୟୟୋରୁଭେ ରୋଦସୀ ନାଧସୀ ବୃତୌ ॥୫॥
ୟା ଗୌର୍ବର୍ତ୍ତନିଂ ପର୍ଯ୍ୟେତି ନିଷ୍ଠୃତଂ ପୟୋ ଦୁହାନା ବ୍ରତନୀରବାରତଃ ।
ସା ପ୍ରବୁବାଣା ବରୁଣାୟ ଦାଶୁଷେ ଦେବେଭ୍ୟୋ ଦାଶଜବିଷା ବିବସ୍ଵତେ ॥୬॥
ଦିବକ୍ଷସୋ ଅଗ୍ନିଜିହ୍ଵା ଋତାବୃଧ ଋତସ୍ୟ ଯୋନିଂ ବିମୃଶନ୍ତ ଆସତେ ।
ଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଭିତ୍ୟପ ଆ ଚକ୍ନୁରୋଜସା ଯଜ୍ଞଂ ଜନିତ୍ଵୀ ତନ୍ନୀ ନି ମାମୃଜୁଃ ॥୭॥
ପରିକ୍ଷିତା ପିତରା ପୂର୍ବଜାବରୀ ଋତସ୍ୟ ଯୋନା କ୍ଷୟତଃ ସମୋକସା ।
ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବରୁଣାୟ ସବ୍ରତେ ଘୃତବତ୍-ପୟୋ ମହିଷାୟ ପିନ୍ବତଃ ॥୮॥
ପର୍ଜନ୍ୟାବାତା ବୃଷଭା ପୁରୀଷିଣେନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ।
ଦେବାଁ ଆଦିତ୍ୟା ଅଦିତିଂ ହବାମହେ ଯେ ପାର୍ଥିବାସୋ ଦିବ୍ୟାସୋ ଅୟୁ ଯେ ॥୯॥
ତୃଷ୍ଣାରଂ ବାୟୁମୃତବୋ ଯ ଓହତେ ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଉଷସଂ ସ୍ଵସ୍ତୟେ ।
ବୃହସ୍ପତିଂ ବୃତ୍ରଶାଦଂ ସୁମେଧସମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ସୋମଂ ଧନସା ଉ ଇମହେ ॥୧୦॥
ବ୍ରହ୍ମ ଗାମଶ୍ଵଂ ଜନୟନ୍ତ ଓଷଧୀର୍ବନସ୍ଵତୀନ୍ ପୃଥିବୀଂ ପର୍ବତାଁ ଅପଃ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଦିବି ରୋହୟନ୍ତଃ ସୁଦାନବ ଆୟା ବ୍ରତା ବିସ୍ଵଜନ୍ତୋ ଅଧି କ୍ଷମି ॥୧୧॥

ଭୁଜ୍ୟମଂହସଃ ପିପ୍ପ୍ଳୋ ନିରଶ୍ୱିନା ଶ୍ୟାବଂ ପୁତ୍ରଂ ବପ୍ରମତ୍ୟା ଅଜିନ୍ନତମ୍ ।
 କମଦ୍ୟାବଂ ବିମଦାୟୋହଧୁର୍ଯ୍ୟୁବଂ ବିଷ୍ଣାପ୍ତଂ ବିଶ୍ୱକାୟାବ ସୃଜଥଃ ॥୧୭॥
 ପାବୀରବୀ ତନ୍ୟତୁରେକପାଦଜୋ ଦିବୋ ଧର୍ତ୍ତା ସିନ୍ଧୁରାପଃ ସମୁଦ୍ରିୟଃ ।
 ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସଃ ଶୃଣବନ୍ ବଚାଂସି ମେ ସରସ୍ୱତୀ ସହ ଧୀତିଃ ପୁରଂଧ୍ୟା ॥୧୮॥
 ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ସହ ଧୀତିଃ ପୁରଂଧ୍ୟା ମନୋର୍ଯଜତ୍ରା ଅମୃତା ଋତଜ୍ଞାଃ ।
 ରାତିଷାତୋ ଅତିଷାତଃ ସ୍ୱର୍ବଦଃ ସ୍ୱର୍ଗିରୋ ବ୍ରହ୍ମ ସୁକ୍ତଂ ଭୁଷେରତ ॥୧୯॥
 ଦେବାନ୍ନସିଷ୍ଟୋ ଅମୃତାନ୍ ବବନ୍ଧେ ଯେ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାତି ପ୍ରତସ୍ତୁଃ ।
 ତେ ନୋ ରାସନ୍ତାମୁରୁଗାୟମଦ୍ୟ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୨୦॥

(୧୦।୨୭) ଋଷିଃ - ବାସୁକ୍ରଃ ବସୁକର୍ଣ୍ଣଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୪, ତ୍ରିଷୁପ୍ ୧୫,
 ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

ଦେବାନ୍ ଦୁବେ ବୃହଜ୍ଜବସଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟତୋ ଅଧିରସ୍ୟ ପ୍ରତେତସଃ ।
 ଯେ ବାବୃଧୁଃ ପ୍ରତରଂ ବିଶ୍ୱବେଦସ ଇନ୍ଦ୍ରଜ୍ୟେଷ୍ଠାସୋ ଅମୃତା ଋତାବୃଧଃ ॥୧॥
 ଇନ୍ଦ୍ରପ୍ରସୂତା ବରୁଣପ୍ରଶିଷ୍ଠା ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷୋ ଭାଗମାନଶୁଃ ।
 ମରୁଦ୍-ଗଣେ ବୃଜନେ ମନ୍ତ୍ର ଧୀମହି ମାଘୋନେ ଯଜ୍ଞଂ ଜନୟନ୍ତ ସୁରୟଃ ॥୨॥
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବସୁତିଃ ପରି ପାତୁ ନୋ ଗୟମାଦିତ୍ୟେର୍ନୋ ଅଦିତିଃ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞତୁ ।
 ରୁଦ୍ରୋ ରୁଦ୍ରେତିର୍ଦେବୋ ମୃଲୟାତି ନସ୍ତସ୍ତା ନୋ ଗ୍ନାତିଃ ସୁବିତାୟ ଜିନ୍ନତୁ ॥୩॥
 ଅଦିତିର୍ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଋତଂ ମହଦିନ୍ଦ୍ରାବିଷ୍ଣୁ ମରୁତଃ ସ୍ୱର୍ବହତ୍ ।
 ଦେବୀ ଆଦିତ୍ୟା ଅବସେ ହବାମହେ ବସୁନ୍ନୁଦ୍ରାହ୍ନସବିତାରଂ ସୁଦଂସସମ୍ ॥୪॥
 ସରସ୍ୱାନ୍ ଧୀତିର୍ବରୁଣୋ ଧୃତବ୍ରତଃ ପୁଷା ବିଷ୍ଣୁର୍ମହିମା ବାୟୁରଶ୍ୱିନା ।
 ବ୍ରହ୍ମକୃତୋ ଅମୃତା ବିଶ୍ୱବେଦସଃ ଶର୍ମ ନୋ ଯଂସନ୍ ତ୍ରିବରୁଧମଂହସଃ ॥୫॥
 ବୃଷା ଯଜ୍ଞୋ ବୃଷଣଃ ସନ୍ତ ଯଜ୍ଞିୟା ବୃଷଣୋ ଦେବା ବୃଷଣୋ ହବିଷ୍ମତଃ ।
 ବୃଷଣା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଋତାବରୀ ବୃଷା ପର୍ଜନେୟା ବୃଷଣୋ ବୃଷସ୍ତୁଭଃ ॥୬॥
 ଅଗ୍ନୀଷୋମା ବୃଷଣା ବାଜସାତୟେ ପୁରୁପ୍ରଶସ୍ତା ବୃଷଣା ଉପ ବ୍ରୁବେ ।
 ଯାବୀଜିରେ ବୃଷଣୋ ଦେବୟଜ୍ୟୟା ତା ନଃ ଶର୍ମ ତ୍ରିବରୁଧଂ ବି ଯଂସତଃ ॥୭॥

ଧୃତବ୍ରତାଃ କ୍ଷତ୍ରିୟା ଯଜ୍ଞନିଷ୍ଠାତୋ ବୃହଦିବା ଅଧିରାଶାମଭିଶ୍ରିୟଃ ।
 ଅଗ୍ନିହୋତାର ଋତସାପୋ ଅଦୁହୋଃପୋ ଅସୃଜନ୍ନୁ ବୃତ୍ରତୁୟେ ॥୮॥
 ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଜନୟନ୍ନତି ବ୍ରତାପ ଓଷଧୀର୍ବନିନାନି ଯଜ୍ଞିୟା ।
 ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସ୍ୱରା ପପୁରୁତୟେ ବଶଂ ଦେବାସସ୍ତନ୍ନୀ ନି ମାମୃତୁଃ ॥୯॥
 ଧର୍ତ୍ତାରୋ ଦିବ ଋତବଃ ସୁହସ୍ତା ବାତାପର୍ଜନ୍ୟା ମହିଷସ୍ୟ ତନ୍ୟତୋଃ ।
 ଆପ ଓଷଧୀଃ ପ୍ର ତିରନ୍ତୁ ନୋ ଗିରୋ ଭଗୋ ରାତିର୍ବାଜିନୋ ଯନ୍ତୁ ମେ ହବମ୍ ॥୧୦॥
 ସମୁଦ୍ରଃ ସିନ୍ଧୁ ରଜୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମଜ ଏକପାଞ୍ଚନୟିତୁରର୍ଣ୍ଣବଃ ।
 ଅହିର୍ବୁଧ୍ୟଃ ଶୃଣବଦ୍ୱତାଂସି ମେ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସ ଉତ ସୁରୟୋ ମମ ॥୧୧॥
 ସ୍ୟାମ ବୋ ମନବୋ ଦେବବୀତୟେ ପ୍ରାଞ୍ଜଂ ନୋ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ର ଶୟତ ସାଧୁୟା ।
 ଆଦିତ୍ୟା ରୁଦ୍ରା ବସବଃ ସୁଦାନବ ଇମା ବ୍ରହ୍ମ ଶସ୍ୟମାନାନି ଜିନ୍ଦତ ॥୧୨॥
 ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ପ୍ରଥମା ପୁରୋହିତ ଋତସ୍ୟ ପଞ୍ଚାମନ୍ୱେନି ସାଧୁୟା ।
 କ୍ଷେତ୍ରସ୍ୟ ପତିଂ ପ୍ରତିବେଶମୀମହେ ବିଶ୍ୱାନ୍ନେବ୍ୱା ଅମୃତାଁ ଅପ୍ରୟୁକ୍ତତଃ ॥୧୩॥
 ବସିଷ୍ଠାସଃ ପିତୃବଦ୍ୱାତମକ୍ରତ ଦେବ୍ୱା ଇଳାନା ଋଷିବସ୍ତୁସ୍ତୟେ ।
 ପ୍ରୀତା ଇବ ଜ୍ଞାତୟଃ କାମମେତ୍ୟାସ୍ତେ ଦେବାସୋଽବ ଧୁନ୍ୱତା ବସୁ ॥୧୪॥
 ଦେବାନ୍ ବସିଷ୍ଠୋ ଅମୃତାନ୍ ବବନ୍ନେ ଯେ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାଭି ପ୍ରତସ୍ତୁଃ ।
 ତେ ନୋ ରାସନ୍ତାମୁରୁଗାୟମଦ୍ୟ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୫॥

(୧୦।୨୭) ଋଷିଃ - ଅୟାସ୍ୟଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବୃହସ୍ପତିଃ

ଇମାଂ ପିୟଂ ସପ୍ତଶୀର୍ଷୁଂ ପିତା ନ ଋତପ୍ରଜାତାଂ ବୃହତୀମବିନ୍ଦତ୍ ।
 ତୁରୀୟଂ ସ୍ତୁଜନୟନ୍ତିଶ୍ୱଜନେୟାୟାସ୍ୟ ଉକ୍ଥମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଶଂସନ୍ ॥୧॥
 ଋତଂ ଶଂସନ୍ତ ଋତୁ ଦୀଧ୍ୟାନା ଦିବସୁତ୍ରାସୋ ଅସୁରସ୍ୟ ବୀରାଃ ।
 ବିପ୍ରଂ ପଦମଙ୍ଗିରସୋ ଦଧାନା ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ଧାମ ପ୍ରଥମଂ ମନନ୍ତ ॥୨॥
 ହଂସୈରିବ ସଖିଭିର୍ବାବଦଦ୍-ଭିରଶ୍ମନ୍ତୟାନି ନହନା ବ୍ୟସ୍ୟନ୍ ।
 ବୃହସ୍ପତିରଭିକନିକ୍ରଦଦ୍-ଗା ଉତ ପ୍ରାସ୍ତୌଦୁଜ ବିଦ୍ୱାଁ ଅଗାୟତ୍ ॥୩॥
 ଅବୋ ଦ୍ୱାଭ୍ୟାଂ ପର ଏକୟା ଗା ଗୁହା ତିଷ୍ଠନ୍ତୀରନ୍ୱତସ୍ୟ ସେତୌ ।
 ବୃହସ୍ପତିସ୍ତମସି ଜ୍ୟୋତିରିକ୍ଷନ୍ନୁଦୁସ୍ରା ଆକର୍ବି ହି ତିସ୍ର ଆବଃ ॥୪॥

ବିଭିନ୍ନା ପୁରଂ ଶୟଥେମପାତୀଂ ନିସ୍ତୀଣି ସାକମୁଦଧେରକୃତ୍ ।
 ବୃହସ୍ପତିରୁଷସଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଗାମର୍ଜଂ ବିବେଦ ସ୍ତନୟନ୍ନିବ ଦୈଃ ॥୫॥
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଲଂ ରକ୍ଷିତାରଂ ଦୁଘାନାଂ କରେଶେବ ବି ଚକର୍ତା ରବେଶ ।
 ସ୍ନେହାଞ୍ଜିତିରାଶିରମିଚ୍ଛମାନୋଽରୋଦୟତ୍-ପଣିମା ଗା ଅମୁଷ୍ଟାତ୍ ॥୬॥
 ସ ଇଂ ସତ୍ୟେତିଃ ସଖିତିଃ ଶୁଚତ୍-ଭିର୍ଗୋଧାୟସଂ ବି ଧନସ୍ତୈରଦର୍ଦଃ ।
 ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିର୍ବୃଷତିର୍ବରାହୈର୍ଦମ୍ପସ୍ନେଦେଭିର୍ଦ୍ରବିଶଂ ବ୍ୟାନତ୍ ॥୭॥
 ତେ ସତ୍ୟେନ ମନସା ଗୋପତିଂ ଗା ଇୟାନାସ ଇଷଣୟନ୍ତ ଧାତିଃ ।
 ବୃହସ୍ପତିର୍ମଥୋଅବଦ୍ୟପେଭିରୁଦୁସ୍ତ୍ରିୟା ଅସୃଜତ ସ୍ବୟୁଗ୍ଭିଃ ॥୮॥
 ତଂ ବର୍ଧୟନ୍ତୋ ମତିତିଃ ଶିବାତିଃ ସିଂହମିବ ନାନଦତଂ ସଧସ୍ତେ ।
 ବୃହସ୍ପତିଂ ବୃଷଣଂ ଶୁରସାତୌ ଭରେଭରେ ଅନୁ ମଦେମ ଜିଷ୍ମୁମ୍ ॥୯॥
 ଯଦା ବାଜମସନଦ୍ବିଶ୍ବରୂପମା ଦ୍ୟାମରୁଷଦୁତ୍ତରାଶି ସଦ୍ଧୁ ।
 ବୃହସ୍ପତିଂ ବୃଷଣଂ ବର୍ଧୟନ୍ତୋ ନାନା ସନ୍ତୋ ବିଭ୍ରତୋ ଜ୍ୟୋତିରାସା ॥୧୦॥
 ସତ୍ୟାମାଶିଷଂ କୃଶୁତା ବୟୋଧୈ କୀରିଂ ଚିକ୍ୟବଥ ସ୍ନେହିରେବୈଃ ।
 ପଶ୍ମା ମୃଧୋ ଅପ ଭବନ୍ତୁ ବିଶ୍ବାସ୍ତ୍ରୋଦସୀ ଶୁଶୁତଂ ବିଶ୍ବମିନ୍ଦୁ ॥୧୧॥
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମହ୍ନା ମହତୋ ଅର୍ଣ୍ଣବସ୍ୟା ବି ମୂର୍ଧାନମଭିନଦର୍ଭୁଦସ୍ୟା ।
 ଅହନ୍ନହିମରିଶାସ୍ରପ୍ତ ସିନ୍ଧୁନ୍ ଦେବୈର୍ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ପ୍ରାବତଂ ନଃ ॥୧୨॥

(୧୦।୨୮) ଋଷିଃ - ଅୟାସ୍ୟଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବୃହସ୍ପତିଃ

ଭଦ୍ରସ୍ତୋ ନ ବୟୋ ରକ୍ଷମାଣା ବାବଦତୋ ଅଭ୍ରୟସ୍ୟେବ ଘୋଷାଃ ।
 ଗିରିଭ୍ରଜୋ ନୋର୍ମୟୋ ମଦନ୍ତୋ ବୃହସ୍ପତିମଭ୍ୟର୍ଚା ଅନାବନ୍ ॥୧॥
 ସଂ ଗୋଭିରାଙ୍ଗିରସୋ ନକ୍ଷମାଣୋ ଭଗ-ଇବେଦର୍ଯ୍ୟମଣଂ ନିନାୟ ।
 ଜନେ ମିତ୍ରୋ ନ ଦଂପତୀ ଅନକ୍ତି ବୃହସ୍ପତେ ବାଜୟାଶୁରିବାଜୌ ॥୨॥
 ସାଧୁର୍ଯ୍ୟା ଅତିଥିନୀରିଷିରାଃ ସ୍ବାର୍ହାଃ ସୁବର୍ଣ୍ଣା ଅନବଦ୍ୟରୂପାଃ ।
 ବୃହସ୍ପତିଃ ପର୍ବତେଭ୍ୟା ବିତୂର୍ଯ୍ୟା ନିର୍ଗା ଉପେ ଯବମିବ ପ୍ରିବିଭ୍ୟଃ ॥୩॥
 ଆପୁଷ୍ପାୟନ୍ନଧୁନ ରତସ୍ୟ ଯୋନିମବକ୍ଷିପନ୍ନର୍କ ଭଲ୍-କାମିବ ଦ୍ୟୋଃ ।
 ବୃହସ୍ପତିରୁଦ୍ଧରନ୍ନଶ୍ଚନୋ ଗା ଭୂମ୍ୟା ଉଦ୍ଗେବ ବି ତ୍ବତଂ ବିଭେଦ ॥୪॥

ଅପ ଜ୍ୟୋତିଷା ତମୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷାଦୁଃ ଶୀଘାଲମିବ ବାତ ଆଜତ୍ ।
 ବୃହସ୍ପତିରନୁମୃଗ୍ୟା ବଲସ୍ୟାଭ୍ରମିବ ବାତ ଆ ଚକ୍ର ଆ ଗାଃ ॥୫॥
 ଯଦା ବଲସ୍ୟ ପୀୟତୋ ଜସ୍ତୁଂ ଭେଦୃହସ୍ପତିରଗ୍ନିତପୋଭିରକ୍ଷେଃ ।
 ଦଦ୍-ଭିର୍ନ ଜିହ୍ଵା ପରିବିଷ୍ଟମାଦଦାବିର୍ନିର୍ଧୀରକୃଣୋଦୁସ୍ତ୍ରୟାଣାମ୍ ॥୬॥
 ବୃହସ୍ପତିରମତ ହି ତ୍ୟଦାସାଂ ନାମ ସ୍ଵରୀଣାଂ ସଦନେ ଗୁହା ଯତ୍ ।
 ଆଶ୍ରେବ ଭିକ୍ତା ଶକୁନସ୍ୟ ଗର୍ଭମୁଦୁସ୍ତ୍ରୟାଃ ପର୍ବତସ୍ୟ ତୁନାଜତ୍ ॥୭॥
 ଅଶ୍ମାପିନଞ୍ଚଂ ମଧୁ ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟନ୍ନସ୍ୟାଂ ନ ଦୀନ ଉଦନି କ୍ଷୟନ୍ତମ୍ ।
 ନିଷ୍ଠୁଞ୍ଜଭାର ତମସଂ ନ ବୃକ୍ଷାଦୃହସ୍ପତିର୍ବିରବେଶା ବିକୃତ୍ୟ ॥୮॥
 ସୋଷାମବିନ୍ଦସ୍ତ ସ୍ଵଃ ସୋ ଅଗ୍ନିଂ ସୋ ଅକ୍ଷେଶ ବି ବବାଧେ ତମାଂସି ।
 ବୃହସ୍ପତିର୍ଗୋବପୁଷୋ ବଲସ୍ୟ ନିର୍ମଞ୍ଜାନଂ ନ ପର୍ବଣୋ ଜଭାର ॥୯॥
 ହିମେବ ପର୍ଣ୍ଣା ମୁଷିତା ବନାନି ବୃହସ୍ପତିନାକୃପୟଦ୍ଵଲୋ ଗାଃ ।
 ଅନାନୁକୃତ୍ୟମପୁନଶ୍ଚକାର ଯାତ୍-ସୂର୍ଯ୍ୟାମାସା ମିଥ ଉଚ୍ଚରାତଃ ॥୧୦॥
 ଅଭି ଶ୍ୟାବଂ ନ କୃଶନେଭିରଶ୍ଵଂ ନକ୍ଷତ୍ରେଭିଃ ପିତରୋ ଦ୍ୟାମପିଂଶନ୍ ।
 ରାତ୍ର୍ୟାଂ ତମୋ ଅଦଧୁର୍ଜ୍ୟୋତିରହନ୍-ବୃହସ୍ପତିର୍ଭିନଦନ୍ତିଂ ବିଦଦ୍-ଗାଃ ॥୧୧॥
 ଇଦମକର୍ମ ନମୋ ଅଭିୟାୟ ଯଃ ପୂର୍ବୀରନ୍ଧ୍ରାନୋନବୀତି ।
 ବୃହସ୍ପତିଃ ସ ହି ଗୋଭିଃ ସୋ ଅଶ୍ଵେଃ ସ ବୀରେଭିଃ ସ ନୃଭିର୍ନୌ ବୟୋ ଧାତ୍ ॥୧୨॥

(୧୦।୨୯) ଋଷିଃ - ସୁମିତ୍ରଃ ବାଧ୍ର୍ୟଶ୍ଵଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୨, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୩-୧୨, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଭଦ୍ରା ଅଗ୍ନେର୍ବଧ୍ର୍ୟଶ୍ଵସ୍ୟ ସଂହୃଣୋ ବାମୀ ପ୍ରଣୀତିଃ ସୁରଣା ଉପେତୟଃ ।
 ଯଦୀଂ ସୁମିତ୍ରା ବିଶୋ ଅଗ୍ର ଇକ୍ଷତେ ଘୃତେନାଦୁତୋ ଜରତେ ଦବିଦ୍ୟାତତ୍ ॥୧॥
 ଘୃତମଗ୍ନେର୍ବଧ୍ର୍ୟଶ୍ଵସ୍ୟ ବର୍ଧନଂ ଘୃତମନ୍ନଂ ଘୃତମ୍ବସ୍ୟ ମେଦନମ୍ ।
 ଘୃତେନାଦୁତ ଉର୍ବିୟା ବି ପପ୍ରଥେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଇବ ରୋଚତେ ସର୍ପିରାସୁତିଃ ॥୨॥
 ଯତ୍ତେ ମନୁର୍ଯଦନୀକଂ ସୁମିତ୍ରଃ ସମୀଧେ ଅଗ୍ନେ ତଦିଦଂ ନବୀୟଃ ।
 ସ ରେବଛୋତ ସ ଗିରୋ ଭୁଷସ୍ତ୍ଵ ସ ବାଜଂ ଦର୍ଶି ସ ଇହ ଶ୍ରବୋ ଧାଃ ॥୩॥
 ଯଂ ତ୍ଵା ପୂର୍ବମୀଳିତୋ ବଧ୍ର୍ୟଶ୍ଵଃ ସମୀଧେ ଅଗ୍ନେ ସ ଇଦଂ ଭୁଷସ୍ତ୍ଵ ।
 ସ ନଃ ସ୍ତ୍ରିପା ଉତ ଭବା ତନୁପା ଦାତ୍ରଂ ରକ୍ଷସ୍ତ୍ଵ ଯଦିଦଂ ତେ ଅସ୍ତ୍ଵେ ॥୪॥

ଭବା ଦ୍ୟୁମ୍ନୀ ବାପ୍ୟଶ୍ଳୋତ ଗୋପା ମା ତ୍ବା ତାରୀଦଭିମାତିର୍ଜନାନାମ୍ ।
 ଶୂର ଇବ ପୃଷ୍ଠାଶ୍ଵବନଃ ସୁମିତ୍ରଃ ପ୍ର ନୁ ବୋଚଂ ବାପ୍ୟଶ୍ଵସ୍ୟ ନାମ ॥୫॥
 ସମଜ୍ୟା ପର୍ବତ୍ୟା ବସୁନି ଦାସା ବୃତ୍ରାଶ୍ୟାୟା ଜିଗେଥ ।
 ଶୂର ଇବ ପୃଷ୍ଠାଶ୍ଵବନୋ ଜନାନାଂ ତୁମଗ୍ନେ ପୃତନାୟୁରଭି ଷ୍ୟାଃ ॥୬॥
 ଦୀର୍ଘତନ୍ତୁର୍ବୃହଦୁଷ୍ଣାୟମଗ୍ନିଃ ସହସ୍ରସ୍ତରୀଃ ଶତନୀଥ ରତ୍ନା ।
 ଦ୍ୟୁମାନଂ ଦ୍ୟୁମସୁ ନୃଭିର୍ମୃଜ୍ୟମାନଃ ସୁମିତ୍ରେଷୁ ଦୀଦୟୋ ଦେବୟସୁ ॥୭॥
 ତ୍ବେ ଧେନୁଃ ସୁଦୁଘା ଜାତବେଦୋଽସଶ୍ଚତେବ ସମନା ସବର୍ଧ୍ବକ୍ ।
 ତ୍ବଂ ନୃଭିର୍ଦକ୍ଷିଣାବଦ୍-ଭିରଗ୍ନେ ସୁମିତ୍ରେଭିରିଧ୍ୟସେ ଦେବୟଦ୍-ଭିଃ ॥୮॥
 ଦେବାଶ୍ଚିତ୍ତେ ଅମୃତା ଜାତବେଦୋ ମହିମାନଂ ବାପ୍ୟଶ୍ଵ ପ୍ର ବୋଚନ୍ ।
 ଯୁଧ୍ମଂପୃଚ୍ଛଂ ମାନୁଷୀର୍ବିଶ ଆୟତ୍ତୁଂ ନୃଭିରଜୟସ୍ତ୍ବାବୃଧେଭିଃ ॥୯॥
 ପିତେବ ପୁତ୍ରମବିଭରୁପସ୍ତେ ତ୍ବାମଗ୍ନେ ବପ୍ୟଶ୍ଵଃ ସପର୍ଯ୍ୟନ୍ ।
 ଭୁଷାଣୋ ଅସ୍ୟ ସମିଧଂ ଯୁବିଷ୍ଣୋତ ପୂର୍ବଂ ଅବନୋର୍ଗ୍ରାଧତଶ୍ଚିତ୍ ॥୧୦॥
 ଶଶ୍ଵଦଗ୍ନିର୍ବପ୍ୟଶ୍ଵସ୍ୟ ଶତ୍ରୁନୃଭିର୍ଜିଗାୟ ସୁତସୋମବଦ୍-ଭିଃ ।
 ସମନଂ ଚିଦଦହଶ୍ଚିତ୍ରଭାନୋଽବ ବ୍ରାଧନ୍ତମଭିନଦୃଧଶ୍ଚିତ୍ ॥୧୧॥
 ଅୟମଗ୍ନିର୍ବପ୍ୟଶ୍ଵସ୍ୟ ବୃତ୍ରହା ସନକାତ୍-ପ୍ରେଜୋ ନମସୋପବାକ୍ୟଃ ।
 ସ ନୋ ଅଜାମୀରୁତ ବା ବିଜାମୀନଭି ତିଷ୍ଠ ଶର୍ପତୋ ବାପ୍ୟଶ୍ଵ ॥୧୨॥

(୧୦।୨୦) ଋଷିଃ - ସୁମିତ୍ରଃ ବାପ୍ୟଶ୍ଵଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସମିଦଃ ଅଗ୍ନିଃ ଙ୍ଗା ୧,
 ନରାଶଂସଃ ୨, ଲଳଃ ୩, ବାର୍ହିଃ ୪, ଦେବୀର୍ଦ୍ଧାରଃ ୫, ଭଷାସାନକ୍ରା ୬, ଦୈବ୍ୟୌ ହୋତାରୌ
 ପ୍ରଚେତସୌ ୭, ତିସ୍ରଃ ଦେବ୍ୟଃ ସରସ୍ୱତୀଳାଭାରତ୍ୟଃ ୮, ତୃଷ୍ଣା ୯, ବନୟତିଃ ୧୦, ସ୍ବାହାକୃତୟଃ ୧୧

ଇମାଂ ମେ ଅଗ୍ନେ ସମିଧଂ ଭୁଷସ୍ତେଲୟଦେ ପ୍ରତି ହର୍ଯ୍ୟା ଘୃତାତୀମ୍ ।
 ବର୍ଷ୍ମନ୍ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସୁଦିନତ୍ବେ ଅହ୍ନାମୁର୍ଧ୍ଵା ଭବ ସୁକ୍ରତୋ ଦେବୟଜ୍ୟା ॥୧॥
 ଆ ଦେବାନାମଗ୍ରୟାବେହ ଯାତୁ ନରାଶଂସୋ ବିଶ୍ଵରୂପେଭିରଶ୍ନୌଃ ।
 ଋତସ୍ୟ ପଥା ନମସା ମିୟେଧୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ଦେବତମଃ ସୁଷୁଦତ୍ ॥୨॥

ଶଶୁଋମମୀଳତେ ଦୂତ୍ୟାୟ ହବିଷ୍ମନ୍ତୋ ମନୁଷ୍ୟାସୋ ଅଗ୍ନିମ୍ ।
 ବହିଷ୍ଠେରଶ୍ୱେଃ ସୁବୃତା ରଥେନା ଦେବାନ୍ ବନ୍ଧି ନି ସଦେହ ହୋତା ॥୩॥
 ବି ପ୍ରଥତାଂ ଦେବଭୁଷ୍ଠଂ ତିରଶ୍ଚା ଦୀର୍ଘଂ ଦ୍ରାଘ୍ନା ସୁରଭି ଭୃତସ୍ତେ ।
 ଅହେଳତା ମନସା ଦେବ ବର୍ହିରିନ୍ଦ୍ରଜ୍ୟେଷ୍ଠା ଉଶତୋ ଯୁକ୍ତି ଦେବାନ୍ ॥୪॥
 ଦିବୋ ବା ସାନୁ ଯୁଗତା ବରୀୟଃ ପୃଥିବ୍ୟା ବା ମାତ୍ରୟା ବି ଶ୍ରୟଧୁମ୍ ।
 ଉଶତୀର୍ହାରୋ ମହିନା ମହଦ୍-ଭିର୍ଦେବଂ ରଥଂ ରଥୟୁର୍ଧାରୟଧୁମ୍ ॥୫॥
 ଦେବୀ ଦିବୋ ଦୁହିତରା ସୁଶିଲ୍-ପେ ଉଷାସାନକ୍ତା ସଦତାଂ ନି ଯୋନୌ ।
 ଆ ବାଂ ଦେବାସ ଉଶତୀ ଉଶନ୍ତ ଉରୌ ସୀଦନ୍ତୁ ସୁଭଗେ ଉପସ୍ଥେ ॥୬॥
 ଉର୍ଧ୍ୱୋ ଗ୍ରାବା ବୃହଦଗ୍ନିଃ ସମିକ୍ଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟଦିତେରୂପସ୍ଥେ ।
 ପୁରୋହିତାବୃତ୍ତିଜା ଯଜ୍ଞେ ଅସ୍ଥିନ୍ ବିଦୁଷ୍ଠରା ଦ୍ରବିଶମା ଯଜେଥାମ୍ ॥୭॥
 ତିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ବହିରିଦଂ ବରୀୟା ଆ ସୀଦତ ଚକ୍ରମା ବଃ ସେ୍ୟାନମ୍ ।
 ମନୁଷ୍ଠଦ୍ୟଜ୍ଞଂ ସୁଧିତା ହବୀଂଷୀଳା ଦେବୀ ଘୃତପଦୀ ଭୁଷନ୍ତ ॥୮॥
 ଦେବ ଭୃଷ୍ଟର୍ଯ୍ୟ ଚାରୁତ୍ରମାନତ୍ୟଦଙ୍ଗିରସାମଭବଃ ସଚାଭୁଃ ।
 ସ ଦେବାନାଂ ପାଥ ଉପ ପ୍ର ବିଦ୍ୱାନୁଶନ୍ ଯୁକ୍ତି ଦ୍ରବିଶୋଦଃ ସୁରଭଃ ॥୯॥
 ବନୟତେ ରଶନୟା ନିୟୁୟା ଦେବାନାଂ ପାଥ ଉପ ବନ୍ଧି ବିଦ୍ୱାନ୍ ।
 ସୁଦାତି ଦେବଃ କୃଣବଜ୍ରବୀଂଷ୍ୟବତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ହବଂ ମେ ॥୧୦॥
 ଆଗ୍ନେ ବହ ବରୁଣମିଷ୍ଠୟେ ନ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦିବୋ ମରୁତୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷାତ୍ ।
 ସୀଦନ୍ତୁ ବର୍ହିର୍ବିଶ୍ୱ ଆ ଯଜତ୍ରାଃ ସ୍ୱାହା ଦେବା ଅମୃତା ମାଦୟନ୍ତାମ୍ ॥୧୧॥

(୧୦।୭୧) ଋଷିଃ - ବୃହସ୍ପତିଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍ ୧-୮, ୧୦-୧୧, ଜଗତୀ ୯,
 ଦେବତା - ଜ୍ଞାନମ୍

ବୃହସ୍ପତେ ପ୍ରଥମଂ ବାଚୋ ଅଗ୍ରଂ ଯଦ୍-ପ୍ରେରତ ନାମଧେୟଂ ଦଧାନାଃ ।
 ଯଦେଷାଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ଯଦରିପ୍ରମାସୀତ୍-ପ୍ରେଶା ତଦେଷାଂ ନିହିତଂ ଗୁହାବିଃ ॥୧॥
 ସଙ୍କୁମିବ ତିତ-ଭନା ପୁନକ୍ତୋ ଯନ୍ତ୍ର ଧୀରା ମନସା ବାତମକ୍ରତ ।
 ଅତ୍ରା ସଖାୟଃ ସଖ୍ୟାନି ଜାନତେ ଭଦ୍ରେଷାଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀର୍ନିହିତାଧି ବାତି ॥୨॥

ଯଜ୍ଞେନ ବାଚଃ ପଦବୀୟମାୟନ୍ ତାମନ୍ବିନ୍ଦନ୍ନୃଷିଷୁ ପ୍ରବିଷ୍ଟାନ୍ ।
 ତାମାତ୍ମତ୍ୟା ବ୍ୟଦଧୁଃ ପୁରୁତ୍ରା ତାଂ ସପ୍ତ ରେଭା ଅଭି ସଂ ନବନ୍ତେ ॥୩॥
 ଉତ ତ୍ବଃ ପଶ୍ୟନ୍ ଦଦର୍ଶ ବାଚମୁତ ତ୍ବଃ ଶୃଣୁନ୍ ଶୃଣୋତ୍ୟେନାନ୍ ।
 ଉତୋ ତୁସ୍ତୈ ତନ୍ ଶ୍ରୀ ସସ୍ତ୍ରୋ ଜାୟେବ ପତ୍ୟ ଉଶତୀ ସୁବାସାଃ ॥୪॥
 ଉତ ତ୍ବଂ ସଖ୍ୟେ ସ୍ଥିରପୀତମାହୁର୍ନେନଂ ହିନ୍ଦୁକ୍ତ୍ୟପି ବାଜିନେଷୁ ।
 ଅଧେନ୍ଦ୍ରା ଚରତି ମାୟୟୈଷ ବାଚଂ ଶୁଶ୍ରୁର୍ବା ଅଫଲମପୁଷ୍ଟାନ୍ ॥୫॥
 ଯସ୍ତ୍ରିତ୍ୟାଜ ସଚିବିଦଂ ସଖାୟଂ ନ ତସ୍ୟ ବାଚ୍ୟପି ଭାଗୋ ଅସ୍ତି ।
 ଯଦୀଂ ଶୃଣୋତ୍ୟଲକଂ ଶୃଣୋତି ନହି ପ୍ରବେଦ ସୁକୃତସ୍ୟ ପଦ୍ଧାନ୍ ॥୬॥
 ଅକ୍ଷଶୁକ୍ତଃ କର୍ଣ୍ଣବକ୍ତ୍ରଃ ସଖାୟୋ ମନୋଜବେଷ୍ଟସମା ବଭୂବୁଃ ।
 ଆଦୟାସ ଉପକକ୍ଷାସ ଉ ତ୍ବେ ହ୍ରଦା ଇବ ସ୍ନାତ୍ବା ଉ ତ୍ବେ ଦଦୃଶ୍ଚେ ॥୭॥
 ହୃଦା ତକ୍ଷେଷୁ ମନସୋ ଜବେଷୁ ଯଦ୍ଭାହ୍ନଶାଃ ସଂୟଜନ୍ତେ ସଖାୟଃ ।
 ଅତ୍ରାହ ତ୍ବଂ ବି ଜହୁର୍ବେଦ୍ୟାଭିରୋହକ୍ରହ୍ନାଶୋ ବି ଚରନ୍ତ୍ୟ ତ୍ବେ ॥୮॥
 ଇମେ ଯେ ନାର୍ବାଡ଼ଂ ପରଶ୍ଚରନ୍ତି ନ ବ୍ରାହ୍ମଣାସୋ ନ ସୁତେକରାସଃ ।
 ତ ଏତେ ବାଚମଭିପଦ୍ୟ ପାପୟା ସିରୀସ୍ତନ୍ ତନ୍ମତେ ଅପ୍ରଜଜ୍ଞୟଃ ॥୯॥
 ସର୍ବେ ନନ୍ଦନ୍ତି ଯଶସାଗତେନ ସଭାସାହେନ ସଖ୍ୟା ସଖାୟଃ ।
 କିଲ୍ଲିଷୟୁତ୍-ପିତୁଷଶିର୍ହ୍ୟେଷାମରଂ ହିତୋ ଭବତି ବାଜିନାୟ ॥୧୦॥
 ଋତାଂ ତ୍ବଃ ପୋଷମାସ୍ତେ ପୁପୁଷ୍ଟାନ୍ ଗାୟତ୍ରଂ ତ୍ବୋ ଗାୟତି ଶକ୍ବରୀଷୁ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ତ୍ବୋ ବଦତି ଜାତବିଦ୍ୟାଂ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ମାତ୍ରାଂ ବି ମିମୀତ ଉ ତ୍ବଃ ॥୧୧॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧ - ୨୮)

(୧୦।୨୨) ଋଷିଃ - ଲୌକ୍ୟଃ ବୃହସ୍ପତିଃ, ଆଙ୍ଗିରସଃ ଙ୍ଗା, ଦାକ୍ଷାୟଣୀ ଅଦିତିଃ ଙ୍ଗା, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,
ଦେବତା - ଦେବାଃ

ଦେବାନାଂ ନୁ ବୟଂ ଜାନା ପ୍ର ବୋଚାମ ବିପନ୍ୟାୟା ।
ଉକ୍-ଥେଷୁ ଶସ୍ୟମାନେଷୁ ଯଃ ପଶ୍ୟାଦୁତ୍ତରେ ଯୁଗେ ॥୧॥
ବ୍ରହ୍ମଶସ୍ତ୍ରତିରେତା ସଂ କର୍ମାର-ଇବାଧମତ୍ । ଦେବାନାଂ ପୂର୍ବେ ଯୁଗେଽସତଃ ସଦଜାୟତ ॥୨॥
ଦେବାନାଂ ଯୁଗେ ପ୍ରଥମେଽସତଃ ସଦଜାୟତ । ତଦାଶା ଅନୁଜାୟନ୍ତ ତଦୁତ୍ତାନପଦସ୍ତରି ॥୩॥
ଭୂର୍ଜଞ୍ଜ ଉତ୍ତାନପଦୋ ଭୁବ ଆଶା ଅଜାୟନ୍ତ । ଅଦିତେର୍ଦକ୍ଷୋ ଅଜାୟତ ଦକ୍ଷାଦୁଦିତିଃ ପରି ॥୪॥
ଅଦିତିର୍ହ୍ୟଜନିଷ୍ଠ ଦକ୍ଷ ଯା ଦୁହିତା ତବ । ତାଂ ଦେବା ଅନୁଜାୟନ୍ତ ଭଦ୍ରା ଅମୃତବନ୍ଧବଃ ॥୫॥
ୟଦେବା ଅଦଃ ସଲିଲେ ସୁସଂରବ୍-ଧା ଅତିଷ୍ଠତ । ଅତ୍ରା ବୋ ନୃତ୍ୟତାମିବ ତୀବ୍ରୋ ରେଶୁରପାୟତ ॥୬॥
ୟଦେବା ଯତୟୋ ଯଥା ଭୁବନାନ୍ୟପିନ୍ବତ । ଅତ୍ରା ସମୁଦ୍ର ଆ ଗୁଲ୍‌ହମା ସୂର୍ଯ୍ୟମଜଭର୍ତନ ॥୭॥
ଅଶ୍ୱୌ ପୁତ୍ରାସୋ ଅଦିତେର୍ଯୋ ଜାତାସ୍ତନ୍ନସ୍ତରି । ଦେବାଂ ଉପ ପ୍ରେସ୍ତପ୍ତଭିଃ ପରା ମାର୍ତ୍ତାଶ୍ୱମାସ୍ୟତ୍ ॥୮॥
ସପ୍ତଭିଃ ପୁତ୍ରେରଦିତିରୁପ ପ୍ରେତ୍-ପୂର୍ବ୍ୟଂ ଯୁଗମ୍ । ପ୍ରଜାୟେ ମୃତ୍ୟବେ ତ୍ୱତ୍-ପୁନର୍ମାର୍ତ୍ତାଶ୍ୱମାଭରତ୍ ॥୯॥

(୧୦।୨୩) ଋଷିଃ - ଗୌରିବୀତିଃ ଶାଙ୍କ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ମରୁତଃ (ଇନ୍ଦ୍ରଃ)

ଜନିଷ୍ଠା ଉଗ୍ରଃ ସହସ୍ରେ ତୁରାୟ ମନ୍ତ୍ର ଓଜିଷ୍ଠୋ ବହୁଲାଭିମାନଃ ।
ଅବର୍ଧନ୍ନିନ୍ଦ୍ରଂ ମରୁତଶ୍ଚିଦତ୍ର ମାତା ଯଦ୍ୱୀରଂ ଦଧନଞ୍ଜନିଷ୍ଠା ॥୧॥
ଦୁହୋ ନିଷତ୍ତା ପୃଶନୀ ତିଦେବୈଃ ପୁରୁ ଶଂସେନ ବାବୃଧୁଷ୍ଟ ଇନ୍ଦ୍ରମ୍ ।
ଅଭୀବୃତେବ ତା ମହାପଦେନ ଧ୍ୱାନ୍ତାତ୍-ପ୍ରପିତ୍ୱାଦୁଦରନ୍ତ ଗର୍ଭାଃ ॥୨॥
ଋଷ୍ମା ତେ ପାଦା ପ୍ର ଯଜ୍ଞିଗାସ୍ୟବର୍ଧନାଜା ଉତ ଯେ ତିଦତ୍ର ।
ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ର ସାଲାବୃକାନ୍ନସହସ୍ରମାସନ୍ଧପିଷେ ଅଶ୍ୱିନା ବବୃତ୍ୟାଃ ॥୩॥

ସମନା ତୁର୍ଣ୍ଣରୂପ ଯାସି ଯୁଜ୍ଞମା ନାସତ୍ୟା ସଖ୍ୟାୟ ବକ୍ଷି ।
 ବସାବ୍ୟାମିନ୍ଦ୍ର ଧାରୟଃ ସହସ୍ରାଶ୍ୱିନା ଶୂର ଦଦତୁର୍ମଘାନି ॥୪॥
 ମନ୍ଦମାନ ରତାଦପି ପ୍ରଜାୟେ ସଖିଭିରିନ୍ଦ୍ର ଇଷିରେଭିରର୍ଥମ୍ ।
 ଆଭିର୍ହ ମାୟା ଉପ ଦସ୍ୟୁମାଗାନ୍ନିହଃ ପ୍ର ତମ୍ରା ଅବପଞ୍ଚମାଂସି ॥୫॥
 ସନାମାନା ଚିଦ୍ ଧୂସୟୋ ନ୍ୟସ୍ତା ଅବାହନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ଉଷସୋ ଯଥାନଃ ।
 ରଶ୍ମୈରଗଚ୍ଛଃ ସଖିଭିର୍ନିକାମୈଃ ସାକଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୃଦ୍ୟା ଜଘନ୍ତ ॥୬॥
 ତ୍ୱଂ ଜଘନ୍ତ ନମୁଚିଂ ମଖସ୍ୟୁଂ ଦାସଂ କୃଶ୍ଣାନ ରକ୍ଷୟେ ବିମାୟମ୍ ।
 ତ୍ୱଂ ଚକର୍ଥ ମନବେ ସ୍ୟୋନାନପଥୋ ଦେବତ୍ରାଞ୍ଜିସେବ ଯାନାନ୍ ॥୭॥
 ତ୍ୱମେତାନି ପପ୍ରିଷେ ବି ନାମେଶାନ ଇନ୍ଦ୍ର ଦପିଷେ ଗଭସ୍ତୌ ।
 ଅନୁ ତ୍ୱା ଦେବାଃ ଶବସା ମଦନ୍ତ୍ୟପରିବୁଧ୍ନାନୁନିନଶ୍ଚକର୍ଥ ॥୮॥
 ଚକ୍ରଂ ଯଦସ୍ୟାପ୍-ସ୍ତା ନିଷଞ୍ଜମୁତୋ ତଦସ୍ତୈ ମଧିକଚ୍ଛଦ୍ୟାତ୍ ।
 ପୃଥିବ୍ୟାମତିଷ୍ଠିତଂ ଯଦୁଧଃ ପୟୋ ଗୋଷ୍ଠଦଧା ଓଷଧୀଷୁ ॥୯॥
 ଅଶ୍ୱାଦିୟାୟେତି ଯଦୁଦନ୍ତ୍ୟୋଜସୋ ଜାତମୁତ ମନ୍ୟ ଏନମ୍ ।
 ମନ୍ୟୋରିୟାୟ ହର୍ମ୍ୟେଷୁ ତସ୍ତୌ ଯତଃ ପ୍ରଜଞ୍ଜ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ୟ ବେଦ ॥୧୦॥
 ବୟଃ ସୁପର୍ଣ୍ଣା ଉପ ସେଦୁରିନ୍ଦ୍ରଂ ପ୍ରିୟମେଧା ରକ୍ଷୟୋ ନାଧମାନାଃ ।
 ଅପ ଧ୍ୱାନ୍ତମୂର୍ଖୁହି ପୂର୍ବ ଚକ୍ଷୁର୍ମୁଗ୍ଧ-ଧ୍ୟସ୍ତାନୁଧୟେବ ବଜାନ୍ ॥୧୧॥

(୧୦।୭୪) ରକ୍ଷିଃ - ଗୌରିବୀତିଃ ଶାକ୍ତ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ମରୁତଃ (ଇନ୍ଦ୍ରଃ)

ବସୁନାଂ ବା ଚକୃଷ ଇୟକ୍ଷନ୍ତିୟା ବା ଯଜ୍ଞୈର୍ବା ରୋଦସ୍ୟୋଃ ।
 ଅର୍ବନ୍ତୋ ବା ଯେ ରୟିମନ୍ତଃ ସାତୌ ବନ୍ଧୁଂ ବା ଯେ ସୁଶୁଣଂ ସୁଶୁତୋ ଧୁଃ ॥୧॥
 ହବ ଏଷାମସୁରୋ ନକ୍ଷତ ଦ୍ୟାଂ ଶ୍ରବସ୍ୟତା ମନସା ନିଂସତ କ୍ଷାମ୍ ।
 ଚକ୍ଷାଶା ଯତ୍ର ସୁବିତାୟ ଦେବା ଦ୍ୟୌର୍ନ ବାରେଭିଃ କୃଣବନ୍ତ ସ୍ତୈଃ ॥୨॥
 ଇୟମେଷାମମୃତାନାଂ ଗୀଃ ସର୍ବତାତା ଯେ କୃପଶନ୍ତ ରତ୍ନମ୍ ।
 ଧିୟଂ ଚ ଯଜ୍ଞଂ ଚ ସାଧନ୍ତସ୍ତେ ନୋ ଧାନ୍ତ ବସବ୍ୟମସାମି ॥୩॥

ଆ ତଉ ଇନ୍ଦ୍ରାୟବଃ ପନନ୍ତାଭି ଯ ଉର୍ବଂ ଗୋମନ୍ତଂ ତିତୃସ୍ତାନଂ ।
 ସକୃସ୍ତଂ ଯେ ପୁରୁପୁତ୍ରାଂ ମହୀଂ ସହସ୍ରଧାରାଂ ବୃହତୀଂ ଦୁଦୁଷନ୍ ॥୪॥
 ଶତୀବ ଇନ୍ଦ୍ରମବସେ କୃଷ୍ଣଧୂମନାନତଂ ଦମୟନ୍ତଂ ପୃତନ୍ୟନ୍ ।
 ଋତୁକ୍ଷଣଂ ମଘବାନଂ ସୁବୃକ୍ତିଂ ଭର୍ତା ଯୋ ବଜ୍ରଂ ନୟଂ ପୁରୁଷୁଃ ॥୫॥
 ଯଦ୍ବାବାନ ପୁରୁତମଂ ପୁରାଷାଳା ବୃତ୍ରହେନ୍ଦ୍ରୋ ନାମାନ୍ୟପ୍ରାଃ ।
 ଅଚେତି ପ୍ରାସହସ୍ତତିସ୍ତୁବିଷ୍ଣାନ୍ ଯଦୀମୁଶ୍ମସି କର୍ତବେ କରତ୍ ॥୬॥

=====

(୧୦।୭୫) ଋଷିଃ - ସିନ୍ଧୁକ୍ଷିତ୍ ପ୍ରେୟମେଧଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ନଦ୍ୟଃ

=====

ପ୍ର ସୁ ବ ଆପୋ ମହିମାନମୁତ୍ତମଂ କାରୁର୍ବୋଚାତି ସଦନେ ବିବସ୍ବତଃ ।
 ପ୍ର ସପ୍ତସପ୍ତ ତ୍ରେଧା ହି ଚକ୍ରମୁଃ ପ୍ର ସୃତ୍ବରୀଣାମତି ସିନ୍ଧୁରୋଜସା ॥୧॥
 ପ୍ର ତେଃରଦଦ୍ବରୁଣୋ ଯାତବେ ପଥଃ ସିନ୍ଧୋ ଯଦ୍ବାଜ୍ଞା ଅଭ୍ୟଦ୍ରବସ୍ତମ୍ ।
 ଭୂମ୍ୟା ଅଧି ପ୍ରବତା ଯାସି ସାନୁନା ଯଦେଷାମଗ୍ରଂ ଜଗତାମିରଜ୍ୟସି ॥୨॥
 ଦିବି ସ୍ବନୋ ଯତତେ ଭୂମ୍ୟୋପୟନନ୍ତଂ ଶୁଷ୍ଣମୁଦିୟର୍ତ୍ତି ଭାନୁନା ।
 ଅଭ୍ରାଦିବ ପ୍ର ସ୍ବନୟନ୍ତି ବୃଷ୍ଟୟଃ ସିନ୍ଧୁର୍ଯଦେତି ବୃଷଭୋ ନ ରୋରୁବତ୍ ॥୩॥
 ଅଭି ତ୍ବା ସିନ୍ଧୋ ଶିଶୁମିନ୍ନ ମାତରୋ ବାଶ୍ରା ଅର୍ଷନ୍ତି ପୟସେବ ଧେନବଃ ।
 ରାଜେବ ଯୁଧ୍ମା ନୟସି ତ୍ବମିସ୍ତିତୌ ଯଦାସାମଗ୍ରଂ ପ୍ରବତାମିନକ୍ଷସି ॥୪॥
 ଇମଂ ମେ ଗଙ୍ଗେ ଯମୁନେ ସରସ୍ବତି ଶୁତୁଦ୍ରି ସ୍ରୋମଂ ସଚତା ପରୁଷ୍ୟା ।
 ଅସିକ୍ନ୍ୟା ମରୁଦ୍ବୃଧେ ବିତସ୍ତୟାର୍ଜୀକୀୟେ ଶୃଣୁହ୍ୟା ସୁଷୋମୟା ॥୫॥
 ତୃଷ୍ଣାମୟା ପ୍ରଥମଂ ଯାତବେ ସଜୁଃ ସୁସର୍ତ୍ତା ରସୟା ଶ୍ରେତ୍ୟା ତ୍ୟା ।
 ତ୍ବଂ ସିନ୍ଧୋ କୁଭୟା ଗୋମତୀଂ କୁମୁଂ ମେହତ୍-ନ୍ଦ୍ରା ସରଥଂ ଯାଭିରୀୟସେ ॥୬॥
 ଋଜୀତ୍ୟେନୀ ରୁଶତୀ ମହିତ୍ବା ପରି ଜ୍ରୟାଂସି ଭରତେ ରଜାଂସି ।
 ଅଦବ୍-ଧା ସିନ୍ଧୁରପସାମପସ୍ତମାଶ୍ବା ନ ଚିତ୍ରା ବପୁଷୀବ ଦର୍ଶତା ॥୭॥
 ସ୍ବଶ୍ବା ସିନ୍ଧୁଃ ସୁରଥା ସୁବାସା ହିରଣ୍ୟୟା ସୁକୃତା ବାଜିନୀବତୀ ।
 ଉର୍ଣ୍ଣାବତୀ ଯୁବତିଃ ସୀଲମାବତ୍ୟୁତାଧି ବସ୍ତ୍ରେ ସୁଭଗା ମଧୁବୃଧମ୍ ॥୮॥
 ସୁଖଂ ରଥଂ ଯୁୟୁଜେ ସିନ୍ଧୁରଶ୍ବିନଂ ତେନ ବାଜଂ ସନିଷଦସ୍ଥିନାଜୌ ।
 ମହାନ୍-ହ୍ୟସ୍ୟ ମହିମା ପନସ୍ୟତେଃଦବ୍-ଧସ୍ୟ ସ୍ବୟଶସୋ ବିରପ୍ବଶିନଃ ॥୯॥

=====

(୧୦।୭୭) ଋଷିଃ - ସର୍ପଃ ଐରାବତଃ ଜରତ୍-କର୍ଣ୍ଣଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ଗ୍ରାବାଣଃ

=====

ଆ ବ ରଞ୍ଜିସ ଉର୍ଜାଂ ବ୍ୟୁଷ୍ଟିଷ୍ଟିମ୍ ମରୁତୋ ରୋଦସୀ ଅନଞ୍ଜନ ।
ଉଭେ ଯଥା ନୋ ଅହନୀ ସଚାତୁବା ସଦଃସଦୋ ବରିବସ୍ୟାତ ଉଦ୍-ଭିଦା ॥୧॥
ତଦୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ସବନଂ ସୁନୋତନାତ୍ୟୋ ନ ହସ୍ତୟତୋ ଅଦ୍ରିଃ ସୋତରି ।
ବିଦଞ୍ୟର୍ଯ୍ଯୋ ଅଭିଭୂତି ପୌଂସ୍ୟଂ ମହୋ ରାୟୋ ଚିତ୍ତରୁତେ ଯଦର୍ବତଃ ॥୨॥
ତଦିଞ୍ୟସ୍ୟ ସବନଂ ବିବେରପୋ ଯଥା ପୁରା ମନବେ ଗାତୁମଶ୍ରେତ୍ ।
ଗୋଅର୍ଣ୍ଣସି ତ୍ୱାନ୍ତେ ଅଶ୍ୱନିର୍ଣ୍ଣଜି ପ୍ରେମଧ୍ୱରେଷ୍ଠଧ୍ୱର୍ଣ୍ଣା ଅଶିଶ୍ମୟଃ ॥୩॥
ଅପ ହତ ରକ୍ଷସୋ ଭଞ୍ଜୁରାବତଃ ସ୍ୱଭାୟତ ନିରୂତିଂ ସେଧତାମତିମ୍ ।
ଆ ନୋ ରୟିଂ ସର୍ବବୀରଂ ସୁନୋତନ ଦେବାବ୍ୟଂ ଭରତ ଶ୍ଲୋକମଦ୍ରୟଃ ॥୪॥
ଦିବଶ୍ଚିଦା ବୋଂମବଉରେଭ୍ୟୋ ବିଭୁନା ଚିଦାଶ୍ୱପସ୍ତରେଭ୍ୟଃ ।
ବାୟୋଶ୍ଚିଦା ସୋମରଭସ୍ତରେଭ୍ୟୋଽଗ୍ନେଶ୍ଚିଦର୍ଚ ପିତୃକୃତ୍ତରେଭ୍ୟଃ ॥୫॥
ଭୁରନ୍ତ୍ର ନୋ ଯଶସଃ ସୋତୁନ୍ନସୋ ଗ୍ରାବାଣୋ ବାଚା ଦିବିତା ଦିବିତ୍ୱତା ।
ନରୋ ଯତ୍ର ଦୁହତେ କାମ୍ୟଂ ମଧ୍ୱାଘୋଷୟନ୍ତୋ ଅଭିତୋ ମିଥସ୍ତୁରଃ ॥୬॥
ସୁନ୍ୱନ୍ତି ସୋମଂ ରଥିରାସୋ ଅଦ୍ରୟୋ ନିରସ୍ୟ ରସଂ ଗବିଷୋ ଦୁହନ୍ତି ତେ ।
ଦୁହନ୍ତ୍ୟଧରୁପସେତନାୟ କଂ ନରୋ ହବ୍ୟା ନ ମର୍ଜୟନ୍ତ ଆସଭିଃ ॥୭॥
ଏତେ ନରଃ ସ୍ୱପସୋ ଅଭୂତନ ଯ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁନ୍ୱଥ ସୋମମଦ୍ରୟଃ ।
ବାମଂବାମଂ ବୋ ଦିବ୍ୟାୟ ଧାମ୍ନେ ବସୁବସୁ ବଃ ପାର୍ଥିବାୟ ସୁନ୍ୱତେ ॥୮॥

=====

(୧୦।୭୭) ଋଷିଃ - ସୁ୍ୟମରସ୍ନିଃ ଭାର୍ଗବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୪, ୬-୮, ଜଗତୀ ୫, ଦେବତା - ମରୁତଃ

=====

ଅଭ୍ରପୁଷୋ ନ ବାଚା ପୁଷା ବସୁ ହବିଷ୍ମନ୍ତୋ ନ ଯଜ୍ଞା ବିଜାନୁଷଃ ।
ସୁମାରୁତଂ ନ ବ୍ରହ୍ମାଣମର୍ହସେ ଗଣମସ୍ତୋଷ୍ୟଷାଂ ନ ଶୋଭସେ ॥୧॥
ଶିୟେ ମର୍ଯ୍ୟାସୋ ଅଞ୍ଜୀରକୃଶ୍ମତ ସୁମାରୁତଂ ନ ପୂର୍ବୀରତି କ୍ଷପଃ ।
ଦିବସ୍ତୁତ୍ରାସ ଏତା ନ ଯେତିର ଆଦିତ୍ୟାସସ୍ତେ ଅକ୍ରା ନ ବାବୃଧୁଃ ॥୨॥

ପ୍ର ଯେ ଦିବଃ ପୃଥିବ୍ୟା ନ ବର୍ହଣା ତ୍ୱନା ରିରିତ୍ରେ ଅଭ୍ରାନ୍ ସୂର୍ଯଃ ।
 ପାଜସ୍ୱତ୍ତୋ ନ ବୀରାଃ ପନସ୍ୟବୋ ରିଶାଦସୋ ନ ମର୍ଯ୍ୟା ଅଭିଦ୍ୟବଃ ॥୩॥
 ଯୁଷ୍ମାକଂ ରୁଧ୍ନେ ଅପାଂ ନ ଯାମନି ବିଧୁର୍ଯତି ନ ମହୀ ଶ୍ରଥର୍ଯତି ।
 ବିଶ୍ୱଦୁର୍ଯଜ୍ଞୋ ଅର୍ବାଗୟଂ ସୁ ବଃ ପ୍ରୟସ୍ୱତ୍ତୋ ନ ସତ୍ରାତ ଆ ଗତ ॥୪॥
 ଯୂୟଂ ଧୂର୍ଷ୍ଣ ପ୍ରୟୁଜୋ ନ ରଶ୍ମିଭିର୍ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମତ୍ତୋ ନ ଭାସା ବ୍ୟଷ୍ଟିଷୁ ।
 ଶ୍ୟେନାସୋ ନ ସ୍ୱୟଶସୋ ରିଶାଦସଃ ପ୍ରବାସୋ ନ ପ୍ରସିତାସଃ ପରିପୁଷଃ ॥୫॥
 ପ୍ର ଯଦ୍ୱହଧ୍ୱେ ମରୁତଃ ପରାକାଦ୍ୟୟଂ ମହଃ ସଂବରଣସ୍ୟ ବସ୍ତୁଃ ।
 ବିଦାନାସୋ ବସବୋ ରାଧ୍ୟସ୍ୟାରାଜିଦ୍ୱେଷଃ ସନ୍ତତର୍ଯ୍ୟୟୋତ ॥୬॥
 ଯ ଉଦୃତି ଯଜ୍ଞେ ଅଧ୍ୱରେଷ୍ଟା ମରୁଦ୍-ଭ୍ୟୋ ନ ମାନୁଷୋ ଦଦାଗତ୍ ।
 ରେବସୁ ବୟୋ ଦଧତେ ସୁବୀରଂ ସ ଦେବାନାମପି ଗୋପୀଥେ ଅସୁ ॥୭॥
 ତେ ହି ଯଜ୍ଞେଷୁ ଯଜ୍ଞିୟାସ ଉମା ଆଦିତ୍ୟେନ ନାମ୍ନା ଶଂଭବିଷ୍ଟାଃ ।
 ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ରଥତୁର୍ମନୀଷାଂ ମହଶ୍ଚ ଯାମନ୍ତଧ୍ୱରେ ତକାନାଃ ॥୮॥

(୧୦।୭୮) ଋଷିଃ - ସ୍ୱାମରସ୍ତ୍ରିଃ ଭାର୍ଗବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧, ୩-୪, ୮, ଜଗତୀ ୨, ୫-୭,
 ଦେବତା - ମରୁତଃ

ବିପ୍ରାସୋ ନ ମନ୍ତୁଭିଃ ସ୍ୱାଧ୍ୟୋ ଦେବାବ୍ୟୋ ନ ଯଜ୍ଞେଃ ସ୍ୱପ୍ନସଃ ।
 ରାଜାନୋ ନ ଚିତ୍ରାଃ ସୁସଂହୃଶଃ କ୍ଷିତୀନାଂ ନ ମର୍ଯ୍ୟା ଅରେପସଃ ॥୧॥
 ଅଗ୍ନିର୍ନ ଯେ ଭ୍ରାଜସା ରୁକ୍ତବକ୍ଷସୋ ବାତାସୋ ନ ସ୍ୱୟୁଜଃ ସଦ୍ୟଭତୟଃ ।
 ପ୍ରଜ୍ଞାତାରୋ ନ ଜ୍ୟେଷ୍ଠାଃ ସୁନୀତୟଃ ସୁଶର୍ମାଣୋ ନ ସୋମା ଋତଂ ଯତେ ॥୨॥
 ବାତାସୋ ନ ଯେ ଧୁନୟୋ ଜିଗନ୍ତୁବୋଽଗ୍ନୀନାଂ ନ ଜିହ୍ୱା ବିରୋକ୍ଷିଣଃ ।
 ବର୍ମଶ୍ଚତ୍ତୋ ନ ଯୋଧାଃ ଶିମୀବନ୍ତଃ ପିତୃଣାଂ ନ ଶଂସାଃ ସୁରାତୟଃ ॥୩॥
 ରଥାନାଂ ନ ଯୋଃରାଃ ସନାଭୟୋ ଜିଗୀବାଂସୋ ନ ଶୂରା ଅଭିଦ୍ୟବଃ ।
 ବରେୟବୋ ନ ମର୍ଯ୍ୟା ଘୃତପୁଷୋଽଭିସ୍ୱର୍ତାରୋ ଅର୍କଂ ନ ସୁଷୁଭଃ ॥୪॥
 ଅଶ୍ୱାସୋ ନ ଯେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠାସ ଆଶବୋ ଦିଧିଷବୋ ନ ରଥୀଃ ସୁଦାନବଃ ।
 ଆପୋ ନ ନିମ୍ନୈରୁଦଭିର୍ଜିଗନ୍ତୁବୋ ବିଶ୍ୱରୂପା ଅଜିରସୋ ନ ସାମଭିଃ ॥୫॥

ଗ୍ରାବାଣୋ ନ ସୁରୟଃ ସିନ୍ଧୁମାତର ଆଦର୍ଶରାସୋ ଅଦ୍ରୟୋ ନ ବିଶ୍ୱହା ।
 ଶିଶୁଲ୍ଲା ନ କ୍ରୀଳୟଃ ସୁମାତରୋ ମହାଗ୍ରାମୋ ନ ଯାମନ୍ତୁତ ଦ୍ୱିଷା ॥୭॥
 ଉଷସାଂ ନ କେତବୋଃପୁରଶ୍ଚିୟଃ ଶୁଭଂୟବୋ ନାଞ୍ଜିଭିର୍ବ୍ୟଶ୍ଚିତନ୍ ।
 ସିନ୍ଧବୋ ନ ଯୁୟିୟୋ ଭ୍ରାଜଦୃଷ୍ଟୟଃ ପରାବତୋ ନ ଯୋଜନାନି ମମିରେ ॥୭॥
 ସୁଭାଗାନ୍ନୋ ଦେବାଃ କୃଣୁତା ସୁରତ୍ନାନସ୍ଥାନ୍ନୁସ୍ତୋତୁନ୍ନରୁତୋ ବାବୃଧାନାଃ ।
 ଅଧି ସ୍ତୋତ୍ରସ୍ୟ ସଖ୍ୟସ୍ୟ ଗାତ ସନାଜି ବୋ ରତ୍ନଧେୟାନି ସନ୍ତି ॥୮॥

(୧୦।୭୯) ଋଷିଃ - ସୌତୀକଃ ଅଗ୍ନିଃ, ବୈଶ୍ୱାନରଃ ଙ୍ଗା, ସପ୍ତିଃ ବାଜଂଭରଃ ଙ୍ଗା, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,
 ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଅପଶ୍ୟମସ୍ୟ ମହତୋ ମହିତୁମମର୍ତ୍ୟସ୍ୟ ମର୍ତ୍ୟାସୁ ବିଷ୍ଣୁ ।
 ନାନା ହନୁ ବିଭୃତେ ସଂ ଭରେତେ ଅସିନ୍ନତୀ ବପ୍-ସତୀ ଭୂର୍ଯ୍ୟଃ ॥୧॥
 ଗୁହା ଶିରୋ ନିହିତମୃଧଗନ୍ଧୀ ଅସିନ୍ନନ୍ନତି ଜିହ୍ୱୟା ବନାନି ।
 ଅତ୍ରାଶ୍ୟସ୍ତୈ ପତ୍ତ୍ରିଃ ସଂ ଭରନ୍ତ୍ୟତ୍ନାନହସ୍ତା ନମସାଧି ବିଷ୍ଣୁ ॥୨॥
 ପ୍ର ମାତୁଃ ପ୍ରତରଂ ଗୁହ୍ୟମିଚ୍ଛନ୍ କୁମାରୋ ନ ବୀରୁଧଃ ସର୍ପଦୁର୍ବୀଃ ।
 ସସଂ ନ ପକ୍ୱମବିଦକ୍ଷୁଚକ୍ତଂ ରିରିହ୍ୱାଂସଂ ରିପ ଉପସ୍ଥେ ଅକ୍ତଃ ॥୩॥
 ତଦ୍ୱାମୃତଂ ରୋଦସୀ ପ୍ର ବ୍ରବୀମି ଜାୟମାନୋ ମାତରା ଗର୍ଭୋ ଅତି ।
 ନାହଂ ଦେବସ୍ୟ ମର୍ତ୍ୟଶ୍ଚିକେତାଗ୍ନିରଙ୍ଗ ବିଚେତାଃ ସ ପ୍ରଚେତାଃ ॥୪॥
 ଯୋ ଅସ୍ତା ଅନ୍ନଂ ତୃଷ୍ଣାଦଧାତ୍ୟାଜ୍ୟୈର୍ଯୁତୈର୍ଜୁହୋତି ପୁଷ୍ୟତି ।
 ତସ୍ତୈ ସହସ୍ରମକ୍ଷଭିର୍ବି ଚକ୍ଷେଗ୍ନେ ବିଶ୍ୱତଃ ପ୍ରତ୍ୟତ୍ତଂସି ଦୃମ୍ ॥୫॥
 କିଂ ଦେବେଷୁ ତ୍ୟଜ ଏନଶ୍ଚକର୍ଥାଗ୍ନେ ପୃଚ୍ଛାମି ନୁ ଦ୍ୱାମବିଦ୍ୱାନ୍ ।
 ଅକ୍ରୀଳନ୍ କ୍ରୀଳନ୍ ହରିରତ୍ନବେଦନ୍ତି ପର୍ବଶଶ୍ୱକର୍ତ ଗାମିବାସିଃ ॥୬॥
 ବିଷ୍ଣୁଚୋ ଅଶ୍ୱାନୁ୍ୟୟୁଜେ ବନେଜା ଋଜୀତିଭୀ ରଶନାଭିର୍ଗୃଭୀତାନ୍ ।
 ଚକ୍ଷଦେ ମିତ୍ରୋ ବସୁଭିଃ ସୁଜାତଃ ସମାନୃଧେ ପର୍ବଭିର୍ବାବୃଧାନାଃ ॥୭॥

=====

(୧୦।୮୦) ଋଷିଃ - ସୌଚୀକଃ ଅଗ୍ନିଃ, ବୈଶ୍ଵାନରଃ ଜ୍ଞା, ସପ୍ତିଃ ବାଜଂଭରଃ ଜ୍ଞା,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,
ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଅଗ୍ନିଃ ସପ୍ତିଂ ବାଜଂଭରଂ ଦଦାତ୍ୟଗ୍ନିର୍ବୀରଂ ଶୁଭ୍ୟଂ କର୍ମନିଃଷ୍ଠାମ୍ ।
ଅଗ୍ନୀ ରୋଦସୀ ବି ଚରସ୍ରମଞ୍ଜନ୍ନଗ୍ନିର୍ନାରୀଂ ବୀରକୁକ୍ଷିଂ ପୁରଂଧିମ୍ ॥୧॥
ଅଗ୍ନେରପ୍ସଃ ସମିଦସ୍ତୁ ଭଦ୍ରାଗ୍ନିର୍ମହୀ ରୋଦସୀ ଆ ବିବେଶ ।
ଅଗ୍ନିରେକଂ ଚୋଦୟସ୍ରମସ୍ତୁଗ୍ନିର୍ବୃତ୍ରାଣି ଦୟତେ ପୁରୁଣି ॥୨॥
ଅଗ୍ନିର୍ହ ତ୍ୟଂ ଜରତଃ କର୍ଣ୍ଣମାବାଗ୍ନିରଦ୍-ଭ୍ୟୋ ନିରଦହଞ୍ଜରୁଥମ୍ ।
ଅଗ୍ନିରତ୍ରିଂ ଘର୍ମ ଉରୁଷ୍ୟଦନ୍ତରଗ୍ନିର୍ନୃମେଧଂ ପ୍ରଜୟାସୃଜସ୍ରମ୍ ॥୩॥
ଅଗ୍ନିର୍ଦାଦ୍ ଦ୍ରବିଣଂ ବୀରପେଶା ଅଗ୍ନିରୃଷିଂ ଯଃ ସହସ୍ରା ସନୋତି ।
ଅଗ୍ନିର୍ଦିବି ହବ୍ୟମା ତତାନାଗ୍ନେର୍ଧାମାନି ବିଭୃତା ପୁରୁତ୍ରା ॥୪॥
ଅଗ୍ନିମୁକ୍-ଧୈରୃଷୟୋ ବି ହୁୟନ୍ତେଃଗ୍ନିଂ ନରୋ ଯାମନି ବାପିତାସଃ ।
ଅଗ୍ନିଂ ବୟୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ପତନ୍ତୋଃଗ୍ନିଃ ସହସ୍ରା ପରି ଯାତି ଗୋନାମ୍ ॥୫॥
ଅଗ୍ନିଂ ବିଶ ଇଳତେ ମାନୁଷୀୟା ଅଗ୍ନିଂ ମନୁଷୋ ନହୁଷୋ ବି ଜାତାଃ ।
ଅଗ୍ନିର୍ଗାନ୍ଧର୍ବୀଂ ପଥ୍ୟାମୃତସ୍ୟାଗ୍ନେର୍ଗବ୍ୟତିର୍ଘୃତ ଆ ନିଷତ୍ତା ॥୬॥
ଅଗ୍ନୟେ ବ୍ରହ୍ମ ଋଭବସ୍ତତସ୍ତୁରଗ୍ନିଂ ମହାମବୋଚାମା ସୁବୃକ୍ତିମ୍ ।
ଅଗ୍ନେ ପ୍ରାବ ଜରିତାରଂ ଯବିଷ୍ଟାଗ୍ନେ ମହି ଦ୍ରବିଣମା ଯଜସ୍ୱ ॥୭॥

=====

(୧୦।୮୧) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ଵକର୍ମା ଭୌବନଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,   ଦେବତା - ବିଶ୍ଵକର୍ମା

=====

ୟ ଇମା ବିଶ୍ଵା ଭୁବନାନି ଭୁବୁଦୃଷିର୍ହୋତା ନ୍ୟସୀଦତ୍-ପିତା ନଃ ।
ସ ଆଶିଷା ଦ୍ରବିଣମିଚ୍ଛମାନଃ ପ୍ରଥମଚ୍ଛଦବରା ଆ ବିବେଶ ॥୧॥
କିଂ ସ୍ଥିତାସୀଦଧିଷ୍ଠାନମାରମ୍ଭଣଂ କତମସ୍ଥିତ୍-କଥାସୀତ୍ ।
ୟତୋ ଭୂମିଂ ଜନୟନ୍ତିଶ୍ଵକର୍ମା ବି ଦ୍ୟାମୌର୍ଷ୍ଣୋନ୍ନହିନା ବିଶ୍ଵତକ୍ଷାଃ ॥୨॥
ବିଶ୍ଵତକ୍ଷୁରୁତ ବିଶ୍ଵତୋମୁଖୋ ବିଶ୍ଵତୋବାହୁରୁତ ବିଶ୍ଵତସ୍ତାତ୍ ।
ସଂ ବାହୁଭ୍ୟାଂ ଧମତି ସଂ ପତତ୍ରେର୍ଦ୍ୟାବାଭୂମୀ ଜନୟନ୍ଦେବ ଏକଃ ॥୩॥

କିଂ ସ୍ବିତ୍ବନଂ କ ଉ ସ ବୃକ୍ଷ ଆସ ଯତୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ନିଷ୍ପତକ୍ଷୁଃ ।
 ମନୀଷିଣୋ ମନସା ପୃଚ୍ଛତେତୁ ତଦ୍ୟଦଧ୍ୟତିଷ୍ଠଦ୍-ଭୁବନାନି ଧାରୟନ୍ ॥୪॥
 ଯା ତେ ଧାମାନି ପରମାଣି ଯାବମା ଯା ମଧ୍ୟମା ବିଶ୍ବକର୍ମନ୍ନୁତେମା ।
 ଶିକ୍ଷା ସଖିଭ୍ୟୋ ହବିଷି ସ୍ବଧାବଃ ସ୍ବୟଂ ଯଜସ୍ବ ତନ୍ମଂ ବୃଧାନଃ ॥୫॥
 ବିଶ୍ବକର୍ମନ୍ ହବିଷା ବାବୃଧାନଃ ସ୍ବୟଂ ଯଜସ୍ବ ପୃଥିବୀମୁତ ଦ୍ୟାମ୍ ।
 ମୁହ୍ୟନ୍ତୁନେ୍ୟ ଅଭିତୋ ଜନାସ ଇହାସ୍ଥାକଂ ମଘବା ସୂରିରସ୍ତୁ ॥୬॥
 ବାତସ୍ପତିଂ ବିଶ୍ବକର୍ମାଣମୁତୟେ ମନୋଭୁବଂ ବାଜେ ଅଦ୍ୟା ଦୁବେମ ।
 ସ ନୋ ବିଶ୍ବାନି ହବନାନି ଜୋଷଦ୍ବିଶ୍ବଶଂ ଭୁରବସେ ସାଧୁକର୍ମା ॥୭॥

(୧୦।୮୨) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ବକର୍ମା ଭୌବନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ବକର୍ମା

ଚକ୍ଷୁଷଃ ପିତା ମନସା ହି ଧୀରୋ ଘୃତମେନେ ଅଜନନ୍ମମାନେ ।
 ଯଦେଦନ୍ତା ଅଦଦୃହନ୍ତ ପୂର୍ବ ଆଦିଜ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅପ୍ରଥେତାମ୍ ॥୧॥
 ବିଶ୍ବକର୍ମା ବିମନା ଆଦ୍ବିହାୟା ଧାତା ବିଧାତା ପରମୋତ ସଂଦୃକ୍ ।
 ତେଷାମିଷ୍ଠାନି ସମିଷା ମଦନ୍ତି ଯତ୍ରା ସପ୍ତରଷୀନ୍ ପର ଏକମାହୁଃ ॥୨॥
 ଯୋ ନଃ ପିତା ଜନିତା ଯୋ ବିଧାତା ଧାମାନି ବେଦ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ବା ।
 ଯୋ ଦେବାନାଂ ନାମଧା ଏକ ଏବ ତଂ ସଂପ୍ରଶ୍ନଂ ଭୁବନା ଯନ୍ତ୍ୟନ୍ୟା ॥୩॥
 ତ ଆୟଜନ୍ତୁ ଦ୍ରବିଣଂ ସମସ୍ତା ଋଷୟଃ ପୂର୍ବେ ଜରିତାରୋ ନ ଭୁନା ।
 ଅସୂର୍ତେ ସୂର୍ତେ ରଜସି ନିଷଞ୍ଜେ ଯେ ଭୂତାନି ସମକୃଶ୍ମନ୍ନିମାନି ॥୪॥
 ପରୋ ଦିବା ପର ଏନା ପୃଥିବ୍ୟା ପରୋ ଦେବେଭିରସ୍ତୁରୈର୍ଯଦସ୍ତି ।
 କଂ ସ୍ବିଦ୍-ଗର୍ଭଂ ପ୍ରଥମଂ ଦଧ୍ରୁ ଆପୋ ଯତ୍ର ଦେବାଃ ସମପଶ୍ୟନ୍ତୁ ବିଶ୍ବେ ॥୫॥
 ତମିଦ୍-ଗର୍ଭଂ ପ୍ରଥମଂ ଦଧ୍ରୁ ଆପୋ ଯତ୍ର ଦେବାଃ ସମଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ବିଶ୍ବେ ।
 ଅଜସ୍ୟ ନାଭାବଧ୍ୟୋକମର୍ପିତଂ ଯସ୍ମିନ୍ନିଶ୍ବାନି ଭୁବନାନି ତସ୍ମୁଃ ॥୬॥
 ନ ତଂ ବିଦାଥ ଯ ଇମା ଜଜାନାନ୍ୟଦୁ୍ୟସ୍ଥାକମନ୍ତରଂ ବଭୁବ ।
 ନୀହାରେଣ ପ୍ରାବୃତା ଜଲ୍-ପ୍ୟା ତାସୁତୃପ ଉକ୍ଥଶାସନ୍ତୁରନ୍ତି ॥୭॥

=====

(୧୦।୮୩) ଋଷିଃ - ମନ୍ତ୍ର୍ୟଃ ତାପସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୭, ଦେବତା - ମନ୍ତ୍ର୍ୟଃ

=====

ୟସ୍ତେ ମନୋଃବିଧଦୁଜ୍ର ସାୟକ ସହ ଓଜଃ ପୁଷ୍ୟତି ବିଶ୍ୱମାନୁଷକ୍ ।
ସାହ୍ୟାମ ଦାସମାର୍ଯ୍ୟଂ ତୃୟା ଯୁଜା ସହସ୍ତୃତେନ ସହସା ସହସ୍ୱତା ॥୧॥
ମନ୍ତ୍ର୍ୟରିନ୍ଦ୍ରୋ ମନ୍ତ୍ର୍ୟରେବାସ ଦେବୋ ମନ୍ତ୍ର୍ୟର୍ହୋତା ବରୁଣୋ ଜାତବେଦାଃ ।
ମନ୍ତ୍ର୍ୟଂ ବିଶ ଇଳତେ ମାନୁଷୀର୍ଯ୍ୟାଃ ପାହି ନୋ ମନୋଃ ତପସା ସଜୋଷାଃ ॥୨॥
ଅଭାହି ମନୋଃ ତବସସ୍ତ୍ରବୀୟାନ୍ ତପସା ଯୁଜା ବି ଜହି ଶତ୍ରୁନ୍ ।
ଅମିତ୍ରହା ବୃତ୍ରହା ଦସ୍ତ୍ୟହା ଚ ବିଶ୍ୱା ବସୁନ୍ୟା ଭରା ତ୍ୱଂ ନଃ ॥୩॥
ତ୍ୱଂ ହି ମନୋଃ ଅଭିଭୂତୋଜାଃ ସ୍ୱୟଂଭୂର୍ଭାମୋ ଅଭିମାତିଷାହଃ ।
ବିଶ୍ୱଚର୍ଷଣିଃ ସହୁରିଃ ସହାବାନସ୍ତ୍ରାସ୍ତୋଜଃ ପୃତନାସୁ ଧେହି ॥୪॥
ଅଭାଗଃ ସନ୍ନପ ପରେତୋ ଅସ୍ମି ତବ କ୍ରତୁ ତବିଷସ୍ୟ ପ୍ରଚେତଃ ।
ତଂ ତ୍ୱା ମନୋଃ ଅକ୍ରତୁର୍ଜିହ୍ୱୀଳାହଂ ସ୍ତ୍ୱା ତନୁର୍ବଲଦେୟାୟ ମେହି ॥୫॥
ଅୟଂ ତେ ଅସ୍ତ୍ରାପ ମେହ୍ୟର୍ବାଜ୍ ପ୍ରତୀଚୀନଃ ସହୁରେ ବିଶ୍ୱଧାୟଃ ।
ମନୋଃ ବଜ୍ରିନ୍ନୁଭି ମାମା ବବୃସ୍ତୁ ହନାବ ଦସ୍ତ୍ୟୁରୁତ ବୋଧ୍ୟାପେଃ ॥୬॥
ଅଭି ପ୍ରେହି ଦକ୍ଷିଣତୋ ଭବା ମେଧା ବୃତ୍ରାଶି ଜଘନାବ ଭୂରି ।
ଭୁହୋମି ତେ ଧରୁଣଂ ମଧ୍ନୋ ଅଗ୍ରମୁଭା ଉପାଂଶୁ ପ୍ରଥମା ପିବାବ ॥୭॥

=====

(୧୦।୮୪) ଋଷିଃ - ମନ୍ତ୍ର୍ୟଃ ତାପସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୩, ଜଗତୀ ୪-୭, ଦେବତା - ମନ୍ତ୍ର୍ୟଃ

=====

ତୃୟା ମନୋଃ ସରଥମାରୁଜକ୍ତୋ ହର୍ଷମାଶାସୋ ଧୃଷିତା ମରୁତଃ ।
ତିଗ୍ନେଷବ ଆୟୁଧା ସଂଶିଶାନା ଅଭି ପ୍ର ଯନ୍ତୁ ନରୋ ଅଗ୍ନିରୁପାଃ ॥୧॥
ଅଗ୍ନିରିବ ମନୋଃ ତ୍ୱିଷିତଃ ସହସ୍ତ୍ର ସେନାନୀନଃ ସହୁରେ ହୃତ ଏଧି ।
ହତ୍ୱାୟ ଶତ୍ରୁନ୍ତି ଭଜସ୍ତ୍ର ବେଦ ଓଜୋ ମିମାନୋ ବି ମୃଧୋ ନୁଦସ୍ତ୍ର ॥୨॥
ସହସ୍ର ମନୋଃ ଅଭିମାତିମସ୍ତେ ରୁଜନ୍ ମୃଗନ୍ ପ୍ରମୃଗନ୍ ପ୍ରେହି ଶତ୍ରୁନ୍ ।
ଭଗ୍ରଂ ତେ ପାଜୋ ନନ୍ଦା ରୁରୁଧ୍ରେ ବଶୀ ବଶଂ ନୟସ ଏକଜ ତ୍ୱମ୍ ॥୩॥

ଏକୋ ବହୁନାମସି ମନ୍ୟବୀଳିତୋ ବିଶଂବିଶଂ ଯୁଧୟେ ସଂ ଶିଶାଧି ।
 ଅକୃତରୁକ୍ଷୟା ଯୁଜା ବୟଂ ଦ୍ୟୁମନ୍ତଂ ଘୋଷଂ ବିଜୟାୟ କୃଣ୍ଣହେ ॥୪॥
 ବିଜେଷକୃଦିନ୍ଦ୍ର-ଇବାନବତ୍ରବୋଃସ୍ଥାକଂ ମନ୍ୟୋ ଅଧିପା ଭବେହ ।
 ପ୍ରିୟଂ ତେ ନାମ ସହୁରେ ଗୃଣୀମସି ବିଦ୍ମା ତମୁସ୍ରଂ ଯତ ଆବତୁଧ ॥୫॥
 ଆତୁତ୍ୟା ସହଜା ବଜ୍ର ସାୟକ ସହୋ ବିଭର୍ଷ୍ୟତିତୁତ ଉତ୍ତରମ୍ ।
 କ୍ରତ୍ୱା ନୋ ମନ୍ୟୋ ସହ ମେଦ୍ୟୋଧି ମହାଧନସ୍ୟ ପୁରୁହୂତ ସଂସୃଜି ॥୬॥
 ସଂସୃଷ୍ଟଂ ଧନମୁଭୟଂ ସମାକୃତମସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଦତ୍ତାଂ ବରୁଣଶ୍ଚ ମନ୍ୟଃ ।
 ଭିୟଂ ଦଧାନା ହୃଦୟେଷୁ ଶତ୍ରବଃ ପରାଜିତାସୋ ଅପ ନି ଲୟନ୍ତାମ୍ ॥୭॥

=====

(୧୦।୮୫) ଋଷିଃ - ସାବିତ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟା, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୧୩, ୧୫-୧୭, ୨୨, ୨୫, ୨୮-୩୩, ୩୫, ୩୮-୪୨, ୪୫-୪୭, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୪, ୧୯-୨୧, ୨୩-୨୪, ୨୬, ୩୨-୩୭, ୪୪, ଜଗତୀ ୧୮, ୨୭, ୪୩, ଉରୋବୃହତୀ ୩୪, ଦେବତା - ସୋମଃ ୧-୫, ସୂର୍ଯ୍ୟାବିବାହଃ ୬-୧୭, ଦେବାଃ ୧୭, ସୋମାକୌ ୧୮, ଚନ୍ଦ୍ରମାଃ ୧୯, ନୃଣାଂ ବିବାହମନ୍ତ୍ରାଃ ଆଶୀଃପ୍ରାୟାଃ ୨୦-୨୮, ବଧୂବାସଃ ସଂସ୍ପର୍ଶନିନ୍ଦା ୨୯-୩୦, ଦମ୍ପତ୍ୟୋର୍ଯଜ୍ଞନାଶନଂ ୩୧, ସୂର୍ଯ୍ୟା ସାବିତ୍ରୀ ୩୨-୪୭

=====

ସତ୍ୟେନୋଉତିତା ତୁମିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟେଶୋଉତିତା ଦ୍ୟୌଃ ।
 ଋତେନାଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟି ଦିବି ସୋମୋ ଅଧି ଶ୍ରିତଃ ॥୧॥
 ସୋମେନାଦିତ୍ୟା ବଲିନଃ ସୋମେନ ପୃଥିବୀ ମହୀ ।
 ଅଥୋ ନକ୍ଷତ୍ରାଣାମେଷାମୁପସ୍ଥେ ସୋମ ଆହିତଃ ॥୨॥
 ସୋମଂ ମନ୍ୟତେ ପପିବାନ୍ ଯସ୍ରଂପିଂଷତ୍ତେୟାଷଧିମ୍ ।
 ସୋମଂ ଯଂ ବ୍ରହ୍ମାଣୋ ବିଦୁର୍ନ୍ ତସ୍ୟାଶ୍ନାତି କଶ୍ଚନ ॥୩॥
 ଆଚ୍ଛଦ୍ଧିଧାନୈର୍ଗୁପିତୋ ବାହ୍ୱତୈଃ ସୋମ ରକ୍ଷିତଃ ।
 ଗ୍ରାବ୍ଣାମିଚ୍ଛୁଶ୍ମନ୍ ତିଷ୍ଠସି ନ ତେ ଅଶ୍ନାତି ପାର୍ଥବଃ ॥୪॥
 ଯଜ୍ଞା ଦେବ ପ୍ରପିବନ୍ତି ତତ ଆ ପ୍ୟାୟସେ ପୁନଃ ।
 ବାୟୁଃ ସୋମସ୍ୟ ରକ୍ଷିତା ସମାନାଂ ମାସ ଆକୃତିଃ ॥୫॥

ରୈଭ୍ୟାସୀଦନ୍ତଦେୟା ନାରାଗଂସୀ ନ୍ୟୋତନୀ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟାୟା ଭଦ୍ରମିଦ୍ବାସୋ ଗାଥୟୈତି ପରିଷ୍କୃତମ୍ ॥୭॥
 ଚିତ୍ତିରା ଭପବର୍ହଣଂ ଚକ୍ଷୁରା ଅଭ୍ୟଞ୍ଜନମ୍ ।
 ଦୈର୍ଘ୍ୟିର୍ଭୂମିଃ କୋଶ ଆସୀଦ୍ୟଦୟାସୂର୍ଯ୍ୟା ପତିମ୍ ॥୮॥
 ସ୍ତୋମା ଆସନ୍ପ୍ରତିଧୟଃ କୁରୀରଂ ଛନ୍ଦ ଓପଶଃ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟାୟା ଅଶ୍ୱିନା ବରାଗ୍ନିରାସୀତ୍-ପୁରୋଗବଃ ॥୯॥
 ସୋମୋ ବଧୂୟୁରଭବଦଶ୍ୱିନାସ୍ତାମୁଭା ବରା ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟାଂ ଯତ୍-ପତ୍ୟେ ଶଂସନ୍ତ୍ରୀଂ ମନସା ସବିତାଦଦାତ୍ ॥୧୦॥
 ମନୋ ଅସ୍ୟା ଅନ ଆସୀତ୍ ଦୈର୍ଘ୍ୟିରାସୀଦୁତ ଛଦିଃ ।
 ଶୁକ୍ରାବନତ୍ବାହାବାସ୍ତାଂ ଯଦୟାସୂର୍ଯ୍ୟା ଗୃହମ୍ ॥୧୧॥
 ଋକ୍ଷାମାଭ୍ୟାମଭିହିତୌ ଗାବୌ ତେ ସାମନାବିତଃ ।
 ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ତେ ଚକ୍ରେ ଆସ୍ତ୍ରାଂ ଦିବି ପଞ୍ଚାଶ୍ଚରାଚାରଃ ॥୧୨॥
 ଶୁଚୀ ତେ ଚକ୍ରେ ଯାତ୍ୟା ବ୍ୟାନୋ ଅକ୍ଷ ଆହତଃ ।
 ଅନୋ ମନସ୍ତୟଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାରୋହତ୍-ପ୍ରୟତୀ ପତିମ୍ ॥୧୩॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟାୟା ବହତୁଃ ପ୍ରାଗାସ୍ରବିତା ଯମବାସୃଜତ୍ ।
 ଅଦ୍ଭାସୁ ହନ୍ୟନ୍ତେ ଗାବୋଽର୍ଜୁନ୍ୟାଃ ପର୍ଯ୍ୟୁହ୍ୟତେ ॥୧୪॥
 ଯଦଶ୍ୱିନା ପୃଚ୍ଛମାନାବୟାତଂ ତ୍ରିଚକ୍ରେଣ ବହତୁଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟାଃ ।
 ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅନୁ ତଦ୍ଦାମଜାନନ୍ ପୁତ୍ରଃ ପିତରାବବୃଣୀତ ପୁଷା ॥୧୫॥
 ଯଦୟାତଂ ଶୁଭୟତୀ ବରେୟଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାମୁପ ।
 କ୍ୱୈକଂ ଚକ୍ରଂ ବାମାସୀତ୍-କ୍ୱ ଦେଷ୍ଟାୟା ତସ୍ତଥୁଃ ॥୧୬॥
 ଦୈ ତେ ଚକ୍ରେ ସୂର୍ଯ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମାଣ ଋତୁଥା ବିଦୁଃ ।
 ଅଥୈକଂ ଚକ୍ରଂ ଯଦ୍-ଗୁହା ତଦଜାତୟ ଇଦ୍ୱିଦୁଃ ॥୧୭॥
 ସୂର୍ଯ୍ୟାୟୈ ଦେବେଭ୍ୟୋ ମିତ୍ରାୟ ବରୁଣାୟ ଚ ।
 ଯେ ଭୂତସ୍ୟ ପ୍ରଚେତସ ଇଦଂ ତେଭ୍ୟୋଽକରଂ ନମଃ ॥୧୮॥
 ପୂର୍ବାପରଂ ଚରତୋ ମାୟୟୈତୌ ଶିଶୁ କ୍ରୀଳନ୍ତୌ ପରି ଯାତୋ ଅଧୁରମ୍ ।
 ବିଶ୍ୱାନ୍ୟନ୍ୟୋ ଭୁବନାଭିଚକ୍ଷ ଋତୁରନ୍ୟୋ ବିଦଧନ୍ତାୟତେ ପୁନଃ ॥୧୯॥

ନବୋନବୋ ଭବତି ଜାୟମାନୋଃହ୍ନାଂ କେତୁରୁଷସାମେତ୍ୟଗ୍ରମ୍ ।
 ଭାଗଂ ଦେବେଭ୍ୟୋ ବି ଦଧାତ୍ୟାୟନ୍ ପ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରମାସ୍ତିରତେ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ॥୧୯॥
 ସୁକିଂଶୁକଂ ଶଲ୍ଲଲିଂ ବିଶ୍ବରୂପଂ ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣଂ ସୁବୃତଂ ସୁଚକ୍ରମ୍ ।
 ଆ ରୋହ ସୂର୍ଯ୍ୟେ ଅମୃତସ୍ୟ ଲୋକଂ ସ୍ୟୋନଂ ପତ୍ୟେ ବହତୁଂ କୃଶୁଷ୍ଣ ॥୨୦॥
 ଉଦୀର୍ଣ୍ଣାତଃ ପତିବତୀ ହ୍ୟେଷା ବିଶ୍ବାବସୁଂ ନମସା ଗୀର୍ତ୍ତିରୀଳେ ।
 ଅନ୍ୟାମିଚ୍ଛ ପିତୃଷଦଂ ବ୍ୟକ୍ତାଂ ସ ତେ ଭାଗୋ ଜନ୍ମଷା ତସ୍ୟ ବିଦି ॥୨୧॥
 ଉଦୀର୍ଣ୍ଣାତୋ ବିଶ୍ବାବସୋ ନମସେଳାମହେ ତ୍ବା ।
 ଅନ୍ୟାମିଚ୍ଛ ପ୍ରଫର୍ବ୍ୟଂ ସଂ ଜାୟାଂ ପତ୍ୟା ସୃଜ ॥୨୨॥
 ଅନୃକ୍ଷରା ଋଜବଃ ସନ୍ତ ପତ୍ନା ଯେଭିଃ ସଖାୟୋ ଯନ୍ତି ନୋ ବରେୟମ୍ ।
 ସମର୍ଯ୍ୟମା ସଂ ଭଗୋ ନୋ ନିନୀୟାତ୍ରଂ ଜାୟତ୍ୟଂ ସୁୟମମସ୍ତୁ ଦେବାଃ ॥୨୩॥
 ପ୍ର ତ୍ବା ମୁଞ୍ଚାମି ବରୁଣସ୍ୟ ପାଶାଦ୍ୟେନ ତ୍ବାବଧ୍ନାସୁବିତା ସୁଶେବଃ ।
 ଋତସ୍ୟ ଯେନୌ ସୁକୃତସ୍ୟ ଲୋକେଽରିଷ୍ଟାଂ ତ୍ବା ସହ ପତ୍ୟା ଦଧାମି ॥୨୪॥
 ପ୍ରେତୋ ମୁଞ୍ଚାମି ନାମୁତଃ ସୁବଦ୍ଧାମମୁତସ୍କରମ୍ ।
 ଯଥେୟମିନ୍ଦ୍ର ମୀଢ଼ଃ ସୁପୁତ୍ରା ସୁଭଗାସତି ॥୨୫॥
 ପୂଷା ତ୍ବେତୋ ନୟତୁ ହସ୍ତଗୃହ୍ୟାଶ୍ବିନା ତ୍ବା ପ୍ର ବହତାଂ ରଥେନ ।
 ଗୃହାନ୍ ଗଚ୍ଛ ଗୃହପତ୍ନୀ ଯଥାସୋ ବଶିନୀ ତ୍ବଂ ବିଦଧମା ବଦାସି ॥୨୬॥
 ଇହ ପ୍ରିୟଂ ପ୍ରଜୟା ତେ ସମୃଧ୍ୟତାମସ୍ମିନ୍ ଗୃହେ ଗାର୍ହପତ୍ୟାୟ ଜାଗୃହି ।
 ଏନା ପତ୍ୟା ତନ୍ମଂ ସଂ ସୃଜସ୍ବାଧା ଜିତ୍ରୀ ବିଦଧମା ବଦାଥଃ ॥୨୭॥
 ନୀଲଲୋହିତଂ ଭବତି କୃତ୍ୟାସକ୍ତିର୍ବ୍ୟଜ୍ୟତେ ।
 ଏଧନ୍ତେ ଅସ୍ୟା ଜ୍ଞାତୟଃ ପତିର୍ବନ୍ଧେଷୁ ବଧ୍ୟତେ ॥୨୮॥
 ପରା ଦେହି ଶାମୁଲ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମଭ୍ୟୋ ବି ଭଜା ବସୁ ।
 କୃତ୍ୟେଷା ପଦ୍ମତୀ ଭୃତ୍ୟା ଜାୟା ବିଶତେ ପତିମ୍ ॥୨୯॥
 ଅଶ୍ରୀରା ତନୂର୍ଭବତି ରୁଗତୀ ପାପୟାମୁୟା ।
 ପତିର୍ଯଦ୍ବୟୋ ବାସସା ସ୍ବମଙ୍ଗମଭିଧିସ୍ରତେ ॥୩୦॥
 ଯେ ବଧ୍ନଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରଂ ବହତୁଂ ଯୁଷ୍ମା ଯନ୍ତି ଜନାଦନ୍ ୱା ।
 ପୁନସ୍ତାନ୍ ଯଜ୍ଞିୟା ଦେବା ନୟନ୍ତୁ ଯତ ଆଗତାଃ ॥୩୧॥

ମା ବିଦନ୍ ପରିପହିନୋ ଯୁ ଆସୀଦନ୍ତି ଦମ୍ପତୀ ।
 ସୁଗେଭିର୍ଦୁର୍ଗମତୀତାମପ ଦ୍ରାକ୍ତୁରାତୟଃ ॥୩୭॥
 ସୁମଙ୍ଗଲୀରିୟଃ ବଧୂରିମାଂ ସମେତ ପଶ୍ୟତ ।
 ସୌଭାଗ୍ୟମସୈ୍ୟ ଦତ୍ତାୟାଥାସ୍ତଂ ବି ପରେତନ ॥୩୮॥
 ତୃଷ୍ଣମେତତ୍-କରୁକମେତଦପାଷ୍ଟବଦ୍ୱିଷବନ୍ନୈତଦଭବେ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଯୋ ବ୍ରହ୍ମା ବିଦ୍ୟାସ୍ତ୍ର ଇଦ୍ରାଧୂୟମର୍ତ୍ତତି ॥୩୯॥
 ଆଶସନଂ ବିଶସନମଥୋ ଅଧିବିକର୍ତ୍ତନମ୍ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟାୟଃ ପଶ୍ୟ ରୂପାଣି ତାନି ବ୍ରହ୍ମା ତୁ ଶୁନ୍ଧତି ॥୪୦॥
 ଗୃତ୍ୱାମି ତେ ସୌଭଗତ୍ୱାୟ ହସ୍ତଂ ମୟା ପତ୍ୟା ଜରଦକ୍ଷିଣ୍ଣଥାସଃ ।
 ଭଗୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ସବିତା ପୁରଂଧର୍ମହ୍ୟଂ ତ୍ୱାଦୁର୍ଗାହ୍ୱପତ୍ୟାୟ ଦେବାଃ ॥୪୧॥
 ତାଂ ପୁଷ୍ଟିବତମାମେରୟସ୍ତୁ ଯସ୍ୟାଂ ବୀଜଂ ମନୁଷ୍ୟା ବପନ୍ତି ।
 ଯା ନ ଭରୁ ଭଗତୀ ବିଶ୍ୱୟାତେ ଯସ୍ୟାମୁଗନ୍ତଃ ପ୍ରହରାମ ଶେପମ୍ ॥୪୨॥
 ତୁଭ୍ୟମଗ୍ରେ ପର୍ଯ୍ୟବହୁସୂର୍ଯ୍ୟଂ ବହତୁନା ସହ ।
 ପୁନଃ ପତିତ୍ୟୋ ଜାୟାଂ ଦା ଅଗ୍ନେ ପ୍ରଜୟା ସହ ॥୪୩॥
 ପୁନଃ ପତ୍ନୀମଗ୍ନିରଦାଦାୟୁଷା ସହ ବର୍ଚସା ।
 ଦୀର୍ଘାୟୁରସ୍ୟା ଯଃ ପତିର୍ଜୀବାତି ଶରଦଃ ଶତମ୍ ॥୪୪॥
 ସୋମଃ ପ୍ରଥମୋ ବିବିଦେ ଗନ୍ଧର୍ବୋ ବିବିଦ ଭଞ୍ଜରଃ ।
 ତୃତୀୟୋ ଅଗ୍ନିଷ୍ଟେ ପତିସ୍ତୁରୀୟସ୍ତେ ମନୁଷ୍ୟଜାଃ ॥୪୫॥
 ସୋମୋ ଦଦଦ୍-ଗନ୍ଧର୍ବାୟ ଗନ୍ଧର୍ବୋ ଦଦଦଗ୍ନୟେ ।
 ରୟିଂ ଚ ପୁତ୍ରାଶ୍ଚାଦାଦଗ୍ନିର୍ମହ୍ୟମଥୋ ଇମାମ୍ ॥୪୬॥
 ଇହୈବ ସ୍ତ୍ରଂ ମା ବି ଯୈଷ୍ଠଂ ବିଶ୍ୱମାୟୁର୍ବ୍ୟଶୁତମ୍ ।
 କ୍ରୀଳନ୍ତୌ ପୁତ୍ରେର୍ନପୃତିର୍ମୋଦମାନୌ ସ୍ୱେ ଗୃହେ ॥୪୭॥
 ଆ ନଃ ପ୍ରଜାଂ ଜନୟତୁ ପ୍ରଜାପତିରାଜରସାୟ ସମନକ୍ତୃୟମା ।
 ଅଦୁର୍ମଙ୍ଗଲୀଃ ପତିଲୋକମା ବିଶ ଶଂ ନୋ ଭବ ଦ୍ୱିପଦେ ଶଂ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥୪୮॥
 ଅଘୋରଚକ୍ଷୁରପତିଘ୍ନୋଧି ଶିବା ପଶୁଭ୍ୟଃ ସୁମନାଃ ସୁବର୍ଚାଃ ।
 ବୀରସୂର୍ଦେବକାମା ସୋମାନା ଶଂ ନୋ ଭବ ଦ୍ୱିପଦେ ଶଂ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥୪୯॥

ଇମାଂ ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ର ମୀଢ଼ଃ ସୁପୁତ୍ରାଂ ସୁଭଗାଂ କୃଣୁ ।
ଦଶାସ୍ୟାଂ ପୁତ୍ରାନା ଧେହି ପତିମେକାଦଶଂ କୃଧି ॥୪୫॥
ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ ଶୁଶୁରେ ଭବ ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ ଶୁଶ୍ରାଂ ଭବ ।
ନନାନ୍ଦରି ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ ଭବ ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ ଅଧି ଦେବୃଷୁ ॥୪୬॥
ସମଞ୍ଜନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ସମାପୋ ହୃଦୟାନି ନୌ ।
ସଂ ମାତରିଶ୍ୱା ସଂ ଧାତା ସମୁ ଦେଷ୍ଟୀ ଦଧାତୁ ନୌ ॥୪୭॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧ - ୩୧)

(୧୦।୮୭) ଋଷିଃ - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧, ୮, ୧୧-୧୨, ୧୪, ୧୯-୨୨, ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ ୨-୬, ୯-୧୦, ୧୫-୧୮, ବୃଷାକପିଃ
ଶିନ୍ଧୁଃ ୭, ୧୩, ୨୩, ଛନ୍ଦଃ - ପଞ୍ଜିଃ, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ବି ହି ସୋତୋରସ୍ତୁଷତ ନେନ୍ଦ୍ରଂ ଦେବମମଂସତ ।
ୟତ୍ରାମଦଦୃଷାକପିରୟଃ ପୁଷ୍ଟେଷୁ ମସ୍ତ୍ରା ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧॥
ପରା ହୀନ୍ଦ୍ର ଧାବସି ବୃଷାକପେରତି ବ୍ୟଥିଃ ।
ନୋ ଅହ ପ୍ର ବିନ୍ଦସ୍ୟନ୍ୟତ୍ର ସୋମପୀତୟେ ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୨॥
କିମୟଂ ତ୍ୱାଂ ବୃଷାକପିଶ୍ଚକାର ହରିତୋ ମୃଗଃ ।
ୟସ୍ମା ଇରସ୍ୟସୀଦୁ ନୃୟୋ ବା ପୁଷ୍ଟିମଦ୍ୱସୁ ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୩॥
ୟମିମଂ ତ୍ୱଂ ବୃଷାକପିଂ ପ୍ରିୟମିନ୍ଦ୍ରାଭିରକ୍ଷସି ।
ଶ୍ୱା ନୃସ୍ୟ ଜମ୍ବିଷଦପି କର୍ଣ୍ଣେ ବରାହୟୁର୍ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୪॥
ପ୍ରିୟା ତଷ୍ଠାନି ମେ କପିର୍ବ୍ୟକ୍ତା ବ୍ୟଦୁଦୁଷତ୍ ।
ଶିରୋ ନୃସ୍ୟ ରାବିଷଂ ନ ସୁଗଂ ଦୁଷ୍ଟତେ ଭୁବଂ ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୫॥
ନ ମତ୍ସ୍ୟୀ ସୁଭସତରା ନ ସୁୟାଶୁତରା ଭୁବତ୍ ।
ନ ମତ୍-ପ୍ରତିତ୍ୟବୀୟସୀ ନ ସକ୍ଥ୍ୟଦ୍ୟମୀୟସୀ ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୬॥
ଉବେ ଅମ୍ବ ସୁଲାଭିକେ ଯଥେବାଙ୍ଗ ଭବିଷ୍ୟତି ।
ଭସନ୍ତେ ଅମ୍ବ ସକ୍ଥ୍ୟି ମେ ଶିରୋ ମେ ବୀବ ହୃଷ୍ୟତି ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୭॥
କିଂ ସୁବାହୋ ସ୍ତୁଜ୍ଞୁରେ ପୃଥୁଷ୍ଠୋ ପୃଥୁଜାଘନେ ।
କିଂ ଶୂରପତି ନସ୍ତୁମଭ୍ୟମୀଷି ବୃଷାକପିଂ ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୮॥
ଅବୀରାମିବ ମାମୟଂ ଶରାରୁରଭି ମନ୍ୟତେ ।
ଉତାହମସ୍ମି ବୀରିଣୀନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀ ମରୁସ୍ତ୍ରା ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୯॥
ସଂହୋତ୍ରଂ ସ୍ତୁ ପୁରା ନାରୀ ସମନଂ ବାବ ଗଚ୍ଛତି ।
ବେଧା ଋତସ୍ୟ ବୀରିଣୀନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀ ମହୀୟତେ ବିଶ୍ୱସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୦॥

ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀମାସୁ ନାରିଷ୍ଠୁ ସୁଭଗାମହମଗ୍ରବମ୍ ।
 ନହ୍ୟସ୍ୟା ଅପରଂ ଚନ ଜରସା ମରତେ ପତିର୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୧॥
 ନାହମିନ୍ଦ୍ରାଣି ରାରଣ ସଖ୍ୟୁର୍ବୃଷାକପେରୂତେ ।
 ଯୁସ୍ୟେଦମପ୍ୟଂ ହବିଃ ପ୍ରିୟଂ ଦେବେଷୁ ଗଚ୍ଛତି ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୨॥
 ବୃଷାକପାୟି ରେବତି ସୁପୁତ୍ର ଆଦୁ ସୁସୁଷେ ।
 ଘସତ୍ ଇନ୍ଦ୍ର ଉଷଣଃ ପ୍ରିୟଂ କାଚିତ୍-କରଂ ହବିର୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୩॥
 ଉଷ୍-ଶୋ ହି ମେ ପଞ୍ଚିଦଶ ସାକଂ ପଚନ୍ତି ବିଂଶତିମ୍ ।
 ଉତାହମନ୍ତି ପୀବ ଇଦୁଭା କୁକ୍ଷୀ ପୃଣନ୍ତି ମେ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୪॥
 ବୃଷଭୋ ନ ତିଗ୍ମଶୃଙ୍ଗୋଽନ୍ତର୍ଯ୍ୟୁଧେଷୁ ରୋରୁବତ୍ ।
 ମହସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂ ହୃଦେ ଯଂ ତେ ସୁନୋତି ଭାବୟୁର୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୫॥
 ନ ସେଶେ ଯୁସ୍ୟ ରମ୍ଭତେଽନ୍ତରା ସକ୍ଥ୍ୟା କପୃତ୍ ।
 ସେଦୀଶେ ଯୁସ୍ୟ ରୋମଶଂ ନିଷେଦୁଷୋ ବିଜୁମ୍ଭତେ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୬॥
 ନ ସେଶେ ଯୁସ୍ୟ ରୋମଶଂ ନିଷେଦୁଷୋ ବିଜୁମ୍ଭତେ ।
 ସେଦୀଶେ ଯୁସ୍ୟ ରମ୍ଭତେଽନ୍ତରା ସକ୍ଥ୍ୟା କପୃଦ୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୭॥
 ଅୟମିନ୍ଦ୍ର ବୃଷାକପିଃ ପରସ୍ପତ୍ରଂ ହତଂ ବିଦତ୍ ।
 ଅସିଂ ସୁନାଂ ନବଂ ଚରୁମାଦେଧସ୍ୟାନ ଆଚିତଂ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୮॥
 ଅୟମେମି ବିଚାକଶଦ୍ବିଚିନ୍ଦନ୍ ଦାସମାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
 ପିବାମି ପାକସୁତୁନୋଽଭି ଧୀରମଚାକଶଂ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୯॥
 ଧନ୍ୱ ଚ ଯତ୍-କୃତ୍ତ୍ରଂ ଚ କତି ସ୍ଥିତା ବି ଯୋଜନା ।
 ନେଦୀୟସୋ ବୃଷାକପେଽସ୍ତମେହି ଗୃହାଁ ଉପ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୨୦॥
 ପୁନରେହି ବୃଷାକପେ ସୁବିତା କଲ୍ପୟାବହୈ ।
 ଯୁ ଏଷ ସ୍ଵପ୍ନନଂଶନୋଽସ୍ତମେଷି ପଥା ପୁନର୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୨୧॥
 ଯଦୁଦଞ୍ଜୋ ବୃଷାକପେ ଗୃହମିନ୍ଦ୍ରାଜଗନ୍ତନ ।
 କୁ ସ୍ୟ ପୁଲ୍ଲଘୋ ମୃଗଃ କମଗଞ୍ଜନୟୋପନୋ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୨୨॥
 ପର୍ଶୁର୍ହ ନାମ ମାନବୀ ସାକଂ ସସୁବ ବିଂଶତିମ୍ ।
 ଉଦ୍ରଂ ଭଲ ତ୍ୟସ୍ୟା ଅଭୂଦ୍ୟସ୍ୟା ଉଦରମାମୟଦ୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୨୩॥

=====

(୧୦।୮୭) ଋଷିଃ - ପାୟୁଃ ଭାରଦ୍ବାଜଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧-୨୧, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୨୨-୨୫,

ଦେବତା - ରକ୍ଷୋହା ଅଗ୍ନିଃ

=====

ରକ୍ଷୋହଂ ବାଜିନମା ଜିଘର୍ଷି ମିତ୍ରଂ ପ୍ରଥିଷ୍ଠମୁପ ଯାମି ଶର୍ମ ।
ଶିଶାନୋ ଅଗ୍ନିଃ କ୍ରତୁଭିଃ ସମିକ୍ଷଃ ସ ନୋ ଦିବା ସ ରିକ୍ଷଃ ପାତୁ ନକ୍ତମ୍ ॥୧॥
ଅୟୋଦଂଷ୍ଟୋ ଅର୍ଚିଷା ଯାତୁଧାନାନୁପ ସ୍ତୃଣ ଜାତବେଦଃ ସମିକ୍ଷଃ ।
ଆ ଜିହ୍ଵୟା ମୂରଦେବାନ୍ ରଭସ୍ଵ କ୍ରବ୍ୟାଦୋ ବୃକ୍ଷ୍ୟପି ଧସ୍ତ୍ରାସନ୍ ॥୨॥
ଉଭୋଭୟାବିନ୍ଦୁପ ଧେହି ଦଂଷ୍ଟ୍ରା ହିଂସ୍ରଃ ଶିଶାନୋଽବରଂ ପରଂ ଚ ।
ଉତାନ୍ତରିକ୍ଷେ ପରି ଯାହି ରାଜଞ୍ଜମ୍ନେଃ ସଂ ଧେହ୍ୟତି ଯାତୁଧାନାନ୍ ॥୩॥
ୟଞ୍ଜେରିଷୁଃ ସଂନମମାନୋ ଅଗ୍ନେ ବାଚା ଶଲ୍ୟା ଅଶନିଭିର୍ଦିହାନଃ ।
ତାଭିର୍ବିଧ୍ୟ ହୃଦୟେ ଯାତୁଧାନାନ୍ ପ୍ରତୀଚୋ ବାହୁନ୍ ପ୍ରତି ଭଡ୍ଧେଧ୍ୟଷାମ୍ ॥୪॥
ଅଗ୍ନେ ତ୍ଵଚଂ ଯାତୁଧାନସ୍ୟ ଭିକ୍ଷି ହିଂସ୍ରାଶନିର୍ହରସା ହଜ୍ଞେନମ୍ ।
ପ୍ର ପର୍ବାଣି ଜାତବେଦଃ ଶୃଣାହି କ୍ରବ୍ୟାତ୍-କ୍ରବିଷୁର୍ବି ଚିନୋତୁ ବୃକ୍ଷମ୍ ॥୫॥
ୟତ୍ରେଦାନଂ ପଶ୍ୟସି ଜାତବେଦସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠକ୍ରମଗ୍ନ ଉତ ବା ଚରକ୍ରମ୍ ।
ୟଦ୍ଵାନ୍ତରିକ୍ଷେ ପଥିଭିଃ ପତନ୍ତଂ ତମସ୍ତ୍ରା ବିଧ୍ୟ ଶର୍ବା ଶିଶାନଃ ॥୬॥
ଉତାଲବ୍ଧଂ ସ୍ତୃଣୁହି ଜାତବେଦ ଆଲେଭାନାଦୃଷ୍ଟିଭିର୍ଯାତୁଧାନାତ୍ ।
ଅଗ୍ନେ ପୂର୍ବୋ ନି ଜହି ଶୋଶୁଚାନ ଆମାଦଃ କ୍ଷିଙ୍କାସ୍ତମଦଜ୍ଞେନଃ ॥୭॥
ଇହ ପ୍ର ବ୍ରୁହି ଯତମଃ ସୋ ଅଗ୍ନେ ଯୋ ଯାତୁଧାନୋ ଯ ଇଦଂ କୃଣୋତି ।
ତମା ରଭସ୍ଵ ସମିଧା ଯବିଷ୍ଠ ନୃଚକ୍ଷସଃଶୁଷ୍ଠେ ରକ୍ଷୟେନମ୍ ॥୮॥
ତୀକ୍ଷ୍-ଶେନାଗ୍ନେ ଚକ୍ଷୁଷା ରକ୍ଷ ଯଞ୍ଜଂ ପ୍ରାଞ୍ଚିଂ ବସୁଭ୍ୟଃ ପ୍ର ଶୟ ପ୍ରଚେତଃ ।
ହିଂସ୍ରଂ ରକ୍ଷାଂସ୍ୟତି ଶୋଶୁଚାନଂ ମା ତ୍ଵା ଦଭନ୍ୟାତୁଧାନା ନୃଚକ୍ଷଃ ॥୯॥
ନୃଚକ୍ଷା ରକ୍ଷଃ ପରି ପଶ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁ ତସ୍ୟ ତ୍ରୀଣି ପ୍ରତି ଶୃଣାହ୍ୟଗ୍ରା ।
ତସ୍ୟାଗ୍ନେ ପୃଷ୍ଠୀର୍ହରସା ଶୃଣାହି ତ୍ରେଧା ମୂଲଂ ଯାତୁଧାନସ୍ୟ ବୃକ୍ଷ ॥୧୦॥
ତ୍ରିର୍ଯାତୁଧାନଃ ପ୍ରସିତିଂ ତ ଏତୃତଂ ଯୋ ଅଗ୍ନେ ଅନୃତେନ ହଜ୍ଞି ।
ତମର୍ଚିଷା ସ୍ଫୂର୍ଜୟଞ୍ଜାତବେଦଃ ସମକ୍ଷମେନଂ ଗୃଣତେ ନି ବୃତ୍ପି ॥୧୧॥

ତଦଗ୍ନେ ଚକ୍ଷୁଃ ପ୍ରତି ଧେହି ରେଭେ ଶଫାରୁଜଂ ଯେନ ପଶ୍ୟସି ଯାତୁଧାନମ୍ ।
 ଅଧର୍ବବଜ୍ଞୋତିଷା ଦୈବ୍ୟେନ ସତ୍ୟଂ ଧୂର୍ବନ୍ତମଚିତଂ ନ୍ୟୋଷ ॥୧୭॥
 ଯଦଗ୍ନେ ଅଦ୍ୟ ମିଥୁନା ଶପାତୋ ଯଦ୍ଵାଚସ୍ତୃଷ୍ଣଂ ଜନୟନ୍ତ ରେଭାଃ ।
 ମନ୍ୟୋର୍ମନସଃ ଶରବ୍ୟା ଜାୟତେ ଯା ତୟା ବିଧ୍ୟ ହୃଦୟେ ଯାତୁଧାନାନ୍ ॥୧୮॥
 ପରା ଶୃଣୀହି ତପସା ଯାତୁଧାନାନ୍ ପରାଗ୍ନେ ରକ୍ଷୋ ହରସା ଶୃଣୀହି ।
 ପରାର୍ଚିଷା ମୁରଦେବାଞ୍ଜୁଶୀହି ପରାସୁତୃପୋ ଅଭି ଶୋଶୁତାନଃ ॥୧୯॥
 ପରାଦ୍ୟ ଦେବା ବୃଜିନଂ ଶୃଣନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟାଗେନଂ ଶପଥା ଯନ୍ତୁ ତୃଷ୍ଣାଃ ।
 ବାତାସ୍ତେନଂ ଶରବ ରକ୍ତନ୍ତୁ ମର୍ମନ୍ ବିଶ୍ଵସ୍ୟୈତୁ ପ୍ରସିତିଂ ଯାତୁଧାନଃ ॥୨୦॥
 ଯଃ ପୌରୁଷେୟେଣ କ୍ରବିଷା ସମଙ୍କ୍ତେ ଯୋ ଅଶ୍ଵ୍ୟେନ ପଶୁନା ଯାତୁଧାନଃ ।
 ଯୋ ଅୟ୍ୟାୟା ଭରତି କ୍ଷୀରମଗ୍ନେ ତେଷାଂ ଶୀର୍ଷାଣି ହରସାପି ବୃଷ୍ଣ ॥୨୧॥
 ସଂବହରୀଣଂ ପୟ ଉସ୍ତ୍ରିୟାୟାସ୍ତସ୍ୟ ମାଶୀଦ୍ୟାତୁଧାନୋ ନୃତକ୍ଷଃ ।
 ପୀୟୂଷମଗ୍ନେ ଯତମସ୍ତିତୃୟାଞ୍ଵଂ ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜମର୍ଚିଷା ବିଧ୍ୟ ମର୍ମନ୍ ॥୨୨॥
 ବିଷଂ ଗବାଂ ଯାତୁଧାନାଃ ପିବନ୍ତୁ ବୃଷ୍ଣ୍ୟନ୍ତାମଦିତୟେ ଦୁରେବାଃ ।
 ପରୈନାନ୍ ଦେବଃ ସବିତା ଦଦାତୁ ପରା ଭାଗମୋଷଧୀନାଂ ଜୟନ୍ତାମ୍ ॥୨୩॥
 ସନାଦଗ୍ନେ ମୃଣସି ଯାତୁଧାନାନ୍ ତ୍ଵା ରକ୍ଷାଂସି ପୃତନାସୁ ଜିଗ୍ଵ୍ୟଃ ।
 ଅନୁ ଦହ ସହମୁରାନ୍ କ୍ରବ୍ୟାଦୋ ମା ତେ ହେତ୍ୟା ମୁକ୍ଷତ ଦୈବ୍ୟାୟାଃ ॥୨୪॥
 ତ୍ଵଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ଅଧରାଦୁଦକ୍ତାତ୍ଵଂ ପଶ୍ଚାଦୁତ ରକ୍ଷା ପୁରସ୍ତାତ୍ ।
 ପ୍ରତି ତେ ତେ ଅଜରାସସ୍ତପିଷ୍ଠା ଅଘଶଂସଂ ଶୋଶୁତତୋ ଦହନ୍ତୁ ॥୨୫॥
 ପଶ୍ଚାତ୍-ପୁରସ୍ତାଦଧରାଦୁଦକ୍ତାତ୍-କବିଃ କାବ୍ୟେନ ପରି ପାହି ରାଜନ୍ ।
 ସଖେ ସଖାୟମଜରୋ ଜରିମ୍-ଶୋଃଗ୍ନେ ମର୍ତ୍ତା ଅମର୍ତ୍ୟସ୍ତୁ ନଃ ॥୨୬॥
 ପରି ତ୍ଵାଗ୍ନେ ପୁରଂ ବୟଂ ବିପ୍ରଂ ସହସ୍ୟ ଧୀମହି । ଧୃଷଦୃଷ୍ଣଂ ଦିବେଦିବେ ହନ୍ତାରଂ ଭଙ୍ଗୁରାବତାମ୍ ॥୨୭॥
 ବିଷେଣ ଭଙ୍ଗୁରାବତଃ ପ୍ରତି ଷ୍ଟୁ ରକ୍ଷସୋ ଦହ । ଅଗ୍ନେ ତିଗ୍ନେନ ଶୋଚିଷା ତପୁରଗ୍ରାଭିରୃଷ୍ଣିଭିଃ ॥୨୮॥
 ପ୍ରତ୍ୟଗ୍ନେ ମିଥୁନା ଦହ ଯାତୁଧାନା କିମୀଦିନା । ସଂ ତ୍ଵା ଶିଶାମି ଜାଗୃହ୍ୟଦବ୍-ଧଂ ବିପ୍ର ମନ୍ତୁଭିଃ ॥୨୯॥
 ପ୍ରତ୍ୟଗ୍ନେ ହରସା ହରଃ ଶୃଣୀହି ବିଶ୍ଵତଃ ପ୍ରତି । ଯାତୁଧାନସ୍ୟ ରକ୍ଷସୋ ବଲଂ ବି ରୁଜ ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୩୦॥

=====

(୧୦।୮୮) ଋଷିଃ - ମୂର୍ଧନ୍ନାନ୍ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ବାମଦେବ୍ୟଃ ଙ୍ଗା,
ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ବୈଶ୍ଵାନରଃ ଅଗ୍ନିଃ ଚ

=====

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ହବିଷ୍ଠାନ୍ତମଜରଂ ସ୍ଵର୍ବିଦି ଦିବିସ୍ତୃଣ୍ୟାହୁତଂ ଭୃଷ୍ମମଗ୍ନୌ ।
ତସ୍ୟ ଭର୍ମଣେ ଭୁବନାୟ ଦେବା ଧର୍ମଣେ କଂ ସ୍ଵଧୟା ପପ୍ରଧନ୍ତ ॥୧॥
ଗୀର୍ଣ୍ଣଂ ଭୁବନଂ ତମସାପଗୁଲ୍‌ହମାବିଃ ସ୍ଵରଭବଜ୍ଞାତେ ଅଗ୍ନୌ ।
ତସ୍ୟ ଦେବାଃ ପୃଥିବୀ ଦୈତ୍ୟରୁତାପୋଃରଣୟନ୍ନୋଷଧୀଃ ସଖ୍ୟା ଅସ୍ୟ ॥୨॥
ଦେବେଭିର୍ନୃଷିତୋ ଯଜ୍ଞିୟେଭିରଗ୍ନିଂ ସ୍ତ୍ରୋଷାଣ୍ୟଜରଂ ବୃହନ୍ତମ୍ ।
ୟୋ ଭାନୁନା ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାମାତତାନ ରୋଦସୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ॥୩॥
ୟୋ ହୋତାସୀତ୍-ପ୍ରଥମୋ ଦେବଭୃଷ୍ଣୋ ଯଂ ସମାଞ୍ଜିନ୍ନାଜ୍ୟେନା ବୃଣାନ୍ନାଃ ।
ସ ପତତ୍ରୀତ୍ଵରଂ ସ୍ତ୍ଵା ଜଗଦ୍ୟଜ୍ଞାତ୍ରମଗ୍ନିରକୃଣୋଜ୍ଞାତବେଦାଃ ॥୪॥
ଯଜ୍ଞାତବେଦୋ ଭୁବନସ୍ୟ ମୂର୍ଧନ୍ନତିଷ୍ଠୋ ଅଗ୍ନେ ସହ ରୋଚନେନ ।
ତଂ ତ୍ଵାହେମ ମତିଭିର୍ଗୀର୍ଭିରୁକ୍-ଧୈଃ ସ ଯଜ୍ଞିୟୋ ଅଭବୋ ରୋଦସିପ୍ରାଃ ॥୫॥
ମୂର୍ଧା ଭୁବୋ ଭବତି ନକ୍ରମଗ୍ନିସ୍ତତଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଜାୟତେ ପ୍ରାତରୁଦ୍ୟନ୍ ।
ମାୟାମୁ ତୁ ଯଜ୍ଞିୟାମାମେତାମପୋ ଯତୁର୍ଭିଶ୍ଵରତି ପ୍ରଜାନନ୍ ॥୬॥
ଦୃଶେନ୍ୟା ଯୋ ମହିନା ସମିଜ୍ଞୋଃରୋଚତ ଦିବିୟୋନିର୍ବିଭାବା ।
ତସ୍ମିନ୍ନଗ୍ନୌ ସୁକ୍ରବାକେନ ଦେବା ହବିର୍ବିଶ୍ଵ ଆଜୁହବୁସ୍ତନୁପାଃ ॥୭॥
ସୁକ୍ରବାକଂ ପ୍ରଥମମାଦିଦଗ୍ନିମାଦିଜବିରଜନୟନ୍ତ ଦେବାଃ ।
ସ ଏଷାଂ ଯଜ୍ଞୋ ଅଭବଉନୁପାସ୍ତଂ ଦୈତ୍ୟର୍ବେଦ ତଂ ପୃଥିବୀ ତମାପଃ ॥୮॥
ଯଂ ଦେବାସୋଽଜନୟନ୍ତାଗ୍ନିଂ ଯସ୍ମିନ୍ନାଜୁହବୁର୍ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ।
ସୋ ଅର୍ଚିଷା ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାମୃଜୁୟମାନୋ ଅତପନ୍ନହିତ୍ଵା ॥୯॥
ସ୍ତ୍ରୋମେନ ହି ଦିବି ଦେବାସୋ ଅଗ୍ନିମଜୀଜନଞ୍ଜିକ୍ରିଭୀ ରୋଦସିପ୍ରାମ୍ ।
ତମୁ ଅକୃଶ୍ଵନ୍ଦ୍ରେଧା ଭୁବେ କଂ ସ ଓଷଧୀଃ ପଚତି ବିଶ୍ଵରୁପାଃ ॥୧୦॥
ୟଦେଦେନମଦଧୁର୍ଯଜ୍ଞିୟାସୋ ଦିବି ଦେବାଃ ସୂର୍ଯ୍ୟମାଦିତେୟମ୍ ।
ୟଦା ଚରିଷ୍ଠ ମିଥୁନାବଭୂତାମାଦିତ୍-ପ୍ରାପଣ୍ୟନ୍ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ॥୧୧॥

ବିଶ୍ୱସ୍ତା ଅଗ୍ନିଂ ଭୁବନାୟ ଦେବା ବୈଶ୍ୱାନରଂ କେତୁମହ୍ନାମକୃଷ୍ଣନ୍ ।
 ଆ ଯସ୍ତତାନୋଷସୋ ବିଭାତୀରପୋ ଉର୍ଣ୍ଣୋତି ତମୋ ଅର୍ଚିଷା ଯନ୍ ॥୧୭॥
 ବୈଶ୍ୱାନରଂ କବୟୋ ଯଜ୍ଞିୟାସୋଽଗ୍ନିଂ ଦେବା ଅଜନୟନ୍ନଭୂର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
 ନକ୍ଷତ୍ରଂ ପ୍ରତ୍ନମମିନଜରିଷ୍ଟୁ ଯକ୍ଷସ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷଂ ତବିଷଂ ବୃହତ୍ତମ୍ ॥୧୮॥
 ବୈଶ୍ୱାନରଂ ବିଶ୍ୱହା ଦୀଦିବାଂସଂ ମଢ୍ବୈରଗ୍ନିଂ କବିମଜ୍ଞା ବଦାମଃ ।
 ଯୋ ମହିମ୍ନା ପରିବଭୁବୋର୍ବା ଉତାବସ୍ତାଦୁତ ଦେବଃ ପରସ୍ତାତ୍ ॥୧୯॥
 ଦ୍ୱେ ସୁତୀ ଅଶୃଣବଂ ପିତୃଶାମହଂ ଦେବାନାମୁତ ମର୍ତ୍ୟାନାମ୍ ।
 ତାଭ୍ୟାମିଦଂ ବିଶ୍ୱମେଜସ୍ରମେତି ଯଦନ୍ତରା ପିତରଂ ମାତରଂ ତ ॥୨୦॥
 ଦ୍ୱେ ସମୀଚୀ ବିତୃତଶ୍ଚରନ୍ତଂ ଶୀର୍ଷତୋ ଜାତଂ ମନସା ବିମୃଷ୍ଣମ୍ ।
 ସ ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନ୍ତି ତସ୍ମାବପ୍ରୟୁଜନ୍ ତରଶିର୍ଭାଜମାନଃ ॥୨୧॥
 ଯତ୍ରା ବଦେତେ ଅବରଃ ପରଶ୍ଚ ଯଜ୍ଞନ୍ୟୋଃ କତରୋ ନୌ ବି ବେଦ ।
 ଆ ଶେକୁରିସ୍ତପାଦଂ ସଖାୟୋ ନକ୍ଷତ୍ର ଯଜ୍ଞଂ କ ଇଦଂ ବି ବୋଚତ୍ ॥୨୨॥
 କତ୍ୟଗ୍ନୟଃ କତି ସୂର୍ଯ୍ୟାସଃ କତ୍ୟକ୍ଷାସଃ କତ୍ୟ ସ୍ୱିଦାପଃ ।
 ନୋପସ୍ଥିଜଂ ବଃ ପିତରୋ ବଦାମି ପୃଥ୍ୱାମି ବଃ କବୟୋ ବିଦ୍ମନ୍ନେ କମ୍ ॥୨୩॥
 ଯାବନ୍ନାତ୍ରମୁଷସୋ ନ ପ୍ରତୀକଂ ସୁପର୍ଣ୍ଣ୍ୟା ବସତେ ମାତରିଶ୍ୱଃ ।
 ତାବଦଧାତୁ୍ୟ ପ ଯଜ୍ଞମାୟନ୍ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ହୋତୁରବରୋ ନିଷୀଦନ୍ ॥୨୪॥

(୧୦।୮୯) ଋଷିଃ - ରେଶୁଃ ବୈଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସ୍ତବା ନୃତମଂ ଯସ୍ୟ ମହ୍ନା ବିବବାଧେ ରୋଚନା ବି ଜ୍ଞୋ ଅଜ୍ଞାନ୍ ।
 ଆ ଯଃ ପପ୍ରୌ ଚର୍ଷଣାଧୃଦ୍ବରୋଭିଃ ପ୍ର ସିନ୍ଧୁଭ୍ୟୋ ରିରିତାନୋ ମହିତ୍ୱା ॥୧॥
 ସ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ପର୍ଯ୍ୟୁରୁ ବରାଂସ୍ୟୋସ୍ତୋ ବବୃତ୍ୟାଦ୍ରଥୋବ ଚକ୍ରା ।
 ଅତିଷ୍ଠନ୍ତମପସ୍ୟଂ ନ ସର୍ଗଂ କୃଷ୍ଣା ତମାଂସି ତ୍ୱିଷ୍ୟା ଜଘାନ ॥୨॥
 ସମାନମସ୍ତା ଅନପାବୃଦର୍ଚ୍ଚ ସ୍ଥୟା ଦିବୋ ଅସମଂ ବ୍ରହ୍ମ ନବ୍ୟମ୍ ।
 ବି ଯଃ ପୃଷ୍ଠେବ ଜନିମାନ୍ୟୟ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚିକାୟ ନ ସଖାୟମୀଷେ ॥୩॥
 ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଗିରୋ ଅନିଶିତସର୍ଗା ଅପଃ ପ୍ରେରୟଂ ସଗରସ୍ୟ ବୁଧ୍ନାତ୍ ।
 ଯୋ ଅକ୍ଷେଶେବ ଚକ୍ରିୟା ଶତୀଭିର୍ବିଷ୍ଣୁକ୍ତସ୍ତମ୍ ପୃଥିବୀମୁତ ଦ୍ୟାମ୍ ॥୪॥

ଆପାତ୍ରମନ୍ୟସ୍ତପଲପ୍ରଭର୍ମା ଧୁନିଃ ଶିମୀବାଞ୍ଜିରୁମ୍ନାଂ ରଜୀଷୀ ।
 ସୋମୋ ବିଶ୍ୱାନ୍ୟତସା ବନାନି ନାର୍ବାଗିନ୍ନଂ ପ୍ରତିମାନାନି ଦେଭୁଃ ॥୫॥
 ନ ଯସ୍ୟ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ନ ଧନ୍ ନାକ୍ତରିକ୍ଷଂ ନାଦ୍ରୟଃ ସୋମୋ ଅକ୍ଷାଃ ।
 ଯଦସ୍ୟ ମନ୍ୟୁରଧିନୀୟମାନଃ ଶୃଣାତି ବୀଳୁ ରୁଜତି ସ୍ଥିରାଣି ॥୬॥
 ଜଘାନ ବୃତ୍ରଂ ସ୍ୱପିତିର୍ବନେବ ରୁରୋଜ ପୁରୋ ଅରଦନ୍ ସିନ୍ଧୁନ୍ ।
 ବିଭେଦ ଗିରିଂ ନବମିନ୍ କୁମ୍ଭମା ଗା ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅକୃଶୁତ ସ୍ୱୟୁଗ୍ଭିଃ ॥୭॥
 ତ୍ୱଂ ହ ତ୍ୟଦୃଶୟା ଇନ୍ଦ୍ର ଧୀରୋଽସିର୍ନ ପର୍ବ ବୃଜିନା ଶୃଣାସି ।
 ପ୍ର ଯେ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଧାମ ଯୁଜଂ ନ ଜନା ମିନନ୍ତି ମିତ୍ରମ୍ ॥୮॥
 ପ୍ର ଯେ ମିତ୍ରଂ ପ୍ରାର୍ଯ୍ୟମଣଂ ଦୁରେବାଃ ପ୍ର ସଂଗିରଃ ପ୍ର ବରୁଣଂ ମିନନ୍ତି ।
 ନ୍ୟମିତ୍ରେଷୁ ବଧମିନ୍ଦ୍ର ତୁମ୍ଭଂ ବୃଷନ୍ ବୃଷାଣମରୁଷଂ ଶିଶୀହି ॥୯॥
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦିବ ଇନ୍ଦ୍ର ଇଶୋ ପୃଥିବ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅପାମିନ୍ଦ୍ର ଇତ୍-ପର୍ବତାନାମ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଧାମିନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରେଧିରାଣାମିନ୍ଦ୍ରଃ କ୍ଷେମେ ଯୋଗେ ହବ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୦॥
 ପ୍ରାକ୍ଷୁଭ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପ୍ର ବୃଧୋ ଅହତ୍ୟଃ ପ୍ରାକ୍ତରିକ୍ଷାତ୍-ପ୍ର ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ଧାସେଃ ।
 ପ୍ର ବାତସ୍ୟ ପ୍ରଥସଃ ପ୍ର ଜ୍ଞୋ ଅନ୍ତାତ୍-ପ୍ର ସିନ୍ଧୁଭ୍ୟୋ ରିରିଚେ ପ୍ର କ୍ଷିତିଭ୍ୟଃ ॥୧୧॥
 ପ୍ର ଶୋଶୁଚତ୍ୟା ଉଷସୋ ନ କେତୁରସିନ୍ଦ୍ରା ତେ ବର୍ତତାମିନ୍ଦ୍ର ହେତିଃ ।
 ଅଶ୍ଳେବ ବିଧ୍ୟ ଦିବ ଆ ସୃଜାନସ୍ତପିଷ୍ଠେନ ହେଷସା ଦ୍ରୋଘମିତ୍ରାନ୍ ॥୧୨॥
 ଅନୃହ ମାସା ଅନ୍ୱିଦ୍ୱନାନ୍ୟନ୍ଦୋଷଧୀରନ୍ ପର୍ବତାସଃ ।
 ଅନ୍ୱିନ୍ନଂ ରୋଦସୀ ବାବଶାନେ ଅନ୍ୱାପୋ ଅଜିହତ ଜାୟମାନମ୍ ॥୧୩॥
 କର୍ହି ସ୍ୱିସ୍ରା ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଚେତ୍ୟାସଦଘସ୍ୟ ଯଦ୍-ଭିନଦୋ ରକ୍ଷ ଏଷତ୍ ।
 ମିତ୍ରକୁବୋ ଯଜ୍ଞସନେ ନ ଗାବଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଆପୃଗମୁୟା ଶୟନ୍ତେ ॥୧୪॥
 ଶତ୍ରୁୟନ୍ତୋ ଅଭି ଯେ ନସ୍ତତସ୍ତେ ମହି ବ୍ରାଧନ୍ତ ଓଗଣାସ ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ଅକ୍ଷେନାମିତ୍ରାସ୍ତମସା ସଚନ୍ତ୍ରାଂ ସୁଜ୍ୟୋତିଷୋ ଅକ୍ରବସ୍ତ୍ରା ଅଭି ଷୁଃ ॥୧୫॥
 ପୁରୁଣି ହି ତ୍ୱା ସବନା ଜନାନାଂ ବ୍ରହ୍ମାଣି ମନ୍ଦନ୍ ଗୃଣତାମୃଷୀଣାମ୍ ।
 ଇମାମାଘୋଷନ୍ନବସା ସହୃତିଂ ତିରୋ ବିଶ୍ୱାଂ ଅର୍ଚତୋ ଯାହ୍ୟର୍ବାତ୍ ॥୧୬॥
 ଏବା ତେ ବୟମିନ୍ଦ୍ର ଭୁଞ୍ଜିତୀନାଂ ବିଦ୍ୟାମ ସୁମତୀନାଂ ନବାନାମ୍ ।
 ବିଦ୍ୟାମ ବସ୍ତ୍ରୋରବସା ଗୃଣନ୍ତୋ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରା ଉତ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ନୂନମ୍ ॥୧୭॥

ଶୁନଂ ହୁବେମ ମଘବାନମିନ୍ଦ୍ରମସ୍ମିନ୍ ଭରେ ନୃତମଂ ବାଜସ୍ରାତୌ ।
ଶୃଣୁନ୍ତମୁଗ୍ରମୃତୟେ ସମସ୍ତୁ ଘୃତଂ ବୃତ୍ରାଣି ସଂଜିତଂ ଧନାନାମ୍ ॥୧୮॥

=====

(୧୦।୯୦) ରକ୍ଷିଃ - ନାରାୟଣଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୧୫, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୭, ଦେବତା - ପୁରୁଷଃ

=====

ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ପୁରୁଷଃ ସହସ୍ରାକ୍ଷଃ ସହସ୍ରପାତ୍ । ସ ଭୂମିଂ ବିଶ୍ୱତୋ ବୃତ୍ରାତ୍ୟତିଷ୍ଠଦଶାଞ୍ଜୁଲମ୍ ॥୧॥
ପୁରୁଷ ଏବେଦଂ ସର୍ବଂ ଯଦ୍-ଭୂତଂ ଯଜ୍ଞ ଭବ୍ୟମ୍ । ଉତାମୃତତ୍ୱସ୍ୟେଶାନୋ ଯଦନ୍ନେନାତିରୋହତି ॥୨॥
ଏତାବାନସ୍ୟ ମହିମାତୋ ଜ୍ୟାୟାନ୍ତ ପୁରୁଷଃ । ପାଦୋଽସ୍ୟ ବିଶ୍ୱା ଭୂତାନି ତ୍ରିପାଦସ୍ୟାମୃତଂ ଦିବି ॥୩॥
ତ୍ରିପାଦୂର୍ଧ୍ୱ ଉଦୈତ୍-ପୁରୁଷଃ ପାଦୋଽସ୍ୟେହାଭବତ୍ ପୁନଃ । ତତୋ ବିଷ୍ୱତ୍ ବ୍ୟକ୍ରାମସ୍ରାଶନାନଶନେ ଅଭି ॥୪॥
ତସ୍ମାଦ୍ଦିରାଳଜାୟତ ବିରାଜୋ ଅପି ପୁରୁଷଃ । ସ ଜାତୋ ଅତ୍ୟରିଚ୍ୟତ ପଶ୍ଚାଦ୍-ଭୂମିମଥୋ ପୁରଃ ॥୫॥
ଯଦ୍-ପୁରୁଷେଶ ହବିଷା ଦେବା ଯଜ୍ଞମତନୁତ । ବସନ୍ତୋ ଅସ୍ୟାସୀଦାଜ୍ୟଂ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଇଧ୍ମଃ ଶରଦ୍ବିଃ ॥୬॥
ତଂ ଯଜ୍ଞଂ ବହିଷି ପ୍ରୈକ୍ଷନ୍ ପୁରୁଷଂ ଜାତମଗ୍ରତଃ । ତେନ ଦେବା ଅୟଜନ୍ତୁ ସାଧ୍ୟା ରକ୍ଷୟନ୍ତୁ ଯେ ॥୭॥
ତସ୍ମାଦ୍ୟଜ୍ଞାତ୍ ସର୍ବହୃତଃ ସଂହୃତଂ ପୃଷଦାଜ୍ୟମ୍ । ପଶୁନ୍ ତାଂଶୁକ୍ରେ ବାୟବ୍ୟାନାରଣ୍ୟାନ୍ ଗ୍ରାମ୍ୟାଶୁ ଯେ ॥୮॥
ତସ୍ମାଦ୍ୟଜ୍ଞାତ୍ ସର୍ବହୃତ ରତଃ ସାମାନି ଜଞ୍ଜିରେ । ଛନ୍ଦାଂସି ଜଞ୍ଜିରେ ତସ୍ମାଦ୍ୟଜୁସ୍ତସ୍ମାଦଜାୟତ ॥୯॥
ତସ୍ମାଦଗ୍ନା ଅଜାୟନ୍ତୁ ଯେ କେ ଚୋଭୟାଦତଃ । ଗାବୋ ହ ଜଞ୍ଜିରେ ତସ୍ମାତ୍ ତସ୍ମାଦ୍ଭାତା ଅଜାବୟଃ ॥୧୦॥
ଯଦ୍-ପୁରୁଷଂ ବ୍ୟଦଧୁଃ କତିଧା ବ୍ୟକଳ୍ପୟନ୍ । ମୁଖଂ କିମସ୍ୟ କୌ ବାହୁ କା ଉରୁ ପାଦା ଉଚ୍ୟେତେ ॥୧୧॥
ବ୍ରାହ୍ମଣୋଽସ୍ୟ ମୁଖମାସୀଦ୍ବାହୁ ରାଜନ୍ୟଃ କୃତଃ । ଉରୁ ତଦସ୍ୟ ଯଦ୍ୱୈଶ୍ୟଃ ପଦ୍-ଭ୍ୟାଂ ଶୂଦ୍ରୋ ଅଜାୟତ ॥୧୨॥
ଚନ୍ଦ୍ରମା ମନସୋ ଜାତଶ୍ଚକ୍ଷୋଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଅଜାୟତ । ମୁଖାଦିନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚାଗ୍ନିଶ୍ଚ ପ୍ରାଣାଦ୍ୱାୟୁରଜାୟତ ॥୧୩॥
ନାଭ୍ୟା ଆସୀଦନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଶୀର୍ଷୋ ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ସମବର୍ତତ ।
ପଦ୍-ଭ୍ୟାଂ ଭୂମିର୍ଦିଶଃ ଶ୍ରୋତ୍ରାଉଥା ଲୋକାଂ ଅକଳ୍ପୟନ୍ ॥୧୪॥
ସପ୍ତାସ୍ୟାସନ୍ ପରିଧୟସ୍ତ୍ରିଃ ସପ୍ତ ସମିଧଃ କୃତାଃ ।
ଦେବା ଯଦ୍ୟଜ୍ଞଂ ତନ୍ନାନା ଅବଧ୍ୱନ୍ ପୁରୁଷଂ ପଶୁମ୍ ॥୧୫॥
ଯଜ୍ଞେନ ଯଜ୍ଞମୟଜନ୍ତୁ ଦେବାସ୍ତାନି ଧର୍ମାଣି ପ୍ରଥମାନ୍ୟାସନ୍ ।
ତେ ହ ନାକଂ ମହିମାନଃ ସତନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ର ପୂର୍ବେ ସାଧ୍ୟାଃ ସନ୍ତି ଦେବାଃ ॥୧୬॥

=====

(୧୦।୯୧) ଋଷିଃ - ଅରୁଣଃ ବୈତହବ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୪, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୫, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ସଂ ଜାଗୃବଦ୍-ଭିର୍ଜରମାଣ ଇଧ୍ୟତେ ଦମେ ଦମୁନା ଇଷୟନ୍ନିଳୟଦେ ।
ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ହୋତା ହବିଷୋ ବରେଣ୍ୟା ବିଭୁର୍ବିଭାବା ସୁଷଖା ସଖୀୟତେ ॥୧॥
ସ ଦର୍ଶତଶ୍ରୀରତିଅିର୍ଗୃହେଗୃହେ ବନେବନେ ଶିଶିୟେ ତକ୍ୱବୀରିବ ।
ଜନଂଜନଂ ଜନେ୍ୟା ନାତି ମନ୍ୟତେ ବିଶ ଆ କ୍ଷେତି ବିଶୋ୍ୟା ବିଶଂବିଶମ୍ ॥୨॥
ସୁଦକ୍ଷୋ ଦକ୍ଷେଃ କ୍ରତୁନାସି ସୁକ୍ରତୁରଗ୍ନେ କବିଃ କାବ୍ୟୋନାସି ବିଶ୍ୱବିତ୍ ।
ବସୁର୍ବସୁନାଂ କ୍ଷୟସି ତୃମେକ ଇଦ୍ ଦ୍ୟାବା ଚ ଯାନି ପୃଥିବୀ ଚ ପୁଷ୍ୟତଃ ॥୩॥
ପ୍ରଜାନନ୍ନଗ୍ନେ ତବ ଯୋନିମୃତ୍ତିୟମିଳାୟାୟଦେ ଘୃତବହ୍ନମାସଦଃ ।
ଆ ତେ ଚିକିତ୍ର ଉଷସାମିବେତୟୋଃରେପସଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟେବ ରଶ୍ମୟଃ ॥୪॥
ତବ ଶ୍ରିୟୋ ବର୍ଷ୍ୟସ୍ୟେବ ବିଦ୍ୟୁତଶ୍ଚିତ୍ରାଶ୍ଚିକିତ୍ର ଉଷସାଂ ନ କେତବଃ ।
ୟଦୋଷଧୀରଭିସୃଷ୍ଟୋ ବନାନି ଚ ପରି ସ୍ୱୟଂ ଚିନ୍ତୁଷେ ଅନ୍ନମାସ୍ୟେ ॥୫॥
ତମୋଷଧୀର୍ଦଧିରେ ଗର୍ଭମୃତ୍ତିୟଂ ତମାପୋ ଅଗ୍ନିଂ ଜନୟନ୍ତ ମାତରଃ ।
ତମିସ୍ତମାନଂ ବନିନଶ୍ଚ ବୀରୁଧୋଃକ୍ତର୍ବତୀଶ୍ଚ ସୁବତେ ଚ ବିଶ୍ୱହା ॥୬॥
ବାତୋପଧୂତ ଇଷିତୋ ବର୍ଣା ଅନୁ ତୃଷ୍ଣୁ ଯଦନ୍ନା ବେବିଷଦ୍ୱିତିଷ୍ଟସେ ।
ଆ ତେ ଯତନ୍ତେ ରଥେ୍ୟା ଯଥା ପୃଥକ୍ ଶର୍ଧାଂସ୍ୟଗ୍ନେ ଅଜରାଶି ଧକ୍ଷତଃ ॥୭॥
ମେଧାକାରଂ ବିଦଥସ୍ୟ ପ୍ରସାଧନମଗ୍ନିଂ ହୋତାରଂ ପରିଭୂତମଂ ମତିମ୍ ।
ତମିଦର୍ଭେ ହବିଷ୍ୟା ସମାନମିଉମିନ୍ନହେ ବୃଣତେ ନାନ୍ୟଂ ତ୍ୱତ୍ ॥୮॥
ତ୍ୱାମିଦତ୍ର ବୃଣତେ ତ୍ୱାୟବୋ ହୋତାରମଗ୍ନେ ବିଦଥେଷୁ ବେଧସଃ ।
ୟଦେବୟନ୍ତୋ ଦଧତି ପ୍ରୟାଂସି ତେ ହବିଷ୍ମନ୍ତୋ ମନବୋ ବୃକ୍ତବର୍ହିଷଃ ॥୯॥
ତବାଗ୍ନେ ହୋତ୍ରଂ ତବ ପୋତ୍ରମୃତ୍ତିୟଂ ତବ ନେଷ୍ଟ୍ରଂ ତ୍ୱମଗ୍ନିଦୃତାୟତଃ ।
ତବ ପ୍ରଶାସ୍ତ୍ରଂ ତ୍ୱମଧ୍ୱରୀୟସି ବ୍ରହ୍ମା ଚାସି ଗୃହପତିଶ୍ଚ ନୋ ଦମେ ॥୧୦॥
ୟସ୍ତୁଭ୍ୟମଗ୍ନେ ଅମୃତାୟ ମର୍ତ୍ୟଃ ସମିଧା ଦାଶଦୁତ ବା ହବିଷ୍ମତି ।
ତସ୍ୟ ହୋତା ଭବସି ଯାସି ଦୃତ୍ୟମୁପ ବ୍ରୁଷେ ଯଜସ୍ୟଧ୍ୱରୀୟସି ॥୧୧॥
ଇମା ଅସ୍ତୈ ମତୟୋ ବାତୋ ଅସ୍ତଦ୍ୱାଂ ଋତୋ ଗିରଃ ସୁଷୁତୟଃ ସମଗ୍ନତ ।
ବସୁୟବୋ ବସବେ ଜାତବେଦସେ ବୃକ୍ଷାସୁ ଚିଦ୍ୱର୍ଧନୋ ଯାସୁ ଚାକନତ୍ ॥୧୨॥

ଇମାଂ ପ୍ରଭାୟ ସୁଷୁତିଂ ନବୀୟସୀଂ ବୋରେୟମସ୍ତା ଉଶତେ ଶୃଣୋତୁ ନଃ ।
 ଭୂୟା ଅନ୍ତରା ହୃଦ୍ୟସ୍ୟ ନିୟୁଶେ ଜାୟେବ ପତ୍ୟ ଉଶତୀ ସୁବାସାଃ ॥୧୩॥
 ଯସ୍ମିନ୍ନଶ୍ଵାସ ରକ୍ଷଭାସ ଉକ୍ଷଣୋ ବଶା ମେଷା ଅବସୃଷ୍ଟାସ ଆହୁତାଃ ।
 କୀଳାଲପେ ସୋମପୃଷ୍ଠାୟ ବେଧସେ ହୃଦା ମତିଂ ଜନୟେ ଚାରୁମଗ୍ନୟେ ॥୧୪॥
 ଅହାବ୍ୟଗ୍ନେ ହବିରାସ୍ୟେ ତେ ସୁଚୀବ ଘୃତଂ ଚମ୍ପୀବ ସୋମଃ ।
 ବାଜସନିଂ ରୟିମସ୍ତେ ସୁବୀରଂ ପ୍ରଶସ୍ତଂ ଧେହି ଯଶସଂ ବୃହତ୍ତମ୍ ॥୧୫॥

(୧୦।୯୨) ଋଷିଃ - ଶାର୍ଝାତଃ ମାନବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ବୋ ରଥ୍ୟଂ ବିଶ୍ଵତିଂ ବିଶାଂ ହୋତାରମକ୍ତୋରତିଥିଂ ବିଭାବସୁମ୍ ।
 ଶୋଚକ୍ଷ୍ମାସୁ ହରିଶୀଷୁ ଜର୍ଭୁରଦୃଷା କେତୁର୍ଯଜତୋ ଦ୍ୟାମଶାୟତ ॥୧॥
 ଇମମଞ୍ଜିୟାମୁଭୟେ ଅକୃଶ୍ଵତ ଧର୍ମାଶମଗ୍ନିଂ ବିଦଥସ୍ୟ ସାଧନମ୍ ।
 ଅକ୍ଷଂ ନ ଯଦ୍ବମୁଷସଃ ପୁରୋହିତଂ ତନୁନପାତମରୁଷସ୍ୟ ନିଂସତେ ॥୨॥
 ବଳସ୍ୟ ନୀଥା ବି ପଶେଶ୍ଵ ମନ୍ଥହେ ବୟା ଅସ୍ୟ ପ୍ରହୁତା ଆସୁରଭବେ ।
 ଯଦା ଘୋରାସୋ ଅମୃତତ୍ଵମାଶତାଦିଜ୍ଞନସ୍ୟ ଦୈବ୍ୟସ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚିରନ୍ ॥୩॥
 ରତସ୍ୟ ହି ପ୍ରସିତିର୍ଦ୍ୟୌରୁରୁ ବ୍ୟବୋ ନମୋ ମହ୍ୟରମତିଃ ପନୀୟସୀ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣଃ ସଂ ଚିକିତ୍ରିରେଥୋ ଭଗଃ ସବିତା ପୂତଦକ୍ଷସଃ ॥୪॥
 ପ୍ର ରୁଦ୍ରେଶ ଯୟିନା ଯୁକ୍ତି ସିନ୍ଧବସ୍ତ୍ରୋ ମହୀମରମତିଂ ଦଧନ୍ତିରେ ।
 ଯେଭିଃ ପରିଜ୍ଞା ପରିୟନ୍ତୁରୁ ଜ୍ରୟୋ ବି ରୋରୁବଞ୍ଚଠରେ ବିଶ୍ଵମୁକ୍ଷତେ ॥୫॥
 କ୍ରାଶା ରୁଦ୍ରା ମରୁତୋ ବିଶ୍ଵକୃଷ୍ଣୟୋ ଦିବଃ ଶ୍ୟେନାସୋ ଅସୁରସ୍ୟ ନୀଳୟଃ ।
 ତେଭିଶ୍ଵଷ୍ଟେ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅୟମେନ୍ଦ୍ରୋ ଦେବେଭିରର୍ବଶେଭିରର୍ବଶଃ ॥୬॥
 ଇନ୍ଦ୍ରେ ଭୁଜଂ ଶଶମାନାସ ଆଶତ ସୁରୋ ଦୃଶୀକେ ବୃଷଶଶ୍ଵ ପୌଂସ୍ୟେ ।
 ପ୍ର ଯେ ନୃସ୍ୟାହ୍ଵଶା ତତକ୍ଷିରେ ଯୁଜଂ ବଜ୍ରଂ ନୃଷଦନେଷୁ କାରବଃ ॥୭॥
 ସୁରଶ୍ଚିଦା ହରିତୋ ଅସ୍ୟ ରୀରମଦିନ୍ଦ୍ରାଦା କଶ୍ଚିଦ୍-ଭୟତେ ତବୀୟସଃ ।
 ଭୀମସ୍ୟ ବୃଷ୍ଣୋ ଜଠରାଦଭିଶ୍ଵସୋ ଦିବେଦିବେ ସଦୁରିଃ ସ୍ତନ୍ନବାଧିତଃ ॥୮॥
 ସ୍ରୋମଂ ବୋ ଅଦ୍ୟ ରୁଦ୍ରାୟ ଶିକ୍ଵସେ କ୍ଷୟଦ୍ଵୀରାୟ ନମସା ଦିଦିଷ୍ଠନ ।
 ଯେଭିଃ ଶିବଃ ସ୍ଵର୍ଗା ଏବୟାବଭିର୍ଦିବଃ ସିଷକ୍ତି ସ୍ଵୟଶା ନିକାମଭିଃ ॥୯॥

ତେ ହି ପ୍ରଜାୟା ଅଭରନ୍ତ ବି ଶ୍ରବୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ବୃଷଭଃ ସୋମଜାମୟଃ ।
 ଯଜ୍ଞେରଥର୍ବା ପ୍ରଥମୋ ବି ଧାରୟାଦେବା ଦକ୍ଷେର୍ଭୃଗବଃ ସଂ ଚିକିତ୍ରିରେ ॥୧୦॥
 ତେ ହି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଭୂରିରେତସା ନରାଶଂସଶ୍ଚତୁରଙ୍ଗୋ ଯମୋଽଦିତିଃ ।
 ଦେବସ୍ତୁଷ୍ଟା ଦ୍ରବିଣୋଦା ଋତୁକ୍ଷଣଃ ପ୍ର ରୋଦସୀ ମରୁତୋ ବିଷ୍ଣୁରହିରେ ॥୧୧॥
 ଉତ ସ୍ୟ ନ ଉଶିଜାମୁର୍ବିୟା କବିରହିଃ ଶୃଣୋତୁ ବୁଧ୍ୟୋ ହବୀମନି ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟାମାସା ବିଚରନ୍ତା ଦିବିକ୍ଷିତା ଧିୟା ଶମାନଦୁଷୀ ଅସ୍ୟ ବୋଧତମ୍ ॥୧୨॥
 ପ୍ର ନଃ ପୂଷା ଚରଥଂ ବିଶ୍ୱଦେବ୍ୟୋଽପାଂ ନପାଦବତୁ ବାୟୁରିଷ୍ଟୟେ ।
 ଆତ୍ମାନଂ ବସ୍ୟୋ ଅଭି ବାତମର୍ଚତ ତଦଶ୍ୱିନା ସୁହବା ଯାମନି ଶୁଭମ୍ ॥୧୩॥
 ବିଶାମାସାମଭୟାନାମଧିକ୍ଷିତଂ ଗୀର୍ତ୍ତରୁ ସ୍ୱୟଶସଂ ଶୃଣୀମସି ।
 ଗ୍ନାଭିର୍ବିଶ୍ୱାଭିରଦିତିମନର୍ବଶମକ୍ତୋର୍ଯୁବାନଂ ନୃମଣା ଅଧା ପତିମ୍ ॥୧୪॥
 ରେଭଦତ୍ର ଜନୁଷା ପୂର୍ବୋ ଅଙ୍ଗିରା ଗ୍ରାବାଶ ଉର୍ଧ୍ୱା ଅଭି ଚକ୍ଷୁରଧ୍ୱରମ୍ ।
 ଯେଭିର୍ବିହାୟା ଅଭବଦ୍ୱିଚକ୍ଷଣଃ ପାଥଃ ସୁମେକଂ ସୁଧିତିର୍ବନନ୍ତତି ॥୧୫॥

(୧୦।୯୩) ଋଷିଃ - ତାନ୍ୟଃ ପାର୍ଥ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ପ୍ରସ୍ତାବପଞ୍ଜିଃ ୧, ଛାନ୍ଦଃ, ୧୦, ୧୨, ୧୪, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୩,
 ୧୩, (ଅକ୍ଷରି) ପଞ୍ଜିଃ ୯, ନ୍ୟାୟାସାରିଣୀ ୧୧, ପୁରସ୍ତାଦ୍-ବୃହତୀ ୧୫, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

ମହି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଭୂତମୁର୍ବା ନାରୀ ଯଦ୍ୱୀ ନ ରୋଦସୀ ସଦଂ ନଃ ।
 ତେଭିର୍ନଃ ପାତଂ ସହସ୍ର ଏଭିର୍ନଃ ପାତଂ ଶୁଷଣି ॥୧॥
 ଯଜ୍ଞେୟଜ୍ଞେ ସ ମର୍ତ୍ୟୋ ଦେବାନ୍ନସପର୍ଯତି । ଯଃ ସୁମୈର୍ଦୀର୍ଘଶୁଭମ ଆବିବାସାତ୍ୟେନାନ୍ ॥୨॥
 ବିଶ୍ୱେଷାମିରଜ୍ୟବୋ ଦେବାନାଂ ବାର୍ମହଃ । ବିଶ୍ୱେ ହି ବିଶ୍ୱମହସୋ ବିଶ୍ୱେ ଯଜ୍ଞେଷୁ ଯଜ୍ଞିୟାଃ ॥୩॥
 ତେ ଘା ରାଜାନୋ ଅମୃତସ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରା ଅର୍ଯମା ମିତ୍ରୋ ବରୁଣଃ ପରିଜ୍ଞା ।
 କଦୁଦ୍ରୋ ନୃଣାଂ ସୁତୋ ମରୁତଃ ପୁଷଣୋ ଭଗଃ ॥୪॥
 ଉତ ନୋ ନକ୍ରମପାଂ ବୃଷଶ୍ଚସୁ ସୂର୍ଯ୍ୟାମାସା ସଦନାୟ ସଧନ୍ୟା ।
 ସଚା ଯସ୍ରାଦ୍ୟେଷାମହିର୍ବୁଧ୍ୟେଷୁ ବୁଧ୍ୟଃ ॥୫॥
 ଉତ ନୋ ଦେବାବଶ୍ୱିନା ଶୁଭସ୍ୱତୀ ଧାମଭିର୍ମିତ୍ରାବରୁଣା ଭରୁଷ୍ୟତାମ୍ ।
 ମହଃ ସ ରାୟ ଏଷତେଽତି ଧନ୍ୱେବ ଦୁରିତା ॥୬॥

ଉତ ନୋ ରୁଦ୍ରା ଚିନ୍ମୁଳତାମଶ୍ୱିନା ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସୋ ରଥସ୍ଥତିର୍ଭଗଃ ।
 ଋତୁର୍ବାଜ ଋତୁକ୍ଷଣଃ ପରିଜ୍ଞା ବିଶ୍ୱବେଦସଃ ॥୭॥
 ଋତୁରୃତୁକ୍ଷା ଋତୁର୍ବିଧତୋ ମଦ ଆ ତେ ହରୀ ଜୁଜୁବାନସ୍ୟ ବାଜିନା ।
 ଦୁଷ୍ଟରଂ ଯସ୍ୟ ସାମ ଚିଦୃଧଗ୍ୟଜ୍ଞୋ ନ ମାନୁଷଃ ॥୮॥
 କୃଧୀ ନୋ ଅହ୍ରୟୋ ଦେବ ସବିତଃ ସ ଚ ସୁଷେ ମଘୋନାମ୍ ।
 ସହୋ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବହିର୍ଭିର୍ନୈଷାଂ ଚର୍ଷଣୀନାଂ ଚକ୍ରଂ ରଶ୍ମିଂ ନ ଯୋୟୁବେ ॥୯॥
 ଐଷୁ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଧାତଂ ମହଦସ୍ତେ ବୀରେଷୁ ବିଶ୍ୱଚର୍ଷଣି ଶ୍ରବଃ ।
 ପୃଷ୍ଠଂ ବାଜସ୍ୟ ସାତୟେ ପୃଷ୍ଠଂ ରାୟୋତ ତୁର୍ବଣେ ॥୧୦॥
 ଏତଂ ଶଂସମିନ୍ଦ୍ରାସ୍ତୁୟୁଷ୍ଠଂ କୃତିସ୍ରଜ୍ଞଂ ସହସ୍ରାବନୁଭିଷ୍ଟୟେ ସଦା ପାହ୍ୟଭିଷ୍ଟୟେ ।
 ମେଦତାଂ ବେଦତା ବସୋ ॥୧୧॥
 ଏତଂ ମେ ସ୍ତୋମଂ ତନା ନ ସୂର୍ଯ୍ୟେ ଦ୍ୟୁତଦ୍ୟାମାନଂ ବାବୃଧନ୍ତ ନୃଶାମ୍ ।
 ସଂବନନଂ ନାଶ୍ୟଂ ତକ୍ଷେବାନପରୁଧମ୍ ॥୧୨॥
 ବାବର୍ତ ଯେଷାଂ ରାୟା ଯୁକ୍ତେଷାଂ ହିରଣ୍ୟୟା ।
 ନେମଧିତା ନ ପୌଂସ୍ୟା ବୃଥେବ ବିଷ୍ଣାନ୍ତା ॥୧୩॥
 ପ୍ର ତଦ୍ଭୁଃଶୀମେ ପୃଥବାନେ ବେନେ ପ୍ର ରାମେ ବୋତମସୁରେ ମଘବସୁ ।
 ଯେ ଯୁକ୍ତାୟ ପଞ୍ଚି ଶତାସ୍ତୁୟୁ ପଥା ବିଶ୍ରାବ୍ୟେଷାମ୍ ॥୧୪॥
 ଅଧୀନ୍ନତ୍ର ସପ୍ତତିଂ ଚ ସପ୍ତ ଚ ।
 ସଦ୍ୟୋ ଦିଦିଷ୍ଟ ତାନ୍ନଃ ସଦ୍ୟୋ ଦିଦିଷ୍ଟ ପାର୍ଥ୍ୟଃ ସଦ୍ୟୋ ଦିଦିଷ୍ଟ ମାୟବଃ ॥୧୫॥

(୧୦।୯୪) ଋଷିଃ - ଅର୍ବୁଦଃ କାଦ୍ରବେୟଃ ସର୍ପଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୪, ୬, ୮-୧୩, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୫, ୭, ୧୪,
 ଦେବତା - ଗ୍ରୀବାଣଃ

ପ୍ରେତେ ବଦନ୍ତୁ ପ୍ର ବୟଂ ବଦାମ ଗ୍ରୀବଭ୍ୟୋ ବାତଂ ବଦତା ବଦଦ୍-ଭ୍ୟଃ ।
 ଯଦଦ୍ରୟଃ ପର୍ବତାଃ ସାକମାଶବଃ ଶ୍ଳୋକଂ ଘୋଷଂ ଭରଥେନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମିନଃ ॥୧॥
 ଏତେ ବଦନ୍ତି ଶତବସୁହସ୍ରବଦନ୍ତି କ୍ରନ୍ଦନ୍ତି ହରିତେଭିରାସନ୍ତି ।
 ବିଷ୍ଣୁଃ ଗ୍ରୀବାଣଃ ସୁକୃତଃ ସୁକୃତ୍ୟୟା ହୋତୁଷ୍ଟିତ୍-ପୂର୍ବେ ହବିରଦ୍ୟମାଶତ ॥୨॥

ଏତେ ବଦନ୍ତ୍ୟବିଦନ୍ନା ମଧୁ ନ୍ୟାଙ୍ଗୟନ୍ତେ ଅଧି ପକ୍ୱ ଆମିଷି ।
 ବୃକ୍ଷସ୍ୟ ଶାଖାମରୁଣସ୍ୟ ବୟତସ୍ତେ ସୁଭର୍ବା ବୃକ୍ଷଭାଃ ପ୍ରେମରାବିଷୁଃ ॥୩॥
 ବୃହଦ୍‌ବଦନ୍ତି ମଦିରେଣ ମନିନେନ୍ଦ୍ରଂ କ୍ରୋଶନ୍ତୋଽବିଦନ୍ନା ମଧୁ ।
 ସଂରଭ୍ୟା ଧୀରାଃ ସ୍ୱସ୍ତୁଭିରନର୍ତ୍ତସୁରାଘୋଷୟନ୍ତଃ ପୃଥିବୀମୁପବିଭିଃ ॥୪॥
 ସୁପର୍ଣ୍ଣା ବାତମକ୍ରତୋପ ଦ୍ୟବ୍ୟାଖରେ କୃଷ୍ଣା ଇଷିରା ଅନର୍ତ୍ତସୁଃ ।
 ନ୍ୟାଡ଼ିଂ ଯନ୍ତ୍ରାପରସ୍ୟ ନିଷ୍କୃତଂ ପୁରୁ ରେତୋ ଦଧିରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚିତଃ ॥୫॥
 ଉଗ୍ରା ଇବ ପ୍ରବହନ୍ତଃ ସମାୟମୁଃ ସାକଂ ଯୁକ୍ତା ବୃକ୍ଷଣୋ ବିଭ୍ରତୋ ଧୁରଃ ।
 ଯଜ୍ଞସନ୍ତୋ ଜଗ୍ରସାନା ଅରାବିଷୁଃ ଶୃଣୁ ଏଷାଂ ପ୍ରୋଥଥୋ ଅର୍ବତାମିବ ॥୬॥
 ଦଶାବନିଭ୍ୟୋ ଦଶକକ୍ଷେଭ୍ୟୋ ଦଶୟୋକ୍ତେଭ୍ୟୋ ଦଶୟୋଜନେଭ୍ୟଃ ।
 ଦଶାଭୀଶୁଭ୍ୟୋ ଅର୍ଚ୍ଚତାଜରେଭ୍ୟୋ ଦଶ ଧୁରୋ ଦଶ ଯୁକ୍ତା ବହଦ୍-ଭ୍ୟଃ ॥୭॥
 ତେ ଅଦ୍ରୟୋ ଦଶୟନ୍ତାସ ଆଶବସ୍ତେଷାମାଧାନଂ ପର୍ଯ୍ୟେତି ହର୍ଯତମ୍ ।
 ତ ଉ ସୁତସ୍ୟ ସୋମ୍ୟସ୍ୟାନ୍ନସୋଂଶୋଃ ପୀୟୂଷଂ ପ୍ରଥମସ୍ୟ ଭେଜିରେ ॥୮॥
 ତେ ସୋମାଦୋ ହରୀ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ନିଂସତେଂଶୁଂ ଦୁହନ୍ତୋ ଅଧ୍ୟାସତେ ଗବି ।
 ତେଭିର୍ଦୁଗ୍ଧଂ ପପିବାନ୍ତୁସୋମ୍ୟଂ ମଧୁନ୍ତ୍ରୋ ବଧତେ ପ୍ରଥମେ ବୃକ୍ଷାୟତେ ॥୯॥
 ବୃକ୍ଷା ବୋ ଅଂଶୁର୍ନ କିଲା ରିଷାଧନେଳାବନ୍ତଃ ସଦମିତ୍ସନାଶିତାଃ ।
 ରୈବତ୍ୟେବ ମହସା ଚାରବଃ ସ୍ଥାନ ଯସ୍ୟ ଗ୍ରାବାଣୋ ଅଭୁଷୟମଧୁରମ୍ ॥୧୦॥
 ତୃଦିଲା ଅତୃଦିଲାସୋ ଅଦ୍ରୟୋଽଗ୍ରମଣା ଅଶୃଥିତା ଅମୃତ୍ୟବଃ ।
 ଅନାତୁରା ଅଜରାଃ ସ୍ଥାନବିଷ୍ଟବଃ ସୁପୀବସୋ ଅତୃଷିତା ଅତୃଷ୍ଟଜଃ ॥୧୧॥
 ଧୁବା ଏବ ବଃ ପିତରୋ ଯୁଗେୟୁଗେ କ୍ଷେମକାମାସଃ ସଦସୋ ନ ଯୁଞ୍ଜିତେ ।
 ଅଭୂର୍ଯ୍ୟାସୋ ହରିଷାଚୋ ହରିଦ୍ରବ ଆ ଦ୍ୟାଂ ରବେଣ ପୃଥିବୀମଶୁଶ୍ରୁଃ ॥୧୨॥
 ତଦିଦ୍‌ବଦନ୍ତ୍ୟଦ୍ରୟୋ ବିମୋଚନେ ଯାମନୁଞ୍ଜୟାଈବ ଘେଦୁପବିଭିଃ ।
 ବପନ୍ତୋ ବୀଜମିବ ଧାନ୍ୟାକୃତଃ ପୃଷ୍ଠିନ୍ତି ସୋମଂ ନ ମିନନ୍ତି ବୟତଃ ॥୧୩॥
 ସୁତେ ଅଧୁରେ ଅଧି ବାତମକ୍ରତା କ୍ରୀଳୟୋ ନ ମାତରଂ ଦୁହନ୍ତଃ ।
 ବି ଷୁ ମୁଞ୍ଚା ସୁଷୁରୁଷୋ ମନୀଷାଂ ବି ବର୍ତ୍ତନ୍ତାମଦ୍ରୟଶ୍ଚାୟମାନାଃ ॥୧୪॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

| ଅଧଃ ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ |
(ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ || ବର୍ଗାଃ ୧ - ୨୭)

(୧୦।୯୫) ଋଷିଃ - ଐଲଃ ପୁରୁରବାଃ ୧, ୩, ୬, ୮-୧୦, ୧୨, ୧୪, ୧୬, ଉର୍ବଶୀ ୨, ୪-୫, ୭, ୧୧,
୧୩, ୧୫-୧୭, ୧୮, ଋକ୍ଷ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଉର୍ବଶୀ ୧, ୩, ୬, ୮-୧୦, ୧୨, ୧୪, ୧୬,
ପୁରୁରବାଃ ୨, ୪-୫, ୭, ୧୧, ୧୩, ୧୫-୧୭, ୧୮

ହୟେ ଜାୟେ ମନସା ତିଷ୍ଠ ଘୋରେ ବଚାଂସି ମିଶ୍ରା କୃଣବାବହୈ ନୁ ।
ନ ନୌ ମନ୍ତ୍ରା ଅନୁଦିତାସ ଏତେ ମୟସ୍କରନ୍ ପରତରେ ଚନାହନ୍ ॥୧॥
କିମେତା ବାତା କୃଣବା ତବାହଂ ପ୍ରାକ୍ରମିଷମୁଷସାମଗ୍ରିୟେବ ।
ପୁରୁରବଃ ପୁନରସ୍ତଂ ପରେହି ଦୁରାପନା ବାତ-ଇବାହମସ୍ମି ॥୨॥
ଇଷୁର୍ନ ଶ୍ରିୟ ଇଷୁଧେରସନା ଗୋଷାଃ ଶତସା ନ ରଂହିଃ ।
ଅବୀରେ କ୍ରତୌ ବି ଦବିଦ୍ୟୁତନ୍ନୋରା ନ ମାୟୁଂ ଚିତୟନ୍ତୁ ଧୁନୟଃ ॥୩॥
ସା ବସୁ ଦଧତୀ ଶ୍ଵଶୁରାୟ ବୟ ଉଷୋ ଯଦି ବଷ୍ଟ୍ୟନ୍ତିଶୃହାତ୍ ।
ଅସ୍ତଂ ନନକ୍ଷେ ଯସ୍ମିଞ୍ଚାକନ୍ଦିବା ନକ୍ତଂ ଶ୍ଵପିତା ବୈତସେନ ॥୪॥
ତ୍ରିଃ ସ୍ଥ ମାହୁଃ ଶ୍ଵଧୟୋ ବୈତସେନୋତ ସ୍ଥ ମେଽବ୍ୟତ୍ୟୈ ପୃଣାସି ।
ପୁରୁରବୋଽନୁ ତେ କେତମାୟଂ ରାଜା ମେ ବୀର ତନ୍ନସ୍ତଦାସୀଃ ॥୫॥
ୟା ସୁଜୁର୍ଣ୍ଣଃ ଶ୍ରେଣିଃ ସୁମ୍ନଆପିତ୍ରୁଦେଚକ୍ଷୁର୍ନ ଗ୍ରନ୍ଥିନୀ ଚରଣ୍ୟଃ ।
ତା ଅଞ୍ଜିୟୋଽରୁଣୟୋ ନ ସସୁଃ ଶ୍ରିୟେ ଗାବୋ ନ ଧେନବୋଽନବନ୍ତ ॥୬॥
ସମସ୍ମିଞ୍ଚାୟମାନ ଆସତ ଗ୍ନା ଉତେମବର୍ଧନୃଦ୍ୟଃ ସ୍ଵଗୂର୍ତ୍ତଃ ।
ମହେ ଯତ୍ନା ପୁରୁରବୋ ରଣାୟାବର୍ଧୟନ୍ ଦସ୍ୟୁହତ୍ୟାୟ ଦେବାଃ ॥୭॥
ସଚା ଯଦାସୁ ଜହତୀଷ୍ଠତ୍-କମମାନୁଷୀଷୁ ମାନୁଷୋ ନିଷେବେ ।
ଅପ ସ୍ଥ ମଉରସନ୍ତୀ ନ ଭୁଜ୍ୟସ୍ତା ଅତ୍ରସନ୍ନଥୟୃଶୋ ନାଶ୍ଵାଃ ॥୮॥
ୟଦାସୁ ମର୍ତ୍ତୋ ଅମୃତାସୁ ନିୟୁକ୍ତଂ କ୍ଷୋଣୀଭିଃ କ୍ରତୁଭିର୍ନ ପୃକ୍ତେ ।
ତା ଆତୟୋ ନ ତନ୍ନଃ ଶୁମ୍ଭତ ସ୍ତା ଅଶ୍ଵାସୋ ନ କ୍ରୀଳୟୋ ଦନ୍ୟାନାଃ ॥୯॥
ବିଦ୍ୟୁନ୍ ଯା ପତନ୍ତୀ ଦବିଦ୍ୟୋଦ୍-ଭରନ୍ତୀ ମେ ଅପ୍ୟା କାମ୍ୟାନି ।
ଜନିଷ୍ଠୋ ଅପୋ ନୟଃ ସୁଜାତଃ ପ୍ରୋର୍ବଶୀ ତିରତ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ॥୧୦॥

ଜଞ୍ଜିଷ ଇତ୍-ଥା ଗୋପୀଥ୍ୟାୟା ହି ଦଧାଥ ତତ୍-ପୁରୁରବୋ ମ ଓଜଃ ।
 ଅଶାସଂ ତ୍ବା ବିଦୁଷୀ ସସ୍ମିନ୍ନହନ୍ ମ ଆଶୃଣୋଃ କିମଭୁଗ୍ନଦାସି ॥୧୧॥
 କଦା ସୁନ୍ନଃ ପିତରଂ ଜାତ ଇଚ୍ଛାକକ୍ରନ୍ନାଶୁ ବର୍ତ୍ତୟନ୍ତିଜାନନ୍ ।
 କୋ ଦଂପତୀ ସମନସା ବି ଯୁୟୋଦଧ ଯଦଗ୍ନିଃ ଶୁଶୁରେଷୁ ଦୀଦୟତ୍ ॥୧୨॥
 ପ୍ରତି ବ୍ରବାଣି ବର୍ତ୍ତୟତେ ଅଶୁ ଚକ୍ରନ୍ କ୍ରନ୍ଦଦାଧ୍ୟେ ଶିବାୟୈ ।
 ପ୍ର ତଞ୍ଜେ ହିନବା ଯଞ୍ଜେ ଅସ୍ତେ ପରେହ୍ୟସ୍ତଂ ନହି ମୁର ମାପଃ ॥୧୩॥
 ସୁଦେବୋ ଅଦ୍ୟ ପ୍ରପତେଦନାବୃତ୍-ପରାବତଂ ପରମାଂ ଗନ୍ତବା ଉ ।
 ଅଧା ଶୟୀତ ନିରୂତେରୁପସ୍ତେଽଧେନଂ ବୃକା ରଭସାସୋ ଅଦ୍ୟଃ ॥୧୪॥
 ପୁରୁରବୋ ମା ମୃଥା ମା ପ୍ର ପସ୍ତୋ ମା ତ୍ବା ବୃକାସୋ ଅଶିବାସ ଉ କ୍ଷନ୍ ।
 ନ ବୈ ସ୍ତ୍ରେଣାନି ସଖ୍ୟାନି ସନ୍ତି ସାଲ୍ଲାବୃକାଶାଂ ହୃଦୟାନ୍ୟତା ॥୧୫॥
 ଯଦ୍ଭିରୁପାତରଂ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେଷ୍ଟବସଂ ରାତ୍ରୀଃ ଶରଦଶ୍ଚତସ୍ରଃ ।
 ଘୃତସ୍ୟ ସ୍ତୋକଂ ସକୃଦହ୍ନ ଆଶ୍ନାଂ ତାଦେବେଦଂ ତାତୃପାଶା ଚରାମି ॥୧୬॥
 ଅନ୍ତରିକ୍ଷପ୍ତାଂ ରଜସୋ ବିମାନୀମୁପ ଶିକ୍ଷାମୁ୍ୟର୍ବଶୀଂ ବସିଷ୍ଠଃ ।
 ଉପ ତ୍ବା ରାତିଃ ସୁକୃତସ୍ୟ ତିଷ୍ଠାନ୍ତି ବର୍ତ୍ତସ୍ତୁ ହୃଦୟଂ ତପ୍ୟତେ ମେ ॥୧୭॥
 ଇତି ତ୍ବା ଦେବା ଇମ ଆହୁରୈଳ ଯଥେମେତଦ୍-ଭବସି ମୃତ୍ୟୁବନ୍ଧୁଃ ।
 ପ୍ରଜା ତେ ଦେବାନ୍ ହବିଷା ଯଜାତି ସ୍ୱର୍ଗ ଉ ତୁମପି ମାଦୟାସେ ॥୧୮॥

(୧୦।୯୭) ଋଷିଃ - ବରୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ସର୍ବହରିଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ ଙ୍ଗା, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୨-୧୩,
 ଦେବତା - ହରିଃ

ପ୍ର ତେ ମହେ ବିଦଧେ ଶଂସିଷଂ ହରୀ ପ୍ର ତେ ବନ୍ଧେ ବନ୍ଧୁଷୋ ହୟତଂ ମଦମ୍ ।
 ଘୃତଂ ନ ଯୋ ହରିଭିକ୍ଷାରୁ ସେଚତ ଆ ତ୍ବା ବିଶନ୍ତୁ ହରିବର୍ପସଂ ଗିରଃ ॥୧॥
 ହରିଂ ହି ଯୋନିମଭି ଯୋ ସମସ୍ତରନ୍ ହିନ୍ଦୁକ୍ତୋ ହରୀ ଦିବ୍ୟଂ ଯଥା ସଦଃ ।
 ଆ ଯଂ ପୃଣକ୍ତି ହରିଭିର୍ନଂ ଧେନବ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଶୁଷଂ ହରିବନ୍ତମର୍ଚତ ॥୨॥
 ସୋ ଅସ୍ୟ ବଜ୍ରୋ ହରିତୋ ଯ ଆୟସୋ ହରିର୍ନିକାମୋ ହରିରା ଗଭସ୍ତେଽଃ ।
 ଦ୍ୟୁମ୍ନୀ ସୁଶିପ୍ରୋ ହରିମନ୍ୟସାୟକ ଇନ୍ଦ୍ରେ ନି ରୂପା ହରିତା ମିମିକ୍ଷିରେ ॥୩॥

ଦିବି ନ କେତୁରଧି ଧାୟି ହର୍ଯ୍ୟତୋ ବିବ୍ୟତଦ୍ବଜ୍ରୋ ହରିତୋ ନ ରଂହ୍ୟା ।
 ତୁଦଦହିଂ ହରିଶିପ୍ରୋ ଯୁ ଆୟସଃ ସହସ୍ରଶୋକା ଅଭବଜ୍ଞରିଂଭରଃ ॥୪॥
 ତ୍ବଂତ୍ବମହର୍ଯ୍ୟଥା ଉପସ୍ତୁତଃ ପୂର୍ବେଭିରିନ୍ଦ୍ର ହରିକେଶ ଯଜ୍ଞଭିଃ ।
 ତ୍ବଂ ହର୍ଯ୍ୟସି ତବ ବିଶ୍ବମୁକ୍ତ୍ୟମସାମି ରାଧୋ ହରିଜାତ ହର୍ଯ୍ୟତମ୍ ॥୫॥
 ତା ବଜ୍ରିଣଂ ମନ୍ଦିନଂ ସ୍ରୋମ୍ୟଂ ମଦ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ରଥେ ବହତୋ ହର୍ଯ୍ୟତା ହରୀ ।
 ପୁରୁଣ୍ୟସ୍ତୈ ସବନାନି ହର୍ଯ୍ୟତ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମା ହରୟୋ ଦଧନ୍ତିରେ ॥୬॥
 ଅରଂ କାମାୟ ହରୟୋ ଦଧନ୍ତିରେ ସ୍ଥିରାୟ ହିନ୍ଦୁନ୍ ହରୟୋ ହରୀ ତୁରା ।
 ଅର୍ବଦ୍-ଭିର୍ଯୋ ହରିଭିର୍ଜୌଷମୀୟତେ ସୋ ଅସ୍ୟ କାମଂ ହରିବଦ୍ଭମାନଶେ ॥୭॥
 ହରିଶ୍ଚ୍ଛଗାରୁହରିକେଶ ଆୟସସ୍ତୁରସ୍ତେୟେ ଯୋ ହରିପା ଅବର୍ଧତ ।
 ଅର୍ବଦ୍-ଭିର୍ଯୋ ହରିଭିର୍ବାଜିନୀବସୁରତି ବିଶ୍ବା ଦୁରିତା ପାରିଷଜରୀ ॥୮॥
 ସୁବେବ ଯସ୍ୟ ହରିଣୀ ବିପେତତୁଃ ଶିପ୍ରେ ବାଜାୟ ହରିଣୀ ଦବିଧୂତଃ ।
 ପ୍ର ଯତ୍-କୃତେ ତମସେ ମର୍ମୃଜଜରୀ ପୀତ୍ବା ମଦସ୍ୟ ହର୍ଯ୍ୟତସ୍ୟାନ୍ନସଃ ॥୯॥
 ଉତ ସ୍ଥ ସଦ୍ବ ହର୍ଯ୍ୟତସ୍ୟ ପସ୍ତୋରତୋ ନ ବାଜଂ ହରିର୍ବା ଅତିକ୍ରଦତ୍ ।
 ମହୀ ଚିଦ୍ଧି ପିଷଣାହର୍ଯ୍ୟଦୋଜସା ବୃହଦ୍ବୟୋ ଦଧିଷେ ହର୍ଯ୍ୟତଶ୍ଚିଦା ॥୧୦॥
 ଆ ରୋଦସୀ ହର୍ଯ୍ୟମାଣୋ ମହିତ୍ବା ନବ୍ୟଂନବ୍ୟଂ ହର୍ଯ୍ୟସି ମନ୍ତୁ ନୁ ପ୍ରିୟମ୍ ।
 ପ୍ର ପସ୍ୟମସୁର ହର୍ଯ୍ୟତଂ ଗୋରାବିଷ୍ଟୁଧି ହରୟୋ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ॥୧୧॥
 ଆ ତ୍ବା ହର୍ଯ୍ୟତ୍ ପ୍ରୟୁଜୋ ଜନାନାଂ ରଥେ ବହନ୍ତୁ ହରିଶିପ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ।
 ପିବା ଯଥା ପ୍ରତିଭୃତସ୍ୟ ମୟୋ ହର୍ଯ୍ୟନ୍ୟଜ୍ଞଂ ସଧମାଦେ ଦଶୋଶିମ୍ ॥୧୨॥
 ଅପାଃ ପୂର୍ବେଷାଂ ହରିବଃ ସୁତାନାମଥୋ ଇଦଂ ସବନଂ କେବଲଂ ତେ ।
 ମମଜି ସୋମଂ ମଧୁମନ୍ତମିନ୍ଦ୍ର ସତ୍ରା ବୃଷଜ୍ଞଠର ଆ ବୃଷସ୍ତୁ ॥୧୩॥

(୧୦।୯୭) ଋଷିଃ - ଆଥର୍ବଣଃ ଭିଷକ୍, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଔଷଧୟଃ

ଯା ଔଷଧୀଃ ପୂର୍ବା ଜାତା ଦେବେଭ୍ୟସ୍ତ୍ରିୟୁଗଂ ପୁରା । ମନୈ ନୁ ବଭ୍ରୁଶାମହଂ ଶତଂ ଧାମାନି ସପ୍ତ ତ ॥୧॥
 ଶତଂ ବୋ ଅମ୍ଭ ଧାମାନି ସହସ୍ରମୁତ ବୋ ରୁହଃ । ଅଧା ଶତକ୍ରତ୍ବୋ ଯୁୟମିମଂ ମେ ଅଗଦଂ କୃତ ॥୨॥
 ଔଷଧୀଃ ପ୍ରତି ମୋଦଧ୍ୟୁଂ ପୁଷ୍ପବତୀଃ ପ୍ରସୁବରୀଃ । ଅଶ୍ବା ଇବ ସଜିତ୍ବରୀର୍ବୀରୁଧଃ ପାରୟିଷ୍ଟବଃ ॥୩॥

ଓଷଧୀରିତି ମାତରସ୍ତଦ୍ୱୋ ଦେବୀରୁପ ବ୍ରୁବେ । ସନେୟମଶ୍ୱଂ ଗାଂ ବାସ ଆତ୍ମାନଂ ତବ ପୁରୁଷ ॥୪॥
 ଅଶ୍ୱତ୍-ଥେ ବୋ ନିଷଦନଂ ପର୍ଣ୍ଣେ ବୋ ବସତିଷ୍ଠତା । ଗୋଭାଜ ଇତ୍-କିଲାସଥ ଯୁସ୍ତନବଥ ପୁରୁଷମ୍ ॥୫॥
 ଯୁତ୍ରୌଷଧୀଃ ସମଗ୍ନତ ରାଜାନଃ ସମିତାବିବ । ବିପ୍ରଃ ସ ଉଚ୍ୟତେ ଭିଷଗ୍ରସୋହାମୀବତାତନଃ ॥୬॥
 ଅଶ୍ୱାବତୀଂ ସୋମାବତୀମୁର୍ଜୟନ୍ତୀମୁଦୋଜସମ୍ । ଆବିହି ସର୍ବା ଓଷଧୀରସ୍ତା ଅରିଷ୍ଟତାତୟେ ॥୭॥
 ଉଚ୍ଛୁଷ୍ଟା ଓଷଧୀନାଂ ଗାବୋ ଗୋଷ୍ଠାଦିବେରତେ । ଧନଂ ସନିଷ୍ୟନ୍ତୀନାମାତ୍ମାନଂ ତବ ପୁରୁଷ ॥୮॥
 ଇଷ୍ଟତିର୍ନାମ ବୋ ମାତାଥୋ ଯୁୟଂ ସ୍ତ ନିଷ୍ଠତୀଃ । ସୀରାଃ ପତତ୍ରିଣୀଃ ସ୍ଥନ ଯଦାମୟତି ନିଷ୍ଠଥ ॥୯॥
 ଅତି ବିଶ୍ୱାଃ ପରିଷ୍ଠାଃ ସ୍ତେନ ଇବ ବ୍ରଜମକ୍ରମୁଃ । ଓଷଧୀଃ ପ୍ରାରୁଚ୍ୟବୁର୍ଯତ୍-କିଂ ଚ ତନ୍ନୋ ରପଃ ॥୧୦॥
 ଯଦିମା ବାଜୟନ୍ନହମୋଷଧୀର୍ହସ୍ତ ଆଦଧେ । ଆତ୍ମା ଯୁଷ୍ମସ୍ୟ ନଶ୍ୟତି ପୁରା ଜୀବଗୃତୋ ଯଥା ॥୧୧॥
 ଯୁସ୍ତେନିଷଧୀଃ ପ୍ରସର୍ପଥାଙ୍ଗମଙ୍ଗଂ ପରୁଷ୍ଟରୁଃ । ତତୋ ଯୁଷ୍ମଂ ବି ବାଧଧ୍ୱ ଉଗ୍ରୋ ମଧ୍ୟମଶୀରିବ ॥୧୨॥
 ସାକଂ ଯୁଷ୍ମ ପ୍ର ପତ ତାଷେଶ କିକିଦୀବିନା । ସାକଂ ବାତସ୍ୟ ପ୍ରାଜ୍ୟା ସାକଂ ନଶ୍ୟ ନିହାକୟା ॥୧୩॥
 ଅନ୍ୟା ବୋ ଅନ୍ୟାମବତୃନ୍ୟାନ୍ୟସ୍ୟା ଉପାବତ । ତାଃ ସର୍ବାଃ ସଂବିଦାନା ଇଦଂ ମେ ପ୍ରାବତା ବତଃ ॥୧୪॥
 ଯାଃ ଫଲିନୀୟା ଅଫଳା ଅପୁଷ୍ପା ଯାଃ ପୁଷ୍ପିଣୀଃ । ବୃହସ୍ପତିପ୍ରସୂତାସ୍ତା ନୋ ମୁଞ୍ଚିନ୍ତୁଂହସଃ ॥୧୫॥
 ମୁଞ୍ଚିନ୍ତୁ ମା ଶପଥ୍ୟାଦଥୋ ବରୁଣ୍ୟାଦୁତ । ଅଥୋ ଯୁମସ୍ୟ ପତ୍-ବୀଗାତ୍ ସର୍ବସ୍ଥାଦେବକିଲିଷାତ୍ ॥୧୬॥
 ଅବପତନ୍ତୀରବଦନ୍ ଦିବ ଓଷଧୟସ୍ପରି । ଯଂ ଜୀବମଶ୍ୱବାମହୈ ନ ସ ରିଷ୍ୟାତି ପୁରୁଷଃ ॥୧୭॥
 ଯା ଓଷଧୀଃ ସୋମରାଜ୍ଜୀର୍ବହ୍ୱୀଃ ଶତବିତକ୍ଷଣାଃ । ତାସାଂ ତୁମସ୍ୟୁତ୍ତମାରଂ କାମାୟ ଶଂ ହୃଦେ ॥୧୮॥
 ଯା ଓଷଧୀଃ ସୋମରାଜ୍ଜୀର୍ବିଷ୍ଟିତାଃ ପୃଥିବୀମନୁ । ବୃହସ୍ପତିପ୍ରସୂତା ଅସ୍ତ୍ରୈଃ ସଂ ଦତ୍ତ ବୀର୍ଯମ୍ ॥୧୯॥
 ମା ବୋ ରିଷତ୍-ଶନିତା ଯୁସ୍ତୈ ତାହଂ ଖନାମି ବଃ । ଦ୍ୱିପଚତୁଷ୍ଟଦସ୍ତ୍ରାକଂ ସର୍ବମସ୍ତନାତୁରମ୍ ॥୨୦॥
 ଯାଶ୍ଚେଦମୁପଶୃଣୁନ୍ତି ଯାଃ ଦୂରଂ ପରାଗତାଃ । ସର୍ବାଃ ସଂଗତ୍ୟ ବୀରୁଧୋଃସ୍ତ୍ରୈଃ ସଂ ଦତ୍ତ ବୀର୍ଯମ୍ ॥୨୧॥
 ଓଷଧୟଃ ସଂ ବଦନ୍ତେ ସୋମେନ ସହ ରାଜା । ଯୁସ୍ତୈ କୃଣୋତି ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ତଂ ରାଜନ୍ ପାରୟାମସି ॥୨୨॥
 ତୁମୁତ୍ତମାସ୍ୟୋଷଧେ ତବ ବୃକ୍ଷା ଉପସ୍ତୟଃ । ଉପସ୍ତ୍ରବସ୍ତୁ ସୋଃସ୍ତ୍ରାକଂ ଯୋ ଅସ୍ତ୍ରା ଅଭିଦାସତି ॥୨୩॥

(୧୦।୯୮) ଋଷିଃ - ଆର୍ଷ୍ଟ୍ୱଷେଶଃ ଦେବାପିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଦେବାଃ

ବୃହସ୍ପତେ ପ୍ରତି ମେ ଦେବତାମିହି ମିତ୍ରୋ ବା ଯଦ୍ୱରୁଣୋ ବାସି ପୁଷା ।
 ଆଦିତ୍ୟୈର୍ବା ଯଦ୍ୱସୁଭିର୍ମରୁତାହ୍ୱସ ପର୍ଜନ୍ୟଂ ଶଂତନବେ ବୃଷାୟ ॥୧॥
 ଆ ଦେବୋ ଦୂତୋ ଅଜିରଶ୍ଚିକିତ୍ତାନ୍ ତୁଘେବାପେ ଅଭି ମାମଗଚ୍ଛତ୍ ।
 ପ୍ରତୀତୀନଃ ପ୍ରତି ମାମା ବବୃସ୍ତୁ ଦଧାମି ତେ ଦ୍ୟୁମତୀଂ ବାତମାସନ୍ ॥୨॥

ଅସ୍ତେ ଧେହି ଦ୍ୟୁମତୀଂ ବାଚମାସନ୍ ବୃହସ୍ପତେ ଅନମୀବାମିଷିରାମ୍ ।
 ଯୟା ବୃଷ୍ଟିଂ ଶଂତନବେ ବନାବ ଦିବୋ ଦ୍ରଘୋ ମଧୁମାଁ ଆ ବିବେଶ ॥୩॥
 ଆ ନୋ ଦ୍ରଘା ମଧୁମନ୍ତୋ ବିଶଦ୍ଭିନ୍ନ ଦେହ୍ୟଧିରଥଂ ସହସ୍ରମ୍ ।
 ନି ଷୀଦ ହୋତ୍ରମୃତୁଥା ଯଜସ୍ବ ଦେବାନ୍ ଦେବାପେ ହବିଷା ସପୟ୍ ॥୪॥
 ଆର୍ଷ୍ଟ୍ବେଶେଣୋ ହୋତ୍ରମୃଷିର୍ନିଷୀଦନ୍ ଦେବାପିର୍ଦେବସୁମତିଂ ଚିକିତ୍ସାନ୍ ।
 ସ ଉତ୍ତରସ୍ଥାଦଧରଂ ସମୁଦ୍ରମପୋ ଦିବ୍ୟା ଅସୃଜଦୃଷ୍ୟା ଅଭି ॥୫॥
 ଅସ୍ମିନ୍ନସମୁଦ୍ରେ ଅଧ୍ୟୁତ୍ତରସ୍ମିନ୍ନାପୋ ଦେବେଭିର୍ନିବୃତା ଅତିଷ୍ଠନ୍ ।
 ତା ଅଦ୍ରବନ୍ନାର୍ଷ୍ଟ୍ବେଶେଣେନ ସୃଷ୍ଟା ଦେବାପିନା ପ୍ରେଷିତା ମୃଷିଣୀଷୁ ॥୬॥
 ଯଜେବାପିଃ ଶଂତନବେ ପୁରୋହିତୋ ହୋତ୍ରାୟ ବୃତଃ କୃପୟନ୍ନଦୀଧେତ୍ ।
 ଦେବଶ୍ଚୂତଂ ବୃଷ୍ଟିବନିଂ ରରାଣୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ବାରମସ୍ତା ଅୟଜ୍ଜତ୍ ॥୭॥
 ଯଂ ତ୍ବା ଦେବାପିଃ ଶୁଶୁଚାନୋ ଅଗ୍ନ ଆର୍ଷ୍ଟ୍ବେଶେଣୋ ମନୁଷ୍ୟଃ ସମୀଧେ ।
 ବିଶ୍ୱେଭିର୍ଦେବୈରନୁମଦ୍ୟମାନଃ ପ୍ର ପର୍ଜନ୍ୟମୀରୟା ବୃଷ୍ଟିମଜ୍ଜମ୍ ॥୮॥
 ତ୍ବାଂ ପୂର୍ବ ଋଷୟୋ ଗୀର୍ତ୍ତରାୟନ୍ ତ୍ବାମଧ୍ୟରେଷୁ ପୁରୁହୂତ ବିଶ୍ୱେ ।
 ସହସ୍ରାଣ୍ୟଧିରଥାନ୍ୟସ୍ତେ ଆ ନୋ ଯଜ୍ଞଂ ରୋହିଦଶ୍ୱୋପ ଯାହି ॥୯॥
 ଏତାନ୍ୟଗ୍ନେ ନବତିର୍ନବ ତ୍ବେ ଆହୁତାନ୍ୟଧିରଥା ସହସ୍ରା ।
 ତେଭିର୍ବର୍ଧସ୍ବ ତନ୍ନଃ ଶୂର ପୂର୍ବାର୍ଦିବୋ ନୋ ବୃଷ୍ଟିମିଷିତୋ ରିରାହି ॥୧୦॥
 ଏତାନ୍ୟଗ୍ନେ ନବତିଂ ସହସ୍ରା ସଂ ପ୍ର ଯଜ୍ଞ ବୃଷ୍ଟ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଭାଗମ୍ ।
 ବିଦ୍ବାନ୍ ପଥ ଋତୁଶୋ ଦେବୟାନାନପୌଲାନଂ ଦିବି ଦେବେଷୁ ଧେହି ॥୧୧॥
 ଅଗ୍ନେ ବାଧସ୍ବ ବି ମୃଧୋ ବି ଦୁର୍ଗହାପାମୀବାମପ ରକ୍ଷାଂସି ସେଧ ।
 ଅସ୍ତାସମୁଦ୍ରାଦୃହତୋ ଦିବୋ ନୋଽପାଂ ଭୂମାନମୁପ ନଃ ସୃଜେହ ॥୧୨॥

(୧୦।୯୯) ଋଷିଃ - ବମ୍ବଃ ବୈଖାନସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

କଂ ନକ୍ଷିତ୍ରମିଷଣ୍ୟସି ଚିକିତ୍ସାନ୍ ପୃଥୁଗ୍ନାନଂ ବାଗ୍ରଂ ବାବୃଧଧୈ ।
 କଉସ୍ୟ ଦାତୁ ଶବସୋ ବ୍ୟୁଷ୍ଟୋ ତକ୍ଷଦ୍ଭ୍ରଂ ବୃତ୍ରତୁରମପିନ୍ବତ୍ ॥୧॥
 ସ ହି ଦ୍ୟୁତା ବିଦ୍ୟୁତା ବେତି ସାମ ପୃଥୁଂ ଯୋନିମସୁରତ୍ବା ସସାଦ ।
 ସ ସନୀଳେଭିଃ ପ୍ରସହାନୋ ଅସ୍ୟ ଭ୍ରାତୁର୍ନ ଋତେ ସପ୍ତଥସ୍ୟ ମାୟାଃ ॥୨॥

ସ ବାଜଂ ଯାତାପଦୁଷ୍ଟଦା ଯନ୍ସ୍ପର୍ଷାତା ପରି ଷଦସ୍ତନିଷ୍ୟନ୍ ।
 ଅନର୍ବା ଯୁକ୍ତତଦୁରସ୍ୟା ବେଦୋ ଘୃଷ୍ଣିଶ୍ଚଦେବୀ ଅଭି ବର୍ପସା ଭୂତ୍ ॥୩॥
 ସ ଯଦ୍ବ୍ୟୋଃବନୀର୍ଗୋଷ୍ପର୍ବା ଭୁହୋତି ପ୍ରଧନ୍ୟାସୁ ସସ୍ତ୍ରୀଃ ।
 ଅପାଦୋ ଯୁତ୍ର ଯୁଜ୍ୟାସୋଃରଥା ଦ୍ରୋଣ୍ୟଶ୍ଚାସ ଇରତେ ଘୃତଂ ବାଃ ॥୪॥
 ସ ରୁଦ୍ରେଭିରଶସ୍ତ୍ରବାର ଋତ୍ନା ହିତ୍ୱୀ ଗୟମାରେଅବଦ୍ୟ ଆଗାତ୍ ।
 ବମ୍ବସ୍ୟ ମନ୍ୟେ ମିଥୁନା ବିବତ୍ରୀ ଅନୁମତୀତ୍ୟାରୋଦୟନ୍ନୁଷାୟନ୍ ॥୫॥
 ସ ଇଦ୍ବାସଂ ତୁବୀରବଂ ପତିର୍ଦନ୍ ଷଳକ୍ଷଂ ତ୍ରିଶୀର୍ଷାଶଂ ଦମନ୍ୟତ୍ ।
 ଅସ୍ୟ ତ୍ରିତୋ ନ୍ନୋଜସା ବୃଧାନୋ ବିପା ବରାହମୟୋଅଗ୍ରୟା ହନ୍ ॥୬॥
 ସ ଦ୍ରୁହ୍ମଣେ ମନୁଷ ଉର୍ଧ୍ୱସାନ ଆ ସାବିଷଦର୍ଶସାନାୟ ଶରୁମ୍ ।
 ସ ନୃତମୋ ନଦୁଷୋଃସ୍ଥସ୍ଥୁଜାତଃ ପୁରୋଽଭିନଦର୍ଦ୍ଦନ୍ ଦସ୍ୟୁହତ୍ୟେ ॥୭॥
 ସୋ ଅଭିୟୋ ନ ଯବସ ଉଦନ୍ୟନ୍ କ୍ଷୟାୟ ଗାତୁଂ ବିଦନ୍ନୋ ଅସ୍ତ୍ରେ ।
 ଉପ ଯସ୍ତ୍ରୀଦଦିନ୍ନୁଂ ଶରୀରୈଃ ଶ୍ୟେନୋଽୟୋପାଷ୍ଟିର୍ଦ୍ଧତି ଦସ୍ୟୁନ୍ ॥୮॥
 ସ ବ୍ରାଧତଃ ଶବସାନେଭିରସ୍ୟ କୁସ୍ରାୟ ଶୁଷ୍କଂ କୃପଣେ ପରାଦାତ୍ ।
 ଅୟଂ କବିମନୟୁକ୍ତସ୍ୟମାନମତ୍-କଂ ଯୋ ଅସ୍ୟ ସନିତୋତ ନୃଶାମ୍ ॥୯॥
 ଅୟଂ ଦଶସ୍ୟନ୍ନର୍ଯ୍ୟେଭିରସ୍ୟ ଦସ୍ତୋ ଦେବେଭିର୍ବରୁଣୋ ନ ମାୟୀ ।
 ଅୟଂ କନୀନ ଋତୁପା ଅବେଦ୍ୟମିମୀତାରରୁଂ ଯୁକ୍ତୁଷ୍ଟାତ୍ ॥୧୦॥
 ଅସ୍ୟ ସ୍ରୋମେଭିରୌଶିଜ ଋଜିଶ୍ଚା ବ୍ରଜଂ ଦରୟଦୃଷଭେଶ ପିପ୍ରୋଃ ।
 ସୁତ୍ରା ଯଦ୍ୟଜତୋ ଦୀଦୟଦ୍-ଗୀଃ ପୁର ଇୟାନୋ ଅଭି ବର୍ପସା ଭୂତ୍ ॥୧୧॥
 ଏବା ମହୋ ଅସୁର ବକ୍ଷଥାୟ ବମ୍ବକଃ ପତ୍ତ୍ୱିରୂପ ସର୍ପଦିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।
 ସ ଇୟାନଃ କରତି ସ୍ୱସ୍ତିମସ୍ତା ଇଷମୂର୍ଜଂ ସୁକ୍ଷିତିଂ ବିଶ୍ୱମାଭାଃ ॥୧୨॥

(୧୦।୧୦୦) ଋଷିଃ - ଦ୍ରୁବସ୍ତୁଃ ବାନ୍ଦନଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୧୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୨,

ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

ଇନ୍ଦ୍ର ଦୃହ୍ୟ ମଘବଜ୍ରାବଦିଦ୍-ଭୁଜ ଇହ ସୁତଃ ସୁତପା ବୋଧି ନୋ ବୃଧେ ।
 ଦେବେଭିର୍ନଃ ସବିତା ପ୍ରାବତୁ ଶୁତମା ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୧॥

ଭରାୟ ସୁ ଭରତ ଭାଗମୃତ୍ତିୟଂ ପ୍ର ବାୟବେ ଶୁଚିପେ କ୍ରନ୍ଦଦିଷ୍ଟୟେ ।
 ଗୌରସ୍ୟ ଯଃ ପୟସଃ ପାତିମାନଶ ଆ ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୨॥
 ଆ ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ସାବିଷଦ୍ବୟ ଋଜୁୟତେ ଯଜମାନାୟ ସୁନ୍ନତେ ।
 ଯଥା ଦେବାନ୍ ପ୍ରତିଭୁଷେମ ପାକବଦା ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୩॥
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ତେ ସୁମନା ଅସ୍ତୁ ବିଶ୍ୱହା ରାଜା ସୋମଃ ସୁବିତସ୍ୟାଧ୍ୟେତୁ ନଃ ।
 ଯଥାୟଥା ମିତ୍ରଧିତାନି ସଂଦଧୁରା ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୪॥
 ଇନ୍ଦ୍ର ଭକ୍-ଧେନ ଶବସା ପରୁର୍ଦଧେ ବୃହସ୍ପତେ ପ୍ରତରୀତାସ୍ୟାୟୁଷଃ ।
 ଯଜ୍ଞୋ ମନ୍ତୁଃ ପ୍ରମତିର୍ନଃ ପିତା ହି କମା ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୫॥
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ନୁ ସୁକୃତଂ ଦୈବ୍ୟଂ ସହୋଽଗ୍ନିର୍ଗୃହେ ଜରିତା ମେଧିରଃ କବିଃ ।
 ଯଜ୍ଞଶ୍ଚ ଭୃଦ୍ବିଦଧେ ତାରୁରଦ୍ରମ ଆ ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୬॥
 ନ ବୋ ଗୁହା ତକ୍ତମ ଭୂରି ଦୁଷ୍ମତଂ ନାବିଷ୍ଟ୍ୟଂ ବସବୋ ଦେବହେଳନମ୍ ।
 ମାକିର୍ନୋ ଦେବା ଅନୃତସ୍ୟ ବର୍ପସ ଆ ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୭॥
 ଅପାମୀବାଂ ସବିତା ସାବିଷନ୍ୟଗୁରୀୟ ଇଦପ ସେଧନ୍ତୁଦ୍ରୟଃ ।
 ଗ୍ରାବା ଯତ୍ର ମଧୁଷୁଦ୍ରତ୍ୟତେ ବୃହଦା ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୮॥
 ଉର୍ଧ୍ୱୋ ଗ୍ରାବା ବସବୋଽସ୍ତୁ ସୋତରି ବିଶ୍ୱା ଦ୍ୱେଷାଂସି ସନ୍ନତର୍ଯୁୟୋତ ।
 ସ ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ପାୟୁରୀତ୍ୟ ଆ ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୯॥
 ଉର୍ଜଂ ଗାବୋ ଯବସେ ପୀବୋ ଅଞ୍ଜନ ଋତସ୍ୟ ଯଃ ସଦନେ କୋଶେ ଅତ୍-ଧ୍ୟେ ।
 ତନୁରେବ ତନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁ ଭେଷଜମା ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୧୦॥
 କ୍ରତୁପ୍ରାବା ଜରିତା ଶଶ୍ୱତାମବ ଇନ୍ଦ୍ର ଇଦ୍-ଭଦ୍ରା ପ୍ରମତିଃ ସୁତାବତାମ୍ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଧର୍ଦବ୍ୟଂ ଯସ୍ୟ ସିକ୍ତୟ ଆ ସର୍ବତାତିମଦିତିଂ ବୃଣୀମହେ ॥୧୧॥
 ଚିତ୍ରସ୍ତେ ଭାନୁଃ କ୍ରତୁପ୍ରା ଅଭିଷ୍ଟଃ ସନ୍ତି ସ୍ୱଧୋ ଜରଣିପ୍ରା ଅଧୃଷ୍ଟାଃ ।
 ରଜିଷ୍ଟୟା ରଜ୍ୟା ପଶୁ ଆ ଗୋସ୍ତୁତୃଷ୍ଣତି ପର୍ଯ୍ୟଗ୍ରଂ ଦୁବସ୍ତ୍ୟଃ ॥୧୨॥

=====

(୧୦।୧୦୧) ଋଷିଃ - ବୁଧଃ ସୌମ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୩, ୭-୮, ୧୦-୧୧, ଗାୟତ୍ରୀ ୪, ୬, ବୃହତୀ ୫,
ଜଗତୀ ୯, ୧୨, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ଋତ୍ବିଜଃ ଞ୍ଜା

=====

ଉଦୁଧ୍ୟଧ୍ୱଂ ସମନସଃ ସଖାୟଃ ସମଗ୍ନିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବହବଃ ସନୀଳାଃ ।
ଦଧିକ୍ରାମଗ୍ନିମୁଷସଂ ଚ ଦେବୀମିନ୍ଦ୍ରାବତୋଽବସେ ନି ହୁୟେ ବଃ ॥୧॥
ମନ୍ତ୍ରା କୃଶୁଧ୍ୱଂ ଧିୟ ଆ ତନୁଧ୍ୱଂ ନାବମରିତ୍ରପରଣୀଂ କୃଶୁଧ୍ୱମ୍ ।
ଇଷ୍ଟଶୁଧ୍ୱମାୟୁଧାରଂ କୃଶୁଧ୍ୱଂ ପ୍ରାଞ୍ଜିଂ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ର ଶୟତା ସଖାୟଃ ॥୨॥
ଯୁନକ୍ତ ସୀରା ବି ଯୁଗା ତନୁଧ୍ୱଂ କୃତେ ଯୋନୌ ବପତେହ ବୀଜମ୍ ।
ଗିରା ଚ ଶୁଷ୍ଟିଃ ସଭରା ଅସନ୍ନୋ ନେଦୀୟ ଇସ୍ତ୍ରଣ୍ୟଃ ପକ୍ୱମେୟାତ୍ ॥୩॥
ସୀରା ଯୁଞ୍ଜିତ୍ତି କବୟୋ ଯୁଗା ବି ତନ୍ନୃତେ ପୃଥକ୍ । ପୀରା ଦେବେଷୁ ସୁମୟା ॥୪॥
ନିରାହାବାନ୍ କୃଣୋତନ ସଂ ବରତ୍ରା ଦଧାତନ ।
ସିଞ୍ଚାମହା ଅବତମୁଦ୍ରିଣଂ ବୟଂ ସୁଷେକମନୁପକ୍ଷିତମ୍ ॥୫॥
ଇଷ୍ଟତାହାବମବତଂ ସୁବରତ୍ରଂ ସୁଷେତନମ୍ । ଉଦ୍ରିଣଂ ସିଞ୍ଚେ ଅକ୍ଷିତମ୍ ॥୬॥
ପ୍ରୀଣୀତାଶ୍ୱାନ୍ ହିତଂ ଜୟାଥ ସ୍ୱସ୍ତିବାହଂ ରଥମିତ୍-କୃଶୁଧ୍ୱମ୍ ।
ଦ୍ରୋଣାହାବମବତମଶ୍ୱତକ୍ରମଂସତ୍ରକୋଶଂ ସିଞ୍ଚିତା ନୃପାଶମ୍ ॥୭॥
ବ୍ରଜଂ କୃଶୁଧ୍ୱଂ ସ ହି ବୋ ନୃପାଣୋ ବର୍ମ ସୀବ୍ୟଧ୍ୱଂ ବହୁଳା ପୃଥୁନି ।
ପୁରଃ କୃଶୁଧ୍ୱମାୟୁସୀରଧୃଷ୍ଟା ମା ବଃ ସୁପ୍ରୋକ୍ତମସୋ ଦୃଂହତା ତମ୍ ॥୮॥
ଆ ବୋ ଧିୟଂ ଯଜ୍ଞିୟାଂ ବର୍ତ୍ତ ଉତୟେ ଦେବା ଦେବୀଂ ଯଜତାଂ ଯଜ୍ଞିୟାମିହ ।
ସା ନୋ ଦୁହୀୟଦ୍ୟବସେବ ଗତ୍ୱୀ ସହସ୍ରଧାରା ପୟସା ମହୀ ଗୌଃ ॥୯॥
ଆ ତୁ ଷିତଂସ୍ତ୍ର ହରିମୀଂ ଦ୍ରୋରୁପସ୍ତେ ବାଶୀଭିସ୍ତକ୍ଷତାଶ୍ଚନ୍ନୟାଭିଃ ।
ପରି ଷ୍ପଜଧ୍ୱଂ ଦଶ କକ୍ଷ୍ୟାଭିରୁଭେ ପୁରୌ ପ୍ରତି ବହିଂ ଯୁନକ୍ତ ॥୧୦॥
ଉଭେ ପୁରୌ ବହିରାପିକ୍ରମାନୋଽନ୍ତର୍ଯ୍ୟୁନେବ ଚରତି ଦ୍ୱିଜାନିଃ ।
ବନୟତିଂ ବନ ଆସ୍ଥାପୟଧ୍ୱଂ ନି ଷୁ ଦଧିଧ୍ୱମଖନକ୍ତ ଉତ୍ରମ୍ ॥୧୧॥
କପୃନ୍ନରଃ କପୃଥମୁଦଧାତନ ଚୋଦୟତ ଖୁଦତ ବାଜସାତୟେ ।
ନିଷ୍ଟିଗ୍ର୍ୟଃ ପୁତ୍ରମା ଚ୍ୟାବୟୋତୟ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସବାଧ ଇହ ସୋମପୀତୟେ ॥୧୨॥

=====

(୧୦।୧୦୨) ଋଷିଃ - ମଦ୍-ଗଲଃ ଭାର୍ମ୍ୟଶ୍ଵଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ୩, ୧୨, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨, ୪-୧୧,
ଦେବତା - ଦ୍ରୁଘଣଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ଐ

=====

ପ୍ର ତେ ରଥଂ ମିଥୁକୃତମିନ୍ଦ୍ରୋଽବତୁ ଧୃଷ୍ଣୁୟା । ଅସ୍ଥିନ୍ନାଜୌ ପୁରୁହୂତ ଶ୍ରବାୟୋ ଧନଭକ୍ଷେଷୁ ନୋଽବ ॥୧॥
ଉସ୍ଥ ବାତୋ ବହତି ବାସୋ ଅସ୍ୟା ଅଧିରଥଂ ଯଦଜୟତ୍ରହସ୍ରମ୍ ।
ରଥୀରଭୁନ୍ଧୁଦ୍-ଗଲାନୀ ଗବିଷ୍ଠୌ ଭରେ କୃତଂ ବ୍ୟତେଦିନ୍ଦ୍ରସେନା ॥୨॥
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟଜ୍ଞ ଜିଘାଂସତୋ ବଜ୍ରମିନ୍ଦ୍ରାଭିଦାସତଃ । ଦାସସ୍ୟ ବା ମଘବନ୍ନାର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବା ସନ୍ନତର୍ଯ୍ୟବୟା ବଧମ୍ ॥୩॥
ଭଦ୍ନୋ ହ୍ରଦମପିବଞ୍ଚହୃଷାଶଃ କୃତଂ ସ୍ଥ ତୁଂହଦଭିମାତିମେତି ।
ପ୍ର ମୁଷ୍ଟଭାରଃ ଶ୍ରବ ଇଚ୍ଛମାନୋଽଜିରଂ ବାହୁ ଅଭରସ୍ତ୍ରିଷାସନ୍ ॥୪॥
ନ୍ୟକ୍ରନ୍ୟନ୍ଧୁପୟନ୍ତ୍ର ଏନମମେହୟନ୍ ବୃଷଭଂ ମଧ୍ୟ ଆଜେଃ ।
ତେନ ସୁଭର୍ଂ ଶତବସ୍ରହସ୍ରଂ ଗବାଂ ମୁଦ୍-ଗଲଃ ପ୍ରଧନେ ଜିଗାୟ ॥୫॥
କକର୍ଦ୍ଧବେ ବୃଷଭୋ ଯୁକ୍ତ ଆସୀଦବାବଚୀସ୍ରାରଧିରସ୍ୟ କେଶୀ ।
ଦୁଧେର୍ଯ୍ୟୁକ୍ତସ୍ୟ ଦ୍ରବତଃ ସହାନସ ଋଚ୍ଛନ୍ତି ଷ୍ଟା ନିଷ୍ଠଦୋ ମୁଦ୍-ଗଲାନୀମ୍ ॥୬॥
ଭତ ପ୍ରଧିମୁଦହନ୍ନସ୍ୟ ବିଦ୍ଵାନୁପାୟୁନଶ୍ଵଂସଗମତ୍ର ଶିକ୍ଷନ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଭଦାବତ୍-ପତିମଘ୍ୟାନାମରଂହତ ପଦ୍ୟାଭିଃ କକୁଦ୍ଭାନ୍ ॥୭॥
ଶୁନମଷ୍ଟାବ୍ୟଚରତ୍-କପର୍ଦୀ ବରତ୍ରାୟାଂ ଦାର୍ବାନହ୍ୟମାନଃ ।
ନୃମ୍ଶାନି କୃଶ୍ମନ୍ ବହବେ ଜନାୟ ଗାଃ ପୟଶାନସ୍ତବିଷୀରଧତ୍ ॥୮॥
ଇମଂ ତଂ ପଶ୍ୟ ବୃଷଭସ୍ୟ ଯୁଞ୍ଜିଂ କାଷ୍ଠାୟା ମଧ୍ୟେ ଦ୍ରୁଘଣଂ ଶୟାନମ୍ ।
ୟେନ ଜିଗାୟ ଶତବସ୍ରହସ୍ରଂ ଗବାଂ ମୁଦ୍-ଗଲଃ ପୃତନାଜ୍ୟେଷୁ ॥୯॥
ଆରେ ଅଘା କୋ ନ୍ରିତ୍-ଥା ଦଦର୍ଶ ଯଂ ଯୁଞ୍ଜନ୍ତି ତମ୍ବା ସ୍ଥାପୟନ୍ତି ।
ନାସ୍ତୈ ତୃଣଂ ନୋଦକମା ଭରନ୍ତ୍ୟଉରୋ ଧୁରୋ ବହତି ପ୍ରଦେଦିଶତ୍ ॥୧୦॥
ପରିବୃକ୍ତେବ ପତିବିଦ୍ୟମାନଚ୍ ପୀପ୍ୟାନା କୃତକ୍ରେଶେବ ସିଞ୍ଚନ୍ ।
ଏଷୈଷ୍ୟା ଚିଦ୍ରଥ୍ୟା ଜୟେମ ସୁମଙ୍ଗଲଂ ସିନବଦସ୍ତୁ ସାତମ୍ ॥୧୧॥
ତୁଂ ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ଜଗତଶ୍ଚକ୍ଷୁରିନ୍ଦ୍ରାସି ଚକ୍ଷୁଷଃ । ବୃଷା ଯଦାଜିଂ ବୃଷଶା ସିଷାସସି ଚୋଦୟନ୍ ବପ୍ରିଶା ଯୁଜା ॥୧୨॥

=====

(୧୦।୧୦୩) ଋଷିଃ - ଅପ୍ରତିରଥଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୧୨, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧୩,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧-୩, ୫-୧୧, ବୃହସ୍ପତିଃ ୪, ଅପ୍ସା ଦେବୀ ୧୨, ଇନ୍ଦ୍ରଃ ମରୁତଃ ଙ୍ ୧୩

=====

ଆଶୁଃ ଶିଶାନୋ ବୃଷଭୋ ନ ଭୀମୋ ଘନାଘନଃ କ୍ଷୋଭଶଶ୍ପର୍ଶଶୀନାମ୍ ।
ସଂକ୍ରନ୍ଦନୋଽନିମିଷ ଏକବୀରଃ ଶତଂ ସେନା ଅଜୟସ୍ରାକମିନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧॥
ସଂକ୍ରନ୍ଦନେନାନିମିଷେଶ ଜିଷ୍ଣୁନା ଯୁତ୍-କାରେଶ ଦୁଷ୍ପ୍ୟବନେନ ଧୃଷ୍ଣୁନା ।
ତଦିନ୍ଦ୍ରେଶ ଜୟତ ତସ୍ରହସ୍ତଂ ଯୁଧୋ ନର ଇଷୁହସ୍ତେନ ବୃଷ୍ଟା ॥୨॥
ସ ଇଷୁହସ୍ତେଃ ସ ନିଷଙ୍ଗିଭିର୍ବଶୀ ସଂସ୍ରଷ୍ଟା ସ ଯୁଧ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଗଣେନ ।
ସଂସ୍ରଷ୍ଟଜିହ୍ଵୋମପା ବାହୁଶର୍ପ୍ୟାଗ୍ରଧନା ପ୍ରତିହିତାଭିରସ୍ରା ॥୩॥
ବୃହସ୍ପତେ ପରି ଦୀୟା ରଥେନ ରକ୍ଷୋହାମିତ୍ରା ଅପବାଧମାନଃ ।
ପ୍ରଭଞ୍ଜିତ୍ସେନାଃ ପ୍ରମୃଣୋ ଯୁଧା ଜୟନ୍ନସ୍ଥାକମେଧ୍ୟବିତା ରଥାନାମ୍ ॥୪॥
ବଲବିଜ୍ଞାୟଃ ସ୍ଥବିରଃ ପ୍ରବୀରଃ ସହସ୍ରାନ୍ ବାଜୀ ସହମାନ ଉଗ୍ରଃ ।
ଅଭିବୀରୋ ଅଭିସତ୍ତା ସହୋଜା ଜୈତ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ରଥମା ତିଷ୍ଠ ଗୋବିତ୍ ॥୫॥
ଗୋତ୍ରଭିଦଂ ଗୋବିଦଂ ବଜ୍ରବାହୁଂ ଜୟନ୍ତମଜ୍ଞ ପ୍ରମୃଣନ୍ତମୋଜସା ।
ଇମଂ ସଜାତା ଅନୁ ବୀରୟଧ୍ଵମିନ୍ଦ୍ରଂ ସଖାୟୋ ଅନୁ ସଂ ରଭଧ୍ଵମ୍ ॥୬॥
ଅଭି ଗୋତ୍ରାଶି ସହସ୍ରା ଗାହମାନୋଽଦୟୋ ବୀରଃ ଶତମନ୍ତ୍ୟରିନ୍ଦ୍ରଃ ।
ଦୁଷ୍ପ୍ୟବନଃ ପୃତନାଷାଳୟୋଽସ୍ଥାକଂ ସେନା ଅବତୁ ପ୍ର ଯୁସ୍ତୁ ॥୭॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଆସାଂ ନେତା ବୃହସ୍ପତିର୍ଦକ୍ଷିଣା ଯଜ୍ଞଃ ପୁର ଏତୁ ସୋମଃ ।
ଦେବସେନାନାମଭିଭଞ୍ଜିତୀନାଂ ଜୟନ୍ତୀନାଂ ମରୁତୋ ଯଦ୍ଭଗ୍ନମ୍ ॥୮॥
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବୃଷ୍ଟୋ ବରୁଣସ୍ୟ ରାଜ୍ଞି ଆଦିତ୍ୟାନାଂ ମରୁତାଂ ଶର୍ଧ ଉଗ୍ରମ୍ ।
ମହାମନସାଂ ଭୁବନତ୍ୟବାନାଂ ଘୋଷୋ ଦେବାନାଂ ଜୟତାମୁଦସ୍ଥାତ୍ ॥୯॥
ଉଦ୍ଧର୍ଷୟ ମଘବନ୍ନାୟୁଧାନ୍ୟସୂତନାଂ ମାମକାନାଂ ମନାଂସି ।
ଉଦୃତହନ୍ ବାଜିନାଂ ବାଜିନାନ୍ୟଦ୍ରଥାନାଂ ଜୟତାଂ ଯନ୍ତୁ ଘୋଷାଃ ॥୧୦॥
ଅସ୍ଥାକମିନ୍ଦ୍ରଃ ସମୃତେଷୁ ଧୃଜେଷ୍ଠସ୍ଥାକଂ ଯା ଇଷବସ୍ରା ଜୟନ୍ତୁ ।
ଅସ୍ଥାକଂ ବୀରା ଉତ୍ତରେ ଭବନ୍ତୁସ୍ତ୍ରା ଉ ଦେବା ଅବତା ହବେଷୁ ॥୧୧॥

ଅମୀଷାଂ ଚିତ୍ରଂ ପ୍ରତିଲୋଭୟନ୍ତୀ ଗୃହାଶାଙ୍ଗାନ୍ୟପ୍ତେ ପରେହି ।
 ଅଭି ପ୍ରେହି ନିର୍ଦ୍ଦହ ଦୃଷ୍ଟୁ ଶୋକୈରନ୍ଦେନାମିତ୍ରାସ୍ତମସା ସଚକ୍ରାନ୍ ॥୧୭॥
 ପ୍ରେତା ଜୟତା ନର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଃ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞତୁ ।
 ଉଗ୍ରା ବଃ ସନ୍ତୁ ବାହବୋଽନାପୃଷ୍ୟା ଯଥାସଥ ॥୧୮॥

=====

(୧୦।୧୦୪) ରକ୍ଷିଃ - ଅଷ୍ଟକଃ ବୈଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,   ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଅସାବି ସୋମଃ ପୁରୁହୂତ ତୁଭ୍ୟଂ ହରିଭ୍ୟାଂ ଯଜ୍ଞମୁପ ଯାହି ତୁୟମ୍ ।
 ତୁଭ୍ୟଂ ଗିରୋ ବିପ୍ରବୀରା ଇୟାନା ଦଧନ୍ଧିର ଇନ୍ଦ୍ର ପିବା ସୁତସ୍ୟ ॥୧॥
 ଅପ୍ତୁ ଧୂତସ୍ୟ ହରିବଃ ପିବେହ ନୃଭିଃ ସୁତସ୍ୟ ଜଠରଂ ପୃଣସ୍ତୁ ।
 ମିମିଷୁର୍ଯମଦ୍ରୟ ଇନ୍ଦ୍ର ତୁଭ୍ୟଂ ତେଭିର୍ବର୍ଧସ୍ତୁ ମଦମୁକ୍ତବାହଃ ॥୨॥
 ପ୍ରୋଗ୍ରାଂ ପୀତିଂ ବୃଷ୍ଟ ଇୟର୍ମ ସତ୍ୟାଂ ପ୍ରୟୈ ସୁତସ୍ୟ ହର୍ଯଶ୍ଚ ତୁଭ୍ୟମ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଧେନାଭିରିହ ମାଦୟସ୍ତୁ ଧୀଭିର୍ବିଶ୍ଵାଭିଃ ଶତ୍ୟା ଗୃଣାନଃ ॥୩॥
 ଉତୀ ଶତୀବସ୍ତବ ବୀର୍ଯ୍ୟେଣ ବୟୋ ଦଧାନା ଉଶିଜ ରତଜ୍ଞାଃ ।
 ପ୍ରଜାବଦିନ୍ଦ୍ର ମନୁଷୋ ଦୁରୋଣେ ତସ୍ମୃର୍ଗୃଣନ୍ତଃ ସଧମାଦ୍ୟାସଃ ॥୪॥
 ପ୍ରଣୀତିଭିଷ୍ଟେ ହର୍ଯଶ୍ଚ ସୁଷ୍ଟୋଃ ସୁଷୁମ୍ନସ୍ୟ ପୁରୁରୁରୋ ଜନାସଃ ।
 ମଂହିଷ୍ଟାମୃତିଂ ବିତିରେ ଦଧାନାଃ ସ୍ରୋତାର ଇନ୍ଦ୍ର ତବ ସୁନୃତାଭିଃ ॥୫॥
 ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ହରିବୋ ହରିଭ୍ୟାଂ ସୋମସ୍ୟ ଯାହି ପୀତୟେ ସୁତସ୍ୟ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ବା ଯଜ୍ଞଃ କ୍ଷମମାଣମାନତ୍ ଦାଶ୍ଵୀ ଅସ୍ୟଧୂରସ୍ୟ ପ୍ରକେତଃ ॥୬॥
 ସହସ୍ରବାଜମଭିମାତିଷାହଂ ସୁତେରଣଂ ମଘବାନଂ ସୁବୃକ୍ତିମ୍ ।
 ଉପ ଭୂଷନ୍ତି ଗିରୋ ଅପ୍ରତୀତମିନ୍ଦ୍ରଂ ନମସ୍ୟା ଜରିତୁଃ ପନନ୍ତ ॥୭॥
 ସପ୍ତାପୋ ଦେବୀଃ ସୁରଣା ଅମୃକ୍ତା ଯାଭିଃ ସିନ୍ଧୁମତର ଇନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଭିତ୍ ।
 ନବତିଂ ସ୍ରୋତ୍ୟା ନବ ଚ ସ୍ରବନ୍ତୀର୍ଦେବେଭ୍ୟୋ ଗାତୁଂ ମନୁଷେ ଚ ବିନ୍ଦଃ ॥୮॥
 ଅପୋ ମହୀରଭିଶସ୍ତେରମୁଞ୍ଚୋଽଜାଗରାସ୍ତପି ଦେବ ଏକଃ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଯାସ୍ତୁଂ ବୃତ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟେ ଚକର୍ଥ ତାଭିର୍ବିଶ୍ଵାୟୁସ୍ତନ୍ତୁଂ ପୁପୁଷ୍ୟାଃ ॥୯॥
 ବୀରେଣ୍ୟଃ କ୍ରତୁରିନ୍ଦ୍ରଃ ସୁଶସ୍ତିରୁତାପି ଧେନା ପୁରୁହୂତମୀଜେ ।
 ଆର୍ଦୟଦୃତମକୃଣୋତୁ ଲୋକଂ ସସାହେ ଶକ୍ରଃ ପୃତନା ଅଭିଷ୍ଟିଃ ॥୧୦॥

ଶୁନଂ ହୁବେମ ମଘବାନମିନ୍ଦ୍ରମସ୍ମିନ୍ଭରେ ନୃତମଂ ବାଜସାତୌ ।
ଶୃଣୁନ୍ତମୁଗ୍ରମୃତୟେ ସମସ୍ତୁ ଘୃତଂ ବୃତ୍ରାଶି ସଂଜିତଂ ଧନାନାମ୍ ॥୧୧॥

(୧୦।୧୦୫) ରଷିଃ - ସୁମିତ୍ରଃ, ଦୁର୍ମିତ୍ରଃ, ବା କୌସ୍ତ୍ରଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଉଷ୍ଠିକ୍ ଗାୟତ୍ରୀ ଙ୍ ୧,
ପିପାଲିକମଧ୍ୟା ୨, ୭, ଉଷ୍ଠିକ୍ ୩-୭, ୮-୧୦, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୧, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

କଦା ବସୋ ସ୍ତୋତ୍ରଂ ହର୍ଯ୍ୟତ ଆବ ଶ୍ଳୁଶା ରୂପଦ୍ଵାଃ । ଦୀର୍ଘଂ ସୁତଂ ବାତାପ୍ୟାୟ ॥୧॥
ହରୀ ଯସ୍ୟ ସୁୟୁଜା ବିବ୍ରତା ବେରର୍ବନ୍ତାନୁ ଶେପା । ଉଭା ରଜୀ ନ କେଶିନା ପତିର୍ଦନ୍ ॥୨॥
ଅପ ଯୋରିନ୍ଦ୍ରଃ ପାପଜ ଆ ମର୍ତ୍ତୋ ନ ଶଗ୍ରମାଶୋ ବିଭୀବାନ୍ । ଶୁଭେ ଯଦ୍ୟୁୟୁଜେ ତବିଷୀବାନ୍ ॥୩॥
ସଚାୟୋରିନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚକୃଷ ଆଁ ଉପାନସଃ ସପର୍ଯ୍ୟନ୍ । ନଦୟୋର୍ବିବ୍ରତୟୋଃ ଶୂର ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୪॥
ଅଧି ଯସ୍ତସ୍ତୌ କେଶବନ୍ତା ବ୍ୟତସ୍ତନ୍ତା ନ ପୁଷ୍ଟ୍ୟେ । ବନୋତି ଶିପ୍ରାଭ୍ୟାଂ ଶିପ୍ରିଶୀବାନ୍ ॥୫॥
ପ୍ରାସ୍ତୌଦୃଷ୍ଟୌଜା ଋଷ୍ଟେଭିସ୍ତତସ ଶୂରଃ ଶବସା । ଋଭୁର୍ନ କ୍ରତୁଭିର୍ମାତରିଶ୍ଵା ॥୬॥
ବଜ୍ରଂ ଯଶ୍ଚକ୍ରେ ସୁହନାୟ ଦସ୍ୟବେ ହିରୀମଶୋ ହିରୀମାନ୍ । ଅରୁତହନୁରଦ୍-ଭୂତଂ ନ ରଜଃ ॥୭॥
ଅବ ନୋ ବୃଜିନା ଶିଶୀହ୍ୟତା ବନେମାନୃତଃ । ନାବ୍ରହ୍ମା ଯଜ୍ଞ ଋଧର୍-ଜୋଷତି ତ୍ଵେ ॥୮॥
ଉର୍ଧ୍ଵା ଯତ୍ଵେ ତ୍ରେତିନୀ ଭୂଦ୍ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ଧୂର୍ଘ୍ନୁ ସଦ୍ଘନ୍ । ସଦ୍ଘର୍ନାବଂ ସ୍ଵୟଶସଂ ସଚାୟୋଃ ॥୯॥
ଶ୍ରୀୟେ ତେ ପୃଶ୍ନିରୂପସେଚନୀ ଭୃକ୍ତିୟେ ଦର୍ବିରରେପାଃ । ଯୟା ସ୍ଵେ ପାତ୍ରେ ସିଞ୍ଚିସ ଉତ୍ ॥୧୦॥
ଶତଂ ବା ଯଦସ୍ତୁର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ତ୍ଵା ସୁମିତ୍ର ଇତ୍-ଆସ୍ତୌଦୁର୍ମିତ୍ର ଇତ୍-ଆସ୍ତୌତ୍ ।
ଆବୋ ଯଦସ୍ତୁୟଦତ୍ୟେ କୁସ୍ରପୁତ୍ରଂ ପ୍ରାବୋ ଯଦସ୍ତୁୟଦତ୍ୟେ କୁସ୍ରବସ୍ରମ୍ ॥୧୧॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧ - ୨୭)

(୧୦।୧୦୭) ଋଷିଃ - ଭୃତାଂଶଃ କଶ୍ୟପଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,   ଦେବତା - ଅଗ୍ନିନୌ

ଉତ୍ତା ଉ ନୂନଂ ତଦିଦର୍ଥୟେଥେ ବି ତନ୍ନାଥେ ପିୟୋ ବସ୍ତାପସେବ ।
ସପ୍ରୀଚୀନା ଯାତବେ ପ୍ରେମଜୀଗଃ ସୁଦିନେବ ପୃଷ ଆ ତଂସୟେଥେ ।।୧।।
ଉଷ୍ମାରେବ ଫର୍ବରେଷୁ ଶ୍ରୟେଥେ ପ୍ରାୟୋଗେବ ଶ୍ଵାତ୍ର୍ୟା ଶାସୁରେଥଃ ।
ଦୂତେବ ହି ଷ୍ଠୋ ଯୁଗସା ଜନେଷୁ ମାପ ସ୍ଥାତଂ ମହିଷେବାବପାନାତ୍ ।।୨।।
ସାକଂଯୁଜା ଶକୁନସ୍ୟେବ ପକ୍ଷା ପଶ୍ଚେବ ଚିତ୍ରା ଯଜୁରା ଗମିଷ୍ଠମ୍ ।
ଅଗ୍ନିରିବ ଦେବୟୋର୍ଦୀଦିବାଂସା ପରିଜ୍ଞାନେବ ଯଜଥଃ ପୁରୁତ୍ରା ।।୩।।
ଆପୀ ବୋ ଅସ୍ତେ ପିତରେବ ପୁତ୍ରୋଗ୍ରେବ ରୁଚା ନୃପତୀବ ତୁର୍ଯ୍ୟେ ।
ଇର୍ଯ୍ୟେବ ପୁଷ୍ଟ୍ୟେ କିରଣେବ ଭୂଜ୍ୟେ ଶୁଷ୍ଠୀବାନେବ ହବମା ଗମିଷ୍ଠମ୍ ।।୪।।
ବଂସଗେବ ପୁଷ୍ପର୍ଯ୍ୟା ଶିମ୍ବାତା ମିତ୍ରେବ ଋତା ଶତରା ଶାତପତ୍ରା ।
ବାଜେବୋଜା ବୟସା ଘର୍ମ୍ୟେଷ୍ଠା ମେଷେବେଷା ସପର୍ଯ୍ୟା ପୁରୀଷା ।।୫।।
ସୃଣ୍ୟେବ ଜର୍ଭରୀ ତୁର୍ଫରୀତୁ ନୈତୋଶେବ ତୁର୍ଫରୀ ପର୍ଫରୀକା ।
ଉଦନ୍ୟଜେବ ଜେମନା ମଦେରୁ ତା ମେ ଜରାୟୁଜରଂ ମରାୟୁ ।।୬।।
ପତ୍ରେବ ଚର୍ଚରଂ ଜାରଂ ମରାୟୁ କ୍ଷତ୍ରେବାର୍ଯ୍ୟେଷୁ ତର୍ତରୀଥ ଉଗ୍ରା ।
ଋତୁ ନାପତ୍-ଖରମଜ୍ରା ଖରଜୁର୍ବାୟୁର୍ନ ପର୍ଫରତ୍ସୟତ୍ରୟୀଶାମ୍ ।।୭।।
ଘର୍ମେବ ମଧୁ ଜଠରେ ସନେରୁ ଭଗେବିତା ତୁର୍ଫରୀ ଫାରିବାରମ୍ ।
ପତରେବ ଚତରା ଚନ୍ଦ୍ରନିର୍ଣ୍ଣିତ୍-ମନଋଜ୍ଞା ମନନ୍ୟା ନ ଜଗ୍ମା ।।୮।।
ବୃହଜ୍ଜେବ ଗମ୍ଭରେଷୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାଂ ପାଦେବ ଗାଧଂ ତରତେ ବିଦାଥଃ ।
କର୍ଣ୍ଣେବ ଶାସୁରନ୍ନୁ ହି ସ୍ଥରାଥୋଂଶେବ ନୋ ଭଜତଂ ଚିତ୍ରମପ୍ଳଃ ।।୯।।
ଆରଙ୍ଗରେବ ମଧ୍ଵେରୟେଥେ ସାରଘେବ ଗବି ନୀଚୀନବାରେ ।
କୀନାରେବ ସ୍ଵେଦମାସିଷ୍ଠିଦାନା କ୍ଷାମେବୋର୍ଜା ସୁୟବସାତ୍ ସତେଥେ ।।୧୦।।
ଋଧ୍ୟାମ ସ୍ରୋମଂ ସନ୍ନୁୟାମ ବାଜମା ନୋ ମନ୍ତ୍ରଂ ସରଥେହୋପ ଯାତମ୍ ।
ୟଶୋ ନ ପକ୍ତଂ ମଧୁ ଗୋଷ୍ଠକ୍ରୁରା ଭୂତାଂଶୋ ଅଗ୍ନିନୋଃ କାମମପ୍ରାଃ ।।୧୧।।

=====

(୧୦|୧୦୭) ଋଷିଃ - ଦିବ୍ୟଃ ଆଜିରସଃ, ପ୍ରଜାପତ୍ୟା ଦକ୍ଷିଣା ଞ୍ଜା, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୩, ୫-୧୧,
ଜଗତୀ ଧ, ଦେବତା - ଦକ୍ଷିଣା ଦକ୍ଷିଣାଦାତାରଃ ଞ୍ଜା

=====

ଆବିରଭୁନ୍ନହି ମାଘୋନମେଷାଂ ବିଶ୍ଵଂ ଜୀବଂ ତମସୋ ନିରମୋତି ।
ମହି ଜ୍ୟୋତିଃ ପିତୃଭିର୍ଦତ୍ତମାଗାଦୁରୁଃ ପତ୍ନା ଦକ୍ଷିଣାୟା ଅଦର୍ଶି ॥୧॥
ଭଜା ଦିବି ଦକ୍ଷିଣାବନ୍ତୋ ଅସ୍ତ୍ରୟେ ଅଶ୍ଵଦାଃ ସହ ତେ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ।
ହିରଣ୍ୟଦା ଅମୃତତ୍ଵଂ ଭଜନ୍ତେ ବାସୋଦାଃ ସୋମ ପ୍ର ତିରନ୍ତ ଆୟୁଃ ॥୨॥
ଦୈବୀ ପୂର୍ତ୍ତିର୍ଦକ୍ଷିଣା ଦେବୟଜ୍ୟା ନ କବାରିତ୍ୟୋ ନହି ତେ ପୃଣନ୍ତି ।
ଅଥା ନରଃ ପ୍ରୟତଦକ୍ଷିଣାସୋଽବଦ୍ୟଭିୟା ବହବଃ ପୃଣନ୍ତି ॥୩॥
ଶତଧାରଂ ବାୟୁମର୍କଂ ସ୍ଵର୍ବିଦଂ ନୃତକ୍ଷସସ୍ତେ ଅଭି ଚକ୍ଷତେ ହବିଃ ।
ୟେ ପୃଣନ୍ତି ପ୍ର ଚ ଯଜ୍ଞନ୍ତି ସଂଗମେ ତେ ଦକ୍ଷିଣାଂ ଦୁହତେ ସପ୍ତମାତରମ୍ ॥୪॥
ଦକ୍ଷିଣାବାନ୍ ପ୍ରଥମୋ ହୂତ ଏତି ଦକ୍ଷିଣାବାନ୍ ଗ୍ରାମଣୀରଗ୍ରମେତି ।
ତମେବ ମନ୍ୟେ ନୃପତିଂ ଜନାନାଂ ଯଃ ପ୍ରଥମୋ ଦକ୍ଷିଣାମାବିବାୟ ॥୫॥
ତମେବ ଋଷିଂ ତମୁ ବ୍ରହ୍ମାଣମାଦୁର୍ଯ୍ୟଜ୍ଞନ୍ୟଂ ସାମଗାମୁକ୍ଥଶାସମ୍ ।
ସ ଶୁକ୍ରସ୍ୟ ତନ୍ନୋ ବେଦ ତିସ୍ରୋ ଯଃ ପ୍ରଥମୋ ଦକ୍ଷିଣାୟା ରରାଧ ॥୬॥
ଦକ୍ଷିଣାଶ୍ଵଂ ଦକ୍ଷିଣା ଗାଂ ଦଦାତି ଦକ୍ଷିଣା ଚନ୍ଦ୍ରମୁତ ଯଜିରଣ୍ୟମ୍ ।
ଦକ୍ଷିଣାନଂ ବନ୍ଧୁତେ ଯୋ ନ ଆତ୍ମା ଦକ୍ଷିଣାଂ ବର୍ମ କୃଣୁତେ ବିଜାନନ୍ ॥୭॥
ନ ଭୋଜା ମମୁର୍ନ ନ୍ୟର୍ଥମାୟୁର୍ନ ରିଷ୍ୟନ୍ତି ନ ବ୍ୟଧନ୍ତେ ହ ଭୋଜାଃ ।
ଇଦଂ ଯଦ୍ଵିଶ୍ଵଂ ଭୁବନଂ ସ୍ଵର୍ଗୈତସ୍ତର୍ବଂ ଦକ୍ଷିଣୈତ୍ୟୋ ଦଦାତି ॥୮॥
ଭୋଜା ଜିଗ୍ଵ୍ୟଃ ସୁରଭିଂ ଯୋନିମଗ୍ନେ ଭୋଜା ଜିଗ୍ଵ୍ୟର୍ବଧ୍ଵଂ ଯା ସୁବାସାଃ ।
ଭୋଜା ଜିଗ୍ଵ୍ୟରନ୍ତଃପେୟଂ ସୁରାୟା ଭୋଜା ଜିଗ୍ଵ୍ୟର୍ଯ୍ୟେ ଅହୂତାଃ ପ୍ରୟନ୍ତି ॥୯॥
ଭୋଜାୟାଶ୍ଵଂ ସଂ ମୃଜନ୍ତ୍ୟାଶ୍ଵଂ ଭୋଜାୟାସ୍ତେ କନ୍ୟା ଶୁମ୍ଭମାନା ।
ଭୋଜସ୍ୟୋଦଂ ପୁଷ୍କରିଣୀବ ବେଶ୍ଵ ପରିଷ୍ଠିତଂ ଦେବମାନେବ ଚିତ୍ରମ୍ ॥୧୦॥
ଭୋଜମଶ୍ଵାଃ ସୁଷୁବାହୋ ବହନ୍ତି ସୁବୃଦ୍ରଥୋ ବର୍ତତେ ଦକ୍ଷିଣାୟାଃ ।
ଭୋଜଂ ଦେବାସୋଽବତା ଭରେଷୁ ଭୋଜଃ ଶତ୍ରୁକ୍ଷସମନୀକେଷୁ ଜେତା ॥୧୧॥

=====

(୧୦|୧୦୮) ଋଷିଃ - ପଣୟଃ ଅସୁରାଃ ୧, ୩, ୫, ୭, ୯, ସରମା ଦେବସୁନୀ ୨, ୪, ୬, ୮, ୧୦-୧୧,
ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ସରମା ୧, ୩, ୫, ୭, ୯, ପଣୟଃ ୨, ୪, ୬, ୮, ୧୦-୧୧

=====

କିମିଚ୍ଛନ୍ତି ସରମା ପ୍ରେଦମାନତ୍ ଦୁରେ ହ୍ୟଧ୍ମା ଜଗୁରିଃ ପରାତୈଃ ।
କାସ୍ତେହିତିଃ କା ପରିତକ୍ତ୍ୟାସୀତ୍-କଥଂ ରସାୟା ଅତରଃ ପୟାଂସି ॥୧॥
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଦୂତୀରିଷିତା ଚରାମି ମହ ଇଚ୍ଛନ୍ତି ପଣୟୋ ନିଧୀନଃ ।
ଅତିଷ୍ଟଦୋ ଭିୟସା ତନ୍ନ ଆବତ୍ତଥା ରସାୟା ଅତରଂ ପୟାଂସି ॥୨॥
କୀଦୃତ୍ତଃ ସରମେ କା ଦୃଶୀକା ଯସ୍ୟେଦଂ ଦୂତୀରସରଃ ପରାକାତ୍ ।
ଆ ଚ ଗଚ୍ଛାନ୍ତିତ୍ରମେନା ଦଧାମାଥା ଗବାଂ ଗୋପତିନୋ ଭବାତି ॥୩॥
ନାହଂ ତଂ ବେଦ ଦଭ୍ୟଂ ଦଭସ୍ତ ଯସ୍ୟେଦଂ ଦୂତୀରସରଂ ପରାକାତ୍ ।
ନ ତଂ ଗୃହନ୍ତି ସ୍ରବତୋ ଗଭୀରା ହତା ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ପଣୟଃ ଶୟଧ୍ମେ ॥୪॥
ଇମା ଗାବଃ ସରମେ ଯା ଐଚ୍ଛଃ ପରି ଦିବୋ ଅନ୍ତାହ୍ନସୁଭଗେ ପତନ୍ତି ।
କସ୍ତ ଏନା ଅବ ସୃଜାଦୟୁଧ୍ୟତାସ୍ତ୍ରାକମାୟୁଧା ସନ୍ତି ତିଗ୍ମା ॥୫॥
ଅସେନ୍ୟା ବଃ ପଣୟୋ ବଚାଂସ୍ୟନିଷବ୍ୟାସୁନ୍ଦଃ ସନ୍ତ ପାପୀଃ ।
ଅଧୃଷ୍ଟୋ ବ ଏତବା ଅସ୍ତୁ ପଚ୍ଛା ବୃହସ୍ପତିର୍ବ ଭଭୟା ନ ମୃଳାତ୍ ॥୬॥
ଅୟଂ ନିଧିଃ ସରମେ ଅଦ୍ରିବୁଧ୍ମୋ ଗୋଭିରଶ୍ଚୈଭିର୍ବସୁଭିର୍ନୃଷ୍ଣଃ ।
ରକ୍ଷନ୍ତି ତଂ ପଣୟୋ ଯେ ସୁଗୋପା ରେକୁ ପଦମଲକମା ଜଗନ୍ତୁ ॥୭॥
ଏହ ଗମନ୍ତୁଷୟଃ ସୋମଶିତା ଅୟାସ୍ୟେଽ ଅଜିରସୋ ନବଗ୍ନାଃ ।
ତ ଏତମୂର୍ବଂ ବି ଭଜନ୍ତୁ ଗୋନାମଧୈତଦ୍ବଚଃ ପଣୟୋ ବମନ୍ତିତ୍ ॥୮॥
ଏବା ଚ ତ୍ବଂ ସରମ ଆଜଗନ୍ତୁ ପ୍ରବାପିତା ସହସ୍ରା ଦୈବ୍ୟେନ ।
ସ୍ୱସାରଂ ତ୍ୱା କୃଣୱୈ ମା ପୁନର୍ଗା ଅପ ତେ ଗବାଂ ସୁଭଗେ ଭଜାମ ॥୯॥
ନାହଂ ବେଦ ଭ୍ରାତୃତ୍ବଂ ନୋ ସ୍ୱସୃତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ରୋ ବିଦୁରଜିରସଶ୍ଚ ଘୋରାଃ ।
ଗୋକାମା ମେ ଅଚ୍ଛଦୟନ୍ୟଦାୟମପାତ ଇତ ପଣୟୋ ବରୀୟଃ ॥୧୦॥
ଦୂରମିତ ପଣୟୋ ବରୀୟ ଭଦ୍-ଗାବୋ ଯନ୍ତୁ ମିନତୀରୂତେନ ।
ବୃହସ୍ପତିର୍ଯା ଅବିନ୍ଦନ୍ତିଗୁଲ୍ହାଃ ସୋମୋ ଗ୍ରାବାଶ ରକ୍ଷୟଶ୍ଚ ବିପ୍ରାଃ ॥୧୧॥

=====

(୧୦।୧୦୯) ଋଷିଃ - ଭୃଗୁଃ ବ୍ରହ୍ମଜାୟା, ବ୍ରାହ୍ମଃ ଉର୍ଧ୍ବନାଭାଃ ଙ୍ମା, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୫, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୬-୭,
ଦେବତା - ବିଶ୍ବେ ଦେବୀଃ

=====

ତେବଦନ୍ ପ୍ରଥମା ବ୍ରହ୍ମକିଲ୍ବିଷେଃ କୃପାରଃ ସଲିଲୋ ମାତରିଶ୍ଵା ।
ବୀଲୁହରାସ୍ତପ ଉଗ୍ରୋ ମୟୋଭୂରାପୋ ଦେବୀଃ ପ୍ରଥମଜା ଋତେନ ॥୧॥
ସୋମୋ ରାଜା ପ୍ରଥମୋ ବ୍ରହ୍ମଜାୟାଂ ପୁନଃ ପ୍ରାୟଜ୍ଞଦହୃଣୀୟମାନଃ ।
ଅନୃତ୍ତିତା ବରୁଣୋ ମିତ୍ର ଆସୀଦଗ୍ନିହୌତା ହସ୍ତଗୃହ୍ୟା ନିନାୟ ॥୨॥
ହସ୍ତେନୈବ ଗ୍ରାହ୍ୟ ଆଧିରସ୍ୟା ବ୍ରହ୍ମଜାୟେୟମିତି ଚେଦବୋଚନ୍ ।
ନ ଦୂତାୟ ପ୍ରହ୍ରେୟ ତସ୍ମ ଏଷା ତଥା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ଗୁପିତଂ କ୍ଷତ୍ରିୟସ୍ୟ ॥୩॥
ଦେବା ଏତସ୍ୟାମବଦନ୍ତ ପୂର୍ବେ ସପ୍ତଋଷୟସ୍ତପସେ ଯେ ନିଷେଦୁଃ ।
ଭୀମା ଜାୟା ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ୟୋପନୀତା ଦୁର୍ଧାଂ ଦଧାତି ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ॥୪॥
ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଚରତି ବେବିଷଦ୍ଵିଷଃ ସ ଦେବାନାଂ ଭବତ୍ୟେକମଙ୍ଗମ୍ ।
ତେନ ଜାୟାମନ୍ଦୁବିନ୍ଦୁହସ୍ତତିଃ ସୋମେନ ନୀତାଂ ଭୃଗୁଂ ନ ଦେବୀଃ ॥୫॥
ପୁନର୍ବେ ଦେବା ଅଦଦୁଃ ପୁନର୍ମନୁଷ୍ୟା ଉତ । ରାଜାନଃ ସତ୍ୟଂ କୃଣ୍ଠାନା ବ୍ରହ୍ମଜାୟାଂ ପୁନର୍ଦଦୁଃ ॥୬॥
ପୁନର୍ଦାୟ ବ୍ରହ୍ମଜାୟାଂ କୃତ୍ୱା ଦେବୈର୍ନିକିଲ୍ବିଷମ୍ । ଉର୍ଜଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଭକ୍ତାୟୋରୁଗାୟମୁପାସତେ ॥୭॥

=====

(୧୦।୧୧୦) ଋଷିଃ - ଜମଦଗ୍ନିଃ ଭାର୍ଗବଃ, ରାମଃ ଜାମଦଗ୍ନୀଃ ଙ୍ମା, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,
ଦେବତା - ଇଧ୍ମଃ ସମିକ୍ଷଃ, ଅଗ୍ନିଃ ଙ୍ମା ୧, ତନୁନପାତ୍ ୨, ଇଲଃ ୩, ବର୍ହିଃ ୪, ଦେବୀଃ ଦ୍ଵାରଃ ୫,
ଉଷାସାନକ୍ତା ୬, ଦୈବ୍ୟୌ ହୋତାରୌ ପ୍ରଚେତସୌ ୭, ତିସ୍ରଃ ଦେବୀଃ ସରସ୍ୱତୀଳାଭାରତ୍ୟଃ ୮,
ଦୃଷ୍ଟା ୯, ବନସ୍ତତିଃ ୧୦, ସ୍ଵାହାକୃତୟଃ ୧୧

=====

ସମିକ୍ଷୋ ଅଦ୍ୟ ମନୁଷୋ ଦୁରୋଣେ ଦେବୋ ଦେବାନ୍ୟଜସି ଜାତବେଦଃ ।
ଆ ଚ ବହୁ ମିତ୍ରମହଶ୍ଵିକିତ୍ଵାନ୍ତୁଂ ଦୂତଃ କବିରସି ପ୍ରଚେତାଃ ॥୧॥
ତନୁନପାତ୍-ପଥ ଋତସ୍ୟ ଯାନାନ୍ତୁଧ୍ଵା ସମଞ୍ଜିତ୍ସୁଦୟା ସୁଜିହ୍ଵ ।
ମନ୍ଥାନି ଧୀଭିରୁତ ଯଜ୍ଞମୃନ୍ଦନ୍ ଦେବତ୍ରା ଚ କୃଣୁହ୍ୟଧ୍ଵରଂ ନଃ ॥୨॥

ଆଜୁହ୍ନ ଇତ୍ୟା ବନ୍ୟାୟା ଯାହ୍ୟଗ୍ନେ ବସୁଭିଃ ସଜୋଷାଃ ।
 ତ୍ଵଂ ଦେବାନାମସି ଯଦ୍ଵ ହୋତା ସ ଏନାନ୍ୟକ୍ଷୀଷିତୋ ଯଜ୍ଞୀୟାନ୍ ॥୩॥
 ପ୍ରାଚୀନଂ ବର୍ହିଃ ପ୍ରଦିଶା ପୃଥିବ୍ୟା ବସ୍ତୋରସ୍ୟା ବୃଜ୍ୟତେ ଅଗ୍ନେ ଅହ୍ନାନ୍ ।
 ରୁ୍ୟ ପ୍ରଥତେ ବିତରଂ ବରୀୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ଅଦିତୟେ ସ୍ୟୋନନ୍ ॥୪॥
 ବ୍ୟତସ୍ପତୀରୁର୍ବିୟା ବି ଶ୍ରୟନ୍ତାଂ ପତିଭ୍ୟୋ ନ ଜନୟଃ ଶୁମ୍ଭମାନାଃ ।
 ଦେବୀର୍ଦ୍ଵାରୋ ବୃହତୀର୍ବିଶ୍ଵମିନ୍ଦ୍ରା ଦେବେଭ୍ୟୋ ଭବତ ସୁପ୍ରାୟଶାଃ ॥୫॥
 ଆ ସୁଷ୍ପୟନ୍ତୀ ଯଜତେ ଉପାକେ ଉଷାସାନକ୍ତା ସଦତାଂ ନି ଯୋନୌ ।
 ଦିବ୍ୟେ ଯୋଷଣେ ବୃହତୀ ସୁରୁକ୍ଳେ ଅଧି ଶ୍ରିୟଂ ଶୁକ୍ରପିଶଂ ଦଧାନେ ॥୬॥
 ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ପ୍ରଥମା ସୁବାତା ମିମାନା ଯଜ୍ଞଂ ମନୁଷୋ ଯଜଧୈ୍ୟ ।
 ପ୍ରଚୋଦୟନ୍ତା ବିଦଧେଷୁ କାରୁ ପ୍ରାଚୀନଂ ଜ୍ୟୋତିଃ ପ୍ରଦିଶା ଦିଶନ୍ତା ॥୭॥
 ଆ ନୋ ଯଜ୍ଞଂ ଭାରତୀ ତୁୟମେତିଳା ମନୁଷ୍ଠଦିହ ଚେତୟନ୍ତୀ ।
 ତିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ବର୍ହିରେଦଂ ସ୍ୟୋନଂ ସରସ୍ପତୀ ସ୍ଵପସଃ ସଦନ୍ତୁ ॥୮॥
 ଯ ଇମେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଜନିତ୍ରୀ ରୂପୈରପିଂଶଦ୍-ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ।
 ତମଦ୍ୟ ହୋତରିଷିତୋ ଯଜ୍ଞୀୟାନ୍ ଦେବଂ ତୃଷ୍ଣାରମିହ ଯୁଷି ବିଦ୍ଵାନ୍ ॥୯॥
 ଉପାବସ୍ତୁଜ ତୁନ୍ୟା ସମଜ୍ଞିନ୍ ଦେବାନାଂ ପାଥ ଋତୁଥା ହବୀଂଷି ।
 ବନୟନ୍ତି ଶମିତା ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ଵଦନ୍ତୁ ହବ୍ୟଂ ମଧୁନା ଘୃତେନ ॥୧୦॥
 ସଦ୍ୟୋ ଜାତୋ ବ୍ୟମିମୀତ ଯଜ୍ଞମଗ୍ନିର୍ଦେବାନାମଭବତ୍-ପୁରୋଗାଃ ।
 ଅସ୍ୟ ହୋତୁଃ ପ୍ରଦିଶ୍ୟତସ୍ୟ ବାଚି ସ୍ଵାହାକୃତଂ ହବିରଦନ୍ତୁ ଦେବାଃ ॥୧୧॥

(୧୦।୧୧୧) ଋଷିଃ - ଅଷ୍ଟାଦଂଷ୍ଟ୍ରଃ ବୈରୂପଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ମନୀଷିଣଃ ପ୍ର ଭରଧ୍ଵଂ ମନୀଷାଂ ଯଥାୟଥା ମତୟଃ ସନ୍ତି ନୃଶାମ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସତ୍ୟୈରେରୟାମା କୃତେଭିଃ ସ ହି ବୀରୋ ଗିର୍ବଶସ୍ତ୍ର୍ୟର୍ବିଦାନଃ ॥୧॥
 ଋତସ୍ୟ ହି ସଦସୋ ଧୀତିରଦ୍ୟୌସ୍ତଂ ଗାର୍ଷ୍ଠ୍ୟୋ ବୃଷଭୋ ଗୋଭିରାନବ୍ ।
 ଉଦତିଷ୍ଠଭବିଷେଶା ରବେଶ ମହାନ୍ତି ତିସ୍ରଂ ବିବ୍ୟାତା ରଜାଂସି ॥୨॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଃ କିଲ ଶ୍ରୁତ୍ୟା ଅସ୍ୟ ବେଦ ସ ହି ଜିଷ୍ଠଃ ପଥିକୃସ୍ତୃୟାୟ ।
 ଆନ୍ତେନାଂ କୃଶ୍ଣନ୍ନରୁ୍ୟତୋ ଭୁବଦ୍-ଗୋଃ ପତିର୍ଦିବଃ ସନଜା ଅପ୍ରତୀତଃ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମହା ମହତୋ ଅର୍ଣ୍ଣବସ୍ୟ ବ୍ରତାମିନାଦଙ୍ଗିରୋଭିର୍ଗୁଣାନଃ ।
 ପୁରୁଣି ଚିନ୍ତି ତତାନା ରଜାଂସି ଦାଧାର ଯୋ ଧରୁଣଂ ସତ୍ୟତାତା ॥୪॥
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦିବଃ ପ୍ରତିମାନଂ ପୃଥିବ୍ୟା ବିଶ୍ୱା ବେଦ ସବନା ହୃଦ୍ଧି ଶୁଷ୍ଟମ୍ ।
 ମହୀଂ ଚିଦ୍ୟାମାତନୋସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ଚାସ୍ମନ୍ ଚିତ୍-କମ୍ବନେନ ସ୍ୱଭୀୟାନ୍ ॥୫॥
 ବଜ୍ରେଣ ହି ବୃତ୍ରହା ବୃତ୍ରମସ୍ତ୍ରରଦେବସ୍ୟ ଶୁଶୁବାନସ୍ୟ ମାୟାଃ ।
 ବି ଧୃଷ୍ଟୋ ଅତ୍ର ଧୃଷ୍ଟତା ଜଘନ୍ତାଧାଭବୋ ମଘବନ୍ ବାହ୍ନୋଜାଃ ॥୬॥
 ସଚନ୍ତ ଯଦୁଷସଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ଚିତ୍ରାମସ୍ୟ କେତବୋ ରାମବିନ୍ଦନ୍ ।
 ଆ ଯନ୍ନକ୍ଷତ୍ରଂ ଦଦୃଶେ ଦିବୋ ନ ପୁନର୍ଯତୋ ନକିରଞ୍ଜା ନୁ ବେଦ ॥୭॥
 ଦୂରଂ କିଲ ପ୍ରଥମା ଜଗୁରାସାମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯାଃ ପ୍ରସବେ ସସୁରାପଃ ।
 କୁ ସ୍ୱିଦଗ୍ରଂ କୁ ରୁଧୁ ଆସାମାପୋ ମଧ୍ୟଂ କୁ ବୋ ନୁନମନ୍ତଃ ॥୮॥
 ସୃଜଃ ସିନ୍ଧୁରହିନା ଜଗ୍ରସାନ୍ ଆଦିଦେତାଃ ପ୍ର ବିବିଜ୍ରେ ଜବେନ ।
 ମୁମୁକ୍ଷମାଣା ଉତ ଯା ମୁମୁତ୍ରେଽଧେଦେତା ନ ରମନ୍ତେ ନିତିକ୍ତାଃ ॥୯॥
 ସପ୍ରୀତୀଃ ସିନ୍ଧୁମୁଖତୀରିବାୟନ୍ତସନାଜ୍ଞାର ଆରିତଃ ପୂର୍ତ୍ତିଦାସାମ୍ ।
 ଅସ୍ତମା ତେ ପାର୍ଥିବା ବସୁନ୍ୟସ୍ତେ ଜଗୁଃ ସୁନୃତା ଇନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ବୀଃ ॥୧୦॥

(୧୦।୧୧୭) ଋଷିଃ - ନଭଃପ୍ରଭେଦନଃ ବୈରୂପଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଇନ୍ଦ୍ର ପିବ ପ୍ରତିକାମଂ ସୁତସ୍ୟ ପ୍ରାତଃସାବସ୍ତବ ହି ପୂର୍ବପୀତିଃ ।
 ହର୍ଷସ୍ତୁ ହୃଦ୍ଧବେ ଶୂର ଶତ୍ରୁନୁକ୍-ଧେଭିଷ୍ଟେ ବୀର୍ଯ୍ୟା ପ୍ର ବ୍ରବାମ ॥୧॥
 ଯସ୍ତେ ରଥୋ ମନସୋ ଜବୀୟାନ୍ନେନ୍ଦ୍ର ତେନ ସୋମପେୟାୟ ଯାହି ।
 ତୁୟମା ତେ ହରୟଃ ପ୍ର ଦ୍ରବନ୍ତୁ ଯେଭିର୍ଯ୍ୟାସି ବୃଷଭିର୍ମନ୍ଦମାନଃ ॥୨॥
 ହରିତୃତା ବର୍ଚସା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ରୂପୈସ୍ତନ୍ନଂ ସ୍ୱର୍ଣୟସ୍ତୁ ।
 ଅସ୍ତ୍ରାଭିରିନ୍ଦ୍ର ସଖିଭିର୍ଭୁବାନଃ ସପ୍ରୀତୀନୋ ମାଦୟସ୍ତା ନିଷଦ୍ୟ ॥୩॥
 ଯସ୍ୟ ତ୍ୟଜେ ମହିମାନଂ ମଦେଷ୍ଟିମେ ମହୀ ରୋଦସୀ ନାବିବିକ୍ରାମ୍ ।
 ତଦୋକ ଆ ହରିଭିରିନ୍ଦ୍ର ଯୁକ୍ତେଃ ପ୍ରିୟେଭିର୍ଯ୍ୟାହି ପ୍ରିୟମନୁମଞ୍ଚ ॥୪॥
 ଯସ୍ୟ ଶଶ୍ୱତ୍-ପପିର୍ବା ଇନ୍ଦ୍ର ଶତ୍ରୁନନାନୁକୃତ୍ୟା ରଣ୍ୟା ଚକର୍ଥ ।
 ସ ତେ ପୁରଂଧିଂ ତବିଷୀମିୟର୍ତ୍ତ ସ ତେ ମଦାୟ ସୁତ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମଃ ॥୫॥

ଇଦଂ ତେ ପାତ୍ରଂ ସନବିଞ୍ଚମିନ୍ଦ୍ର ପିବା ସୋମମେନା ଶତକ୍ରତୋ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହାବୋ ମଦିରସ୍ୟ ମଧ୍ଯୋ ଯଂ ବିଶ୍ଵ ଇଦଭିହର୍ଯ୍ୟନ୍ତି ଦେବାଃ ॥୭॥
 ବି ହି ତ୍ୱାମିନ୍ଦ୍ର ପୁରୁଧା ଜନାସୋ ହିତପ୍ରୟସୋ ବୃଷଭ ହ୍ୱୟନ୍ତେ ।
 ଅସ୍ଥାକଂ ତେ ମଧୁମଞ୍ଜମାନୀମା ଭୁବହ୍ୱସବନା ତେଷୁ ହର୍ଯ୍ୟ ॥୮॥
 ପ୍ର ତ ଇନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ବ୍ୟାଣି ପ୍ର ନୂନଂ ବୀର୍ଯ୍ୟା ବୋତଂ ପ୍ରଥମା କୃତାନି ।
 ସତୀନମନ୍ୟୁରଗ୍ରଥାୟୋ ଅଦ୍ରିଂ ସୁବେଦନାମକୃଣୋର୍ବ୍ରହ୍ମଣେ ଗାମ୍ ॥୯॥
 ନି ସୁ ସୀଦ ଗଣପତେ ଗଣେଷୁ ତ୍ୱାମାହୁର୍ବିପ୍ରତମଂ କବୀନାମ୍ ।
 ନ ଋତେ ତ୍ୱତ୍-କ୍ରିୟତେ କିଂ ତନାରେ ମହାମର୍କଂ ମଘବଞ୍ଚିତ୍ରମର୍ଚ ॥୧୦॥
 ଅଭିଷ୍ୟା ନୋ ମଘବନ୍ନାଧମାନାନ୍ନସଖେ ବୋଧି ବସୁପତେ ସଖୀନାମ୍ ।
 ରଣଂ କୃଧି ରଣକୃସ୍ତତ୍ୟଶୁଷ୍ମାଭକ୍ତେ ତିଦା ଭଜା ରାୟେ ଅସ୍ଥାନ ॥୧୦॥

(୧୦।୧୧୩) ଋଷିଃ - ଶତପ୍ରଭେଦନଃ ବୈରୁପଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୯, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୦, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ତମସ୍ୟ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ସଚେତସା ବିଶ୍ୱେଭିର୍ଦେବୈରନ୍ନୁ ଶୁଷ୍ମମାବତାମ୍ ।
 ଯୁଦୈତ୍-କୃଣ୍ୱାନୋ ମହିମାନମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୀତୃଂ ସୋମସ୍ୟ କ୍ରତୁମାଁ ଅବର୍ଧତ ॥୧॥
 ତମସ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁର୍ମହିମାନମୋଜସାଂଶୁଂ ଦଧନ୍ନାନ୍ଧଧୁନୋ ବି ରପ୍ଗତେ ।
 ଦେବେଭିରିନ୍ଦ୍ରୋ ମଘବା ସୟାବଭିର୍ବୃତ୍ରଂ ଜଘନ୍ନାଁ ଅଭବଦ୍ବରେଣ୍ୟଃ ॥୨॥
 ବୃତ୍ରେଣ ଯୁଦହିନା ବିଭ୍ରଦାୟୁଧା ସମସ୍ତିଥା ଯୁଧୟେ ଶଂସମାବିଦେ ।
 ବିଶ୍ୱେ ତେ ଅତ୍ର ମରୁତଃ ସହ ତ୍ୱନାବର୍ଧନ୍ନୁଗ୍ର ମହିମାନମିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୩॥
 ଜଞ୍ଜାନ ଏବ ବ୍ୟବାଧତ ସ୍ୱଧଃ ପ୍ରାପଶ୍ୟଦ୍ୱୀରୋ ଅଭି ପୌଂସ୍ୟଂ ରଣମ୍ ।
 ଅବୃଣ୍ଣଦଦ୍ରିମବ ସସ୍ୟଦଃ ସୃଜଦସ୍ତଭ୍ନାନାକଂ ସ୍ୱପସ୍ୟୟା ପୃଥୁମ୍ ॥୪॥
 ଆଦିନ୍ଦ୍ରଃ ସତ୍ରା ତବିଷୀରପତ୍ୟତ ବରୀୟୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅବାଧତ ।
 ଅବାଭରକୃଷିତୋ ବଜ୍ରମାୟସଂ ଶେବଂ ମିତ୍ରାୟ ବରୁଣାୟ ଦାଶୁଷେ ॥୫॥
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟାତ୍ର ତବିଷୀଭ୍ୟୋ ବିରପ୍ଶିନ ଋଘାୟତୋ ଅରଂହୟନ୍ତ ମନ୍ୟବେ ।
 ବୃତ୍ରଂ ଯଦୁଗ୍ରୋ ବ୍ୟବୃଣ୍ଣଦୋଜସାପୋ ବିଭ୍ରତଂ ତମସା ପରୀବୃତମ୍ ॥୬॥
 ଯା ବୀର୍ଯ୍ୟାଣି ପ୍ରଥମାନି କର୍ତ୍ତା ମହିତ୍ୱେଭିର୍ଯତମାନୌ ସମୀୟତୁଃ ।
 ପ୍ଲାହ୍ନଂ ତମୋଽବ ଦଧୁସେ ହତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମହ୍ନା ପୂର୍ବହୃତାବପତ୍ୟତ ॥୭॥

ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସୋ ଅଧ ବୃଷ୍ଟ୍ୟାନି ତେବର୍ଧୟନ୍ତୁସୋମବତ୍ୟା ବଚସ୍ୟାୟା ।
 ରଜଂ ବୃତ୍ରମହିମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ହନ୍ତନାଗ୍ନିର୍ନ ଜମ୍ବୈସ୍ତସ୍ତନ୍ନମାବୟତ୍ ॥୮॥
 ଭୂରି ଦକ୍ଷେଭିର୍ବଚନେଭିରୂକ୍ମଭିଃ ସଖ୍ୟୋଭିଃ ସଖ୍ୟାନି ପ୍ର ବୋଚତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଧୁନିଂ ଚ ରୁମୁରିଂ ଚ ଦମ୍ଭୟନ୍ତୁଜ୍ଞାମନସ୍ୟା ଶୃଣୁତେ ଦଭୀତୟେ ॥୯॥
 ତ୍ୱଂ ପୁରୁଣ୍ୟା ଭରା ସ୍ୱଶ୍ୟା ଯେଭିର୍ମଂସୈ ନିବଚନାନି ଶଂସନ୍ ।
 ସୁଗେଭିର୍ବିଶ୍ୱା ଦୁରିତା ତରେମ ବିଦୋ ଷୁ ଶ ଭର୍ବିୟା ଗାଧମଦ୍ୟ ॥୧୦॥

(୧୦।୧୧୪) ଋଷିଃ - ସାଧ୍ୱିଃ ବୈରୂପଃ, ଘର୍ମଃ ତାପସଃ ଙ୍ଗା, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍ ୧-୩, ୫-୧୦, ଜଗତୀ ୪,
 ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

ଘର୍ମା ସମନ୍ତା ତ୍ରିବୃତଂ ବ୍ୟାପତୁସ୍ତୟୋର୍ଭୂଷିଂ ମାତରିଶ୍ୱା ଜଗାମ ।
 ଦିବସ୍ତୟୋ ଦିଧିଷାଶା ଅବେଷନ୍ତିଦୁର୍ଦେବାଃ ସହସ୍ରାମାନମର୍କମ୍ ॥୧॥
 ତିସ୍ରୋ ଦେଷ୍ଟାୟ ନିରୂତୀରୂପାସତେ ଦୀର୍ଘଶୁତୋ ବି ହି ଜାନନ୍ତି ବହ୍ନୟଃ ।
 ତାସାଂ ନି ତିକ୍ତ୍ୟଃ କବୟୋ ନିଦାନଂ ପରେଷୁ ଯା ଗୁହ୍ୟେଷୁ ବ୍ରତେଷୁ ॥୨॥
 ଚତୁଷ୍ପଦର୍ଦା ଯୁବତିଃ ସୁପେଶା ଘୃତପ୍ରତୀକା ବୟୁନାନି ବସ୍ତେ ।
 ତସ୍ୟାଂ ସୁପର୍ଣ୍ଣା ବୃଷଣା ନି ଷେଦତୁର୍ଯ୍ୟତ୍ର ଦେବା ଦଧିରେ ଭାଗଧେୟମ୍ ॥୩॥
 ଏକଃ ସୁପର୍ଣ୍ଣଃ ସ ସମୁଦ୍ରମା ବିବେଶ ସ ଇଦଂ ବିଶ୍ୱଂ ଭୁବନଂ ବି ଚକ୍ଷେ ।
 ତଂ ପାକେନ ମନସାପଶ୍ୟମନ୍ତ୍ରିତସ୍ତଂ ମାତା ରେଲ୍ହି ସ ଉ ରେଲ୍ହି ମାତରମ୍ ॥୪॥
 ସୁପର୍ଣ୍ଣଂ ବିପ୍ରାଃ କବୟୋ ବଚୋଭିରେକଂ ସନ୍ତଂ ବହୁଧା କଲ୍ମୟନ୍ତି ।
 ଛନ୍ଦାଂସି ଚ ଦଧତୋ ଅଧ୍ୱରେଷୁ ଗ୍ରହାନ୍ତୁସୋମସ୍ୟ ମିମତେ ଦ୍ୱାଦଶ ॥୫॥
 ଷଟ୍ତ୍ରିଂଶାଂଶ୍ଚ ଚତୁରଃ କଲ୍ମୟନ୍ତୁଛନ୍ଦାଂସି ଚ ଦଧତ ଆଦ୍ୱାଦଶମ୍ ।
 ଯଜ୍ଞଂ ବିମାୟ କବୟୋ ମନୀଷ ଋକ୍ଷାମାଭ୍ୟାଂ ପ୍ର ରଥଂ ବର୍ତୟନ୍ତି ॥୬॥
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶାନେ୍ୟ ମହିମାନୋ ଅସ୍ୟ ତଂ ଧୀରା ବାଚା ପ୍ର ଶୟନ୍ତି ସପ୍ତ ।
 ଆପ୍ଲାନଂ ତୀର୍ଥଂ କ ଇହ ପ୍ର ବୋଚଦ୍ୟେନ ପଥା ପ୍ରପିବନ୍ତେ ସୁତସ୍ୟ ॥୭॥
 ସହସ୍ରଧା ପଞ୍ଚିଦଶାନ୍ୟକ୍ଥା ଯାବନ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ତାବଦିଉତ୍ ।
 ସହସ୍ରଧା ମହିମାନଃ ସହସ୍ରଂ ଯାବଦ୍ଭୁବଂ ବିଷ୍ଣିତଂ ତାବତୀ ବାକ୍ ॥୮॥

କଳ୍ପନାଂ ଯୋଗମା ବେଦ ଧୀରଃ କୋ ପିଷ୍ଟ୍ୟାଂ ପ୍ରତି ବାଚଂ ପପାଦ ।
 କମ୍ବୁଜାମୟମଂ ଶୂରମାହୁର୍ହରୀ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ନି ଚିକାୟ କଃ ସ୍ଥିତ୍ ॥୯॥
 ଭୂମ୍ୟା ଅନ୍ତଂ ପର୍ଯ୍ୟେକେ ଚରନ୍ତି ରଥସ୍ୟ ଧୂର୍ଷ୍ଣ ଯୁକ୍ତାସୋ ଅସ୍ତୁଃ ।
 ଶ୍ରମସ୍ୟ ଦାୟଂ ବି ଭଜନ୍ତ୍ୟଭ୍ୟୋ ଯଦା ଯମୋ ଭବତି ହର୍ମ୍ୟେ ହିତଃ ॥୧୦॥

(୧୦।୧୧୫) ରକ୍ଷିଃ - ବାର୍ଷ୍ପେୟଃ ଉପସ୍ତୁତଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୭, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୮, ଶକ୍ତୁରୀ ୯,
 ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଚିତ୍ର ଇଚ୍ଛିଶୋସ୍ତୁରୁଣସ୍ୟ ବକ୍ଷଥୋ ନ ଯୋ ମାତରାବପ୍ୟେତି ଧାତବେ ।
 ଅନୁଧା ଯଦି ଜୀଜନଦଧା ତ ନୁ ବବକ୍ଷ ସଦ୍ୟୋ ମହି ଦୂତ୍ୟଂ ଚରନ୍ ॥୧॥
 ଅଗ୍ନିର୍ହ ନାମ ଧାୟି ଦନ୍ନପସ୍ତମଃ ସଂ ଯୋ ବନା ଯୁବତେ ଭସ୍ମନା ଦତା ।
 ଅଭିପ୍ରମୁରା ଜୁହ୍ବା ସ୍ବଧୂର ଇନୋ ନ ପ୍ରୋଥମାନୋ ଯୁବସେ ବୃଷା ॥୨॥
 ତଂ ବୋ ବିଂ ନ ଦ୍ରୁଷଦଂ ଦେବମକ୍ଷସ ଇନ୍ଦୁଂ ପ୍ରୋଥନ୍ତଂ ପ୍ରବପନ୍ତମର୍ଣ୍ଣବମ୍ ।
 ଆସା ବହିଂ ନ ଶୋତିଷା ବିରପ୍ଶିନଂ ମହିବ୍ରତଂ ନ ସରଜନ୍ତମଧୁନଃ ॥୩॥
 ବି ଯସ୍ୟ ତେ ଜ୍ରୟସାନସ୍ୟାଜର ଧକ୍ଷୋର୍ନ ବାତାଃ ପରି ସନ୍ତ୍ୟତ୍ୟତାଃ ।
 ଆ ରଶ୍ମାସୋ ଯୁୟୁଧୟୋ ନ ସତ୍ବନଂ ତ୍ରିତଂ ନଶନ୍ତ ପ୍ର ଶିଷନ୍ତ ଇଷ୍ଟୟେ ॥୪॥
 ସ ଇଦଗ୍ନିଃ କଶ୍ମତମଃ କଶ୍ମସଖାର୍ଯ୍ୟଃ ପରସ୍ୟାନ୍ତରସ୍ୟ ତରୁଷଃ ।
 ଅଗ୍ନିଃ ପାତୁ ଗୃଣତୋ ଅଗ୍ନିଃ ସୁରୀନଗ୍ନିର୍ଦଦାତୁ ତେଷାମବୋ ନଃ ॥୫॥
 ବାଜିନ୍ତମାୟ ସହସ୍ରେ ସୁପିତ୍ର୍ୟ ତୃଷ୍ଣ ଚ୍ୟବାନୋ ଅନୁ ଜାତବେଦସେ ।
 ଅନୁଦ୍ରେ ଚିଦ୍ୟୋ ଧୃଷତା ବରଂ ସତେ ମହିନ୍ତମାୟ ଧନ୍ବନେଦବିଷ୍ୟତେ ॥୬॥
 ଏବାଗ୍ନିର୍ମର୍ତ୍ତେଃ ସହ ସୁରିଭିର୍ବସୁଃ ଷ୍ଟବେ ସହସ୍ରଃ ସୁନରୋ ନୃଭିଃ ।
 ମିତ୍ରାସୋ ନ ଯେ ସୁପିତା ଋତାୟବୋ ଦ୍ୟାବୋ ନ ଦ୍ୟୁମ୍ନୈରଭି ସନ୍ତି ମାନୁଷାନ୍ ॥୭॥
 ଉର୍ଜୋ ନପାସ୍ରହସାବନ୍ନିତି ତ୍ୱୋପସ୍ତୁତସ୍ୟ ବନ୍ଦତେ ବୃଷା ବାକ୍ ।
 ତ୍ୱାଂ ସ୍ରୋଷାମ ତ୍ୱୟା ସୁବୀରା ଦ୍ରାଘୀୟ ଆୟୁଃ ପ୍ରତରଂ ଦଧାନାଃ ॥୮॥
 ଇତି ତ୍ୱାଗ୍ନେ ବୃଷ୍ପେହବ୍ୟସ୍ୟ ପୁତ୍ରା ଉପସ୍ତୁତାସ ଋଷୟୋଽବୋଚନ୍ ।
 ତାଂଶ୍ଚ ପାହି ଗୃଣତଶ୍ଚ ସୁରୀନ୍ ବଷତ୍ସଲିତ୍ୟୁର୍ଧ୍ୱାସୋ ଅନକ୍ଷନ୍ମମୋ ନମ ଇତ୍ୟୁର୍ଧ୍ୱାସୋ ଅନକ୍ଷନ୍ ॥୯॥

=====

(୧୦।୧୧୭) ଋଷିଃ - ଅଗ୍ନିୟୁତଃ ସ୍ତ୍ରୋରଃ, ସ୍ତ୍ରୋରଃ ଅଗ୍ନିୟୁପଃ ଙ୍, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ପିବା ସୋମଂ ମହତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାୟ ପିବା ବୃତ୍ରାୟ ହୃଦ୍ଭବେ ଶବିଷ୍ଠ ।
ପିବ ରାୟେ ଶବସେ ହୃୟମାନଃ ପିବ ମଧୁସ୍ତୃପଦିନ୍ଦ୍ରା ବୃଷସ୍ତୁ ॥୧॥
ଅସ୍ୟ ପିବ ସ୍ଥୁମତଃ ପ୍ରସ୍ଥିତସ୍ୟୋନ୍ନ ସୋମସ୍ୟ ବରମା ସୁତସ୍ୟ ।
ସ୍ୱସ୍ତିଦା ମନସା ମାଦୟସ୍ୱାର୍ବାତୀନୋ ରେବତେ ସୌଭଗାୟ ॥୨॥
ମମତ୍ତୁ ତ୍ୱା ଦିବ୍ୟଃ ସୋମ ଇନ୍ଦ୍ର ମମତ୍ତୁ ଯଃ ସୁୟତେ ପାର୍ଥବେଷୁ ।
ମମତ୍ତୁ ଯେନ ବରିବଶ୍ଚକର୍ଥ ମମତ୍ତୁ ଯେନ ନିରିଶାସି ଶତ୍ରୁନ୍ ॥୩॥
ଆ ଦ୍ୱିବର୍ହା ଅମିନୋ ଯାତିନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଷା ହରିଭ୍ୟାଂ ପରିଷିକ୍ତମନ୍ତଃ ।
ଗବ୍ୟା ସୁତସ୍ୟ ପ୍ରଭୃତସ୍ୟ ମଧୁଃ ସତ୍ରା ଖେଦାମରୁଶହା ବୃଷସ୍ତୁ ॥୪॥
ନି ତିଗ୍ନାନି ଭ୍ରାଶୟନ୍ ଭ୍ରାଶ୍ୟାନ୍ୟବ ସ୍ଥିରା ତନୁହି ଯାତୁଜୁନାମ୍ ।
ଭଗ୍ରାୟ ତେ ସହୋ ବଲଂ ଦଦାମି ପ୍ରତୀତ୍ୟା ଶତ୍ରୁନ୍ ବିଗଦେଷୁ ବୃଷ୍ଣ ॥୫॥
ବ୍ୟର୍ଯ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ତନୁହି ଶ୍ରବାଂସ୍ୟୋଜଃ ସ୍ଥିରେବ ଧନ୍ୱନୋଽଭିମାତୀଃ ।
ଅସ୍ତ୍ରତ୍ୟାଗ୍ନାବୃଧାନଃ ସହୋଭିରନିଭୃଷ୍ଣସ୍ତନ୍ୱଂ ବାବୃଧସ୍ତୁ ॥୬॥
ଇଦଂ ହବିର୍ମଘବନ୍ ତୁଭ୍ୟଂ ରାତଂ ପ୍ରତି ସମ୍ରାଳହୃଶାନୋ ଗୃଭାୟ ।
ତୁଭ୍ୟଂ ସୁତୋ ମଘବନ୍ ତୁଭ୍ୟଂ ପକ୍ଷୋଽଞ୍ଜୀନ୍ନ ପିବ ତ ପ୍ରସ୍ଥିତସ୍ୟ ॥୭॥
ଅଞ୍ଜୀଦିନ୍ନ ପ୍ରସ୍ଥିତେମା ହବୀଂଷି ଚନୋ ଦଧିଷ୍ଠ ପଚତୋତ ସୋମମ୍ ।
ପ୍ରୟସ୍ୱତ୍ତଃ ପ୍ରତି ହର୍ଯ୍ୟମସି ତ୍ୱା ସତ୍ୟାଃ ସନ୍ତୁ ଯଜମାନସ୍ୟ କାମାଃ ॥୮॥
ପ୍ରେନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ସୁବଚସ୍ୟାମିୟମି ସିନ୍ଧାବିବ ପ୍ରେରୟଂ ନାବମର୍କ୍ତେଃ ।
ଅୟା ଇବ ପରି ଚରନ୍ତି ଦେବା ଯେ ଅସ୍ତ୍ରଭ୍ୟଂ ଧନଦା ଉଦ୍-ଭିଦଶ୍ଚ ॥୯॥

=====

(୧୦।୧୧୭) ଋଷିଃ - ଭିଷ୍ମଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୨, ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୩-୯, ଦେବତା - ଧନାନୁଦାନଂ

=====

ନ ବା ଉ ଦେବାଃ ସ୍ଥୁଧମିଦୃଧଂ ଦତୁରୁତାଶିତମୁପ ଗଚ୍ଛନ୍ତି ମୃତ୍ୟବଃ ।
ଉତୋ ରୟିଃ ପୃଣତୋ ନୋପ ଦସ୍ୟତ୍ୟୁତାପୃଣନ୍ ମର୍ତ୍ତିତାରଂ ନ ବିନ୍ଦତେ ॥୧॥

ଯୁ ଆଧ୍ରାୟ ଚକମାନାୟ ପିତ୍ତୋଽନ୍ନବାହୁସନ୍ନଫିତାୟୋପଜଗୁଷେ ।
 ଛିରଂ ମନଃ କୃଣୁତେ ସେବତେ ପୁରୋତୋ ଚିହ୍ନ ମର୍ତ୍ତତାରଂ ନ ବିନ୍ନତେ ॥୨॥
 ସ ଇଦ୍-ଭୋଜୋ ଯୋ ଗୃହବେ ଦଦାତ୍ୟନ୍ନକାମାୟ ଚରତେ କୃଣାୟ ।
 ଅରମସ୍ତୈ ଭବତି ଯାମହୂତା ଉତାପରୀଷୁ କୃଣୁତେ ସଖାୟମ୍ ॥୩॥
 ନ ସ ସଖା ଯୋ ନ ଦଦାତି ସଖ୍ୟ ସତାଭୁବେ ସତମାନାୟ ପିତୃଃ ।
 ଅପାସ୍ତାତ୍-ପ୍ରେୟାନ୍ନ ତଦୋକୋ ଅସ୍ତି ପୃଣକ୍ତମନ୍ୟମରଣଂ ଚିଦିଚ୍ଛେତ୍ ॥୪॥
 ପୃଣାୟାଦିନ୍ନାଧମାନାୟ ତବ୍ୟାନ୍ ଦ୍ରାଘାୟାଂସମନ୍ନ ପଶ୍ୟେତ ପହ୍ନାମ୍ ।
 ଓ ହି ବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ରଥ୍ୟେବ ଚକ୍ରାନ୍ୟମନ୍ୟମୁପ ତିଷ୍ଠନ୍ତ ରାୟଃ ॥୫॥
 ମୋଘମନ୍ନଂ ବିନ୍ନତେ ଅପ୍ରଚେତାଃ ସତ୍ୟଂ ବ୍ରବୀମି ବଧ ଇହ ତସ୍ୟ ।
 ନାର୍ଯ୍ୟମଣଂ ପୁଷ୍ୟତି ନୋ ସଖାୟଂ କେବଲାୟୋ ଭବତି କେବଲାଦୀ ॥୬॥
 କୃଷନ୍ନିତ୍ଫାଲ ଆଶିତଂ କୃଣୋତି ଯନ୍ନଧ୍ୱାନମପ ବୃକ୍ଷ୍ତେ ଚରିତ୍ରେଃ ।
 ବଦନ୍ ବ୍ରହ୍ମାବଦତୋ ବନୀୟାନ୍ ପୃଣନ୍ନାପିରପୃଣକ୍ତମଭି ଷ୍ୟାତ୍ ॥୭॥
 ଏକପାଦ୍-ଭୂୟୋ ଦ୍ୱିପଦୋ ବି ଚକ୍ରମେ ଦ୍ୱିପାତ୍ରିପାଦମଭ୍ୟେତି ପଶ୍ଚାତ୍ ।
 ଚତୁଷ୍ପାଦେତି ଦ୍ୱିପଦାମଭିସ୍ତରେ ସଂପଶ୍ୟନ୍ ପଞ୍ଚୁରୁପତିଷ୍ଠମାନଃ ॥୮॥
 ସମୌ ଚିଦ୍ଭସ୍ତୌ ନ ସମଂ ବିବିଷ୍ଠଃ ସଂମାତରା ଚିନ୍ନ ସମଂ ଦୁହାତେ ।
 ଯମୟୋଷ୍ଠିନ୍ନ ସମା ବୀର୍ଯ୍ୟାଶି ଜ୍ଞାତୀ ଚିହ୍ନନ୍ତୌ ନ ସମଂ ପୃଣୀତଃ ॥୯॥

(୧୦।୧୧୮) ଋଷିଃ - ଉରୁକ୍ଷୟଃ ଆମହିୟବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ରକ୍ଷୋହା ଅଗ୍ନିଃ

ଅଗ୍ନେ ହଂସି ନ୍ୟତ୍ରିଶଂ ଦୀଦ୍ୟନ୍ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେଷୁ ।	ସ୍ୱେ କ୍ଷୟେ ଶୁଚିବ୍ରତ ॥୧॥
ଉତ୍ତିଷ୍ଠସି ସ୍ୱାହୁତୋ ଘୃତାନି ପ୍ରତି ମୋଦସେ ।	ୟତ୍ତା ସୁତଃ ସମସ୍ଥିରନ୍ ॥୨॥
ସ ଆହୁତୋ ବି ରୋଚତେଽଗ୍ନିରୀଲେନୋ ଗିରା ।	ସୁତା ପ୍ରତୀକମଜ୍ୟତେ ॥୩॥
ଘୃତେନାଗ୍ନିଃ ସମଜ୍ୟତେ ମଧୁପ୍ରତୀକ ଆହୁତଃ ।	ରୋଚମାନୋ ବିଭାବସୁଃ ॥୪॥
ଜରମାଶଃ ସମିଧ୍ୟସେ ଦେବେଭ୍ୟା ହବ୍ୟବାହନ ।	ତଂ ତ୍ୱା ହବନ୍ତ ମର୍ତ୍ୟାଃ ॥୫॥
ତଂ ମର୍ତ୍ତା ଅମର୍ତ୍ୟଂ ଘୃତେନାଗ୍ନିଂ ସପର୍ଯ୍ଯତ ।	ଅଦାଭ୍ୟଂ ଗୃହପତିମ୍ ॥୬॥
ଅଦାଭ୍ୟେନ ଶୋତିଷାଗ୍ନେ ରକ୍ଷସ୍ତ୍ୱଂ ଦହ ।	ଗୋପା ଋତସ୍ୟ ଦୀଦିହି ॥୭॥

ସ ତ୍ୱମଗ୍ନେ ପ୍ରତୀକେନ ପ୍ରତ୍ୟୋଷ ଯାତୁଧାନ୍ୟଃ ।
ତଂ ତ୍ୱା ଗୀର୍ତ୍ତରୁରୁକ୍ଷୟା ହବ୍ୟବାହଂ ସମୀଧିରେ ।

ଉରୁକ୍ଷୟେଷୁ ଦୀଦ୍ୟତ୍ ।।୮।।
ୟଜିଷ୍ୟଂ ମାନୁଷେ ଜନେ ।।୯।।

(୧୦।୧୧୯) ଋଷିଃ - ଲବରୁପାପନଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଇତି ବା ଇତି ମେ ମନୋ ଗାମଶ୍ଚ ସନ୍ନୟାମିତି ।
ପ୍ର ବାତାଇବ ଦୋଧତ ଉନ୍ନା ପୀତା ଅୟଂସତ ।
ଉନ୍ନା ପୀତା ଅୟଂସତ ରଥମଶ୍ୱାଇବାଶବଃ ।
ଉପ ମା ମତିରସ୍ଥିତ ବାଶ୍ରା ପୁତ୍ରମିବ ପ୍ରିୟମ୍ ।
ଅହଂ ତଷ୍ଟେବ ବନ୍ଧୁରଂ ପର୍ଯ୍ୟରାମି ହୃଦା ମତିମ୍ ।
ନହି ମେ ଅକ୍ଷିପଜନାକ୍ତାନ୍ତସୁଃ ପଞ୍ଚି କୃଷ୍ଣୟଃ ।
ନହି ମେ ରୋଦସୀ ଉଭେ ଅନ୍ୟଂ ପକ୍ଷଂ ଚନ ପ୍ରତି ।
ଅଭି ଦ୍ୟାଂ ମହିନା ଭୁବମଭୀମାଂ ପୃଥିବୀଂ ମହୀମ୍ ।
ହୃତ୍ତାହଂ ପୃଥିବୀମିମାଂ ନି ଦଧାନୀହ ବେହ ବା ।
ଓଷମିତ୍-ପୃଥିବୀମହଂ ଜଙ୍ଘନାନୀହ ବେହ ବା ।
ଦିବି ମେ ଅନ୍ୟଃ ପକ୍ଷୋଽଧୋ ଅନ୍ୟମରୀକୃଷମ୍ ।
ଅହମସ୍ମି ମହାମହୋଽଭିନଭ୍ୟମୁଦୀଷିତଃ ।
ଗୃହୋ ଯାମ୍ୟରଂକୃତୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ହବ୍ୟବାହନଃ ।

କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୧।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୨।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୩।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୪।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୫।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୬।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୭।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୮।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୯।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୧୦।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୧୧।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୧୨।।
କୁବିହ୍ରୋମସ୍ୟାପାମିତି ।।୧୩।।

।। ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ।।

। ଅଧଃ ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ ।
(ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗଃ ୧ - ୩୦)

(୧୦।୧୨୦) ଋଷିଃ - ବୃହଦିବଃ ଆଧର୍ବଣଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,   ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ତଦିଦାସ ଭୁବନେଷୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ଯତୋ ଜଞ୍ଜ ଉଗ୍ରସ୍ତେଷନ୍ମୃଗଃ ।
ସଦ୍ୟୋ ଜଞ୍ଜାନୋ ନି ରିଶାତି ଶତ୍ରୁନନ୍ତୁ ଯଂ ବିଶ୍ୱେ ମଦତ୍ୟୁମାଃ ॥୧॥
ବାବୃଧାନଃ ଶବସା ଭୂର୍ଯ୍ୟୋଜାଃ ଶତ୍ରୁର୍ଦାସାୟ ଭିୟସଂ ଦଧାତି ।
ଅବ୍ୟନଜ ବ୍ୟନଜ ସସ୍ମି ସଂ ତେ ନବଜ୍ଜ ପ୍ରଭୃତା ମଦେଷୁ ॥୨॥
ତ୍ୱେ କ୍ରତୁମପି ବୃଞ୍ଚନ୍ତି ବିଶ୍ୱେ ଦ୍ୱିର୍ଯଦେତେ ତ୍ରିର୍ଭବତ୍ୟୁମାଃ ।
ସ୍ୱାଦୋଃ ସ୍ୱାଦୀୟଃ ସ୍ୱାଦୁନା ସୃଜା ସମଦଃ ସୁ ମଧୁ ମଧୁନାଭି ଯୋଧୀଃ ॥୩॥
ଇତି ଚିଦ୍ଧି ତ୍ୱା ଧନା ଜୟନ୍ତଂ ମଦେମଦେ ଅନୁମଦନ୍ତି ବିପ୍ରାଃ ।
ଓଜୀୟୋ ଧୃଷ୍ଣୋ ଘ୍ନିରମା ତନୁଷ୍ଠ ମା ତ୍ୱା ଦଭନ୍ୟାତୁଧାନା ଦୁରେବାଃ ॥୪॥
ତ୍ୱୟା ବୟଂ ଶାଶଦ୍ୱହେ ରଶେଷୁ ପ୍ରପଶ୍ୟନ୍ତୋ ଯୁଧେନ୍ୟାନି ଭୂରି ।
ଚୋଦୟାମି ତ ଆୟୁଧା ବଚୋଭିଃ ସଂ ତେ ଶିଶାମି ବ୍ରହ୍ମଣା ବୟାଂସି ॥୫॥
ସୁଷେୟାଂ ପୁରୁବର୍ଯସମୃତ୍ୱମିନତମମାପ୍ୟମାପ୍ୟାନାମ୍ ।
ଆ ଦର୍ଷତେ ଶବସା ସପ୍ତ ଦାନୁନ୍ପ୍ର ସାକ୍ଷତେ ପ୍ରତିମାନାନି ଭୂରି ॥୬॥
ନି ତଦଧିଷ୍ଠେଃବରଂ ପରଂ ଚ ଯସ୍ମିନ୍ନାବିଧାବସା ଦୁରୋଶୋ ।
ଆ ମାତରା ପ୍ଲାପୟସେ ଜିଗତୁ ଅତ ଇନୋଷି କର୍ବରା ପୁରୁଶି ॥୭॥
ଇମା ବ୍ରହ୍ମ ବୃହଦିବୋ ବିବକ୍ତ୍ରୀନ୍ଦ୍ରାୟ ଶୂଷମଗ୍ରିୟଃ ସ୍ୱର୍ଷାଃ ।
ମହୋ ଗୋବ୍ରସ୍ୟ ଶୟତି ସ୍ୱରାଜୋ ଦୁରଶ୍ଵ ବିଶ୍ୱା ଅବୃଣୋଦପ ସ୍ୱାଃ ॥୮॥
ଏବା ମହାନ୍ ବୃହଦିବୋ ଅଧର୍ବାବୋଚସ୍ତ୍ୱାଂ ତନ୍ମମିନ୍ଦ୍ରମେବ ।
ସ୍ୱସାରୋ ମାତରିଭୂରୀରିପ୍ରା ହିନ୍ଦୁନ୍ତି ଚ ଶବସା ବର୍ଧୟନ୍ତି ଚ ॥୯॥

=====

(୧୦|୧୨୧) ଋଷିଃ - ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - କଃ (ପ୍ରଜାପତିଃ)

=====

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ରେ ଭୂତସ୍ୟ ଜାତଃ ପତିରେକ ଆସୀତ୍ ।
ସ ଦାଧାର ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାଂ କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୧॥
ୟ ଆତ୍ମଦା ବଲଦା ଯସ୍ୟ ବିଶ୍ବ ଉପାସତେ ପ୍ରଶିଷଂ ଯସ୍ୟ ଦେବାଃ ।
ୟସ୍ୟ ଛାୟାମୃତଂ ଯସ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁଃ କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୨॥
ୟଃ ପ୍ରାଣତୋ ନିମିଷତୋ ମହିତ୍ବୈକ ଇଦ୍ରାଜା ଜଗତୋ ବଭୂବ ।
ୟ ଇଶେ ଅସ୍ୟ ଦ୍ବିପଦଶ୍ଚତୁଷ୍ପଦଃ କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୩॥
ୟସ୍ୟେମେ ହିମବନ୍ତୋ ମହିତ୍ବା ଯସ୍ୟ ସମୁଦ୍ରଂ ରସୟା ସହାବୁଃ ।
ୟସ୍ୟେମାଃ ପ୍ରତିଶୋ ଯସ୍ୟ ବାହୁ କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୪॥
ୟେନ ଦ୍ୟୌରୁଗ୍ରା ପୃଥିବୀ ଚ ଦୃଲ୍ହା ଯେନ ସ୍ବଃ ସ୍ବଭିତଂ ଯେନ ନାକଃ ।
ୟୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ରଜସୋ ବିମାନଃ କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୫॥
ୟଂ କ୍ରନ୍ଦସୀ ଅବସା ତସ୍ତଭାନେ ଅଭୈକ୍ଷେତାଂ ମନସା ରେଜମାନେ ।
ୟତ୍ରାଧି ସୂର ଉଦିତୋ ବିଭାତି କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୬॥
ଆପୋ ହ ଯଦ୍ବହତୀର୍ବିଶ୍ବମାୟନ୍ ଗର୍ଭଂ ଦଧାନା ଜନୟନ୍ତୀରଗ୍ନିମ୍ ।
ତତୋ ଦେବାନାଂ ସମବର୍ତ୍ତତାସୁରେକଃ କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୭॥
ୟଶ୍ଚିଦାପୋ ମହିନା ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟନ୍ନସଂ ଦଧାନା ଜନୟନ୍ତୀର୍ଯଜ୍ଞମ୍ ।
ୟୋ ଦେବେଷ୍ପଧି ଦେବ ଏକ ଆସୀତ୍-କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୮॥
ମା ନୋ ହିଂସୀଜ୍ଞନିତା ଯଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଯୋ ବା ଦିବଂ ସତ୍ୟଧର୍ମା ଜଜାନ ।
ୟଶ୍ଚାପଶ୍ଚନ୍ନା ବୃହତୀର୍ଜଜାନ କର୍ତ୍ତ୍ବେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୯॥
ପ୍ରଜାପତେ ନ ତ୍ବଦେତାନ୍ୟନ୍ୟୋ ବିଶ୍ବା ଜାତାନି ପରି ତା ବଭୂବ ।
ୟତ୍-କାମାସ୍ତେ ଭୁଦୁମସ୍ତନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟୀଶାମ୍ ॥୧୦॥

=====

(୧୦|୧୨୨) ଋଷିଃ - ଚିତ୍ରମହାଃ ବାସିଷ୍ଠଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧, ୫, ଜଗତୀ ୨-୪, ୬-୮, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ବସୁଂ ନ ଚିତ୍ରମହସଂ ଗୃଣୀଷେ ବାମଂ ଶେବମତିଥିମଦ୍ବିଷେଣ୍ୟମ୍ ।
ସ ରାସତେ ଶୁରୁଧୋ ବିଶ୍ୱଧାୟସୋଽଗ୍ନିର୍ହୋତା ଗୃହପତିଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୧॥
ଭୃଷାଣୋ ଅଗ୍ନେ ପ୍ରତି ହର୍ଯ୍ୟ ମେ ବତୋ ବିଶ୍ୱାନି ବିଦ୍ୱାନ୍ ବୟୁନାନି ସୁକ୍ରତୋ ।
ଘୃତନିର୍ଷ୍ଟିଗୁହ୍ମଣେ ଗାତୁମେରୟ ତବ ଦେବା ଅଜନୟନ୍ନନ୍ତୁ ବ୍ରତମ୍ ॥୨॥
ସପ୍ତ ଧାମାନି ପରିୟନ୍ନମର୍ତ୍ୟୋ ଦାଶଭାଶୁଷେ ସୁକୃତେ ମାମହସ୍ତ ।
ସୁବୀରେଣ ରୟିଶାଗ୍ନେ ସ୍ୱାଭୁବା ଯସ୍ତ ଆନବ୍ ସମିଧା ତଂ ଭୃଷସ୍ତ ॥୩॥
ୟଜ୍ଞସ୍ୟ କେତୁଂ ପ୍ରଥମଂ ପୁରୋହିତଂ ହବିଷ୍ମନ୍ତ ଇଳତେ ସପ୍ତ ବାଜିନମ୍ ।
ଶୃଶ୍ମନ୍ତମଗ୍ନିଂ ଘୃତପୃଷ୍ଠମୁକ୍ଷଣଂ ପୃଣନ୍ତଂ ଦେବଂ ପୃଣତେ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୪॥
ତ୍ୱଂ ଦୂତଃ ପ୍ରଥମୋ ବରେଣ୍ୟଃ ସ ହୃୟମାନୋ ଅମୃତାୟ ମସ୍ତୁ ।
ତ୍ୱାଂ ମର୍ଜୟନ୍ ମରୁତୋ ଦାଶୁଷୋ ଗୃହେ ତ୍ୱାଂ ସ୍ତ୍ରୋମେଭିର୍ଭୃଗବୋ ବି ରୁରୁରୁଃ ॥୫॥
ଇଷଂ ଦୁହନ୍ତସୁଦୁଘାଂ ବିଶ୍ୱଧାୟସଂ ଯଜ୍ଞପ୍ରିୟେ ଯଜମାନାୟ ସୁକ୍ରତୋ ।
ଅଗ୍ନେ ଘୃତସ୍ତୁସ୍ତିରୃତାନି ଦୀଦ୍ୟଦ୍ୱର୍ତ୍ତୟଜ୍ଞଂ ପରିୟନ୍ତସୁକ୍ରତୃୟସେ ॥୬॥
ତ୍ୱାମିଦସ୍ୟା ଉଷସୋ ବ୍ୟଷ୍ଟିଷୁ ଦୂତଂ କୃଣ୍ୱାନା ଅୟଜନ୍ତ ମାନୁଷାଃ ।
ତ୍ୱାଂ ଦେବା ମହୟାୟାୟ ବାବୃଧୁରାଜ୍ୟମଗ୍ନେ ନିମୃଜନ୍ତୋ ଅଧ୍ୱରେ ॥୭॥
ନି ତ୍ୱା ବସିଷ୍ଠା ଅହନ୍ତ ବାଜିନଂ ଗୃଣନ୍ତୋ ଅଗ୍ନେ ବିଦଧେଷୁ ବେଧସଃ ।
ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଯଜମାନେଷୁ ଧାରୟ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥

=====

(୧୦|୧୨୩) ଋଷିଃ - ବେନଃ ଭାର୍ଗବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବେନଃ

=====

ଅୟଂ ବେନଶ୍ଳୋଦୟତ୍-ପୃଶ୍ନିଗର୍ଭା ଜ୍ୟୋତିର୍ଜରାୟୁ ରଜସୋ ବିମାନେ ।
ଇମମପାଂ ସଂଗମେ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଶିଶୁଂ ନ ବିପ୍ରା ମତିଭୀ ରିହନ୍ତି ॥୧॥
ସମୁଦ୍ରାଦୁର୍ମିମୁଦିୟର୍ତ୍ତି ବେନୋ ନଭୋଜାଃ ପୃଷ୍ଠଂ ହର୍ଯ୍ୟତସ୍ୟ ଦର୍ଶି ।
ଋତସ୍ୟ ସାନାବଧି ବିଷ୍ଟପି ଭ୍ରାବ୍ ସମାନଂ ଘ୍ନୋନିମଭ୍ୟନୁଷତ ବ୍ରାଃ ॥୨॥

ସମାନଂ ପୂର୍ବୀରତି ବାବଶାନାସ୍ତିଷ୍ଠନ୍ ବସୁସ୍ୟ ମାତରଃ ସନୀଳାଃ ।
 ଋତସ୍ୟ ସାନାବଧି ଚକ୍ରମାଣା ରିହତି ମଧ୍ୟୋ ଅମୃତସ୍ୟ ବାଣୀଃ ॥୩॥
 ଜାନନ୍ତୋ ରୂପମକୃପନ୍ତ ବିପ୍ରା ମୃଗସ୍ୟ ଘୋଷଂ ମହିଷସ୍ୟ ହି ଗୁନ୍ ।
 ଋତେନ ଯନ୍ତୋ ଅଧି ସିନ୍ଧୁମସ୍ତୁର୍ବିଦଦ୍-ଗନ୍ଧର୍ବୋ ଅମୃତାନି ନାମ ॥୪॥
 ଅୟୁରା ଜାରମୁପସିଷ୍ଠିୟାଣା ଯୋଷା ବିଭର୍ତ୍ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।
 ଚରତ୍-ପ୍ରିୟସ୍ୟ ଯୋନିଷୁ ପ୍ରିୟଃ ସଦ୍‌ସୀଦତ୍-ପକ୍ଷେ ହିରଣ୍ୟୟେ ସ ବେନଃ ॥୫॥
 ନାକେ ସୁପର୍ଣ୍ଣମୁପ ଯତ୍-ପତନ୍ତଂ ହୃଦା ବେନନ୍ତୋ ଅଭ୍ୟଚକ୍ଷତ ତ୍ୱା ।
 ହିରଣ୍ୟପକ୍ଷଂ ବରୁଣସ୍ୟ ଦୂତଂ ଯମସ୍ୟ ଯୋନୌ ଶକୁନଂ ଭୁରଶ୍ୟମ୍ ॥୬॥
 ଉର୍ଧ୍ୱୋ ଗନ୍ଧର୍ବୋ ଅଧି ନାକେ ଅସ୍ଥାତ୍-ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ଚିତ୍ରା ବିଭ୍ରଦସ୍ୟାୟୁଧାନି ।
 ବସାନୋ ଅତ୍-କଂ ସୁରଭିଂ ଦୃଶେ କଂ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ନାମ ଜନତ ପ୍ରିୟାଣି ॥୭॥
 ଦ୍ରଘଃ ସମୁଦ୍ରମତି ଯଜ୍ଞିଗାତି ପଶ୍ୟନ୍ ଗୃଧ୍ରସ୍ୟ ଚକ୍ଷସା ବିଧର୍ମନ୍ ।
 ଭାନୁଃ ଶୁକ୍ରେଣ ଶୋଚିଷା ଚକାନସ୍ତୃତୀୟେ ଚକ୍ରେ ରଜସି ପ୍ରିୟାଣି ॥୮॥

(୧୦।୧୨୪) ଋଷିଃ - ଅଗ୍ନିବରୁଣସୋମାଃ ୧, ୫-୯, ଅଗ୍ନିଃ ୨-୪, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧-୭, ୮-୯, ଜଗତୀ ୭,
 ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ ୧, ଅଗ୍ନୈରତ୍ତା ୨-୪, ବରୁଣଃ ୫, ୭-୮, ସୋମଃ ୬, ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୯

ଇମଂ ନୋ ଅଗ୍ନ ଉପ ଯଜ୍ଞମେହି ପଞ୍ଚୟାମଂ ତ୍ରିବୃତଂ ସପ୍ତତନ୍ତୁମ୍ ।
 ଅସୋ ହବ୍ୟବାଲୁତ ନଃ ପୁରୋଗା ଜ୍ୟୋଗେବ ଦୀର୍ଘଂ ତମ ଆଶୟିଷ୍ୟାଃ ॥୧॥
 ଅଦେବାଦେବଃ ପ୍ରଚତା ଗୁହା ଯନ୍ ପ୍ରପଶ୍ୟମାନୋ ଅମୃତଦୃମେମି ।
 ଶିବଂ ଯସ୍ତନ୍ତମଶିବୋ ଜହାମି ସ୍ୱାସ୍ରାଧ୍ୟାଦରଣୀଂ ନାଭିମେମି ॥୨॥
 ପଶ୍ୟନ୍ନନ୍ୟସ୍ୟା ଅତିଥିଂ ବୟାୟା ଋତସ୍ୟ ଧାମ ବି ମିମେ ପୁରୁଣି ।
 ଶଂସାମି ପିତ୍ରେ ଅସୁରାୟ ଶେବମୟଜ୍ଞିୟାଦ୍ୟଜ୍ଞିୟଂ ଭାଗମେମି ॥୩॥
 ବହୁଃ ସମା ଅକରମନ୍ତରସ୍ଥିନ୍ନିନ୍ଦ୍ରଂ ବୃଣାନଃ ପିତରଂ ଜହାମି ।
 ଅଗ୍ନିଃ ସୋମୋ ବରୁଣସ୍ତେ ଚ୍ୟବନ୍ତେ ପର୍ଯ୍ୟବଦ୍ରାଷ୍ଟୁଂ ତଦବାମ୍ୟାୟନ୍ ॥୪॥
 ନିର୍ମାୟା ଉ ତ୍ୟେ ଅସୁରା ଅଭୁବନ୍ ତ୍ୱଂ ଚ ମା ବରୁଣ କାମୟାସେ ।
 ଋତେନ ରାଜନ୍ନନ୍ତଂ ବିବିଜ୍ଞନ୍ ମମ ରାଷ୍ଟ୍ରସ୍ୟାଧିପତ୍ୟମେହି ॥୫॥

ଇଦଂ ସ୍ଵରିଦମିଦାସ ବାମମୟଂ ପ୍ରକାଶ ଉର୍ବହ୍ନରିକ୍ଷମ୍ ।
 ହନାବ ବୃତ୍ରଂ ନିରେହି ସୋମ ହବିଷ୍ଠା ସହଂ ହବିଷା ଯଜାମ ॥୭॥
 କବିଃ କବିତ୍ଵା ଦିବି ରୂପମାସଜଦପ୍ରଭୃତୀ ବରୁଣୋ ନିରପଃ ସୃଜତ୍ ।
 କ୍ଷେମଂ କୃଣ୍ଠାନା ଜନୟୋ ନ ସିନ୍ଧବସ୍ତା ଅସ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣଂ ଶୁଚୟୋ ଭରିଭ୍ରତି ॥୮॥
 ତା ଅସ୍ୟ ଜ୍ୟେଷ୍ଠମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ସଚକ୍ରେ ତା ଇମା କ୍ଷେତି ସ୍ଵଧୟା ମଦନ୍ତୀଃ ।
 ତା ଇଂ ବିଶୋ ନ ରାଜାନଂ ବୃଣାନା ବୀଭସୁବୋ ଅପ ବୃତ୍ରାଦତିଷ୍ଠନ୍ ॥୯॥
 ବୀଭସୁନାଂ ସୟୁଜଂ ହଂସମାହୁରପାଂ ଦିବ୍ୟାନାଂ ସଖ୍ୟେ ଚରନ୍ତମ୍ ।
 ଅନୁଷ୍ଠୁଭମନୁ ଚର୍ଚ୍ଚର୍ଯ୍ୟମାଶମିନ୍ତଂ ନି ଚିକ୍ଵ୍ୟଃ କବୟୋ ମନୀଷା ॥୧୦॥

(୧୦।୧୨୫) ରକ୍ଷିଃ - ବାକ୍ ଆମୃଣୀ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧, ୩-୮, ଜଗତୀ ୨, ଦେବତା - ଆତ୍ମା

ଅହଂ ରୁଦ୍ରେଭିର୍ବସୁଭିଷ୍ଠରାମ୍ୟହମାଦିତ୍ୟୈରୁତ ବିଶ୍ଵଦେବୈଃ ।
 ଅହଂ ମିତ୍ରାବରୁଣୋଭା ବିଭର୍ମ୍ୟହମିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଅହମଶ୍ଵିନୋଭା ॥୧॥
 ଅହଂ ସୋମମାହନସଂ ବିଭର୍ମ୍ୟହଂ ଦୃଷ୍ଟାରମୁତ ପୁଷ୍ଟାଂ ଭଗମ୍ ।
 ଅହଂ ଦଧାମି ଦ୍ରବିଣଂ ହବିଷ୍ଠତେ ସୁପ୍ରାବ୍ୟେ ଯଜମାନାୟ ସୁନ୍ଦତେ ॥୨॥
 ଅହଂ ରାଷ୍ଟ୍ରୀ ସଂଗମନୀ ବସୁନାଂ ଚିକିତୁଷୀ ପ୍ରଥମା ଯଜ୍ଞିୟାନାମ୍ ।
 ତାଂ ମା ଦେବା ବ୍ୟଦଧୁଃ ପୁରୁତ୍ରା ଭୁରିହ୍ମାତ୍ରାଂ ଭୂର୍ଯ୍ୟାବେଶୟନ୍ତୀମ୍ ॥୩॥
 ମୟା ସୋ ଅନୁମତି ଯୋ ବିପଶ୍ୟତି ଯଃ ପ୍ରାଶିତି ଯ ଇଂ ଶୃଣୋତୁ୍ୟକ୍ତମ୍ ।
 ଅମନ୍ତବୋ ମାଂ ତ ଉପ କ୍ଷିୟନ୍ତି ଶୁପି ଶୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧିବଂ ତେ ବଦାମି ॥୪॥
 ଅହମେବ ସ୍ଵୟମିଦଂ ବଦାମି ଭୁଷ୍ଠଂ ଦେବେଭିରୁତ ମାନୁଷେଭିଃ ।
 ଯଂ କାମୟେ ତଂତମୁଗ୍ରଂ କୃଣୋମି ତଂ ବ୍ରହ୍ମାଣଂ ତମୃଷିଂ ତଂ ସୁମେଧାମ୍ ॥୫॥
 ଅହଂ ରୁଦ୍ରାୟ ଧନୁରା ତନୋମି ବ୍ରହ୍ମଦ୍ଵିଷେ ଶରବେ ହନ୍ତବା ଭ ।
 ଅହଂ ଜନାୟ ସମଦଂ କୃଣୋମ୍ୟହଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଆ ବିବେଶ ॥୬॥
 ଅହଂ ସୁବେ ପିତରମସ୍ୟ ମୂର୍ଧନ୍ନମ ଯୋନିରପ୍-ସ୍ଵକ୍ତଃ ସମୁଦ୍ରେ ।
 ତତୋ ବି ତିଷ୍ଠେ ଭୁବନାନୁ ବିଶ୍ଵୋତାମ୍ ଦ୍ୟାଂ ବର୍ଣ୍ଣଗୋପ ସ୍ଵଶାମି ॥୭॥
 ଅହମେବ ବାତ-ଇବ ପ୍ର ବାମ୍ୟାରଭମାଶା ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ।
 ପରୋ ଦିବା ପର ଏନା ପୃଥିବ୍ୟୈତାବତୀ ମହିନା ସଂ ବଭୂବ ॥୮॥

=====

(୧୦।୧୨୭) ଋଷିଃ - ଅଂହୋମୁକ୍ ବାମଦେବଃ, କୁଲ୍ଲବର୍ହିଷଃ ଶୈଲୁଷଃ ଙ୍ମା,

ଛନ୍ଦଃ - ଉପରିଷ୍ଟାଦ୍-ବୃହତୀ ୧-୭, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୮, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

=====

ନ ତମଂହୋ ନ ଦୁରିତଂ ଦେବାସୋ ଅଷ୍ଟ ମର୍ତ୍ୟମ୍ ।
ସଜୋଷସୋ ଯମର୍ଯମା ମିତ୍ରୋ ନୟନ୍ତି ବରୁଣୋ ଅତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୧॥
ତଦ୍ଧି ବୟଂ ବୃଣୀମହେ ବରୁଣ ମିତ୍ରାର୍ଯମନ୍ ।
ୟେନା ନିରଂହସୋ ଯୁୟଂ ପାଥ ନେଥା ତ ମର୍ତ୍ୟମତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୨॥
ତେ ନୁନଂ ନୋଽୟମୂତୟେ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯମା ।
ନୟିଷ୍ଠା ଉ ନୋ ନେଷଣି ପର୍ଷଷ୍ଠା ଉ ନଃ ପର୍ଷଣ୍ୟତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୩॥
ଯୁୟଂ ବିଶ୍ୱଂ ପରି ପାଥ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯମା ।
ଯୁଷ୍ମାକଂ ଶର୍ମଣି ପ୍ରିୟେ ସ୍ୟାମ ସୁପ୍ରଣୀତୟୋଽତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୪॥
ଆଦିତ୍ୟାସୋ ଅତି ପ୍ରିୟୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯମା ।
ଉଗ୍ରଂ ମରୁଦ୍-ଭୀ ରୁଦ୍ରଂ ଦୁବେମେନ୍ଦ୍ରମଗ୍ନିଂ ସ୍ୱସ୍ତୟୋଽତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୫॥
ନେତାର ଉ ଷୁ ଶସ୍ତ୍ରିରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯମା ।
ଅତି ବିଶ୍ୱାନି ଦୁରିତା ରାଜାନଶ୍ଚର୍ଷଣୀନାମତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୬॥
ଶୁନମସ୍ତୁଭ୍ୟମୂତୟେ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯମା ।
ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞନ୍ତୁ ସପ୍ରଥ ଆଦିତ୍ୟାସୋ ଯଦୀମହେ ଅତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୭॥
ୟଥା ହ ତ୍ୟଦ୍ୱସବୋ ଗୌର୍ଯଂ ଚିତ୍-ପଦି ଷିତାମମୁଞ୍ଚିତା ଯଜତ୍ରାଃ ।
ଏବୋ ଷ୍ପସ୍ମନ୍ମୁଞ୍ଚିତା ବ୍ୟଂହଃ ପ୍ର ତାର୍ଯଗ୍ନେ ପ୍ରତରଂ ନ ଆୟୁଃ ॥୮॥

=====

(୧୦।୧୨୭) ଋଷିଃ - କୁଶିକଃ ସୌଭରଃ, ରାତ୍ରିଃ ଭାରଦ୍ୱାଜୀ ଙ୍ମା, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ରାତ୍ରିଃ

=====

ରାତ୍ରୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟଦାୟତୀ ପୁରୁତ୍ରା ଦେବ୍ୟକ୍ଷଭିଃ ।	ବିଶ୍ୱା ଅଧି ଶ୍ରିୟୋଽଧିତ ॥୧॥
ଓର୍ବପ୍ରା ଅମର୍ତ୍ୟା ନିବତୋ ଦେବୁ୍ୟଦୃତଃ ।	ଜ୍ୟୋତିଷା ବାଧତେ ତମଃ ॥୨॥
ନିରୁ ସ୍ୱସାରମସ୍ତୁତୋଷସଂ ଦେବ୍ୟାୟତୀ ।	ଅପେଦୁ ହାସତେ ତମଃ ॥୩॥

ସା ନୋ ଅଦ୍ୟ ଯୁସ୍ୟା ବୟଂ ନି ତେ ଯାମନ୍ନବିଷ୍ଣୁହି ।	ବୃକ୍ଷେ ନ ବସତିଂ ବୟଃ ॥୪॥
ନି ଗ୍ରାମାସୋ ଅବିକ୍ଷତ ନି ପଦ୍ମକ୍ତୋ ନି ପକ୍ଷିଣଃ ।	ନି ଶ୍ୟେନାସକ୍ତିଦର୍ପିନଃ ॥୫॥
ୟାବୟା ବୃକ୍ୟଂ ବୃକଂ ଯୁବୟ ସ୍ତେନମୂର୍ଖ୍ୟେ ।	ଅଥା ନଃ ସୁତରା ଭବ ॥୬॥
ଉପ ମା ପେପିଶଉମଃ କୃଷ୍ଣଂ ବ୍ୟକ୍ରମସ୍ଥିତ ।	ଉଷ ରଶେବ ଯାତୟ ॥୭॥
ଉପ ତେ ଗା ଇବାକରଂ ବୃଣୀଷ୍ଠ ଦୁହିତର୍ଦିବଃ ।	ରାତ୍ରି ସ୍ତୋମଂ ନ ଜିଗ୍ମ୍ୟଷେ ॥୮॥

=====

(୧୦।୧୨୮) ରକ୍ଷିଃ - ବିହବ୍ୟଃ ଆଜିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୮, ଜଗତୀ ୯, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

=====

ମମାଗ୍ନେ ବର୍ଚ୍ଚୋ ବିହବେଷ୍ଠସ୍ତୁ ବୟଂ ଦୈକ୍ଷାନାସ୍ତନ୍ତଂ ପୁଷେମ ।
ମହ୍ୟଂ ନମନ୍ତାଂ ପ୍ରଦିଶକ୍ତପ୍ରସ୍ତୁୟାଧ୍ୟକ୍ଷେଣ ପୃତନା ଜୟେମ ॥୧॥
ମମ ଦେବା ବିହବେ ସନ୍ତୁ ସର୍ବ ଇନ୍ଦ୍ରବକ୍ତୋ ମରୁତୋ ବିଷ୍ଣୁରଗ୍ନିଃ ।
ମମାନ୍ତରିକ୍ଷମୁରୁଲୋକମସ୍ତୁ ମହ୍ୟଂ ବାତଃ ପବତାଂ କାମେ ଅସ୍ଥିନ୍ ॥୨॥
ମୟି ଦେବା ଦ୍ରବିଶମା ଯଜନ୍ତାଂ ମୟାଶୀରସୁ ମୟି ଦେବହୃତିଃ ।
ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରୋ ବନ୍ଧୁଷନ୍ତ ପୂର୍ବେରିକ୍ଷାଃ ସ୍ୟାମ ତନ୍ମା ସୁବୀରାଃ ॥୩॥
ମହ୍ୟଂ ଯଜନ୍ତୁ ମମ ଯାନି ହବ୍ୟାକୃତିଃ ସତ୍ୟା ମନସୋ ମେ ଅସୁ ।
ଏନୋ ମା ନି ଗାଂ କତମଜନାହଂ ବିଶ୍ଵେ ଦେବାସୋ ଅଧି ବୋଚତା ନଃ ॥୪॥
ଦେବୀଃ ଷଲୁର୍ବୀରୁରୁ ନଃ କୃଣୋତ ବିଶ୍ଵେ ଦେବାସ ଇହ ବୀରୟଧୁମ୍ ।
ମା ହାସ୍ତାହି ପ୍ରଜୟା ମା ତନୁଭିର୍ମା ରଧାମ ଦ୍ଵିଷତେ ସୋମ ରାଜନ୍ ॥୫॥
ଅଗ୍ନେ ମନ୍ତ୍ର୍ୟଂ ପ୍ରତିନୁଦନ୍ ପରେଷାମଦବ୍-ଧୋ ଗୋପାଃ ପରି ପାହି ନସ୍ତୁମ୍ ।
ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜୋ ଯଜ୍ଞ ନିଗୁତଃ ପୁନସ୍ତେମୈଷାଂ ତିଉଂ ପ୍ରବୁଧାଂ ବି ନେଶତ୍ ॥୬॥
ଧାତା ଧାତୃଣାଂ ଭୁବନସ୍ୟ ଯସ୍ଵତିର୍ଦେବଂ ତ୍ରାତାରମତିମାତିଷାହମ୍ ।
ଇମଂ ଯଜ୍ଞମଗ୍ନିନୋଭା ବୃହସ୍ପତିର୍ଦେବାଃ ପାନ୍ତୁ ଯଜମାନଂ ନ୍ୟର୍ଥାତ୍ ॥୭॥
ଉରୁବ୍ୟତା ନୋ ମହିଷଃ ଶର୍ମ ଯଂସଦସ୍ଥିନ୍ ହବେ ପୁରୁହୃତଃ ପୁରୁଷୁଃ ।
ସ ନଃ ପ୍ରଜାୟୈ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ମୃଳୟେନ୍ନ ମା ନୋ ରୀରିଷୋ ମା ପରା ଦାଃ ॥୮॥
ୟେ ନଃ ସପତ୍ନା ଅପ ତେ ଭବନ୍ତିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାମବ ବାଧାମହେ ତାନ୍ ।
ବସବୋ ରୁଦ୍ରା ଆଦିତ୍ୟା ଉପରିୟୁଶଂ ମୋଗ୍ରଂ ତେଭାରମଧିରାଜମକ୍ରନ୍ ॥୯॥

=====

(୧୦|୧୨୯) ଋଷିଃ - ପରମେଷ୍ଠି ପ୍ରଜାପତିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଭାବବୃତ୍ତମ୍

=====

ନାସଦାସୀନୋ ସଦାସୀଉଦାନୀଂ ନାସୀଦ୍ରଜୋ ନୋ ବ୍ୟୋମା ପରୋ ଯୁତ୍ ।
କିମାବରୀବଃ କୁହ କସ୍ୟ ଶର୍ମନ୍ନମ୍ନଃ କିମାସୀଦ୍-ଗହନଂ ଗଭୀରମ୍ ॥୧॥
ନ ମୃତ୍ୟୁରାସୀଦମୃତଂ ନ ତର୍ହି ନ ରାତ୍ରୀଂ ଅହ ଆସୀଦ୍-ପ୍ରକେତଃ ।
ଆନୀଦବାତଂ ସ୍ୱଧୟା ତଦେକଂ ତସ୍ମାଜ୍ଜାନ୍ୟନ୍ ପରଃ କିଂ ତନାସ ॥୨॥
ତମ ଆସୀଉମସା ଗୁଲ୍ଲହମଗ୍ରେଃପ୍ରକେତଂ ସଲିଲଂ ସର୍ବମା ଇଦମ୍ ।
ତୁଚ୍ଛ୍ୟେନାଭୃପିହିତଂ ଯଦାସୀଉପସସ୍ତନ୍ନହିନାଜାୟତୈକମ୍ ॥୩॥
କାମସ୍ତଦଗ୍ରେ ସମବର୍ତ୍ତତାପି ମନସୋ ରେତଃ ପ୍ରଥମଂ ଯଦାସୀତ୍ ।
ସତୋ ବନ୍ଧୁମସତି ନିରବିନ୍ଦନ୍ ହୃଦି ପ୍ରତୀକ୍ଷ୍ୟା କବୟୋ ମନୀଷା ॥୪॥
ତିରଶ୍ଚାନୋ ବିତତୋ ରଶ୍ମିରେଷାମଧଃ ସ୍ଥିଦାସୀନାଦୁପରି ସ୍ଥିଦାସୀନାତ୍ ।
ରେତୋଧା ଆସନ୍ନହିମାନ ଆସନ୍ନସ୍ୱଧା ଅବସ୍ତାତ୍-ପ୍ରୟତିଃ ପରସ୍ତାତ୍ ॥୫॥
କୋ ଅଜା ବେଦ କ ଇହ ପ୍ର ବୋଚତ୍-କୁତ ଆଜାତା କୁତ ଇୟଂ ବିସ୍ତୃଷ୍ଟିଃ ।
ଅର୍ବାଗ୍-ଦେବା ଅସ୍ୟ ବିସର୍ଜନେନାଥା କୋ ବେଦ ଯୁତ ଆବଭୁବ ॥୬॥
ଇୟଂ ବିସ୍ତୃଷ୍ଟିର୍ଯୁତ ଆବଭୁବ ଯୁଦି ବା ଦଧେ ଯୁଦି ବା ନ ।
ୟୋ ଅସ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ତସୋ ଅଜ୍ଞଂ ବେଦ ଯୁଦି ବା ନ ବେଦ ॥୭॥

=====

(୧୦|୧୩୦) ଋଷିଃ - ଯଜ୍ଞଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧, ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୨-୭, ଦେବତା - ଭାବବୃତ୍ତମ୍

=====

ୟୋ ଯଜ୍ଞୋ ବିଶ୍ୱତସ୍ତନ୍ନୁଭିସ୍ତୁତ ଏକଶତଂ ଦେବକର୍ମେଭିରାୟତଃ ।
ଇମେ ବୟନ୍ତି ପିତରୋ ଯୁ ଆୟୟୁଃ ପ୍ର ବୟାପ ବୟେତ୍ୟାସତେ ତତେ ॥୧॥
ପୁମ୍ନାଁ ଏନଂ ତନୁତ ଉତ୍-କୃଣଞ୍ଜି ପୁମାନ୍ନି ତତ୍ତ୍ୱେ ଅଧି ନାକେ ଅସ୍ମିନ୍ ।
ଇମେ ମୟୂଗା ଉପ ସେଦୁରୁ ସଦଃ ସାମାନି ଚକ୍ରୁସ୍ତସରାଣ୍ୟୋତବେ ॥୨॥
କାସୀତ୍-ପ୍ରମା ପ୍ରତିମା କିଂ ନିଦାନମାଜ୍ୟଂ କିମାସୀତ୍-ପରିଧିଃ କ ଆସୀତ୍ ।
ଛନ୍ଦଃ କିମାସୀତ୍-ପ୍ର-ଉଗଂ କିମୁକ୍ଥଂ ଯଦେବା ଦେବମୟଜନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱେ ॥୩॥

ଅଗ୍ନେର୍ଗାୟତ୍ରୀଭବତ୍ ସୟୁଗ୍ମୋଷ୍ଠିହୟା ସବିତା ସଂ ବଭୂବ ।
 ଅନୁଷ୍ଠୁଭା ସୋମ ଉକ୍-ଧୈର୍ମହସ୍ତାନ୍ ବୃହସ୍ପତେର୍ବୃହତୀ ବାଚମାବତ୍ ॥୪॥
 ବିରାଶ୍ନିତ୍ରାବରୁଣୟୋରଭିଶ୍ରୀରିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ତ୍ରିଷ୍ଟୁବିହ ଭାଗୋ ଅହଃ ।
 ବିଶ୍ୱାନ୍ ଦେବାଞ୍ଜିଗତ୍ୟା ବିବେଶ ତେନ ଚାକ୍-ଲ୍-ପ୍ର ଋଷୟୋ ମନୁଷ୍ୟାଃ ॥୫॥
 ଚାକ୍-ଲ୍-ପ୍ରେ ତେନ ଋଷୟୋ ମନୁଷ୍ୟା ଯୁଞ୍ଜେ ଜାତେ ପିତରୋ ନଃ ପୁରାଣେ ।
 ପଶ୍ୟନ୍ ମନ୍ୟେ ମନସା ଚକ୍ଷସା ତାନ୍ ଯ ଇମଂ ଯୁଞ୍ଜିମୟଜନ୍ତୁ ପୂର୍ବେ ॥୬॥
 ସହସ୍ରୋମାଃ ସହଛନ୍ଦସ ଆବୃତଃ ସହପ୍ରମା ଋଷୟଃ ସପ୍ତ ଦୈବ୍ୟାଃ ।
 ପୂର୍ବେଷାଂ ପଞ୍ଚାମନୁଦୃଶ୍ୟ ଧୀରା ଅନ୍ତାଲେଭିରେ ରଥେ୍ୟା ନ ରଶ୍ମୀନ୍ ॥୭॥

(୧୦।୧୩୧) ଋଷିଃ - ସୁକୀର୍ତ୍ତିଃ କାକ୍ଷୀବତଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୩, ୫-୭, ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ ୪,
 ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧-୩, ୬-୭, ଅଗ୍ନିନୌ ୪-୫

ଅପ ପ୍ରାଚ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଁ ଅମିତ୍ରାନପାପାତୋ ଅଭିଭୂତେ ନୁଦସ୍ତୁ ।
 ଅପୋଦୀତୋ ଅପ ଶୁରାଧରାତ ଉରୌ ଯଥା ତବ ଶର୍ମନ୍ ମଦେମ ॥୧॥
 କୁବିଦଙ୍ଗ ଯବମନ୍ତୋ ଯବଂ ଚିଦ୍ୟଥା ଦାନ୍ତ୍ୟନୁପୂର୍ବଂ ବିୟୁୟ ।
 ଇହେହୈଷାଂ କୃଣୁହି ଭୋଜନାନି ଯେ ବର୍ହିଷୋ ନମୋବୃକ୍ତିଂ ନ ଜଗୁଃ ॥୨॥
 ନହି ସ୍ତୂର୍ଯ୍ଯୁଥା ଯାତମସ୍ତ୍ରି ନୋତ ଶ୍ରବୋ ବିବିଦେ ସଂଗମେଷୁ ।
 ଗବ୍ୟନ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସଖ୍ୟାୟ ବିପ୍ରା ଅଶ୍ୱାୟନ୍ତୋ ବୃଷଣଂ ବାଜୟନ୍ତଃ ॥୩॥
 ଯୁବଂ ସୁରାମମଶ୍ୱିନା ନମୁଚାବାସୁରେ ସତା । ବିପିପାନା ଶୁଭସ୍ତତୀ ଇନ୍ଦ୍ରଂ କର୍ମସ୍ତାବତମ୍ ॥୪॥
 ପୁତ୍ରମିବ ପିତରାବଶ୍ୱିନୋଭେନ୍ଦ୍ରାବଧୁଃ କାବ୍ୟୈର୍ଦଂସନାଭିଃ ।
 ଯସ୍ତୁରାମଂ ବ୍ୟପିବଃ ଶତୀଭିଃ ସରସ୍ତତୀ ତ୍ୱା ମଘବନ୍ନଭିଷ୍ଟକ୍ ॥୫॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ୱର୍ବା ଅବୋଭିଃ ସୁମୃଳୀକୋ ଭବତୁ ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
 ବାଧତାଂ ଦୈଷୋ ଅଭୟଂ କୃଣୋତୁ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପତୟଃ ସ୍ୟାମ ॥୬॥
 ତସ୍ୟ ବୟଂ ସୁମତୌ ଯୁଞ୍ଜିୟସ୍ୟାପି ଭଦ୍ରେ ସୌମନସେ ସ୍ୟାମ ।
 ସ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ୱର୍ବା ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ତେ ଆରାଜିଦ୍ ଦୈଷଃ ସନୁତର୍ଯ୍ୟୁୟୋତୁ ॥୭॥

=====

(୧୦|୧୩୨) ଋଷିଃ - ଶକପୁତଃ ନାର୍ମେଧଃ, ଛନ୍ଦଃ - ନ୍ୟଙ୍କସାରିଣୀ ୧, ପ୍ରସ୍ତାରପଞ୍ଜିଃ ୨, ୬,
ବିରାଡ୍ରାପା ୩-୫, ମହାସତୋବୃହତୀ ୭, ଦେବତା - ଦ୍ୟୁତୁମ୍ୟଶ୍ବିନଃ ୧, ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ୨-୭

=====

ଇଜାନମିଦ୍ ଦ୍ୟୌର୍ଗୁର୍ତ୍ତାବସୁରୀଜାନଂ ଭୂମିରଭି ପ୍ରଭୁଷଣି ।
ଇଜାନଂ ଦେବାବଶ୍ବିନାବଭି ସୁମ୍ନୈରବଧତାମ୍ ॥୧॥
ତା ବାଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଧାରୟତ୍ସିତୀ ସୁଷୁମ୍ନେଷିତତ୍ତତା ଯଜାମସି ।
ଯୁବୋଃ କ୍ରାଶାୟ ସଖ୍ୟୈରଭି ଷ୍ୟାମ ରକ୍ଷସଃ ॥୨॥
ଅଧା ତିନ୍ନୁ ଯଜିଧିଷାମହେ ବାମଭି ପ୍ରିୟଂ ରେକ୍ଷଃ ପତ୍ୟମାନଃ ।
ଦଦ୍ମା ବା ଯତ୍-ପୁଷ୍ୟତି ରେକ୍ଷଃ ସମ୍ଭାରନ୍ନକିରସ୍ୟ ମଘାନି ॥୩॥
ଅସାବନୋଽ ଅସୁର ସୁୟତ ଦ୍ୟୌସ୍ତଂ ବିଶ୍ବେଷାଂ ବରୁଣାସି ରାଜା ।
ମୂର୍ଧା ରଥସ୍ୟ ଚାକନ୍ତୈତାବତୈନସାନ୍ତକଧୁକ୍ ॥୪॥
ଅସ୍ଥିତ୍ସ୍ବେତଜ୍ଜକପୁତ ଏନୋ ହିତେ ମିତ୍ରେ ନିଗତାନ୍ ହନ୍ତି ବୀରାନ୍ ।
ଅବୋର୍ବା ଯଜାତନୁଷ୍ପବଃ ପ୍ରିୟାସୁ ଯଜ୍ଞିୟାସ୍ବର୍ବା ॥୫॥
ଯୁବୋର୍ହି ମାତାଦିତିର୍ବିଚେତସା ଦ୍ୟୌର୍ନ ଭୂମିଃ ପୟସା ପୁପୁତନି ।
ଅବ ପ୍ରିୟା ଦିଦିଷ୍ଟନ ସୁରୋ ନିନିକ୍ତ ରଶ୍ମିଭିଃ ॥୬॥
ଯୁବଂ ହ୍ୟପ୍ନରାଜାବସୀଦତଂ ତିଷ୍ଠଦ୍ରଥଂ ନ ଧୂର୍ଷଦଂ ବନର୍ଷଦମ୍ ।
ତା ନଃ କଶ୍ଚକୟନ୍ତୀର୍ନୃମେଧସ୍ତତ୍ରେ ଅଂହସଃ ସୁମେଧସ୍ତତ୍ରେ ଅଂହସଃ ॥୭॥

=====

(୧୦|୧୩୩) ଋଷିଃ - ସୁଦାଃ ପୈଜବନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଶକ୍ବରୀ ୧-୩, ମହାପଞ୍ଜିଃ ୪-୬, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୭,
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ପ୍ରୋ ଷ୍ବସ୍ତୈ ପୁରୋରଥମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଶୁଷମର୍ଚତ ।
ଅଭୀକେ ତିଦୁ ଲୋକକୃତ୍ସଂଗେ ସମସ୍ତୁ ବୃତ୍ରହାସ୍ତ୍ରାକଂ ବୋଧି ଚୋଦିତା
ନଭନ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୧॥

ତ୍ୱଂ ସିନ୍ଧୁରବାସୁଜୋଃଧରାଚୋ ଅହନୁହିମ୍ ।
 ଅଶତୁରିନ୍ଦ୍ର ଜଞ୍ଜିଷେ ବିଶ୍ୱଂ ପୁଷ୍ୟସି ବାୟଂ ତଂ ତ୍ୱା ପରି ସ୍ପୃଜାମହେ
 ନଭକ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୨॥
 ବି ସୁ ବିଶ୍ୱା ଅରାତୟୋଃୟୋ ନଶକ୍ତ ନୋ ଧିୟଃ ।
 ଅସ୍ତ୍ରାସି ଶତ୍ରବେ ବଧଂ ଯୋ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଜିଘାଂସତି ଯା ତେ ରାତିର୍ଦଦିର୍ବସୁ
 ନଭକ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୩॥
 ଯୋ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାଭିତୋ ଜନୋ ବୃକାୟୁରାଦିଦେଶତି ।
 ଅଧିୟଦଂ ତମାଁ କୃଧି ବିବାଧୋ ଅସି ସାସହିର୍ନଭକ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୪॥
 ଯୋ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାଭିଦାସତି ସନାଭିର୍ଯଶ୍ଚ ନିଷ୍ଟ୍ୟଃ ।
 ଅବ ତସ୍ୟ ବଲଂ ତିର ମହୀବ ଦ୍ୟୌରଧ ତ୍ୱନା ନଭକ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୫॥
 ବୟମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱାୟବଃ ସଖିତ୍ୱମା ରଭାମହେ ।
 ଋତସ୍ୟ ନଃ ପଥା ନୟାତି ବିଶ୍ୱାନି ଦୁରିତା ନଭକ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୬॥
 ଅସ୍ତ୍ରଭ୍ୟଂ ସୁ ତୁମିନ୍ଦ୍ର ତାଂ ଶିକ୍ଷ ଯା ଦୋହତେ ପ୍ରତି ବରଂ ଜରିତ୍ରେ ।
 ଅଛିଦ୍ରୋଧ୍ୱା ପୀପୟଦ୍ୟଥା ନଃ ସହସ୍ରଧାରା ପୟସା ମହୀ ଗୌଃ ॥୭॥

(୧୦।୧୩୪) ଋଷିଃ - ଯୌବନାଶ୍ୱଃ ମାନ୍ଦାତା ୧-୫, ଗୋଧା ଋଷିକା ୬-୭, ଛନ୍ଦଃ - ମହାପଞ୍ଜିଃ ୧-୭,
 ପଞ୍ଜିଃ ୭, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଉଭେ ଯୁଦିନ୍ଦ୍ର ରୋଦସୀ ଆପପ୍ରାଥୋଷା ଇବ ।
 ମହାକ୍ତଂ ତ୍ୱା ମହୀନାଂ ସମ୍ରାଜଂ ଚର୍ଷଣୀନାଂ ଦେବୀ ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନଦ୍-ଭଦ୍ରା ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନତ୍ ॥୧॥
 ଅବ ସୁ ଦୁର୍ହଶାୟତୋ ମର୍ତ୍ତସ୍ୟ ତନୁହି ସ୍ଥିରମ୍ ।
 ଅଧିୟଦଂ ତମାଁ କୃଧି ଯୋ ଅସ୍ତ୍ରା ଆଦିଦେଶତି ଦେବୀ ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନଦ୍-ଭଦ୍ରା ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନତ୍ ॥୨॥
 ଅବ ତ୍ୟା ବୃହତୀରିଷୋ ବିଶ୍ୱଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରା ଅମିତ୍ରହନ୍ ।
 ଶତୀଭିଃ ଶକ୍ର ପୁନୁହୀନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଭିରୁତିଭିର୍ଦେବୀ ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନଦ୍-ଭଦ୍ରା ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନତ୍ ॥୩॥
 ଅବ ଯଷ୍ଟଂ ଶତକ୍ରତବିନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାନି ପୁନୁଷେ ।
 ରୟିଂ ନ ସୁନୁତେ ସଚା ସହସ୍ରିଣୀଭିରୁତିଭିର୍ଦେବୀ ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନଦ୍-ଭଦ୍ରା ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନତ୍ ॥୪॥

ଅବ ସ୍ୱେଦା ଇବାଭିତୋ ବିଷ୍ଣୁକ୍ପତନ୍ତୁ ଦିଦ୍ୟବଃ ।

ଦୂର୍ବାୟା ଇବ ତନ୍ତବୋ ବ୍ୟସ୍ତଦେତୁ ଦୁର୍ମତିର୍ଦେବୀ ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନଦ୍-ଭଦ୍ରା ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନତ୍ ॥୫॥

ଦୀର୍ଘଂ ହ୍ୟତ୍-କୁଶଂ ଯୁଥା ଶକ୍ତିଂ ବିଭର୍ଷି ମନ୍ତ୍ରମଃ ।

ପୂର୍ବେଣ ମଘବନ୍ଦପଦାଜୋ ବୟାଂ ଯୁଥା ଯମୋ ଦେବୀ ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନଦ୍-ଭଦ୍ରା ଜନିତ୍ର୍ୟଜୀଜନତ୍ ॥୬॥

ନକିର୍ଦେବା ମିନୀମସି ନକିରା ଯୋପୟାମସି ମନ୍ତ୍ରଶ୍ରୃତ୍ୟଂ ଚରାମସି ।

ପକ୍ଷେଭିରପିକକ୍ଷେଭିରତ୍ରାଭି ସଂ ରଭାମହେ ॥୭॥

=====

(୧୦।୧୩୫) ଋଷିଃ - କୁମାରଃ ଯୁମାୟନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଯମଃ

=====

ୟସ୍ମିନ୍ନକ୍ଷେ ସୁପଲ୍ଲାଶେ ଦେବୈଃ ସଂପିବତେ ଯମଃ । ଅତ୍ରା ନୋ ବିଶ୍ୱତିଃ ପିତା ପୁରାଣୀ ଅନୁ ବେନତି ॥୧॥

ପୁରାଣୀ ଅନୁବେନନ୍ତଂ ଚରନ୍ତଂ ପାପୟାମୁୟା । ଅସ୍ତୟନ୍ନଭ୍ୟଚାକଶଂ ତସ୍ମା ଅସ୍ତୃହୟଂ ପୁନଃ ॥୨॥

ୟଂ କୁମାର ନବଂ ରଥମଚକ୍ରଂ ମନସାକୃଶୋଃ । ଏକେଷଂ ବିଶ୍ୱତଃ ପ୍ରାଞ୍ଚିମପଶ୍ୟନ୍ନପି ତିଷ୍ଠସି ॥୩॥

ୟଂ କୁମାର ପ୍ରାବର୍ତ୍ତୟୋ ରଥଂ ବିପ୍ରେଭ୍ୟସ୍ୱରି । ତଂ ସାମାନୁ ପ୍ରାବର୍ତ୍ତତ ସମିତୋ ନାବ୍ୟାହିତମ୍ ॥୪॥

କଃ କୁମାରମଜନୟଦ୍ରଥଂ କୋ ନିରବର୍ତ୍ତୟତ୍ । କଃ ସ୍ଥିତଦଦ୍ୟ ନୋ ବ୍ରୁୟାଦନୁଦେୟା ଯୁଥାଭବତ୍ ॥୫॥

ୟୁଥାଭବଦନୁଦେୟା ତତୋ ଅଗ୍ରମଜାୟତ । ପୁରସ୍ତାଦୁଧୁ ଆତତଃ ପଶ୍ଚାନ୍ନିରୟଣଂ କୃତମ୍ ॥୬॥

ଇଦଂ ଯମସ୍ୟ ସାଦନଂ ଦେବମାନଂ ଯଦୁତ୍ୟତେ । ଇୟମସ୍ୟ ଧମ୍ୟତେ ନାଳୀରୟଂ ଗୀର୍ଭିଃ ପରିଷ୍ଠତଃ ॥୭॥

=====

(୧୦।୧୩୬) ଋଷିଃ - ଭୃତିଃ ୧, ବାତଭୃତିଃ ୨, ବିପ୍ରଭୃତିଃ ୩, ବୃଷାଶକଃ ୪, କରିକ୍ରତଃ ୫, ଏତଶଃ ୬, ଋଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗଃ ୭, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - କେଶିନଃ (ଅଗ୍ନିସୂର୍ଯ୍ୟବାୟୁବଃ)

=====

କେଶ୍ୟଗ୍ନିଂ କେଶୀ ବିଷଂ କେଶୀ ବିଭର୍ତ୍ତି ରୋଦସୀ । କେଶୀ ବିଶ୍ୱଂ ସ୍ୱର୍ଦ୍ଧଶେ କେଶୀଦଂ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ୟତେ ॥୧॥

ମୁନୟୋ ବାତରଶନାଃ ପିଶଙ୍ଗା ବସତେ ମଲା । ବାତସ୍ୟାନୁ ପ୍ରାଜିଂ ଯନ୍ତି ଯଜ୍ଞେବାସୋ ଅବିକ୍ଷତ ॥୨॥

ଭନ୍ନଦିତା ମୌନେୟେନ ବାତୀ ଆ ତସ୍ମିନା ବୟମ୍ । ଶରୀରେଦସ୍ମାକଂ ଯୁୟଂ ମର୍ତ୍ତାସୋ ଅଭି ପଶ୍ୟଥ ॥୩॥

ଅନ୍ତରିକ୍ଷେଣ ପତତି ବିଶ୍ୱା ରୂପାବଚାକଶତ୍ । ମୁନିର୍ଦେବସ୍ୟଦେବସ୍ୟ ସୌକୃତ୍ୟାୟ ସଖା ହିତଃ ॥୪॥

ବାତସ୍ୟାଶ୍ୱୋ ବାୟୋଃ ସଖାଥୋ ଦେବେଷିତୋ ମୁନିଃ । ଭତ୍ତୌ ସମୁଦ୍ରାବା କ୍ଷେତି ଯୁଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ଉତାପରଃ ॥୫॥

ଅୟୁରସାଂ ଗନ୍ଧର୍ବାଣାଂ ମୃଗାଣାଂ ଚରଣେ ଚରନ୍ । କେଶୀ କେତସ୍ୟ ବିଦ୍ବାନ୍ନସଖା ସ୍ବାଦୁର୍ମଦିକ୍ତମଃ ॥୭॥
ବାୟୁରସ୍ତା ଉପାମହ୍ନତ୍-ପିନଷ୍ଟି ସ୍ଥା କୁନନ୍ଦମା । କେଶୀ ବିଷସ୍ୟ ପାତ୍ରେଣ ଯଦୁଦ୍ରେଶାପିବହୁ ॥୭॥

(୧୦।୧୩୭) ଋଷିଃ - ଭରଦ୍ବାଜଃ ୧, କଶ୍ୟପଃ ୨, ଗୋତମଃ ୩, ଅତ୍ରିଃ ୪, ବିଶ୍ବାମିତ୍ରଃ ୫, ଜମଦଗ୍ନିଃ ୬,
ବସିଷ୍ଠଃ ୭, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

ଉତ ଦେବା ଅବହିତଂ ଦେବା ଉନ୍ନୟଥା ପୁନଃ । ଉତାଗଶ୍ଚକ୍ଷୁଷଂ ଦେବା ଦେବା ଜୀବୟଥା ପୁନଃ ॥୧॥
ଦ୍ଵାବିମୌ ବାତୌ ବାତ ଆ ସିନ୍ଧୋରା ପରାବତଃ । ଦକ୍ଷଂ ତେ ଅନ୍ୟ ଆ ବାତୁ ପରାନ୍ୟା ବାତୁ ଯଦ୍ରପଃ ॥୨॥
ଆ ବାତ ବାହି ଭେଷଜଂ ବି ବାତ ବାହି ଯଦ୍ରପଃ । ତ୍ଵଂ ହି ବିଶ୍ଵଭେଷଜୋ ଦେବାନାଂ ଦୂତ ଇୟସେ ॥୩॥
ଆ ତ୍ଵାଗମଂ ଶଂତାତିଭିରଥୋ ଅରିଷ୍ଟତାତିଭିଃ । ଦକ୍ଷଂ ତେ ଭଦ୍ରମାଭାର୍ଷଂ ପରା ଯକ୍ଷ୍ମଂ ସୁବାମି ତେ ॥୪॥
ତ୍ରାୟକ୍ତାମିହ ଦେବାସ୍ତ୍ରାୟତାଂ ମରୁତାଂ ଗଣଃ । ତ୍ରାୟକ୍ତାଂ ବିଶ୍ଵା ଭୂତାନି ଯଥାୟମରପା ଅସତ୍ ॥୫॥
ଆପ ଇଦ୍ଵା ଉ ଭେଷଜୀରାପୋ ଅମୀବତାତନୀଃ । ଆପଃ ସର୍ବସ୍ୟ ଭେଷଜୀସ୍ତ୍ରାସ୍ତେ କୃଣୁନ୍ତୁ ଭେଷଜମ୍ ॥୬॥
ହସ୍ତାଭ୍ୟାଂ ଦଶଶାଖାଭ୍ୟାଂ ଜିହ୍ଵା ବାତଃ ପୁରୋଗବୀ । ଅନାମୟିତୁଭ୍ୟାଂ ତ୍ଵା ତାଭ୍ୟାଂ ତ୍ଵୋପ ସ୍ଵଶାମସି ॥୭॥

(୧୦।୧୩୮) ଋଷିଃ - ଅଙ୍ଗଃ ଔରବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ତବ ତ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ସଖ୍ୟେଷୁ ବହୁୟ ଋତଂ ମନ୍ଦାନା ବ୍ୟଦର୍ଦିରୁର୍ବଲମ୍ ।
ଯତ୍ରା ଦଶସ୍ୟନ୍ତୁଷସୋ ରିଶନ୍ତପଃ କୁସ୍ରାୟ ମନ୍ଥନ୍ତହ୍ୟଶ୍ଚ ଦଂସୟଃ ॥୧॥
ଅବାସୃଜଃ ପ୍ରସ୍ଵଃ ଶୁଞ୍ଚିୟୋ ଗିରୀନ୍ଦୁଦାଜ ଉସ୍ରା ଅପିବୋ ମଧୁ ପ୍ରିୟମ୍ ।
ଅବର୍ଧୟୋ ବନିନୋ ଅସ୍ୟ ଦଂସସା ଶୁଶୋଚ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଋତଜାତୟା ଗିରା ॥୨॥
ବି ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ମଧ୍ୟୋ ଅମୁଚଦ୍ରଥଂ ଦିବୋ ବିଦଢାସାୟ ପ୍ରତିମାନମାର୍ଯ୍ୟଃ ।
ଦୃଲ୍ହାନି ପିପ୍ରୋରସୁରସ୍ୟ ମାୟିନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବ୍ୟାସ୍ୟଜକୃବ୍ବା ରଜିଶ୍ଵନା ॥୩॥
ଅନାଧୃଷ୍ଟାନି ପୃଷିତୋ ବ୍ୟାସ୍ୟନ୍ନିଧୀରଦେବୀ ଅମୃଗଦୟାସ୍ୟଃ ।
ମାସେବ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ବସୁ ପୂର୍ଯ୍ୟମା ଦଦେ ଗୁଣାନଃ ଶତ୍ରୁରଶୁଶାଦ୍ଵିରୁକ୍ଳତା ॥୪॥

ଅୟୁକ୍ଷସେନୋ ବିଭ୍ରା ବିଭିନ୍ନତା ଦାଶଦୃଶ୍ୟା ତୁଙ୍ଗାନ୍ତି ତେଜତେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରାଦବିଭେଦଭିଶ୍ନୁଃ ପ୍ରାକ୍ରାମକ୍ଷୁନ୍ଧ୍ୟରଜହାଦୁଷା ଅନଃ ॥୫॥
 ଏତା ତ୍ୟା ତେ ଶୁଭ୍ୟାନ୍ତି କେବଲା ଯୁଦେକ ଏକମକୃଣୋରୟଞ୍ଜମ୍ ।
 ମାସ୍ରାଂ ବିଧାନମଦଧା ଅଧି ଦ୍ୟବି ତ୍ବୟା ବିଭିନ୍ନଂ ଭରତି ପ୍ରଧିଂ ପିତା ॥୬॥

=====

(୧୦।୧୩୯) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାବସୁଃ ଦେବଗନ୍ଧର୍ବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ସବିତା ୧-୩, ଆତ୍ମା ୪-୬

=====

ସୂର୍ଯ୍ୟରଶ୍ମିର୍ହରିକେଶଃ ପୁରସ୍ତାସୁବିତା ଜ୍ୟୋତିରୁଦୟାଁ ଅଜସ୍ରମ୍ ।
 ତସ୍ୟ ପୁଷା ପ୍ରସବେ ଯାତି ବିଦ୍ବାନ୍ସଂପଶ୍ୟନ୍ନିଶ୍ୱା ଭୁବନାନ୍ତି ଗୋପାଃ ॥୧॥
 ନୃଚକ୍ଷା ଏଷ ଦିବୋ ମଧ୍ୟ ଆସ୍ତ ଆପପ୍ରିବାନ୍ନୋଦସୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ।
 ସ ବିଶ୍ୱାତୀରଭି ଚକ୍ଷେ ଘୃତାଚୀରନ୍ତରା ପୂର୍ବମପରଂ ଚ କେତୁମ୍ ॥୨॥
 ରାୟୋ ବୁଧଃ ସଂଗମନୋ ବସୁନାଂ ବିଶ୍ୱା ରୂପାଭି ଚକ୍ଷେ ଶତାଭିଃ ।
 ଦେବ ଇବ ସବିତା ସତ୍ୟଧର୍ମେନ୍ଦ୍ରୋ ନ ତସ୍ମୈ ସମରେ ଧନାନାମ୍ ॥୩॥
 ବିଶ୍ୱାବସୁଂ ସୋମ ଗନ୍ଧର୍ବମାପୋ ଦଦୃଶୁଷୀସ୍ତଦୃତେନା ବ୍ୟାୟନ୍ ।
 ତଦନ୍ଦୃବୈଦିନ୍ଦ୍ରୋ ରାରହାଣ ଆସ୍ରାଂ ପରି ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପରିଧୀରପଶ୍ୟତ୍ ॥୪॥
 ବିଶ୍ୱାବସୁରଭି ତନ୍ନୋ ଗୃଣାତୁ ଦିବ୍ୟୋ ଗନ୍ଧର୍ବୋ ରଜସୋ ବିମାନଃ ।
 ଯଦ୍ବା ଘା ସତ୍ୟମୁତ ଯନ୍ନ ବିଦ୍ଧୁ ଧିୟୋ ହିନ୍ଦ୍ୱାନୋ ଧିୟ ଇନ୍ନୋ ଅବ୍ୟାଃ ॥୫॥
 ସସ୍ମିନବିନ୍ଦକରଣେ ନଦୀନାମପାବୃଣୋଽଭୁରୋ ଅଶ୍ମବ୍ରଜାନାମ୍ ।
 ପ୍ରାସ୍ରାଂ ଗନ୍ଧର୍ବୋ ଅମୃତାନ୍ତି ବୋଚଦିନ୍ଦ୍ରୋ ଦକ୍ଷଂ ପରି ଜାନାଦହୀନାମ୍ ॥୬॥

=====

(୧୦।୧୪୦) ଋଷିଃ - ଅଗ୍ନିଃ ପାବକଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବିଷ୍ଣୁରପଞ୍ଚ ୧, ସତୋବୃହତୀ ୨-୪,
 ଉପରିଷ୍ଠାଞ୍ଜ୍ୟୋତିଃ ୫, ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୬, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଅଗ୍ନେ ତବ ଶ୍ରବୋ ବୟୋ ମହି ଭ୍ରାଜନ୍ତେ ଅର୍ଚୟୋ ବିଭାବସୋ ।
 ବୃହଦ୍-ଭାନୋ ଶବସା ବାଜମୁକ୍ଥ୍ୟଂ ଦଧାସି ଦାଶୁଷେ କବେ ॥୧॥

ପାବକବର୍ତ୍ତାଃ ଶୁକ୍ରବର୍ତ୍ତା ଅନୁନବର୍ତ୍ତା ଉଦିୟର୍ଷି ଭାନୁନା ।
 ପୁତ୍ରୋ ମାତରା ବିଚରନ୍ନୁପାବସି ପୃଣକ୍ଷି ରୋଦସୀ ଉଭେ ॥୨॥
 ଉର୍ଜୋ ନପାଞ୍ଜାତବେଦଃ ସୁଶସ୍ତିଭିର୍ମନ୍ଦସ୍ତୁ ଧୀତିଭିର୍ହିତଃ ।
 ତ୍ୱେ ଇଷଃ ସଂ ଦଧୁର୍ଭୁବିବର୍ପସଶ୍ଚିତ୍ରୋତୟୋ ବାମଜାତାଃ ॥୩॥
 ଇରଜ୍ୟନ୍ନଗ୍ନେ ପ୍ରଥୟସ୍ତୁ ଜନ୍ତୁଭିରସ୍ତେ ରାୟୋ ଅମର୍ତ୍ୟା ।
 ସ ଦର୍ଶତସ୍ୟ ବପୁଷୋ ବି ରାଜସି ପୃଣକ୍ଷି ସାନସିଂ କ୍ରତୁମ୍ ॥୪॥
 ଇକ୍ଷର୍ତାରମଧୁରସ୍ୟ ପ୍ରଚେତସଂ କ୍ଷୟନ୍ତଂ ରାଧସୋ ମହଃ ।
 ରାତିଂ ବାମସ୍ୟ ସୁଭଗାଂ ମହୀମିଷଂ ଦଧାସି ସାନସିଂ ରୟିମ୍ ॥୫॥
 ଋତାବାନଂ ମହିଷଂ ବିଶ୍ୱଦର୍ଶତମଗ୍ନିଂ ସୁମ୍ନାୟ ଦଧିରେ ପୁରୋ ଜନାଃ ।
 ଶୁଭ୍ର-କର୍ଣ୍ଣଂ ସପ୍ରଥସ୍ତମଂ ତ୍ୱା ଗିରା ଦୈବ୍ୟଂ ମାନୁଷା ଯୁଗା ॥୬॥

(୧୦।୧୪୧) ଋଷିଃ - ଅଗ୍ନିଃ ତାପସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

ଅଗ୍ନେ ଅଜ୍ଞା ବଦେହ ନଃ ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ନଃ ସୁମନା ଭବ । ପ୍ର ନୋ ଯଜ୍ଞ ବିଶସ୍ତେ ଧନଦା ଅସି ନସ୍ତମ୍ ॥୧॥
 ପ୍ର ନୋ ଯଜ୍ଞତ୍ୱର୍ୟମା ପ୍ର ଭଗଃ ପ୍ର ବୃହସ୍ପତିଃ । ପ୍ର ଦେବାଃ ପ୍ରୋତ ସୁନୃତା ରାୟୋ ଦେବୀ ଦଦାତୁ ନଃ ॥୨॥
 ସୋମଂ ରାଜାନମବସୋଗ୍ନିଂ ଗୀର୍ଭିର୍ହବାମହେ । ଆଦିତ୍ୟାନ୍ତିଷ୍ଟୁଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମାଣଂ ଚ ବୃହସ୍ପତିମ୍ ॥୩॥
 ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ବୃହସ୍ପତିଂ ସୁହବେହ ହବାମହେ । ଯଥା ନଃ ସର୍ବ ଇଜ୍ଞନଃ ସଂଗତ୍ୟାଂ ସୁମନା ଅସତ୍ ॥୪॥
 ଅର୍ଯ୍ୟମଣଂ ବୃହସ୍ପତିମିନ୍ଦ୍ରଂ ଦାନାୟ ଚୋଦୟ । ବାତଂ ବିଷ୍ଣୁଂ ସରସ୍ୱତୀଂ ସବିତାରଂ ଚ ବାଜିନମ୍ ॥୫॥
 ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ଅଗ୍ନିଭିର୍ବ୍ରହ୍ମ ଯଜ୍ଞଂ ଚ ବର୍ଧୟ । ତ୍ୱଂ ନୋ ଦେବତାତୟୋ ରାୟୋ ଦାନାୟ ଚୋଦୟ ॥୬॥

(୧୦।୧୪୨) ଋଷିଃ - ଜରିତା ଶାର୍ଙ୍ଗଃ ୧-୨, ଦ୍ରୋଣଃ ଶାର୍ଙ୍ଗଃ ୩-୪, ସାରିସ୍ୱକ୍ତଃ (କ୍ରଃ) ଶାର୍ଙ୍ଗଃ ୫-୬,
 ସ୍ତମ୍ଭମିତ୍ରଃ ଶାର୍ଙ୍ଗଃ ୭-୮, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୨, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୩-୬, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୭-୮, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଅୟମଗ୍ନେ ଜରିତା ତ୍ୱେ ଅଭୂଦପି ସହସଃ ସୁନୋ ନହ୍ୟନ୍ୟଦସ୍ତ୍ୟାପ୍ୟମ୍ ।
 ଭଦ୍ରଂ ହି ଶର୍ମ ତ୍ରିବରୂପମସ୍ତି ତ ଆରେ ହିଂସାନାମପ ଦିଦ୍ୟୁମା କୃପି ॥୧॥

ପ୍ରବତ୍ତେ ଅଗ୍ନେ ଜନିମା ପିତୃୟତଃ ସାତୀବ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନା ନ୍ୟଞ୍ଜସେ ।
 ପ୍ର ସପ୍ତୟଃ ପ୍ର ସନିଷନ୍ତ ନୋ ଧିୟଃ ପୁରଣ୍ଡରନ୍ତି ପଶୁପା ଇବ ତ୍ୱନା ॥୨॥
 ଉତ ବା ଉ ପରି ବୃଣନ୍ତି ବୟସ୍ତଦ୍ୱହୋରଗ୍ନ ଉଲପସ୍ୟ ସ୍ୱଧାବଃ ।
 ଉତ ଖିଲ୍ୟା ଉର୍ବରାଶାଂ ଉବନ୍ତି ମା ତେ ହେତିଂ ତବିଷୀଂ ତୁକୁଧାମ ॥୩॥
 ଯଦୁଦ୍ୱତୋ ନିବତୋ ଯାସି ବୟସ୍ତ-ପୃଥଗେଷି ପ୍ରଗର୍ଧନୀବ ସେନା ।
 ଯଦା ତେ ବାତୋ ଅନୁବାତି ଶୋଚିର୍ବପ୍ରେବ ଶୁଶୁ ବପସି ପ୍ର ଭୁମ ॥୪॥
 ପ୍ରତ୍ୟସ୍ୟ ଶ୍ରେଣୟୋ ଦଦୃଶୁ ଏକଂ ନିୟାନଂ ବହବୋ ରଥାସଃ ।
 ବାହୁ ଯଦଗ୍ନେ ଅନୁମର୍ମଜାନୋ ନ୍ୟତ୍ତୁତ୍ତାନାମନ୍ଦେଷି ଭୂମିମ୍ ॥୫॥
 ଉତ୍ତେ ଶୁଷ୍ଟା ଜିହ୍ୱତାମୁତ୍ତେ ଅର୍ଚିରୁତ୍ତେ ଅଗ୍ନେ ଶଶମାନସ୍ୟ ବାଜାଃ ।
 ଉଚ୍ଛୁଞ୍ଚିସ୍ୱ ନି ନମ ବର୍ଧମାନ ଆ ଭୃଦ୍ୟ ବିଶ୍ୱେ ବସବଃ ସଦନ୍ତ ॥୬॥
 ଅପାମିଦଂ ନ୍ୟୟନଂ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ନିବେଶନମ୍ । ଅନ୍ୟଂ କୃଣୁଷ୍ୱେତଃ ପଞ୍ଚାଂ ତେନ ଯାହି ବର୍ଣା ଅନୁ ॥୭॥
 ଆୟନେ ତେ ପରାୟଣେ ଦୂର୍ବା ରୋହନ୍ତ ପୁଷ୍ଟିଣୀଃ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁଷ୍ଟିରୀକାଣି ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ଗୃହା ଇମେ ॥୮॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

(ଅନୁମୋଦିତ । । ବର୍ଗ ୧ - ୪୯)

(୧୦।୧୪୩) ରକ୍ଷିଃ - ସାଂଖ୍ୟ ଥିବି,   ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍,   ଦେବତା - ଅଗ୍ନିନୌ

ତ୍ୟଂ ଚିଦତ୍ରିମୃତଜ୍ଞରମର୍ଥମଶ୍ଵଂ ନ ଯାତବେ । କକ୍ଷୀବନ୍ଧଂ ଯଦୀ ପୁନା ରଥଂ ନ କୃଣୁଥୋ ନବମ୍ ॥୧॥
 ତ୍ୟଂ ଚିଦଶ୍ଵଂ ନ ବାଜିନମରେଶବୋ ଯମତ୍ନତ । ଦୃଲ୍ଲହଂ ଗ୍ରନ୍ଥିଂ ନ ବି ଷ୍ୟତମତ୍ରିଂ ଯବିଷ୍ଠମା ରଜଃ ॥୨॥
 ନରା ଦଂସିଷ୍ଠାବତ୍ରୟେ ଶୁଭ୍ରା ସିଷାସତଂ ପିୟଃ । ଅଥା ହି ବାଂ ଦିବୋ ନରା ପୁନଃ ସ୍ରୋମୋ ନ ବିଶସେ ॥୩॥
 ଚିତେ ତଦ୍ଵାଂ ସୁରାଧସା ରାତିଃ ସୁମତିରଶ୍ଵିନା । ଆ ଯନ୍ନଃ ସଦନେ ପୃଥୌ ସମନେ ପର୍ଷଥୋ ନରା ॥୪॥
 ଯୁବଂ ଭୁଜ୍ୟାଂ ସମୁଦ୍ର ଆ ରଜସଃ ପାର ଇତ୍-ଖିତମ୍ । ଯାତମଜ୍ଞା ପତତ୍ରିଭିର୍ନାସତ୍ୟା ସାତୟେ କୃତମ୍ ॥୫॥
 ଆ ବାଂ ସୁମ୍ନୈଃ ଶଂୟ ଇବ ମଂହିଷ୍ଠା ବିଶ୍ଵବେଦସା । ସମସ୍ତେ ଭୃଷତଂ ନରୋଽସ୍ରଂ ନ ପିପ୍ପ୍ୟକ୍ଷୀରିଷଃ ॥୬॥

(୧୦।୧୪୪) ରକ୍ଷିଃ - ସୁପର୍ଣ୍ଣଃ ତାର୍ଣ୍ୟଃ, ଉର୍ଧ୍ୱକୃଶନଃ ଯୁମାୟନଃ ଓ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧, ୩-୪, ବୃହତୀ ୨, ସତୋବୃହତୀ ୫, ବିଷ୍ଣାରପଞ୍ଜିଃ ୬, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଅୟଂ ହି ତେ ଅମର୍ତ୍ୟ ଇନ୍ଦୁରତ୍ୟୋ ନ ପତ୍ୟତେ । ଦକ୍ଷୋ ବିଶ୍ୱାୟୁର୍ବେଧସ୍ତେ ॥୧॥
ଅୟମସ୍ତ୍ରାସୁ କାବ୍ୟ ରତୁର୍ବଜ୍ରୋ ଦାସୁତେ । ଅୟଂ ବିଭର୍ତ୍ତ୍ୟଧ୍ୱକ୍ୱଶନଂ ମଦମୃତୁର୍ନ କୃତ୍ୟଂ ମଦମ୍ ॥୨॥
ଦୃଷ୍ଟଃ ଶ୍ୟେନାୟ କୃତ୍ୱନ ଆସୁ ସ୍ୱାସୁ ବଂସଗଃ । ଅବ ଦୀପେଦହୀଶୁବଃ ॥୩॥
ୟଂ ସୁପର୍ଣ୍ଣଃ ପରାବତଃ ଶ୍ୟେନସ୍ୟ ପୁତ୍ର ଆଭରତ୍ । ଶତଚକ୍ରଂ ଯୋଃହ୍ୟୋ ବର୍ତନିଃ ॥୪॥
ୟଂ ତେ ଶ୍ୟେନଶ୍ଚାରୁମବୃକଂ ପଦାଭରଦରୁଶଂ ମାନମନ୍ଦସଃ ।
ଏନା ବୟୋ ବି ତାର୍ଯ୍ୟାୟୁର୍ଜୀବସ ଏନା ଜାଗାର ବନ୍ଧୁତା ॥୫॥
ଏବା ତଦିନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦୁନା ଦେବେଷୁ ଚିଦ୍ଧାରୟାତେ ମହି ତ୍ୟଜଃ ।
କ୍ରତୁ ବୟୋ ବି ତାର୍ଯ୍ୟାୟୁଃ ସୁକ୍ରତୋ କ୍ରତୁୟମସ୍ତଦା ସୁତଃ ॥୬॥

=====

(୧୦|୧୪୫) ଋଷିଃ - ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୫, ପଞ୍ଜିଃ ୬, ଦେବତା - ସପତ୍ନୀବାଧନମ୍

=====

ଇମାଂ ଖନାମୋଷଧିଂ ବୀରୁଧଂ ବଲବତ୍ତମାମ୍ । ଯୟା ସପତ୍ନୀଂ ବାଧତେ ଯୟା ସଂବିନ୍ଦତେ ପତିମ୍ ॥୧॥
ଉତ୍ତାନପର୍ଣ୍ଣେ ସୁଭଗେ ଦେବଜୁତେ ସହସ୍ପତି । ସପତ୍ନୀଂ ମେ ପରା ଧମ ପତିଂ ମେ କେବଲଂ କୁରୁ ॥୨॥
ଉତ୍ତରାହମୁତ୍ତର ଉତ୍ତରେଦୁତ୍ତରାଭ୍ୟଃ । ଅଥା ସପତ୍ନୀ ଯା ମମାଧରା ସାଧରାଭ୍ୟଃ ॥୩॥
ନହ୍ୟସ୍ୟା ନାମ ଗୃଭ୍ଣାମି ନୋ ଅସ୍ମିନ୍ନମତେ ଜନେ । ପରାମେବ ପରାବତଂ ସପତ୍ନୀଂ ଗମୟାମସି ॥୪॥
ଅହମସ୍ମି ସହମାନାଥ ତ୍ୱମସି ସାସହିଃ । ଉଭେ ସହସ୍ପତି ଭୂତ୍ୱା ସପତ୍ନୀଂ ମେ ସହାବହି ॥୫॥
ଉପ ତେଽଧାଂ ସହମାନାମତି ତ୍ୱାଧାଂ ସହୀୟସା ।
ମାମନୁ ପ୍ର ତେ ମନୋ ବସ୍ତୁଂ ଗୌରିବ ଧାବତୁ ପଥା ବାରିବ ଧାବତୁ ॥୬॥

=====

(୧୦|୧୪୬) ଋଷିଃ - ଐରଂମଦଃ ଦେବମୁନିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅରଣ୍ୟାନୀ

=====

ଅରଣ୍ୟାନ୍ୟରଣ୍ୟାନ୍ୟସୌ ଯା ପ୍ରେବ ନଶ୍ୟସି । କଥା ଗ୍ରାମଂ ନ ପୃଚ୍ଛସି ନ ତ୍ୱା ଭୀରିବ ବିନ୍ଦତୀଂ ॥୧॥
ବୃଷାରବାୟ ବଦତେ ଯଦୁପାବତି ଚିଚିକଃ । ଆଘାତିଭିରିବ ଧାବୟନ୍ନରଣ୍ୟାନିର୍ମହୀୟତେ ॥୨॥
ଉତ ଗାବ ଇବାଦନ୍ତ୍ୟତ ବେଶ୍ମେବ ଦୃଶ୍ୟତେ । ଉତୋ ଅରଣ୍ୟାନିଃ ସାୟଂ ଶକଟୀରିବ ସର୍ଜତି ॥୩॥
ଗାମଞ୍ଜେଷ ଆ ହୃୟତି ଦାର୍ବଞ୍ଜେଷୋ ଅପାବଧୀତ୍ । ବସନ୍ନରଣ୍ୟାନ୍ୟାଂ ସାୟମକ୍ରୁଷଦିତି ମନ୍ୟତେ ॥୪॥
ନ ବା ଅରଣ୍ୟାନିର୍ହନ୍ତ୍ୟାନ୍ୟଶ୍ଚେନ୍ନାଭିଗଚ୍ଛତି । ସ୍ୱାଦୋଃ ଫଲସ୍ୟ ଜଗ୍-ଧ୍ୱାୟ ଯଥାକାମଂ ନି ପଦ୍ୟତେ ॥୫॥
ଆଞ୍ଜନଗନ୍ଧିଂ ସୁରତିଂ ବହୁନ୍ନାମକୃଷୀବଲାମ୍ । ପ୍ରାହଂ ମୃଗାଣାଂ ମାତରମରଣ୍ୟାନିମଶଂସିଷମ୍ ॥୬॥

=====

(୧୦|୧୪୭) ଋଷିଃ - ସୁବେଦାଃ ଶୈରୀଷିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୪, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୫, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଶ୍ରତ୍ୱେ ଦଧାମି ପ୍ରଥମାୟ ମନ୍ୟବେଽହନ୍ୟଦୃତଂ ନୟଂ ବିବେରପଃ ।
ଉଭେ ଯୁତ୍ୱା ଭବତୋ ରୋଦସୀ ଅନୁ ରେଜତେ ଶୁଷ୍ମାତ୍-ପୃଥିବୀ ଚିଦଦ୍ରିବଃ ॥୧॥

ତ୍ୱଂ ମାୟାଭିରନବଦ୍ୟ ମାୟିନଂ ଶ୍ରବଣ୍ୟତା ମନସା ବୃତ୍ରମର୍ଦୟଃ ।
 ତ୍ୱାମିନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଣତେ ଗବିଷ୍ଠିଷୁ ତ୍ୱାଂ ବିଶ୍ୱାସୁ ହବ୍ୟାସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠିଷୁ ॥୭॥
 ଐଷୁ ଚାକନ୍ଧି ପୁରୁହୂତ ସୂରିଷୁ ବୃଧାସୋ ଯେ ମଘବନ୍ନାନଶୁର୍ମଘମ୍ ।
 ଅର୍ଚ୍ଚନ୍ତି ତୋକେ ତନୟେ ପରିଷ୍ଠିଷୁ ମେଧସାତା ବାଜିନମହ୍ତୟେ ଧନେ ॥୩॥
 ସ ଇନ୍ଦୁ ରାୟଃ ସୁଭୃତସ୍ୟ ଚାକନନ୍ତଦଂ ଯୋ ଅସ୍ୟ ରଂହ୍ୟଂ ଚିକେତତି ।
 ତ୍ୱାବୃଧୋ ମଘବନ୍ନାଶ୍ୱଧୃରୋ ମୟୁ ସ ବାଜଂ ଭରତେ ଧନା ନୃଭିଃ ॥୪॥
 ତ୍ୱଂ ଶର୍ଧାୟ ମହିନା ଗୃଣାନ ଭରୁ କୃପି ମଘବଞ୍ଚିର୍-ଧି ରାୟଃ ।
 ତ୍ୱଂ ନୋ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ନ ମାୟା ପିତ୍ରୋ ନ ଦସ୍ତ ଦୟସେ ବିଭକ୍ତା ॥୫॥

(୧୦।୧୪୮) ଋଷିଃ - ପୃଥୁଃ ବୈନ୍ୟଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ସୁଷ୍ମାଶାସ ଇନ୍ଦ୍ର ସୁମସି ତ୍ୱା ସସବାଂସଷ୍ଟ ତୁବିନ୍ଦୁମ୍ବ ବାଜମ୍ ।
 ଆ ନୋ ଭର ସୁବିତଂ ଯସ୍ୟ ଚାକନ୍ତନା ତନା ସନ୍ନୟାମ ତ୍ୱୋତାଃ ॥୧॥
 ଋଷ୍ଟସ୍ତମିନ୍ଦ୍ର ଶୂର ଜାତୋ ଦାସାର୍ବିଶଃ ସୂର୍ଯ୍ୟେଶ ସହ୍ୟାଃ ।
 ଗୁହା ହିତଂ ଗୁହ୍ୟଂ ଗୁଲ୍ହମୟୁ ବିତୃମସି ପ୍ରସ୍ରବଣେ ନ ସୋମମ୍ ॥୨॥
 ଅୟୋ ବା ଶିରୋ ଅଭ୍ୟର୍ଚ ବିଦ୍ୱାନୃଷୀଣାଂ ବିପ୍ରଃ ସୁମତିଂ ଚକାନଃ ।
 ତେ ସ୍ୟାମ ଯେ ରଣୟନ୍ତ୍ର ସୋମୈରେନୋତ ତୁଭ୍ୟଂ ରଥୋଲ୍ହ ଭକ୍ଷେଃ ॥୩॥
 ଇମା ବ୍ରହ୍ମେନ୍ଦ୍ର ତୁଭ୍ୟଂ ଶଂସି ଦା ନୃଭ୍ୟୋ ନୃଣାଂ ଶୂର ଶବଃ ।
 ତେଭିର୍ଭବ ସକ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟେଷୁ ଚାକନ୍ତୁତ ତ୍ରାୟସ୍ତ ଗୃଣତ ଭତ ସ୍ତ୍ରୀନ୍ ॥୪॥
 ଶୁଧୀ ହବମିନ୍ଦ୍ର ଶୂର ପୃଥ୍ୱୀ ଭତ ସ୍ରବସେ ବେନ୍ୟସ୍ୟାକୈଃ ।
 ଆ ଯସ୍ତେ ଯୋନିଂ ଘୃତବନ୍ତମସ୍ମାରୁର୍ମିର୍ନ ନିମ୍ନୈର୍ଦ୍ରବୟନ୍ତ ବକ୍ତାଃ ॥୫॥

(୧୦।୧୪୯) ଋଷିଃ - ଅର୍ଚନ୍ ହୈରଣ୍ୟସ୍ତୁପଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ସବିତା

ସବିତା ଯକ୍ତ୍ୱେଃ ପୃଥିବୀମରମ୍ଭଣାଦସ୍ମନ୍ନନେ ସବିତା ଦ୍ୟାମଦଂହତ୍ ।
 ଅଶ୍ୱମିବାୟୁକ୍ଷଜ୍ୱନିମନ୍ତରିକ୍ଷମତୁର୍ତ୍ତେ ବଞ୍ଚଂ ସବିତା ସମୁଦ୍ରମ୍ ॥୧॥

ଯତ୍ରା ସମୁଦ୍ରଃ ସ୍ଵଭିତୋ ବ୍ୟୋନଦପାଂ ନପାସୁବିତା ତସ୍ୟ ବେଦ ।
 ଅତୋ ଭୂରତ ଆ ଉତ୍-ପିତଂ ରଜୋଃତୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅପ୍ରଥେତାମ୍ ॥୨॥
 ପଶ୍ଚେଦମନ୍ୟଦଭବଦ୍ୟଜତ୍ରମମର୍ତ୍ୟସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ଭୂନା ।
 ସୁପର୍ଣ୍ଣୋ ଅଙ୍ଗ ସବିତୁର୍ଗରୁତ୍ନାନ୍ପୂର୍ବୋ ଜାତଃ ସ ଉ ଅସ୍ୟାନୁ ଧର୍ମ ॥୩॥
 ଗାବ ଇବ ଗ୍ରାମଂ ଯୁୟୁଧିରିବାଶ୍ଵାନୁଶ୍ଵେବ ବସ୍ରଂ ସୁମନା ଦୁହାନା ।
 ପତିରିବ ଜାୟାମଭି ନୋ ନ୍ୟେତୁ ଧର୍ତ୍ତା ଦିବଃ ସବିତା ବିଶ୍ଵବାରଃ ॥୪॥
 ହିରଣ୍ୟସ୍ତପଃ ସବିତର୍ଯଥା ଦ୍ଵାଙ୍ଗିରସୋ ଭୁହ୍ନେ ବାଜେ ଅସ୍ଥିନ୍ ।
 ଏବା ଦ୍ଵାର୍ତନ୍ନବସେ ବନ୍ଦମାନଃ ସୋମସ୍ୟେବାଂଶୁଂ ପ୍ରତି ଜାଗରାହମ୍ ॥୫॥

(୧୦|୧୫୦) ଋଷିଃ - ମୃଳୀକଃ ବାସିଷ୍ଠଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧-୩, ଉପରିଷ୍ଠାଞ୍ଜ୍ୟୋତିଃ ଜଗତୀ ଙ୍ଵା ଠ,
 ଉପରିଷ୍ଠାଞ୍ଜ୍ୟୋତିଃ ଃ, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ସମିଦ୍ଧିସ୍ତମିଧ୍ୟସେ ଦେବେଭ୍ୟୋ ହବ୍ୟବାହନ ।
 ଆଦିତ୍ୟେ ରୁଦ୍ରେର୍ବସୁଭିର୍ନ ଆ ଗହି ମୃଳୀକାୟ ନ ଆ ଗହି ॥୧॥
 ଇମଂ ଯଜ୍ଞମିଦଂ ବତୋ ଭୁଭୁଷାଣ ଉପାଗହି ।
 ମର୍ତ୍ତାସସ୍ତ୍ଵା ସମିଧାନ ହବାମହେ ମୃଳୀକାୟ ହବାମହେ ॥୨॥
 ଦ୍ଵାମୁ ଜାତବେଦସଂ ବିଶ୍ଵବାରଂ ଗୃଣେ ଧିୟା ।
 ଅଗ୍ନେ ଦେବୀ ଆ ବହ ନଃ ପ୍ରିୟବ୍ରତାନ୍ ମୃଳୀକାୟ ପ୍ରିୟବ୍ରତାନ୍ ॥୩॥
 ଅଗ୍ନିର୍ଦେବୋ ଦେବାନାମଭବତ୍-ପୁରୋହିତୋଽଗ୍ନିଂ ମନୁଷ୍ୟା ଋଷୟଃ ସମୀଧିରେ ।
 ଅଗ୍ନିଂ ମହୋ ଧନସ୍ରାତାବହଂ ହୁବେ ମୃଳୀକଂ ଧନସ୍ରାତୟେ ॥୪॥
 ଅଗ୍ନିରତ୍ରିଂ ଭରଦ୍ଵାଜଂ ଗବିଷ୍ଠିରଂ ପ୍ରାବନ୍ନଃ କଶ୍ୟଂ ତ୍ରସଦସ୍ତ୍ୟମାହବେ ।
 ଅଗ୍ନିଂ ବସିଷ୍ଠୋ ହବତେ ପୁରୋହିତୋ ମୃଳୀକାୟ ପୁରୋହିତଃ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୫୧) ଋଷିଃ - ଶ୍ରଦ୍ଧା କାମାୟନୀ,

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଶ୍ରଦ୍ଧା

=====

ଶ୍ରଦ୍ଧାଗ୍ନିଃ ସମିଧ୍ୟତେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୃୟତେ ହବିଃ ।   ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ଭଗସ୍ୟ ମୂର୍ଧନି ବଚସା ବେଦୟାମସି ॥୧॥
ପ୍ରିୟଂ ଶ୍ରଦ୍ଧେ ଦଦତଃ ପ୍ରିୟଂ ଶ୍ରଦ୍ଧେ ଦିଦାସତଃ ।   ପ୍ରିୟଂ ଭୋଜେଷୁ ଯଜ୍ଞସ୍ତ୍ରିଦଂ ମ ଭଦିତଂ କୃପି ॥୨॥
ୟଥା ଦେବା ଅସୁରେଷୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାମୁଗ୍ରେଷୁ ଚକ୍ରିରେ ।   ଏବଂ ଭୋଜେଷୁ ଯଜ୍ଞସ୍ତ୍ରିଦଂ ମୁଦିତଂ କୃପି ॥୩॥
ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ଦେବା ଯଜମାନା ବାୟୁଗୋପା ଭପାସତେ ।   ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ହୃଦୟାୟାକୃତ୍ୟା ଶ୍ରଦ୍ଧାୟା ବିନ୍ଦତେ ବସୁ ॥୪॥
ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ପ୍ରାତର୍ହବାମହେ ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ମଧ୍ୟାଂଦିନଂ ପରି ।   ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ନିମ୍ନୁତି ଶ୍ରଦ୍ଧେ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୟେହ ନଃ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୫୨) ଋଷିଃ - ଶାସଃ ଭାରଦ୍ବାଜଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଶାସ ଇତ୍-ଥା ମହାଂ ଅସ୍ୟମିତ୍ରଶାଦୋ ଅଦ୍-ଭୂତଃ ।   ନ ଯସ୍ୟ ହନ୍ୟତେ ସଖା ନ ଜୀୟତେ କଦା ଚନ ॥୧॥
ସ୍ତସ୍ତିଦା ବିଶସ୍ତତିର୍ବୃତ୍ରହା ବିମୃଧୋ ବଶୀ ।   ବୃଷେନ୍ଦ୍ରଃ ପୁର ଏତୁ ନଃ ସୋମପା ଅଭୟଂକରଃ ॥୨॥
ବି ରକ୍ଷୋ ବି ମୃଧୋ ଜହି ବି ବୃତ୍ରସ୍ୟ ହନୁ ରୁଜ ।   ବି ମନ୍ତ୍ର୍ୟମିନ୍ଦ୍ର ବୃତ୍ରହନ୍ନମିତ୍ରସ୍ୟାଭିଦାସତଃ ॥୩॥
ବି ନ ଇନ୍ଦ୍ର ମୃଧୋ ଜହି ନୀଚା ଯଜ୍ଞ ପୃତନ୍ୟତଃ ।   ଯୋ ଅସ୍ତ୍ରାଂ ଅଭିଦାସତ୍ୟଧରଂ ଗମୟା ତମଃ ॥୪॥
ଅପେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ଵିଷତୋ ମନୋଽପ ଜିଜ୍ୟାସତୋ ବଧମ୍ ।   ବି ମନୋଃ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞ ବରୀୟୋ ଯବୟା ବଧମ୍ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୫୩) ଋଷିଃ - ଦେବଜାମୟଃ ଇନ୍ଦ୍ରମାତରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଇକ୍ଷାୟନ୍ତୀରପସ୍ୟାବ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଜାତମୁପାସତେ ।   ଭେଜାନାସଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୧॥
ତୃମିନ୍ଦ୍ର ବଲ୍ଲାଦଧି ସହସ୍ରୋ ଜାତ ଓଜସଃ ।   ତ୍ଵଂ ବୃଷନ୍ତୁଷେଦସି ॥୨॥
ତୃମିନ୍ଦ୍ରାସି ବୃତ୍ରହା ବ୍ୟକ୍ତରିକ୍ଷମତିରଃ ।   ଭଦ୍ ଦ୍ୟାମସ୍ତଭ୍ନା ଓଜସା ॥୩॥
ତୃମିନ୍ଦ୍ର ସଞ୍ଜୋଷସମର୍କଂ ବିଭର୍ଷି ବାହ୍ନୋଃ ।   ବଜ୍ରଂ ଶିଶାନ ଓଜସା ॥୪॥
ତୃମିନ୍ଦ୍ରାଭିଭୂରସି ବିଶ୍ଵା ଜାତାନୋଜସା ।   ସ ବିଶ୍ଵା ଭୁବ ଆଭବଃ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୫୪) ଋଷିଃ - ବୈବସ୍ୱତୀଃ ଯମୀ,   ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,   ଦେବତା - ଭାବବୃତ୍ତମ୍

=====

ସୋମ ଏକେଭ୍ୟଃ ପବତେ ଘୃତମେକ ଉପାସତେ । ଯେଭ୍ୟୋ ମଧୁ ପ୍ରଧାବତି ତାଁଶ୍ଚିଦେବାପି ଗଚ୍ଛତାତ୍ ॥୧॥
ତପସା ଯେ ଅନାଧୃଷ୍ୟାସ୍ତପସା ଯେ ସ୍ୱର୍ଯ୍ୟୟଃ । ତପୋ ଯେ ଚକ୍ରିରେ ମହସ୍ତ୍ରାଶ୍ଚିଦେବାପି ଗଚ୍ଛତାତ୍ ॥୨॥
ଯେ ଯୁଧ୍ୟନ୍ତେ ପ୍ରଧନେଷୁ ଶୂରାସୋ ଯେ ତନୁତ୍ୟଜଃ । ଯେ ବା ସହସ୍ରଦକ୍ଷିଣାସ୍ତାଶ୍ଚିଦେବାପି ଗଚ୍ଛତାତ୍ ॥୩॥
ଯେ ଚିତ୍-ପୂର୍ବ ଋତସାପ ଋତାବାନ ଋତାବୃଧଃ । ପିତୃହସ୍ତପସ୍ୱତୋ ଯମ ତାଁଶ୍ଚିଦେବାପି ଗଚ୍ଛତାତ୍ ॥୪॥
ସହସ୍ରଶୀଥାଃ କବୟୋ ଯେ ଗୋପାୟନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟମ୍ । ଋଷୀନ୍ ତପସ୍ୱତୋ ଯମ ତପୋଜାଁ ଅପି ଗଚ୍ଛତାତ୍ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୫୫) ଋଷିଃ - ଶିରିମ୍ବିଠଃ ଭାରଦ୍ୱାଜଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,
ଦେବତା - ଅଲକ୍ଷ୍ମୀଘ୍ନଂ ୧, ୪, ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିଃ ୨-୩, ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ୫

=====

ଅରାୟି କାଶେ ବିକଟେ ଶିରିଂ ଗଚ୍ଛ ସଦାନୁ । ଶିରିମ୍ବିଠସ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱଭିସ୍ତେଭିଷ୍ଟା ଚାତୟାମସି ॥୧॥
ଚତ୍ତୋ ଇତଶ୍ଚତ୍ତାମୁତଃ ସର୍ବା ଭୂଶାନ୍ୟାରୁଷୀ । ଅରାୟଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତି ତୀକ୍ଷ୍ଣଶୃଙ୍ଗୋଦୃଷନ୍ନିହି ॥୨॥
ଅଦୋ ଯଜ୍ଞାରୁ ପୁରତେ ସିନ୍ଧୋଃ ପାରେ ଅପୁରୁଷମ୍ । ତଦା ରଭସ୍ତ ଦୁର୍ହଣୋ ତେନ ଗଚ୍ଛ ପରସ୍ତରମ୍ ॥୩॥
ୟଜ ପ୍ରାଚୀରଜଗନ୍ତୋରୋ ମଣ୍ଡୁରଧାଶିକୀଃ । ହତା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଶତ୍ରବଃ ସର୍ବେ ବୁଦୁଦୟାଶବଃ ॥୪॥
ପରୀମେ ଗାମନେଷତ ପର୍ଯ୍ୟଗ୍ନିମହୃଷତ । ଦେବେଷ୍ଟକ୍ରତ ଶ୍ରବଃ କ ଇମାଁ ଆ ଦଧର୍ଷତି ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୫୬) ଋଷିଃ - କେତୁଃ ଆଗ୍ନେୟଃ,   ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ,   ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଅଗ୍ନିଂ ହିନ୍ଦୁନ୍ତ ନୋ ପିୟଃ ସପ୍ତିମାଶୁମିବାଜିଷୁ । ତେନ ଜେଷ୍ଠ ଧନଂଧନମ୍ ॥୧॥
ୟୟା ଗା ଆକରାମହେ ସେନୟାଗ୍ନେ ତବୋତ୍ୟା । ତାଂ ନୋ ହିନ୍ଦୁ ମଘଉୟେ ॥୨॥
ଆଗ୍ନେ ସ୍ଥୂରଂ ରୟିଂ ଭର ପୃଥୁଂ ଗୋମହମଶ୍ୱିନମ୍ । ଅତ୍ପି ଖଂ ବର୍ତୟା ପଶିମ୍ ॥୩॥
ଅଗ୍ନେ ନକ୍ଷତ୍ରମଜରମା ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ରୋହୟୋ ଦିବି । ଦଧଜ୍ଞୋତିର୍ଜନେଭ୍ୟଃ ॥୪॥
ଅଗ୍ନେ କେତୁର୍ବିଶାମସି ପ୍ରେଷ୍ଠଃ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପସ୍ଥସତ୍ । ବୋଧା ସ୍ତୋତ୍ରେ ବୟୋ ଦଧତ୍ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୫୭) ଋଷିଃ - ଭୁବନଃ ଆପ୍ତଃ, ସାଧନଃ ଙ୍ଗା ଭୌବନଃ,
ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

=====

ଇମା ନୁ କଂ ଭୁବନା ସୀଷଧାମେନ୍ଦ୍ରଞ୍ଚ ବିଶ୍ୱେ ଚ ଦେବାଃ ।।୧।।
ୟଞ୍ଜଂ ଚ ନସ୍ତନ୍ତଂ ଚ ପ୍ରଜାଂ ଚାଦିତ୍ୟିରିନ୍ଦ୍ରଃ ସହ ଚୀକ୍-ଲ୍-ପାତି ।।୨।।
ଆଦିତ୍ୟିରିନ୍ଦ୍ରଃ ସଗଣୋ ମରୁଦ୍-ଭିରସ୍ତ୍ରାକଂ ଭୂତୁବିତା ତନୁନାମ୍ ।।୩।।
ହୃତ୍ବାୟ ଦେବା ଅସୁରାନ୍ ଯଦାୟନ୍ ଦେବା ଦେବତୁମଭିରକ୍ଷମାଣାଃ ।।୪।।
ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜମର୍କମନୟଞ୍ଜୁଚାଭିରାଦିତ୍-ସ୍ୱଧାମିଷିରାଂ ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟନ୍ ।।୫।।

=====

(୧୦|୧୫୮) ଋଷିଃ - ଚକ୍ଷୁଃ ସୌର୍ଯ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧, ୩-୫, ସ୍ୱରାଟ୍ ୨, ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ

=====

ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ନୋ ଦିବସ୍ତାତୁ ବାତୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷାତ୍ । ଅଗ୍ନିର୍ନଃ ପାର୍ଥବେଭ୍ୟଃ ।।୧।।
ଜୋଷା ସବିତର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ତେ ହରଃ ଶତଂ ସର୍ବା ଅହ୍ନତି । ପାହି ନୋ ଦିଦ୍ୟୁତଃ ପତନ୍ତ୍ୟାଃ ।।୨।।
ଚକ୍ଷୁର୍ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ଚକ୍ଷୁର୍ନ ଉତ ପର୍ବତଃ । ଚକ୍ଷୁର୍ଧାତା ଦଧାତୁ ନଃ ।।୩।।
ଚକ୍ଷୁର୍ନୋ ଧେହି ଚକ୍ଷୁଷେ ଚକ୍ଷୁର୍ବିଶ୍ୱେ ତନୁଭ୍ୟଃ । ସଂ ଚେଦଂ ବି ଚ ପଶ୍ୟେମ ।।୪।।
ସୁସଂହୃଶଂ ତ୍ୱା ବୟଂ ପ୍ରତି ପଶ୍ୟେମ ସୂର୍ଯ୍ୟ । ବି ପଶ୍ୟେମ ନୃଚକ୍ଷସଃ ।।୫।।

=====

(୧୦|୧୫୯) ଋଷିଃ - ଶତୀ ପୌଲୋମୀ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଶତୀ

=====

ଉଦସୌ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଅଗାଦୁଦୟଂ ମାମକୋ ଭଗଃ । ଅହଂ ତଦ୍ୱିଦୂଳା ପତିମଭ୍ୟସାକ୍ଷି ବିଷାସହିଃ ।।୧।।
ଅହଂ କେତୁରହଂ ମୂର୍ଧାହମୁଗ୍ରା ବିବାଚନୀ । ମମେଦନ୍ନ କ୍ରତୁଂ ପତିଃ ସେହାନାୟା ଉପାଚରେତ୍ ।।୨।।
ମମ ପୁତ୍ରାଃ ଶତ୍ରୁହଣୋଽଥୋ ମେ ଦୁହିତା ବିରାଟ୍ । ଉତାହମସ୍ମି ସଂଜୟା ପତ୍ୟୌ ମେ ଶ୍ଳୋକ ଉତ୍ତମଃ ।।୩।।
ୟେନେନ୍ଦ୍ରୋ ହବିଷା କୃତ୍ୟଭବଦ୍ ଦ୍ୟୁମ୍ନାତ୍ତମଃ । ଇଦଂ ତଦକ୍ରି ଦେବା ଅସପତ୍ନା କିଲାଭୁବନ୍ ।।୪।।
ଅସପତ୍ନା ସପତ୍ନୀ ଜୟନ୍ତ୍ୟଭିଭୁବରୀ । ଆବୃକ୍ଷମନ୍ୟାସାଂ ବର୍ତ୍ତୋ ରାଧୋ ଅସ୍ତେୟସାମିବ ।।୫।।
ସମଜୈଷମିମା ଅହଂ ସପତ୍ନୀରଭିଭୁବରୀ । ଯଥାହମସ୍ୟ ବୀରସ୍ୟ ବିରାଜାନି ଜନସ୍ୟ ଚ ।।୬।।

=====

(୧୦|୧୭୦) ଋଷିଃ - ପୁରଣଃ ବୈଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ତୀବ୍ରସ୍ୟାଭିବୟସୋ ଅସ୍ୟ ପାହି ସର୍ବରଥା ବି ହରୀ ଇହ ମୁଞ୍ଚି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ମା ତ୍ବା ଯଜମାନାସୋ ଅନ୍ୟେ ନି ରୀରମନ୍ ତୁଭ୍ୟମିମେ ସୁତାସଃ ॥୧॥
ତୁଭ୍ୟଂ ସୁତାସୁଭ୍ୟାମୁ ସୋତ୍ତାସସ୍ତ୍ବାଂ ଗିରଃ ଶ୍ଵାତ୍ର୍ୟା ଆ ହୃୟନ୍ତି ।
ଇନ୍ଦ୍ରେଦମଦ୍ୟ ସବନଂ ଜୁଷାଣୋ ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ବିଦ୍ଵାଂ ଇହ ପାହି ସୋମମ୍ ॥୨॥
ୟ ଉଶତା ମନସା ସୋମମସ୍ତୈ ସର୍ବହୃଦା ଦେବକାମଃ ସୁନୋତି ।
ନ ଗା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତସ୍ୟ ପରା ଦଦାତି ପ୍ରଶସ୍ତମିକାରୁମସ୍ତୈ କୃଣୋତି ॥୩॥
ଅନୁସ୍ଵଷ୍ଟୋ ଭବତ୍ୟେଷୋ ଅସ୍ୟ ଯୋ ଅସ୍ତୈ ରେବାନ୍ ସୁନୋତି ସୋମମ୍ ।
ନିରରତ୍ନୌ ମଘବା ତଂ ଦଧାତି ବ୍ରହ୍ମଦ୍ଵିଷୋ ହନ୍ତ୍ୟନାନୁଦିଷ୍ଠଃ ॥୪॥
ଅଶ୍ଵାୟନ୍ତୋ ଗବ୍ୟନ୍ତୋ ବାଜୟନ୍ତୋ ହବାମହେ ତ୍ଵୋପଗନ୍ତବା ଉ ।
ଆଭୁଷନ୍ତସ୍ତେ ସୁମତୌ ନବାୟାଂ ବୟମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ବା ଶୁନଂ ହୁବେମ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୭୧) ଋଷିଃ - ଯଜ୍ଞନାଶନଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍ ୧-୪, ଅନୁଷୁପ୍ ୫,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ରାଜୟନ୍ତ୍ଵାଂ ଐ

=====

ମୁଞ୍ଚାମି ତ୍ବା ହବିଷା ଜୀବନାୟ କମଜ୍ଞାତୟନ୍ତ୍ଵାଦୁତ ରାଜୟନ୍ତ୍ଵାତ୍ ।
ଗ୍ରାହିର୍ଜଗ୍ରାହ ଯଦି ବୈତଦେନଂ ତସ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ପ୍ର ମୁମୁକ୍ତମେନମ୍ ॥୧॥
ଯଦି କ୍ଷିତାୟୁର୍ଯଦି ବା ପରେତୋ ଯଦି ମୃତ୍ୟୋରନ୍ତିକଂ ନୀତ ଏବ ।
ତମା ହରାମି ନିରୂତେରୁପସ୍ଥାଦସ୍ତାର୍ଷମେନଂ ଶତଶାରଦାୟ ॥୨॥
ସହସ୍ରାକ୍ଷେଶ ଶତଶାରଦେନ ଶତାୟୁଷା ହବିଷାହାର୍ଷମେନମ୍ ।
ଶତଂ ଯଥେମଂ ଶରଦୋ ନୟାତୀନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ଦୁରିତସ୍ୟ ପାରମ୍ ॥୩॥
ଶତଂ ଜୀବ ଶରଦୋ ବର୍ଧମାନଃ ଶତଂ ହେମନ୍ତାଞ୍ଜିତମୁ ବସନ୍ତାନ୍ ।
ଶତମିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ସବିତା ବୃହସ୍ପତିଃ ଶତାୟୁଷା ହବିଷେମଂ ପୁନର୍ଦ୍ଦୁଃ ॥୪॥
ଆହାର୍ଷଂ ତ୍ବାବିଦଂ ତ୍ବା ପୁନରାଗାଃ ପୁନର୍ନବ । ସର୍ବାଙ୍ଗ ସର୍ବଂ ତେ ତନ୍ମୁଃ ସର୍ବମାୟୁଷ୍ଠ ତେବିଦମ୍ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୭୭) ଋଷିଃ - ରକ୍ଷୋହା ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଗର୍ଭସଂସ୍ରାବେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତଂ

=====

ବ୍ରହ୍ମଣାଗ୍ନିଃ ସଂବିଦାନୋ ରକ୍ଷୋହା ବାଧତାମିତଃ । ଅମୀବା ଯସ୍ତେ ଗର୍ଭଂ ଦୁର୍ଣ୍ଣାମା ଯୋନିମାଶୟେ ॥୧॥
ଯସ୍ତେ ଗର୍ଭମମୀବା ଦୁର୍ଣ୍ଣାମା ଯୋନିମାଶୟେ । ଅଗ୍ନିଷ୍ଟଂ ବ୍ରହ୍ମଣା ସହ ନିଷ୍ପ୍ରବ୍ୟାଦମନୀନଶତ୍ ॥୨॥
ଯସ୍ତେ ହୃଦ୍ଧି ପତୟନ୍ତଂ ନିଷସ୍ତୁଂ ଯଃ ସରୀସୃପମ୍ । ଜାତଂ ଯସ୍ତେ ଜିହ୍ଵାଂସତି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୩॥
ଯସ୍ତ ଉରୁ ବିହରତ୍ୟନ୍ତରା ଦଂପତୀ ଶୟେ । ଯୋନିଂ ଯୋ ଅନ୍ତରାରେଲ୍ହି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୪॥
ଯସ୍ତା ଭ୍ରାତା ପତିର୍ଭୂତ୍ଵା ଜାରୋ ଭୂତ୍ଵା ନିପଦ୍ୟତେ । ପ୍ରଜାଂ ଯସ୍ତେ ଜିହ୍ଵାଂସତି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୫॥
ଯସ୍ତା ସ୍ଵପ୍ନେନ ତମସା ମୋହୟିତ୍ଵା ନିପଦ୍ୟତେ । ପ୍ରଜାଂ ଯସ୍ତେ ଜିହ୍ଵାଂସତି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୬॥

=====

(୧୦|୧୭୩) ଋଷିଃ - ବିବୃହା କାଶ୍ୟପଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଯଜ୍ଞନାଶନଂ

=====

ଅକ୍ଷୀଭ୍ୟାଂ ତେ ନାସିକାଭ୍ୟାଂ କର୍ଣ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ଛୁରୁକାଦଧି ।
ୟସ୍ତଂ ଶୀର୍ଷଣ୍ୟଂ ମସ୍ତିଷ୍କାଞ୍ଜିହ୍ଵାୟା ବି ବୃହାମି ତେ ॥୧॥
ଗ୍ରୀବାଭ୍ୟସ୍ତ ଉଷ୍ଠିହାଭ୍ୟଃ କୀକସାଭ୍ୟୋ ଅନୁକ୍ୟାତ୍ ।
ୟସ୍ତଂ ଦୋଷଣ୍ୟମଂସାଭ୍ୟାଂ ବାହୁଭ୍ୟାଂ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୨॥
ଆନ୍ତେଭ୍ୟସ୍ତେ ଗୁଦାଭ୍ୟୋ ବନିଷ୍ଠୋର୍ଦ୍ଧ୍ଵଦୟାଦଧି ।
ୟସ୍ତଂ ମତସ୍ନାଭ୍ୟାଂ ଯକ୍ନଃ ପ୍ଲାଶିଭ୍ୟୋ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୩॥
ଉରୁଭ୍ୟାଂ ତେ ଅଷ୍ଠୀବଦ୍-ଭ୍ୟାଂ ପାର୍ଶ୍ଵିଭ୍ୟାଂ ପ୍ରପଦାଭ୍ୟାମ୍ ।
ୟସ୍ତଂ ଶ୍ରୋଣିଭ୍ୟାଂ ଭାସଦାଦ୍-ଭଂସସୋ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୪॥
ମେହନାଦ୍ଵନ୍-କରଣାଲ୍ଲୋମଭ୍ୟସ୍ତେ ନଖେଭ୍ୟଃ ।
ୟସ୍ତଂ ସର୍ବସ୍ନାଦାତ୍ମନସ୍ତମିଦଂ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୫॥
ଅଙ୍ଗାଦଙ୍ଗାଲ୍ଲୋମ୍ନୋଲୋମ୍ନୋ ଜାତଂ ପର୍ବଣିପର୍ବଣି ।
ୟସ୍ତଂ ସର୍ବସ୍ନାଦାତ୍ମନସ୍ତମିଦଂ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୬॥

=====

(୧୦।୧୭୪) ଋଷିଃ - ପ୍ରଚେତାଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୨, ୪, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୩, ପଞ୍ଜିଃ ୫,
ଦେବତା - ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନନାଶନଂ

=====

ଅପେହି ମନସସ୍ତୁତେଃପ କ୍ରାମ ପରଶ୍ଚର । ପରୋ ନିରୂତ୍ୟା ଆ ତସ୍ମୈ ବହୁଧା ଜୀବତୋ ମନଃ ।।୧।।
ଭଦ୍ରଂ ବୈ ବରଂ ବୃଣତେ ଭଦ୍ରଂ ଯୁଞ୍ଜନ୍ତି ଦକ୍ଷିଣମ୍ । ଭଦ୍ରଂ ବୈବସ୍ୱତେ ତକ୍ଷୁର୍ବହୁତ୍ରା ଜୀବତୋ ମନଃ ।।୨।।
ୟଦାଶସା ନିଃଶସାଭିଶସୋପାରିମ ଜାଗ୍ରତୋ ଯତ୍-ସ୍ୱପନ୍ତଃ ।
ଅଗ୍ନିର୍ବିଶ୍ୱାନ୍ୟପ ଦୁଷ୍ଟତାନ୍ୟଦୁଷ୍ଟାନ୍ୟାରେ ଅସ୍ଥାୟାତୁ ।।୩।।
ୟଦିନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତୁତେଃଭିଦ୍ରୋହଂ ଚରାମସି । ପ୍ରଚେତା ନ ଆଙ୍ଗିରସୋ ଦ୍ୱିଷତାଂ ପାତୁଂହସଃ ।।୪।।
ଅଜୈଷ୍ଠାଦ୍ୟାସନାମ ଚାତୁମାନାଗସୋ ବୟମ୍ ।
ଜାଗ୍ରତ୍-ସ୍ୱପ୍ନଃ ସଂକଳ୍ମଃ ପାପୋ ଯଃ ଦ୍ୱିଷ୍ମସ୍ତଂ ସ ଋକ୍ଷତୁ ଯୋ ନୋ ଦୈଷ୍ଠି ତମୃକ୍ଷତୁ ।।୫।।

=====

(୧୦।୧୭୫) ଋଷିଃ - କପୋତଃ ନୈରୂତଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

=====

ଦେବାଃ କପୋତ ଇଷିତୋ ଯଦିକ୍ଷୟତୋ ନିରୂତ୍ୟା ଇଦମାଜଗାମ ।
ତସ୍ମା ଅର୍ଚାମ କୃଣବାମ ନିଷ୍ଠୁତିଂ ଶଂ ନୋ ଅୟୁ ଦ୍ୱିପଦେ ଶଂ ଚତୁଷ୍ପଦେ ।।୧।।
ଶିବଃ କପୋତ ଇଷିତୋ ନୋ ଅସ୍ତନାଗା ଦେବାଃ ଶକୁନୋ ଗୃହେଷୁ ।
ଅଗ୍ନିର୍ହି ବିପ୍ରୋ ଭୁଷତାଂ ହବିର୍ନଃ ପରି ହେତିଃ ପକ୍ଷିଣୀ ନୋ ବୃଣକ୍ଷୁ ।।୨।।
ହେତିଃ ପକ୍ଷିଣୀ ନ ଦଭାତ୍ୟସ୍ଥାନାଷ୍ଟ୍ୟାଂ ପଦଂ କୃଣୁତେ ଅଗ୍ନିଧାନେ ।
ଶଂ ନୋ ଗୋଭ୍ୟଶ୍ଚ ପୁରୁଷେଭ୍ୟଶ୍ଚାୟୁ ମା ନୋ ହିଂସାଦିହ ଦେବାଃ କପୋତଃ ।।୩।।
ୟଦୁଲୁକୋ ବଦତି ମୋଘମେତଦ୍ୟତ୍-କପୋତଃ ପଦମଗ୍ନୌ କୃଣୋତି ।
ୟସ୍ୟ ଦୂତଃ ପ୍ରହିତ ଏଷ ଏତଉସ୍ତୈ ଯମାୟ ନମୋ ଅୟୁ ମୃତ୍ୟବେ ।।୪।।
ଋଚା କପୋତଂ ନୁଦତ ପ୍ରଣୋଦମିଷଂ ମଦନ୍ତଃ ପରି ଗାଂ ନୟଧୁମ୍ ।
ସଂଯୋପୟନ୍ତୋ ଦୁରିତାନି ବିଶ୍ୱା ହିତ୍ୱା ନ ଉର୍ଜଂ ପ୍ର ପତାତ୍-ପତିଷ୍ଠଃ ।।୫।।

=====

(୧୦|୧୭୭) ଋଷିଃ - ଋଷଭଃ ବୈରାଜଃ, ଶାକ୍ତରଃ ଙ୍ଗା, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୪, ମହାପଞ୍ଜିଃ ୫,
ଦେବତା - ସପତ୍ନନାଶନଃ

=====

ଋଷଭଂ ମା ସମାନାନାଂ ସପତ୍ନନାଂ ବିଷାସହିମ୍ । ହନ୍ତାରଂ ଶତ୍ରୁଣାଂ କୃଧି ବିରାଜଂ ଗୋପତିଂ ଗବାମ୍ ॥୧॥
ଅହମସ୍ମି ସପତ୍ନହେନ୍ଦ୍ର ଇବାରିଷ୍ଟୋ ଅକ୍ଷତଃ । ଅଧଃ ସପତ୍ନା ମେ ପଦୋରିମେ ସର୍ବେ ଅଭିଷ୍ଠିତାଃ ॥୨॥
ଅତ୍ରେବ ବୋଧି ନହ୍ୟାମ୍ୟୁତେ ଆର୍ତ୍ତୀ ଇବ ଜ୍ୟୟା । ବାତସ୍ତତେ ନି ସେଧେମାନ୍ୟଥା ମଦଧରଂ ବଦାନ୍ ॥୩॥
ଅଭିଭୂରହମାଗମଂ ବିଶ୍ୱକର୍ମେଣ ଧାମ୍ନା । ଆ ବଶ୍ଚିତ୍ତମା ବୋ ବ୍ରତମା ବୋହୁଂ ସମିତିଂ ଦଦେ ॥୪॥
ୟୋଗକ୍ଷେମଂ ବ ଆଦାୟାହଂ ଭୂୟାସମୁତ୍ତମ ଆ ବୋ ମୂର୍ଧାନମକ୍ରମାମ୍ ।
ଅଧସ୍ତଦାନ୍ତୁ ଉଦ୍‌ଦତ ମଣ୍ଡୁକା ଇବୋଦକାନ୍ତୁଶ୍ଚୂକା ଉଦକାଦିବ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୭୭) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ ଜମଦଗ୍ନିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧-୨, ୪,
ସୋମବରୁଣବୃହସ୍ପତ୍ୟାନୁମତିମଘବଜାତୃବିଧାତାରଃ ୩

=====

ତୁଭ୍ୟେଦମିନ୍ଦ୍ର ପରି ଷିତ୍ୟତେ ମଧୁ ତ୍ୱଂ ସୁତସ୍ୟ କଲଶସ୍ୟ ରାଜସି ।
ତ୍ୱଂ ରୟିଂ ପୁରୁବୀରାମୁ ନସ୍ତୁଧି ତ୍ୱଂ ତପଃ ପରିତପ୍ୟାଜୟଃ ସ୍ୱଃ ॥୧॥
ସ୍ୱର୍ଜିତଂ ମହି ମନ୍ଦାନମନ୍ତସୋ ହବାମହେ ପରି ଶକ୍ରଂ ସୁର୍ତ୍ତା ଉପ ।
ଇମଂ ନୋ ଯୁଜ୍ଞମିହ ବୋଧ୍ୟା ଗହି ସ୍ୱଧୋ ଜୟନ୍ତଂ ମଘବାନମାମହେ ॥୨॥
ସୋମସ୍ୟ ରାଜ୍ଞୋ ବରୁଣସ୍ୟ ଧର୍ମଣି ବୃହସ୍ପତେରନୁମତ୍ୟା ଉ ଶର୍ମଣି ।
ତବାହମଦ୍ୟ ମଘବନ୍ନୁପସ୍ତୁତୌ ଧାତର୍ବଧାତଃ କଲଶା ଅଭକ୍ଷୟମ୍ ॥୩॥
ପ୍ରସୂତୋ ଭକ୍ଷମକରଂ ତରାବପି ସ୍ତ୍ରୋମଂ ଚେମଂ ପ୍ରଥମଃ ସୁରିରୁନ୍ମଜେ ।
ସୁତେ ସାତେନ ଯଦ୍ୟାଗମଂ ବାଂ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଜମଦଗ୍ନୀ ଦମେ ॥୪॥

=====

(୧୦|୧୭୮) ଋଷିଃ - ଅନିଲଃ ବାତାୟନଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ବାୟୁଃ

=====

ବାତସ୍ୟ ନୁ ମହିମାନଂ ରଥସ୍ୟ ରୁଜନ୍ନେତି ସ୍ତନୟନସ୍ୟ ଘୋଷଃ ।
ଦିବିସ୍ତୃଗ୍ୟାତ୍ୟରୁଣାନି କୃଶ୍ଣନ୍ନୁତୋ ଏତି ପୃଥିବ୍ୟା ରେଶୁମସ୍ୟନ୍ ॥୧॥
ସଂ ପ୍ରେରତେ ଅନୁ ବାତସ୍ୟ ବିଷ୍ଟା ଐନଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମନଂ ନ ଘୋଷାଃ ।
ତାଭିଃ ସୟୁକ୍ତରଥଂ ଦେବ ଇୟତେଽସ୍ୟ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ରାଜା ॥୨॥
ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ପଥିତିରୀୟମାନୋ ନ ନି ବିଶତେ କତମଜନାହଃ ।
ଅପାଂ ସଖା ପ୍ରଥମଜା ଋତାବା କ୍ୱ ସ୍ୱିଜ୍ଞାତଃ କୁତ ଆ ବଭୁବ ॥୩॥
ଆତ୍ମା ଦେବାନାଂ ଭୁବନସ୍ୟ ଗର୍ଭୋ ଯଥାବଶଂ ଚରତି ଦେବ ଏଷଃ ।
ଘୋଷା ଇଦସ୍ୟ ଶୃଣ୍ଠିରେ ନ ରୂପଂ ତସ୍ମୈ ବାତାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୪॥

=====

(୧୦|୧୭୯) ଋଷିଃ - କକ୍ଷୀବତଃ ଶବରଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ଗାବଃ

=====

ମୟୋଭୂର୍ବାତୋ ଅଭି ବାତୁସ୍ରା ଉର୍ଜସ୍ୱତୀରୋଷଧୀରା ରିଶନ୍ତାମ୍ ।
ପୀବସ୍ୱତୀର୍ଜୀବଧନ୍ୟାଃ ପିବନ୍ତୁବସାୟ ପଦ୍ମତେ ରୁଦ୍ର ମୃଲ ॥୧॥
ୟଃ ସରୂପା ବିରୂପା ଏକରୂପା ଯାସାମଗ୍ନିରିଷ୍ଟ୍ୟା ନାମାନି ବେଦ ।
ୟା ଅଙ୍ଗିରସସ୍ତପସେହ ଚକ୍ରୁସ୍ତାଭ୍ୟଃ ପର୍ଜନ୍ୟ ମହି ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞ ॥୨॥
ୟା ଦେବେଷୁ ତନ୍ମମୈରୟନ୍ତ ଯାସାଂ ସୋମୋ ବିଶ୍ୱା ରୂପାଶି ବେଦ ।
ତା ଅସ୍ତ୍ରଭ୍ୟଂ ପୟସା ପିନ୍ଦୁମାନାଃ ପ୍ରଜାବତୀରିନ୍ଦ୍ର ଗୋଷ୍ଠେ ରିରୀହି ॥୩॥
ପ୍ରଜାପତିର୍ମହ୍ୟମେତା ରରାଣୋ ବିଶ୍ୱୈର୍ଦେବୈଃ ପିତୃଭିଃ ସଂବିଦାନଃ ।
ଶିବାଃ ସତୀରୂପ ନୋ ଗୋଷ୍ଠମାକସ୍ତାସାଂ ବୟଂ ପ୍ରଜୟା ସଂ ସଦେମ ॥୪॥

=====

(୧୦।୧୭୦) ଋଷିଃ - ବିଭ୍ରାଟ୍ ସୌର୍ଯ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୩, ପ୍ରସ୍ତାବପଞ୍ଜିଃ ୪, ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ

=====

ବିଭ୍ରାତ୍ ବୃହତ୍-ପିବତୁ ସୋମ୍ୟଂ ମଧ୍ଵାୟୁର୍ଦଧ୍ୟାଙ୍କପତାବବିହୃତମ୍ ।
ବାତଜୁତୋ ଯୋ ଅଭିରକ୍ଷତି ତ୍ଵନା ପ୍ରଜାଃ ପୁପୋଷ ପୁରୁଧା ବି ରାଜତି ॥୧॥
ବିଭ୍ରାତ୍ ବୃହସ୍ପତୁତଂ ବାଜସାତମଂ ଧର୍ମନ୍ ଦିବୋ ଧରୁଣେ ସତ୍ୟମର୍ପିତମ୍ ।
ଅମିତ୍ରହା ବୃତ୍ରହା ଦସ୍ୟୁହଂତ୍ରମଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଜଞ୍ଜେ ଅସୁରହା ସପତ୍ରହା ॥୨॥
ଇଦଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଂ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ତମଂ ବିଶ୍ଵଜିଜ୍ଞନଜିଦୁତ୍ୟତେ ବୃହତ୍ ।
ବିଶ୍ଵଭ୍ରାତ୍ ଭ୍ରାଜୋ ମହି ସୂର୍ଯୋ ଦୃଶ ଉରୁ ପପ୍ରଥେ ସହ ଓଜୋ ଅରୁ୍ୟତମ୍ ॥୩॥
ବିଭ୍ରାଜଞ୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସ୍ଵରଗଚ୍ଛୋ ରୋଚନଂ ଦିବଃ ।
ୟେନେମା ବିଶ୍ଵା ଭୁବନାନ୍ୟାତୃତା ବିଶ୍ଵକର୍ମଣା ବିଶ୍ଵଦେବ୍ୟାବତା ॥୪॥

=====

(୧୦।୧୭୧) ଋଷିଃ - ଇଟଃ ଭାର୍ଗବଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ତ୍ଵଂ ତ୍ୟମିଟତୋ ରଥମିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାବଃ ସୁତାବତଃ । ଅଶ୍ଵଶୋଃ ସୋମିନୋ ହବମ୍ ॥୧॥
ତ୍ଵଂ ମଖସ୍ୟ ଦୋଧତଃ ଶିରୋଽବ ତ୍ଵଚୋ ଭରଃ । ଅଗଚ୍ଛଃ ସୋମିନୋ ଗୃହମ୍ ॥୨॥
ତ୍ଵଂ ତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ର ମର୍ତ୍ତ୍ୟମାସ୍ତରୁଧ୍ଵାୟ ବେନ୍ୟମ୍ । ମୁଦୁଃ ଶ୍ରଥ୍ଵା ମନସ୍ୟବେ ॥୩॥
ତ୍ଵଂ ତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ପଶ୍ଵା ସନ୍ତଂ ପୁରସ୍ଵଧି । ଦେବାନାଂ ଚିତ୍ତିରୋ ବଶମ୍ ॥୪॥

=====

(୧୦।୧୭୨) ଋଷିଃ - ସଂବର୍ତ୍ତଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଦ୍ଵିପଦା ବିରାଟ୍, ଦେବତା - ଉଷାଃ

=====

ଆ ଯାହି ବନସା ସହ ଗାବଃ ସଚନ୍ତ୍ର ବର୍ତ୍ତନିଂ ଯଦୁଧିଃ ॥୧॥
ଆ ଯାହି ବସ୍ତ୍ୟା ପିୟା ମଂହିଷୋ ଜାରୟନ୍ତୁଶଃ ସୁଦାନୁଧିଃ ॥୨॥
ପିତୁତୃତୋ ନ ତନ୍ତ୍ରମିସ୍ତୁଦାନବଃ ପ୍ରତି ଦଧ୍ଵୋ ଯଜାମସି ॥୩॥
ଉଷା ଅପ ସ୍ଵସୁସ୍ତମଃ ସଂ ବର୍ତ୍ତୟତି ବର୍ତ୍ତନିଂ ସୁଜାତତା ॥୪॥

=====

(୧୦|୧୭୩) ଋଷିଃ - ପୁରଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ରାଜା

=====

ଆ ତ୍ୱାହାର୍ଷମନ୍ତରେଧି ପୁରସ୍ତିଷ୍ଠାବିଚାରଲିଃ । ବିଶସ୍ତ୍ୱା ସର୍ବା ବାଞ୍ଛନ୍ତୁ ମା ତୁଦ୍ରାଷ୍ଟମଧି ଭ୍ରଗତ୍ ॥୧॥
ଇହୈବୈଧି ମାପ ଚ୍ୟୋଷ୍ଠାଃ ପର୍ବତ ଇବାବିଚାରଲିଃ । ଇନ୍ଦ୍ର ଇବେହ ପୁରସ୍ତିଷ୍ଠେହ ରାଷ୍ଟ୍ରମୁ ଧାରୟ ॥୨॥
ଇମମିନ୍ଦ୍ରୋ ଅଦୀଧରତ୍ ପୁରଂ ପୁରୋଶ ହବିଷା । ତସ୍ମୈ ସୋମୋ ଅଧି ବ୍ରବତ୍ସ୍ତ୍ୱା ଉ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିଃ ॥୩॥
ପୁରା ଦୈର୍ଘ୍ୟୁବା ପୃଥିବୀ ପୁରାସଃ ପର୍ବତା ଇମେ । ପୁରଂ ବିଶ୍ୱମିଦଂ ଜଗତ୍ ପୁରୋ ରାଜା ବିଶାମୟମ୍ ॥୪॥
ପୁରଂ ତେ ରାଜା ବରୁଣୋ ପୁରଂ ଦେବୋ ବୃହସ୍ପତିଃ । ପୁରଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚାଗ୍ନିଶ୍ଚ ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ଧାରୟତାଂ ପୁରମ୍ ॥୫॥
ପୁରଂ ପୁରୋଶ ହବିଷାତି ସୋମଂ ମୃଶାମସି । ଅଥୋ ତ ଇନ୍ଦ୍ରଃ କେବଲୀବିଶୋ ବଲିହୃତସ୍ତରତ୍ ॥୬॥

=====

(୧୦|୧୭୪) ଋଷିଃ - ଅଭିବର୍ତ୍ତଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ରାଜା

=====

ଅଭୀବର୍ତ୍ତେନ ହବିଷା ଯେନେନ୍ଦ୍ରୋ ଅଭିବାବୃତେ । ତେନାସ୍ମାନ୍ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତେତି ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ ବର୍ତୟ ॥୧॥
ଅଭିବୃତ୍ୟ ସପତ୍ନାନତି ଯା ନୋ ଅରାତୟଃ । ଅଭି ପୃତନ୍ୟନ୍ତଂ ତିଷ୍ଠାତି ଯୋ ନ ଇରସ୍ୟତି ॥୨॥
ଅଭି ତ୍ୱା ଦେବଃ ସବିତାତି ସୋମୋ ଅବାବୃତତ୍ । ଅଭି ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱା ଭୂତାନ୍ୟଭୀବର୍ତ୍ତୋ ଯଥାସସି ॥୩॥
ଯେନେନ୍ଦ୍ରୋ ହବିଷା କୃତ୍ୟଭବତ୍ ଦ୍ୟୁମ୍-ଦ୍ୟୁତ୍ତମଃ । ଇଦଂ ତଦକ୍ରି ଦେବା ଅସପତ୍ନଃ କିଲାଭୁବମ୍ ॥୪॥
ଅସପତ୍ନଃ ସପତ୍ନହାତିରାଷ୍ଟ୍ରୋ ବିଷାସହିଃ । ଯଥାହମେଷାଂ ଭୂତାନାଂ ବିରାଜାନି ଜନସ୍ୟ ତ ॥୫॥

=====

(୧୦|୧୭୫) ଋଷିଃ - ଉର୍ଧ୍ୱଗ୍ରୀବା ସର୍ପଃ ଆର୍ବୁଦିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ,

ଦେବତା - ଗ୍ରୀବାଣଃ

=====

ପ୍ର ବୋ ଗ୍ରୀବାଣଃ ସବିତା ଦେବଃ ସୁବତୁ ଧର୍ମଣା । ପୂର୍ଷୁ ଯୁଜ୍ୟଧ୍ୱଂ ସୁନୁତ ॥୧॥
ଗ୍ରୀବାଣୋ ଅପ ଦୁଃକୁନାମପ ସେଧତ ଦୁର୍ମତିମ୍ । ଉସ୍ରାଃ କର୍ତ୍ତନ ଭେଷଜମ୍ ॥୨॥
ଗ୍ରୀବାଣ ଉପରେଷ୍ଠା ମହୀୟନ୍ତେ ସଜୋଷସଃ । ବୃଷ୍ଣେ ଦଧତୋ ବୃଷ୍ଣ୍ୟମ୍ ॥୩॥
ଗ୍ରୀବାଣଃ ସବିତା ନୁ ବୋ ଦେବଃ ସୁବତୁ ଧର୍ମଣା । ଯଜମାନାୟ ସୁନୁତେ ॥୪॥

=====

(୧୦|୧୭୭) ଋଷିଃ - ଆର୍ତ୍ତବଃ ସୁନୁଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧, ୩-୪, ଗାୟତ୍ରୀ ୨,

ଦେବତା - ଋତବଃ ୧, ଅଗ୍ନିଃ ୨-୪

=====

ପ୍ର ସୁନବ ଋତୁଶାଂ ବୃହନ୍ନବନ୍ତ ବୃଜନା ।   ଶାମା ଯେ ବିଶ୍ୱଧାୟସୋଃଶ୍ନନ୍ ଧେନୁଂ ନ ମାତରମ୍ ॥୧॥
ପ୍ର ଦେବଂ ଦେବ୍ୟା ଧିୟା ଭରତା ଜାତବେଦସମ୍ ।   ହବ୍ୟା ନୋ ବକ୍ଷଦାନୁଷକ୍ ॥୨॥
ଅୟମୁ ଷ୍ୟ ପ୍ର ଦେବୟୁର୍ହୋତା ଯଜ୍ଞାୟ ନୀୟତେ ।   ରଥୋ ନ ଯୋରଭୀବୃତୋ ଘୃଣୀବାଞ୍ଛେତତି ତୁନା ॥୩॥
ଅୟମଗ୍ନିରୁଷ୍ୟତ୍ୟମୃତାଦିବ ଜନ୍ମନଃ ।   ସହସଞ୍ଜିତ୍ ସହୀୟାନ୍ ଦେବୋ ଜୀବାତବେ କୃତଃ ॥୪॥

=====

(୧୦|୧୭୭) ଋଷିଃ - ପତଙ୍ଗଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୩, ଦେବତା - ମାୟାଭେଦଃ

=====

ପତଙ୍ଗମକ୍ତମସୁରସ୍ୟ ମାୟୟା ହୃଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ମନସା ବିପଚ୍ଛିତଃ ।
ସମୁଦ୍ରେ ଅନ୍ତଃ କବୟୋ ବି ଚକ୍ଷତେ ମରୀଚୀନାଂ ପଦମିଚ୍ଛନ୍ତି ବେଧସଃ ॥୧॥
ପତଙ୍ଗୋ ବାଚଂ ମନସା ବିଭର୍ତ୍ତି ତାଂ ଗନ୍ଧର୍ବୋଽବଦନ୍-ଗର୍ଭେ ଅନ୍ତଃ ।
ତାଂ ଦ୍ୟୋତମାନାଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ମନୀଷାମୃତସ୍ୟ ପଦେ କବୟୋ ନି ପାନ୍ତି ॥୨॥
ଅପଶ୍ୟଂ ଗୋପାମନିପଦ୍ୟମାନମା ଚ ପରା ଚ ପଥିଭିଶ୍ଚରନ୍ତମ୍ ।
ସ ସପ୍ରୀତୀଃ ସ ବିଷୁଚୀର୍ବସାନ ଆ ବରୀବର୍ତ୍ତି ଭୁବନେଷ୍ଠନ୍ତଃ ॥୩॥

=====

(୧୦|୧୭୮) ଋଷିଃ - ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ ତାର୍ଷ୍ୟଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ତାର୍ଷ୍ୟଃ

=====

ତ୍ୟମୁ ଷୁ ବାଜିନଂ ଦେବଜୁତଂ ସହାବାନଂ ତରୁତାରଂ ରଥାନାମ୍ ।
ଅରିଷ୍ଟନେମିଂ ପୃତନାଜମାଶୁଂ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ତାର୍ଷ୍ୟମିହା ହୁବେମ ॥୧॥
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେବ ରାତିମାଜୋହୁବାନାଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ନାବମିବା ରୁହେମ ।
ଭର୍ବୀ ନ ପୃଥ୍ୱୀ ବହୁଲେ ଗଭୀରେ ମା ବାମେତୌ ମା ପରେତୌ ରିଷାମ ॥୨॥
ସଦ୍ୟଶ୍ଚିଦ୍ୟଃ ଶବସା ପଞ୍ଚି କୃଷ୍ଣୀଃ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଇବ ଜ୍ୟୋତିଷାପସ୍ତତାନ ।
ସହସ୍ରସାଃ ଶତସା ଅସ୍ୟ ରଂହିର୍ନ ସ୍ଥା ବରନ୍ତେ ଯୁବତିଂ ନ ଶର୍ଯାମ୍ ॥୩॥

=====

(୧୦।୧୭୯) ଋଷିଃ - ଶିବିଃ ଔଶାନିରଃ ୧, ପ୍ରତର୍ଦ୍ଧନଃ କାଶିରାଜଃ ୨, ବସୁମନାଃ ରୌହିଦଶୁଃ ୩,
ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୩, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଉତ୍ତିଷ୍ଠତାବ ପଶ୍ୟତେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଭାଗମୃଦ୍ଧିୟମ୍ । ଯଦି ଶ୍ରୀତୋ ଜୁହୋତନ ଯଦ୍ୟଶ୍ରୀତୋ ମମଭନ ॥୧॥
ଶ୍ରୀତଂ ହବିରୋ ଷ୍ଟିନ୍ନ ପ୍ର ଯାଦି ଜଗାମ ସୁରୋ ଅଧୁନୋ ବିମଧ୍ୟମ୍ ।
ପରି ତ୍ୱାସତେ ନିଧିଭିଃ ସଖାୟଃ କୁଲପା ନ ବ୍ରାଜପତିଂ ଚରନ୍ତମ୍ ॥୨॥
ଶ୍ରୀତଂ ମନ୍ୟ ଉଧନି ଶ୍ରୀତମଗ୍ନୌ ସୁଶ୍ରୀତଂ ମନ୍ୟେ ତଦୃତଂ ନବୀୟଃ ।
ମାଧ୍ୟାଂଦିନସ୍ୟ ସବନସ୍ୟ ଦଧ୍ନଃ ପିବେନ୍ନ ବଜ୍ଜିନ୍ ପୁରୁକୃତ୍ୱଷାଣଃ ॥୩॥

=====

=====

(୧୦।୧୮୦) ଋଷିଃ - ଜୟଃ ଐନ୍ଦ୍ରଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ପ୍ର ସସାହିଷେ ପୁରୁହୂତ ଶତ୍ରୁଞ୍ଜେୟସ୍ତେ ଶୁଷ୍ଣ ଇହ ରାତିରସ୍ତୁ ।
ଇନ୍ଦ୍ରା ଭର ଦକ୍ଷିଣେନା ବସୁନି ପତିଃ ସିନ୍ଧୁନାମସି ରେବତୀନାମ୍ ॥୧॥
ମୃଗୋ ନ ଭୀମଃ କୁଚରୋ ଗିରିଷ୍ଠଃ ପରାବତ ଆ ଜଗନ୍ନା ପରସ୍ୟାଃ ।
ସୃକଂ ସଂଶାୟ ପବିମିନ୍ନ ତିଗ୍ନଂ ବି ଶତ୍ରୁନ୍ ତାଲ୍ହି ବି ମୃଧୋ ନୁଦସ୍ତୁ ॥୨॥
ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ତ୍ରମତି ବାମମୋଜୋଽଜାୟଥା ବୃଷଭ ଚର୍ଷଣୀନାମ୍ ।
ଅପାନୁଦୋ ଜନମମିତ୍ରୟନ୍ତମୁରୁଂ ଦେବେଭ୍ୟୋ ଅକୃଣୋରୁ ଲୋକମ୍ ॥୩॥

=====

=====

(୧୦।୧୮୧) ଋଷିଃ - ପ୍ରଥଃ ବାସିଷ୍ଠଃ ୧, ସପ୍ରଥଃ ଭାରଦ୍ୱାଜଃ ୨, ଘର୍ମଃ ସୌର୍ଯ୍ୟଃ ୩, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,
ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

=====

ପ୍ରଥଶ୍ଚ ଯସ୍ୟ ସପ୍ରଥଶ୍ଚ ନାମାନୁଷ୍ଟୁଭସ୍ୟ ହବିଷୋ ହବିର୍ଯତ୍ ।
ଧାତୁର୍ଦ୍ଧ୍ୟତାନାସ୍ତବିତୁଶ୍ଚ ବିଷ୍ଣୋ ରଥଂତରମା ଜଭାରା ବସିଷ୍ଠଃ ॥୧॥

ଅବିନ୍ଦନ୍ ତେ ଅତିହିତଂ ଯଦାସୀଦ୍ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ଧାମ ପରମଂ ଗୁହା ଯତ୍ ।
 ଧାତୁର୍ଦ୍ୟତାନାସ୍ତବିତୁଷ୍ଟ ବିଷ୍ଣୋର୍ଭରଦ୍ବାଜୋ ବୃହଦା ଚକ୍ରେ ଅଶ୍ନୋଃ ॥୨॥
 ତେବିନ୍ଦନ୍ନସା ଦୀଧ୍ୟାନା ଯଜୁଃ ଷ୍ଟନ୍ ପ୍ରଥମଂ ଦେବୟାନମ୍ ।
 ଧାତୁର୍ଦ୍ୟତାନାସ୍ତବିତୁଷ୍ଟ ବିଷ୍ଣୋରା ସୂର୍ଯ୍ୟାଦଭରନ୍ ଘର୍ମମେତେ ॥୩॥

=====

(୧୦।୧୮୨) ଋଷିଃ - ତପୁଃ ମୂର୍ଧାଃ ବାହ୍ନିସ୍ତତ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବୃହସ୍ପତିଃ

=====

ବୃହସ୍ପତିର୍ନୟତୁ ଦୁର୍ଗହା ତିରଃ ପୁନର୍ନେଷଦଘଶଂସାୟ ମନୁ ।
 ଶିପଦଶସ୍ତିମପ ଦୁର୍ମତିଂ ହନୁଥା କରଦ୍ୟଜମାନାୟ ଶଂ ଯୋଃ ॥୧॥
 ନରାଶଂସୋ ନୋବତୁ ପ୍ରୟାଜେ ଶଂ ନୋ ଅସ୍ତୁନୁୟାଜୋ ହବେଷୁ ।
 ଶିପଦଶସ୍ତିମପ ଦୁର୍ମତିଂ ହନୁଥା କରଦ୍ୟଜମାନାୟ ଶଂ ଯୋଃ ॥୨॥
 ତପୁର୍ମୂର୍ଧା ତପତୁ ରକ୍ଷସୋ ଯେ ବ୍ରହ୍ମଦ୍ୱିଷଃ ଶରବେ ହତ୍ତବା ଉ ।
 ଶିପଦଶସ୍ତିମପ ଦୁର୍ମତିଂ ହନୁଥା କରଦ୍ୟଜମାନାୟ ଶଂ ଯୋଃ ॥୩॥

=====

(୧୦।୧୮୩) ଋଷିଃ - ପ୍ରଜାବାନ୍ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,
 ଦେବତା - ଯଜମାନଃ ୧, ଯଜମାନପତି ୨, ହୋତ୍ରାଶିଷଃ ୩

=====

ଅପଶ୍ୟଂ ତ୍ୱା ମନସା ଚେକିତାନଂ ତପସୋ ଜାତଂ ତପସୋ ବିଭୂତମ୍ ।
 ଇହ ପ୍ରଜାମିହ ରୟିଂ ରରାଶଃ ପ୍ର ଜାୟସ୍ୱ ପ୍ରଜୟା ପୁତ୍ରକାମ ॥୧॥
 ଅପଶ୍ୟଂ ତ୍ୱା ମନସା ଦୀଧ୍ୟାନାଂ ସ୍ୱାୟାଂ ତନୁ ଋତ୍ବ୍ୟେ ନାଧମାନାମ୍ ।
 ଉପ ମାମୁଜା ଯୁବତିର୍ବଭୂୟାଃ ପ୍ର ଜାୟସ୍ୱ ପ୍ରଜୟା ପୁତ୍ରକାମେ ॥୨॥
 ଅହଂ ଗର୍ଭମଦଧାମୋଷଧୀଷ୍ଟହଂ ବିଶ୍ୱେଷୁ ଭୁବନେଷ୍ୱନ୍ତଃ ।
 ଅହଂ ପ୍ରଜା ଅଜନୟଂ ପୃଥିବ୍ୟାମହଂ ଜନିତ୍ବୋ ଅପରୀଷୁ ପୁତ୍ରାନ୍ ॥୩॥

=====

(୧୦|୧୮୪) ଋଷିଃ - ବିଷ୍ଣୁଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ, ତୃଷ୍ଣା ଗର୍ଭକର୍ତା ଙ୍ଗା, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍,
ଦେବତା - ବିଷ୍ଣୁ-ତୃଷ୍ଣ-ପ୍ରଜାପତି-ଧାତାରଃ ୧, ସିନୀବାଲୀ-ସରସ୍ୱତ୍ୟାଶ୍ୱିନଃ ୨, ଅଶ୍ୱିନୌ ୩

=====

ବିଷ୍ଣୁର୍ଯୋନିଂ କଳ୍ମୟତୁ ତୃଷ୍ଣା ରୂପାଶି ପିଂଶତୁ । ଆ ସିଞ୍ଜତୁ ପ୍ରଜାପତିର୍ଧାତା ଗର୍ଭଂ ଦଧାତୁ ତେ ॥୧॥
ଗର୍ଭଂ ଧେହି ସିନୀବାଲି ଗର୍ଭଂ ଧେହି ସରସ୍ୱତି । ଗର୍ଭଂ ତେ ଅଶ୍ୱିନୌ ଦେବାବା ଧତ୍ୱାଂ ପୁଷ୍କରସ୍ରଜା ॥୨॥
ହିରଣ୍ୟୟା ଅରଣୀ ଯଂ ନିର୍ମଦ୍ଭୂତୋ ଅଶ୍ୱିନା । ତଂ ତେ ଗର୍ଭଂ ହବାମହେ ଦଶମେ ମାସି ସୂତବେ ॥୩॥

=====

=====

(୧୦|୧୮୫) ଋଷିଃ - ସତ୍ୟଧୃତିଃ ବାରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ଆଦିତ୍ୟଃ

=====

ମହି ତ୍ରୀଣାମବୋଃସ୍ତୁ ଦ୍ୟୁକ୍ଷଂ ମିତ୍ରସ୍ୟାୟମ୍ନଶଃ । ଦୁରାଧର୍ଷଂ ବରୁଣସ୍ୟ ॥୧॥
ନହି ତେଷାମମା ତନ ନାଧୁସ୍ତୁ ବାରଣେଷୁ । ଇଶେ ରିପୁରଘଣଂସଃ ॥୨॥
ୟସ୍ତ୍ୱେ ପୁତ୍ରାସୋ ଅଦିତେଃ ପ୍ର ଜୀବସେ ମର୍ତ୍ୟାୟ । ଜ୍ୟୋତିର୍ଯଜ୍ଞତ୍ୟଜସ୍ରମ୍ ॥୩॥

=====

=====

(୧୦|୧୮୬) ଋଷିଃ - ଭଲଃ ବାତାୟନଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ବାୟୁଃ

=====

ବାତ ଆ ବାତୁ ଭେଷଜଂ ଶଂଭୁ ମୟୋଭୁ ନୋ ହୃଦେ । ପ୍ର ଶ ଆୟୁଷି ତାରିଷତ୍ ॥୧॥
ଭତ ବାତ ପିତାସି ନ ଭତ ଭ୍ରାତୋତ ନଃ ସଖା । ସ ନୋ ଜୀବାତବେ କୃପି ॥୨॥
ୟଦଦୋ ବାତ ତେ ଗୃହେଃମୃତସ୍ୟ ନିଧିର୍ହିତଃ । ତତୋ ନୋ ଦେହି ଜୀବସେ ॥୩॥

=====

=====

(୧୦|୧୮୭) ଋଷିଃ - ବସୁଃ ଆଗ୍ନେୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ପ୍ରାଗ୍ନୟେ ବାତମୀରୟ ବୃଷଭାୟ ଶିତୀନାମ୍ । ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୧॥

=====

ୟଃ ପରସ୍ୟାଃ ପରାବତସ୍ତ୍ରୋ ଧନ୍ୱାତିରୋଚତେ ।
 ଯୋ ରକ୍ଷାଂସି ନିଜୁର୍ବତି ବୃଷା ଶୁକ୍ରେଣ ଶୋଚିଷା ।
 ଯୋ ବିଶ୍ୱାଭି ବିପଶ୍ୟତି ଭୁବନା ସଂ ଚ ପଶ୍ୟତି ।
 ଯୋ ଅସ୍ୟ ପାରେ ରଜସଃ ଶୁକ୍ରୋ ଅଗ୍ନିରଜାୟତ ।

ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦ୍ୱିଷଃ ।।୨।।
 ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦ୍ୱିଷଃ ।।୩।।
 ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦ୍ୱିଷଃ ।।୪।।
 ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦ୍ୱିଷଃ ।।୫।।

=====

(୧୦|୧୮୮) ଋଷିଃ - ଶ୍ୟେନଃ ଆଗ୍ନେୟଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ଜାତବେଦାଃ ଅଗ୍ନିଃ

=====

ପ୍ର ନୂନଂ ଜାତବେଦସମଶ୍ୱଂ ହିନୋତ ବାଜିନମ୍ ।
 ଅସ୍ୟ ପ୍ର ଜାତବେଦସୋ ବିପ୍ରବୀରସ୍ୟ ମୀଳଦୁଷଃ ।
 ଯା ରୁଚୋ ଜାତବେଦସୋ ଦେବତ୍ରା ହବ୍ୟବାହନଃ ।

ଇଦଂ ନୋ ବର୍ହିରାସଦେ ।।୧।।
 ମହୀମିୟମ୍ ସୁଷୁତିମ୍ ।।୨।।
 ତାଭିର୍ନୋ ଯଜ୍ଞମିନ୍ଦୁତୁ ।।୩।।

=====

(୧୦|୧୮୯) ଋଷିଃ - ସାର୍ପରାଜୀ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ଆତ୍ମା ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ଞା

=====

ଆୟଂ ଗୌଃ ପୃଶ୍ନିରକ୍ରମୀଦସଦନ୍ତାତରଂ ପୁରଃ ।
 ଅନ୍ତଶ୍ଚରତି ରୋଚନାସ୍ୟ ପ୍ରାଣାଦପାନତୀ ।
 ତ୍ରିଂଶଦ୍ୱାମ ବି ରାଜତି ବାକ୍ପତଙ୍ଗାୟ ଧୀୟତେ ।

ପିତରଂ ଚ ପ୍ରୟତ୍ନସ୍ତଃ ।।୧।।
 ବ୍ୟଶ୍ୟନ୍ତୁହିଷୋ ଦିବମ୍ ।।୨।।
 ପ୍ରତି ବସ୍ତୋରହ ଦୁଧିଃ ।।୩।।

=====

(୧୦|୧୯୦) ଋଷିଃ - ଅକ୍ଷମର୍ଷଣଃ ମାଧୁକ୍ଷନ୍ଦସଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଭାବବୃତ୍ତମ୍

=====

ରତଂ ଚ ସତ୍ୟଂ ଚାଭୀଜାଉପସୋଽଧ୍ୟଜାୟତ ।
 ସମୁଦ୍ରାଦର୍ଣ୍ଣବାଦଧି ସଂବସ୍ତ୍ରୋ ଅଜାୟତ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟାଚନ୍ଦ୍ରମସୌ ଧାତା ଯଥାପୂର୍ବମକଳ୍ମୟତ ।

ତତୋ ରାତ୍ର୍ୟଜାୟତ ତତଃ ସମୁଦ୍ରୋ ଅର୍ଣ୍ଣବଃ ।।୧।।
 ଅହୋରାତ୍ରାଣି ବିଦଧଦ୍ୱିଶ୍ୱସ୍ୟ ମିଷତୋ ବଶୀ ।।୨।।
 ଦିବଂ ଚ ପୃଥିବୀଂ ଚାନ୍ତରିକ୍ଷମଥୋ ସୁଃ ।।୩।।

=====

(୧୦।୧୯୧) ଋଷିଃ - ସଂବନନଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୨, ୪, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୩,

ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ ୧, ସଂଜ୍ଞାନମ୍ ୨-୪

=====

ସଂସମିଦୁ୍ୟବସେ ବୃଷନ୍ନଗ୍ନେ ବିଶ୍ୱାନ୍ୟର୍ଯ୍ୟୁ ଆ । ଇଲସ୍ତଦେ ସମିଧ୍ୟସେ ସ ନୋ ବସୁନ୍ୟା ଭର ।।୧।।
ସଂ ଗଚ୍ଛଧ୍ୱଂ ସଂ ବଦଧ୍ୱଂ ସଂ ବୋ ମନାଂସି ଜାନତାମ୍ । ଦେବା ଭାଗଂ ଯଥା ପୂର୍ବେ ସଂଜାନାନା ଉପାସତେ ।।୨।।
ସମାନୋ ମନ୍ତ୍ରଃ ସମିତିଃ ସମାନୀ ସମାନଂ ମନଃ ସହ ତିଉମେଷାମ୍ ।
ସମାନଂ ମନ୍ତ୍ରମଭି ମନ୍ତ୍ରୟେ ବଃ ସମାନେନ ବୋ ହବିଷା ଭୁହୋମି ।।୩।।
ସମାନୀ ବ ଆକୃତିଃ ସମାନା ହୃଦୟାନି ବଃ । ସମାନମସ୍ତୁ ବୋ ମନୋ ଯଥା ବଃ ସୁସହାସତି ।।୪।।

।। ଇତି ଅଷ୍ଟମାଷ୍ଟକେ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ।।

।। ଇତି ଅଷ୍ଟମୋଽଷ୍ଟକଃ ସମାପ୍ତଃ ।।

।। ଇତି ଦଶମଂ ମଣ୍ଡଳଂ ସମାପ୍ତମ୍ ।।

।। ଋକ୍-ବେଦ ସଂହିତା ସମାପ୍ତା ।।

ଯଦକ୍ଷରପଦଭ୍ରଷ୍ଟଂ ମାତ୍ରାହୀନଂ ତୁ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।
ତସ୍ମିନ୍ ଶମ୍ୟତାଂ ଦେବ ନାରାୟଣ ନମୋଽସ୍ତୁ ତେ ।।
ବିସର୍ଗବିନ୍ଦୁମାତ୍ରାଣି ପଦପାଦାକ୍ଷରାଣି ଚ ।
ନ୍ୟୁନାନି ଚାତିରିକ୍ତାନି ଶମସ୍ତୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।।

କାୟେନ ବାଚା ମନସେନ୍ଦ୍ରିୟୈର୍ବା ବୁଦ୍ଧ୍ୟାତ୍ମନା ବା ପ୍ରକୃତେଃ ସ୍ୱଭାବାତ୍ ।
କରୋମି ଯଦ୍ୟତ୍ ସକଳଂ ପରସ୍ମୈ ନାରାୟଣାୟେତି ସମର୍ପୟାମି ।।
ଓମ୍ ତତ୍ ସତ୍ । ସର୍ବମ୍ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣାମସ୍ତୁ ।

ଓମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।

This Sacred Book
Supported By

Scholar Shoppe Private Limited

No-39, B-12, 4th Main Road,
Gandhi Nagar, Adyar,
Chennai – 600020
Tamil Nadu

www.scholarshoppe.com

&

Fashion Brand

www.egearz.com